

ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΗ ΟΕ'

Τετάρτη 13 Φεβρουαρίου 2019

ΘΕΜΑΤΑ

Α. ΕΙΔΙΚΑ ΘΕΜΑΤΑ

1. Άδεια απουσίας των Βουλευτών κ.κ. Ο. Κεφαλογιάννη και Θ. Θεοχάρη, σελ. 4006, 4063

2. Ανακοινώνεται ότι τη συνεδρίαση παρακολουθούν μαθητές από το 5ο Δημοτικό Σχολείο Παλαιού Φαλήρου, το 7ο Γυμνάσιο Νίκαιας, το Γενικό Λύκειο Κρασιδίου Αργολίδας, το 4ο Γυμνάσιο Αγρινίου, μαθητές από τη Δανία και από τον Άγιο Δομνίκο, μαθητές από το 3ο Γενικό Λύκειο Ιωαννίνων και το Γυμνάσιο και λυκειακές τάξεις Καρυάς Λευκάδας, σελ. 3982, 3996, 4002, 4004, 4013, 4018, 4019, 4027, 4033, 4044

3. Ειδική Ημερήσια Διάταξη:

Συνέχιση της συζήτησης και λήψη απόφασης επί των προτάσεων για αναθεώρηση διατάξεων του Συντάγματος, σύμφωνα με τα άρθρα 110 του Συντάγματος και 119 του Κανονισμού της Βουλής, σελ. 3977 – 4068, 3978 - 3988

4. Συζήτηση επί του παρεμπόπτοντος ζητήματος, σχετικά με το αν η προτεινόμενη Βουλή μπορεί να δεσμεύει την αναθεωρητική Βουλή, σελ. 3987 - 3988

5. Ψηφοφορία (δι' εγέρσεως) επί του παρεμπόπτοντος ζητήματος. (Αποχή ή μη δέσμευση από πλευράς της Νέας Δημοκρατίας, από πλευράς της Δημοκρατικής Συμπαράταξης και από πλευράς της Ένωσης Κεντρώων), σελ. 3987 - 3988

6. Επί διαδικαστικού θέματος, σελ. 3977, 3978, 3980, 3981, 3982, 3983, 3984, 3985, 3986, 3987, 3988, 3993, 3994, 3999, 4000, 4002, 4015, 4018, 4036, 4037, 4046, 4047, 4048, 4051, 4053, 4058

7. Επί προσωπικού θέματος, σελ. 3999, 4000, 4002

Β. ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

Κατάθεση Εκθέσεως Διαρκούς Επιτροπής:

Η Διαρκής Επιτροπή Παραγωγής και Εμπορίου καταθέτει την έκθεσή της στο σχέδιο νόμου του Υπουργείου Υποδομών και Μεταφορών: «Δοκιμασία προσόντων και συμπεριφοράς υποψηφίων οδηγών και οδηγών για τη χορήγηση αδειών οδήγησης οχημάτων, άλλες διατάξεις για τις άδειες οδήγησης και λοιπές διατάξεις», σελ. 4060

ΠΡΟΕΔΡΟΣ

ΒΟΥΤΣΗΣ Ν. , σελ. 3977 – 3988, 4016 - 4037

ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΝΤΕΣ

ΚΟΥΡΑΚΗΣ Α. , σελ. 4056 - 4068
ΚΡΕΜΑΣΤΙΝΟΣ Δ. , σελ. 3988 - 4008
ΛΑΜΠΡΟΥΛΗΣ Γ. , σελ. 4008 – 4016, 4048 - 4056
ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΟΠΟΥΛΟΥ Α. , σελ. 4037 - 4048

ΟΜΙΛΗΤΕΣ

Α. Επί της Ειδικής Ημερήσιας Διάταξης:

ΑΪΒΑΤΙΔΗΣ Ι. , σελ. 3994
ΑΝΔΡΙΑΝΟΣ Ι. , σελ. 4002, 4061
ΑΡΑΜΠΑΤΖΗ Φ. , σελ. 4062, 4063
ΑΥΓΕΝΑΚΗΣ Ε. , σελ. 4015
ΑΥΛΩΝΙΤΟΥ Ε. , σελ. 4063
ΒΑΓΓΙΩΝΑΚΗ Ε. , σελ. 4008

ΒΑΚΗ Φ. , σελ. 3997, 3998, 3999, 4000, 4010, 4011

ΒΕΣΥΡΟΠΟΥΛΟΣ Α. , σελ. 4011

ΒΟΥΛΤΕΨΗ Σ. , σελ. 3997, 3998, 4000

ΓΑΚΗΣ Δ. , σελ. 4053

ΓΕΝΝΗΜΑΤΑ Φ. , σελ. 3991

ΓΚΙΟΥΛΕΚΑΣ Κ. , σελ. 4067, 4068

ΓΡΗΓΟΡΑΚΟΣ Λ. , σελ. 3990

ΔΗΜΑΡΑΣ Γ. , σελ. 3994

ΔΗΜΑΣ Χ. , σελ. 4001, 4002

ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ Δ. , σελ. 3996, 3997, 3998

ΔΗΜΟΣΧΑΚΗΣ Α. , σελ. 4003, 4004

ΕΜΜΑΝΟΥΗΛΙΔΗΣ Δ. , σελ. 4030, 4064

ΗΛΙΟΠΟΥΛΟΣ Π. , σελ. 4045

ΘΕΟΔΩΡΑΚΗΣ Σ. , σελ. 4041

ΘΕΟΧΑΡΗΣ Θ. , σελ. 3989

ΚΑΛΟΓΗΡΟΥ Μ. , σελ. 4056

ΚΑΜΑΤΕΡΟΣ Η. , σελ. 4014

ΚΑΜΜΕΝΟΣ Δ. , σελ. 3995

ΚΑΝΕΛΛΗ Γ. , σελ. 4052, 4053

ΚΑΤΣΑΝΙΩΤΗΣ Α. , σελ. 4054

ΚΑΤΣΙΚΗΣ Κ. , σελ. 3988, 3989

ΚΑΦΑΝΤΑΡΗ Χ. , σελ. 4065

ΚΕΛΛΑΣ Χ. , σελ. 4014

ΚΕΦΑΛΙΔΟΥ Χ. , σελ. 4055, 4056

ΚΟΝΣΟΛΑΣ Ε. , σελ. 4059, 4060

ΚΟΥΤΣΟΥΚΟΣ Γ. , σελ. 4043

ΚΟΥΤΣΟΥΜΠΑΣ Δ. , σελ. 4023, 4024, 4025, 4026

ΚΡΕΜΑΣΤΙΝΟΣ Δ. , σελ. 4013

ΛΕΒΕΝΤΗΣ Β. , σελ. 4037, 4039

ΛΟΒΕΡΔΟΣ Α. , σελ. 4027, 4035, 4058

ΜΑΝΩΛΑΚΟΥ Δ. , σελ. 4007

ΜΕΓΑΛΟΟΙΚΟΝΟΜΟΥ Θ. , σελ. 4002

ΜΗΤΣΟΤΑΚΗΣ Κ. , σελ. 4022, 4027, 4028, 4029, 4030, 4031, 4032, 4034, 4035, 4036

ΜΙΧΑΛΟΛΙΑΚΟΣ Ν. , σελ. 4039, 4040

ΜΠΑΡΓΙΩΤΑΣ Κ. , σελ. 4005

ΜΠΟΥΚΩΡΟΣ Χ. , σελ. 4066

ΠΑΛΗΣ Γ. , σελ. 4046

ΠΑΠΑΘΕΟΔΩΡΟΥ Θ. , σελ. 4017

ΠΑΦΙΛΗΣ Α. , σελ. 4009, 4010

ΣΕΒΑΣΤΑΚΗΣ Δ. , σελ. 4018

ΣΚΑΝΔΑΛΙΔΗΣ Κ. , σελ. 4039, 4050, 4051

ΣΚΡΕΚΑΣ Κ. , σελ. 4048, 4049

ΣΤΟΓΙΑΝΝΙΔΗΣ Γ. , σελ. 4000

ΣΤΥΛΙΟΣ Γ. , σελ. 4065

ΣΥΡΜΑΛΕΝΙΟΣ Ν. , σελ. 4004

ΤΖΑΒΑΡΑΣ Κ. , σελ. 4018, 4034

ΤΟΣΚΑΣ Ν. , σελ. 4060

ΤΡΙΑΝΤΑΦΥΛΛΟΥ Μ. , σελ. 4044

ΤΣΙΠΡΑΣ Α. , σελ. 4020, 4021, 4022, 4023, 4033, 4034, 4036

ΦΑΜΕΛΛΟΣ Σ. , σελ. 4049, 4050

ΧΑΤΖΗΣΑΒΒΑΣ Χ. , σελ. 4006

Β. Επί του παρεμπόπτοντος ζητήματος:

ΒΕΝΙΖΕΛΟΣ Ε. , σελ. 3982, 3983, 3984, 3985

ΒΟΥΤΣΗΣ Ν. ,	σελ. 3977, 3980, 3985, 3986, 3987	ΜΗΤΑΡΑΚΗΣ Π. ,	σελ. 4035
ΓΕΩΡΓΙΑΔΗΣ Μ. ,	σελ. 3987	ΜΠΓΙΑΛΑΣ Χ. ,	σελ. 4014
ΓΚΙΟΚΑΣ Ι. ,	σελ. 3980, 3987	ΜΠΟΥΡΑΣ Α. ,	σελ. 4035
ΚΑΤΡΟΥΓΚΑΛΟΣ Γ. ,	σελ. 3979, 3980, 3981, 3985, 3987	ΞΥΔΑΚΗΣ Ν. ,	σελ. 4036
ΚΑΤΣΙΚΗΣ Κ. ,	σελ. 3988	ΤΑΣΟΥΛΑΣ Κ. ,	σελ. 4022
ΛΟΒΕΡΔΟΣ Α. ,	σελ. 3978, 3993		
ΠΑΠΠΑΣ Χ. ,	σελ. 3982, 3987		
ΠΑΡΑΣΚΕΥΟΠΟΥΛΟΣ Ν. ,	σελ. 3984		
ΤΑΣΟΥΛΑΣ Κ. ,	σελ. 3983		
ΤΖΑΒΑΡΑΣ Κ. ,	σελ. 3978, 3980, 3981, 3986, 3987		
ΤΡΑΓΑΚΗΣ Ι. ,	σελ. 3984, 3985		

Γ. Επί διαδικαστικού θέματος:

ΑΝΔΡΙΑΝΟΣ Ι. ,	σελ. 4047
ΒΑΚΗ Φ. ,	σελ. 3999, 4000
ΒΕΣΥΡΟΠΟΥΛΟΣ Α. ,	σελ. 4037
ΒΟΥΛΤΕΨΗ Σ. ,	σελ. 3999, 4000
ΒΟΥΤΣΗΣ Ν. ,	σελ. 3977, 3978, 3980, 3981, 3982, 3983, 3984, 3985, 3986, 3987, 3988, 4018, 4019, 4027, 4035, 4036, 4037
ΓΑΚΗΣ Δ. ,	σελ. 4053
ΓΕΩΡΓΙΑΔΗΣ Μ. ,	σελ. 3987
ΓΚΙΟΚΑΣ Ι. ,	σελ. 3980
ΔΗΜΑΣ Χ. ,	σελ. 4002
ΔΟΥΖΙΝΑΣ Κ. ,	σελ. 4002
ΗΓΟΥΜΕΝΙΔΗΣ Ν. ,	σελ. 4000
ΚΑΜΜΕΝΟΣ Δ. ,	σελ. 3988
ΚΑΝΕΛΛΗ Γ. ,	σελ. 4037, 4047, 4048
ΚΑΤΣΙΚΗΣ Κ. ,	σελ. 3988
ΚΟΥΡΑΚΗΣ Α. ,	σελ. 4058, 4057
ΚΡΕΜΑΣΤΙΝΟΣ Δ. ,	σελ. 3989, 3993, 3999, 4000, 4002
ΛΑΜΠΡΟΥΛΗΣ Γ. ,	σελ. 3987, 4015, 4053
ΛΟΒΕΡΔΟΣ Α. ,	σελ. 3993, 4015, 4047, 4058
ΠΑΠΠΑΣ Χ. ,	σελ. 3982, 3985, 3986, 4046
ΣΕΒΑΣΤΑΚΗΣ Δ. ,	σελ. 4018
ΣΚΑΝΔΑΛΙΔΗΣ Κ. ,	σελ. 4036, 4051
ΤΖΑΒΑΡΑΣ Κ. ,	σελ. 3977, 3978, 3981, 3985, 3986
ΤΣΙΑΡΑΣ Κ. ,	σελ. 3986, 3987
ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΟΠΟΥΛΟΥ Α. ,	σελ. 4046, 4047

Δ. Επί προσωπικού θέματος:

ΒΟΥΛΤΕΨΗ Σ. ,	σελ. 3999, 4000
ΔΗΜΑΣ Χ. ,	σελ. 4002
ΔΟΥΖΙΝΑΣ Κ. ,	σελ. 4002
ΠΑΠΑΚΩΣΤΑ - ΣΙΔΗΡΟΠΟΥΛΟΥ Α. ,	σελ. 3999

ΠΑΡΕΜΒΑΣΕΙΣ:

ΑΘΑΝΑΣΙΟΥ Χ. ,	σελ. 4025
ΔΕΛΗΣ Ι. ,	σελ. 4053
ΔΟΥΖΙΝΑΣ Κ. ,	σελ. 4001, 4031
ΗΓΟΥΜΕΝΙΔΗΣ Ν. ,	σελ. 4000
ΚΑΡΑΜΑΝΛΗ Α. ,	σελ. 4022
ΚΑΤΡΟΥΓΚΑΛΟΣ Γ. ,	σελ. 4029, 4031
ΚΑΤΣΗΣ Μ. ,	σελ. 4035
ΚΟΝΤΟΝΗΣ Χ. ,	σελ. 3986
ΚΟΥΜΟΥΤΣΑΚΟΣ Γ. ,	σελ. 4021
ΜΑΝΙΟΣ Ν. ,	σελ. 4036

ΠΡΑΚΤΙΚΑ ΒΟΥΛΗΣ

ΙΖ' ΠΕΡΙΟΔΟΣ

ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΜΕΝΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

ΣΥΝΟΔΟΣ Δ'

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΗ ΟΕ'

Τετάρτη 13 Φεβρουαρίου 2019

Αθήνα, σήμερα στις 13 Φεβρουαρίου 2019, ημέρα Τετάρτη και ώρα 10.27', συνήλθε στην Αίθουσα των συνεδριάσεων του Βουλευτηρίου η Βουλή σε ολομέλεια για να συνεδριάσει υπό την προεδρία του Προέδρου αυτής κ. **ΝΙΚΟΛΑΟΥ ΒΟΥΤΣΗ**.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Νικόλαος Βούτσης): Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, αρχίζει η συνεδρίαση.
Εισερχόμαστε στην

ΕΙΔΙΚΗ ΗΜΕΡΗΣΙΑ ΔΙΑΤΑΞΗ

Αποφάσεις Βουλής: συζήτηση και λήψη απόφασης επί των προτάσεων για αναθεώρηση διατάξεων του Συντάγματος, σύμφωνα με τα άρθρα 110 του Συντάγματος και 119 του Κανονισμού της Βουλής.

Χθες μίλησαν, κατά τη διαδικασία την οποία συμφωνήσαμε στην Ολομέλεια, εν συνόλω, μαζί με τους εισηγητές, αγορητές και τρεις Υπουργούς Βουλευτές, οι οποίοι μίλησαν ισοτίμως με τους Βουλευτές, ογδόντα τέσσερις συνάδελφοι και συναδέλφισσες. Έχουν μείνει σαράντα εννέα για να μιλήσουν εκ του καταλόγου. Δηλαδή, θα πάμε κοντά στους εκατόν τριάντα-εκατόν σαράντα, εκτός των Αρχηγών των κομμάτων και των Κοινοβουλευτικών Εκπροσώπων. Άρα και σήμερα, θα είναι μία διαδικασία, η οποία θα πάει μέχρι αργά το βράδυ, εάν θέλουμε να αποφύγουμε αύριο να έχουμε ομιλίες, και να πάμε κατευθείαν στην ψηφοφορία.

Δεν υπάρχει σειρά ομιλιών για τους Αρχηγούς των κομμάτων. Δηλαδή, κατά δήλωσή τους, όποτε έρχεται ο καθένας ή όποτε δηλώνει θα μιλάει και προφανώς σε συνεννόηση και με τους Κοινοβουλευτικούς Εκπροσώπους. Εννοώ, σε σχέση με το πριν, για να μιλάνε οι Κοινοβουλευτικοί, για την οικονομία της διαδικασίας και όχι του χρόνου.

Επίσης, υπενθυμίζω ότι μετά από συνεννόηση των εισηγητών, για την οποία ήρθαν εδώ ύστερα και σας ενημέρωσαν, την Ολομέλεια, έχει μπει ένα όριο μέχρι τις 12.00', που θα μπορούσε να ήταν και 13.00', αλλά όχι πιο ύστερα, παρακαλώ, για να κατατεθεί εκ μέρους κάθε κόμματος -και εν προκειμένω μιλάω και για τον ΣΥΡΙΖΑ και για τη Νέα Δημοκρατία ιδιαίτερα- το σύνολο των διατάξεων με την επισήμανση για καθεμιά, περί τίνος πρόκειται κ.λπ., από πλευράς των κομμάτων, δηλαδή να έχουν κατατεθεί τα πρότυπα των ψηφοδελτίων -διότι αντιλαμβάνεστε ότι θα είναι αρκετές σελίδες, μιλάμε, αν δεν κάνω λάθος, για εκατόν πενήντα μία διατάξεις, άρθρα-ώστε να μπορέσουν και οι υπηρεσίες αυτόν τον όγκο της δουλειάς, της χαρτούρας -επιτρέψτε μου την έκφραση- να τον συμμαζέψουν, για να μπορεί κάθε Βουλευτής από μόνος του, εγκαίρως, να ψηφίζει κι έτσι όταν κληθεί αύριο κάποια στιγμή -ελπίζω κατά τις 11.00', εφόσον θα έχουμε τελειώσει σήμερα τους ομιλητές- ονομαστικά για να καταθέτει το ψη-

φοδέλτιό του, να μπορεί αυτή η διαδικασία να γίνει πολύ γρήγορα. Δηλαδή να μην σημειώνει εκείνη τη στιγμή. Όλοι να έχουμε από πριν τα χαρτιά. Αυτά συνεννοήθηκαν μεταξύ τους οι εισηγητές και νομίζω ότι είναι στη σωστή κατεύθυνση.

Πριν να ξεκινήσουμε τον κατάλογο των ομιλητών, έχουμε το εξής ζήτημα, για το οποίο έχει αποφασίσει χθες η Ολομέλεια επί αυτού. Χθες κατά τη διάρκεια της διαδικασίας προβλήθηκαν αιτιάσεις, ενστάσεις, απόψεις, απασχόλησε το Σώμα, την Ολομέλεια -γι' αυτό και δεν θα γίνει πρωτογενής αναλυτική συζήτηση επί αυτού- το αν πρέπει να διατυπωθεί δεσμευτική κατεύθυνση στις υπό αναθεώρηση διατάξεις και το ουσιαστικό θέμα, δηλαδή, το κατά πόσο η παρούσα Βουλή δεσμευτικά αποφασίζει ως προς την κατεύθυνση των άρθρων σε σχέση με την επόμενη Βουλή.

Επ' αυτού, εξελίχθηκε μία παραγωγική, θα έλεγα, έντονη συζήτηση με ένθεν και ένθεν επιχειρήματα. Νομίζω ότι και κατά το άρθρο του Κανονισμού, αλλά και κατά την πρακτική, που ακολουθούμε και κατά την ανάγκη σε αυτήν την κορυφαία διαδικασία να ακούγονται οι απόψεις υποχρεούμαστε τώρα να δώσουμε τον λόγο από πέντε λεπτά σε όλους τους εκπροσώπους των κομμάτων, έτσι ώστε να διαμορφωθεί η άποψη πάνω σε αυτά τα ζητήματα και εφόσον χρειαστεί -είναι το πιθανότερο ότι θα χρειαστεί- να υπάρξει απόφαση της Βουλής.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΤΖΑΒΑΡΑΣ: Για επιστημονικό ζήτημα θα υπάρξει απόφαση της Βουλής;

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Νικόλαος Βούτσης): Κύριε Τζαβάρα, από χθες έχουμε πει ότι θα γίνει αυτή η διαδικασία επί αυτού του θέματος. Το αν είναι επιστημονικό και πόσο -προφανώς είναι επιστημονικό, όπως και όλη η συνταγματική διαδικασία- θα είναι στοιχείο στα επιχειρήματα όσων μιλήσουν.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΤΖΑΒΑΡΑΣ: Να το συζητήσουμε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Νικόλαος Βούτσης): Όχι, δεν είναι προκαταρκτική συζήτηση αυτή. Αυτή ενσωματώνεται μέσα στη συζήτηση που θα κάνουμε.

Θα παρακαλούσα τους εκπροσώπους των κομμάτων, έναν από κάθε κόμμα, να πάρουν τον λόγο. Εγώ -το λέω ευθέως- θα ήθελα να ακούσουμε και τον κ. Βενιζέλο, που πρωτοέθεσε το παρεμπιπτον χθες. Δεν χαλάει, νομίζω, αυτό τη διαδικασία μας.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΤΖΑΒΑΡΑΣ: Έθεσε παρεμπιπτον ζήτημα και δεν το καταλάβαμε;

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Νικόλαος Βούτσης): Ως ζήτημα, είπαμε ότι θα το εξετάσουμε ως παρεμπιπτον. Δεν γίνεται διαφορετικά.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΤΖΑΒΑΡΑΣ: Ποιος το είπε αυτό;

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Νικόλαος Βούτσης): Χθες το είπαμε με απόφαση της Ολομέλειας.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΤΖΑΒΑΡΑΣ: Κύριε Πρόεδρε, μου δίνετε τον λόγο, παρακαλώ, επί της διαδικασίας;

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Νικόλαος Βούτσης): Κύριε Τζαβάρα, βεβαίως έχετε τον λόγο επί της διαδικασίας.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΤΖΑΒΑΡΑΣ: Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

Με βάση το άρθρο 67 του Κανονισμού της Βουλής, που ορίζει τι ισχύει περί των ζητημάτων που χαρακτηρίζονται παρεμπιπτόντως, το παρεμπιπτόν ζήτημα θα πρέπει να το επικαλεστούν, σύμφωνα με τη διαδικασία που προβλέπει το άρθρο 67 με τις παραγράφους 1, 2 και 3 είτε δύο Βουλευτές, είτε στη συνέχεια το ένα τριακοστό των Βουλευτών είτε Πρόεδρος κόμματος ή Κοινοβουλευτικός Εκπρόσωπος.

Ποιος το έχει επικαλεστεί, πρώτον; Ποιος το έχει περιγράψει, δεύτερον; Και κυρίως, σε ποια διάταξη του Κανονισμού στηρίζεται αυτό το παρεμπιπτόν; Γιατί, όπως γνωρίζουμε, παρεμπιπτόν είναι το ζήτημα, που αναφέρεται κατά την κοινοβουλευτική διαδικασία, το οποίο, με βάση τις διατάξεις του Κανονισμού επηρεάζει ή εμποδίζει τη συζήτηση ή τη λήψη αποφάσεως επί συγκεκριμένου θέματος. Εδώ, λοιπόν, θα πρέπει πρώτα σε μια προκαταρκτική φάση να λύσουμε αυτά τα θέματα, να δούμε εάν ένα επιστημονικό ζήτημα, που έχει διχάσει την επιστήμη και όπου υπάρχουν γνωμοδοτήσεις με τη μια άποψη και με την άλλη, αποτελεί παρεμπιπτόν και με βάση ποια διάταξη του Κανονισμού. Και από κει και πέρα, πράγματι, να πούμε.

Γιατί, κύριε Πρόεδρε, προειδοποιώ: Υπάρχει κάτι, το οποίο θα χαρακτηρίσει και θα στιγματίσει αυτή τη Βουλή, εάν συνεχίσουμε προς αυτή τη διαδικαστική πορεία. Θα φτάσουμε στο σημείο να πάρουμε απόφαση για ένα επιστημονικό θέμα που από το 1993 αποτελεί αντικείμενο επιστημονικού διαλόγου. Και θα έρθει η Βουλή με την απόφασή της, να μας πει ποια από τις δύο επιστημονικές απόψεις ισχύει; Είναι, δηλαδή με άλλα λόγια, σαν να θέσουμε προς συζήτηση το ζήτημα, εάν υπάρχει ή δεν υπάρχει Θεός και αποφασίσουμε τελικά υπέρ της μιας ή της άλλης απόψεως με την αρχή της πλειοψηφίας.

Εγώ ειλικρινά, θέλω να προστατεύσω το κύρος της Βουλής. Κυρίως, όμως, αυτές τις μεθοδεύσεις θα πρέπει να τις αποφύγουμε. Πολλά δε μάλλον, που με αυτή την απόφαση θα δεσμεύσουμε μια επόμενη Βουλή, η οποία θα έχει προκύψει από εκλογές, όπου ο ελληνικός λαός θα καθορίσει τα ζητήματα όπως πρέπει και όπως ακριβώς ισχύουν οι διατάξεις του άρθρου 110 του Συντάγματος. Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Νικόλαος Βούτσης): Ευχαριστώ πολύ.

Βρήκατε την ευκαιρία να τοποθετηθείτε επί της ουσίας σε αυτό το ζήτημα. Επιτρέψτε μου να σας πω ότι από αυτά που είπατε ότι ένα ζήτημα που επηρεάζει την ίδια τη συζήτηση και την κατάληξη της είναι σαφές ότι μπαίνει με αυτή τη διαδικασία, όπως χθες το πρωί, ενδεχομένως ομοφώνως ή λιγότερο, αποφασίσουμε, αφού είχαν τεθεί τα ζητήματα από τον κ. Λοβέρδο κατ' αρχήν.

Και θα ξεκινήσω από τον κ. Λοβέρδο ως προς αυτό το ζήτημα. Θα παρακαλούσα για πέντε λεπτά εκ μέρους της παράταξης...

ΑΝΔΡΕΑΣ ΛΟΒΕΡΔΟΣ: ... (δεν ακούστηκε)

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Νικόλαος Βούτσης): Κύριε Λοβέρδο, δεν ανοίγω προδικαστικό θέμα. Αυτό έχει λυθεί χθες το πρωί στη Βουλή με τις ενστάσεις, τις ανοχές όλων. Επί της ουσίας, αναφέρθηκε και ο κ. Τζαβάρας. Θέλετε να ξεκινήσουμε από εσάς; Και είπα ότι με προσωπική μου ευθύνη, θα μιλήσει και ο Πρόεδρος κ. Βενιζέλος, γι' αυτό το ζήτημα. Θα παρακαλούσα να ετοιμαστούν και οι άλλοι συνάδελφοι, που θα μιλήσουν από πέντε λεπτά, έτσι ώστε να το διεπεξέλθουμε μισή ώρα. Θα χρειαστεί ενδεχομένως, ύστερα -ενδεχομένως λέω- δι' εγέρσεως να αποφανθούμε γι' αυτό το ζήτημα. Δεν μπορεί να γίνει διαφορετικά για ό,τι έρχεται στην Ολομέλεια, δεν υπάρχει Εφετείο της Ολομέλειας της Βουλής. Αυτό το γνωρίζουμε.

Να προχωρήσουμε, λοιπόν, ήσυχα και ήρεμα. Σας λέω ότι η χθεσινή κουβέντα, με ογδόντα τρεις συναδέλφους, σε μεγάλο βαθμό κατανalώθηκε και σε αυτό το ζήτημα, που εμφανίζεται σαν πολύ σημαντικό. Έχει εμπλουτίσει τη διαδικασία. Δεν τίθεται εξ' υπαρχής κάποιο θέμα.

Κύριε Λοβέρδο, έχετε τον λόγο.

ΑΝΔΡΕΑΣ ΛΟΒΕΡΔΟΣ: Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

Δύο φορές στη Διάσκεψη των Προέδρων προειδοποίησα ότι αυτό το θέμα απασχόλησε πάρα πολύ την Επιτροπή Αναθεώρησης του Συντάγματος, δηλαδή το περί κατευθύνσεων αυτής της

Βουλής στην επόμενη. Συνεπώς, είπα ότι θα διευκόλυνε πολύ τη διαδικασία να το συζητούσαμε κάποια στιγμή παρεμπιπτόντως, όχι ως παρεμπιπτόν θέμα, με την τυπική έννοια, που το θέτει ο κ. Τζαβάρας, αλλά όπως το είπε ο κ. Βενιζέλος, κάνοντας μια παρεμπύπτουσα συζήτηση, για να μην ταλαιπωρηθούμε το βράδυ ή αύριο.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Νικόλαος Βούτσης): Περί αυτού πρόκειται. Αυτό κάνουμε.

ΑΝΔΡΕΑΣ ΛΟΒΕΡΔΟΣ: Ακριβώς.

Υπάρχει, λοιπόν, ένα ζήτημα, που συζητάμε, αγαπητοί και αγαπητές συνάδελφοι, εάν αυτή η Βουλή, η προτείνουσα Βουλή, μπορεί να δεσμεύει την επόμενη, που είναι και αναθεωρητική Βουλή.

Θα ήταν απλώς θεωρητικό θέμα, εάν δεν εμπλεκόταν με τον δικαστικό έλεγχο της Αναθεώρησης. Δηλαδή, με τον έλεγχο πάνω στη διαδικασία Αναθεώρησης, που μπορεί να γίνει από το Ανώτατο Ειδικό Δικαστήριο ή από το Συμβούλιο της Επικρατείας, εκ των υστέρων. Η διάκριση της Βουλής σε προτείνουσα, τούτη, και σε αναθεωρητική, η επόμενη, είναι μια διάκριση, που έχει γίνει στην επιστήμη. Επικαλούμαι εδώ τον αείμνηστο Δήμητρη Τσάτσο, που στο συγκεκριμένο βιβλίο του έχει κάνει τη σχετική αναφορά. Το ερώτημα, που ετέθη και εάν εκτάσει θα το σχολιάσει ο κ. Βενιζέλος, είναι εάν η θεωρία στο παρελθόν έχει αντιμετωπίσει αυτό το θέμα ή αν δεν το έχει αντιμετωπίσει. Πράγματι, το έχει αντιμετωπίσει εδώ και έναν αιώνα περίπου. Και ποια είναι τα πορίσματά της; Ότι αυτή η Βουλή δεσμεύει την επόμενη ως προς τα άρθρα, ειδικά ως προς τις διατάξεις, που της προτείνει να αναθεωρηθούν, αλλά από εκεί και πέρα δεν της υπαγορεύει την Αναθεώρηση.

Υπό την έννοια αυτή, οι κατευθυντήριες γραμμές δεν έχουν καμμία σχέση. Εξ' ου και, η πρακτική που έχει δείξει μέχρι στιγμής. Αναφέρομαι στη Μεταπολίτευση. Και στην Αναθεώρηση του 1985-1986 και σε εκείνη του 2001 και στην τελευταία του 2008 οι μεν Επιτροπές Αναθεώρησης του Συντάγματος σχολίαζαν τις προτάσεις τους, με κάποια λόγια κατευθυντήρια, οι δε Ολομέλειες αρκούσαν, όπως θα δείτε και από τα σχετικά ψηφοδέλτια, που μπορεί να σας διανεμηθούν, στο να δώσουν τον τίτλο του θέματος, το οποίο ρύθμιζε η υπό αναθεώρηση διάταξη.

Αυτό το απλό θέμα, το κατέστησε πολύπλοκο και σύνθετο η νομολογία, ας πούμε, δύο αποφάσεις δικαστηρίων: Του Ανωτάτου Ειδικού Δικαστηρίου και του Συμβουλίου της Επικρατείας, που δέχθηκαν ως παραδεκτό αίτημα, το οποίο αναφερόταν με τη διαδικασία Αναθεώρησης, αλλά στη συνέχεια απέρριψαν, επί της ουσίας, τους ισχυρισμούς δύο συγκεκριμένων διαδίκων. Αυτό μας οδηγεί στη σκέψη ότι εάν τα δικαστήρια προχωρούσαν και έλεγαν ότι υπάρχουν αντισυνταγματικές διατάξεις εν προκειμένω, θα έμπαιναν στον κόπο να αποφασίσουν ότι υπάρχουν αντισυνταγματικές διατάξεις μέσα στο ίδιο το Σύνταγμα, κάτι που τουλάχιστον στην ελληνική θεωρία έχει απορριφθεί εδώ και πολλές δεκαετίες.

Διότι εάν κάτι τέτοιο γινόταν δεκτό, αγαπητές και αγαπητοί συνάδελφοι, θα διασπούνταν η εσωτερική συνοχή του Συντάγματος και θα γινόταν μια νέα διάκριση ανάμεσα στις συνταγματικές διατάξεις, που είναι συνταγματικές και σε εκείνες, που δεν είναι. Άρα, αντιλαμβάνεστε τι ρωγμή θα ήταν αυτή στη συνταγματική έννομη τάξη μας. Έχει απορριφθεί αυτού του είδους η προσέγγιση και δεν είναι σκόπιμο να την επαναφέρουμε εδώ με τις περίφημες κατευθύνσεις, οι οποίες, εν τη ουσία, ζητούν αυτή η Βουλή να δεσμεύσει την επόμενη, υπαγορεύοντας τις λύσεις που πρέπει να δοθούν.

Κλείνω με κάτι πολιτικότερο. Το πολιτικό θέμα που τίθεται, αγαπητές και αγαπητοί συνάδελφοι, είναι το εξής: Βρισκόμαστε στην τελευταία σύνοδο αυτής της Βουλής. Οι δικοί μας ισχυρισμοί, όπως και πολλών άλλων, είναι ότι στην τελευταία σύνοδό της η πλειοψηφία που ανεδείχθη με τρόπο σαφή το 2015 είναι ασθενέστερη ή, εάν θέλετε, όπως εγώ πιστεύω, είναι ασθενής.

Η δημοκρατική νομιμοποίηση εδώ από ουσιαστικής πλευράς, όχι προφανώς από τυπικής πλευράς, έχει ρωγμές, έχει προβλήματα. Το Σύνταγμα τι επιτάσσει στο άρθρο 110; Επιτάσσει, η Αναθεώρηση να γίνει από την επόμενη Βουλή στην πρώτη της Σύνοδο, τότε δηλαδή που η δημοκρατική νομιμοποίηση θα είναι

φρέσκια, θα είναι έντονη, θα είναι ισχυρή και καμμία αιτία περί δυσαρμονίας δεν θα μπορεί να υπάρξει.

Συνεπώς, εάν μπορούμε και στο πεδίο των πολιτικών επιχειρημάτων, είναι δυνατόν να σκεφτόμαστε εμείς εδώ για την επόμενη Βουλή, που κατά το 40% θα είναι άλλοι άνθρωποι από εμάς, θα είναι καινούργιοι Βουλευτές οι οποίοι θα έχουν μια πρόταση αναθεώρησης από αυτή τη Βουλή, να θεωρούν ότι τους έχουμε υπογορεύσει εμείς τις διατάξεις τις οποίες θα θεσπίσουν στο νέο μας Σύνταγμα;

Θεωρώ ότι αυτή η συζήτηση είναι τελειωμένη, από τη στιγμή που άρχισε. Είναι εξαντλημένα τα επιχειρήματα και δεν πρέπει η πλειοψηφία, εκμεταλλευόμενη τη σημερινή συγκυρία της σύνθεσης της Βουλής να περάσει σε κάτι, το οποίο εάν αποφασιστεί, αγαπητέ συνάδελφε Τζαβάρα, θα συγκροτεί μια εξαίρεση, χωρίς καμία πρακτική σημασία.

Σας ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Νικόλαος Βούτσης): Ευχαριστώ πολύ.

Ο κ. Κατρούγκαλος έχει τον λόγο.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΚΑΤΡΟΥΓΚΑΛΟΣ (Αναπληρωτής Υπουργός Εξωτερικών): Κύριε Πρόεδρε, πρώτα-πρώτα, πρέπει να ξεκαθαρίσουμε για τι μιλάμε και να διακρίνουμε την κατεύθυνση της Αναθεώρησης από το περιεχόμενο, στο οποίο θα προσδώσει η επόμενη Αναθεωρητική Βουλή σε συγκεκριμένες διατάξεις.

Τι εννοούμε, όταν λέμε κατεύθυνση; Εννοούμε, πρώτον τη διαπίστωση της ανάγκης, όπως ορίζει το άρθρο 110, ότι πρέπει να αλλάξει μια διάταξη, για ποιο λόγο πρέπει να γίνει αυτό και δεύτερον τον προσανατολισμό της ρύθμισης. Για να δώσω ένα παράδειγμα, στην Αναθεώρηση του '85 το κρίσιμο θέμα ήταν οι αρμοδιότητες του Προέδρου της Δημοκρατίας και η κατεύθυνση ήταν ότι αυτές πρέπει να μειωθούν. Από εκεί και μετά, στο πλαίσιο αυτής της κατεύθυνσης που έδινε η πρώτη Βουλή, η δεύτερη Βουλή μπορούσε πράγματι να εξειδικεύσει πόσες αρμοδιότητες θα ήταν αυτές που θα πρέπει να περιοριστούν. Τι δεν θα μπορούσε να κάνει; Να αυξήσει τις αρμοδιότητες, δηλαδή, να στραφεί προς μια άλλη, αντίθετη κατεύθυνση από αυτή που εξειδικεύτηκε από την πρώτη.

Αυτή είναι καινοφανής άποψη; Όπως θα δείξω στη συνέχεια, είναι η άποψη, που παγιώσ ακολουθείται σε όλες τις αναθεωρήσεις μέχρι τώρα.

Η κατεύθυνση, επομένως, συνιστά δυο πράγματα: την αιτιολόγηση και τον προσανατολισμό, ως όριο της αναθεώρησης. Πόσο ειδική θα είναι η κατεύθυνση; Εξαρτάται από τον προτείνοντα, από την Κοινοβουλευτική Ομάδα και την εξειδίκευση που θα δώσει η πρώτη Βουλή.

Δεν υπάρχει αμφιβολία ότι σε όλες τις προηγούμενες αναθεωρήσεις αυτό έγινε δεκτό, τουλάχιστον ως πολιτική δέσμευση και ανάλογη ήταν η διατύπωση και των ψηφοδελτίων, τουλάχιστον στην τελευταία, που είχε αποτυπωθεί ρητά αυτή η πρακτική. Βλέπουμε -και θα καταθέσω στα Πρακτικά αντίγραφο του ψηφοδελτίου- ότι τα δυο μεγάλα τότε κόμματα, που είχαν τη δυνατότητα να καταθέσουν πρόταση, αλλού δεν εξειδικεύουν αναλυτικά, λένε για παράδειγμα «ανθρωπιστική, κοινωνική και δημοκρατική συνείδηση ως σκοπός της παιδείας», αλλού όμως έχουν πιο ρητή κατεύθυνση, «κατάργηση απαγόρευσης του προσηλυτισμού», «διασφάλιση ελάχιστου εγγυημένου επιπέδου διαβίωσης».

Αναφέρθηκαν στη θεωρία και μάλιστα, είδα χθες από τους συναδέλφους της Νέας Δημοκρατίας να γίνεται επίκληση απόψεων επτά συναδέλφων συνταγματολόγων. Έχω φέρει τα γραπτά δυο εξ αυτών. Μάλιστα, ο ένας, ο Πέτρος Παραράς, είναι αυτός, που κατ'εξοχήν έθεσε στη θεωρία το ζήτημα της δέσμευσης της δεύτερης Βουλής από την πρώτη. Ο κ. Παραράς μάλιστα, υπερακοντίζει. Λέει ότι δεν δεσμεύει μόνο η κατεύθυνση, αλλά και το περιεχόμενο. Θα τα καταθέσω κι αυτά.

Διαβάζω απλώς δυο μικρά αποσπάσματα. «Η δεύτερη Βουλή δεσμεύεται και ως προς το περιεχόμενο των προτάσεων... Με την αντίθετη εκδοχή, το βάρος της Αναθεώρησης πέφτει αποκλειστικά στη δεύτερη Βουλή, δηλαδή σε μια και μόνο Βουλή, κάτι που είναι έξω από την εκτεθείσα φιλοσοφία του άρθρου 110, οπότε γεννάται το ερώτημα, τι χρειάζεται το σύστημα της διπλής Βουλής;».

Αυτό που σας διάβασα προηγουμένως ήταν του 1993.

Ο άλλος, ο κ. Κοντιάδης, λέει: «Αντίθετα, η νέα άποψη υποστηρίζει ότι οι δυο Βουλές συμμετέχουν επί ίσους όρους στην αναθεωρητική διαδικασία και συγκαθορίζουν το περιεχόμενο της αναθεώρησης». Προφητικά δε, λέει -εννοώ προφητικά ενόψει της αλλοπρόσβαλλης στάσης της σημερινής Νέας Δημοκρατίας- ότι αν γίνει δεκτό ότι η δεύτερη Βουλή είναι αδέσμευτη, αυτό περιέχει τον κίνδυνο, όχι μόνο να μην ακολουθήσει τις κατευθύνσεις της πρώτης Βουλής, αλλά ούτε καν τις προεκλογικές της εξαγγελίες επί του ζητήματος της αναθεώρησης, ενόψει των κομμάτων. Άρα, από τους επτά που λέτε ότι υποστηρίζουν τις απόψεις σας, οι δυο και κατ'εξοχήν ο κ. Παραράς, γιατί ο κ. Κοντιάδης μετά έχει δημοσιεύσει κι άλλες απόψεις, είναι σαφείς απέναντι σε αυτό που λέω και που στο κάτω-κάτω και ο κ. Αθανασίου το υποστήριξε. Θα τα καταθέσω και θα είναι στη διάθεσή σας.

Η θεωρία δεν είναι η καθοριστική επί του προκειμένου. Ποιοι είναι οι δυο βασικοί μας οδηγοί; Η πρακτική των μέχρι τώρα αναθεωρήσεων που προσπαθώ να αποδείξω ότι είναι συνεχής, ως πολιτική τουλάχιστον δέσμευση, και οι δικαστικές κρίσεις του ΑΕΟ και της Ολομέλειας του Συμβουλίου της Επικρατείας. Ας δεχθούμε, λοιπόν, κύριοι της Νέας Δημοκρατίας, ότι η θεωρία είναι διχασμένη και θα αναφερθώ μόνο σε μια φράση για το ποια είναι η κρατούσα άποψη σήμερα. Η καθηγήτρια Παπαδοπούλου -θα καταθέσω και αυτό το κείμενο- λέει ότι σήμερα η μάλλον κρατούσα άποψη είναι η άποψη για τη δέσμευση της δεύτερης Βουλής. Γιατί αναφέρομαι σε αυτήν, εκτός από τις άλλες μελέτες, που θα αναφερθώ; Διότι η συγκεκριμένη έγριπη συνάδελφος είναι «υπεράνω υποψίας» ότι είναι πολιτικά κοντά μας, δεδομένου ότι ήταν υποψήφια Ευρωβουλευτής με το ΠΑΣΟΚ. Και θα καταθέσω και μελέτη του καθηγητή κ. Γιαννακόπουλου, ο οποίος είναι ο κατ'εξοχήν υπέρμαχος της άποψης που υπερασπίζομαι κι εγώ, με παραπομπές σε δέκα συνταγματολόγους, που έχουν αυτή την άποψη.

Τελειώνω με τα εξής, για να μιλάμε συγκεκριμένα. Για το άρθρο 32. Τι είναι το σημαντικό της κατεύθυνσης; Ένα ζήτημα στο οποίο συμφωνούμε, να απεμπλακεί η εκλογή από τη διάλυση της Βουλής, και ένα δεύτερο στο οποίο δεν συμφωνούμε. Εμείς θέλουμε να υπάρχει ευρύτερη συναίνεση ως προς την εκλογή του Προέδρου της Δημοκρατίας κι εσείς λέτε να γίνει με εκατόν πενήντα μία ψήφους. Αυτό είναι κρίσιμο. Είναι αντίθετο αυτό που ζητάτε στον ρόλο τον ρυθμιστικό του Προέδρου της Δημοκρατίας, είναι αντίθετο στη γενική προσπάθεια που πρέπει να έχουμε να αποτυπώνονται συναινέσεις στην αναθεωρητική διαδικασία και στην πολιτική ζωή. Και επειδή το συνδυάζετε αυτό με ένα πολιτικό επιχείρημα, το είδα και στον φιλικό σας Τύπο, ότι είναι τρόπαιο η ψηφοφορία αυτή, ότι μας παιγνιδύσατε και ότι εξουδετερώσατε αυτό που θέλαμε να κάνουμε αν έχετε την πλειοψηφία, να γίνετε «δεξιά παρένθεση», ξεχνάτε, κυρίες και κύριοι της Νέας Δημοκρατίας, ότι ο Πρωθυπουργός έχει δηλώσει ότι θα υποστηρίξει την επανεκλογή του νυν Προέδρου της Δημοκρατίας στο αξίωμα αυτό; Ακριβώς επειδή εμείς πιστεύουμε ότι θα είμαστε πλειοψηφία, σάς ζητάμε συναίνεση, όχι το αντίθετο.

(Θόρυβος στην Αίθουσα από την πτέρυγα της Νέας Δημοκρατίας)

Η τελευταία μου φράση είναι η εξής: Σας έχω ζητήσει επανειλημμένα, οι συζητήσεις να γίνονται με θεσμική ειλικρίνεια. Το 2014, όταν την πρόταση αναθεώρησης την κατέθεσε ο καλύτερος συνταγματολόγος που είχατε τότε ως Βουλευτή και νυν Πρόεδρος της Δημοκρατίας, συμπεριλήφθηκε στην πρότασή σας, όχι απλώς κατεύθυνση, αλλά πλήρες το περιεχόμενο των προς αναθεώρηση διατάξεων, ακριβώς γιατί ήταν αποδεκτό τότε το αυτονόητο για το οποίο σας μίλησα τώρα, ότι κανείς δεν διανοείται το ότι άλλα θα πει η πρώτη Βουλή, άλλα θα πει η δεύτερη, ήταν κάτι, το οποίο μπορούσε να συζητηθεί σοβαρά είτε πολιτικά είτε επιστημονικά.

Για να μην φτάσω στο ότι αυτό που κάνετε τώρα είναι ακόμα χειρότερο. Δηλώνετε ρητά ότι θα ψηφίσετε μια πρόταση, με την οποία δεν συμφωνείτε. Δεν χρειάζεται να είναι κανείς συνταγματολόγος, για να κρίνει ότι αυτό δεν είναι κάτι σοβαρό.

Καταθέτω στα Πρακτικά όλα τα παραπάνω.

(Στο σημείο αυτό ο Αναπληρωτής Υπουργός κ. Γεώργιος Κα-

τρούγκαλος καταθέτει για τα Πρακτικά το προαναφερθέν ψηφοδέλτιο και τα προαναφερθέντα έγγραφα, τα οποία βρίσκονται στο αρχείο του Τμήματος Γραμματείας της Διεύθυνσης Στενογραφίας και Πρακτικών της Βουλής)

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Νικόλαος Βούτσης): Καλώς. Ευχαριστώ.

Ο κ. Γκιόκας έχει τον λόγο.

ΙΩΑΝΝΗΣ ΓΚΙΟΚΑΣ: Το ζήτημα αυτό το συζητήσαμε αρκετά και στην επιτροπή. Εμείς θα πούμε ακριβώς το ίδιο, ότι αυτή η συζήτηση για το αν δεσμεύει ή δεν δεσμεύει η κατεύθυνση των άρθρων και των διατάξεων που τίθενται για αναθεώρηση δεν έχει καμμία πρακτική αξία, κανένα πρακτικό αποτέλεσμα. Θεωρητικό ενδιαφέρον μπορεί να έχει και βεβαίως επιστημονικό ενδιαφέρον, αλλά τελικά, είναι θέμα πολιτικό και είναι θέμα πολιτικού συσχετισμού, γιατί είτε μας αρέσει είτε δεν μας αρέσει είτε θέλουμε είτε δεν θέλουμε, τον τελικό λόγο τον έχει η επόμενη, η Αναθεωρητική Βουλή. Και δεν υπάρχει και πρακτικά τρόπος, δεν υπάρχει πρακτικά μέσο να διασφαλίσουμε αυτή τη δέσμευση. Γι' αυτό λέμε ξανά ότι είναι θέμα πολιτικό και θέμα πολιτικού συσχετισμού.

Αυτό συνέβη και στις προηγούμενες συνταγματικές αναθεωρήσεις και γι' αυτό και τότε, εμείς ως ΚΚΕ, αλλά και άλλα κόμματα, και ο ΣΥΡΙΖΑ, λέγαμε ότι δεν πρέπει, σε κρίσιμες συνταγματικές διατάξεις, να συγκεντρώνεται ο αριθμός των εκατόν ογδόντα Βουλευτών, προκειμένου η επόμενη κυβέρνηση, η επόμενη κοινοβουλευτική πλειοψηφία να έχει λευκή επιταγή, να έχει το ελεύθερο και να έχει λυμένα τα χέρια της, προκειμένου να ψηφίζει και να αναθεωρεί τις διατάξεις, όπως αυτή θέλει.

Εμείς είπαμε ότι θα κρατήσουμε την ίδια στάση και τώρα. Τα άλλα κόμματα αλλάζουν τη θέση τους ανάλογα με το αν είναι στην κυβέρνηση ή αν είναι στην αντιπολίτευση. Το μεν κόμμα που είναι στην κυβέρνηση, κάθε φορά θέλει να υπάρχει δεσμευτικότητα, το δε κόμμα που είναι στην αντιπολίτευση και φιλοδοξεί να γίνει κυβέρνηση, θέλει να έχει ελευθερία κίνησης, προκειμένου να έχει διακριτική ευχέρεια στην επόμενη Βουλή.

Όμως, ας κάνουμε μια ρεαλιστική υπόθεση εργασίας. Ας πούμε ότι η Συνταγματική Αναθεώρηση δεν ξεκινούσε τώρα, ξεκινούσε με την προηγούμενη Βουλή. Η κυβέρνηση Σαμαρά, η προηγούμενη κυβέρνηση ξεκινούσε την Συνταγματική Αναθεώρηση και πρότεινε να αλλάξουν μια σειρά άρθρα σε αντιδραστική κατεύθυνση, να μπουν οι ισοσκελισμένοι προϋπολογισμοί, που λέει τώρα η Νέα Δημοκρατία και τις απορρίπτει ο ΣΥΡΙΖΑ, άρχεται αν το υλοποιεί ως κυβερνητική πολιτική, να μπει η αναθεώρηση του άρθρου 16 κ.λπ.. Ερχόταν ο ΣΥΡΙΖΑ τώρα ως κοινοβουλευτική πλειοψηφία να διαχειριστεί την Αναθεώρηση, τη τελική φάση της Αναθεώρησης. Τι θα έλεγε; Με δεσμεύει ο προσανατολισμός για την αναθεώρηση του άρθρου 16 στην κατεύθυνση ιδιωτικής ιδιοκτητικής πανεπιστημίων; Ή με δεσμεύει η κατεύθυνση της Αναθεώρησης για τη συνταγματοποίηση των ισοσκελισμένων προϋπολογισμών; Φυσικά και όχι.

Ο κ. Κατρούγκαλος θα επιχειρηματολογούσε για το ανάποδο και η Νέα Δημοκρατία θα επιχειρηματολογούσε πάλι για το ανάποδο, θα επιχειρηματολογούσε για τη δεσμευτικότητα.

Άρα, κακά τα ψέματα. Εδώ μιλάμε ...

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΚΑΤΡΟΥΓΚΑΛΟΣ (Αναπληρωτής Υπουργός Εξωτερικών): Κύριε Γκιόκα, επιτρέψτε μου μια διακοπή, για να σας πω τι λέμε.

ΙΩΑΝΝΗΣ ΓΚΙΟΚΑΣ: Κύριε Κατρούγκαλε, δεν σας διέκοψα.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΚΑΤΡΟΥΓΚΑΛΟΣ (Αναπληρωτής Υπουργός Εξωτερικών): Αν μου επιτρέπετε, μια φράση μόνο.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Νικόλαος Βούτσης): Κύριε Κατρούγκαλε, σας παρακαλώ πολύ. Να εξελιχθεί η συζήτηση. Στο τέλος θα μιλήσετε. Πείτε τη μια φράση, για να μην χαθεί ο χρόνος. Θα πάρετε τον λόγο μόνο αν το επιτρέπει ο κ. Γκιόκας.

ΙΩΑΝΝΗΣ ΓΚΙΟΚΑΣ: Καλύτερα όχι, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Νικόλαος Βούτσης): Κύριε Κατρούγκαλε, θα πάρετε τον λόγο αργότερα.

Συνεχίστε, κύριε Γκιόκα.

ΙΩΑΝΝΗΣ ΓΚΙΟΚΑΣ: Άρα, εδώ μιλάμε για μια συζήτηση, η οποία έχει στοιχεία υποκρισίας, έχει μικροκομματικές σκοπιμότητες. Όλοι καταλαβαίνουμε ότι κυρίως, αφορά την αναθεώρηση του άρθρου 32 του Συντάγματος, όπου και οι δύο συμφωνείτε ότι θα πρέπει να αποσυνδεθεί η εκλογή του Προέδρου της Δη-

μοκρατίας από τη διενέργεια εκλογών και μάλιστα, ο ΣΥΡΙΖΑ σε πλήρη αντίθεση με αυτά που έλεγε και έκανε το 2014. Απλά ο ένας, η Νέα Δημοκρατία, λέει εκλογή με εκατόν πενήντα μία ψήφους, ο ΣΥΡΙΖΑ λέει εκλογή από τον λαό, που είναι βαθιά αντιδραστική θέση, γιατί ισχυροποιεί ένα μονοπρόσωπο όργανο. Δεν είναι τυχαίο ότι και η Χρυσή Αυγή υπερασπίζεται αυτή τη θέση. Εμείς έχουμε πει ξεκάθαρα ότι διαφωνούμε και το λέμε, κύριε Πρόεδρε, γιατί εκ παραδρομής γράφτηκε κάτι αντίθετο στην έκθεση της επιτροπής.

Επομένως, θεωρούμε υποκριτική αυτή την αντιπαράθεση. Δεν πρόκειται να πάρουμε μέρος σε καμμία σχετική ψηφοφορία επί του θέματος, η οποία μάλιστα, μπορεί να επαναληφθεί σε μια επόμενη Βουλή, για να αποφασίσει ακριβώς το ανάποδο, ότι δεν υπάρχει δεσμευτικότητα. Επομένως, ξεκαθαρίζουμε τη θέση μας.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Νικόλαος Βούτσης): Ήσασταν σαφής.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΚΑΤΡΟΥΓΚΑΛΟΣ (Αναπληρωτής Υπουργός Εξωτερικών): Κύριε Πρόεδρε, μπορώ να έχω τον λόγο για μία διευκρίνιση;

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Νικόλαος Βούτσης): Κύριε Κατρούγκαλε, έχετε τον λόγο για να δώσετε διευκρινίσεις, αλλά όχι παραπάνω από είκοσι δευτερόλεπτα.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΚΑΤΡΟΥΓΚΑΛΟΣ (Αναπληρωτής Υπουργός Εξωτερικών): Κύριε Πρόεδρε, για τριάντα δευτερόλεπτα.

Όταν λέμε ότι η κατεύθυνση δεσμεύει την επόμενη Βουλή, εννοούμε ότι ή η Αναθεώρηση θα γίνει σύμφωνα με την κατεύθυνση αυτή ή δεν θα γίνει. Είναι προφανές ότι δεν μπορεί να δεσμεύσει η πρώτη τη δεύτερη, αν υπάρχει αντίθετη πλειοψηφία. Ακριβώς αυτό είναι και το νόημα του Συντάγματος. Θέλει η συνείδηση να έχει διάρκεια και να καλύπτει δύο Βουλές και να επιβεβαιώνεται από το εκλογικό σώμα.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Νικόλαος Βούτσης): Τον λόγο έχει τώρα ο κ. Τζαβάρας και ακολουθεί ο κ. Παππάς.

(Θόρυβος στην Αίθουσα)

ΙΩΑΝΝΗΣ ΓΚΙΟΚΑΣ: Αφού η επόμενη Βουλή, αν είναι αντιπολίτευση, θα είναι μειοψηφία, πως θα μπορεί να παίξει αυτό τον ρόλο; Δεν θα μπορεί να έχει λόγο στην Αναθεώρηση. Την πρωτοβουλία την έχει μόνο η Κυβέρνηση. Τι λέτε;

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Νικόλαος Βούτσης): Σοφόν το σαφές!

Κύριε Τζαβάρα, έχετε τον λόγο.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΤΖΑΒΑΡΑΣ: Κύριε Πρόεδρε, πράγματι συμφωνούμε, δηλαδή να ξεκινήσουμε από αυτά που συμφωνούμε, ότι δεν υπάρχει παρεμπόδιση ζήτημα και ότι γίνεται με πολύ μεγάλη σαφήνεια ...

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Νικόλαος Βούτσης): Παρεμπόδιση συζήτησης.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΤΖΑΒΑΡΑΣ: ...μια παρεμπόδιση συζήτησης.

Επομένως, αφού κάνουμε μια παρεμπόδιση συζήτησης, δηλαδή μια συζήτηση που δεν προβλέπει καμία διάταξη του Κανονισμού, κάνουμε μια ελεύθερη συζήτηση, όπου ο καθένας λέει τις απόψεις του για ένα συγκεκριμένο ζήτημα. Άκουσα με πολύ ενδιαφέρον και τις απόψεις του κ. Κατρούγκαλου και τις απόψεις του κ. Γκιόκα και τις απόψεις του κ. Λοβέρδου.

Εμένα θα μου επιτρέψετε, λοιπόν, να ξεκινήσω από το συνταγματικό κείμενο, γιατί εδώ προσπαθούμε να δημιουργήσουμε βεβαιότητα επικαλούμενοι απόψεις, οι οποίες σωρηδόν μετά το 2000 έχουν διατυπωθεί και οι οποίες τροφοδοτούν έναν επιστημονικό διάλογο.

Ξεκινώ, λοιπόν, από τη διάταξη του άρθρου 110 του Συντάγματος παράγραφος 2. Λέει, λοιπόν, η διάταξη αυτή: «Η ανάγκη Αναθεώρησης του Συντάγματος διαπιστώνεται από τη Βουλή μετά από πρόταση πενήντα Βουλευτών και μετά από πλειοψηφίες και συζητήσεις».

Άρα, πρέπει να κρατήσουμε ότι αυτό που αποφασίζει η Βουλή, είναι διαπίστωση της ανάγκης και τίποτε άλλο. Το πώς μπαίνει η κατεύθυνση, το πώς μπαίνει ζήτημα προσανατολισμού, το πώς μπαίνει ζήτημα λεκτικού περιορισμού και πώς δημιουργείται ζήτημα δεσμευτικότητας, είναι θέματα που τα έχει θέσει ο επιστημονικός διάλογος. Για ένα πολιτικό Σώμα, όπως είναι η Βουλή, αυτό που προέχει είναι η εφαρμογή της διάταξης της παραγράφου 2 του άρθρου 110, που ορίζει πώς γίνεται η Αναθεώρηση του Συντάγματος.

Η Αναθεώρηση του Συντάγματος γίνεται από δύο Βουλές, όπου ο συνταγματικός νομοθέτης σε αυτές τις δύο Βουλές έχει καταμερίσει, με πολύ σαφή τρόπο, το αναθεωρητικό εγχείρημα και μάλιστα, σε τέτοιο βαθμό, ώστε η πρώτη Βουλή, δηλαδή αυτή η οποία σήμερα κάνει τη συζήτηση αυτή, έχει διαπιστωτική αρμοδιότητα της ανάγκης και «επιπλέον, με την απόφασή της πρέπει να καθορίσει», λέει, το τελευταίο εδάφιο της παραγράφου 2, «τις αναθεωρητέες διατάξεις». Μάλιστα, χρησιμοποιεί τη λέξη «να καθορίσει ειδικά». Ειδικός καθορισμός διάταξης σημαίνει ότι θα πρέπει να αναφέρει τον αριθμό του άρθρου, την παράγραφο και το εδάφιο. Γι' αυτό ακριβώς μέχρι σήμερα, όλες οι αποφάσεις που έχουν εκδοθεί από τις προηγούμενες Βουλές, οι οποίες συμμετείχαν στην αναθεώρηση είτε αυτή η αναθεώρηση πέτυχε είτε έμεινε ατελέσφορη, στο διατακτικό τους έχουν αριθμούς, γιατί ο αριθμός του άρθρου, της παραγράφου και του εδαφίου είναι ο πιο ειδικός καθορισμός της διάταξης.

Πάμε τώρα να δούμε τι έργο θα κάνει με την παράγραφο 3 η επόμενη Βουλή. Ξεκινά η παράγραφος 2: «Η Αναθεώρηση αποφασίζεται από αυτή τη Βουλή και η επόμενη Βουλή θα αποφασίσει τα σχετικά με την Αναθεώρηση», δηλαδή οτιδήποτε έχει να κάνει με τη διαδικασία, πέραν της διαπιστώσεως της ανάγκης της αναθεώρησης, είναι αρμοδιότητα, που ο συνταγματικός νομοθέτης την αναθέτει στην επόμενη Βουλή.

Βεβαίως, αυτό δεν είναι τυχαίο και δεν το κάνει χωρίς συγκεκριμένη σκοπιμότητα. Γιατί μεταξύ των δύο Βουλών μεσολαβεί η εκλογή μιας καινούργιας, η ετυμηγορία του λαού, η οποία θα έρθει και έχοντας, βεβαίως, στο μυαλό του ο κάθε πολίτης ότι η επόμενη Βουλή έχει σκοπό την αναθεώρηση του Συντάγματος, θα δώσει και θα ενισχύσει τη δημοκρατική νομιμοποίηση αυτής της Βουλής ως προς την ολοκλήρωση του αναθεωρητικού εγχειρήματος.

(Στο σημείο αυτό κτυπάει το κουδούνι λήξεως του χρόνου ομιλίας του κυρίου Βουλευτή)

Άρα, εδώ υπάρχει ένα ζήτημα. Αυτή η Βουλή δεν εξελέγη ως προτείνουσα και ούτε στην προκήρυξη των εκλογών υπήρχε κάτι, για το οποίο θα πρέπει να είχαμε στραμμένη όλοι την προσοχή μας, ότι θα ξεκινήσει η αναθεώρηση του Συντάγματος. Αυτή η αναθεώρηση ξεκινάει κατά τρόπο τυχαίο, εάν συμπληρωθεί η βούληση πενήντα Βουλευτών. Η άλλη Βουλή, όμως, η επόμενη, είναι εξ ορισμού αναθεωρητική Βουλή και βεβαίως, ο σκοπός για τον οποίο εκλέγεται, μεταξύ των άλλων, είναι η Αναθεώρηση του Συντάγματος.

Από αυτή την άποψη, λοιπόν, καταλήγω στο πρώτο συμπέρασμα. Έχουμε δύο Βουλές με διακριτούς ρόλους και συγκεκριμένη αρμοδιότητα, η οποία είναι καθορισμένη από το Σύνταγμα.

Πού μπλέκονται τώρα τα σχετικά με τις κατευθύνσεις, τους λεκτικούς περιορισμούς και τα σχετικά με τη δεσμευτικότητα της επόμενης Βουλής από τη σημερινή Βουλή; Πράγματι, όλη η θεωρία του Συνταγματικού Δικαίου μέχρι το 2000 ήταν ομόφωνη, ότι η αναθεωρητική Βουλή, κατά τρόπο αδέσμευτο από την προηγούμενη Βουλή, αποφασίζει την αναθεώρηση του Συντάγματος. Για πρώτη φορά θέμα ετέθη με τη γνωμοδότηση του κ. Παραρά, ο οποίος, πράγματι, έθεσε το ζήτημα και είπε, γιατί το 1993 είχε τροφοδοτηθεί αυτός ο επιστημονικός διάλογος...

(Θόρυβος στην Αίθουσα)

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Νικόλαος Βούτσης): Κάντε ησυχία, παρακαλώ, για να ακούμε τον κ. Τζαβάρα, ο οποίος θα συντομεύσει κιόλας. Σωστά, κύριε Τζαβάρα;

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΤΖΑΒΑΡΑΣ: Βεβαίως.

Είχε δημιουργηθεί το εξής θέμα: Επειδή η Βουλή του '93 πριν διαλυθεί είχε χαρακτήρα έναρξης της αναθεώρησης και επειδή η επόμενη Βουλή ήταν βέβαιο ότι δεν θα αποτελείται από την πλειοψηφία της προηγούμενης, εκεί ετέθη για πρώτη φορά το ζήτημα εάν η επόμενη Βουλή μπορεί να χρησιμοποιήσει τις διατάξεις των άρθρων, που είχαν καθοριστεί ως αναθεωρητέες, για να δώσει διαφορετικό περιεχόμενο στο αναθεωρητικό εγχείρημα. Τότε, λοιπόν, εμφανίστηκε η άποψη του κ. Παραρά, όπου εκεί για πρώτη φορά γίνεται διάκριση μεταξύ προσανατολισμού και κατεύθυνσης και μεταξύ ανάγκης αναθεώρησης.

Αυτή, όμως, η διάκριση δεν ανταποκρίνεται στο συνταγματικό κείμενο και θεωρώ ότι είναι αυθαίρετη, πολλώ δε μάλλον, γιατί

υπάρχουν δύο αποφάσεις, στις οποίες θα μου επιτρέψετε να αναφερθώ. Η πρώτη είναι απόφαση, που δημιούργησε το ζήτημα και είναι η απόφαση 11 του 2003 του Ανωτάτου Ειδικού Δικαστηρίου, όπου εκεί για πρώτη φορά δημιουργείται το ζήτημα του δικαστικού ελέγχου της διαδικασίας της Αναθεώρησης. Και πράγματι, το δικαστήριο αυτό δέχεται ότι, ναι, υπάρχει θέμα δικαστικού ελέγχου της διαδικασίας της Αναθεώρησης, που αντικείμενο έχει την τυχόν υπέρβαση των ορίων της εντολής, που έχει δώσει η προτείνουσα Βουλή στην αναθεωρητική.

Και εδώ, όμως, υπάρχει ένα ερώτημα: Από ποια διάταξη του Συντάγματος προκύπτει ότι μεταξύ των δύο Βουλών υπάρχει σχέση εντολής;

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΚΑΤΡΟΥΓΚΑΛΟΣ (Αναπληρωτής Υπουργός Εξωτερικών): Το είπε το Ανώτατο Ειδικό Δικαστήριο;

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΤΖΑΒΑΡΑΣ: Τι σημασία έχει αν το είπε; Μα τι μου λέτε τώρα;

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Νικόλαος Βούτσης): Παρακαλώ, μην κάνετε λεκτική αντιπαράθεση. Κλείνετε, κύριε Τζαβάρα, σας παρακαλώ.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΤΖΑΒΑΡΑΣ: Τελειώνω. Και θα σας πω τώρα αμέσως.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Νικόλαος Βούτσης): Όχι, θα του το πείτε ιδιαιτέρως. Άλλωστε, τα λέγατε σε δεκαέξι συνεδριάσεις.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΤΖΑΒΑΡΑΣ: Με διέκοψε, κύριε Πρόεδρε, και έθεσε ένα ερώτημα ο συνάδελφος. Τελειώνω.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Νικόλαος Βούτσης): Το κάνατε ώστε να σας διακόψει.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΤΖΑΒΑΡΑΣ: Θα απαντήσω, λοιπόν, γιατί δεν μπορεί να υπάρχει σχέση εντολής. Γιατί αν υπήρχε σχέση εντολής, τότε η εντολοδόχος Βουλή θα βρίσκονταν σε υποδεέστερη μοίρα σοβαρότητας κύρους από την πρώτη Βουλή που είναι η προτείνουσα, παρ'όλο που το εγχείρημα της προτάσεως είναι πολύ λιγότερο σημαντικό από ότι είναι το εγχείρημα της αναθεώρησης. Φανταστείτε, λοιπόν, αυτή η Βουλή, η οποία είχε να επιτελέσει πολύ σοβαρότερο έργο από το της προτάσεως της σημερινής Βουλής, να είχε τη μεγαλύτερη δέσμευση απέναντι σε εκείνη τη Βουλή, που είχε να επιτελέσει το σχετικά πιο ασήμαντο έργο.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Νικόλαος Βούτσης): Ευχαριστούμε.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΤΖΑΒΑΡΑΣ: Σας παρακαλώ πολύ, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Νικόλαος Βούτσης): Τι με παρακαλείτε; Είχατε μιλήσει και...

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΤΖΑΒΑΡΑΣ: Εσείς, κύριοι, τα καταλαβαίνετε όλα αυτά. Εσείς θα ψηφίσετε σε λίγο γι' αυτά τα θέματα. Παρακολουθείστε, λοιπόν.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Νικόλαος Βούτσης): Κύριε Τζαβάρα, μην απευθύνεστε στους Βουλευτές. Είστε πολύ έμπειρος. Δεν είναι σωστό. Ολοκληρώστε, παρακαλώ. Υπάρχει θέμα ισονομίας.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΤΖΑΒΑΡΑΣ: Τελειώνω. Αν δεν θέλετε να με ακούσετε και αν επιτέλους αυτήν την παρεμπιπτούσα συζήτηση την κάνατε μόνο και μόνο για να ακουστούν οι απόψεις του ΣΥΡΙΖΑ, σταματάω, κύριε Πρόεδρε. Αλλά αφού, όπως είπα, αυτή η παρεμπιπτούσα συζήτηση είναι ελεύθερη συζήτηση, γιατί δεν την προβλέπει καμμία διάταξη του Κανονισμού, θα πρέπει να μου δώσετε τη δυνατότητα να ολοκληρώσω.

Έρχομαι τώρα στη δεύτερη απόφαση, που είναι η απόφαση 2512 του 2016 του Συμβουλίου της Επικρατείας.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Νικόλαος Βούτσης): Κοιτάξτε, αν είναι να κάνετε μια ομιλία δεκαπέντε λεπτών, δεν θα σας δώσω αυτήν τη δυνατότητα. Δεν έχετε αυτήν την άδεια από το Προεδρείο, σας το λέω ευθύτατα. Σε ένα λεπτό, αν θέλετε, τελειώστε.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΤΖΑΒΑΡΑΣ: Τελειώνω. Σε αυτήν, λοιπόν, την απόφαση υπάρχει η εντελώς διαφορετική προσέγγιση, γιατί εκεί λέγεται ότι η αναθεωρητική Βουλή δεν δεσμεύεται από την προτείνουσα, γιατί αυτό που κάνει η προτείνουσα είναι να διατυπώνει πρόταση, η οποία δεν δεσμεύει την αναθεωρητική. Και ερωτώ: Πώς είναι δυνατόν να αποτελεί πρόταση ο εντοπισμός και ο καθορισμός της διάταξης και να μην είναι πρόταση και το περιεχόμενο, η κατεύθυνση ή ο προσανατολισμός;

Για τον ίδιο λόγο, λοιπόν, που απορρίφθηκε το πρώτο θέμα, για τον ίδιο λόγο, πιστεύω, ότι δεν δεσμεύεται η αναθεωρητική

Βουλή ούτε από την κατεύθυνση ούτε από το λεκτικό περιορισμό ούτε από τον προσανατολισμό, που κακώς και ως εκ περισπού μπορεί να θεθεί στην απόφαση της συγκεκριμένης προτείνουσας Βουλής.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Νικόλαος Βούτσης): Ευχαριστώ.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, γίνεται γνωστό στο Σώμα ότι η συνεδρίασή μας παρακολουθούν από τα άνω δυτικά θεωρία, αφού προηγουμένως συμμετείχαν στο εκπαιδευτικό πρόγραμμα «Ρήγας και Επανάσταση» που οργανώνει το Ίδρυμα της Βουλής, δεκαεπτά μαθητές και μαθήτριες και δύο εκπαιδευτικοί από το 5^ο Δημοτικό Σχολείο Παλαιού Φαλήρου.

Η Βουλή σας καλωσορίζει, παιδιά.

(Χειροκροτήματα απ' όλες της πτέρυγες της Βουλής)

Κυρίες Παππά, έχετε τον λόγο για πέντε λεπτά.

ΧΡΗΣΤΟΣ ΠΑΠΠΑΣ: Κύριε Πρόεδρε, εγώ θα είμαι πιο σύντομος. Αφού υποστήκαμε μια εντεκάλεπτη διαδικασία, μέχρι να ολοκληρώσει ο κ. Τζαβάρας και αφού ολοκληρώσε, παίρνω τον λόγο.

Εισαγωγικά λέω, επειδή ακούστηκαν πράγματα εδώ εκ μέρους του ΚΚΕ ανεκδιήγητα και ψευδή, όπως στα πλαίσια της λαοπολογίας, που είπε ότι η Χρυσή Αυγή έχει την ίδια θέση με το ΣΥΡΙΖΑ περί εκλογής Προέδρου της Δημοκρατίας, για το άρθρο 32 που είναι προς αναθεώρηση, λέω ότι ο ΣΥΡΙΖΑ έχει μια πρόταση, η οποία προβλέπει την προσφυγή στον ελληνικό λαό, μετά από έξι -αν δεν απαιτώμαι- εκλογικές διαδικασίες εντός της Βουλής. Είναι καθαρά αντίθετη και δείχνει βεβαίως και την τακτική του ΚΚΕ -η οποία είναι όμοια με την τακτική της Νέας Δημοκρατίας- της λαοπολογίας, δηλαδή, ότι η Χρυσή Αυγή είναι συνεργαζόμενη δήθεν με το ΣΥΡΙΖΑ κ.λπ.. Σε καμμία των περιπτώσεων.

Εμείς λέμε ότι -και το είπαμε και χθες στην εισήγησή μας και στις διαδικασίες της επιτροπής- η εκλογή του Προέδρου Δημοκρατίας πρέπει να γίνεται άμεσα από τον ελληνικό λαό και μόνο. Ο ελληνικός λαός είναι ο κυρίαρχος, περισσότερο από τους εκπροσώπους του εντός του Κοινοβουλίου. Το εκλογικό Σώμα αξίζει περισσότερο από τους τριακόσιους. Και ο Πρόεδρος αυτός, που θα προέρχεται από τον ελληνικό λαό, θα είναι ένας Πρόεδρος, που θα ενώνει τους Έλληνες. Και επειδή ακούστηκε ότι, ενδεχομένως, θα είναι πάλι ο κ. Παυλόπουλος κ.λπ., το προσπερνάω, διότι αν έμπαινε σε αυτή τη διαδικασία, δηλαδή τη διαδικασία εκλογής από τον λαό, σίγουρα δεν θα έβρισκε ούτε την ψήφο του.

Εισαγωγικά πάλι λέω ότι πριν την έναρξη της διαδικασίας, κύριε Πρόεδρε -δεν το λέω για εσάς ούτε σας κατηγορώ, αλλά το λέω για να το ξέρει ο κόσμος-, υπήρξε ένα πηγαδάκι συνενώσεων μεταξύ των εισηγητών αυτής της συνεδρίασης, αυτής της Ολομέλειας, υπήρξε ένα πηγαδάκι, θα έλεγα, του λεγόμενου πολιτικά αμαρτωλού «δημοκρατικού τόξου», χωρίς εμείς να κληθούμε.

Δεν παραπονιέμαι για το ότι εμείς δεν κληθήκαμε χθες, που έγιναν συνενώσεις για τον τρόπο διεξαγωγής της ψηφοφορίας. Το τονίζω, όμως, για να πω ότι εμείς είμαστε εκτός των δικών σας διαδικασιών. Δεν είναι κακό ότι υπάρχει μία αστική ευγένεια και ότι μιλάτε μεταξύ σας ούτως ή άλλως. Από την αστική ευγένεια, όμως, μέχρι την όσμωση, τα αλισβερίσια και τις μεταγραφές, που γίνονται εδώ με αδιαφανείς διαδικασίες, προκειμένου να δημιουργείται μία πλαστή πολιτική πλειοψηφία, υπάρχει διαφορά και εμείς είμαστε εκτός. Και είμαστε υπερήφανοι, που είμαστε εκτός των διαδικασιών σας.

Στο επίμαχο ζητούμενο, στο άρθρο 32 δηλαδή, -ας μη γελιόμαστε, καθώς γι' αυτό γίνεται όλη συζήτηση- δεν θα επικαλεστώ επιστημονικές θεωρίες. Δεν θα κάνω επίκληση ούτε θα μιλήσω, όπως μίλησαν κάποιοι άλλοι ομιλητές ωσάν να είναι σε αμφιθέατρο πανεπιστημίου. Επειδή ο κ. Τζαβάρας είπε «θέλω να προστατέψω τη Βουλή», να πω ότι η Βουλή είναι το όργανο, το οποίο νομοθετεί και θα έλεγα ότι είναι και πάνω από τα επιστημονικά συνέδρια και τα επιστημονικά συγγράμματα. Πώς μπορεί η Βουλή να είναι υπεύθυνη -δηλαδή, εσείς και οι πλειοψηφίες σας- για το κατάντημα της χώρας, με τα μνημόνια, με τους νόμους που ψηφίζονται εδώ, με τις αδιαφανείς διαδικασίες, με όλο αυτό το όργιο που γίνεται, για τις ζωές των Ελλήνων και για το κρίσιμο ζητούμενο, για το άρθρο 32, να μην είναι υπεύθυνη; Να προστατεύσουμε τη Βουλή, να ακούσουμε τους επιστήμονες.

Κύριε Πρόεδρε, επειδή μεταξύ των δύο Βουλών -δηλαδή της προτείνουσας και της επόμενης, η οποία θα πρέπει να χειριστεί το θέμα της συνταγματικής αναθεώρησης- θα έχει προηγηθεί μια προεκλογική διαδικασία, θα έχει προηγηθεί η βούληση του λαού, πιστεύω ότι η συζήτηση είναι μάταιη. Σίγουρα, η προτεινόμενη συνταγματική αναθεώρηση δεν θα τύχει της εφαρμογής της στην επόμενη Βουλή, διότι η επόμενη Βουλή δεν θα έχει την κυβερνητική πλειοψηφία, δεν θα έχει την πλειοψηφία των τριών πέμπτων, δηλαδή των εκατόν ογδόντα. Εκτός, διότι υπάρχει και αυτό το πολιτικό σενάριο, που διαφαίνεται και θα το πω, αν έχουμε, όπως όλα δείχνουν, τη συγκυβέρνηση Νέας Δημοκρατίας και ΣΥΡΙΖΑ με κάποιον τρόπο, ώστε να προστατευθεί το ευρωπαϊκό κεκτημένο. Δεν διαφέρετε σε πολλά. Ίδιοι είστε, μαζί ψηφίζετε και τα μνημόνια και τους αντιρατσιστικούς.

(Στο σημείο αυτό κτυπάει το κουδούνι λήξεως του χρόνου ομιλίας του κυρίου Βουλευτή)

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Νικόλαος Βούτσης): Ωραία.

ΧΡΗΣΤΟΣ ΠΑΠΠΑΣ: Κύριε Πρόεδρε, είπα θα είμαι πιο σύντομος από τον κ. Τζαβάρα. Δώστε μου ένα λεπτό.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Νικόλαος Βούτσης): Δεν σας πιέζω. Απλώς σας παροτρύνω.

ΧΡΗΣΤΟΣ ΠΑΠΠΑΣ: Θέλω λοιπόν, να πω ότι εμείς πολιτικά, όχι μόνο δεν πιστεύουμε ότι η αυριανή ψηφοφορία και η σημερινή Βουλή είναι δεσμευτική σε ό,τι αφορά την επόμενη Βουλή, αλλά πιστεύουμε ότι δεν πρέπει να συζητηθούν ούτε καν τα άρθρα, τα οποία έχουν να κάνουν με την πίστη του ελληνικού λαού και εννοώ το άρθρο 3, που είναι για την ελληνική Ορθοδοξία, που είναι η πίστη στον Χριστιανισμό. Δεν είναι η Βουλή, δηλαδή η νομοθετική εξουσία αρμόδια να καθορίζει αυτά τα τόσο σπουδαία πράγματα.

Ο κ. Μητσοτάκης -και κλείνω με αυτό, κύριε Πρόεδρε- έκανε το εξής ανίερο: έβαλε στην ίδια ζυγαριά την δύο χιλιάδων χρόνων ιστορία της Ορθόδοξης Εκκλησίας μας με τα διάφορα "college", τα διάφορα "London University" κ.λπ. και είπε ότι «αν ψηφίσετε τα ξένα πανεπιστήμια και την ελεύθερη παιδεία, εγώ ψηφίζω και το άρθρο 3».

Επειδή λοιπόν, οι φιλελεύθεροι είναι αυτοί, οι οποίοι είναι βαθιά ιδεολογικά εναντίον της ώσμωσης και είναι υπέρ του χωρισμού Κράτους-Εκκλησίας, λέω ότι ευτυχώς, αυτό το οποίο μέλει να γίνει με την ενδεχόμενη αναθεώρηση δεν θα γίνει. Κάτω τα χέρια από την Ορθοδοξία μας.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Νικόλαος Βούτσης): Ευχαριστώ.

Επιτρέψτε μου να κάνω το εξής: Θα δώσω τον λόγο σε τρεις ομιλητές, στον κ. Βενιζέλο, όπως είχα πει, στον κ. Τασούλα από τη Νέα Δημοκρατία που το ζήτησε ως ειδικός εισηγητής και στον κ. Παρασκευόπουλο και να κλείσουμε μία πλούσια συζήτηση, που κάναμε ως παρεμπόμπουσα διαδικασία. Μην υπάρξουν αντιρρήσεις για διακρίσεις. Εκτός αν κάποιος άλλος, για παράδειγμα από το ΚΚΕ, θα ήθελε να επαναποθετηθεί.

Κύριε Βενιζέλο, έχετε τον λόγο.

ΕΥΑΓΓΕΛΟΣ ΒΕΝΙΖΕΛΟΣ: Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

Το άρθρο 110 του Συντάγματος στην παράγραφο 2 ορίζει ρητά ότι η πρώτη Βουλή αποφασίζει για την ανάγκη της Αναθεώρησης, με την οποία καθορίζονται ειδικά οι διατάξεις, που πρέπει να αναθεωρηθούν. Δεν γίνεται καμμία αναφορά στο περιεχόμενο ή στην κατεύθυνση. Αυτή η ρύθμιση του άρθρου 110 του Συντάγματος, παρόμοια με τις ρυθμίσεις αντίστοιχων διατάξεων των προγενέστερων ελληνικών συνταγμάτων, δεν έχει προκύψει τυχαία. Υπάρχει ένα τεράστιο ιστορικό βάθος.

Το 1910, πριν από εκατόν δέκα χρόνια, μετά το κίνημα του Γουδή η παλαιά Βουλή, η απερχόμενη, με πρωθυπουργό τον Στέφανο Δραγούμη αποφάσισε, υπό την πίεση των καταστάσεων, να κινήσει τη διαδικασία αναθεώρησης του Συντάγματος του 1864. Προκειμένου όμως, να δεσμεύσει τη νέα Βουλή, του νέου συστήματος, του νέου συσχετισμού με επικεφαλής τον Ελευθέριο Βενιζέλο, καθόρισε τις κατευθύνσεις της Αναθεώρησης, επιδιώκοντας αυτή η απερχόμενη Βουλή του παλαιού συσχετισμού να δεσμεύσει εκ προοιμίου τη νέα Βουλή του νέου συσχετισμού.

Οι Βουλές, που επελήφθησαν ήταν δύο διπλές αναθεωρητικές Βουλές, το 1911. Εκεί υπήρξαν παρομώδεις τοποθετήσεις του πρώτου Υπουργού Δικαιοσύνης των Κυβερνήσεων Βενιζέλου,

του Νικόλαου Δημητρακόπουλου και του ίδιου του Ελευθερίου Βενιζέλου, που έλυσαν το ζήτημα αυτό. Η δεύτερη Βουλή, η αναθεωρητική δεν δεσμεύεται από τις κατευθύνσεις της πρώτης, γιατί παρεμβάλλεται το εκλογικό σώμα, γιατί εκφράζεται η λαϊκή κυριαρχία. Και αυτό το ανέλυσε ο Νικόλαος Σαρίπολος, καθηγητής Συνταγματικού Δικαίου στο σύγγραμμά του, το οποίο είναι μνημειώδες και το οποίο επηρέασε την επιστήμη και την ερμηνεία μέχρι σήμερα.

Άρα, έχουμε ένα ιστορικό βάθος, το οποίο είναι πολύ μεγάλο και έχουμε και μία ομοιόμορφη πρακτική. Κατά κυριολεξία Αναθεωρήσεις έχουμε από το 1975 και μετά. Και στις τρεις Αναθεωρήσεις, όπως ειπώθηκε, συνειδητά δεν καθορίστηκαν κατευθύνσεις. Απλώς αποφασίστηκε η ανάγκη Αναθεώρησης και προσδιορίστηκαν αριθμητικά, με τον αριθμό του άρθρου της παραγράφου ή του εδαφίου, οι αναθεωρητέες διατάξεις. Αυτό έγινε και το 1986 και το 2001, δηλαδή το 1998 στην πρώτη Βουλή και το 2008. Στο ψηφοδέλτιο της τελευταίας αυτής διαδικασίας αναφέρονται τα θέματα, όχι οι κατευθύνσεις. Άλλωστε, έκρινε και η δικαιοσύνη ότι δεν έχουν οριστεί κατευθύνσεις.

Αυτές οι δύο αποφάσεις που ακούσατε, μία των ΟΤΑ του Ειδικού Δικαστηρίου και μία της Ολομέλειας του Συμβουλίου της Επικρατείας, θέλοντας να αποφανθούν σε συγκεκριμένες υποθέσεις, δέχτηκαν μεν δικονομικά ότι μπορεί να προβληθεί ο ισχυρισμός για δεσμεύσεις από τις κατευθύνσεις, αλλά επειδή δεν υπάρχει απόφαση της Βουλής για κατεύθυνση, δεν υπάρχει και δικαστικός έλεγχος. Θα ήταν παραλογισμός, νομικός και πραγματολογικός, να αποδεχτούμε ότι μπορεί να ασκείται δικαστικός έλεγχος της συνταγματικότητας, της διαδικασίας αναθεώρησης.

Το Σύνταγμα προβλέπει δικαστικό έλεγχο της συνταγματικότητας των νόμων, θα πω εγώ και του Συντάγματος, μόνον επί του περιεχομένου. Λέει το άρθρο 93 παράγραφος 4: «τα δικαστήρια υποχρεούνται να μην εφαρμόζουν νόμο, το περιεχόμενο του οποίου αντιβαίνει στο Σύνταγμα».

Το άρθρο 100 για το Ανώτατο Ειδικό Δικαστήριο, στην παράγραφο 1, στο στοιχείο 5, λέει ότι το Ανώτατο Ειδικό Δικαστήριο αποφαινεται για την ουσιαστική αντισυνταγματικότητα, όχι για την τυπική. Η εσωτερική τυπική συνταγματικότητα, ως στοιχείο της εσωτερικής αυτονομίας της Βουλής, λόγω της αρχής της διάκρισης των εξουσιών, δεν ελέγχεται δικαστικά.

Ακούστε το άτοπο. Αν δεχθούμε ότι η πρώτη Βουλή δεσμεύει τη δεύτερη, ως προς τον τρόπο εκλογής του Προέδρου της Δημοκρατίας και υπάρξει διαφωνία για το αν η επόμενη Βουλή μπορεί να αναθεωρήσει το άρθρο 32, μειώνοντας την πλειοψηφία και όχι επιλέγοντας άμεση εκλογή, θα αμφισβητηθεί η συνταγματικότητα του Προέδρου της Δημοκρατίας που θα εκλεγεί από τη Βουλή; Με ποια διαδικασία;

Το Συμβούλιο της Επικρατείας έχει πει πολλές φορές ότι δεν προβάλλεται παραδεκτώς ενώπιόν του η απόφαση της Βουλής για την εκλογή Προέδρου της Δημοκρατίας. Η εκλογή δεν ελέγχεται ούτε ευθέως ούτε κατά συνέπεια παρεμπιπτόντως. Φαντάζεστε να έχουμε ένα Σύνταγμα και έναν Πρόεδρο Δημοκρατίας αμφισβητούμενης συνταγματικότητας; Φαντάζεστε ότι θα μπορούσε να έρθει ένα δικαστήριο και να πει ότι είναι αντισυνταγματική η διάταξη για την εκλογή με απλή πλειοψηφία, άρα δεν έχουμε Σύνταγμα, άρα πρέπει να επανέλθει το προηγούμενο Σύνταγμα;

Οδηγούμε τη χώρα σε θεσμική εκκρεμότητα κολοσσίων διαστάσεων. Γι' αυτό και το Σύνταγμα είναι σοφό και αποκλείει αυτού του είδους την ερμηνεία. Άλλωστε, όλα κρίνονται από τη δημοκρατική αρχή. Η παρεμβολή του εκλογικού σώματος τι σημαίνει; Σημαίνει ότι έχουμε μία διαφωνία ως προς τις κατευθύνσεις, τις απόψεις, τις ιδεολογίες. Κρίνει ο λαός. Η επόμενη Βουλή αποφασίζει. Αν ήταν διαφορετικά –προσέξτε τον επόμενο παραλογισμό– η πρώτη Βουλή με εκατόν πενήντα έναν ψήφους δεσμεύει την επόμενη Βουλή, η οποία μπορεί να αποφασίσει με άλλη κατεύθυνση με εκατόν ογδόντα ψήφους, ενώ έχει παρεμβληθεί το εκλογικό σώμα και έχει διαμορφώσει αναθεωρητική πλειοψηφία εκατόν ογδόντα ψήφων!

Είναι ποτέ δυνατόν; Τέτοια ασέβεια στο εκλογικό σώμα και την αυξημένη πλειοψηφία;

Προσέξτε, βέβαια και τον τελευταίο παραλογισμό: Εάν υπάρ-

χουν δεσμεύσεις στις κατευθύνσεις, παρακωλύονται οι συναίνεσεις για την ανάγκη αναθεώρησης, γιατί συμφωνούμε, ας πούμε, ευρύτερα ότι πρέπει να αλλάξει η διάταξη για τον Πρόεδρο της Δημοκρατίας, να αποσυνδεθεί η εκλογή του από την απειλή διάλυσης της Βουλής. Ψηφίζουμε γι' αυτό. Γιατί πρέπει να έχουμε ψηφίσει και για τον συγκεκριμένο τρόπο εκλογής αποσυνδεδεμένο από την απειλή διάλυσης; Δεν διαμορφώνεται συναίνεση. Αντιθέτως, ναρκοθετείται η συνταγματική νομιμότητα για το μέλλον.

Η πρακτική κατάληξη, κύριε Πρόεδρε, για σας που διευθύνετε τη λειτουργία της Βουλής και τη συζήτηση, είναι η εξής: Η συζήτηση που κάνουμε τώρα είναι συζήτηση, που αφορά τον τρόπο οργάνωσης της ψηφοφορίας. Το πρακτικό ζήτημα είναι τι θα τεθεί σε ψηφοφορία. Σε ψηφοφορία αύριο πρέπει να τεθεί, όπως λέει το άρθρο 110 του Συντάγματος και το άρθρο 119 του Κανονισμού της Βουλής, η ανάγκη αναθεώρησης αριθμητικά προσδιοριζόμενων διατάξεων του Συντάγματος, με άρθρο, παράγραφο ή εδάφιο, χωρίς αναφορά σε κατεύθυνση. Εάν η Ολομέλεια κατά πλειοψηφία θελήσει να επιβάλει άλλη διαδικασία επί της ψηφοφορίας, εμείς δεν θα μετάρχουμε σ' αυτήν την προκαταρκτική ψηφοφορία, γιατί δεν νομιμοποιούμε την απόφαση αυτή, η οποία θα παραβίαζε το άρθρο 110 του Συντάγματος και το άρθρο 119 του Κανονισμού της Βουλής. Εάν κληθούμε να ψηφίσουμε για τις συγκεκριμένες αριθμητικά προσδιοριζόμενες διατάξεις, θα ψηφίσουμε. Εάν η ψήφος μας επιχειρηθεί να ερμηνευθεί ως ψήφος ως προς την κατεύθυνση, δεν αναγνωρίζουμε αυτήν την ψήφο και δεν μετεχουμε σε αυτήν την ψηφοφορία ως προς την κατεύθυνση, διότι δεν μπορεί να έχει λάβει απόφαση η παρούσα Βουλή ως προς την κατεύθυνση, δεσμευτική μάλιστα, για την επόμενη Βουλή, προορίζοντας τον ελληνικό λαό, που παρεμβάλλεται και παραβιάζοντας το άρθρο 110 του Συντάγματος.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα της Δημοκρατικής Συμπαράταξης)

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Νικόλαος Βούτσης): Ευχαριστώ πολύ.

Ο κ. Τασούλας έχει τον λόγο.

Θα σας παρακαλούσα, κύριε Τασούλα, να ομιλήσετε για λιγότερο χρόνο.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΤΑΣΟΥΛΑΣ: Κύριε Πρόεδρε, είμαστε ενώπιον ενός ψευδοπροβλήματος. Δεν υπάρχει θέμα δεσμεύσεως της Αναθεωρητικής Βουλής από την προτείνουσα Βουλή. Αυτό είναι η επένδυση, που βάζει ο ΣΥΡΙΖΑ στην πολιτική του ανασφάλεια, προκειμένου να παρεμποδίσει μία μικρότερη ή μεγαλύτερη αναθεώρηση, εις την οποία δεν μπορεί να μετέχει στην επόμενη Βουλή, λόγω του ότι πολιτικά θα είναι «νοκ άουτ».

(Θόρυβος - διαμαρτυρίες από την πτέρυγα του ΣΥΡΙΖΑ)

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Νικόλαος Βούτσης): Ησυχία, παρακαλώ. Να μην υπάρχουν αντιδράσεις.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΤΑΣΟΥΛΑΣ: Αντί να παραδεχτούν ότι θα αποφασίσει η επόμενη Βουλή για το περιεχόμενο των προς αναθεώρηση διατάξεων, εφηύραν μία καινοφανή θεωρία περί δεσμευτικότητας.

Ακούστε λίγο τι έγινε στο παρελθόν. Το 1985, ο Πρόεδρος της Βουλής Ιωάννης Αλευράς συγκροτεί επιτροπή για την αναθεώρηση του Συντάγματος –η επόμενη Βουλή, όχι αυτή, η αναθεωρητική– για την επεξεργασία των αναθεωρητέων διατάξεων. Το 2000, ο κ. Κακλαμάνης, Πρόεδρος της Βουλής, συγκροτεί επιτροπή, για να επεξεργαστεί το περιεχόμενο των αναθεωρητέων διατάξεων και το 2008, ο Δημήτριος Σιούφας συγκροτεί επιτροπή για να επεξεργαστεί το περιεχόμενο των αναθεωρητέων διατάξεων. Δεν συγκρότησαν επιτροπή, για να βάλει «καρμπόν» στις αποσταλείσες διατάξεις. Η λέξη «επεξεργασία» σημαίνει διαμόρφωση. Δεν σημαίνει «καρμπόν», όπως εσείς προτείνετε.

Ακούστε τώρα και κάτι ακόμα. Μπλέκετε την πολιτική με τα νομικά και πηγαίνετε ανάμεσα στην πολιτική και στα νομικά, για να δικαιολογήσετε αυτήν την τερατώδη άποψη. Πρόσφατα, δημοσιεύτηκε ένα πολύ ενδιαφέρον άρθρο του καθηγητού Δικαίου του Ελεύθερου Πανεπιστημίου κ. Χαράλαμπου Ανθόπουλου. Λέει επ' αυτού του θέματος το εξής: «Αυτό που έχει σημασία, από νομικής άποψης είναι ότι το άρθρο 110 του Συντάγματος θέλει να αποτελέσει η αναθεώρηση του Συντάγματος ένα από τα κριτήρια της εκλογικής αναμέτρησης. Στην προοπτική αυτή, η λαϊκή συμμετοχή στην αναθεωρητική διαδικασία διά των παρεμβαλλο-

μένων εκλογών καθίσταται εν δυνάμει μία από τις αποτελεσματικότερες εκδηλώσεις του δικαιώματος συμμετοχής στην πολιτική ζωή της χώρας, κατά το άρθρο 5 του Συντάγματος και κατά την ορθότερη άποψη εντάσσεται στις βάσεις του δημοκρατικού και αντιπροσωπευτικού πολιτεύματος, κατά το άρθρο 110, παράγραφος 1 και επομένως δεν μπορεί καν να αναθεωρηθεί».

Αυτή είναι η ουσία της αναθεωρήσεως και της λαϊκής συμβολής σε αυτήν. Εσείς νομίζετε ότι το Σύνταγμα και το Συνταγματικό Δίκαιο, άρα και το Κοινοβουλευτικό Δίκαιο, μπορούν να επιβάλλουν πολιτικές εξελίξεις. Το Σύνταγμα δεν επιβάλλει πολιτικές εξελίξεις. Δυσχεραίνει ή διευκολύνει πολιτικές εξελίξεις. Το Σύνταγμα, όταν μιλάει για συναινετική εκλογή Προέδρου, δεν σας το επέβαλε το 2014 να το κάνετε. Θα το διευκόλυνε, θα το ηύχετο το Σύνταγμα, αλλά εσείς θέλετε το Σύνταγμα και η διαδικασία εδώ να επιβάλουν πολιτικές εξελίξεις. Πολιτικές εξελίξεις θα επιβάλει ο ελληνικός λαός, ο οποίος θα παραλάβει τις προτεινόμενες διατάξεις και θα αποφασίσει ποιος θα τις υλοποιήσει ως προς το περιεχόμενο τους. Αυτή είναι η ουσία.

Τώρα, θα ήθελα να πω δύο πράγματα, για να τελειώσουμε. Ο κ. Τσίπρας -και αυτό σας το συνιστώ, για να εναρμονιστείτε με τον Πρόεδρό σας- είπε ότι αγαπημένος του ποιητής είναι ο Καβάφης και διάβασε το ποίημα «Η Πόλις». Υπάρχει και το «Αλεξανδρινοί Βασιλείς». Είστε σαν τους Αλεξανδρινούς, σε λίγο, οι οποίοι πήγαιναν να δουν πώς η Κλεοπάτρα και ο Αντώνιος ανακίρυναν τα παιδιά της Κλεοπάτρας βασιλείς. Και λέει: «Ο Αλέξανδρος, τον είπαν βασιλέα της Κιλικίας, των Μήδων και της Συρίας. Ο Πτολεμαίος, τον είπαν βασιλέα της Φοινίκης και των Πάρθων. Ο Καισαρίων, τον είπαν βασιλέα των Βασιλέων. Οι Αλεξανδρινοί, οι Βουλευτές του ΣΥΡΙΖΑ δηλαδή, μόλο που ήξεραν τι λόγια ήταν αυτά και θεατρικά, έτρεχαν και ενθουσιάζονταν και επευφημούσαν, μόλο που ήξεραν τι κούφια λόγια ήταν αυτές οι βασιλείες».

Τι κούφια λόγια είναι αυτά για τη δεσμευτικότητα το ξέρετε, αλλά επιμένετε, γιατί θέλετε να κρύψετε την πολιτική σας ανασφάλεια. Ο λαός και η επόμενη πλειοψηφία θα καθορίσει το περιεχόμενο της Αναθεωρήσεως.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα της Νέας Δημοκρατίας)

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Νικόλαος Βούτσης): Ευχαριστούμε.

Τον λόγο έχει ο κ. Βενιζέλος.

ΕΥΑΓΓΕΛΟΣ ΒΕΝΙΖΕΛΟΣ: Θα ήθελα να καταθέσω στα Πρακτικά μια εκτενή μελέτη μου για το θέμα αυτό, που δημοσιεύτηκε πριν δύο μήνες στο ψηφιακό περιοδικό του ομίλου Μάνεση, το «Constitutionalism.gr». Παρακαλώ, αν έχετε την καλοσύνη, πέραν της καταχώρησης στα Πρακτικά, αν οι υπηρεσίες μπορούν, να το διανείμετε, αν θέλετε.

(Στο σημείο αυτό ο Βουλευτής κ. Ευάγγελος Βενιζέλος καταθέτει για τα Πρακτικά την προαναφερθείσα μελέτη, η οποία βρίσκεται στο αρχείο του Τμήματος Γραμματείας της Διεύθυνσης Στενογραφίας και Πρακτικών της Βουλής)

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Νικόλαος Βούτσης): Να δοθούν στις Κοινοβουλευτικές Ομάδες από ένα, δύο αντίτυπα και όποιος ενδιαφέρεται, διά των υπηρεσιών.

ΕΥΑΓΓΕΛΟΣ ΒΕΝΙΖΕΛΟΣ: Όπως νομίζετε. Πάντως, για λόγους τεκμηρίωσης και ιστορίας να καταχωριστεί στα Πρακτικά.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Νικόλαος Βούτσης): Ευχαριστώ πολύ.

Ορίστε, κύριε Παρασκευόπουλε, έχετε τον λόγο. Είστε ο τελευταίος ομιλητής.

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΠΑΡΑΣΚΕΥΟΠΟΥΛΟΣ: Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

Καταρχάς, ας κάνω το σχόλιο ότι έχουμε ακόμη μια ιδιαίτερα ενδιαφέρουσα συζήτηση στη Βουλή διανοημένη με επιχειρήματα, αλλά και με ορισμένες πνευματώδεις παρατηρήσεις οι οποίες είναι ιδιαίτερα χρήσιμες.

Περνώ στο θέμα, ξεκινώντας με παράδειγμα και αιτιολογώντας το στη συνέχεια. Ας υποθέσουμε -κάτι το οποίο είναι πολύ κοντά στην πραγματικότητα- ότι αυτή η Βουλή με ψήφους περισσότερες από εκατόν ογδόντα αποφασίζει την αναθεώρηση του άρθρου 86 του Συντάγματος στην κατεύθυνση του μείζονος ελέγχου της ποινικής λογοδοσίας των Υπουργών, η οποία σήμερα είναι ανεφικτική. Ας υποθέσουμε ότι το αποφασίζει με ψήφους άνω των εκατόν ογδόντα. Μπορεί να έρθει η επόμενη Βουλή και να αναθεωρήσει

το άρθρο, ώστε να κάνει ακόμη περισσότερο στεγανή την ευθύνη, τους πολιτικούς, απέναντι σε οποιαδήποτε δώξη; Είναι παράλογο. Δεν μπορεί να υποστηριχθεί ούτε κοινωνικά ούτε επιστημονικά η άποψη ότι η άλλη η Βουλή μπορεί να κάνει ό,τι θέλει, ερήμην της κατεύθυνσης των συζητήσεων και των αποφάσεων της Βουλής αυτής.

Περνώ στα επιχειρήματα. Κατ'αρχάς, ειπώθηκε, ως προκαταρκτικό επιχείρημα από τους συναδέλφους, ιδίως του ΚΙΝΑΛ, τον κ. Λοβέρδο και τον κ. Βενιζέλο, ότι δεν μπορούμε να έχουμε έλεγχο ουσίας της συνταγματικότητας. Βεβαίως, αν καταλήγαμε εκεί, θα είχαμε τη σύλληψη της αντισυνταγματικότητας ρυθμίσεων του Συντάγματος. Γι' αυτό, θα ήθελα να πω ότι έχουμε συγκρούσεις και αντινομίες εντός του Συντάγματος, οι οποίες όντως κατά την εφαρμογή πρέπει να επιλύονται. Έχουμε ρυθμίσεις που συγκρούονται, έχουμε μια ρύθμιση η οποία είναι υπέρ της δικαστικής προστασίας του πολίτη και μια άλλη ρύθμιση η οποία εισάγει αποδεικτικές απαγορεύσεις. Συγκρούονται και γίνονται σταθμίσεις. Άρα, σε όλα τα ζητήματα μπορεί να γίνει συνταγματική συζήτηση και έλεγχος εφαρμογής.

Περνώ στο συγκεκριμένο θέμα και θα σας παραθέσω τρία επιχειρήματα υπέρ της ύπαρξης κατεύθυνσης και υπέρ της δεσμευτικότητάς της. Η Ολομέλεια αποφασίζει αιτιολογημένα. Η αιτιολογία της Αναθεώρησης συνδέεται προφανώς με μια δυσλειτουργία ή με μια ανεπάρκεια της προηγούμενης ρύθμισης. Διαπιστώνοντας η Βουλή με το σκεπτικό της την ανεπάρκεια ή τη δυσλειτουργία, αυτομάτως έχει δειξει και την κατεύθυνση της αλλαγής. Διαπιστώνοντας τη δυσλειτουργία του άρθρου 86, έχει δειξει σε ποια κατεύθυνση πρέπει να γίνει αναθεώρηση. Η αιτιολογία, που οδηγεί στην επιλογή των αναθεωρητέων ρυθμίσεων από τη Βουλή αυτή δεν είναι αμελητέα. Δεν μπορεί να παραγνωριστεί απολύτως.

Δεύτερο επιχείρημα, οι συνταγματικές ρυθμίσεις είναι διαχρονικές. Υπερβαίνουν τον συνήθη χρόνο των νόμων και επειδή όλη η θεσμική μας τάξη στηρίζεται στη λαϊκή κυριαρχία, η διαχρονικότητα του ανώτατου χάρτη, του Συντάγματος, δεν μπορεί παρά να ευνοεί την έκφραση γνώμης από έναν διαχρονικό λαό. Δηλαδή, υπάρχει η άποψη, η οποία δέχεται ότι κάποια γνώμη επί της κατεύθυνσης, επί της ουσίας έχει και αυτή η Βουλή, κάποια γνώμη έχει και η άλλη. Η άλλη έχει βαρύτερη γνώμη, διότι η άλλη θα διαμορφώσει το περιεχόμενο. Αυτή διατυπώνει μια γνώμη η οποία είναι πιο χαλαρή, μια γνώμη επί της κατεύθυνσεως. Όμως, η άποψη η οποία θέλει και τις δύο Βουλές, της αναθεωρητικές, να έχουν κάποια άποψη επί της ουσίας, ανταποκρίνεται περισσότερο στην αρχή της λαϊκής κυριαρχίας.

Και το τρίτο επιχείρημα -τριτεύον, αν έλεγε- είναι το επιχείρημα τις προβλεψιμότητας, το οποίο βεβαίως έχει πλέον και ευρωπαϊκή νομολογία και ελληνική εφαρμοστική νομολογία, όπως είναι γνωστό μετά την υπόθεση Λυκουρέζου. Δεν ευνοεί η αρχή της εμπιστοσύνης το να μπορεί να υπάρξει μια ρύθμιση, ακόμη και συνταγματικού επιπέδου, η οποία προκύπτει ως εγγραφή σε μια λευκή συναλλαγματική, χωρίς καμμία δέσμευση από τα προηγούμενα, χωρίς καμμία δέσμευση από το σκεπτικό, από την αιτιολογία, που οδήγησε τον λαό και τη Βουλή, που τον αντιπροσωπεύει στη σκέψη ότι κάποιες ρυθμίσεις πρέπει σε κάποια κατεύθυνση να αναθεωρηθούν.

Ευχαριστώ πολύ.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα του ΣΥΡΙΖΑ)

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Νικόλαος Βούτσης): Ευχαριστώ πολύ, κύριε Παρασκευόπουλε. Το ένα λεπτό που δεν χρησιμοποιήσατε, επειδή έχω ερινύες και ενοχές, δεδομένου ότι η Νέα Δημοκρατία θεωρεί ότι είμαι πολύ κομματικός Πρόεδρος, θα το δώσω στον κ. Τραγάκη, ο οποίος είναι και ο αρχαιότερος εκ των παριστάμενων Βουλευτών και ήταν και Πρόεδρος στις αναθεωρητικές διαδικασίες. Εν πάση περιπτώσει, θα δώσω τον λόγο και στον κ. Τραγάκη για τον εμπλουτισμό της συζήτησης.

Ορίστε, κύριε Τραγάκη, έχετε τον λόγο.

ΙΩΑΝΝΗΣ ΤΡΑΓΑΚΗΣ: Εγώ θέλω να προσφέρω την εμπειρία μου από την αναθεωρητική διαδικασία του 2007, αλλά και του 2014, σε συγκεκριμένα θέματα.

Κατ'αρχάς, το θέμα αυτό περί προτείνουσας και αναθεωρητικής Βουλής, μάς είχε τεθεί. Είχαν γίνει πολλές συζητήσεις τότε.

Συμμετείχε και ο κ. Βενιζέλος και ο κ. Λοβέρδος στην επιτροπή τότε. Είχαμε ανατρέξει σε γνωμοδοτήσεις που είχαν κάνει, όπως για παράδειγμα ο Σβώλος το 1933, ο Κυριακόπουλος το 1962, ο Γεωργόπουλος το 1963, ο Μάνεσης το 1980 και ο Βαγγέλης Βενιζέλος σε μια ερμηνεία που είχε κάνει το 1984.

Θα αναφερθώ σε δύο θέματα, κύριε Πρόεδρε. Πρώτον, δεν μπορούμε να πάρουμε απόφαση σήμερα σε παρεμπόμπουσα συζήτηση. Δεν υπάρχει παρεμπόμπων θέμα. Ανεφέρθη από τον κ. Τζαβάρα. Είναι παρεμπόμπουσα συζήτηση. Για παρεμπόμπουσα συζήτηση δεν μπορεί να ληφθεί απόφαση από την Ολομέλεια. Αυτό είναι δεδομένο.

Δεύτερον, απαντώντας στον κ. Κατρούγκαλο, θα ήθελα να πω ότι υπάρχει και μια άλλη εισήγηση του κ. Παραρά, ο οποίος κ. Παραράς στην Ένωση Συνταγματολόγων -στην οποία παρίστατο ο κ. Κατρούγκαλος και ο κ. Παρασκευόπουλος- στις 10-12-2018 είχε διατυπώσει την άποψή του -σαφέστατη άποψη- περί προτεινόμενων και αναθεωρητικής Βουλής.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΚΑΤΡΟΥΓΚΑΛΟΣ (Αναπληρωτής Υπουργών Εξωτερικών): Εγώ δεν ήμουν.

ΙΩΑΝΝΗΣ ΤΡΑΓΑΚΗΣ: Δηλαδή, ότι η προτεινόμενη Βουλή αναφέρεται στα άρθρα και η αναθεωρητική Βουλή είναι εκείνη, η οποία παρεμβάλλεται -επειδή παρεμβάλλονται εκλογές έχει τη συναίνεση του εκλογικού σώματος- και θα μπορέσει να μπει επί του περιεχομένου. Αυτή τη διαδικασία, κύριε Πρόεδρε, ακολουθήσαμε και στην επιτροπή το 2008, στην Αναθεωρητική Βουλή. Στην προτεινόμενη Βουλή, στα ψηφοδέλτια τότε, αναφερόταν το άρθρο και όχι η κατεύθυνση. Αναφερόταν το άρθρο και τι περιέχει το άρθρο το οποίο έπρεπε να αναθεωρηθεί.

Νομίζω, λοιπόν, ότι θα πρέπει και τώρα να ακολουθήσουμε την ίδια διαδικασία.

Σας ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Νικόλαος Βούτσης): Η περιμπόμπουσα συζήτηση, λοιπόν -για να την ονομάσουμε έτσι- δεν έγινε εν κενώ, διότι είτε έτσι είτε αλλιώς, η συζήτηση της Ολομέλειας εξελίσσεται από χτες το πρωί. Μίλησαν, όπως είπα, ογδόντα τρεις συνάδελφοι. Θα μιλήσουν άλλοι σαράντα εννιά Βουλευτές, οι Αρχηγοί και οι Κοινοβουλευτικοί. Άρα, γι' αυτό το ιδιαίτερο ζήτημα, η Βουλή, η Ολομέλεια, αυτό το Σώμα που, όπως αποτυπώθηκε και προηγούμενα, δεν μπορεί να μπει σε τελευταία ανάλυση σε δικαστική και διοικητική ένσταση, δεν μπορεί παρά να αποφασίσει. Δεν υπάρχει κάποιο άλλο να αποφασιστεί αυτό το ζήτημα. Το κρίναμε από χτες το πρωί και ως εκ τούτου, προκλήθηκε. Διαφορετικά, το αντικείμενο αυτής της συζήτησης, είτε έτσι είτε αλλιώς απασχολούσε εν πλάτει και τους περισσότερους από τους κυρίους και τις κυρίες συνάδελφους, που μιλούσαν. Δεν θα είχε ανάγκη να γίνει, δηλαδή, αυτή η ιδιαίτερη συζήτηση, η οποία είπαμε ότι θα πρέπει να γίνει σήμερα το πρωί για να φωτίσει τις κατευθύνσεις.

Επί της ουσίας, έχει τεθεί ένα ζήτημα, αλλά έχει μέσα του και ένα πρώτο ζήτημα, που αφορά στις κατευθύνσεις. Το δεσμευτικό είναι το ουσιαστικό, εκεί που συμπυκνώνεται η ουσία της συζήτησης, το δεσμευτικό με τις αιρέσεις πάντοτε -και τις αντιλαμβανόμενες όλοι- του τι θα είναι η άλλη Βουλή, πόσο μπορεί καθοριστικά, είτε έτσι είτε αλλιώς, να βάλει τη σφραγίδα της στις εξελίξεις. Νομίζω ότι αυτό είναι κοινός τόπος, αλλά με την έννοια του δεσμευτικού, που δίνουμε στην παρούσα Βουλή, ως προς την επομένη. Όμως, εκεί ενυπάρχει και το θέμα της αναγραφής των κατευθύνσεων στα ψηφοδέλτια, ας πούμε.

Νομίζω ότι και από χτες που κάνατε αυτή τη σύσκεψη οι εισηγητές, είναι φανερό ότι θα πάμε σε ένα έντυπο, το οποίο θα έχει τα προτεινόμενα ψηφοδέλτια επί όλων των διατάξεων, κατά κόμμα, δηλαδή θα έχει του ΣΥΡΙΖΑ, της Νέας Δημοκρατίας, θα έχει λοιπές προτάσεις, οι οποίες έχουν γίνει και θα έχει και μία λευκή σελίδα -έχω δει το προσχέδιο, που έχουν κάνει οι υπηρεσίες, γι' αυτό σας το λέω- θα είναι ένα έντυπο με μερικές σελίδες, δέκα σελίδες ενδεχομένως, που θα έχει όλα αυτά. Εφόσον, λοιπόν, πάμε σε αυτή τη διαδικασία -και συμφωνημένα, αν δεν κάνω λάθος, από χτες ανάμεσα στους εισηγητές- κάθε κόμμα ή όποιο κόμμα θέλει επί των άρθρων, να έχει και τη στενή περιγραφή μιας κατεύθυνσης ή οτιδήποτε άλλο, έχει κάθε δικαίωμα να το κάνει, διότι αφορά το ίδιο το κόμμα.

Από εκεί και πέρα, όλοι οι συνάδελφοι μπορούμε να ψηφίζουμε

και του ενός κόμματος και του άλλου και λευκό και επί των ειδικών προτάσεων. Δεν δεσμεύει δηλαδή να ψηφίζουμε μόνο προτάσεις ενός κόμματος. Άρα, είναι θέμα του κόμματος, ενός εκάστου κόμματος σε τελευταία ανάλυση, να εμπλουτίσει με τη σχετική περιγραφή είτε απλά την αναγραφή, όπως ακούστηκε, ως τίτλου του θέματος είτε και με τον εμπλουτισμό της κατεύθυνσης. Αυτό πράγματι δεν μπορεί να μπει σε ψηφοφορία, με την έννοια τού να στερήσουμε από κάποιο κόμμα να κάνει το μεν ή το δε, δηλαδή υποχρεωτικά να πάμε στο ένα ή στο άλλο.

Εκεί που θα πρέπει να πάρουμε απόφαση -και αυτό, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, δεν μπορεί να γίνει αλλιώς παρά με αναλογική εφαρμογή του άρθρου 67 του Κανονισμού, σε σχέση με το παρεμπόμπων- είναι σχετικά με την έννοια, έτσι όπως σχετικοποιήθηκε και μέσα από τη συζήτηση που κάναμε, της δεσμευτικότητας ως προς τη διαδικασία της παρούσας Βουλής, σε σχέση με την καθ' αυτή Αναθεωρητική Βουλή.

Θα παρακαλούσα επ' αυτού να μου επιτρέψετε την κατ' αναλογία, επαναλαμβάνω, εφαρμογή του άρθρου 67, που είναι για το τυπικό παρεμπόμπων. Δεν θα πάρω εγώ την απόφαση, όπως λέει το άρθρο 67. Λέει ή ο Πρόεδρος παίρνει τη σχετική απόφαση ή δι' εγέρσεως.

ΕΥΑΓΓΕΛΟΣ ΒΕΝΙΖΕΛΟΣ: Κύριε Πρόεδρε, θα ήθελα τον λόγο.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Νικόλαος Βούτσης): Θέλετε κάτι, κύριε Βενιζέλο; Επ' αυτού, όμως, μην κάνουμε κύκλο σε αυτό το ζήτημα. Κάνω εκτενή συζήτηση, επιτρέψτε μου να διευκύνω τη συζήτηση.

ΕΥΑΓΓΕΛΟΣ ΒΕΝΙΖΕΛΟΣ: Επιχειρηματολόγησα, κύριε Πρόεδρε. Δεν θα επαναλάβω.

Επί του τεχνικού μέρους της διαδικασίας, όπως τώρα το εισηγείστε, δεν μπορεί να αποφασίσει η παρούσα Βουλή αν δεσμεύει την επόμενη. Δεν υπάρχει τέτοιο θέμα. Κατά ποιά διαδικασία; Πού το λέει αυτό το Σύνταγμα ή ο Κανονισμός; Πουθενά. Δεν μπορείτε να επικαλεστείτε διάταξη, μείζονα πρόταση, ώστε να ληφθεί απόφαση της Βουλής για τη δέσμευση. Μπορείτε να ζητήσετε εσείς, με δική μας αποχή, απόφαση της Ολομέλειας για τον τρόπο διεξαγωγής της ψηφοφορίας.

Στον τρόπο διεξαγωγής της ψηφοφορίας, λοιπόν, σας λέω ότι η μέθοδος: «Το κόμμα κάνει την πρότασή του με κατεύθυνση, αν θέλετε, ψηφίστε την ή μην την ψηφίσετε» είναι, κατά τη γνώμη μου, τελείως εσφαλμένη. Διότι, σύμφωνα με το άρθρο 110, οι διατάξεις τίθενται αριθμητικά σε ψηφοφορία και η Βουλή διαπιστώνει την ανάγκη και τίποτα άλλο. Άρα, είναι απαράδεκτες, κατά το άρθρο 119 του Κανονισμού και το άρθρο 110 του Συντάγματος, προτάσεις κομμάτων που εισάγονται στην Ολομέλεια με κατεύθυνση.

Εν πάση περιπτώσει, επαναλαμβάνω αυτό που είπα ως δήλωση, την οποία ελπίζω να συμμεριστούν συνάδελφοι, ότι εγώ προτίθεμαι να ψηφίσω -ας πούμε- πρόταση του ΣΥΡΙΖΑ ή άλλου κόμματος, αναφερόμενος μόνον στον αριθμό της διάταξης κατ' ανάγκη, χωρίς να λαμβάνω υπ' όψιν αυτό που εισάγεται απαράδεκτα, δηλαδή την κατεύθυνση.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Νικόλαος Βούτσης): Ευχαριστώ πολύ.

Είναι σαφές ότι επ' αυτού ακριβώς του ζητήματος εξελίχθηκε μία ήρεμη, σωστή και επιστημονικά τεκμηριωμένη συζήτηση.

ΧΡΗΣΤΟΣ ΠΑΠΠΑΣ: Κύριε Πρόεδρε, θα ήθελα τον λόγο.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΤΖΑΒΑΡΑΣ: Κύριε Πρόεδρε, θα ήθελα τον λόγο επί του Κανονισμού.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Νικόλαος Βούτσης): Κανείς άλλος δεν θα μιλήσει.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΤΖΑΒΑΡΑΣ: Τι λέτε τώρα, κύριε Πρόεδρε; Γιατί;

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Νικόλαος Βούτσης): Γιατί έτσι θέλω. Με συγχωρείτε, αλλά θα μου επιτρέψετε να προεδρεύω της διαδικασίας. Σας παρακαλώ πάρα πολύ! Αν δεν το θέλετε, εντάξει, δεν είναι θέμα.

Δεν θα ανακυκλώνουμε επί όλων αυτών των ζητημάτων.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΤΖΑΒΑΡΑΣ: Κύριε Πρόεδρε...

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Νικόλαος Βούτσης): Ήσασταν τόσο σαφείς όλοι, και πάρα πολύ σωστά, και πολιτικά μίλησαν όλοι επί αυτών των θεμάτων ακριβώς αυτών, που επανέθεσε ο Πρόεδρος κ. Βε-

νιζέλος. Ήσασταν και ήμασταν τόσο σαφείς, που ακριβώς επ' αυτού εγώ λέω ότι θα αναλάβω την ευθύνη να γίνει αυτή η δι' εγέρσεως κατ' αναλογία ψηφοφορία.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΤΣΙΑΡΑΣ: Για ποιο πράγμα, κύριε Πρόεδρε;

ΧΡΗΣΤΟΣ ΠΑΠΠΑΣ: Κύριε Πρόεδρε, θα ήθελα τον λόγο.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΤΖΑΒΑΡΑΣ: Κύριε Πρόεδρε, θα ήθελα τον λόγο.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Νικόλαος Βούτσης): Παρακαλώ πάρα πολύ! Δεν υπάρχει περίπτωση η Ολομέλεια, που είναι το μόνο όργανο, όπως είπαμε και προηγούμενα, που δεν μπαίνει ούτε σε διοικητική ούτε σε δικαστική αίρεση, να μην έχει το δικαίωμα να έχει μία άποψη για το πώς θα είναι το ψηφοδέλτιο με τις κατευθύνσεις.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΤΖΑΒΑΡΑΣ: Κύριε Πρόεδρε, θέλω τον λόγο επί της διαδικασίας.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Νικόλαος Βούτσης): Επί της διαδικασίας δεν μπορείτε.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΤΣΙΑΡΑΣ: Για ποιο πράγμα, κύριε Πρόεδρε;

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Νικόλαος Βούτσης): Κύριε Τζαβάρα, με συγχωρείτε. Γι' αυτό που είπαμε σήμερα το πρωί ότι θα λυθεί και το είχατε θέσει από χθες το πρωί ως ανάγκη να επιλυθεί ως ζήτημα, πριν εξελιχθεί η συζήτηση. Είπαμε να την κάνουμε σήμερα. Κάναμε τη συζήτηση, είχε γίνει και χθες και θα συνεχιστεί επί των ιδίων επιχειρημάτων. Όμως, η Βουλή επ' αυτής της συζήτησης, κατά πλειοψηφία δι' εγέρσεως εάν υπάρξει τέτοια πλειοψηφία, πρέπει να έχει μία γνωμοδότηση.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΤΖΑΒΑΡΑΣ: Επί ποίου θέματος, κύριε Πρόεδρε;

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΤΣΙΑΡΑΣ: Επί ποίου θέματος, κύριε Πρόεδρε;

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΤΖΑΒΑΡΑΣ: Μου επιτρέπετε, κύριε Πρόεδρε;

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Νικόλαος Βούτσης): Παρακαλώ πολύ. Το ζήτημα είναι για την καταγραφή. Επαναλαμβάνω, το ζήτημα είναι το εξής: Για το δικαίωμα ενός εκάστου κόμματος να περιγράφει κάτω από τα άρθρα την κατεύθυνση της διάταξης και βεβαίως, μέσα από αυτήν την περιγραφή να τεκμηριώνει και την ανάγκη μιας δεσμευτικότητας -επαναλαμβάνω- με την έννοια...

ΣΤΑΥΡΟΣ ΚΟΝΤΟΝΗΣ: ... (δεν ακούστηκε)

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Νικόλαος Βούτσης): Κύριε Κοντονή, το είπατε χθες.

ΣΤΑΥΡΟΣ ΚΟΝΤΟΝΗΣ: Εντάξει!

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Νικόλαος Βούτσης): Τι εντάξει; Θεωρείτε ότι είναι αυτονόητο ότι θέλετε να μιλήσετε; Να ακυρώσουμε αυτή τη διαδικασία; Σας παρακαλώ!

ΣΤΑΥΡΟΣ ΚΟΝΤΟΝΗΣ: Άλλο είναι η κατεύθυνση και άλλο η δεσμευτικότητα.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Νικόλαος Βούτσης): Σας παρακαλώ, μιλήσαμε και διευκρινίσαμε ότι η αναγραφή της κατεύθυνσης δίνει την αίτηση, τη διάθεση και τη γραμμή της σχετικής δέσμευσης. Εάν επ' αυτού η Βουλή αποφανθεί, αυτό είναι ένα δεδομένο το οποίο θα ληφθεί υπ' όψιν τους...

(Θόρυβος στην Αίθουσα)

Κύριε Βενιζέλο, επιτρέψτε μου. Σας παρακαλώ, μην αναλύετε συνεχώς. Δεν έχετε φοιτητές εδώ να τους αναλύετε τι γίνεται.

Αυτή η αίσθηση, όπως κατά κόρον ειπώθηκε πως θα είναι σε γνώση...

ΧΡΗΣΤΟΣ ΠΑΠΠΑΣ: Κύριε Πρόεδρε, θα ήθελα τον λόγο.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Νικόλαος Βούτσης): Εγώ μιλάω, κύριε Παππά. Δεν έδωσα...

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΤΖΑΒΑΡΑΣ: Μου επιτρέπετε, κύριε Πρόεδρε;

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Νικόλαος Βούτσης): Όχι, δεν σας επιτρέπω, διότι θέλω να με ακούσετε, κύριε Τζαβάρα. Έχετε μιλήσει τρεις φορές από το πρωί.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΤΖΑΒΑΡΑΣ: Θέσατε, όμως, καινούργιο ζήτημα και πρέπει να τοποθετηθούμε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Νικόλαος Βούτσης): Δεν ετέθη κανένα καινούργιο ζήτημα.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΤΣΙΑΡΑΣ: Μα, είναι καινούργιο.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΤΖΑΒΑΡΑΣ: Δεν μας το είχατε πει από την αρχή αυτό.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Νικόλαος Βούτσης): Σας παρακαλώ! Καθίστε

κάτω. Όχι, δεν θα πάρετε τον λόγο. Δεν θα δώσω σε κανέναν άλλον τον λόγο.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΤΖΑΒΑΡΑΣ: Μα, τι λέτε;

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΤΣΙΑΡΑΣ: Δεν γίνεται αυτό που λέτε τώρα, κύριε Πρόεδρε!

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΤΖΑΒΑΡΑΣ: Δηλαδή αυτή τη στιγμή, ρυμουλκείτε τη διαδικασία εκεί που θέλετε και δεν θα μας δώσετε τον λόγο;

ΧΡΗΣΤΟΣ ΠΑΠΠΑΣ: Κύριε Πρόεδρε, θα ήθελα τον λόγο.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Νικόλαος Βούτσης): Αφού την είπατε τη στάση σας. Για να πείτε τη στάση σας επί της διαδικασίας;

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΤΖΑΒΑΡΑΣ: Ναι.

ΧΡΗΣΤΟΣ ΠΑΠΠΑΣ: Βεβαίως.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Νικόλαος Βούτσης): Βεβαίως, αυτό είναι άλλο.

ΧΡΗΣΤΟΣ ΠΑΠΠΑΣ: Κύριε Πρόεδρε, θέλω τον λόγο.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Νικόλαος Βούτσης): Κύριε Παππά, μην εξεγείρεστε.

ΧΡΗΣΤΟΣ ΠΑΠΠΑΣ: ... (δεν ακούστηκε)

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Νικόλαος Βούτσης): Πάντοτε.

(Θόρυβος στην Αίθουσα)

Παρακαλώ, σταματήστε.

Λέω ότι, όπως κατά κόρον αναφέρθηκε -και σωστά- ακριβώς επειδή παρεμβάλλεται ο λαός, το εκλογικό σώμα, οι εκλογές που θα γίνουν ανάμεσα στις δύο Βουλές, όλο το corpus αυτής της συζήτησης και οι δεσμεύσεις των κομμάτων, θα ληφθούν υπ' όψιν, όχι μόνο τυπικά κατά το άρθρο, αλλά και κατά την αιτιολόγηση και την κατεύθυνση και τη δέσμευση, που πήρε δημοσίως κάθε πολιτική δύναμη. Θα υπάρξει κατάφαση ή άρνηση και σε αυτήν την πράξη.

Με αυτή την έννοια, η Ολομέλεια είναι το μόνο προφανώς σώμα, το οποίο μπορεί πάνω σε αυτό το ζήτημα να έχει την έκφραση μιας βούλησης. Περί αυτού θα πρόκειται. Άρα, θα πάρουν τον λόγο οι εκπρόσωποι των κομμάτων, μόνο αν θέλουν να μιλήσουν για τη στάση, που θα τηρήσουν στη διαδικασία.

Ορίστε, κύριε Τζαβάρα. Δεν θα σας στερούσα τον λόγο, ήθελα απλώς να διευκρινίσω κάποια πράγματα.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΤΖΑΒΑΡΑΣ: Ευχαριστώ πολύ, κύριε Πρόεδρε.

Πρώτα απ' όλα, είχαμε συμφωνήσει ότι πρόκειται για μια ελεύθερη συζήτηση. Και υπό αυτήν την έννοια, πράγματι, εκπλήσσομαι όταν ακούω από τα χείλη σας να κάνετε λόγο για κατ' αναλογία εφαρμογή του άρθρου 67. Δεν τίθεται θέμα αναλογίας στο άρθρο 67, γιατί ή πρόκειται περί παρεμπίπτοντος ή όχι.

Επομένως, διαπλάθεται -ενδεχομένως με τη συναίνεση της Πλειοψηφίας- μια καινούργια διαδικασία.

Κινούμεθα, λοιπόν, σε μία άτυπη κοινοβουλευτική διαδικασία, που τη διαπλάθετε εσείς, όπως επιθυμείτε. Δεν θα σας εμποδίσουμε. Η πλειοψηφία έχει αυτό το δικαίωμα να κάνει ό,τι θέλει. Δυστυχώς! Πλην, όμως, εμείς ξεκαθαρίζουμε το εξής: Επιμένουμε να δεσμευόμαστε από τη μέχρι σήμερα πρακτική όλων των προηγούμενων Βουλών, οι οποίες στην απόφασή τους καθορίζουν ειδικά τις αναθεωρητέες διατάξεις με αριθμό άρθρου, παραγράφου και εδαφίου, χωρίς να αναφέρεται οτιδήποτε σχετικό με λέξεις ή με νοήματα.

Θεωρούμε, λοιπόν, ότι οποιαδήποτε άλλη απόφαση δεν μας δεσμεύει. Δεν μπορούμε να δεσμεύσουμε την επόμενη Βουλή, όταν, μάλιστα, μεσολαβήσει ειδική διαδικασία ετυμηγορίας του ελληνικού λαού μεταξύ των άλλων διακυβευμάτων, στην οποία θα τεθεί και η αναθεώρηση του Συντάγματος και εντολοδόχος θα είναι η επόμενη Βουλή, όχι από τη σημερινή Βουλή, αλλά εντολοδόχος του λαού, που θα συμμετάσχει στις επόμενες εκλογές.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Νικόλαος Βούτσης): Σας ευχαριστώ.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΤΖΑΒΑΡΑΣ: Υπό αυτήν την έννοια -και τελείως- δεν μας δεσμεύει οποιαδήποτε δι' εγέρσεως ψηφοφορία θα κάνουν εδώ οι συνάδελφοι. Δεν ξέρω αν οι περισσότεροι έχουν αντιληφθεί ποιο είναι το πρόβλημα, γιατί όπως πολύ ορθά επιμείνατε, είναι επιστημονικά ζητήματα, υπάρχουν απόψεις διαφορετικές...

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Νικόλαος Βούτσης): Μιάμιση μέρα το συζητάμε.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΤΖΑΒΑΡΑΣ: Είναι κρίμα να καταναλώνετε το συμβολικό κεφάλαιο της Βουλής, για να επενδύσετε μια κομμα-

τική απόφαση κατ' αυτόν τον απαράδεκτο τρόπο.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα της Νέας Δημοκρατίας)

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Νικόλαος Βούτσης): Κύριε Τζαβάρα, θα ήθελα να διευκρινιστεί εκ μέρους της Νέας Δημοκρατίας εάν προτίθεστε στο «ψηφοδέλτιο», που θα κατατεθεί εκ μέρους της Αξιωματικής Αντιπολίτευσης, τελικά να αναγράφονται μόνο κατά τη σειρά την οποία είπε ο κ. Τζαβάρας. Περί αυτού πρόκειται.

Πιστεύω, όμως, ότι τουλάχιστον αυτό, δηλαδή το δικαίωμα των άλλων κομμάτων να έχουν το θέμα ή τη σχετική περιγραφή, δεν μπορεί κανείς να τους το στερήσει. Το αντιλαμβανόμαστε.

Ορίστε, κύριε Παππά, έχετε τον λόγο για τη στάση σας.

ΧΡΗΣΤΟΣ ΠΑΠΠΑΣ: Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε. Θα είμαι πολύ σύντομος.

Θέλω να πω το εξής: Πρώτον, επειδή στην -να μην πω- νεοπαγή διαδικασία, την οποία εισάγετε εσείς σήμερα, έχουν ξαναγίνει αυτά τα πράγματα -εμένα μου θυμίζουν έντονα τα εκτός Κανονισμού ροζ και σιέλ ψηφοδέλτια του Σαρτζετάκη- και επειδή θέλω να αιτιολογήσω τη στάση μας και δεύτερον, επειδή εμείς πιστεύουμε ότι δεν πρέπει να παίζουμε με τις λέξεις, όπως κάνατε εσείς σήμερα, περί κατεύθυνσης, δεσμευτικότητας κ.λπ. και να βάζετε και ασπερίσκους, και πρέπει να έχουμε καθαρό πολιτικό λόγο μέσα σε αυτήν την Αίθουσα και τρίτον, επειδή εδώ διακυβεύονται...

(Θόρυβος από την πτέρυγα της Νέας Δημοκρατίας)

Σας παρακαλώ, κύριοι της Νέας Δημοκρατίας.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Νικόλαος Βούτσης): Σας παρακαλώ πολύ, κύριοι συνάδελφοι. Έχει λήξει επί της ουσίας η διαδικασία και ακούμε τον κ. Παππά.

ΧΡΗΣΤΟΣ ΠΑΠΠΑΣ: Επειδή, λοιπόν, διακυβεύονται -θα έλεγα- πρώτον, όσα και ιερά που αφορούν το σύνολο του ελληνικού λαού, αναφερόμενος στο άρθρο 3 περί Ορθοδόξου Εκκλησίας και πίστης του ελληνικού λαού ή αναφερόμενος στο άρθρο 32, που είναι ύποπτα πολιτικά παιχνίδια, που από κοινού φτιάχνετε εσείς του ΣΥΡΙΖΑ και της Νέας Δημοκρατίας και επειδή, τέλος, δεν μπορεί να υπάρξει δι' εγέρσεως η ψήφος «παρών», εμείς δεν μετέχουμε στα πολιτικά στις παιχνίδια. Ειδικά σε αυτήν την διαδικασία, δεν θα μετέχουμε.

Επίσης, καταγγέλλουμε και εσάς, ως βαθιά αντιδημοκράτες, όταν από τη μία επικαλείστε -για να πλήξετε το λαϊκό εθνικιστικό κίνημα, να πλήξετε την πραγματική λαϊκή δεξιά, που εκφράζει η Χρυσή Αυγή- τον Χίτλερ πριν από ογδόντα χρόνια, από την άλλη το Μουσολίνι πριν από ογδόντα χρόνια ή τον Μεταξά, ή τον Σαλαζάρ ή τον Παπαδόπουλο πριν από πενήντα χρόνια. Εμείς μιλάμε για το σήμερα. Αυτά που κάνετε σήμερα στην ελληνική Βουλή, κύριε Πρόεδρε, είναι απαράδεκτα.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Νικόλαος Βούτσης): Ωραία.

Τώρα θα δώσω τον λόγο στον κ. Κατρούγκαλο, ο οποίος ήθελε να κάνει μια διευκρίνιση, για να ληφθεί υπόψιν.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΚΑΤΡΟΥΓΚΑΛΟΣ (Αναπληρωτής Υπουργός Εξωτερικών): Οι γενικοί εισηγητές συμφωνήσαμε χθες για τον τρόπο διεξαγωγής της ψηφοφορίας με αυτοτελή ψηφοδέλτια. Άρα, όχι απλώς ψηφοφορία επί της ανάγκης κατ' άρθρο, αλλά κάθε κόμμα ή κάθε ομάδα Βουλευτών, η οποία είχε συγκεντρώσει εκατόν πενήντα μια ψήφους.

Διαβάζω αυτό που έχει τις υπογραφές όλων των γενικών εισηγητών...

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Νικόλαος Βούτσης): Όχι δεν υπάρχει επ' αυτού ένσταση, κύριε Υπουργέ. Να είμαστε σαφείς.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΚΑΤΡΟΥΓΚΑΛΟΣ (Αναπληρωτής Υπουργός Εξωτερικών): Σύμφωνοι. Αυτό ήταν το ζήτημα.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Νικόλαος Βούτσης): Δεν υπάρχει συμφωνία, αλλά κάθε κόμμα, προφανώς, έχει δικαίωμα στο δικό του ψηφοδέλτιο να κάνει αυτό. Αυτό το έχουμε ήδη λύσει.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΚΑΤΡΟΥΓΚΑΛΟΣ (Αναπληρωτής Υπουργός Εξωτερικών): Αυτό ήταν αναγκαίο, κύριε Πρόεδρε, γιατί απαντά στην αντίρρηση του κ. Βενιζέλου ως προς το αν αυτή η διαδικασία είναι σύμφωνη...

ΑΝΔΡΕΑΣ ΛΟΒΕΡΔΟΣ: Δεν ακούμε τίποτα.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Νικόλαος Βούτσης): Δεν ακούτε, διότι είναι τόσο ευγενής και χαμηλών τόνων ο κύριος Υπουργός, που μας εκπλήσσει.

Ορίστε, κύριε Υπουργέ, συνεχίστε δυνατά, σας παρακαλώ.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΚΑΤΡΟΥΓΚΑΛΟΣ (Αναπληρωτής Υπουργός Εξωτερικών): Κύριε Πρόεδρε, αναφέρθηκα στην κοινή μας εισήγηση προς την Ολομέλεια των γενικών εισηγητών χθες, η οποία περιελάμβανε την πρόταση η ψηφοφορία να γίνει με ξεχωριστά ψηφοδέλτια ανά κόμμα ή ανά Κοινοβουλευτική Ομάδα ή ομάδα προτεινόντων Βουλευτών.

Αυτό το λέω απλώς ως απάντηση στην παρατήρηση του κ. Βενιζέλου ως προς το αν θα πρέπει να ψηφίσουμε ανάλογα με την αναθεώρηση συγκεκριμένου άρθρου ή όχι. Σε αυτό υπήρχε ομόφωνη απόφαση των τεσσάρων εισηγητών.

ΑΝΔΡΕΑΣ ΛΟΒΕΡΔΟΣ: Κύριε Πρόεδρε, τι είναι αυτά; Ανοίγει άλλο θέμα τώρα.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Νικόλαος Βούτσης): Με συγχωρείτε, κύριε Κατρούγκαλε, μην θίγετε άλλο θέμα.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΚΑΤΡΟΥΓΚΑΛΟΣ (Αναπληρωτής Υπουργός Εξωτερικών): Με συγχωρείτε, κύριε Πρόεδρε. Δεν θέλω να ανοίξω άλλο θέμα.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Νικόλαος Βούτσης): Είτε έτσι είτε αλλιώς έγινε άτυπη συνάντηση, που δεν έχει κανένα νόημα τώρα οι τέσσερις να πουν πώς ακριβώς το εννοούσαν. Αφήστε το ως θέμα. Θα πάμε κατευθείαν σε μια δι' εγέρσεως ψηφοφορία.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΚΑΤΡΟΥΓΚΑΛΟΣ (Αναπληρωτής Υπουργός Εξωτερικών): Αναφέρομαι, λοιπόν σε αυτά που είπατε, κύριε Πρόεδρε, στην ανάγκη δι' εγέρσεως, να αποφασιστεί ότι το Σώμα αποδέχεται τη δεσμευτικότητα αυτής της Βουλής, ως προς την κατεύθυνση της αναθεώρησης, που θα εξειδικεύσει η επόμενη Βουλή.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Νικόλαος Βούτσης): Τον λόγο έχει ο κ. Γκιόκας από το ΚΚΕ.

ΙΩΑΝΝΗΣ ΓΚΙΟΚΑΣ: Είπαμε και πριν -αυτό θα επαναλάβουμε- ότι δεν έχει νόημα καμμία ψηφοφορία και δεν θα συμμετέχουμε σε καμμία ψηφοφορία περί δεσμευτικότητας ή όχι, γιατί είναι πολιτικά τα ζητήματα.

Τώρα δεν τίθεται τέτοιο θέμα. Τίθεται με μία πιο light εκδοχή, σε σχέση με το πώς θα είναι συγκροτημένα τα ψηφοδέλτια. Εννοείται ότι θα κρατήσουμε την ίδια στάση, της μη συμμετοχής, δηλαδή, σε τέτοια ψηφοφορία.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Νικόλαος Βούτσης): Ευχαριστώ πολύ.

ΜΑΡΙΟΣ ΓΕΩΡΓΙΑΔΗΣ (Θ' Αντιπρόεδρος της Βουλής): Κύριε Πρόεδρε, θα ήθελα τον λόγο.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Νικόλαος Βούτσης): Τι να πείτε; Όχι, τώρα ήρθατε. Με συγχωρείτε, θέλετε να πείτε για τη στάση σας.

ΜΑΡΙΟΣ ΓΕΩΡΓΙΑΔΗΣ (Θ' Αντιπρόεδρος της Βουλής): Να μην πούμε για τη στάση μας εμείς;

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Νικόλαος Βούτσης): Όχι, δεν θα σας στερούσα τον λόγο. Απλώς λείπατε προηγουμένως που έγινε ο κύκλος επί της ουσίας.

ΜΑΡΙΟΣ ΓΕΩΡΓΙΑΔΗΣ (Θ' Αντιπρόεδρος της Βουλής): Τα έχω ακούσει όλα, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Νικόλαος Βούτσης): Ορίστε, έχετε τον λόγο για να πείτε για τη στάση σας.

ΜΑΡΙΟΣ ΓΕΩΡΓΙΑΔΗΣ (Θ' Αντιπρόεδρος της Βουλής): Δεν θα μπούμε σε καμία διαδικασία να δεσμεύσουμε την επόμενη Βουλή, όπως θέλετε να το κάνετε εσείς αυτήν τη στιγμή. Μπορείτε να εγερθείτε, μπορείτε να αποφασίσετε για το πώς θα γίνει η ψηφοφορία. Δεσμεύσεις και κατευθύνσεις ως Ένωση Κεντρώων εμείς δεν θα δώσουμε για την επόμενη Βουλή.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Νικόλαος Βούτσης): Ευχαριστώ.

Επί του θέματος, το οποίο έχει τεθεί και εκτενώς αναλυθεί, δηλαδή στην καταγραφή, για όσα κόμματα θεωρούν, της σχετικής κατεύθυνσης του θέματος και της σχετικής κατεύθυνσης στα οικεία άρθρα και στην άποψη που υπάρχει για το ότι η παρούσα Βουλή -με πλατιά έννοια- υπέχει μία θέση δεσμευσης σε σχέση με το μέλλον με την επομένη, έχοντας ξεκαθαρίσει ότι προφανώς -καθώς παρεμβάλλεται και η λαϊκή βούληση- η επόμενη Βουλή έχει επ' αυτού του θέματος όχι απλά τον πρώτο λόγο, τον αποφασιστικό λόγο -είναι κοινός τόπος αυτός- όσοι συνάδελφοι συμφωνούν, παρακαλώ πολύ να εγερθούν.

(Εγείρονται οι αποδεχόμενοι την πρόταση)

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΤΖΑΒΑΡΑΣ: Εμείς απέχουμε.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΤΣΙΑΡΑΣ: Να καταγραφεί ότι η Νέα Δημοκρατία απέχει.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Νικόλαος Βούτσης): Έχει καταγραφεί στα Πρακτικά. Αλίμονο, κύριε Τζαβάρα.

Έχει καταγραφεί αναλυτικά στα Πρακτικά η αποχή ή μη δέσμευση -και με την έννοια και για το μέλλον- από πλευράς της Νέας Δημοκρατίας, από πλευράς της Δημοκρατικής Συμπαράταξης, -τα επαναλαμβάνω κι εγώ για να ξαναγραφτούν στα Πρακτικά- από πλευράς της Ένωσης Κεντρώων.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΚΑΤΣΙΚΗΣ: Κύριε Πρόεδρε, μπορώ να έχω τον λόγο;

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Νικόλαος Βούτσης): Θέλετε κι εσείς να καταγραφεί η θέση σας στα Πρακτικά;

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΚΑΤΣΙΚΗΣ: Ναι, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Νικόλαος Βούτσης): Ορίστε, κύριε Κατσίκη, έχετε τον λόγο.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΚΑΤΣΙΚΗΣ: Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

Εφόσον μου επιτρέπετε να καταγραφεί και η δική μας θέση, η δική μας θέση αναλύεται, εν τάχει, ως εξής: Και εμείς δεν δεχόμαστε αυτή τη Βουλή να έχει δεσμευτικό χαρακτήρα, ως προς τη συνταγματική Αναθεώρηση, για την επόμενη.

ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΚΑΜΜΕΝΟΣ: Κύριε Πρόεδρε, μπορώ να τοποθετηθώ κι εγώ;

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Νικόλαος Βούτσης): Ως προς την παρεμπιπτούσα συζήτηση, δεν έχουν δικαίωμα να πάρουν τον λόγο οι ανεξάρτητοι. Δεν έχει συγκροτηθεί ομάδα Ανεξαρτήτων Βουλευτών. Λυπάμαι. Δια της μη εγέρσεώς σας, επειδή ήσασταν εδώ, κύριε Καμμένο, όπως και άλλοι ανεξάρτητοι, τοποθετηθήκατε. Υπάρχει μία σαφής πλειοψηφία.

ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΚΑΜΜΕΝΟΣ: Δεν συμφωνούμε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Νικόλαος Βούτσης): Ναι, δεν συμφωνείτε. Αυτό, είτε έτσι είτε αλλιώς, θα βρείτε τον τρόπο να καταγραφεί στα Πρακτικά.

Ευχαριστώ πολύ.

Τον λόγο έχει ο κ. Κατσίκης για επτά λεπτά αυστηρά. Αυτό ισχύει για όλους.

Θα παρακαλούσα πολύ το επτάλεπτο να το τηρήσουν όλοι οι Αντιπρόεδροι, όλη την ημέρα, διότι βλέπω πράγματα που δεν μου αρέσουν. Πρέπει να είμαστε όλοι - Πρόεδροι, Αντιπρόεδροι-αυστηροί, για να υπάρχει μία ισονομία ανάμεσα στους Βουλευτές. Χθες κόβαμε στα εννιά λεπτά -αντί τα επτά- τους βασικούς εισηγητές των κομμάτων και υπήρξαν συνάδελφοι που μίλησαν δεκατρία λεπτά το απόγευμα, με φίλους και συναδέλφους Αντιπροέδρους, οι οποίοι δεν έδιναν την ίδια σημασία. Δεν είναι σωστό αυτό. Παρακαλώ πολύ. Να τηρηθεί ο χρόνος αυστηρά στα επτά λεπτά.

Κύριε Κατσίκη, ξεκινήστε.

(Στο σημείο αυτό την Προεδρική Έδρα καταλαμβάνει ο Ε' Αντιπρόεδρος της Βουλής κ. **ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΚΡΕΜΑΣΤΙΝΟΣ**)

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΚΑΤΣΙΚΗΣ: Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, σήμερα είναι η πρώτη φορά που μιλάω από εδώ το Βήμα ως Βουλευτής μη συγκροτημένης Κοινοβουλευτικής Ομάδας στο ελληνικό Κοινοβούλιο. Σε καμμία περίπτωση, όμως, δεν θα αποδεχθώ το χαρακτηρισμό «Ανεξάρτητος Βουλευτής», όπως αυτός προκύπτει και χαρακτηρίζει τους Βουλευτές που δεν ανήκουν, για τους γνωστούς λόγους, πλέον σε συγκροτημένες Κοινοβουλευτικές Ομάδες. Θέλω να καταστήσω σαφές, ότι δεν μπορώ να εξομοιωθώ με τον Ανεξάρτητο Βουλευτή ο οποίος ανεξαρτητοποιήθηκε γιατί έφυγε από τον κομματικό του φορέα, καίτοι σήμερα έχουμε μειωμένα δικαιώματα, διότι παρ' ό,τι είμαστε βουλευτική ομάδα του κινήματος των Ανεξαρτήτων Ελλήνων, δεν έχουμε όσα είχαμε όταν κατά τον Κανονισμό και το άρθρο αυτού του Κανονισμού αποτελούσαμε συγκροτημένη Κοινοβουλευτική Ομάδα.

Οτόσο σας διαβεβαιώ πως αυτό ουδόλως αλλάζει το πνεύμα των θέσεων μας και ουδόλως αλλάζει τη στάση μας, τουλάχιστον απέναντι σε θέματα για τα οποία οι Ανεξάρτητοι Έλληνες αγωνιστήκαμε να προτάξουμε και να υπερασπιστούμε, όπως τις αξίες που πρεσβεύουμε, ακόμα και κατά τη διαδικασία αναθεώρησης του Συντάγματος.

Φτάσαμε, λοιπόν, στο τέρμα. Το Σώμα θα κληθεί αύριο να

αποφασίσει πόσες και ποιες από τις εκατόν σαράντα εννέα προτάσεις, που θα τεθούν υπ' όψιν του, θα φτάσουν προς αναθεώρηση στην επόμενη Βουλή.

Από το Νοέμβριο μήνα η επιτροπή που συγκροτήθηκε για τον λόγο αυτό, για τη συλλογή, δηλαδή, και επεξεργασία των προτάσεων των κομμάτων προκειμένου να φτάσουμε στη σημερινή μέρα, λειτούργησε εκ κοινοβουλευτικού καθήκοντος.

Τι εννοώ με αυτό: Εννοώ πως οι προβλεπόμενες διαδικασίες κατήργησαν την αντιπροσωπευτικότητα και την ουσιαστική λειτουργία της. Γιατί πώς αλλιώς θα μπορούσε να εξηγηθεί η εν τοις πράγμασι αποβολή των μικρών κομμάτων από την όλη διαδικασία; Γιατί, δεν είναι εξοβελισμός των μικρών κομμάτων όταν αποτελεί προϋπόθεση η ύπαρξη πενήντα βουλευτικών υπογραφών για να συζητηθεί οποιαδήποτε πρόταση αναθεώρησης;

Η πολυκομματική Βουλή αποτελεί πλέον μία πραγματικότητα, η αποδοχή της οποίας θα βοηθήσει την κοινοβουλευτική λειτουργικότητα. Η προϋπόθεση της ύπαρξης πενήντα υπογραφών, προκειμένου να συζητηθεί μία πρόταση, αυτόματα ακυρώνει κάθε συμμετοχή μικρών κομμάτων και ισχυροποιεί, για μία ακόμη φορά, κύριοι συνάδελφοι, τον διπολισμό.

Αυτό, όμως, που χρειάζεται πλέον οι κοινοβουλευτικές λειτουργίες είναι κλίμα συναινετικό και όχι πολωτικό.

Τι λογική συναινέση, λοιπόν, μπορεί να υπάρξει όταν μόνο οι δύο από τους οκτώ πολιτικούς φορείς, που εκπροσωπούνταν στην επιτροπή, έχουν λόγο και προτάσεις; Τι σόι πολιτική συναινέση, ειλικρινά, θα μπορούσε να υπάρξει υπό αυτήν την έννοια, υπό αυτή την κατάσταση και υπό αυτήν τη διαδικασία η οποία τηρήθηκε;

Δεν είναι τυχαίο που όλοι σήμερα, σε έντυπη και ηλεκτρονική ειδησεογραφία, μιλούν για κοινοβουλευτική μάχη μεταξύ ΣΥΡΙΖΑ και Νέας Δημοκρατίας για την Αναθεώρηση του Συντάγματος.

Η σημερινή μου τοποθέτηση, αγαπητοί συνάδελφοι, θα γίνει με τα χαρακτηριστικά που είχα καθ' όλη τη διάρκεια της συμμετοχής μου στις εργασίες της Επιτροπής Αναθεώρησης, ως Βουλευτής, δηλαδή, του κινήματος των Ανεξαρτήτων Ελλήνων, μιας και η εμμονική εφαρμογή ενός εύπλαστου τύπου δεν μπορεί ποτέ να καταργήσει την περιεκτική ύπαρξη της ουσίας.

Η πρόταση που παρουσιάσαμε κατά τη διάρκεια των εργασιών της Επιτροπής, ήταν μία εμπεριστατωμένη πρόταση, η οποία αναδείκνυε και επιχειρηματολογούσε για την αναγκαιότητα αναθεώρησης είκοσι συνολικά άρθρων του ισχύοντος Συντάγματος. Η πρόταση αυτή είναι ρεαλιστική, προσαρμοσμένη στο σύγχρονο πολιτικό γίνεσθαι, με σεβασμό στις θεμελιώδεις αξίες του λαού και του έθνους μας.

Η κάθετη αντίρρησή μας στην πρόταση αναθεώρησης του άρθρου 3 του Συντάγματος, που αφορά το διαχωρισμό Κράτους-Εκκλησίας, εδράζεται στην αναγνώριση της αναγκαιότητας επανασυστατοποίησης των μεταξύ τους σχέσεων, έχοντας ωστόσο ως καθοριστική παράμετρο την αναζήτηση ευρύτατων συναινέσεων που σήμερα δεν είναι υπαρκτές.

Η πεποίθησή μας πως το πρωτογενικό μοντέλο διακυβέρνησης, όπως αυτό καθιερώθηκε με την αναθεώρηση του 1986, βρίσκεται πολλές φορές σε απόλυτη δυσαρμονία με τη λαϊκή βούληση, υπαγορεύει την αναγκαιότητα αναθεώρησης του άρθρου 30 και τη θέσπιση της εκλογής του Προέδρου της Δημοκρατίας απευθείας από το λαό, με συνακόλουθη και την αναθεώρηση του άρθρου 32, ώστε η εκλογή του να αποσυνδεθεί από τη διάλυση της Βουλής.

Οτόσο, η πρόταση του ΣΥΡΙΖΑ, συνεπικουρούμενη και από τη Νέα Δημοκρατία, κατίσχυσε της ξεκάθαρης και διαφανούς δικής μας, προτείνοντας μία - θα μου επιτρέψετε να το πω- γραφειοκρατική και μακρόσυρτη διαδικασία, επιβεβαιώνοντας την απόλυτη επικράτηση των προτάσεων των δύο μόνο μεγάλων κομμάτων.

Επιπλέον, η εναρμόνιση με την παγκόσμια εκπαιδευτική πραγματικότητα και την ευρωπαϊκή πρακτική διαμόρφωσε την πρότασή μας για αναθεώρηση του άρθρου 16, με τη θεσμοθέτηση της δυνατότητας ίδρυσης ιδιωτικών Ανώτατων Εκπαιδευτικών Ιδρυμάτων, προκειμένου η χώρα να ανταποκριθεί σε ένα εξόχως ανταγωνιστικό περιβάλλον.

Η αγωνία μας για τη συγκράτηση και την παραμονή στην πα-

τρίδα του επιστημονικού δυναμικού υπαγόρευσε την επομένη πρότασή μας για ανάληψη υποχρέωσης παροχής υποτροφιών σε επιλαχόντες φοιτητές δημόσιων πανεπιστημίων από τα ιδιωτικά αυτά ιδρύματα, προκειμένου να ελαφρυνθεί ο οικογενειακός προϋπολογισμός σε σχέση με το κόστος σπουδών των παιδιών στο εξωτερικό.

Η πρότασή μας αυτή, ενώ κατά το πρώτο σκέλος της συνεπικουρήθηκε από τη Νέα Δημοκρατία -και εάν θέλετε, κύριοι της Νέας Δημοκρατίας, εστιάστε εδώ την προσοχή σας...

(Στο σημείο αυτό κτυπάει το κουδούνι λήξεως του χρόνου ομιλίας του κυρίου Βουλευτή)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Δημήτριος Κρεμαστινός): Κύριε Κατοίκη, θα τηρηθεί αυστηρά ο χρόνος, σύμφωνα με απόφαση της Ολομέλειας. Σας παρακαλώ!

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΚΑΤΣΙΚΗΣ: Κύριε Πρόεδρε, σέβομαι τις αποφάσεις της Διάσκεψης των Προέδρων. Θέλω, όμως, και εσείς να σεβαστείτε και να ανεχθείτε παράταση ολίγου χρόνου, διότι υπήρξα εισηγητής των Ανεξαρτήτων Ελλήνων στις πάμπολλες συνεδριάσεις της Επιτροπής Αναθεώρησης του Συντάγματος και είναι, αν μη τι άλλο, οξύμωρο και αντιφατικό να μην μπορώ -ως έχων τον ρόλο τότε- να συνεχίσω σήμερα -για μία φορά, ομιλώντας στο Κοινοβούλιο για το θέμα αυτό- την ολοκλήρωση της τοποθέτησής μου. Κάντε μου τη χάρη.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Δημήτριος Κρεμαστινός): Πόσο χρόνο θέλετε;

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΚΑΤΣΙΚΗΣ: Νομίζω ότι σε ένα με ενάμιση λεπτό, θα έχω τελειώσει.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Δημήτριος Κρεμαστινός): Εγώ θα σας δώσω δύο λεπτά.

Συνεχίστε παρακαλώ.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΚΑΤΣΙΚΗΣ: Ευχαριστώ πολύ. Θα χρειαστώ λιγότερο.

Η πρότασή μας, λοιπόν, αυτή -μιλώ για τα ιδιωτικά πανεπιστήμια, κύριοι συνάδελφοι της Νέας Δημοκρατίας- ενώ κατά το πρώτο σκέλος της συνεπικουρήθηκε από εσάς, τους συναδέλφους της Νέας Δημοκρατίας, ως προς το δεύτερο, το κομμάτι, δηλαδή, της χορήγησης υποτροφιών, μιας εξόχως κοινωνικής παροχής, δεν έτυχε της ίδιας ανταπόκρισης.

Επειδή, όμως, η ανάγκη της αναθεώρησης συνοψίζεται -και μετά την ψήφιση που πήραμε- ως προς το αναθεωρητέο άρθρο και όχι ως προς την κατεύθυνση αυτού, δηλαδή το περιεχόμενο του, θα συναινέσουμε -παρ' ότι είναι απορίας άξια η στάση της Νέας Δημοκρατίας και δεκτική διαφορών ερμηνειών- ως προς το να είναι αναθεωρητέο για την επόμενη Βουλή το άρθρο που αφορά την ίδρυση ιδιωτικών πανεπιστημίων.

Καταληκτικά θα ήθελα να καταστήσω σαφές, ότι οι Ανεξάρτητοι Έλληνες ανταποκριθήκαμε στον ρόλο μας και επιτελέσαμε το καθήκον μας κατά τη διάρκεια όλης αυτής της κορυφαίας διαδικασίας μέσω των προτάσεών μας. Πιστεύω πως υπερασπιστήκαμε με σθένος προτάσεις που μπορούν αναμορφώσουν συνταγματικά το πολιτικό πεδίο της χώρας. Εκπροσωπήσαμε τις αρχές και τις θέσεις του συνόλου των πολιτών που μας εμπιστεύθηκαν με την ψήφο τους και συμμετείχαμε ενεργά σε αυτόν τον κοινοβουλευτικό διάλογο, με αξιοπρέπεια και ευσυνειδησία.

Σας ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Δημήτριος Κρεμαστινός): Και εγώ ευχαριστώ. Τον λόγο έχει ο κ. Θεοχάρης. Παρακαλώ να κρατήσουμε αυστηρά τα επτά λεπτά.

Ορίστε, κύριε Θεοχάρη, έχετε τον λόγο.

ΘΕΟΧΑΡΗΣ (ΧΑΡΗΣ) ΘΕΟΧΑΡΗΣ: Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε. Κάνουμε κάθε προσπάθεια να τα τηρήσουμε. Είναι, όμως, μια ιστορική στιγμή η συζήτηση για το Σύνταγμα και όπως και άλλοι συνάδελφοι, πιστεύω και εγώ, έχουμε να αναρωτηθούμε μια σειρά από ερωτήματα σε σχέση με την ιστορική αυτή διαδικασία.

Είναι ώριμο το αίτημα για τη συνταγματική Αναθεώρηση. Άντεξε -αναρωτήθηκαν και άλλοι συνάδελφοι- το Σύνταγμα κατά τη διάρκεια της κρίσης; Τι μορφή πρέπει να έχει αυτή η αλλαγή;

Όσον αφορά το πρώτο ερώτημα, το αίτημα για συνταγματική αλλαγή είναι ώριμο και πολιτικά και νομικά και ιστορικά, γιατί έχουμε ένα Σύνταγμα που χαρακτηρίζεται και είναι και παλιό και

παλιομοδίτικο. Είναι παλιό γιατί η βάση του Συντάγματος του 1975 είναι αυτό του 1864 ή, ακόμα, έστω, αυτό του 1911, όπως μας λένε οι συνταγματολόγοι. Κυρίως, όμως, είναι παλιομοδίτικο, γιατί λύνει ζητήματα του 1950 και του 1960 που τότε απασχολούσαν την κοινή γνώμη. Και τα λύνει με τον τρόπο με τον οποίο μπορούσε να σκεφθεί η χώρα μας συλλογικά την εποχή εκείνη.

Αναρωτήθηκαν πολλοί: Άντεξε το Σύνταγμα; Το Σύνταγμα, κατά την άποψή μου, και άντεξε και δεν αντέχει. Άντεξε, γιατί μέσα στην κρίση, παρ' όλη την αμφισβήτηση, δεν αμφισβητήθηκαν ποτέ τα δημοκρατικά κεκτημένα, τα οποία ήταν το κύριο ζήτημένο ύστερα από τη Μεταπολίτευση. Δεν αντέχει, όμως, γιατί χρειαζόμαστε ένα Σύνταγμα που και θα οικοδομήσει μια νέα κανονικότητα, αλλά κυρίως θα αποτρέψει τη χρεοκοπία που ζήσαμε μετά το 2009-2010. Διότι το Σύνταγμα δεν είχε τα εργαλεία που θα απέτρεπαν τη γιγάντωση του πελατειακού κράτους που μας οδήγησε εδώ.

Εάν είναι, λοιπόν, ώριμο το πολιτικό αίτημα, πώς θα έπρεπε να γίνει η σημερινή διαδικασία; Και συναινετικά, κατά την άποψή μου, αλλά και θεσμικά. Αντί γι' αυτό, τι βλέπουμε από την πλευρά του ΣΥΡΙΖΑ; Αυτό που, δυστυχώς, συνηθίσαμε και το παρακολουθήσαμε και στα εθνικά θέματα. Εργαλειοποιείται η κορυφαία αυτή συνταγματική διαδικασία για μικροκομματικούς σκοπούς. Προσπαθείτε, με πρωτοφανή και καινοφανή τρόπο, να δεσμεύσετε την επόμενη Βουλή. Παραβλέπετε ότι σε κάθε ιστορική στιγμή η Βουλή οφείλει να εκφράζει τη λαϊκή βούληση με αυθεντικό τρόπο και συνεπώς δεν μπορεί να δεσμευτεί. Ποτέ μια Βουλή του χθες δεν μπορεί να θέσει όρους και όρια στην επόμενη Βουλή. Μόνο το Σύνταγμα θέτει όρους.

Εδώ θα διαφωνήσω, με όλο τον σεβασμό, με τον καθηγητή -έτσι θα τον πω και όχι συνάδελφο- τον κ. Βενιζέλο. Δεν μπορεί να νομιμοποιηθεί η διαδικασία μέσω της συμμετοχής της. Η ψευδονομιμοποιημένη διαδικασία της κατεύθυνσης, θα απονομιμοποιηθεί από την επόμενη Βουλή, η οποία θα λύσει και το θέμα αυτό άπαξ και δια παντός.

Παρακολουθούμε το τι κάνετε με το άρθρο 32, αυτά τα χθεσινά αστεία με την προσπάθεια να φύγουν κάποιοι Βουλευτές του ΣΥΡΙΖΑ, να μην το ψηφίσουν για να μην περάσει με εκατόν ογδόντα Βουλευτές.

Εδώ με το άρθρο 32 έχουμε τον τραγέλαφο και μια συντριπτική ήττα του αφηγήματος της Κυβέρνησης. Έχουμε τέσσερις διαφορετικές ομολογίες. Η πρώτη ομολογία της Κυβέρνησης είναι η ανάγκη για αλλαγή του άρθρου 32, να απαγορεύσει, δηλαδή, ο ΣΥΡΙΖΑ σε κάθε Βουλή να προκαλέσει εκλογές μέσω του Προέδρου της Δημοκρατίας, ενώ το έκανε το 2014 και στις αρχές του 2015. Αυτό, λοιπόν, είναι μια έμπρακτη πράξη σύγκρουσης, ότι αυτό κόστισε στον ελληνικό λαό πάρα πολλά δισεκατομμύρια.

Η δεύτερη ομολογία, με όλα αυτά, είναι μια ομολογία ανικανότητας. Διότι ξαφνικά ανακάλυψε η Κυβέρνηση -ενώ έχει προτείνει την αλλαγή του άρθρου 32- ότι εάν συναινέσει σε αυτήν την αλλαγή που πρότεινε, θα εγκλωβιστεί σε μια νέα τετραετία και δεν θα μπορέσει να χρησιμοποιήσει την εκλογή του Προέδρου της Δημοκρατίας για να ρίξει την επόμενη κυβέρνηση.

Η τρίτη ομολογία είναι μια ομολογία ήττας. Ομολογεί, δηλαδή, ότι η Νέα Δημοκρατία μετά τις επόμενες εκλογές θα έχει αυτοδυναμία και θα μπορέσει με εκατόν πενήντα έναν Βουλευτές να αλλάξει το άρθρο 32 και επιτέλους να έρθει η κυβερνητική σταθερότητα.

Και τέλος, η τέταρτη ομολογία είναι -αν θέλετε- κατά την άποψή μου, και η πιο φαιδρή. Είναι ομολογία ασυνέπειας. Διότι τι σημασία έχει εάν περάσει με εκατόν πενήντα έναν Βουλευτές σήμερα, από τη στιγμή που συμφωνεί ο ΣΥΡΙΖΑ; Για να μην περάσει με εκατόν ογδόντα στην επόμενη Βουλή ένα με δύο πράγματα μπορεί να συμβούν. Ή ο ΣΥΡΙΖΑ θα αλλάξει στάση -μετά τις εκλογές, δηλαδή, δεν θα θέλει να αλλάξει το άρθρο 32 και θα θέλει να προκαλούνται εκλογές- ή δεν θα έχει αρκετούς Βουλευτές για να φτάνει τους εκατόν ογδόντα. Διότι Νέα Δημοκρατία και ΣΥΡΙΖΑ υπό κανονικές προϋποθέσεις θα έχουν εκατόν ογδόντα Βουλευτές, ακόμα και εάν περάσει με εκατόν πενήντα έναν Βουλευτές τώρα για να το αλλάξουν μέσα στον πρώτο μήνα, από τις επόμενες εκλογές.

Με αυτούς τους τακτικισμούς, όμως, φέρνουμε το μεγάλο δίλημμα για την επόμενη Βουλή, που θα προκύψει μετά την ετυμολογία του ελληνικού λαού. Να συνεχίσει η αναθεώρηση ή να ξεκινήσει η διαδικασία από την αρχή; Να προτάξουμε το άρθρο 16 ή το άρθρο 32; Να προτάξουμε την ενίσχυση του ανθρώπινου κεφαλαίου της χώρας ή την πολιτική σταθερότητα; Να προτάξουμε τα νέα παιδιά και την παραγωγή γνώσης ως βάση του πλούτου της χώρας ή την εκλογική σταθερότητα για την προϋπόθεση της οικονομικής ανάπτυξης; Αυτό, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, είναι υπαρκτό πρόβλημα.

Και κλείνω, κύριε Πρόεδρε, θέτοντας τις πέντε συνοπτικά προτεραιότητες που η Νέα Δημοκρατία με την πρότασή της έχει.

Πρώτη προτεραιότητα: Άρθρο 16 περί ίδρυσης πανεπιστημίων. Η ανώτατη εκπαίδευση -συμφωνούμε όλοι- είναι δημόσιο αγαθό. Ποιο είναι το δημόσιο αγαθό, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι; Η νομική μορφή των πανεπιστημίων; Αυτό είναι το δημόσιο αγαθό. Δύο είναι τα δημόσια αγαθά και κατά την άποψή μου το άρθρο 16 πρέπει να λέει μόνο δύο πράγματα. Η ποιότητα των πτυχίων των πανεπιστημίων πρέπει να εξασφαλίζεται από αρχής του κράτους.

Δεύτερη προτεραιότητα: Η εισαγωγή στα πανεπιστήμια θα γίνεται επί τη βάσει ακαδημαϊκών προσόντων και όχι ανάλογα με την οικονομική δυνατότητα του καθενός.

Θέλουμε πτυχία που να αξίζουν, αλλά θέλουμε και το παιδί και του εργάτη και του εφοπλιστή να μπορεί να μπει στην τριτοβάθμια εκπαίδευση, αν αξίζει το μυαλό του.

(Στο σημείο αυτό κτυπάει επανειλημμένα το κουδούνι λήξεως του χρόνου ομιλίας του κυρίου Βουλευτή)

Τελειώνω, κύριε Πρόεδρε. Ζητώ πολύ λίγα δευτερόλεπτα.

Για το άρθρο 32 τα είπαμε πριν.

Τρίτον είναι η αποδραματοποίηση της διαδικασίας αναθεώρησης. Η Γαλλία έχει κάνει πενήντα αναθεωρήσεις και η Γερμανία ογδόντα. Πρέπει, επιτέλους, τα άρθρα τουλάχιστον που δεν αναθεωρούνται να μην υποβάλλονται στην πενταετία αναθεώρησης, για να μπορούν να γίνουν πιο συχνές και πιο μικρές αναθεωρήσεις.

Τέταρτη προτεραιότητα: η αποκατάσταση της εμπιστοσύνης στο πολιτικό σύστημα. Όχι μόνο σταθερότητα, αλλά και αξιοπιστία του πολιτικού συστήματος και των πολιτικών. Γι' αυτό πρέπει να αλλάξουν τα άρθρα 62 και 86, χωρίς ποινικοποίηση της πολιτικής ζωής, χωρίς Υπουργούς δημοσίων υπαλλήλων.

Τέλος, το Σύνταγμα μπορεί να συμβάλει στη δημιουργία σταθερού επιχειρηματικού και επενδυτικού περιβάλλοντος, με ασφαλές φορολογικό περιβάλλον, ασφάλεια δικαίου με προληπτική εξέταση συνταγματικότητας όταν τα δύο πέμπτα εγείρουν τέτοιο θέμα, αλλά και για όλες τις μεγάλες επενδύσεις.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, είμαστε μπροστά σε μια ιστορική ευκαιρία. Πρέπει να τη δούμε με τόλμη. Πρέπει να αναβαθμίσουμε τη λειτουργία του Κοινοβουλίου. Πρέπει να αποκρυσταλλώσουμε ένα απόσταγμα θεσμικής συναίνεσης, για να μπορέσουν και οι επόμενες Βουλές να μοιράσουν το μέλλον σε όλες τις γενιές.

Με λύπη μου διαπιστώνω, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι της Συμπολίτευσης, πως και αυτήν την ευκαιρία τη χάνετε.

Σας ευχαριστώ.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα της Νέας Δημοκρατίας)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Δημήτριος Κρεμαστινός): Τον λόγο έχει ο Βουλευτής της Δημοκρατικής Συμπαρατάξης κ. Γρηγοράκος.

ΛΕΩΝΙΔΑΣ ΓΡΗΓΟΡΑΚΟΣ: Ευχαριστώ πάρα πολύ, κύριε Πρόεδρε.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, είθισται να αντιμετωπίζουμε τις Αναθεωρήσεις του Συντάγματος ως ένα ζήτημα που ενδιαφέρει μόνο τους συνταγματολόγους.

Είμαι ευτυχής που συμμετέχω στη δεύτερη Αναθεώρηση του Συντάγματος. Μάλιστα οι περισσότεροι από εμάς έχουμε γίνει μάρτυρες μεγάλων διαξιφισμών οι οποίοι συνήθως εκδηλώνονται σε αποσπασμένα πολιτικά περιβάλλοντα, λες και το Σύνταγμα είναι μόνο υπόθεση εργαστηρίου.

Παρ' όλα αυτά η Ελλάδα διαθέτει άξιους και εγνωσμένου κύρους συνταγματολόγους με υψηλό δείκτη πολιτικότητας. Πολλοί από αυτούς μάλιστα είναι και μαχόμενες εμβληματικές προσωπικότητες της πολιτικής, όπως ο Ανδρέας Λοβέρδος, ο Γιώργος Κατρούγκαλος και άλλοι εκλεκτοί συνάδελφοι νομικοί, οι οποίοι

είναι σήμερα στο Κοινοβούλιο.

Θεωρώ όμως μεγάλη τιμή για εμένα, αλλά και για το ελληνικό Κοινοβούλιο, νομίζω, το ότι στα έδρανά του βρίσκεται μια εμβληματική παρουσία εκ των εγχώριων και διεθνών συνταγματολόγων, ο Ευάγγελος Βενιζέλος. Με την προωθούμενη αναθεώρηση είχε την ευκαιρία να ξεδιπλώσει το βάθος των γνώσεών του καταθέτοντας ολοκληρωμένες και εύστοχες προτάσεις.

Το Σύνταγμα μιας χώρας, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, στην πραγματικότητα αποτυπώνει τον καταστατικό της χάρτη, θέτει με σαφήνεια τους θεσμικούς κανόνες, πρωτίστως, δε, θεμελιώνει και υπηρετεί τον χαρακτήρα του δημοκρατικού μας πολιτεύματος. Με αυτήν την παραδοχή οφείλουμε να μελετήσουμε και να προκρίνουμε εκείνες τις αλλαγές που θα το εναρμονίζουν με τις νέες ανάγκες και απαιτήσεις του πολιτικού μας συστήματος.

Απώτερος σκοπός μας θα πρέπει να είναι η αξιοποίηση της ωρίμανσης που θα έχει επιτευχθεί ως προς τις απαραίτητες μεταρρυθμιστικές τομές. Η προσαρμογή στα νέα δεδομένα δεν είναι μόνο επιτακτική ανάγκη για την Ελλάδα. Επικαλούμενος τον Καρλ Μαρξ θα ήθελα να σας πω ότι είναι μια επαναστατική πράξη αυτό που γίνεται σήμερα. Η Αναθεώρηση του εκάστοτε Συντάγματος μιας χώρας είναι επαναστατική. Η αρμονία μας με τις μεταβαλλόμενες ανάγκες και συνθήκες είναι δείκτης εμβάθυνσης και διεύρυνσης των δικαιωμάτων, πολιτικών, ανθρώπινων, ατομικών και συλλογικών.

Οι συνταγματικές Αναθεωρήσεις που κατά καιρούς πραγματοποιούν αντανακλούν την ποιότητα και την ωρίμανση της δημοκρατίας, καθώς συνδέονται με τους υπάρχοντες συσχετισμούς πολιτικών και κοινωνικών δυνάμεων.

Ένα Σύνταγμα χαρακτηρίζεται συντηρητικό αν υπηρετεί αφυδατωμένες θεσμικές διαδικασίες -όπως είναι η σημερινή αναθεωρητική διαδικασία, είναι πολύ συντηρητικό- και πρωτίστως αν εξυπηρετεί κοντόφθαλμες κομματικές επιδιώξεις. Αντιθέτως, ένα Σύνταγμα είναι προοδευτικό όταν υπερβαίνει τους παγιωμένους formalismούς προσδίδοντας πνοή στην πολιτική ζωή του τόπου, στον κοινοβουλευτισμό, στη δημοκρατία, αλλά και στην πράξη αντιστρατεύεται την κομματοκρατία.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, η συνταγματική Αναθεώρηση που εισηγάται η Κυβέρνηση των ΣΥΡΙΖΑ-ΑΝΕΛ, τώρα πια ΣΥΡΙΖΑ, είναι ψευδεπίγραφα προοδευτική. Το χειρότερο είναι ότι υπαγορεύεται από κομματικές επιδιώξεις, είναι μια άκρας συντηρητική αναθεώρηση. Στην ουσία αποτελεί και αυτή ένα εργαλείο για τη χειραγωγή των θεσμικών λειτουργιών. Ως εκ τούτου δεν συνιστά καμιά υπερβολή αν πω ότι με αυτήν την πρωτοβουλία τους οι κυβερνώντες αποκαλύπτουν το βαθύ συντηρητικό τους πρόσωπο.

Οι προωθούμενες αλλαγές δεν αντιμετωπίζουν τις στρεβλώσεις και ανεπάρκειες που προκαλεί το υπάρχον συνταγματικό πλαίσιο, ούτε αποσκοπούν στην ενδυνάμωση των θεσμών, ούτε βέβαια συνδράμουν στο να εναρμονιστούμε με τις μεταβολές που συντελούνται στον σύγχρονο κόσμο.

Δύο παραδείγματα αρκούν για να στοιχειοθετήσω αυτή την κριτική μου.

Πρώτον, είναι ο τρόπος που διαχειρίζεστε, κύριοι της Κυβέρνησης, το ζήτημα της αποσύνδεσης της εκλογής του Προέδρου της Δημοκρατίας από τους κομματικούς και πολιτικούς ανταγωνισμούς. Πιστοί στη μεθοδολογία σας «ο σκοπός αγιάζει τα μέσα» σκαρφιστήκατε τις πολλαπλές ψηφοφορίες με χρονικό ορίζοντα ακόμα και το εξάμηνο και αν όλες αυτές δεν τελεσφορήσουν, τότε προτείνετε ο Πρόεδρος να εκλέγεται από τον λαό. Δεν είναι μόνο παραδοξολογία αυτό που οι κυβερνητικοί εγκέφαλοι ανακάλυψαν, δεν είναι μόνο μια ανεργμάτιστη ιδέα. Το σημαντικότερο είναι ότι η «φαινή» αυτή αντίληψη και σύλληψη της ιδέας αντιστρατεύεται τον χαρακτήρα του πολιτεύματός μας, την Προεδρευόμενη Δημοκρατία.

Αλήθεια, μήπως έχετε ανομολόγητο στόχο την αλλαγή του; Γιατί για το τι υπάρχει από πίσω στο μυαλό σας, μπορεί να σκεφτεί κανείς οτιδήποτε. Ή μήπως στο καίριο αυτό θέμα επιδεικνύετε πρωτοφανή ελαφρότητα και επιπολαιότητα; Δεν αντιλαμβάνεστε ότι, αν τελεσφορήσει αυτή η πρότασή σας, οδηγούμαστε σε ένα σύστημα διαρχίας στην κορυφή του πολιτεύματος και με όλα αυτά τα συνακόλουθα;

Προσωπικά δεν εκπλήσσομαι. Η ροπή σας στον λαϊκισμό είναι αθεράπευτη. Επικαλείστε συνεχώς τον λαό, προκειμένου να περάσετε τις πιο αλλόκοτες πολιτικές που έχετε στο μυαλό σας. Τρανή απόδειξη είναι η πρότασή σας για τη διενέργεια συνεχών δημοψηφισμάτων. Η τραυματική εμπειρία για τη χώρα τον Ιούλιο του 2015 με το αυτοακυρούμενο δημοψήφισμα δεν φαίνεται να σας επηρέασε. Ούτε τα αναγκαία συμπεράσματα βγάλατε, ούτε τις υπερφίλνες αντιλήψεις σας αναθεωρήσατε. Αντιμετωπίζετε τα δημοψηφίσματα ως θέσφατα αγνοώντας το ουσιώδες. Δεν νοείται να βάζουμε στη ζυγαριά των δημοψηφισμάτων τα πάντα. Φανταστείτε να ακολουθούσαμε τη λογική σας και να διενεργούσαμε δημοψήφισμα για την αποδοχή ή όχι των θεσμικών κανόνων που είμαστε υποχρεωμένοι να ακολουθήσουμε ως μέλη της ΟΝΕ, όπως το Σύμφωνο Σταθερότητας.

Βέβαια η δημοψηφισματική σας αντίληψη υπακούει στις εσωκομματικές σκοπιμότητες. Γιατί αν ήσασταν πραγματικοί εραστές των δημοψηφισμάτων θα κάνατε δημοψήφισμα ακόμη και για το μακεδονικό, πράγμα που εγώ προσωπικά θα το θεωρούσα πολύ επικίνδυνο.

Ο λαϊκισμός και ο τυχοδιωκτισμός είναι συγκοινωνούντα δοχεία. Το αποδεικνύετε περίτρανα κάθε ημέρα. Και ο χθεσινός σας αυτοεξευτελισμός είναι ότι βλέποντας την Αντιπολίτευση να συναινεί στην πρόταση του άρθρου 32 υπαναχωρήσατε αμέσως. Αποκαλύψατε το πραγματικό σας πρόσωπο. Δείξατε ότι το κυρίαρχο ζήτημα για εσάς είναι ένα και μοναδικό, με ποιες μεθοδεύσεις θα ναρκοθετείτε στο διηνεκές την πολιτική ζωή του τόπου. Αποκλειστικός σας γνώμονας είναι η εξυπηρέτηση των στενών κομματικών συμφερόντων σας.

Κυρίες και κύριοι, ένα δεύτερο κορυφαίο παράδειγμα που αποκαλύπτει ότι αντιμετωπίζετε την Ελλάδα ως περίκλειστη χώρα είναι η άρνησή σας να συνταχθεί με την αναθεώρηση του άρθρου 16. Γνωρίζετε ότι είμαστε από τις ελάχιστες, για να μην πω η μοναδική χώρα στον κόσμο, που αρνούμαστε να κάνουμε πράξη το αυτονόητο, να θεσμοθετήσουμε τη λειτουργία ιδιωτικών πανεπιστημίων από τα μη κερδοσκοπικά ιδρύματα. Ακόμη και η Βόρειος Κορέα και το Μπουτάν τα τελευταία χρόνια επέτρεψαν τη λειτουργία τους.

Η άρνησή σας είναι δείκτης ιδεοληψίας και αγκύλωσης. Είναι έκφραση εξυπηρέτησης συντεχνιακών συμφερόντων. Είναι ένας πρωτοφανής αναχρονισμός. Ή μήπως αποκαλύπτει την αναντιστοιχία σας με τον σύγχρονο κόσμο; Δεν γνωρίζετε ότι το μεγάλο πρόβλημα της χώρας μας που δεν είναι άλλο από την παραγωγική, οικονομική και αναπτυξιακή της υστέρηση δεν μπορεί να αντιμετωπιστεί όσο παραμένουμε δέσμιοι ενός παρωχημένου κοινωνικού, διοικητικού και εκπαιδευτικού μοντέλου;

Πού είναι οι σύγχρονες ιδέες της Αριστεράς και οι καινοτόμες προτάσεις σας της υποτιθέμενης ευρωπαϊκής στροφής που θέλετε να κάνετε και στη σοσιαλδημοκρατία, που επιχειρεί ο Αρχηγός σας; Όλα αυτά είναι ψέματα, όλα αυτά είναι πραγματικά κάτι που το έχει καταλάβει ο λαός και θα σας γυρίσει την πλάτη.

Τελειώνοντας, κύριε Πρόεδρε, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, θα ήθελα να πω ότι η παιδεία στην κυπριακή δημοκρατία έχει πάρα πολλές οικονομικές επιδράσεις και έχει βοηθήσει πολύ την εκπαιδευτική αλλά και την επιχειρηματική κοινότητα της Κύπρου. Το σημαντικότερο είναι ότι οι ίδιοι οι συντελεστές των κρατικών πανεπιστημίων λένε ότι η ίδρυση των ιδιωτικών πανεπιστημίων συνέβαλε καθοριστικά στο να αναβαθμιστεί η δημόσια τριτοβάθμια εκπαίδευση και να γίνουν ανταγωνιστικά τα δημόσια πανεπιστήμια στην Κύπρο.

Αν μελετήσει κάποιος τα οικονομικά οφέλη που αποφέρουν τα ιδιωτικά πανεπιστήμια στην Κύπρο, θα καταλάβει ότι η χρησιμότητά τους δεν περιορίζεται μόνο στις ευκαιρίες και τις δυνατότητες που αυτά προσφέρουν. Ενισχύουν περαιτέρω και το εθνικό εισόδημα.

Να σας επισημάνω, τελειώνοντας, ότι επί προεδρίας του κομμουνιστή Δημήτρη Χριστόφια η ιδιωτική εκπαίδευση στη Μεγαλόνησο γνώρισε εξαιρετικές επιδόσεις. Και αυτό γιατί οι αποκαλούμενοι σύντροφοί σας χρόνια τώρα έχουν απεξαρτηθεί από τις ιδεοληπτικές εμμονές, αναγνωρίζουν τη σημασία του επιχειρείν στην οικονομική ανάπτυξη και -το σπουδαιότερο- έχουν μια αυθεντική σχέση με τον προγραμματισμό.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, πολλά μπορεί να πει κάποιος για την προτεινόμενη συνταγματική Αναθεώρηση. Περιορίστηκα σε δύο κεντρικά ζητήματα γιατί θεωρώ ότι έχουν εξαιρετική βαρύτητα, εάν πράγματι θέλουμε να είμαστε χρήσιμοι και αποτελεσματικοί στη χώρα, όπως πρέπει να είμαστε όλοι υπεύθυνοι όταν γίνεται μια Αναθεώρηση του Συντάγματος. Γιατί η χώρα είναι το κοινό μας σπίτι, είναι το μέλλον. Είναι το μέλλον των παιδιών μας, της οικογένειάς μας και του έθνους μας.

Σας ευχαριστώ πάρα πολύ.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα της Δημοκρατικής Συμπαράταξης)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Δημήτριος Κρεμαστινός): Ki εγώ ευχαριστώ. Τον λόγο έχει τώρα η Πρόεδρος της Δημοκρατικής Συμπαράταξης κ. Φωτεινή Γεννηματά.

ΦΩΤΕΙΝΗ (ΦΩΦΗ) ΓΕΝΝΗΜΑΤΑ (Πρόεδρος της Δημοκρατικής Συμπαράταξης): Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

Όσα ακούστηκαν από το πρωί σε σχέση με το θέμα της κατεύθυνσης δεν είναι παρά ένας παραλογισμός κόντρα στο πνεύμα και στο γράμμα του Συντάγματος.

Σε συνθήκες κοινοβουλευτικής και πολιτικής ομαλότητας η συζήτηση για την Αναθεώρηση του Συντάγματος θα ήταν μια κορυφαία θεσμική διαδικασία. Σήμερα, όμως, παίζεται ένα κρυφό πίσω από τις συνταγματικές διατάξεις. Τι ακούμε; «Ψηφίζω τα δικά σου. Όχι, μην ψηφίσεις τα δικά μου. Ψήφισε μόνο τα δικά σου. Και πού ξέρεις τι θα προτείνω; Εγώ μπορεί να μπλοφάρω. Τα βλέπω. Δεν με νοιάζει, πρότεινε ό,τι θες εσύ. Εγώ θα κάνω αυτό που θέλω και θα το πετύχω μόνος μου». Και βέβαια, δυστυχώς, δεν πρόκειται για έναν διάλογο πολιτικής επιθεώρησης ούτε για έναν διάλογο από μια χαρτοπαικτική λέσχη. Δυστυχώς, είναι η οδυνηρή ιστορία της συνταγματικής Αναθεώρησης σε σκηνοθεσία και εκτέλεση ΣΥΡΙΖΑ και Νέας Δημοκρατίας. Με αυτή τη φθηνή λογιστική, με αυτή τη σχεδόν τζογαδόρική διάθεση προσεγγίζουν οι πρωταγωνιστές του ψεύτικου δικομματισμού αυτό το ιστορικό αναθεωρητικό εγχείρημα.

Δυστυχώς, σήμερα η συζήτηση διεξάγεται σε μια Βουλή που βιώνει καταστάσεις παρακμής και εκφυλισμού, μια Βουλή με θεσμικές ακροβασίες, μια Βουλή των «πρόθυμων» και των βολικών συμπληρωμάτων με μια πλειοψηφία του ΣΥΡΙΖΑ με υπολείμματα της Ακροδεξιάς και τους γνωστούς «γυρολόγους». Εικόνα -τα έχουμε πει πολλές φορές- που προκαλεί αποστροφή στους πολίτες. Η μοναδική δύναμη που κερδίζει από όλα αυτά είναι η Ακροδεξιά. Και είναι, δυστυχώς, ο ίδιος ο κ. Τσίπρας, ο Πρωθυπουργός, ο αρχιτέκτονας όλου αυτού του πολιτικού και κοινοβουλευτικού ευτελισμού.

Κλείνει, λοιπόν, σήμερα άλλο ένα κεφάλαιο της ιλαροτραγικής του ΣΥΡΙΖΑ, της Κυβέρνησης που «κλωσούσε» την αναθεώρηση επί τριάντα χρόνια και επέλεξε να τη φέρει τώρα στο τέλος, λίγο πριν από τις εκλογές. Το βλέμμα το έχει στραμμένο προφανώς στις εκλογές και στην ήττα που έρχεται. Και παίζει τα τελευταία της χαρτιά καντού: και στην οικονομία και στην εξωτερική πολιτική και στους θεσμούς και στη δημοκρατία. Αποδεικνύεται έτσι αυτό που λέγαμε εδώ και καιρό: Πως ο ΣΥΡΙΖΑ δεν θέλησε, δεν τόλμησε ποτέ να ανοίξει μια ουσιαστική συζήτηση για τη συνταγματική Αναθεώρηση. Δεν τόλμησε ποτέ να αντιπαραθέσει τις δικές του προτάσεις, τις σκέψεις του για ένα ανθεκτικό και λειτουργικό Σύνταγμα. Χρησιμοποιεί κάθε θέμα, δυστυχώς και το Σύνταγμα, για να καλλιεργήσει εμφυλιοπολεμικές καταστάσεις, να αποκομίσει μικροκομματικά οφέλη μέσω της τεχνητής πόλωσης και των πλαστών διαχωριστικών γραμμών.

Το παιχνίδι αυτό της τεχνητής πόλωσης και του διχασμού το παίζει, βέβαια, και η Νέα Δημοκρατία -θεωρεί ότι τη βολεύει-, η οποία την άνοιξη υπονόμει ανοιχτά τις πρωτοβουλίες μας για μια ουσιαστική και συναινετική διαδικασία. Και τώρα αρχικά μεν δημιουργήσει κλίμα αποχής, εν συνεχεία δε με μια εντυπωσιακή «κωλοτούμπα» -φαίνεται ότι είναι κολλητική- ζήτησε την αναθεώρηση των περισσότερων άρθρων του Συντάγματος, αποβλέποντας προφανώς και αυτή σε κομματικά οφέλη.

Ωστόσο παρά τις μεγάλες προσπάθειες που καταβάλλονται και από τις δύο πλευρές να υποβαθμιστεί το αναθεωρητικό εγχείρημα, η δική μας παράταξη θα επιμείνει να αποδίδει στη διαδικασία το κύρος και τη σπουδαιότητα που της αναλογούν. Γιατί

μπορεί σε πολλούς να διαφεύγει η στάση του καθενός μας διαχρονικά, όπως για παράδειγμα οι ευθύνες της Νέας Δημοκρατίας για την αποτυχία του 2008, η δική μας παράταξη όμως έχει υπογράψει με υπευθυνότητα τις πιο ουσιαστικές αναθεωρητικές παρεμβάσεις και το 1986 και το 2001 στο κείμενο του μεταπολιτευτικού μας Συντάγματος.

Κυρίες και κύριοι Βουλευτές, εμείς συμφωνούμε να αναθεωρηθεί το Σύνταγμα στα σημεία και στην έκταση που πρέπει, επικεντρωμένο στον ίδιο τον πολίτη και με κυρίαρχο στόχο την ανάκτηση της δικής του εμπιστοσύνης απέναντι στο πολιτικό σύστημα, δηλαδή με λίγα λόγια στην εμπάθυνση και την εμπέδωση της δημοκρατίας.

Όταν τον περασμένο Μάρτιο έστειλα σε όλους τους πολιτικούς Αρχηγούς επιστολή με τις δικές μας προτάσεις για μια συναινετική Αναθεώρηση του Συντάγματος, Κυβέρνηση και Αξιοματική Αντιπολίτευση πετούσαν χαρταετό. Βλέπετε, τότε υπήρχε πολύς χρόνος μπροστά και έπρεπε να γίνει σοβαρή και ουσιαστική συζήτηση υπεύθυνα για όλα τα θέματα. Τότε ο κ. Τσίπρας προτίμησε να συνεχίσει την ανεκδιήγητη δήθεν δημόσια διαβούλευση για το Σύνταγμα που, όπως καλά γνωρίζετε, στην πραγματικότητα δεν έγινε ποτέ.

Κυρίες και κύριοι Βουλευτές, ΣΥΡΙΖΑ και Νέα Δημοκρατία επένδυσαν στην αναθεώρηση για να αντλήσουν κομματικά οφέλη, θολώνοντας το ισχυρό πολιτικό μήνυμα που όφειλε να έχει αυτή η Αναθεώρηση: τη συνεννόηση και τη συναίνεση. Αυτή έπρεπε να είναι η βάση της συζήτησής μας σήμερα.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα της Δημοκρατικής Συμπαράταξης)

Δυστυχώς, η συνταγματική Αναθεώρηση πνίγηκε στον μύλο της κομματικής διαπάλης. Υποβιάστηκε ως ένα ακόμα αντικείμενο πολιτικού ανταγωνισμού και των κοντόφθαλμων, αν όχι τυφλών, κομματικών σκοπιμοτήτων. Κι έτσι, κοιτώντας το δέντρο της κυβερνητικής επιβίωσης ή της κομματικής συνοχής, χάθηκε το δάσος. Χάθηκε ξανά, όπως ακριβώς και το 2008, άλλη μια σημαντική ευκαιρία. Ο ΣΥΡΙΖΑ προσπαθεί απαξιωμένος, στα τελευταία του, να επενδύσει πάνω στο μόνο που του έμεινε: τον διχασμό.

Απέναντι σε όλες αυτές τις λογικές το Κίνημα Αλλαγής επιμένει ότι απαιτείται να δούμε με προσοχή και πολιτική υπευθυνότητα το κεφάλαιο της συνταγματικής Αναθεώρησης. Έγινε κάτι τέτοιο σήμερα από αυτή τη Βουλή; Δυστυχώς όχι. Τόσο η κυβερνητική πλειοψηφία όσο και η Νέα Δημοκρατία, οι δύο όψεις του fake δικομματισμού, αποδείχθηκαν πολύ λίγοι για να προχωρήσουν στις αναγκαίες μεταρρυθμίσεις. Κυριάρχησαν οι παρωπίδες.

Αρνούμαστε, λοιπόν, να γίνουμε κομμάτι ενός αντιθεσμικού, αντικοινοβουλευτικού σκηνικού, που έρχεται σε πλήρη αντίθεση με το πνεύμα του άρθρου 110 για την αναθεώρηση. Ακόμα και κάτω από αυτές τις συνθήκες εμείς δεν μένουμε παθητικοί θεατές. Δεν θα επιτρέψουμε, λοιπόν, να γίνει η Αναθεώρηση παιχνίδι για λίγους ούτε σε αυτή τη Βουλή, που έχει απωλέσει σημαντικό βαθμό της νομιμοποίησής της στον δρόμο προς τις εκλογές, ούτε όμως και στην επόμενη. Δεν θα επιτρέψουμε με την ψήφο μας η συνταγματική Αναθεώρηση να γίνει υπόθεση μιας μόνο πολιτικής δύναμης. Δεν μπορεί να υπάρχει εν λευκώ εντολή για την Αναθεώρηση του Συντάγματος. Και θα κάνουμε ό,τι είναι δυνατό και ό,τι αναλογεί στην πραγματική πολιτική ισχύ μας για να μην αφήσουμε επίδοξους της εξουσίας να κόψουν και να ράψουν τη συνταγματική Αναθεώρηση στα μέτρα τους. Καμιά διάταξη προς αναθεώρηση με εκατόν ογδόντα ψήφους!

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα της Δημοκρατικής Συμπαράταξης)

Η πολιτική στόχευσή μας αποτυπώνεται και στην πρότασή μας για την συνταγματική Αναθεώρηση, την οποία καταθέσαμε στην επιτροπή και βέβαια στον ευρύτερο δημόσιο διάλογο.

Κυρίες και κύριοι Βουλευτές, η προστασία των συνταγματικών ελευθεριών δεν είναι πλειοδοτικός διαγωνισμός, ιδιαίτερα στο κεφάλαιο των ανθρωπίνων δικαιωμάτων. Στο πεδίο των διακρίσεων εμείς δεν αρκούμαστε στα ημίμετρα που κρύβουν και ερμηνευτικές παγίδες. Θεωρούμε αναγκαίο να προστεθεί η ρητή απαγόρευση κάθε είδους διακρίσεως στη βάση της ταυτότητας

φύλου, του σεξουαλικού προσανατολισμού, αλλά και κάθε άλλης κατάστασης ή αιτίας.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα της Δημοκρατικής Συμπαράταξης)

Κάθε άνθρωπος, ανεξάρτητα από την καταγωγή του, τις πολιτικές και θρησκευτικές πεποιθήσεις του, τα χαρακτηριστικά φύλου, τις σεξουαλικές του προτιμήσεις και από κάθε άλλη κατάσταση, πρέπει να απολαμβάνει ίσες ευκαιρίες. Όχι άλλες κλειστές πόρτες, όχι άλλο κοινωνικό περιθώριο, όχι άλλο μίσος. Τις διακρίσεις πρέπει να τις αντιμετωπίσουμε ολομέτωπα και όχι αλά καρτ.

Δείτε τη Μόρια, αλλά και τα άλλα «κολαστήρια ψυχών» στα νησιά μας. Η λέξη «διάκριση», κυρίες και κύριοι Βουλευτές, είναι τόσο λίγη για να περιγράψει αυτό που σήμερα ζουν και υφίστανται και οι πρόσφυγες και οι κάτοικοι των νησιών, σε ένα κοκτέιλ ανευθυνότητας και κυβερνητικής αναληθσίας. Αλλά φαίνεται πως για αυτούς τους ανθρώπους η ανθρωπιστική ευαισθησία του ΣΥΡΙΖΑ χάθηκε μπροστά στις απαιτήσεις των Ευρωπαίων για τη μεταναστευτική πολιτική.

Έρχομαι στο ευαίσθητο ζήτημα της θρησκευτικής ελευθερίας. Υπήρξαμε η μόνο παράταξη που μίλησαμε με θάρρος αλλά και σύνεση για ρεαλιστικές διατυπώσεις, με σεβασμό στην ιστορική παράδοση του λαού μας αλλά και συναίσθηση της μεταβολής των κοινωνικών συνθηκών. Όταν άλλοι έλεγαν μεγάλα λόγια και επαναλάμβαναν διάφορα κλισέ, ήμασταν οι μόνοι που επιμεínουμε ότι απαιτείται και αρκετή ερμηνευτική δόξα στο άρθρο 3 που θα αποσαφηνίζει ότι η έννοια της επικρατούσας θρησκείας δεν επιδρά στη θρησκευτική ελευθερία κάθε πολίτη.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα της Δημοκρατικής Συμπαράταξης)

Και έπειτα όλοι άλλαξαν «τροπάριο» και βέβαια ακολούθησαν τη δική μας θέση, όπως και στο θέμα της δήθεν προοδευτικής τομής στις σχέσεις Εκκλησίας-Κράτους που ανήγγειλε πομπωδώς τον περασμένο Νοέμβριο ο Πρωθυπουργός. Τώρα φαίνεται άρον-άρον να αλλάζει πάλι θέση, ίσως κάτω από τη γενική κατακραυγή. Θα κρατήσει αυτό; Και πόσο; Δεν ξέρουμε, γιατί είναι γνωστό ότι ο ίδιος έχει τις πολιτικές «κωλοτούμπες» σε ημερήσια διάταξη. Όμως πραγματικά πρέπει να είναι πάρα πολύ αμήχανη η στιγμή για όλους αυτούς που ήταν πάντα τόσο πρόθυμοι να βγουν να πουν πόσο δήθεν σημαντικές προοδευτικές μεταρρυθμίσεις προωθεί ο συγκεκριμένος Πρωθυπουργός.

Έρχομαι στο θέμα των πανεπιστημίων και της εκπαίδευσης.

Έχει φτάσει το πλήρωμα του χρόνου για να περάσουμε σε μια νέα εποχή στην εκπαίδευση, με την αναγνώριση της δυνατότητας ίδρυσης και λειτουργίας μη κερδοσκοπικών, μη κρατικών πανεπιστημίων με αυστηρή κρατική εποπτεία, αξιολόγηση και αξιοπιστία, για να μπει επιτέλους ένα τέλος στη σημερινή υποκριτική κατάσταση της λειτουργίας ιδιωτικών εκπαιδευτικών ιδρυμάτων κυριολεκτικά σε μια «γκρίζα ζώνη» και βέβαια, για να αντιμετωπιστεί το διαβρωτικό για την ελληνική παιδεία και οικογένεια φαινόμενο να φεύγουν νέοι άνθρωποι για σπουδές στο εξωτερικό, οι οποίοι τις περισσότερες φορές δεν επιστρέφουν πίσω, και για να σταματήσει να χάνεται ανθρώπινο κεφάλαιο σε διδακτικό και ερευνητικό προσωπικό.

Αντιδρούμε βεβαίως ταυτόχρονα στην απαξίωση και τον ευτελισμό του δημόσιου πανεπιστημίου. Θέλουμε ένα ισχυρό και εξωστρεφές δημόσιο πανεπιστήμιο, πόλο έρευνας και εκπαίδευσης, με διεθνή ακτινοβολία. Δημόσια εκπαίδευση αναβαθμισμένη, σύγχρονη και ανταγωνιστική.

Το Κίνημα Αλλαγής έχει ως πρωταρχική του πολιτική προτεραιότητα την ικανοποίηση του αιτήματος της αξιοπρέπειας για κάθε πολίτη. Ειδικά, κυρίες και κύριοι Βουλευτές, στη σημερινή συγκυρία της παρατεταμένης οικονομικής αδυναμίας εκατομμυρίων Ελλήνων που ζουν στα όρια της φτώχειας και κάτω από αυτά, δεν μπορεί το Σύνταγμα να μην αποτυπώνει το καθήκον της πολιτείας να μεριμνά για την αξιοπρεπή ζωή κάθε πολίτη, κάθε ανθρώπου.

Η πρότασή μας για διασφάλιση ενός ελάχιστου εγγυημένου εισοδήματος απαντά σε αυτήν ακριβώς την πραγματική ανάγκη του λαού μας. Όχι άλλη επιδοματική ελεημοσύνη, αλλά μόνιμες και δίκαιες κοινωνικές παροχές.

Η παράταξή μας κατέθεσε πρόταση για την ελεύθερη και ακώλυτη πρόσβαση όλων των πολιτών στα κοινωνικά αγαθά και τους πόρους.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα της Δημοκρατικής Συμπαράταξης)

Αλλά και στον χώρο της εργασίας, εκεί όπου επιστρέψαμε στο αναχρονιστικό μοντέλο του ορισμού κατώτατων αμοιβών από την Κυβέρνηση, επισημαίνουμε την ανάγκη να ενδυναμωθούν ξανά οι συλλογικές συμβάσεις εργασίας και οι ελεύθερες διαπραγματεύσεις.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα της Δημοκρατικής Συμπαράταξης)

Με νηφαλιότητα και αίσθημα ευθύνης προτείνουμε τομές, για να επανακτηθεί η χαμένη εμπιστοσύνη των πολιτών στην πολιτική. Ζητήσαμε να αναθεωρηθεί τόσο το στάτους της βουλευτικής ασυλίας όσο και το άρθρο 86 για την ποινική ευθύνη Υπουργών, για να ισχύουν για όλους, πολιτικούς και πολίτες, οι ίδιες παραγραφές.

Είμαστε δε οι μόνοι που απαιτούμε ως σήμερα απόλυτη διαφάνεια και αυστηρό έλεγχο στην χρηματοδότηση και στην οικονομική δραστηριότητα των πολιτικών κομμάτων. Η διαφάνεια και η λογοδοσία είναι το ισχυρότερο όπλο της δημοκρατίας κατά των σκευωρών και όσων την επιβουλεύονται.

Καταθέσαμε στέρεες προτάσεις για να τερματιστεί η αδιέξοδη σύνδεση της εκλογής Προέδρου της Δημοκρατίας με τη θητεία της Βουλής. Διαφωνούμε πλήρως με τον λαϊκισμό της εκλογής Προέδρου απευθείας από τον λαό, που αλλοιώνει τελικά τη μορφή του ίδιου του πολιτεύματος κατά τρόπο κατάφωρα αντικοινοβουλευτικό.

Και επειδή σήμερα ΣΥΡΙΖΑ και Νέα Δημοκρατία προσπαθούν να χρησιμοποιήσουν και αυτό το σημαντικό ζήτημα για τις κομματικές τους επιδιώξεις -ο ένας προσπαθεί να καθορίσει το περιεχόμενο της διάταξης με εκατόν πενήντα μία ψήφους από τώρα και ο άλλος προσπαθεί να εξασφαλίσει με εκατόν ογδόντα ψήφους αυτά που θέλει από αυτήν την Βουλή-, τους προειδοποιώ ότι η διάταξη αυτή να αλλάζει και αλλάζει οριστικά, αλλά το περιεχόμενό της θα πρέπει να διαμορφωθεί από την πλειοψηφία των δύο τρίτων της επόμενης Βουλής και αφού θα έχει υπάρξει νέα λαϊκή ετυμηγορία. Σταματήστε τα παιχνίδια.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα της Δημοκρατικής Συμπαράταξης)

Δεν μας προκαλεί καμμία έκπληξη βέβαια ότι ακόμη και σε αυτό το θέμα που αποτελεί θεμελιώδη πυλώνα του κοινοβουλευτικού πολιτεύματος, συναντώνται ο δεξιός και ο αριστερός λαϊκισμός και πλειοδοτούν σε ανευθυνότητα και δημαγωγία χωρίς όρια.

Κάναμε toλμηρές προτάσεις για να εξαλειφθεί και το φαινόμενο των κυβερνητικών προφάσεων που προκαλούν διάλυση του Κοινοβουλίου με πρόσχημα εθνικά θέματα.

Είναι εντελώς απογοητευτικό δε ότι δεν βρήκατε τίποτα να πείτε για την αναθεώρηση των διατάξεων σχετικά με την δικαστική εξουσία. Κωφεύετε απέναντι στην ανάγκη ενίσχυσης και θωράκισης του κράτους δικαίου απέναντι σε κάθε είδους παρεμβάσεις. Κάνετε ότι δεν καταλαβαίνετε δε, ότι οι καθυστερήσεις στην απόδοση δικαιοσύνης και απογοητεύουν τους πολίτες και λειτουργούν ως τροχοπέδη στην ανάπτυξη.

Το Κίνημα Αλλαγής κατέθεσε μια δέσμη προτάσεων για τη δικαιοσύνη. Δυστυχώς, δεν εισακουστήκαμε. Πόσο ακόμα θα κλείνετε τα μάτια στα προβλήματα του δικαστικού συστήματος; Πρέπει επιτέλους να μπορέσει να αισθανθεί ο Έλληνας πολίτης ότι μπορεί να βρει στον τόπο του το δίκιο του γρήγορα και αποτελεσματικά.

Μόνοι εμείς εξάλλου αναδείξαμε το κεφάλαιο της τοπικής αυτοδιοίκησης και των αναγκαίων συνταγματικών προβλέψεων για την αναβάθμιση του ρόλου των αρμοδιοτήτων και της αποστολής των δήμων και των περιφερειών στο σύγχρονο αποκεντρωμένο μοντέλο που πιστεύουμε και επιδιώκουμε.

Ζητούμε να αναγνωριστεί ο κομβικός ρόλος των οργανισμών τοπικής αυτοδιοίκησης. Θέλουμε δήμους και περιφέρειες ισχυρούς, αναπτυξιακούς πόλους με οικονομική αυτοτέλεια και κανονιστική αυτονομία, στο πλευρό του πολίτη.

Επίσης, προτείνουμε τη διασφάλιση δικαιώματος ψήφου στους μετανάστες στις αυτοδιοικητικές εκλογές.

Είμαστε η μόνη παράταξη που μίλησε για τις σημαντικές προκλήσεις της κλιματικής αλλαγής και την ανάγκη προστασίας της βιοποικιλότητας, για την ανάγκη να προστατευθούν τα ανθρώπινα δικαιώματα στην εποχή της Δ' Βιομηχανικής Επανάστασης και των νέων τεχνολογιών.

Είναι, λοιπόν, σαφές, είναι ξεκάθαρο, κυρίες και κύριοι Βουλευτές, ποιοι θέλησαν να παίξουν παιχνίδια με τους θεσμούς και ποιοι έδωσαν στη συνταγματική Αναθεώρηση το κύρος που της πρέπει και της αναλογεί, διότι για εμάς δεν υπήρξαν ποτέ διλήμματα και δεύτερες σκέψεις. Το Σύνταγμα είναι το θεμέλιο της πολιτείας, ο καταστατικός χάρτης της χώρας, γι' αυτό και απαιτείται υπευθυνότητα. Η παγκόσμια ιστορία έχει διδάξει με τρόπο πικρό τις ολέθριες συνέπειες που μπορούν να έχουν τα παιχνίδια με το Σύνταγμα.

Στεκόμαστε, λοιπόν, απέναντι στον συνταγματικό λαϊκισμό, απέναντι στις πρόχειρες λύσεις, στις τοξικές συνταγές και στον ανέξοδο ακτιβισμό, σε κάθε εξωθεσμική παρέμβαση που ρίχνει νερό στον μύλο των ακραίων αντιδημοκρατικών στοιχείων.

Με τις δικές μας προτάσεις ανακόπτουμε την υποβάθμιση του κύρους των θεσμών, αξιώνουμε την εμπέδωση του κράτους δικαίου, διεκδικούμε την ανοικοδόμηση του κοινωνικού κράτους, στοχεύουμε στην εμπέδωση της πολιτικής σταθερότητας, διαφυλάσσουμε τα ανθρώπινα δικαιώματα. Σχεδιάζουμε με αυτόν τον τρόπο μια ισχυρή Ελλάδα της γνώσης και της έρευνας. Ένα νέο κράτος, σύγχρονο, αποκεντρωμένο, εξωστρεφές κόντρα σε όσους ναρκοθετούν την πορεία μας προς το αύριο.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα της Δημοκρατικής Συμπαράταξης)

Εμείς θα επιμένουμε στον δρόμο της προόδου και της αλλαγής, στον δρόμο ενός ισχυρού Κινήματος Αλλαγής που στηρίζει την ελληνική πολιτεία με συγκεκριμένες προτάσεις για προοδευτικές αλλαγές απέναντι σε όσους τις αμφισβητούν και τη χτυπούν. Είμαστε εδώ, κυρίες και κύριοι Βουλευτές, το Κίνημα Αλλαγής για τη δημοκρατία.

Σας ευχαριστώ πολύ.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα της Δημοκρατικής Συμπαράταξης)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Δημήτριος Κρεμασπινός): Σας ευχαριστώ κι εγώ.

ΑΝΔΡΕΑΣ ΛΟΒΕΡΔΟΣ: Κύριε Πρόεδρε, μπορώ να έχω τον λόγο για κάτι διαδικαστικό;

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Δημήτριος Κρεμασπινός): Κύριε συνάδελφε, έχετε τον λόγο για ένα λεπτό.

ΑΝΔΡΕΑΣ ΛΟΒΕΡΔΟΣ: Σας ευχαριστώ πάρα πολύ, κύριε Πρόεδρε.

Κοιτάτε, κύριε Πρόεδρε: Είχα παρακαλέσει χθες να είναι στις 12.00' έτοιμα τα λεγόμενα ψηφοδέλτια, δηλαδή οι προτάσεις και ο κύριος Πρόεδρος το έκανε 13.00'. Θα ήθελα να σας παρακαλέσω αυτό να το τηρήσουμε, διότι είναι πάρα πολλές οι προτεινόμενες διατάξεις και συνεπώς, θα θέλαμε να έχουμε και την ευχέρεια του χρόνου για συνεννοήσεις.

Αξιοποιώντας αυτό το λεπτό που μου δίνετε, εν όψει και της ομιλίας του Πρωθυπουργού, που πρέπει -φαντάζομαι- οι συνεργάτες του να έχουν παρακολουθήσει το ύφος με το οποίο διεξήχθη μια πάρα πολύ σοβαρή συζήτηση, να προστεθεί στα επιχειρήματα, που πρέπει να ακούσει και να αντισταθμίσει στην ομιλία του επί του συγκεκριμένου θέματος, των κατευθύνσεων, και μια τοποθέτηση που μόλις βρήκα, κύριε Πρόεδρε, και θέλω να σας την αναγνώσω για δέκα δευτερόλεπτα. Είναι από την Επιτροπή για την Αναθεώρηση του Συντάγματος του 2007.

Ο αγαπητός συνάδελφος, κ. Φώτης Κουβέλης λέει τα εξής: «Κύριοι συνάδελφοι, βεβαίως, πρέπει να συνοδευτεί στην Ολομέλεια της Βουλής η όποια απόφασή μας με το σχετικό πρακτικό που εμπεριέχει και κατευθύνσεις, αλλά να ξέρουμε ότι η επόμενη Βουλή δεν δεσμεύεται από τις κατευθύνσεις της προηγούμενης Βουλής. Αυτό το λέω εδώ, διότι δεν υπάρχει νομική δέσμευση για το τι θα κάνει η επόμενη Βουλή.».

Παρακαλώ πολύ και αυτό να συνεκτιμηθεί πριν μιλήσουν οι υπόλοιποι Αρχηγοί των κομμάτων.

Το καταθέτω στα Πρακτικά.

(Στο σημείο αυτό ο Βουλευτής κ. Ανδρέας Λοβέρδος καταθέτει για τα Πρακτικά το προαναφερθέν έγγραφο, το οποίο βρίσκεται στο αρχείο του Τμήματος Γραμματείας της Διεύθυνσης Στενογραφίας και Πρακτικών της Βουλής)

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα της Δημοκρατικής Συμπαράταξης)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Δημήτριος Κρεμαστινός): Ευχαριστώ.

Τον λόγο έχει ο κ. Αϊβατίδης, Βουλευτής της Χρυσής Αυγής. Κύριε συνάδελφε, έχετε τον λόγο για επτά λεπτά, όπως και οι υπόλοιποι ομιλητές.

ΙΩΑΝΝΗΣ ΑΪΒΑΤΙΔΗΣ: Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

Το Σύνταγμα είναι ο θεμελιώδης και υπέρτατος νόμος και καταστατικός χάρτης της πολιτείας. Ως εκ τούτου, η σημερινή συνεδρίαση προσλαμβάνει χαρακτήρα ιστορικής συνεδρίασης.

(Θόρυβος στην Αίθουσα)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Δημήτριος Κρεμαστινός): Συγγνώμη, κύριε Αϊβατίδη.

Σας παρακαλώ, κύριοι συνάδελφοι, κάντε ησυχία. Όσοι θέλουν να αποχωρήσουν, να αποχωρήσουν.

Συνεχίστε, κύριε συνάδελφε.

ΙΩΑΝΝΗΣ ΑΪΒΑΤΙΔΗΣ: Θα επικεντρωθώ στις δύο προτάσεις του ΣΥΡΙΖΑ, την πρόταση για το άρθρο 3 και την πρόταση για το Α44 όσον αφορά στην αναθεώρησή τους.

Στο άρθρο 3, σύμφωνα με την πρόταση του ΣΥΡΙΖΑ, η ελληνική πολιτεία θα πρέπει να είναι θρησκευτικά ουδέτερη. Με τη φράση αυτήν ο ΣΥΡΙΖΑ επιχειρεί να υπερακοντίσει αυτόν τον όρο περί επικρατούσας θρησκείας. Η φράση του ισχύοντος Συντάγματος διατηρείται στο άρθρο 3 απόφαση από την Α' Εθνοσυνέλευση της Επιδαύρου, Δεκέμβριος 1821-Ιανουάριος 1822.

Κύριοι του ΣΥΡΙΖΑ, με ποιο πολιτικό, εθνικό και ιστορικό εκτόπισμα επιχειρείτε να ακυρώσετε την Α' Εθνοσυνέλευση, όταν σε αυτήν έχουν λάβει μέρος ο Παλαιών Πατρών Γερμανός, ο Ανδρέας Ζαΐμης, ο Δημήτριος Υψηλάντης και παρατηρητές, συμμετέχοντες, σύμφωνα με πηγές, ήταν ο Πανουργιάς, ο Παπαφλέσσας; Να σας πω ευθέως: Το ιστορικό σας εκτόπισμα, σε σχέση με αυτά τα θωρηκτά, είναι εκτόπισμα σκάφους αναψυχής.

Σχετικώς με το άρθρο 3, η Χρυσή Αυγή επιμένει ότι πρέπει να διατηρηθεί ως έχει, ότι δηλαδή επικρατούσα θρησκεία στην Ελλάδα είναι η Ανατολική Ορθόδοξη Εκκλησία του Χριστού.

Γνωρίζω πολύ καλά ποια λέξη από το συγκεκριμένο επίμαχο άρθρο 3 σας ενοχλεί. Η λέξη «ημών», η οποία αναφέρεται, βεβαίως, στον Ιησού Χριστό. Δεν εκπλήσσει, βέβαια, διότι έχετε μια προσέγγιση αθεϊστική, όμως η Ελλάδα δεν θα καταντήσει Αλβανία, ούτε Αλβανία επί Χότζα ούτε επί Ράμα, με τις δικές σας προθέσεις αναθεώρησης.

Απορρίπτουμε, λοιπόν, μετά βδελυγμίας τη συγκεκριμένη πρόταση του ΣΥΡΙΖΑ επί του άρθρου 3. Η Ανατολική Ορθόδοξη Εκκλησία, κυρίες και κύριοι του ΣΥΡΙΖΑ και διάφοροι πολιτικοί αργοί του ΣΥΡΙΖΑ, είναι στο γονότυπο και φαινότυπο του Έλληνα. Αποτελεί αναπόσπαστο συστατικό στοιχείο του έθνους. Δεν μπορείτε να επικαλείστε πατριωτισμό, όταν πλήττετε συστατικά στοιχεία του έθνους, δηλαδή τα εθνικά ιδεώδη, αμέσως ή εμμέσως.

Μάλιστα, ο κ. Κατρούγκαλος στην πρότασή του λέει ότι η πρότασή μας δεν στρέφεται επ' ουδενί κατά της εκκλησίας. Αυτό είναι προδήλως ψευδές. Σαφώς και στρέφεται εναντίον της Ορθόδοξης Εκκλησίας. Ποιος μπορεί να ξεχάσει τη δίωξη, μετά από παρέμβαση του κ. Κοντονή και τη καταδίκη σε δεύτερο βαθμό, του εθνικού Ιεράρχη, του Αμβροσίου;

Ένα άλλο παράδειγμα. Στην Κέρκυρα ένας κοιμισάριος του ΣΥΡΙΖΑ θεώρησε τον σεβασμώτατο Μητροπολίτη Κερκύρας Παξών και Διαποντίων Νήσων ως εξωσχολικό παράγοντα. Αποτελεί αίσχος.

Άρθρο 44. Αυτή τη στιγμή -και ενημερώνουμε τους πολίτες για μία ακόμα φορά- τρέχει, είναι σε ισχύ έως την 25^η Φεβρουαρίου η πρόταση της Χρυσής Αυγής για δημοψήφισμα καταργητικό της Συμφωνίας των Πρεσπών, αρκεί κάποια άλλα κόμματα, όπως η Νέα Δημοκρατία και το ΚΙΝΑΛ που καταψήφισαν τη Συμφωνία των Πρεσπών, να προσυπογράψουν την πρόταση της Χρυσής Αυγής, σύμφωνα με το σχετικό άρθρο του Συντάγματος.

Άρα η προσπάθεια περί αναθεώρησης του συγκεκριμένου άρθρου για καταργητικό νομοθετικό δημοψήφισμα που προτείνει ο κ. Κατρούγκαλος, είναι καθαρά προσχηματική. Διότι το θέμα της εκχώρησης του ονόματος της Μακεδονίας και των συμπαρομαρτούντων είναι ένα θέμα όχι μόνο εθνικό, αλλά εγείρει και ένα μείζον κοινωνικό ζήτημα, το οποίο διαείρει τους πολίτες και απειλείται η συνοχή της κοινωνίας.

Καταγγέλλουμε, λοιπόν, την υποκριτική στάση όλου του συνταγματικού τόξου, το οποίο τελευταίως εμφανίζει ρωγμές με την κοινοβουλευτική εξαφάνιση του Ποταμιού και των ΑΝΕΛ. Δεν επιχειρούμε, αλλά υπάρχει θεία δίκη και τονίζουμε ότι η Χρυσή Αυγή ήταν, είναι και θα παραμείνει το μόνο πολιτικό κίνημα γνήσιος εθνοφρουρός εντός και εκτός του Κοινοβουλίου.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα της Χρυσής Αυγής)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Δημήτριος Κρεμαστινός): Ο Υφυπουργός Περιβάλλοντος και Ενέργειας κ. Δημαράς έχει τον λόγο.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΔΗΜΑΡΑΣ (Υφυπουργός Περιβάλλοντος και Ενέργειας): Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, η διαδικασία Αναθεώρησης του Συντάγματος είναι μια κορυφαία διαδικασία για τη βελτίωση λειτουργίας του πολιτεύματος, αλλά και για την πορεία της χώρας. Κατά την άποψή μου, η μεγαλύτερη ανάγκη Αναθεώρησης προέρχεται από την αλλαγή του άρθρου 86, που αναφέρεται στην παραγραφή αδικημάτων Υπουργών και της διάλυσης της Βουλής που γίνεται, αν δεν υπάρχει συναίνεση για την εκλογή του Προέδρου της Δημοκρατίας. Επομένως, πρέπει να βρούμε λύσεις, ώστε να μην διαλύεται η Βουλή, αλλά η κάθε κυβέρνηση, η κάθε πλειοψηφία να εξαντλεί τον συνταγματικό χρόνο.

Το κλίμα της συζήτησης νομίζω ότι ήταν αρκετά καλό, αλλά πιστεύω ότι θα μπορούσε να υπάρξει μεγαλύτερη σύγκλιση και συναίνεση στα ζητήματα αυτά, να πηγαίναμε σε περισσότερα άρθρα μαζί και στην ίδια κατεύθυνση.

Επειδή, ξέρετε, ότι και στην Κυβέρνηση και στη Βουλή εκπροσωπώ την πολιτική οικολογία, θα αναφερθώ πρώτα στο άρθρο 24, γιατί μέχρι τώρα όσες προσπάθειες αναθεώρησης του άρθρου 24 έγιναν, όλες οδηγούσαν σε μείωση της προστασίας του περιβάλλοντος και ιδιαίτερα των δασών. Τα οικονομικά συμφέροντα, που επιβουλεύονται τη φύση για χάρη του κέρδους, είναι τόσο ισχυρά που επηρεάζουν τις πολιτικές αποφάσεις σε αντιπεριβαλλοντική κατεύθυνση.

Το άρθρο 24, όπως ισχύει στην παράγραφο 1, προβλέπει: «Η προστασία του φυσικού και πολιτιστικού περιβάλλοντος αποτελεί υποχρέωση του κράτους και δικαίωμα του καθενός. Για τη διαφύλαξη του κράτους έχει υποχρέωση να παίρνει ιδιαίτερα προληπτικά ή κατασταλτικά μέτρα στο πλαίσιο της αρχής της αειφορίας. Νόμος ορίζει τα σχετικά με την προστασία των δασών και των δασικών εκτάσεων. Η σύνταξη δασολογίου συνιστά υποχρέωση του κράτους. Απαγορεύεται η μεταβολή προορισμού των δασών και των δασικών εκτάσεων...» κ.λπ.. Επομένως, η παράγραφος 1 του άρθρου αυτού πραγματικά παρέχει μια καλή προστασία για τη φύση και για το πολιτιστικό περιβάλλον. Βάσει του άρθρου 24 παράγραφος 1 πραγματικά υπήρξε νομική προστασία του φυσικού και πολιτιστικού περιβάλλοντος και ιδιαίτερα των δασών.

Η νομολογία που δημιουργήθηκε, βάσει του άρθρου, 24 θωράκισε νομικά την προστασία των δασών. Θωράκισε νομικά και όχι πραγματικά, γιατί ξέρουμε την έκταση της αυθαιρεσίας σε βάρος των δασών. Ας θυμηθούμε, πάντως, τις αποφάσεις του πέμπτου τμήματος του Συμβουλίου της Επικρατείας με τον τότε Πρόεδρο κ. Μιχάλη Δεκλερή, πόσο σωστό ρόλο έπαιξαν, τουλάχιστον στον περιορισμό της αυθαιρεσίας.

Επίσης, η παράγραφος 3 του ίδιου άρθρου 24, όπως ισχύει, προβλέπει ότι «...για να αναγνωριστεί μια περιοχή ως οικιστική και για να ενεργοποιηθεί πολεοδομικά, οι ιδιοκτήτες που περιλαμβάνονται σε αυτήν συμμετέχουν υποχρεωτικά, χωρίς αποζημίωση, στη διάθεση εκτάσεων που είναι απαραίτητες για να δημιουργηθούν δρόμοι, πλατείες και χώροι για κοινωφελείς γενικά χρήσεις και σκοπούς, καθώς και στις δαπάνες για την εκτέλεση βασικών κοινοχρήστων πολεοδομικών έργων, όπως νόμος ορίζει». Με βάση αυτό το άρθρο 24 και την παράγραφο 3, έγινε ο νόμος του Τρίτη, που είναι ένας επαναστατικός νόμος για την

πολεοδομία, ο ν. 1337/1983. Τότε, για τις εντάξεις στα σχέδια πόλεως νέων περιοχών, οι νέες εντάξεις μετά το 1983 έχουν επαρκείς κοινόχρηστους χώρους και πράσινο, καμμία σχέση με τις παλιές εντάξεις που γέννησαν περιοχές σαν τα Πατήσια, την Κυψέλη, το Παγκράτι, χωρίς πράσινο και με τεράστια έλλειψη κοινόχρηστων χώρων και κοινωνικών υποδομών. Επομένως, στο άρθρο 24 και εδώ με την εισφορά σε γη και σε χρήμα, μπορούμε να σχεδιάζουμε πλέον πόλεις ανθρώπινες, πόλεις βιώσιμες.

Προσοχή, όμως, για το άρθρο 24 προτείνεται από την επιτροπή κατά πλειοψηφία η προσθήκη ενός άρθρου 24^Α προς την κατεύθυνση της προστασίας της άγριας ζωής, της ευζωίας όλων των ζωικών ειδών και ιδίως της καθιέρωσης αξιοπρεπών συνθηκών διαβίωσης, φύλαξης και μεταφοράς-εισαγωγής τους. Είναι μια σωστή πρόταση, όσον αφορά τα ζώα. Όμως προτείνεται αναθεώρηση του άρθρου 24 με μια προσθήκη. Ως πρόθεση είναι καλή και συμφωνών, αλλά πραγματικά φοβάμαι ότι αν ανοίξουμε τώρα κεφάλαιο αναθεώρησης του άρθρου 24, δεν θα βελτιωθεί το άρθρο 24.

Εμείς οι Οικολόγοι έχουμε γνωρίσει τις προηγούμενες προσπάθειες αλλαγής του άρθρου 24 και δεν εμπιστευόμαστε ότι η αναθεώρηση θα σταματήσει στην προστασία των δικαιωμάτων των ζώων. Υπάρχει σοβαρός κίνδυνος, εάν ψηφιστεί να γίνει αναθεώρηση του άρθρου, να ανοίξει η όρεξη και για άλλες αλλαγές και να ξεχαστεί η προστασία των ζώων. Γιατί, όπως συζητούσαμε μέχρι τώρα, η παρούσα Βουλή δεν μπορεί να δεσμεύσει την επόμενη για τις αλλαγές που θα κάνει στα άρθρα αυτά. Ό,τι και να λέμε τώρα, η επόμενη Βουλή μπορεί και να επιβαρύνει. Για αυτό, λοιπόν, επειδή θέλουμε την προστασία των ζώων, νομίζουμε ότι μπορεί να γίνει προσθήκη στο άρθρο 25, στο επόμενο άρθρο. Εξάλλου η παράγραφος αυτή αναφέρεται στα δικαιώματα των ζώων, μεγάλο μέρος της διαβίωσης των οποίων εξαρτάται από τον άνθρωπο, ο οποίος τα έχει εντάξει στη ζωή του και ικανοποιεί δικούς του σκοπούς, όπως είναι τα παραγωγικά ζώα ή τα ζώα συντροφιάς.

Η Νέα Δημοκρατία προτείνει για το άρθρο 24 μια αναθεώρηση που πραγματικά είναι σε σωστή κατεύθυνση στο ένα μέρος, δηλαδή λέει: «...να προβλέπεται η λήψη μέτρων για τη συμβολή αντιμετώπισης του φαινομένου της κλιματικής αλλαγής και της διαχείρισης υδάτινων πόρων» κ.λπ.. Είναι σωστό μέχρι εδώ. Στη συνέχεια, όμως, λέει: «Δάσος λογίζεται η έκταση που σύμφωνα με τα πορίσματα της επιστήμης, φέρει τα οικεία χαρακτηριστικά κατά την 11^η Ιουνίου 1975». Δηλαδή πριν το 1975, το 1974, το 1973, το 1965 τα δάση εκείνα να θεωρήσουμε ότι δεν ήταν δάση; Τα υπόλοιπα για την κλιματική αλλαγή που είναι σωστά, όπως είπα, μπορούμε να προσθέσουμε σε άλλο άρθρο.

Στο ερώτημα, λοιπόν, να αναθεωρηθεί ή όχι το άρθρο 24, εμείς οι δύο Βουλευτές των Οικολόγων και πιστεύω και όλοι οι συνάδελφοι της Κοινωνικής Ομάδας του ΣΥΡΙΖΑ, δεν θα ψηφίσουμε την αναθεώρηση του άρθρου 24, γιατί φοβόμαστε ότι θα γίνουν αλλαγές πέραν αυτών που συζητιούνται τώρα.

(Στο σημείο αυτό κτυπάει το κουδούνι λήξεως του χρόνου ομιλίας του κυρίου Υφυπουργού)

Κύριε Πρόεδρε, παρακαλώ να μου δώσετε ένα λεπτό και μόνο για να αναφερθώ στο άρθρο 86, που είπα, για την παραγραφή αδικημάτων των Υπουργών. Είχαμε φτάσει σε ένα σημείο σοβαρής βλάβης του δημοσίου, με εγκληματικές ενέργειες Υπουργών που ξεπέρασαν το κατώτατο επίπεδο ηθικής με το να χρηματίζονται και να ξεπουλούν την πατρίδα τους. Φθάσαμε, λοιπόν, σε τέτοιο σημείο που αυτοί που σχεδίασαν το άρθρο 86 σίγουρα θέλουν να προστατεύσουν τους εαυτούς τους ή κάποιους άλλους. Η ανάγκη για αναθεώρηση αυτού του άρθρου είναι τόσο πολύ σημαντική, που την καταλαβαίνουμε όλοι.

Επίσης, θέλω να πω ότι η πρόταση για τα δημοψηφίσματα με λαϊκή πρωτοβουλία, είναι πολύ σημαντική. Θεμελιώνει περισσότερο το δικαίωμα του λαού και οδηγεί τη δημοκρατία μας σε μία κατάσταση περισσότερο αμεσοδημοκρατική.

Γενικά πιστεύω ότι η Αναθεώρηση στις κατευθύνσεις της Κυβέρνησης βοηθάει τη δημοκρατία, τα δικαιώματα και τη χώρα μας.

Σας ευχαριστώ πάρα πολύ.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα του ΣΥΡΙΖΑ)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Δημήτριος Κρεμαστινός): Ευχαριστώ πολύ. Τον λόγο έχει ο Ανεξάρτητος Βουλευτής κ. Καμμένος.

ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΚΑΜΜΕΝΟΣ: Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

Έγινε μεγάλη συζήτηση αυτές τις ημέρες. Τώρα από το «μετερίζι» του Ανεξάρτητου Βουλευτή και με την παραδοχή ότι δεν είμαι και ο ειδικότερος όλων στα συνταγματικά και νομικά, κάθισα και διάβασα όλες τις εισηγήσεις στην επιτροπή και ειδικά των συνταγματολόγων συναδέλφων.

Αυτό που είναι προφανές, είναι ότι αυτή η Βουλή έχει την ευκαιρία και θα πρέπει να φέρει και να προτείνει τα συγκεκριμένα άρθρα, τα οποία θα πρέπει να αλλάξει η επόμενη Βουλή. Δεν πρέπει να δεσμεύσει την επόμενη Βουλή. Θα συμφωνήσω απόλυτα με την εισήγηση του κ. Ευάγγελου Βενιζέλου, με τον κ. Λοβέρδο, την ομιλία του οποίου άκουσα, και εν μέρει με τις εισηγήσεις της Νέας Δημοκρατίας. Θα διαφωνήσω λίγο με την εισήγηση του ΚΙΝΑΛ, η οποία λέει «όχι λευκή επιταγή στην επόμενη κυβέρνηση». Από τη στιγμή που αποδεχόμαστε ότι θα παρεμβληθούν δημοκρατικά εκλογές, οι οποίες θα βγάλουν μία κυβέρνηση -πιθανόν αυτοδύναμη, πιθανόν μη αυτοδύναμη-, δεν μπορείς να αποκλείσεις την αυτοδυναμία μιας κυβέρνησης και τον ρόλο που θα έχει ως αυτοδύναμη κυβέρνηση να καταστρώσει τα σχέδια της και να έχει την ευχέρεια να φέρει συνταγματικές αλλαγές, όπως αυτή επιθυμεί.

Επίσης, δεν μου κάνει εντύπωση η προσπάθεια των συναδέλφων του ΣΥΡΙΖΑ -και ευτυχώς που ο κ. Κοντονής διαφωνεί σε αυτό- να θελήσουν να προκαλέσουν με τεχνικό τρόπο από σήμερα εκλογές, τον Μάρτιο του 2020, για την εκλογή του Προέδρου της Δημοκρατίας. Κατανόω ότι θέλουν να έχουν ένα ρόλο στα επόμενα χρόνια. Αυτόν τον ρόλο, όμως, θα τον δώσει ο ελληνικός λαός με την ψήφο του και όχι τα οικονομικά τερτίπια ή οτιδήποτε άλλο μπορούσαμε σήμερα να θέσουμε ως όρο στη συνταγματική αναθεώρηση. Το εκλογικό Σώμα θα αποφασίσει. Η επόμενη Βουλή δεν πρέπει να δεσμεύεται από τις αποφάσεις της προηγούμενης. Αυτό είναι σαφές, αυτή είναι η θέση μου. Αύριο θα δούμε και τα ψηφοδέλτια που θα κατατεθούν και θα κρίνω κι εγώ ανάλογα.

Όσον αφορά στα άρθρα, εφόσον γίνεται και η συζήτηση, θα ήθελα να αναφερθώ για τα Πρακτικά στα άρθρα με τα οποία συμφωνώ και προτρέπω τους ψηφοφόρους και όλους τους Έλληνες πολίτες να δώσουν ιδιαίτερη προσοχή. Αυτό που με ενδιαφέρει ιδιαίτερα ως πρωταρχικό κομμάτι για την Ελλάδα, την οικονομία, την ανάπτυξη, τη δημοκρατία και την ομοιογένεια του ελληνικού πληθυσμού, η οποία για μένα είναι ένας αναπτυξιακός μοχλός, είναι το δημογραφικό.

Στα άρθρα 21 και 54 θα πρότεινα την εξομίωση των τρίτεκνων οικογενειών με τις πολύτεκνες. Από εκεί και πέρα, συμφωνώ με το άρθρο 68 για τις εξεταστικές επιτροπές, που δίνει το δικαίωμα στην κοινοβουλευτική μειοψηφία να μπορεί να τις συγκροτεί. Συμφωνώ με το άρθρο 96.

Στο άρθρο 54 που θα δώσουμε το δικαίωμα εκλογής, θα δούμε τον αριθμό για την εκπροσώπηση των ομογενών στο ελληνικό Κοινοβούλιο. Ξεκίνησε με τρεις, κατέληξε σε πέντε. Θα μπορούσε να είναι και περισσότεροι. Θα μπορούσε να είναι και δεκαπέντε. Έχει ιδιαίτερη σημασία στη δημοκρατία μας οι άνθρωποι οι οποίοι είναι, αισθάνονται Έλληνες και είναι μέσα στους εκλογικούς καταλόγους και μπορούν και πρέπει να ψηφίζουν, να εκπροσωπούνται στο ελληνικό Κοινοβούλιο. Νομίζω οι πέντε είναι λίγοι, οι δεκαπέντε είναι ένα νούμερο το οποίο θα ήταν πιο αντιπροσωπευτικό.

Το άρθρο 86 περί ευθύνης Υπουργών -δεν το συζητάμε-, πρέπει να αλλάξει. Έχουν περάσει και τα χρόνια. Θα πρέπει να προσέχουμε λίγο και το ζήτημα της διοίκησης αποφάσεων, αλλά και υπογραφών στα Υπουργεία. Προς Θεού, να μην καταντήσουμε στο να μην υπογραφεί κανένας, με τον φόβο ότι θα μπει φυλακή από μία μήνυση του οποιουδήποτε. Δεν θα λειτουργεί το κράτος και θα καταντήσουμε Σαχάρα. Θα πρέπει να υπάρχει και να προβλέψει ο νομοθέτης ασφαλιστικές δικλείδες για τις αντικειμενικές ευθύνες του οποιουδήποτε Υπουργού ή Υφυπουργού που υπογράφει σε αυτό το κράτος, για να μην φοβούνται όλοι και για να λειτουργεί εύρυθμα. Συμφωνώ με το άρθρο 62.

Συμφωνώ, επίσης, με το άρθρο 101α για τις ανεξάρτητες αρχές.

Για το άρθρο 16 έχει γίνει μεγάλη συζήτηση. Δεν θα μιλήσω από ιδιωτική εμπειρία σε ιδιωτικά πανεπιστήμια. Αυτό που βλέπω ως Έλληνας πολίτης από τη μεγάλη κόρη μου -και εύχομαι και η μικρή να τελειώσει κι αυτή ελληνικό πανεπιστήμιο-, είναι ότι δυστυχώς, δεν υπάρχει αρχή και τέλος στα ελληνικά πανεπιστήμια. Δεν αρέσει η εικόνα των κομμάτων μέσα στα πανεπιστήμια. Δεν μου άρεσε ποτέ. Δεν αρέσει στα σύγχρονα παιδιά, στη νεολαία. Θα πρέπει να φύγουν τα κόμματα και για να φύγουν τα κόμματα, πρέπει να υπάρχει ανταγωνισμός. Θα πρέπει να καθαρίσει το πανεπιστήμιο. Θα πρέπει να ιδρύσουμε ιδιωτικά πανεπιστήμια, δεν θα πρέπει να τα φοβηθούμε. Ο ανταγωνισμός είναι υγιής. Μη κερδοσκοπικές επιχειρήσεις, οι οποίες θα παρέχουν αξιοπρεπείς και ελεγχόμενες από το κράτος υπηρεσίες εκπαιδευτικές, νομίζω είναι το άλφα και το ωμέγα για να δούμε την επόμενη μέρα. Να μην γυρίσουμε πάλι πίσω στο '80. Να μην γυρίσουμε -όπως θέλησε ο κ. Γαβρόγλου να μας γυρίσει με το άσυλο και αυτά που πέρασε πριν κάποιους μήνες, με τα οποία διαφώνησα, καθώς και πολλοί συνάδελφοι- την παιδεία πίσω. Πρέπει να είμαστε ανταγωνιστικοί και να δούμε την επόμενη μέρα, εάν θέλουμε η Ελλάδα να πάει μπροστά και τα παιδιά μας.

Συμφωνώ με το άρθρο 79 για τη συνταγματική καθιέρωση των ισοσκελισμένων προϋπολογισμών. Ναι, συμφωνώ ότι πρέπει να μπει μία τάξη σε αυτό το κράτος, έστω και νομοθετημένη.

Δεν συζητάμε για το άρθρο 103, για την οργάνωση δημόσιας διοίκησης και την αξιολόγηση. Τι να συζητήσουμε; Ότι ο καθένας θα κάνει ό,τι θέλει, να μην ελέγχεται από κανέναν και να είμαστε όλοι μία ωραία παρέα και να γίνεται ένα μπάχαλο, χωρίς κανέναν έλεγχο; Όχι, πρέπει να μπει τάξη.

Άρθρο 3, για το ουδετερόθρησκο κράτος. Από όπου και να ξεκινήσουμε και να συζητήσουμε αυτή την διάταξη, θα πω στο τέλος ότι διαφωνώ.

Στο άρθρο 44 για τα πρακτικά, συμφωνώ.

Το άρθρο 54 για τη συνταγματική καθιέρωση της απλής αναλογικής σαν πάγιο εκλογικό σύστημα να το δούμε, αλλά να κυβερνάται και το κράτος. Δηλαδή κάποιος έχουν στόχο το πρώτο και το δεύτερο κόμμα να έχουν μικρή απόσταση σε βουλευτικές έδρες, έτσι ώστε να μην κυβερνάται η χώρα και να υπάρχουν, όπως είδαμε και ζήσαμε αυτή την περίοδο, συναλλαγές. Φανταστείτε συναλλαγές με εκατόν σαράντα πέντε-εκατόν πενήντα έναν, φανταστείτε τι έχει να γίνει με ενενήντα πέντε-εβδομήντα πέντε. Με ενενήντα πέντε το πρώτο κόμμα, με εβδομήντα πέντε το δεύτερο και για να έχεις εκατόν πενήντα έναν να θέλεις πέντε κόμματα. Η σημερινή εμπειρία μας εμένα μου λέει ότι θέλει πολύ προσοχή η επόμενη μέρα, με την απλή αναλογική. Πάρα πολύ προσοχή, γιατί δεν θα λειτουργεί τίποτα αν το βάλουμε μαζί με ένα μη καλά οργανωμένο άρθρο 86.

Και να πω λίγα πράγματα, με την ανοχή σας, κύριε Πρόεδρε, για ένα λεπτό για το άρθρο 3. Κατανοώ τα «πιστεύω» της Κυβέρνησης, κατανοώ τα ψηφίσματα που έχουν κάνει. Δεν κατανοώ τον λόγο για τον οποίο θέλουν να βγάλουν την ταμπέλα από το κράτος και να το ονομάσουν ουδετερόθρησκο ή να αφαιρέσουν την επικρατούσα θρησκεία. Είναι σαφές ότι υπάρχει μία ιστορική σύνδεση, την οποία θέλουν να αποτραβήξουν.

Θα διαβάσω εν τάχει ένα κείμενο, για το λάθος που έκανε η Γαλλία και θέλω να μείνει στα Πρακτικά, θα το καταθέσω και να λάβουν όλοι τις ευθύνες τους. Η Γαλλία είναι μία ευρωπαϊκή χώρα με 8% μουσουλμανικό πληθυσμό, περίπου πεντέμισι εκατομμύρια και με πρώτη θρησκεία σε πιστούς τη μουσουλμανική, παρά το γεγονός ότι παραμένει μία χριστιανική χώρα. Σε μία έρευνα του 2016, το 28% των Μουσουλμάνων δήλωσε ότι θα υιοθετούσε ένα σύστημα αξιών αντίθετο με αυτό της δημοκρατίας, ποσοστό που άγγιζε το 50% σε νέους δεκαπέντε έως είκοσι πέντε ετών. Ελπίζω να παρακολουθείτε. Μέσα σε δέκα χρόνια, ο αριθμός των τζαμιών και των αιθουσών προσευχής αυξήθηκε από χίλια εξακόσια σε δυομίσια χιλιάδες. Ιδρύθηκαν επίσης έδρες ισλαμολογίας σε έξι πανεπιστήμια και στα γαλλικά δικαστήρια. Εκδικάζουν συνεχώς μηνύσεις για απομάκρυνση χριστιανικών συμβόλων από δημόσιους χώρους -αυτό που θέλετε να κάνετε εσείς-, όπως μία φάνη στο δημαρχείο της πόλης Μπαρτζέ, την οποία τοποθέτησε ο δήμαρχος τα Χριστούγεννα ή ο σταυρός σε ένα άγαλμα του Πάπα Ιωάννη Παύλου του Β' που τοποθετήθηκε σε δημόσιο χώρο το 2006.

Συγχρόνως, η χώρα έζησε δολοφονικές επιθέσεις στο όνομα του Αλλάχ, με περίπου τριακόσιους νεκρούς και εκατοντάδες τραυματίες. Η Γαλλία είναι αντιμέτωπη με μία ζοφερή πραγματικότητα, την οποία αργά ή γρήγορα θα αντιμετωπίσουμε και εμείς.

Η αιτία της δεν είναι μόνο οι ορδές των λαθρομεταναστών, που κατέκλυσαν τελευταία την Ευρώπη, ούτε η αποικιοκρατική πολιτική της Γαλλίας, που επέτρεψε στους κατοίκους των αποικιών να εγκατασταθούν στη χώρα με ένα πιο ευνοϊκό καθεστώς. Αιτία είναι κυρίως ο ν. 1905, ο οποίος διαχώρισε την Εκκλησία από το Κράτος και δεν αναγνώριζε καμία επίσημη θρησκεία στο σύνταγμα της χώρας. Αυτό σήμαινε ότι κάθε θρησκεία ήταν αυτοχρηματοδοτούμενη και ανεξάρτητη από το κράτος, το οποίο ούτε θα διόριζε ούτε θα πλήρωνε τους ιερείς. Το 1905 όμως, στη Γαλλία δεν υπήρχε το Ισλάμ. Ο νόμος ήταν τότε μία προσπάθεια του γαλλικού κράτους να περιορίσει τον πολιτικό ρόλο της καθολικής εκκλησίας. Εκατόν δεκατρία χρόνια μετά, ο νόμος αυτός έχει γυρίσει μπουμέρανγκ και λέω ότι στην Ελλάδα θα ζήσουμε καταστάσεις, οι οποίες δεν είναι προβλέψιμες. Αυτό που γίνεται αυτήν τη στιγμή με τους μουφτίδες είναι απaráδεκτο. Θα αφήσω και για όποιον ενδιαφέρεται αυτό το κείμενο.

Επίσης, επειδή λέγονται πολλά για την εκκλησιαστική περιουσία, νομίζω ότι το μέγεθος της εκκλησιαστικής περιουσίας έχει καταγραφεί από τους επιστήμονες. Στην Εκκλησία ανήκει το 1,4% της περιουσίας του Κράτους. Όλα τα υπόλοιπα ανήκουν στο δημόσιο, στους ΟΤΑ και στα Υπουργεία.

Τα καταθέτω για τα Πρακτικά.

(Στο σημείο αυτό ο Βουλευτής κ. Δημήτριος Καμμένος καταθέτει για τα Πρακτικά τα προαναφερθέντα έγγραφα, τα οποία βρίσκονται στο αρχείο του Τμήματος Γραμματείας της Διεύθυνσης Στενογραφίας και Πρακτικών της Βουλής)

Να μη δημιουργούμε δράκους, λοιπόν, εκεί που δεν υπάρχουν. Να προσέξουμε τη θρησκεία μας για την επόμενη μέρα της Ελλάδας και των παιδιών μας.

Ευχαριστώ πολύ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Δημήτριος Κρεμαστινός): Ευχαριστώ κι εγώ.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, έχω την τιμή να ανακοινώσω στο Σώμα ότι τη συνεδριάσή μας παρακολουθούν από τα άνω δυτικά θεωρεία, αφού προηγουμένως συμμετείχαν στο Εκπαιδευτικό Πρόγραμμα της Βουλής «Ο Ρήγας και η Επανάσταση» που οργανώνει το Ίδρυμα της Βουλής, είκοσι ένας μαθητές και μαθήτριες και δύο εκπαιδευτικοί συνοδοί τους από το 7ο Γυμνάσιο Νίκαιας.

Η Βουλή σας καλωσορίζει.

(Χειροκροτήματα απ' όλες τις πτέρυγες της Βουλής)

Ο κ. Δημοτριάδης, Βουλευτής του ΣΥΡΙΖΑ, έχει τον λόγο για επτά λεπτά.

ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ: Σας ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

Κυρία και κύριοι Υπουργοί, αγαπητές και αγαπητοί συνάδελφοι, στο Σύνταγμα αποτυπώνονται κοινωνικοί συσχετισμοί, αλλά και αγώνες μιας ευρείας πολιτικής περιόδου και με συγκεκριμένο κοινωνικό πρόσημο.

Εμείς θέλουμε αυτή η συνταγματική αναθεώρηση να έχει στίγμα, να έχει προοδευτικό πολιτικό πρόσημο. Θέλουμε να αποτυπώνει τους κρίσιμους και σημαντικούς κοινωνικούς και πολιτικούς αγώνες της τελευταίας δεκαετίας, καθώς και τις αλλαγές που έχουν γίνει, κάτι το οποίο σημαίνει ότι πρέπει να τοποθετήσουμε στην υπάρχουσα συγκυρία, ενισχύοντας τη δημοκρατία και αποκροστώντας τον εθνικισμό και τον νεοφιλελευθερισμό, ακριβώς γιατί εκπροσωπούμε μια νέα πολιτική και κοινωνική πλειοψηφία.

Θέλουμε, επομένως, να αξιοποιήσουμε θετικά την εμπειρία της κρίσης και της κατάρρευσης του παλιού αναπτυξιακού μοντέλου και άρα να επουλωθούν τα τραύματα που επέφερε η περίοδος των μνημονίων. Θέλουμε να αποκαταστήσουμε το έλλειμμα δημοκρατικής κυριαρχίας της χώρας μας, κατ' αρχάς από όλα αυτά τα οποία προκύπτουν από την προηγούμενη περίοδο ως ανάγκες και είναι κυρίως τα πολιτειακά ζητήματα, όπως αυτά που έχουν εντοπιστεί ήδη, δηλαδή διαχωρισμός Κράτους-Εκκλησίας, ευθύνη Υπουργών, εκλογή Προέδρου Δημοκρατίας

χωρίς διάλυση της Βουλής, ευθύνες Πρωθυπουργού και δημοψηφίσματα στη λογική της άμεσης δημοκρατίας.

Όμως στη βάση της ανασύνταξης που επιχειρούμε, εμείς επικεντρώνουμε σε δύο πολύ σημαντικές εκδοχές της συνταγματικής Αναθεώρησης, οι οποίες και βρίσκονται στον πυρήνα της προσοχής μας ακριβώς γιατί αυτές έχουν βληθεί από την κρίση. Αυτές είναι τα κοινωνικά και πολιτικά δικαιώματα, καθώς και τα κοινά αγαθά, μαζί με τον δημόσιο χώρο.

Τα κοινά αγαθά, των οποίων η προστασία και η διατήρησή τους είναι στον πυρήνα της προσπάθειάς μας και του πολιτικού μας σχεδίου, είναι οι κοινόι πόροι, φυσικά επινοήματα, ανεξάντλητοι και εξαντλήσιμοι, υλικοί και άυλοι και εξυπηρετούν τις ανάγκες των χρηστών και των κοινωνιών.

Δεύτερον, κάθε ένας και κάθε μία έχει δικαίωμα πρόσβασης και χρήσης των κοινών αγαθών και πόρων, άμεσα ή έμμεσα, σύμφωνα με τις προϋποθέσεις που τίθενται από τον νόμο και σύμφωνα με τη φύση αυτού του πόρου ή του αγαθού.

Τρίτον, το κράτος ελέγχει και εγγυάται τη διασφάλιση της μη εξάντλησης των πόρων και των κοινών αγαθών, στη βάση της αρχής της αειφορίας, με υποχρέωση διατήρησης και προστασίας του πόρου.

Τέταρτον, τα κοινά αγαθά και οι πόροι μπορούν να τεθούν υπό διαχειριστική ιδιοποίηση, με όρους όμως που θέτει ο νόμος, υπό την εγγύηση πάντοτε του κράτους υπέρ της κοινότητας και του κοινωνικού συνόλου.

Πέμπτον, οι περιορισμοί στα δικαιώματα των χρηστών κοινωνιών λαμβάνουν υπ' όψιν πάντα το δημόσιο συμφέρον και την προστασία των κοινών αγαθών και αυτών των πόρων.

Έκτον, το κράτος και οι δήμοι ενισχύουν αυτές τις αυτόνομες πρωτοβουλίες των πολιτών, τα άτομα και τα μέλη των νομικών προσώπων, σχετικά με δραστηριότητες που αφορούν τα κοινά αγαθά και τους κοινούς πόρους.

Τα κοινά αγαθά θα πρέπει να γίνονται κατανοητά σε μια διαλεκτική σχέση με τους κοινωνούς και τους χρήστες τους. Τα κοινά προϋποθέτουν μια κοινότητα ανθρώπων που επωφελείται, ενδιαφέρεται για τη διατήρησή του κοινού και τα διαχειρίζεται με άμεσο ή έμμεσο τρόπο. Το κράτος αποτελεί τον εγγυητή κάθε σχέσης που αποσκοπεί στη διαχείριση των κοινών αγαθών, τη διατήρηση και την ανάπτυξη του κοινού επ' ωφελεία των κοινωνιών και των χρηστών.

Τα κοινά πράγματα, τα κοινά αγαθά συμπλέκονται με την έννοια του πόρου, δηλαδή με μια φυσική ή τεχνητή πλουτοπαραγωγική πηγή. Μιλάμε για τις πρώτες ύλες, δηλαδή. Ενδεικτικά αναφέρω τον αέρα, το νερό, τα μεταλλεύματα, το αλεύμα, το διαδίκτυο, το κλίμα, το ραδιοφάσμα, τον πολιτισμό, το ανοιχτό λογισμικό, την παραγωγή επιστημονικής γνώσης.

Το δικαίωμα των ανθρώπων στην πρόσβαση χρήσης του κοινού αγαθού αντιστοιχεί σε μια υποχρέωση από το κράτος για τη χρηστή διαχείριση του κοινού και τη διατήρησή του υπέρ του δημόσιου συμφέροντος. Έχουμε πάρει νομοθετικές πρωτοβουλίες σ' αυτή τη λογική, δηλαδή σχετικά με το πώς το κράτος εξασφαλίζει τα κοινά αγαθά και υπέρ των πολιτών.

Έχουμε πάρει συγκεκριμένες νομοθετικές πρωτοβουλίες, οι οποίες είναι σ' αυτήν την κατεύθυνση και τώρα θέλουμε να επικυρωθούν και με συνταγματική Αναθεώρηση.

Θα αναφέρω δύο παραδείγματα. Το πρώτο είναι το μειωμένο τιμολόγιο ηλεκτρικού ρεύματος στη δυτική Μακεδονία προς όλους τους οικιακούς καταναλωτές της ίδιας περιφέρειας. Δηλαδή, έχουμε τη διαχείριση υπέρ του συνόλου των οικιακών καταναλωτών μιας περιφέρειας, ενός πλουτοπαραγωγικού πόρου που δραστηριοποιείται και παράγεται σε μια συγκεκριμένη περιοχή στον συγκεκριμένο ενεργειακό άξονα.

Ένα δεύτερο παράδειγμα αυτής της αμοιβαιότητας που πρέπει να υπάρχει είναι ότι στην εκμετάλλευση των υδρογονανθράκων προβλέψαμε παρακράτηση ποσοστού επί των κερδών ως προς το ασφαλιστικό σύστημά μας, στη λογική της διαγενεακής ευθύνης και αλληλεγγύης. Επομένως, προτείνουμε πάνω στο ζήτημα των κοινών αγαθών στο άρθρο 21 μία νέα παράγραφο, την παράγραφο 7, όπου βασικά κοινωνικά αγαθά όπως το νερό και η ηλεκτρική ενέργεια, καθώς και τα δίκτυα διανομής τους, υπόκεινται σε καθεστώς δημόσιας υπηρεσίας και τελούν σε δημόσιο

έλεγχο. Βασικά κοινωνικά αγαθά, όπως είναι το νερό, η ηλεκτρική ενέργεια και τα δίκτυα διανομής, υπόκεινται σε καθεστώς δημόσιας υπηρεσίας και τελούν σε δημόσιο έλεγχο. Δηλαδή, η διατήρηση του δημόσιου ελέγχου στα βασικά κοινωνικά αγαθά εξασφαλίζει τη συνέχεια της παροχής των σχετικών υπηρεσιών σε προσιτές τιμές, προς όλους και σε υψηλή ποιότητα.

Η πρότασή μας είναι συγκεκριμένη και είναι η εξής: Βασικά κοινωνικά αγαθά όπως το νερό, η ηλεκτρική ενέργεια και τα δίκτυα διανομής τους υπόκεινται σε καθεστώς δημόσιας υπηρεσίας και τελούν υπό δημόσιο έλεγχο. Αυτή είναι συγκεκριμένη η πρότασή μας.

Αυτή η πρόταση, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, όπως και όλες οι άλλες προτάσεις είναι αυτές με τις οποίες θα κατέβουμε στις εκλογές, ακριβώς για να επικυρώσουμε ξανά αυτήν την προοπτική και στην προοπτική της συνταγματικής αναθεώρησης.

Όσον αφορά τα δικαιώματα, επειδή ο χρόνος μου τελειώνει, θα αναφερθώ λίγο επιγραμματικά.

Στο άρθρο 21, λοιπόν, κάνουμε παρέμβαση και ζητάμε αξιοπρεπές επίπεδο διαβίωσης και δικαίωμα στην υγεία. Η εμπειρία της οικονομικής κρίσης απέδειξε την ανάγκη για εντονότερη ρύθμιση των κανόνων που τα θεμελιώνουν, προκειμένου να αποτρέπεται αποτελεσματικά κάθε ενέργεια αυθαίρετου περιορισμού τους.

Στην παράγραφο 1, όσον αφορά το αξιοπρεπές επίπεδο διαβίωσης, την προστασία της οικογένειας, του γάμου, της μητρότητας, των παιδιών, των νέων, των ηλικιωμένων, καθώς και των ατόμων με αναπηρία και των απόρων, προτείνουμε τη ριζική αναδιατύπωση της παραγράφου 1 του άρθρου 21, προκειμένου να κατοχυρωθεί συνταγματικά η κρατική εγγύηση μέσα από καθολικές κοινωνικές υπηρεσίες και εισοδηματικές ενισχύσεις ενός αξιοπρεπούς επιπέδου διαβίωσης προς όλους.

(Στο σημείο αυτό κτυπάει το κουδούνι λήξεως του χρόνου ομιλίας του κυρίου Βουλευτή)

Τελειώνω σε ένα λεπτό, κύριε Πρόεδρε.

Στο άρθρο 21, στην παράγραφο 3 που αφορά το δικαίωμα της υγείας, προτείνουμε τον εκσυγχρονισμό της παραγράφου 3 για το δικαίωμα στην υγεία. Με την προτεινόμενη παρέμβαση, το κράτος εγγυάται το δικαίωμα στην υγεία και υποχρεώνεται να παρέχει καθολική πρόσβαση σε αποτελεσματικές παροχές υγείας μέσω του Εθνικού Συστήματος Υγείας.

Επίσης, στο άρθρο 22, στις παραγράφους 1, 2, 4 και 5 αναφερόμαστε και κατοχυρώνουμε τα δικαιώματα στον χώρο της εργασίας, όπως είναι η ισότητα αμοιβής, ο κατώτατος μισθός, οι συλλογικές συμβάσεις εργασίας, η αρχή της εύνοιας, η απαγόρευση επιτάξεων.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Δημήτριος Κρεμαστινός): Ολοκληρώνετε, σας παρακαλώ.

ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ: Τελειώνω, κύριε Πρόεδρε.

Οι προτεινόμενες διατάξεις από εμάς, λοιπόν, είναι και αυτές στο οπλοστάσιό μας, ώστε στην επόμενη αναθεωρητική Βουλή, όπου θα οδηγηθούμε ως Πλειοψηφία, να τις κατοχυρώσουμε, διότι ο κοινωνικός και ο πολιτικός συσχετισμός με βάση τον οποίο έχουμε έρθει στην εξουσία είναι ισχυρός, δυνατός και θα επιβεβαιωθεί ξανά.

Σας ευχαριστώ πολύ.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα του ΣΥΡΙΖΑ)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Δημήτριος Κρεμαστινός): Κι εγώ ευχαριστώ. Η κ. Βούλτεψη, Βουλευτής της Νέας Δημοκρατίας, έχει τώρα τον λόγο για επτά λεπτά.

Ορίστε, κυρία Βούλτεψη, έχετε τον λόγο.

ΣΟΦΙΑ ΒΟΥΛΤΕΨΗ: Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

Κατ' αρχάς, θα ήθελα να κάνω μία παρατήρηση για την προηγούμενη συζήτηση. Υπάρχει κάποιος εδώ από τον ΣΥΡΙΖΑ να μου εξηγήσει γιατί το πρωί χάθηκαν δύο ώρες; Ειλικρινά, δεν καταλαβαίνω, δηλαδή, τι θέλετε!

ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ: Το λέτε σ' εμάς αυτό;

ΣΟΦΙΑ ΒΟΥΛΤΕΨΗ: Δεν καταλαβαίνετε, δηλαδή; Εσείς τα θέτετε τα θέματα. Εσείς θέλετε να δεσμεύσετε την επόμενη Βουλή. (Θόρυβος – διαμαρτυρίες από την πτέρυγα του ΣΥΡΙΖΑ)

ΦΩΤΙΝΗ ΒΑΚΗ: Το αν δεσμεύει θα το συζητούσαμε σήμερα.

ΣΟΦΙΑ ΒΟΥΛΤΕΨΗ: Από χτες ακούμε τα «είπα-ξείπα» του κ.

Κατρούγκαλου και πώς δεσμεύεται ή δεν δεσμεύεται η Βουλή. Και ρωτάω: Γιατί έγινε αυτή η συζήτηση; Δηλαδή, θα έχει ψηφίσει ο λαός, θα έχει πάει στην αντιπολίτευση ο ΣΥΡΙΖΑ και πολλοί από εδώ θα είναι σίτι τους και θέλετε να κυβερνάτε από το σίτι σας.

ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ: Τώρα την πλειοψηφία την έχουμε εμείς. Όταν την πάρετε εσείς...

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Δημήτριος Κρεμαστινός): Παρακαλώ, όχι διαλογική συζήτηση.

ΣΟΦΙΑ ΒΟΥΛΤΕΨΗ: Δεν μπορείτε με τη σημερινή πλειοψηφία να αποφασίσετε για την αυριανή Βουλή, γιατί θα έχει ψηφίσει ο λαός. Στα υπουργικά έδρανα δεν θα είναι κανείς. Τι μου λέτε τώρα; Εσείς τι θέλετε, δηλαδή; Να κυβερνάτε την Ελλάδα και από το σίτι σας;

Από δω και πέρα, κοιτάξε, θέλετε να κάθεστε, να σηκώσετε, να ξαπλώνετε ανάσκελα κάτω, δεν παίζει κανέναν ρόλο. Ρόλο θα παίζει ο λαός ο οποίος θα ψηφίσει και θα αποφασίσει. Όλα τα υπόλοιπα τι είναι; Τι έχετε; Ολοκληρωτισμό στο DNA σας; Προφανώς. Εσείς θέλετε σώνει και καλά, με το ζόρι, όπως κάνατε και στις πιο μαύρες εμφυλιοπολεμικές εποχές, να επιβάλετε το δικό σας. Να έχετε χάσει και πάλι να επιβάλετε το δικό σας.

(Θόρυβος – διαμαρτυρίες από την πτέρυγα του ΣΥΡΙΖΑ)

ΦΩΤΕΙΝΗ ΒΑΚΗ: Ποιος είναι ο ολοκληρωτισμός;

ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ: ... (δεν ακούστηκε)

ΣΟΦΙΑ ΒΟΥΛΤΕΨΗ: Αφήστε τα αυτά. Δεν έχετε αποκηρύξει τίποτα από αυτά που ξέρετε.

Μετά τον άθλιο αντικοινοβουλευτικό και αντισυνταγματικό τρόπο με τον οποίον έχετε εξασφαλίσει εδώ την Πλειοψηφία σας με Βουλευτές δηλωσίες κυριολεκτικά οι οποίοι έκαναν δήλωση νομιμοφροσύνης εκ των προτέρων, αφού πρώτα ψήφισαν για τη Μακεδονία...

ΑΙΚΑΤΕΡΙΝΗ ΠΑΠΑΚΩΣΤΑ - ΣΙΔΗΡΟΠΟΥΛΟΥ (Υφυπουργός Προστασίας του Πολίτη): Κύριε Πρόεδρε... (δεν ακούστηκε)

ΣΟΦΙΑ ΒΟΥΛΤΕΨΗ: Κυρία Παπακώστα, κάντε μου τη χάρη.

Το πρόβλημα του δηλωσία είναι η πρώτη δήλωση. Μετά υπογράφει ό,τι του φέρουν.

(Θόρυβος – διαμαρτυρίες από την πτέρυγα του ΣΥΡΙΖΑ)

Κάντε μου τη χάρη, εγώ μιλάω τώρα. Τι θέλετε;

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Δημήτριος Κρεμαστινός): Παρακαλώ, μη διακόπτετε.

ΣΟΦΙΑ ΒΟΥΛΤΕΨΗ: Είναι δηλωσίες, διότι έκαναν δήλωση πα νομοιότυπη, όπως σε άλλες εποχές και μάλιστα είναι Βουλευτές. Λοιπόν, τελείωσε! Έκαναν δήλωση ότι θα ψηφίζουν και θα δίνουν την ψήφο τους; Τελείωσε. Τι να συζητάμε τώρα; Δεν υπάρχει λόγος να συζητάμε. Από εδώ και πέρα μπορείτε να κάνετε οτιδήποτε.

ΑΙΚΑΤΕΡΙΝΗ ΠΑΠΑΚΩΣΤΑ - ΣΙΔΗΡΟΠΟΥΛΟΥ (Υφυπουργός Προστασίας του Πολίτη): ... (δεν ακούστηκε)

ΣΟΦΙΑ ΒΟΥΛΤΕΨΗ: Σε παρακαλώ πολύ. Άντε, τώρα, μην αρχίσουμε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Δημήτριος Κρεμαστινός): Παρακαλώ πολύ!

ΣΟΦΙΑ ΒΟΥΛΤΕΨΗ: Κάνετε δήλωση ότι θα ψηφίζετε ό,τι σας φέρει εδώ ο Τσίπρας. Αυτό τι είναι; Δήλωση. Έληξε.

Άλλωστε, δεν σας ενδιαφέρει καθόλου η συνταγματική Αναθεώρηση, διότι η συνταγματική Αναθεώρηση που προτείνεται εδώ είναι ανάλογη με τη συνταγματική Αναθεώρηση που έγινε στα Σκόπια και την οποία ψηφίσατε εσείς και η οποία είναι μη συνταγματική Αναθεώρηση. Δεν έγινε καμμία συνταγματική Αναθεώρηση στα Σκόπια. Παριστάνετε εσείς και ο Ζάεφ ότι έγινε.

ΦΩΤΕΙΝΗ ΒΑΚΗ: Δεν έγινε;

ΣΟΦΙΑ ΒΟΥΛΤΕΨΗ: Καμμία δεν έγινε! Δεν έγινε καμμία αναθεώρηση. Το «Μακεδονία» έμεινε μέσα τουλάχιστον μία φορά. Η διακήρυξη της ASNOM, το πιο αλυτρωτικό κείμενο έμεινε μέσα. Δεν έκαναν καμμία. Έτσι γουστάρετε, απλώς γιατί θέλατε να δώσετε τη Μακεδονία. Τελείωσε αυτό. Και μαζί σας την έδωσαν και οι δηλωσίες.

Αυτή η συνταγματική Αναθεώρηση, λοιπόν, δεν έχει κανένα νόημα αυτή τη στιγμή. Στη διάρκεια του 2018 με τι ασχοληθήκατε; Μπορείτε να μου πείτε; Έριξα μια ματιά στα πεπραγμένα σας. Ασχοληθήκατε μόνο με την παράδοση της Μακεδονίας. Στη χώρα δεν συνέβαινε τίποτα! Ακόμη και όταν στο Μάτι έχασαν τη

ζωή τους εκατό συμπολίτες μας, συνάνθρωποί μας, ο Τσίπρας ήταν στο Μόστωρ αγκαλιά με τον Ζάεφ. Δεν γύρισε. Γύρισε αργά το βράδυ να δώσει μια παράσταση. Με τίποτα δεν ασχοληθήκατε. Αυτός ήταν ο καημός σας, να κάνετε τον Ζάεφ πρώτο ξάδερφο του Μεγαλέξανδρου, του Κύριλλου και του Μεθόδιου, όποιου θέλετε. Προφανώς θα έχετε κάποιους πολύ σοβαρούς λόγους για να το κάνετε αυτό.

Ας μας εξηγήσει κάποιος τώρα γιατί εκεί που ο κ. Τσίπρας καθόταν ήσυχος, με τη συμμαχία του, με τον κ. Καμμένο και τον άφηνε να παίζει με τα στρατιωτάκια του και είχε την ψήφο του, ξαφνικά αποφάσισε να χαλάσει τη συμμαχία του; Γιατί; Δεν το κατάλαβα.

Ο κ. Θεοδωράκης πάλι, ο οποίος έκανε τον σούπερ μεταρρυθμιστή, ήρθε εδώ πέρα και είπε ότι θα μας αναδομήσει, θα μας κάνει άλλους, καλύτερους ανθρώπους, καλύτερη πολιτική ζωή και ξαφνικά αυτό το όραμά του το εγκατέλειψε. Γιατί; Για τον Ζάεφ; Δηλαδή, έτσι απλά, για τον Ζάεφ, διαλύουμε τα κόμματα, διαλύουμε τις συμμαχίες μας; Τι είναι αυτό; Αυτό, λοιπόν, μας βάζει σε σκέψεις και βάζει όλους τους Έλληνες και σε σκέψεις. Και έξω να βγείτε, όλοι οι Έλληνες λένε ότι όσοι ψηφίσατε μέσα εδώ κάνατε συναλλαγή. Δεν υπάρχει Έλληνας που να πιστεύει κάτι άλλο.

Πείτε μου, λοιπόν, τώρα με τι ασχοληθήκατε το 2018, εκτός από τον Ζάεφ. Με τίποτα! Δεν υπήρχε πρόβλημα με τις τράπεζες και τα κόκκινα δάνεια το 2018; Τίποτα δεν κάνατε! Ζάεφ και ξερό ψωμί, λες και δεν είχαμε άλλο πρόβλημα! Τα θυμηθήκατε όλα αυτά μετά την ψήφιση της συμφωνίας. Μόλις ψηφίσατε, άρχισε ο κ. Δραγασάκης, ο ένας, ο άλλος, να λέει «παιδιά, τι θα γίνει με τα κόκκινα δάνεια, με τις τράπεζες». Ενώ το 2018 οι τράπεζες έχασαν το 50% της χρηματοπιστωτικής τους αξίας και δεν το λέγατε. Τι κάνατε; Κρύψατε το πρόβλημα των τραπεζών κάτω από τις Πρέσπες και τώρα εμφανίσατε το πρόβλημα των τραπεζών για να ξεχαστεί η Συμφωνία των Πρεσπών. Διότι, αν το 2018 έβγαине ένας από σας και έλεγε «παιδιά, οι τράπεζες έχουν πρόβλημα, πρέπει να ανακεφαλαιοποιηθούν, έχουν χάσει» κ.λπ., θα γύρναγε όλος ο κόσμος και θα σας έλεγε: «Τότε τι ασχολείσαι με τον Ζάεφ, Χριστιανέ μου, και πας και έρχεσαι, ενώ εδώ καταρρέει το άπαν σύμπαν και οι τράπεζες και εσύ τρέχεις στον Ζάεφ, τον Νίμιτς, τον Σόρος και όλη την παρέα του;». Αυτό θα έλεγαν. Κρύβατε, λοιπόν, τις τράπεζες.

Αφού τώρα λοιπόν πληρώσατε το γραμμάτιο «Μακεδονία», εμφανίζετε το πρόβλημα με τις τράπεζες. Τώρα φούντωσε το πρόβλημα των τραπεζών και άρχισαν όλοι να λένε «τι θα γίνει», «πώς θα γίνει», «πού είναι», «πώς είναι» κ.λπ.. Πάρτε να δείτε τις ημερομηνίες. Με το 2018 δεν ασχολήθηκε κανείς σας -ούτε Υπουργός ούτε κανένας- με τις τράπεζες.

Τώρα, λοιπόν, άντε πάλι να κλέψουμε το ενδιαφέρον του ελληνικού λαού με τη συνταγματική Αναθεώρηση και αν αυτό δεσμεύει και αν αυτό δεν δεσμεύει, ενώ το πρόβλημα των τραπεζών υπάρχει. Τώρα που μιλάμε, το πρώτο που λέγατε όλα αυτά τα οποία λέγατε εδώ, αυτό το πρόβλημα σοβούσε και υπάρχει. Και αυτό το πρόβλημα θα εμφανιστεί. Όμως, στο μεταξύ εσείς πιθανόν να μας εμφανίσετε ένα άλλο θέμα, για παράδειγμα το θέμα της Θράκης.

(Στο σημείο αυτό κτυπάει το κουδούνι λήξεως του χρόνου ομιλίας της κυρίας Βουλευτού)

Κύριε Πρόεδρε, επιτρέψτε μου για ένα λεπτό ακόμα.

Διότι εδώ βλέπουμε και είναι σαφές ότι έχετε τον προσανατολισμό να δώσετε το ζήτημα της εκλογής του Μουφτή. Λέει ο κ. Τσίπρας: «Δεν είναι διμερές θέμα με τη Χάλη. Εγώ θέλω να δώσω το δικαίωμα στους μουσουλμάνους, στη μειονότητα, να εκλέγει τον Μουφτή». Έλα, όμως, που το «θέλω» του συμπίπτει με το «θέλω» του Ερντογάν. Και πώς γίνεται αυτό το «θέλω» του Τσίπρα να συμπίπτει μόνο με τον Ζάεφ, με τον Ερντογάν, με όποιον άλλον, εκτός από το «θέλω» του ελληνικού λαού;

Τώρα, λοιπόν, θα δημιουργήσετε πρόβλημα στη Θράκη, γιατί τους το είχατε υποσχεθεί.

ΦΩΤΕΙΝΗ ΒΑΚΗ: Τι είναι αυτά που λέτε;

ΣΟΦΙΑ ΒΟΥΛΤΕΨΗ: Τους το είχατε υποσχεθεί! Πριν από τις εκλογές του Ιανουαρίου του 2015, ο ΣΥΡΙΖΑ κυκλοφόρησε φυλλάδιο στα τουρκικά, το οποίο μοιράσατε στην μειονότητα και

υποσχεθήκατε εκλογή του Μουφτή. Στα τουρκικά! Αυτοί είστε! Αν τώρα, λοιπόν, θέλετε να ξεπληρώσετε και αυτό το γραμμάτιο, το θέλει και ο Ερντογάν, δεν έχετε κανένα πρόβλημα να το κάνετε και αυτό.

(Στο σημείο αυτό κτυπάει επανειλημμένα το κουδούνι λήξεως του χρόνου ομιλίας της κυρίας Βουλευτού)

Τελειώνω σε ένα δευτερόλεπτο, κύριε Πρόεδρε.

Και επειδή μας έχετε ζαλίσει και το κεφάλι με την Ισπανία και τον Σάντσεθ, έχω κακά νέα, γιατί ο Σάντσεθ συμμάχησε και αυτός με τους εθνικιστές Βάσκους, με τους αυτονομιστές Καταλανούς. Τώρα οι Καταλανοί τον πιέζουν για αυτοδιάθεση και σήμερα δεν θα ψηφίσουν τον προϋπολογισμό. Ο φίλος σας ο Σάντσεθ, που τόσο πολύ τον έχετε περί πολλού με τις κυβερνήσεις μειοψηφίας, θα πέσει. Άντε, καλομελέτα κι έρχεται και για εσάς!

Ευχαριστώ.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα της Νέας Δημοκρατίας)

ΑΙΚΑΤΕΡΙΝΗ ΠΑΠΑΚΩΣΤΑ - ΣΙΔΗΡΟΠΟΥΛΟΥ (Υφυπουργός Προστασίας του Πολίτη): Κύριε Πρόεδρε, θα ήθελα τον λόγο επί προσωπικού.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Δημήτριος Κρεμαστινός): Έχετε τον λόγο για ένα λεπτό επί προσωπικού.

ΑΙΚΑΤΕΡΙΝΗ ΠΑΠΑΚΩΣΤΑ - ΣΙΔΗΡΟΠΟΥΛΟΥ (Υφυπουργός Προστασίας του Πολίτη): Ευχαριστώ πολύ, κύριε Πρόεδρε.

Δεν ήθελα να κάνω χρήση ούτε του ενός λεπτού που ο Κανονισμός μου δίνει όταν πρόκειται για ζητήματα επί προσωπικού.

Κύριε Πρόεδρε, προφανώς κάποιοι συνάδελφοι, όπως η προλαλήσασα συνάδελφος, δεν έχουν κατανοήσει σε τι περιβάλλον ζούμε. Η τελευταία αποστροφή στο τελεώμα της τοποθέτησής της ήταν άσχετη με το αντικείμενο το οποίο κουβεντιάζουμε. Ο Κανονισμός ορίζει ότι ο Βουλευτής πρέπει να μιλά...

ΣΟΦΙΑ ΒΟΥΛΤΕΨΗ: Με ό,τι θέλω θα μιλάω. Ό,τι θέλω θα κάνω!

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Δημήτριος Κρεμαστινός): Κυρία Βούλτεψη, σας παρακαλώ.

ΑΙΚΑΤΕΡΙΝΗ ΠΑΠΑΚΩΣΤΑ - ΣΙΔΗΡΟΠΟΥΛΟΥ (Υφυπουργός Προστασίας του Πολίτη): Θέλω να πω ότι εγώ δεν μιλάω στη Βουλή με τρόπο που συνάδει «τακτώνομαι για την μπουγάδα». Μιλάω θεσμικά.

Όσοι θέλουν να το κάνουν, παρακαλώ να το κάνουν έξω από αυτήν την Αίθουσα και όχι πάντως εδώ και παρουσία μου.

ΣΟΦΙΑ ΒΟΥΛΤΕΨΗ: Δεν θα μας πεις και σε ποια Αίθουσα θα είμαστε. Θα με κρίνει ο λαός.

ΑΙΚΑΤΕΡΙΝΗ ΠΑΠΑΚΩΣΤΑ - ΣΙΔΗΡΟΠΟΥΛΟΥ (Υφυπουργός Προστασίας του Πολίτη): Όλοι είμαστε εκλεγμένοι από τον ελληνικό λαό και ουδείς, αν δεν αντιλαμβάνεται που βρίσκεται, νομιμοποιείται να στρέφεται κατά αιρετών αντιπροσώπων του λαού με τον τρόπο που κάποιοι σκέφτονται να στρέφονται το τελευταίο διάστημα και τους χαρακτηρίζει.

ΣΟΦΙΑ ΒΟΥΛΤΕΨΗ: Μην ξύνεστε στη γκλίτσα του τσοπάνι!

ΑΙΚΑΤΕΡΙΝΗ ΠΑΠΑΚΩΣΤΑ - ΣΙΔΗΡΟΠΟΥΛΟΥ (Υφυπουργός Προστασίας του Πολίτη): Εκείνο το οποίο θέλω να πω, κύριε Πρόεδρε, είναι το εξής. Ακούστε, η τελευταία αποστροφή του λόγου της προλαλήσασας συναδέλφου κινδυνεύει να μας δημιουργήσει διπλωματικό επεισόδιο. Πολλές από τις παρατηρήσεις τις οποίες έκανε δημιουργούν κινδύνους, διότι οτιδήποτε λέγεται σε αυτή τη Βουλή έχει και χαρακτήρα νομικής δέσμευσης ιδίως για τα εξωτερικά ζητήματα. Άρα, κάποιοι δεν έχουν καταλάβει τι ρόλο παίζουμε εδώ οι Βουλευτές και νομίζουν ότι πρέπει από το στόμα μας να εκπορεύεται οτιδήποτε χαϊδεύει αυτιά.

ΣΟΦΙΑ ΒΟΥΛΤΕΨΗ: Κύριε Πρόεδρε, πού είναι το προσωπικό ζήτημα;

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Δημήτριος Κρεμαστινός): Νομίζω ότι το προσωπικό έληξε.

ΑΙΚΑΤΕΡΙΝΗ ΠΑΠΑΚΩΣΤΑ - ΣΙΔΗΡΟΠΟΥΛΟΥ (Υφυπουργός Προστασίας του Πολίτη): Τέλος, λυπάμαι πολύ –θα σας πω πού είναι το προσωπικό– διότι η προλαλήσασα συνάδελφος, κύριε Πρόεδρε, έκανε το ολίσθημα...

ΣΟΦΙΑ ΒΟΥΛΤΕΨΗ: Όταν θα έρθει η ώρα να λογοδοτήσεις, όλα θα είναι γραμμένα εκεί!

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Δημήτριος Κρεμαστινός): Σας παρακαλώ,

κυρία Βούλτεψη. Μην κάνετε διάλογο! Μη διακόπτετε!

ΦΩΤΕΙΝΗ ΒΑΚΗ: Όταν αναφερόμαστε σε εθνικά θέματα...

ΣΟΦΙΑ ΒΟΥΛΤΕΨΗ: Μη με ανακαλείς εσύ στην τάξη. Δεν μπορείς! Εσύ να κάνεις τη δουλειά σου!

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Δημήτριος Κρεμαστινός): Ναι, ε;
ΑΙΚΑΤΕΡΙΝΗ ΠΑΠΑΚΩΣΤΑ - ΣΙΔΗΡΟΠΟΥΛΟΥ (Υφυπουργός Προστασίας του Πολίτη): ...να αποκαλέσει «δηλώσεις» Βουλευτές του ελληνικού Κοινοβουλίου ούσα κόρη αείμνηστου αντιστασιακού ο οποίος πολέμησε –διαφωνώ για εκείνα τα οποία πολέμησε–...

ΣΟΦΙΑ ΒΟΥΛΤΕΨΗ: Ο οποίος δεν έκανε δήλωση...

ΑΙΚΑΤΕΡΙΝΗ ΠΑΠΑΚΩΣΤΑ - ΣΙΔΗΡΟΠΟΥΛΟΥ (Υφυπουργός Προστασίας του Πολίτη): ...απέναντι σε εκείνους οι οποίοι επέβαλαν δηλώσεις μετανόιας και ήρθε να το απευθύνει ως ύβρη...

ΣΟΦΙΑ ΒΟΥΛΤΕΨΗ: Εσύ δεν δικαιούσαι να μιλάς γι' αυτό!

ΑΙΚΑΤΕΡΙΝΗ ΠΑΠΑΚΩΣΤΑ - ΣΙΔΗΡΟΠΟΥΛΟΥ (Υφυπουργός Προστασίας του Πολίτη): ...κόρη κορυφαίου αντιστασιακού, σε Βουλευτές του ελληνικού Κοινοβουλίου.

ΣΟΦΙΑ ΒΟΥΛΤΕΨΗ: Άκου τώρα!

ΑΙΚΑΤΕΡΙΝΗ ΠΑΠΑΚΩΣΤΑ - ΣΙΔΗΡΟΠΟΥΛΟΥ (Υφυπουργός Προστασίας του Πολίτη): Γιατί, κύριε Πρόεδρε; Διότι, αγαπητοί συνάδελφοι, ψηφίζουν κατά συνείδηση νομοσχέδια όχι εν λευκώ –και αυτό πρέπει να το αποσαφηνίσουμε–, αλλά νομοσχέδια με τα οποία συγκλίνουμε επ' ωφελεία του ελληνικού λαού. Να σταματήσει αυτή η σπέκουλα, να σταματήσει αυτή η στοχοποίηση.

Και παρακαλώ πάρα πολύ, κύριε Πρόεδρε, το Προεδρείο σας να τα λαμβάνει αυτά υπ' όψιν, ώστε να προστατεύσει τον θεσμό του Βουλευτή από κακοήθειες, από δημαγωγίες και από συναδέλφους οι οποίοι δεν κατανοούν τη θέση τους εδώ.

Σας ευχαριστώ θερμά.

ΣΟΦΙΑ ΒΟΥΛΤΕΨΗ: Κύριε Πρόεδρε, θέλω τον λόγο.

ΦΩΤΕΙΝΗ ΒΑΚΗ: Κύριε Πρόεδρε, θέλω τον λόγο.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Δημήτριος Κρεμαστινός): Κυρία Βάκη, ας μη δώσουμε συνέχεια σε αυτό το θέμα, γιατί ξεφεύγουμε από το Σύνταγμα και συζητάμε άλλα θέματα.

ΣΟΦΙΑ ΒΟΥΛΤΕΨΗ: Κύριε Πρόεδρε, θέλω τον λόγο επί προσωπικού.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Δημήτριος Κρεμαστινός): Ποιο είναι το προσωπικό;

ΣΟΦΙΑ ΒΟΥΛΤΕΨΗ: Έκανε αναφορά στο όνομα του πατέρα μου και σε εμένα.

ΑΙΚΑΤΕΡΙΝΗ ΠΑΠΑΚΩΣΤΑ - ΣΙΔΗΡΟΠΟΥΛΟΥ (Υφυπουργός Προστασίας του Πολίτη): Δεν αναφέρθηκε.

ΣΟΦΙΑ ΒΟΥΛΤΕΨΗ: Της δώσατε τον λόγο χωρίς να αναφερθεί το όνομά της και δεν θα απαντήσω εγώ που αναφέρθηκε σε εμένα;

ΦΩΤΕΙΝΗ ΒΑΚΗ: Κύριε Πρόεδρε, θα ήθελα τον λόγο για ένα λεπτό.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Δημήτριος Κρεμαστινός): Η κ. Βάκη είναι Κοινοβουλευτική Εκπρόσωπος.

Ορίστε, κυρία Βάκη, έχετε τον λόγο.

ΦΩΤΕΙΝΗ ΒΑΚΗ: Έχω δικαίωμα ως Κοινοβουλευτική Εκπρόσωπος. Λυπάμαι πραγματικά για το προηγούμενο συμβάν και για χαρακτηρισμούς όχι μόνο σε αυτόν στον οποίο κατέφυγε η κ. Βούλτεψη, αλλά και γενικότερα για άλλους που έχουν ακουστεί τον τελευταίο καιρό. Έχουμε ακούσει για Βουλευτές δηλώσεις, για ρετάρια, για κουρελούδες.

Θα πρέπει να καταλάβουμε ότι όλη αυτή η φρασεολογία το μόνο που καταφέρει είναι να δηλητηριάζει, να γεμίζει τοξικότητα τον χώρο του Κοινοβουλίου, τον ναό της δημοκρατίας και να απαξιώνει πλήρως το πολιτικό σύστημα. Γνωρίζετε πολύ καλά ποιοι αποσπούν την πολιτική υπεραξία από αυτά τα φαινόμενα. Αυτό είναι το ένα.

Δεύτερον, η Βουλή απαρτίζεται από Βουλευτές, όχι από κόμματα ή Κοινοβουλευτικές Ομάδες. Και το Σύνταγμα είναι σαφές: Ο κάθε Βουλευτής ψηφίζει κατά συνείδηση. Ας το έχουμε κατά νου.

Και τελειώνω –και ζητώ συγγνώμη για την κατάχρηση χρόνου– με το εξής: Όταν αναφερόμαστε σε εθνικά θέματα –όλα αυτά καταγράφονται στα Πρακτικά– ας είμαστε πάρα πολύ προσεκτικοί. Τα θέματα εξωτερικής πολιτικής και τα εθνικά θέματα τα ρυθμίζουμε

ζουν διεθνείς συμβάσεις, Υπουργεία Εξωτερικών και οι αρμόδιοι παράγοντες, θεσμικοί και πολιτικοί.

Θα παρακαλούσα να αποφεύγονται παραπολιτικά, σενάρια περί φυλλαδίων ή δεν ξέρω τι άλλο. Διαφορετικά, αν έχετε αποδείξεις, ας τις καταθέσετε. Ας είμαστε πάρα πολύ προσεκτικοί. Δεν παίζουμε με εθνικά θέματα.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Δημήτριος Κρεμαστινός): Παρακαλώ, ο κ. Στογιαννίδης έχει τον λόγο.

ΣΟΦΙΑ ΒΟΥΛΤΕΨΗ: Κύριε Πρόεδρε, θέλω τον λόγο επί προσωπικού.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Δημήτριος Κρεμαστινός): Κυρία Βούλτεψη, δεν υπάρχει προσωπικό. Σε τι συνίσταται το προσωπικό; Πείτε μου.

ΣΟΦΙΑ ΒΟΥΛΤΕΨΗ: Κύριε Πρόεδρε, μισό λεπτό. Εγώ μίλησα από το Βήμα και είπα τη γνώμη μου. Δεν εννοώ να με ανακαλεί στην τάξη ούτε η κ. Βάκη ούτε η κ. Παπακώστα. Η κ. Βάκη δεν έχει κανένα δικαίωμα. Το 2014 εδώ μας λέγατε «μνημονιακούς εγκληματίες» και ότι έχουμε χούντα με κοινοβουλευτικό μανδύα. Επομένως, δεν θα μου κάνετε εσείς μαθήματα κοινοβουλευτισμού. Είστε οι τελευταίοι, οι πιο ανίκανοι και οι πιο άχρηστοι για κάτι τέτοιο. Καταλάβατε;

Λοιπόν, στην κυρία από δω, στην κ. Παπακώστα, δώσατε τον λόγο, ενώ δεν αναφέρθηκε το όνομα της. Αυτός που κάνει δήλωση είναι δηλωσίας. Και δεν έχει κανένα δικαίωμα να μιλάει για κανέναν, γιατί αυτοί που θα μιλούν πρέπει να λένε και ποιοι έκαναν δήλωση. Αυτή έκανε δήλωση, κάποιοι άλλοι έκαναν δήλωση. Εμείς όχι.

Λοιπόν, δεν δικαιούνται...

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΗΓΟΥΜΕΝΙΔΗΣ: Κύριε Πρόεδρε, θέλω τον λόγο επί προσωπικού.

ΣΟΦΙΑ ΒΟΥΛΤΕΨΗ: Δεν έχεις προσωπικό περισσότερο από το δικό μου. Ούτε στην οικογένειά σου, ούτε τίποτα.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Δημήτριος Κρεμαστινός): Τελείωσε το προσωπικό.

ΣΟΦΙΑ ΒΟΥΛΤΕΨΗ: Εγώ θα μιλάω και για τα εθνικά θέματα και για τη συνταγματική Αναθεώρηση και για ό,τι θέλω και δεν θα σας δίνω λογαριασμό. Το καταλάβατε; Λογαριασμό δίνω στον ελληνικό λαό, όχι σε σας που τρομάζετε μόλις σας λέμε ότι θα λογοδοτήσετε και για τη Μακεδονία και για τη Θράκη. Γι' αυτό τρομάζετε.

Ευχαριστώ.

ΦΩΤΕΙΝΗ ΒΑΚΗ: Όλοι λογοδοτούμε. Να μην διασπείρουν ψευδείς ειδήσεις.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Δημήτριος Κρεμαστινός): Κύριε Στογιαννίδη, έχετε τον λόγο για να συνεχίσουμε.

(Θόρυβος στην Αίθουσα)

ΓΡΗΓΟΡΙΟΣ ΣΤΟΓΙΑΝΝΙΔΗΣ: Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

Όσον αφορά το αν είναι ικανοί ή ανίκανοι οι Βουλευτές του ΣΥΡΙΖΑ αυτό θα το κρίνει ο ελληνικός λαός. Τους χαρακτηρίζω, λοιπόν, σας τους επιστρέφω. Δεν είναι σωστό όμως να χαρακτηρίζουμε τους Βουλευτές.

ΣΟΦΙΑ ΒΟΥΛΤΕΨΗ: Αφήστε τα σωστά και τα λάθη. Δεν τα δεχόμαστε από εσάς!

ΓΡΗΓΟΡΙΟΣ ΣΤΟΓΙΑΝΝΙΔΗΣ: Ωραία, αν εσείς δεν το δέχεστε, τότε ώρα ακούγαμε την τοποθέτησή σας που δεν είχε καμμία σχέση με τη συνταγματική Αναθεώρηση.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Δημήτριος Κρεμαστινός): Κύριε Στογιαννίδη, παρακαλώ μπειτε στο θέμα.

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΗΓΟΥΜΕΝΙΔΗΣ: Δεν δεχόμαστε από εσάς, κυρία Βούλτεψη, μαθήματα πατριωτισμού. Δεν είστε περισσότερο πατριώτισσα από εμένα!

ΓΡΗΓΟΡΙΟΣ ΣΤΟΓΙΑΝΝΙΔΗΣ: Στο θέμα, λοιπόν, αυτήν την πρόθεση είχα, κύριε Πρόεδρε, αλλά δεν μπορεί να μας προσβάλει η Βουλευτής της Νέας Δημοκρατίας. Να ανακαλέσει τα περί ανικανότητας ή ικανότητας.

ΣΟΦΙΑ ΒΟΥΛΤΕΨΗ: Όλη μέρα βρίζατε και τολμάτε να μιλάτε! Εσείς βρίζατε όλη μέρα το 2014!

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΗΓΟΥΜΕΝΙΔΗΣ: Δεν δεχόμαστε μαθήματα πατριωτισμού από εσάς.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Δημήτριος Κρεμαστινός): Παρακαλώ, κύριε Ηγουμενίδη.

Κύριε Στογιαννίδη, συνεχίστε.

ΓΡΗΓΟΡΙΟΣ ΣΤΟΓΙΑΝΝΙΔΗΣ: Ανέβηκα στο Βήμα για να μιλήσω για τη συνταγματική Αναθεώρηση.

ΣΟΦΙΑ ΒΟΥΛΤΕΨΗ: ... (δεν ακούστηκε)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Δημήτριος Κρεμαστινός): Κυρία Βούλτεψη, αφήστε τον άνθρωπο να μιλήσει.

ΦΩΤΕΙΝΗ ΒΑΚΗ: Πρέπει να τον προστατεύσετε, κύριε Πρόεδρε.

ΓΡΗΓΟΡΙΟΣ ΣΤΟΓΙΑΝΝΙΔΗΣ: Δεν μπορούμε να δεχόμαστε τις προσβολές σας.

ΣΟΦΙΑ ΒΟΥΛΤΕΨΗ: Όλη μέρα βρίζατε!

ΓΡΗΓΟΡΙΟΣ ΣΤΟΓΙΑΝΝΙΔΗΣ: Δεν σας έβρισε κανείς.

Κύριε Πρόεδρε, να ξεκινήσει κανονικά ο χρόνος.

Κυρίες και κύριοι Βουλευτές, θα ήθελα να εστιάσω σε ορισμένα άρθρα υπερθεματίζοντας το γιατί πρέπει να υπάρξει Αναθεώρηση του Συντάγματος επί συγκεκριμένων κοινωνικών δικαιωμάτων τα οποία, δυστυχώς, αν και τα θεωρούσαμε προστατευμένα και απολύτως ενταγμένα στο νομικό μας πολιτισμό, τελικώς διαπιστώσαμε ότι στην εποχή της κρίσης αμφισβητήθηκαν ή και καταπατήθηκαν με απλές ερμηνευτικές προσεγγίσεις.

Τα τόσα χρόνια κρίση μάς έδωσαν μαθήματα για το πώς πρέπει να νομοθετούμε. Επειδή όμως τα μαθήματα αυτά θα τα ξεχάσουμε στη στρόφη της ανάκαμψης, πρέπει να τα μετουσιώσουμε σε συνταγματικές επιταγές, ώστε αν παραστεί ποτέ και πάλι ανάγκη τα αξιολογικά κριτήρια της κοινωνίας μας να παραμείνουν ατάλάντευτα.

Και γίνομαι συγκεκριμένος. Όλα αυτά τα χρόνια της οικονομικής κρίσης με πληθώρα νομοθετημάτων κινδύνευε το αξιοπρεπές επίπεδο διαβίωσης πολλών συμπολιτών μας. Πρόκειται για το απόλυτο κοινωνικό αγαθό το οποίο συνθετικά προσεγγίζουν διάφορες διατάξεις του Συντάγματος μας, αλλά καμμία δεν το αναγορεύει σε αυτοτελώς προστατευόμενο δικαίωμα.

Εμείς με μία εκ βάθρων αναδιτύπωση του άρθρου 21 παράγραφος 1 προστασιζόμενοι την οικογένειά, τον γάμο, τη μητρότητα, τα παιδιά, τους νέους, τους ηλικιωμένους τα άτομα με αναπηρία και τους άπορους εξασφαλίσουμε μια συνολική προστασία των κοινωνικών δικαιωμάτων κινούμενοι στον ευρύτερο άξονα της διασφάλισης του εγγενή αξιοπρεπούς επιπέδου διαβίωσης το οποίο με κανέναν τρόπο και σε καμμία περίπτωση δεν πρέπει καταλυθεί. Το σημαντικότερο μάλιστα είναι το επίπεδο διαβίωσης στο οποίο αναφέρεται η εν λόγω διάταξη και το οποίο πρέπει να διατηρεί ο νομοθέτης σε κάθε μέτρο που λαμβάνει. Δεν είναι μια αόριστη νομική έννοια, αλλά κάθε φορά θα καθορίζεται με ελέγχιμες επισημονικές μεθόδους οι οποίες υποχρεωτικώς θα λαμβάνουν υπ' όψιν τις επίκαιρες αντικειμενικές κοινωνικές συνθήκες.

Κάθε, λοιπόν, νομοθέτημα, θα τίθεται στην κρίση του δικαστή, ο οποίος θα αποφαινεται περί της συνταγματικότητάς του μόνον εφόσον διατηρείται το καθορισθέν από τις εκάστοτε ισχύουσες συνθήκες αξιοπρεπές επίπεδο διαβίωσης.

Τίθεται, δηλαδή, ένα υπερκριτήριο συνταγματικότητας, το οποίο θέτει ως κυρίαρχο γνώμονα νομοθέτησης τον άνθρωπο που τα τελευταία χρόνια έγινε αριθμός και υποτάχθηκε σε ένα υποτιθέμενο γενικό συμφέρον. Αυτή η διασφάλιση θα παρέχεται σε όλους μέσω καθολικών κοινωνικών υπηρεσιών και εισοδηματικών ενισχύσεων. Πρόκειται για διάταξη με πρακτικές και κανονιστικές συνέπειες, η οποία ως ευρύτερη έννοια εμπεριέχει το δικαίωμα στο ελάχιστο εγγυημένο εισόδημα που προτείνει η Νέα Δημοκρατία. Εμείς δεν μιλάμε απλώς για την εξασφάλιση ενός ελάχιστου εισοδήματος, αλλά για εργαλείο ορθής νομοθέτησης.

Παρατέρω θα ήθελα να αναφερθώ στην προτεινόμενη παράγραφο 3 του άρθρου 21, με την οποία το δικαίωμα στην υγεία μετατρέπεται από κρατική μέριμνα σε κοινωνικό δικαίωμα. Το κράτος δεν μεριμνά απλώς για την υγεία των πολιτών του, αλλά εγγυάται για την υγεία αυτών, υποχρεούμενο να παρέχει καθολική πρόσβαση στο Εθνικό Σύστημα Υγείας, το οποίο κατοχυρώνεται πλέον και συνταγματικά.

Επίσης, σημαντική είναι η πρόταση προσθήκης νέας παραγράφου με τον αριθμό 7 στο άρθρο 21, με την οποία για πρώτη φορά διασφαλίζονται τα βασικά κοινωνικά αγαθά, όπως το νερό, η ηλεκτρική ενέργεια και τα δίκτυα διανομής τους. Τα αγαθά αυτά προτείνουμε ρητώς να υπαχθούν σε καθεστώς δημόσιας υπηρε-

σίας και να τελούν σε δημόσιο έλεγχο. Σε όποια χώρα το νερό πέρασε στην ιδιωτική πρωτοβουλία, μετά ξαναγύρισε στον κρατικό έλεγχο, βλέπε Μεγάλη Βρετανία. Αυτό, άλλωστε, είπε και το Συμβούλιο της Επικρατείας, κρίνοντας αντισυνταγματική την ιδιωτικοποίηση της ΕΥΔΑΠ.

Και έρχομαι τώρα στο άρθρο 22, όπου με τις προτάσεις μας διευρύνουμε την προστασία της εργασίας, των συλλογικών και εργασιακών δικαιωμάτων, του δικαιώματος στην κοινωνική ασφάλιση. Βασική έκφανση της αρχής της ισότητας αποτελεί η αρχή της ίσης μεταχείρισης. Δυστυχώς, με νόμους των προηγούμενων κυβερνήσεων είδαμε πράγματα που δεν τα πιστεύαμε. Αναφέρομαι στην πράξη υπουργικού συμβουλίου, στην 6^η ΠΥΣ του 2012, η οποία απορρόφησε πλήρως τις εργασιακές σχέσεις και στην οποία είδαμε την απίστευτη διάκριση σε βάρος της νεότητας με υποκατώτατους μισθούς.

Η λογική αυτή της μισθολογικής ανισότητας με κριτήριο την ηλικία επηρέασε με απίστευτο κυματισμό και άλλα νομοθετούντα όργανα, όπως τις διαιτητικές επιτροπές του ΟΜΕΔ, οι οποίες με τη σειρά τους εξέδιδαν διαιτητικές αποφάσεις με διαφοροποίηση μισθών ανάλογα με το αν έχουμε παλαιούς ή νέους εργαζόμενους. Η προστασία της νεότητας, που τελεί υπό την αιγίδα του κράτους - άρθρο 21 παράγραφος 3 - επιβάλλει την ιδιαίτερη μέριμνα απέναντι στην κατηγορία των νέων εργαζομένων, οι οποίοι έχουν το ίδιο δικαίωμα με τους μεγαλύτερους σε ένα αξιοπρεπές επίπεδο διαβίωσης, αλλά και ευθεία αξίωση για ίση και δίκαιη αμοιβή.

Για κανέναν, άλλωστε, δεν μπορεί να γίνει ανεκτή μισθολογική διάκριση που εδράζεται σε στοιχεία τυχαία, άσχετα ή συγκυριακά. Διάκριση με βάση το τυπικό και συγκυριακό στοιχείο της ηλικίας και όχι με βάση το ουσιαστικό κριτήριο του είδους, της ποιότητας και της ποσότητας της εργασίας είναι ατεκμηριωτή.

Η δυσμενής διαφοροποίηση του εργασιακού καθεστώτος των νέων εργαζομένων παρίσταται εντελώς ευκαιριακή και έχει χαλαρό και ασταθή δεσμό με τον υποτιθέμενο σκοπό της καταπολέμησης της οικονομικής κρίσης και της ανεργίας. Παραβιάζει, δε, το Διεθνές και Κοινωνικό Δίκαιο, το οποίο έχουν διαπλάσει δύο βασικές αρχές: Η αρχή της απαγόρευσης των διακρίσεων με κριτήριο το είδος της σύμβασης εργασίας ή το χρόνο σύναψης και η αρχή της απαγόρευσης διακρίσεων με κριτήριο την ηλικία.

Κλείνοντας, θα ήθελα να αναφερθώ στο άρθρο 86. Το άρθρο 86 διαφοροποιήθηκε το 2001. Πολλοί σήμερα το κατηγορούν, το θεωρούν κατάπτυστο. Θέλω, όμως, να θυμίσω ότι σήμερα, σε αυτήν τη Βουλή, υπάρχουν άνθρωποι που το υπερασπίστηκαν το 2001. Ένας από αυτούς δεν ανέβηκε σε αυτό το Βήμα να ζητήσει συγγνώμη.

Σας ευχαριστώ.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα του ΣΥΡΙΖΑ)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Δημήτριος Κρεμαστινός): Προχωρούμε με τον επόμενο ομιλητή, που είναι ο κ. Δήμας, Βουλευτής της Νέας Δημοκρατίας.

Ορίστε, κύριε Δήμα, έχετε τον λόγο.

ΧΡΙΣΤΟΣ ΔΗΜΑΣ: Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

Συζητάμε σήμερα την Αναθεώρηση του Συντάγματος και, δυστυχώς, στην κυβερνητική πρόταση δεν συμπεριλαμβάνεται το άρθρο 16 στα υπό αναθεώρηση άρθρα. Δεν νοείται Αναθεώρηση του Συντάγματος χωρίς την αναθεώρηση του άρθρου 16.

Στην Αναθεώρηση του Συντάγματος όλοι οι Βουλευτές καλούμαστε να ξεπεράσουμε τα στενά κομματικά όρια και να αναλάβουμε τις ευθύνες μας απέναντι στην κοινωνία, την ιστορία, τα παιδιά μας και τις επόμενες γενεές. Συνεπώς, πρέπει να μπορούμε να ξεπεράσουμε κομματικές εμμονές, οι οποίες φθάνουν να είναι έως και αναχρονιστικές.

Θέλω να σας δώσω κάποια στοιχεία για τους Βουλευτές του ΣΥΡΙΖΑ, που βρήκα στην επίσημη ιστοσελίδα της Βουλής των Ελλήνων. Σαράντα ένας Βουλευτές του ΣΥΡΙΖΑ έχουν σπουδάσει σε πανεπιστήμια του εξωτερικού. Μάλιστα, αν αφαιρέσουμε το γεγονός ότι δεκαοκτώ Βουλευτές του ΣΥΡΙΖΑ δεν έχουν πτυχίο τριτοβάθμιας εκπαίδευσης, θα βγάλατε το συμπέρασμα ότι σχεδόν ένας στους τρεις Βουλευτές του ΣΥΡΙΖΑ, που έχουν πτυχίο τριτοβάθμιας εκπαίδευσης, έχουν σπουδάσει στο εξωτερικό.

Αυτοί οι σαράντα ένας Βουλευτές πλήρωσαν δίδακτρα σε ξένα πανεπιστήμια και άφησαν συνάλλαγμα σε ξένες χώρες. Εάν αυτοί οι σαράντα ένας Βουλευτές δεν υπερψηφίσουν την αναθεώρηση του άρθρου 16, τότε θα υπάρχει μία τρομερή ανακολουθία μεταξύ προσωπικών επιλογών και πολιτικών επιλογών. Πολύ απλά μόνο κρατικά πανεπιστήμια για τους άλλους, όχι όμως για τους εαυτούς μας.

Και αν κάποιος πάει και κάνει την αντίστοιχη αναλογία στα μέλη του Υπουργικού Συμβουλίου, θα δείτε ότι ένα στα δύο μέλη του Υπουργικού Συμβουλίου έχει σπουδάσει στο εξωτερικό. Τι υποκρισία!

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΔΟΥΖΙΝΑΣ: Γι' αυτό είμαστε σοφοί.

ΧΡΙΣΤΟΣ ΔΗΜΑΣ: Μακάρι να ήσασταν σοφοί. Αν είστε σοφοί, τότε θα υπερψηφίσετε και την αναθεώρηση του άρθρου 16.

Το χειρότερο, όμως, είναι πως ο ΣΥΡΙΖΑ αυτοπροβάλλεται ως προοδευτικό κόμμα και κατηγορεί τη Νέα Δημοκρατία ως συντηρητικό κόμμα. Και αναρωτιέμαι εγώ: Είναι προοδευτικό, άραγε, να κρατάς την Ελλάδα, τη μόνη χώρα στον κόσμο η οποία δεν δίνει τη δυνατότητα στην ίδρυση μη κρατικών, μη κερδοσκοπικών πανεπιστημίων; Προφανώς και όχι. Είναι ο ορισμός της συντήρησης ενός αναχρονιστικού μοντέλου.

Η υποκρισία, όμως, κάποιων Βουλευτών του ΣΥΡΙΖΑ είναι ακόμα μεγαλύτερη, ειδικά όσων κάνουν ή έχουν κάνει ακαδημαϊκή καριέρα στο εξωτερικό σε πανεπιστημιακά ιδρύματα, ξέρετε σε αυτά που οι φοιτητές πληρώνουν δίδακτρα για να φοιτήσουν.

Αναρωτιέμαι, λοιπόν: Δεν θα είναι υποκρισία αν τέως Υπουργός που έλεγε στη Βουλή ότι έχει εργαστεί ως ερευνητής καθηγητής στα Πανεπιστήμια του Χάρβαρντ, της Οξφόρδης, του Μαρβούργου, ψηφίσει εναντίον της αναθεώρησης του άρθρου 16;

Δεν θα είναι υποκρισία αν νυν Υπουργός που δίδασκε στο Πανεπιστήμιο του Κεντ, ψηφίσει εναντίον της αναθεώρησης του άρθρου 16;

Δεν θα είναι υποκρισία αν νυν Υπουργός που έχει διδάξει ως επισκεπτής καθηγητής ή προσκεκλημένος ομιλητής στην Οξφόρδη, στο Columbia, στο NYU, στο Humboldt, στο LSE, στο Νέο Δελχί, στο Roskilde και την Ορλεάνη, ψηφίσει εναντίον της αναθεώρησης του άρθρου 16;

Δεν θα είναι υποκρισία αν νυν Βουλευτής που έχει διδάξει στο Μίντσεξ, στο Λάνγκαστερ, στην Πράγα, στο Πεκίνο, στο Πρίνστον, στο Ρίο ντε Τζανέιρο και είναι ιδρυτικό μέλος της Νομικής Σχολής του Πανεπιστημίου του Μπίρμινγκχαμ, αλλά είναι και ιδρυτικό μέλος της Νομικής σχολής του Πανεπιστημίου της Κύπρου, ψηφίσει εναντίον της αναθεώρησης του άρθρου 16;

Δεν θα είναι υποκρισία εάν νυν Υπουργός που έχει διδάξει στο Χάρβαρντ και στο Queen's College, ψηφίσει εναντίον της αναθεώρησης του άρθρου 16;

Όταν απολαμβάνεις προσωπικά τα προνόμια των μη κρατικών πανεπιστημίων στο εξωτερικό και δεν τα επιτρέπεις στη χώρα σου, τότε είσαι υποκριτής, για να μην πω τίποτα χειρότερο. Άνθρωποι που σπουδάζουν ή διδάσκουν ακόμα και σήμερα σε ξένα πανεπιστήμια, στερούν το δικαίωμα σε Έλληνες να σπουδάσουν αυτό που επιθυμούν στη χώρα τους και, παράλληλα, στερούν από την εθνική μας οικονομία εκατοντάδες εκατομμύρια που κατ'αλήγηον εκτός συνόρων.

Δεν θα μπορούσαμε να προσελκύσουμε ξένους φοιτητές να σπουδάζουν στην Ελλάδα αρχαιολογία, ιστορία, κλασικές σπουδές, λογοτεχνία, φιλοσοφία, τουριστικά επαγγέλματα, ναυτικά, logistics και πολλά άλλα;

Σύμφωνα με τον Οργανισμό Στατιστικής της Ανώτατης Εκπαίδευσης, την περίοδο 2016-2017 μόνο στο Ηνωμένο Βασίλειο σπούδαζαν δέκα χιλιάδες σαράντα πέντε Έλληνες, με τον αριθμό προ κρίσης να ξεπερνά τις έντεκα χιλιάδες. Το πιο εντυπωσιακό, όμως, είναι πως στα βρετανικά πανεπιστήμια εργάζονται ως ακαδημαϊκό και ερευνητικό προσωπικό περισσότεροι από τρεις χιλιάδες τριακόσιοι σαράντα Έλληνες επιστήμονες, οι οποίοι προσφέρουν την υπεραξία τους στο εξωτερικό.

Σε όλους αυτούς στερείται το δικαίωμα να δουλέψουν και να σπουδάζουν στην πατρίδα τους, την ώρα που μία χώρα του μεγέθους της Ελλάδας, η Ολλανδία, καθίσταται κέντρο σπουδών και προσέλκυσης ξένων φοιτητών.

ΙΩΑΝΝΗΣ ΑΝΔΡΙΑΝΟΣ: Και η Κύπρος.

ΧΡΙΣΤΟΣ ΔΗΜΑΣ: Και η Κύπρος, βεβαίως.

Συνεχίζω με το άρθρο 32, για την αποσύνδεση της εκλογής Προέδρου της Δημοκρατίας από την πρόκληση βουλευτικών εκλογών. Κι εδώ υποκρισία! Εσείς που ρίξατε την κυβέρνηση με τη μη εκλογή του Προέδρου της Δημοκρατίας το 2014, έχετε το θράσος να λέτε τώρα ότι πρέπει να αλλάξει αυτή η διάταξη διότι προκαλεί αστάθεια.

Η πραγματικότητα είναι πως οι ΣΥΡΙΖΑ - ΑΝΕΛ είναι το μοναδικό κόμμα στη Μεταπολίτευση που εργαλειοποίησε το Σύνταγμα με αυτό τον τρόπο, βάζοντας το κομματικό συμφέρον πάνω από το εθνικό συμφέρον. Κι επειδή είστε τόσο αναξιόπιστοι, όταν συνειδητοποιήσατε πως ενδεχομένως η Νέα Δημοκρατία θα υπερψηφίσει την πρότασή σας, με αποτέλεσμα να μην μπορείτε να προσφύγετε σε πρόωρες εκλογές το 2020 για τη μη εκλογή Προέδρου της Δημοκρατίας, τι κάνατε; Πολύ απλά αλλάξατε τη στάση σας.

Εγώ θα κάνω μία πρόβλεψη. Εγώ σας λέω ότι το άρθρο 32 δεν θα το συμπεριλάβετε στις προτάσεις προς αναθεώρηση. Κι αυτό μένει να το δούμε αργότερα το βράδυ.

Ακόμα, όμως, και η πρόταση που κάνατε είναι προβληματική. Τι λέτε στην πρότασή σας; Λέτε ότι εάν δεν εκλέγεται Πρόεδρος της Δημοκρατίας από τη Βουλή, θα προσφεύγουμε στους πολίτες. Πολύ απλά, δηλαδή, θα έχουμε αλά καρτ πολίτευμα. Εάν εκλέγεται από τη Βουλή, θα έχουμε Προεδρευόμενη Κοινοβουλευτική Δημοκρατία, εάν εκλέγεται από τους πολίτες, θα έχουμε μία μορφή Προεδρικής Δημοκρατίας. Τόσο σοβαρά παίρνετε το πολίτευμα!

Η αλήθεια είναι πως το πολιτικό σύστημα αποδείχθηκε ανώριμο να οικοδομήσει συναίνεσεις και, δυστυχώς, το πληρώνουμε ακριβά.

Κλείνοντας, ειδική μνεία χρειάζεται και το άρθρο 86 που αφορά τις ποινικές ευθύνες Υπουργών με κατάρνηση της σύντομης αποσβεστικής προθεσμίας. Πρόκειται για μία διάταξη εκτός εποχής που χρησιμοποιήθηκε καταχρηστικά και αποδείχθηκε πως λειτουργήσε και με λάθος τρόπο. Η ασυλία των Βουλευτών πρέπει να αφορά αποκλειστικά τις ενέργειες που τελέστηκαν κατά την άσκηση των καθηκόντων τους. Επίσης, πρέπει να καταργηθεί και η ειδική αποσβεστική προθεσμία για τα αδικήματα των Υπουργών.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι από όλες τις πτέρυγες Βουλής, στη συζήτηση επί των ζητημάτων της Αναθεώρησης του Συντάγματος παραδοσιακά δεν υπάρχει κομματική πειθαρχία. Σας καλώ, λοιπόν, να συνεχίσουμε αυτή την παράδοση, να υπερβούμε τις κομματικές γραμμές προς όφελος της χώρας. Ας μη χάσουμε μία ακόμα δεκαετία.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα της Νέας Δημοκρατίας)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Δημήτριος Κρεμασπινός): Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, έχω την τιμή να ανακοινώσω στο Σώμα ότι τη συνεδρίασή μας παρακολουθούν από τα άνω δυτικά θεωρία, αφού προηγουμένως ξεναγίστηκαν στην έκθεση της αίθουσας «ΕΛΕΥΘΕΡΙΟΣ ΒΕΝΙΖΕΛΟΣ» και ενημερώθηκαν για την ιστορία του κτηρίου και τον τρόπο οργάνωσης και λειτουργίας της Βουλής, τριάντα δύο μαθητές και μαθήτριες και δύο εκπαιδευτικοί συνοδοί από το Γενικό Λύκειο Κρανιδίου Αργολίδας.

Η Βουλή τους καλωσορίζει.

(Χειροκροτήματα απ' όλες τις πτέρυγες της Βουλής)

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΔΟΥΖΙΝΑΣ: Κύριε Πρόεδρε, θα ήθελα τον λόγο επί προσωπικού.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Δημήτριος Κρεμασπινός): Σε τι συνίσταται το προσωπικό;

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΔΟΥΖΙΝΑΣ: Έγινε μία αναφορά στο βιογραφικό μου.

ΧΡΙΣΤΟΣ ΔΗΜΑΣ: Δεν έκανα προσωπική αναφορά σε κανέναν.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Δημήτριος Κρεμασπινός): Δεν ανέφερε το όνομά σας.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΔΟΥΖΙΝΑΣ: Νομίζω ότι δικαιούμαι να πάρω τον λόγο για ένα λεπτό. Δεν θέλω να επιτεθώ στον κ. Δήμα.

ΧΡΙΣΤΟΣ ΔΗΜΑΣ: Αφήστε τον, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Δημήτριος Κρεμασπινός): Ορίστε, κύριε Δουζίνα, έχετε τον λόγο.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΔΟΥΖΙΝΑΣ: Τον κ. Δήμα δεν είχα την τιμή να τον διδάξω στο Πανεπιστήμιο του Λονδίνου, όπου κι αυτός εκεί έκανε το διδακτορικό του, απ' ό,τι ξέρω. Αναφέρθηκε με επαινετικά λόγια για εμένα, για το ότι έχω ιδρύσει τη νομική σχολή στο Πανεπιστήμιο του Λονδίνου κ.λπ..

ΧΡΙΣΤΟΣ ΔΗΜΑΣ: Και στην Κύπρο.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΔΟΥΖΙΝΑΣ: Και στην Κύπρο, ναι. Στο κρατικό πανεπιστήμιο.

Θα ήθελα να κάνω μία απλή διευκρίνιση. Τα είπαμε αναλυτικά στην επιτροπή, αλλά θέλω να ακουστεί κι εδώ. Γιατί στη Βρετανία, στην οποία εγώ ήμουν και αντιπρόεδρος και κοσμήτορας κ.λπ., στο Πανεπιστήμιο του Λονδίνου, υπάρχουν δίδασκα; Τα πανεπιστήμια στη Βρετανία, να το ξαναπούμε, είναι όλα δημόσια.

Τι συνέβη, όμως, και μπήκαν δίδασκα, ενώ μέχρι πριν από είκοσι χρόνια πληρωνόταν κι ένα grand στους φοιτητές, για να μπορούν να ζουν; Η κυβέρνηση της Θάσερ και αργότερα του Μπλερ αφαίρεσε από τον προϋπολογισμό μας το ένα τρίτο (1/3), το οποίο εδίδετο για τους διδακτικούς μας σκοπούς και μας επέβαλε να βάλουμε δίδασκα για να κλείσουμε αυτή την τρύπα στον προϋπολογισμό.

Φοβάμαι ότι αυτή είναι και μία λογική όπου ακούγεται εδώ. Διότι, αν βέβαια τα πανεπιστήμια δεν παίρνουν έναν ικανοποιητικό προϋπολογισμό, όπως φαίνεται ότι θα πάει και στην Ελλάδα, αν γίνει η αλλαγή του άρθρου 16, θα φτάσουμε στην ίδια κατάσταση.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Δημήτριος Κρεμασπινός): Κι εμείς είχαμε δίδασκα μέχρι τη δεκαετία του 1960.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΔΟΥΖΙΝΑΣ: Υπήρχε το grand, τα ξέρετε. Οι δήμοι πλήρωναν του φοιτητές για να μπορούν να ζουν χωρίς να εξαρτώνται από τους γονείς τους.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Δημήτριος Κρεμασπινός): Προχωρούμε με την κ. Μεγαλοοικονόμου, Βουλευτή του ΣΥΡΙΖΑ.

Ορίστε, κυρία Μεγαλοοικονόμου, έχετε τον λόγο για επτά λεπτά.

ΘΕΟΔΩΡΑ ΜΕΓΑΛΟΟΙΚΟΝΟΜΟΥ: Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, θεωρείτε ότι πριν από λίγο ήταν σωστή η όψη του ελληνικού Κοινοβουλίου; Εγώ, μάλλον, δεν θα το θεωρούσα σωστό.

Όσο για την κ. Βούλτεψη...

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Δημήτριος Κρεμασπινός): Θα σας παρακαλέσω να μην κάνετε προσωπικές αναφορές.

ΘΕΟΔΩΡΑ ΜΕΓΑΛΟΟΙΚΟΝΟΜΟΥ: Ωραία.

Μίλησε για διγλωσσία. Ο κ. Θεοχάρης όταν έφυγε και πήγε στη Νέα Δημοκρατία, δεν έλεγε ότι θα ψηφίσει τις Πρέσπες; Ο κ. Θεοδωράκης;

Φεύγετε, κυρία Βούλτεψη. Δεν πειράζει.

Θέλω να σας κάνω μία ερώτηση, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι. Γιατί έχουμε τόσο μεγάλη αποχή στις δημοτικές εκλογές, στις περιφερειακές, στις ευρωεκλογές; Γιατί οι νέοι μας απαξιούν να κατέβουν να ψηφίσουν; Γιατί προτιμούν να πιούν τον καφέ τους παρά να πάνε στο εκλογικό τμήμα να ψηφίσουν; Γιατί θεωρούν ότι δεν τους εκπροσωπούμε. Και με το δικό τους λένε ότι δεν τους εκπροσωπούμε, διότι το όπλο που έχουν, την ψήφο τους - το ισχυρό αυτό όπλο - μας θεωρούν ανάξιους να μας τη δώσουν για να πολεμήσουμε γι' αυτούς. Είμαστε ανάξιοι στα μάτια τους. Έτσι, η πολιτική και οι πολιτικοί γι' αυτούς έχουν την ίδια αξία. Δηλαδή, μας απαξιούν.

Θα ήθελα να πω ότι όταν βρίσκομαι ως καινούργια Βουλευτής σε συναντήσεις και λέω «είμαι Βουλευτής», ακούω έναν θόρυβο. Και πριν προλάβει να πεις σε ποιο κόμμα ανήκεις, μόνο με τη λέξη «Βουλευτής», σου απαντούν, «όλοι είστε ίδιοι». Και λες, γιατί είμαστε όλοι ίδιοι; Γι' αυτό φτάσαμε και στην Ελλάδα και στην Ευρώπη τα ακροδεξιά κόμματα, οι εθνικιστές, να φτάνουν σε τόσο υψηλά ποσοστά. Δεν πιστεύω ότι όλοι αυτοί οι άνθρωποι που ψηφίζουν είναι εθνικιστές. Είναι μία αντίδραση στα τετριμμένα, αυτά που μίσησαν πλέον οι άνθρωποι. Θεωρώ, λοιπόν, ότι αυτή είναι μία ψήφος διαμαρτυρίας.

Ας πάμε τώρα στην Αναθεώρηση του Συντάγματος, που θεωρώ ότι είναι η κορυφαία κοινοβουλευτική διαδικασία που βρίσκεται σε εξέλιξη. Έχουμε ένα Σύνταγμα το οποίο και αυτό με

το χρόνο πάει μπροστά. Δεν μπορούμε να μένουμε στα τετριμμένα. Όταν ψηφίσαμε την αλλαγή ταυτότητας, το σύμφωνο συμβίωσης κ.λπ., εγώ τα ψήφισα τότε ως ανεξάρτητη. Παρ' όλο που είμαι γιαγιά, μπορώ να βλέπω πέρα από τον τοίχο. Δεν κρύβομαι πίσω από το δάχτυλό μου. Η ζωή εξελίσσεται και πρέπει να την ακολουθούμε.

Περάσαμε μία βαθιά κρίση, η οποία ανέτρεψε πάρα πολλά γεγονότα στη ζωή του κάθε πολίτη, στην οικογένειά του, στους φίλους του, στους γνωστούς του, επαγγελματικά. Και φτάνουμε τώρα να θέλουμε να μαζέψουμε και να διαμορφώσουμε μερικά άρθρα.

Θεωρώ ότι η αναθεώρηση του άρθρου 5, παράγραφος 2, που αφορά την προστασία της ζωής, της τιμής, της ελευθερίας, χωρίς διάκριση φύλου, ανεξαρτήτου ταυτότητας, σεξουαλικού προσανατολισμού, για να έχουμε ένα δημοκρατικό πολίτευμα, είναι το πιο σωστό. Δεν μπορούμε να ζούμε μέσα στην καχυποψία, την εσωστρέφεια και σε καταστάσεις που μας οδηγούν να μην είμαστε δημοκράτες, να βλέπουμε τα πράγματα κάπως διαφορετικά.

Επίσης, τα άρθρα 21 και 22, με τις τροποποιήσεις και τις προσθήκες, είναι πολύ σημαντικά. Είναι πολύ σημαντικό να δώσουμε ένα κοινωνικό κράτος στους ανθρώπους, τους συμπολίτες μας, μια αξιοπρεπή διαβίωση, να έχουν κοινωνική ασφάλιση, παιδεία, κοινωνικά δικαιώματα. Δεν πρέπει να είναι μία κρατική υποχρέωση.

Και τώρα θα έρθω στο άρθρο 16, που τόσο μεγάλη συζήτηση έγινε.

Λοιπόν, κύριοι συνάδελφοι της Αντιπολίτευσης, θα σας πω κάτι. Υπάρχουν και τα ιδιωτικά κολέγια, τα οποία είναι συμβεβλημένα με τα πανεπιστήμια της Ευρωπαϊκής Ένωσης, κάνουν έναν χρόνο παραπάνω εδώ -δεν θα πω ονόματα, γιατί θα νομίζουν ότι κάνω διαφήμιση, αλλά το ξέρω από προσωπική πείρα- και παίρνουν το πτυχίο τους από το Hertfordshire της Αγγλίας, που είναι δημόσιο πανεπιστήμιο. Ορκίζονται εκεί με τα καπελάκια τους κ.λπ.. Σπουδάζουν εδώ τα παιδιά. Ένα άλλο κολέγιο πριν δεν είχε έναν χρόνο για να τους πάει στην Αγγλία. Τώρα το εφήρμοσε και αυτό και σπουδάζουν εδώ.

Αυτά, λοιπόν, είναι επιχειρήσεις, όσο κι αν προσπαθείτε να μας τα δείξετε ως ιδρύματα. Είναι καθαρές επιχειρήσεις. Δεν θα σας το κάνουμε το χατίρι να γίνει αυτό, διότι θέλετε να υποβαθμίσετε την δημόσια παιδεία. Το καταλάβατε αυτό; Θέλετε να μπορούν να σπουδάζουν τα παιδιά των πλουσίων και όχι τα άξια παιδιά να δίνουν εξετάσεις και να μπαίνουν στα δημόσια πανεπιστήμια.

Στον κατάλογο των πανεπιστημίων βρισκόμαστε πάρα πολύ ψηλά και ειδικά των δημοσίων πανεπιστημίων, είτε Πολυτεχνείο, είτε Πανεπιστήμιο, είτε Οικονομικό Πανεπιστήμιο.

Σταματήστε την δικαιολογία ότι θέλετε να ιδρύσουμε ιδιωτικά πανεπιστήμια. Θέλετε να κάνετε εμπορικές επιχειρήσεις. Το λέω και το τονίζω ότι δεν πρόκειται να σας περάσει. Η παιδεία είναι δημόσια και είναι δικαίωμα του κάθε ανθρώπου, φτωχού και πλούσιου. Εάν έχει τα φόντα και τις δυνάμεις, να μπορέσει να περάσει στο δημόσιο πανεπιστήμιο.

Τώρα θα ήθελα να αναφερθώ στα επαίσχυντα άρθρα 86 και 62.

Το άρθρο 62 αφορά στη βουλευτική ασυλία. Είναι αποκλειστικό δικαίωμα του Βουλευτή να την ασκεί όταν πραγματεύεται τα βουλευτικά του καθήκοντα και όχι να κρύβεται πίσω από την ασυλία του για ποινικά θέματα και άλλα. Αυτό είναι κατάπτυστο.

Και το χειρότερο είναι το άρθρο 86. Το άρθρο 86 «περί μη ποινικής ευθύνης Υπουργών» και η κατάργηση της αποσβεστικής προθεσμίας, θέτει τέρμα στην ατιμωρησία των υπουργικών αδικημάτων που τελούνται αποκλειστικά κατά την άσκηση των υπουργικών καθηκόντων. Κατά συνέπεια, αποκαθίσταται το αίτημα της δικαιοσύνης, για να φτάσουμε να έχουμε ισοτιμία με τα έτη των Ελλήνων πολιτών.

Δεν καταλαβαίνω, ο κάθε Υπουργός μπορεί να κάνει ασύστολα ό,τι θέλει και να μην δίνει κανέναν λόγο στην ελληνική δικαιοσύνη; Δεν μπορώ να το καταλάβω, κύριοι Υπουργοί.

Το βουλευτικό αξίωμα το κερδίζεις. Εσείς οι παλιοί Βουλευτές, -λυπάμαι που το λέω- λέτε «επάγγελμα Βουλευτής», έδρα επιχείρησης «Ελληνική Βουλή» και μετά το παραδίδετε στους κληρονόμους σας σαν να είναι η επιχείρησή σας. Λυπάμαι για αυτό.

Ευχαριστώ.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα του ΣΥΡΙΖΑ)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Δημήτριος Κρεμασστινός): Τον λόγο έχει ο Βουλευτής της Νέας Δημοκρατίας κ. Δημοσχάκης για επτά λεπτά.

ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΣ (ΤΑΣΟΣ) ΔΗΜΟΣΧΑΚΗΣ: Κύριε Πρόεδρε, ευχαριστώ πολύ.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι και κυρίως της συγκυβέρνησης, η συνταγματική σας Αναθεώρηση δεν είναι ευρεία, δεν είναι τολμηρή. Αδιαφορήσατε και αργήσατε τη θεσμική συζήτηση στη Βουλή. Μια αναθεώρηση πρέπει να είναι απαλλαγμένη από ιδεοληψίες, από προκαταλήψεις και να έχει σαφές προοδευτικό και ευρωπαϊκό πρόσημο, δηλαδή το αντίθετο από αυτό που επιχειρεί η σημερινή Κυβέρνηση. Προσπαθεί να εργαλειοποιήσει τη διαδικασία για ίδιον όφελος, επιδιώκει να δεσμεύσει από σήμερα την επόμενη Βουλή για τη διατύπωση των αλλαγών που προτείνει, αλλά αυτό, όμως, δεν στέκει συνταγματικά, όπως παραδέχθηκε και ο πρώην Υπουργός Δικαιοσύνης της Κυβέρνησής σας, αλλά όπως τεκμηρίωσαν και ειδικοί επιστήμονες της Βουλής μέσα εδώ στη μεγάλη Αίθουσα του Κοινοβουλίου, που γνωρίζουν πολύ καλά το Συνταγματικό Δίκαιο.

Η σύγχυση αυτή προδίδει και την ηττοπαθή βεβαιότητα του ΣΥΡΙΖΑ. Γνωρίζει πολύ καλά ότι η Νέα Δημοκρατία θα έχει στην επόμενη Βουλή την αυτοδυναμία. Προτείνετε εσείς μια κουτσουρεμένη και φοβική αναθεώρηση, γιατί δεν έχετε όραμα, γιατί δεν προσωθείτε τον εκσυγχρονισμό.

Δικός μας στόχος είναι μέσα από την Αναθεώρηση να προκύψει ένα Σύνταγμα που θα αποκαθιστά την τιμή του πολιτικού συστήματος της χώρας, κυρίως, όμως, ένα Σύνταγμα απαλλαγμένο από φοβικές προκαταλήψεις του παρελθόντος.

Για τα υπόλοιπα άρθρα της Αναθεώρησης έχουν μιλήσει οι συνάδελφοί μου και ο εισηγητής μας. Θα σταθώ κυρίως, όμως, στην ανάγκη αναθεώρησης του άρθρου 16 «περί μη κερδοσκοπικού ιδιωτικού πανεπιστημίου».

Οφείλτε να απαλλαγείτε από τις κομματικές παρωπίδες στο θέμα της εκπαίδευσης. Η ίδρυση μη κρατικών πανεπιστημίων υπό τον έλεγχο μιας ειδικής ανεξάρτητης αρχής υψηλού κύρους, θα βοηθήσει στην ανάπτυξη και των κρατικών πανεπιστημίων. Πρέπει, επιτέλους, η τριτοβάθμια εκπαίδευση να απεγκλωβιστεί από τον κρατισμό, κύριος εκφραστής του οποίου είναι ο σημερινός Υπουργός Παιδείας.

Αρνείστε να δείτε το μέλλον, εγκλωβισμένοι στις φοβίες σας και στα συμπλέγματά σας. Αρνείστε να συνειδητοποιήσετε ότι η χώρα μας μπορεί να μετατραπεί σε εκπαιδευτικό κέντρο όλης της νοτιοανατολικής Ευρώπης και της ευρύτερης περιοχής, εξασφαλίζοντας με αυτόν τον τρόπο χιλιάδες θέσεις εργασίας και σημαντικά έσοδα από τους δικούς μας και τους ξένους φοιτητές που θα σπουδάζουν στην Ελλάδα και όχι μόνο.

Δεν μπορείτε να καταλάβετε ότι οι φοιτητές μας, που φεύγουν στο εξωτερικό για να σπουδάσουν, θα μπορούσαν να μείνουν εδώ; Το πέτυχε η Κύπρος και άλλα κράτη στη γειτονία μας όχι, όμως, και εμείς.

Αυτό σημαίνει πρόοδος, αυτό σημαίνει μεταρρύθμιση. Με εσάς βιώνουμε τον απόλυτο φαρισαϊσμό. Αρνείστε την ίδρυση μη κρατικών πανεπιστημίων, αλλά μέσα από τον γνωστό οργανισμό ΔΟΑΤΑΠ -πρώην ΔΙΚΑΤΣΑ- εγκρίνετε πτυχία ιδιωτικών πανεπιστημίων του εξωτερικού.

Από την εποχή που ήμουν υποψήφιος Ευρωβουλευτής -το 2014- είχα προβάλει μια υπερβατική πρόταση, κύριε Πρόεδρε, δηλαδή την ίδρυση μη ιδιωτικού και μη κερδοσκοπικού πανεπιστημίου στη Θράκη και στα νησιά του βορειοανατολικού και νοτιοανατολικού Αιγαίου.

Η ίδρυσή του μπορεί να αποτελέσει για τις ακριτικές περιοχές εφελτήριο και μοχλό ανασυγκρότησης, ανάσα ζωής μέσα στην εγκατάλειψη που βιώνουν, μια χαράμαδα ελπίδας και προόδου για τα νησιά μας που έχουν δοκιμαστεί τα τελευταία χρόνια. Παράλληλα, όμως, μπορεί και πρέπει να αποτελέσει και κυψέλη επιχειρηματικότητας.

Βέβαια, δεν είναι εφικτός και συμβατός ο γεωγραφικός προσδιορισμός και περιορισμός στο πνεύμα δικαίου της χώρας. Ωστόσο, υπάρχει λύση. Θα μπορούσε να συνδεθεί το άρθρο 16

και με τον δικό σας αναπτυξιακό νόμο ν.4399/2016 «περί παραμεθωρίων περιοχών», έστω κι αν αυτός έχει ατέλειες, είναι άνευρος και αναποτελεσματικός, έστω κι αν αναφέρεται στο άρθρο 7 ότι εξαιρούνται επενδυτικά σχέδια στον τομέα της εκπαίδευσης. Μπορούν, όμως, να γίνουν οι κατάλληλες τροποποιήσεις και συμπληρώσεις και να συμπεριληφθούν τα μη κρατικά πανεπιστήμια με όποια κίνητρα και προνόμια κι αν δίνει ο νόμος αυτός για τις παραμεθώριες περιοχές, στις οποίες πάντα το κράτος οφείλει να δείχνει τη γενναιοδωρία του, γιατί το Κοινοτικό Δίκαιο είναι συμβατό στο πλαίσιο της επιχειρηματικότητας.

Δώστε κίνητρα, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, στα νομικά πρόσωπα ιδιωτικού δικαίου σε αυτές τις περιοχές για την ανώτατη εκπαίδευση. Δεν θα ήταν καλύτερα να γεμίσουν τα νησιά μας με μη κρατικά πανεπιστήμια παρά με hot spots, που εγκλωβίζουν ανθρώπινες ψυχές σε ανάγκη, με πανεπιστήμια που θα έχουν ονομασίες τοπικών φιλοσόφων της αρχαιότητας, της Θράκης και των νήσων του Αιγαίου;

Εσείς δεν μιλάτε για ανάπτυξη; Εσείς δεν θέλετε επενδύσεις; Εσείς δεν ενδιαφέρεστε για νέες θέσεις εργασίας;

Γιατί στερείτε από τις ακριτικές περιοχές και τα νησιά μας αυτή τη δυνατότητα; Ισχυρές ακριτικές περιοχές εξασφαλίζουν μια δυνατή Ελλάδα.

Εδώ, βέβαια, πολεμάτε μέσω του Υπουργού Παιδείας το Δημοκρίτειο Πανεπιστήμιο, αλλά και τη Σχολή που βρίσκεται στο Διδυμότειχο, τη Νοσηλευτική, που αποτελούν πυλώνα προόδου για τη Θράκη και για τον Έβρο. Με την ίδρυση μη κρατικών πανεπιστημίων θα ασχοληθείτε;

Την τριετία 2006-2008 ως αυτόπτης μάρτυρας τότε, αλλά και της ιστορίας της Αθήνας, γνωρίζω ότι αντιμετώπιζε κάθε Πέμπτη πανεκπαιδευτικά συλλαλητήρια επιπέδου Πολυτεχνείου και άνω εξαιτίας της Αναθεώρησης τότε του Συντάγματος μεταξύ των οποίων και του άρθρου 16. Η Αθήνα είναι η μοναδική πρωτεύουσα που επί χρόνια δέχθηκε ιδιότυπη πολιορκία, με αποτέλεσμα το εμπορικό κέντρο να υποστεί καίρια πλήγματα.

(Στο σημείο αυτό κτυπάει το κουδούνι λήξεως του χρόνου ομιλίας του κυρίου Βουλευτή)

Κύριε Πρόεδρε, ολοκληρώνω σε ένα λεπτό.

Εμπνευστές των συλλαλητηρίων ήταν πολλοί που βρίσκονται σήμερα στα έδρανα της κυβερνητικής πλειοψηφίας, αλλά και της αντιπολίτευσης. Βασικό αίτημα ήταν να μην αλλάξει το άρθρο 16. Την ίδια άποψη είχαν τότε και οι Βουλευτές του ΠΑΣΟΚ. Σήμερα ευτυχώς ανέκρουσαν πρύμναν και ψηφίζουν την Αναθεώρησή του.

Τι θα κάνετε εσείς; Σήμερα θα πείτε «όχι» και θα περιμένουμε δέκα χαμένα χρόνια μέχρι την επόμενη Αναθεώρηση για να αλλάξετε άποψη; Θα είναι πολύ αργά και θα έχουμε χάσει μια ακόμη σημαντική ευκαιρία.

Ή μήπως θα πρέπει να πιστέψουμε αυτό που είχε πει ο καθηγητής του Συνταγματικού Δικαίου, ο Αναπληρωτής Υπουργός Εξωτερικών, ότι δηλαδή στόχος της Κυβέρνησης είναι να αποτρέψει μια δεκαετία τις συνταγματικές αλλαγές με τις οποίες διαφωνούν, ανάμεσα σε αυτές και την αναθεώρηση του άρθρου 16;

Για αυτόν τον λόγο είναι και καταστροφικό που η Κυβέρνηση δεν αποδέχεται να αναθεωρήσει το συγκεκριμένο άρθρο. Θέλετε θωρακισμένες ακριτικές περιοχές; Θέλετε θωρακισμένα τα νησιά μας; Θέλετε να λάμψει η κεφαλή της Ελλάδας που είναι η Θράκη; Θέλετε ισχυρή Ελλάδα;

(Στο σημείο αυτό κτυπάει επανειλημμένα το κουδούνι λήξεως του χρόνου του κυρίου Βουλευτή)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Δημήτριος Κρεμαστινός): Ολοκληρώστε, παρακαλώ, κύριε συνάδελφε.

ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΣ (ΤΑΣΟΣ) ΔΗΜΟΣΧΑΚΗΣ: Ολοκληρώνω, κύριε Πρόεδρε.

Ως πρώην Αρχηγός της Ελληνικής Αστυνομίας γνωρίζω πολλά από τα ΕΤΝΑ άκρως απόρρητα εθνικά σχέδια της χώρας. Μάλιστα, σε πολλά εξ αυτών ήμουν ο βασικός συντάκτης και ξέρω τη στρατηγική και εθνική σημασία που μπορούν να έχουν τα πανεπιστήμια στις παραμεθώριες περιοχές. Η σύμφωνη γνώμη των κατοίκων αυτών των περιοχών, αλλά και των τεσσάρων Βουλευτών τους, Μπάμπη Αθανασίου, Νότη Μηταράκη και Μάνου Κόνσολα, είναι εξ ορισμού δεδομένη. Τολμήστε, λοιπόν, και βγείτε από το κομματικό σας κέλυφος.

Σας ευχαριστώ πολύ, κύριε Πρόεδρε. Να είστε καλά!

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα της Νέας Δημοκρατίας)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Δημήτριος Κρεμαστινός): Σας ευχαριστώ κι εγώ.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, έχω την τιμή να ανακοινώσω στο Σώμα ότι τη συνεδρίασή μας παρακολουθούν από τα άνω δυτικά θεωρεία, αφού προηγουμένως ξεναγήθηκαν στην έκθεση της αίθουσας «ΕΛΕΥΘΕΡΙΟΣ ΒΕΝΙΖΕΛΟΣ» και ενημερώθηκαν για την ιστορία του κτηρίου και τον τρόπο οργάνωσης και λειτουργίας της Βουλής είκοσι έξι μαθητές και μαθήτριες και δυο εκπαιδευτικοί συνοδοί από το Γενικό Λύκειο Κρανιδίου Αργολίδας (δεύτερο τμήμα).

Η Βουλή τους καλωσορίζει.

(Χειροκροτήματα απ' όλες τις πτέρυγες της Βουλής)

Ο κ. Συρμαλένιος, Βουλευτής του ΣΥΡΙΖΑ θα έχει τον λόγο για επτά λεπτά.

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΣΥΡΜΑΛΕΝΙΟΣ: Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

Αγαπητές και αγαπητοί συνάδελφοι, η πολιτική αλλαγή που συνέβη στη χώρα το 2015 με τις δυο διαδοχικές εκλογές, του Ιανουαρίου και του Σεπτεμβρίου, και που έφερε στη διακυβέρνηση της χώρας για πρώτη φορά μια αριστερή δύναμη δεν θα μπορούσε παρά σε αυτή τη φάση, και ιδιαίτερα τώρα που έχουμε βγει από τα μνημόνια, να μην ολοκληρωθεί με την έναρξη της Συνταγματικής Αναθεώρησης. Η Συνταγματική Αναθεώρηση αποτελεί μια αναγκαία τομή στο πολιτικό σύστημα της χώρας, αφού η Κυβέρνησή μας επαγγέλλεται τη ρήξη με το παρελθόν και με το παλιό πολιτικό σύστημα και με ό,τι προκάλεσε τη χρεοκοπία της χώρας, στην οποία μπήκαμε με τα μνημόνια μετά το 2010.

Οι αιτίες αυτής της χρεοκοπίας όλοι ξέρουμε ότι ήταν η οικονομική αસυδοσία των μεγάλων οικονομικών συμφερόντων, η διαπλοκή πολιτικής και οικονομικής εξουσίας, η ατιμωρησία των Υπουργών με το περίφημο άρθρο περί ευθύνης Υπουργών, η τυπική λειτουργία της δημοκρατίας και του δημοκρατικού πολιτεύματος, η απίσχναση των κοινωνικών και ατομικών δικαιωμάτων.

Σε αντίθεση, λοιπόν, με όλες αυτές τις αιτίες και στον αντίποδα με αυτό που εμπεδώθηκε όλες τις τελευταίες δεκαετίες, η Κυβέρνησή μας επιδιώκει την εμφάνιση και τη στερέωση της ουσιαστικής δημοκρατίας, την κατοχύρωση των ατομικών και κοινωνικών δικαιωμάτων, την κατάργηση της ατιμωρησίας των Υπουργών, την κατοχύρωση των δημοσίων πόρων ως δημόσιων αγαθών, τον εξορθολογισμό των σχέσεων Κράτους και Εκκλησίας, τη διασφάλιση αξιοπρεπούς επιπέδου διαβίωσης, τη βιωσιμότητα και την αειφορία της ανάπτυξης.

Τέτοιες προτάσεις, λοιπόν, που αναδεικνύονται και από τις προτάσεις μας στη Συνταγματική Αναθεώρηση, είναι -και τα λέω σε τίτλους, γιατί θα μπω μετά ειδικότερα σε δυο ζητήματα που θέλω να αναπτύξω- οι εξής: η θρησκευτική ουδετερότητα του κράτους, ο πολιτικός όρκος, η ταυτότητα φύλου ανεξαρτήτως σεξουαλικού προσανατολισμού, το αξιοπρεπές επίπεδο διαβίωσης, ο κατώτατος μισθός και οι συλλογικές συμβάσεις, η λαϊκή νομοθετική πρωτοβουλία, η προσφυγή σε δημοψηφίσματα, η καθιέρωση θητειών στους Βουλευτές, η ποινική ευθύνη των Υπουργών, η αποσύνδεση της εκλογής του Προέδρου της Δημοκρατίας από τη διάλυση της Βουλής, η ενίσχυση της αντιπροσωπευτικότητας της αυτοδιοίκησης, η καθιέρωση αναλογικού εκλογικού συστήματος και της απλής αναλογικής.

Βασικά, θέλω να αναφερθώ σε δυο ζητήματα: Πρώτον, στα θέματα που αφορούν την αυτοδιοίκηση και την περιφερειακή οργάνωση του κράτους και δεύτερον, στα θέματα της νησιωτικής ιδιαιτερότητας, δηλαδή μιλάμε για τις προτάσεις αναθεώρησης αλλά και προσθήκες που αφορούν τα άρθρα 101 και 102 του Συντάγματος.

Και επειδή αυτό που μας ενδιαφέρει πρωτίτως είναι η αποκέντρωση και η περιφερειακή ανάπτυξη με αυτοδιοίκηση τώρα ιδιαίτερα που η χώρα βγαίνει από τα μνημόνια και προσπαθεί να γίνει μια χώρα κανονικότητας, αυτό γίνεται σαφές με την πρόταση αναθεώρησης της παραγράφου 1 του άρθρου 101 ότι «νόμος ορίζει το σύστημα της περιφερειακής οργάνωσης της κεντρικής διοίκησης». Τι σημαίνει αυτό; Σημαίνει ότι ανοίγει, κατά την άποψή μου, ο δρόμος να ξαναδούμε συνολικά τις δομές των

υπηρεσιών σε περιφερειακό επίπεδο, άρα και το νόημα και την αναγκαιότητα ύπαρξης ή όχι των αποκεντρωμένων διοικήσεων.

Προσωπικά πιστεύω ότι οι αποκεντρωμένες διοικήσεις πρέπει να καταργηθούν. Αφήνει το δικαίωμα, λοιπόν, η Συνταγματική Αναθεώρηση στον νομοθέτη μετά τη Συνταγματική Αναθεώρηση να προχωρήσει σε αυτή την επιλογή.

Μέχρι σήμερα αυτό το οποίο κάνουν οι αποκεντρωμένες διοικήσεις είναι να υπάρχουν ως ένα επίπεδο μεταξύ τοπικής αυτοδιοίκησης και κράτους, κάτι το οποίο καθιστά δυσλειτουργικό και αναποτελεσματικό το σύστημα διεκπεραίωσης των τοπικών υποθέσεων, με αποτέλεσμα να έχουμε μεγάλες καθυστερήσεις και πολλά πράγματα να χάνονται στον δρόμο.

Πρέπει, λοιπόν, να καταργηθούν οι αποκεντρωμένες διοικήσεις και οι αρμοδιότητές τους να επιμεριστούν είτε σε Υπουργεία σε επίπεδο περιφερειακών υπηρεσιών είτε στην τοπική αυτοδιοίκηση Α' και Β' βαθμού.

Και για να προλάβω τους εργαζόμενους, επειδή, όταν είχα ξαναπεί την άποψη αυτή, κάποιοι μου είπαν ότι «θέλετε να μας οδηγήσετε στην ανεργία»: Είναι προφανές ότι η μεταβίβαση των αρμοδιοτήτων θα πάει παρά με τη μεταβίβαση των θέσεων εργασίας εκεί που θα πάνε οι αντίστοιχες αρμοδιότητες.

Σε ό,τι αφορά δε την αυτοδιοίκηση, είναι προφανές ότι οι προτάσεις για την αναγνώριση του τεκμηρίου αρμοδιότητας των τοπικών υποθέσεων στους ΟΤΑ, η κατοχύρωση της απλής αναλογικής στις εκλογές των οργάνων της τοπικής αυτοδιοίκησης, η θέσπιση των λαϊκών συνελεύσεων, δημοψηφισμάτων και λαϊκών πρωτοβουλιών, η κατοχύρωση του συμμετοχικού προϋπολογισμού με διαβούλευση με τις τοπικές κοινωνίες είναι σαφές ότι δίνουν μια οντότητα πολύ δυναμική και ουσιαστική στην τοπική αυτοδιοίκηση.

Σε ό,τι αφορά τη νησιωτικότητα, είναι πολύ σημαντική η πρόταση αναθεώρησης της παραγράφου 4 του άρθρου 101 για την εύρυθμη και απρόσκοπτη λειτουργία της διοίκησης -είναι προτάσεις που κατέθεσε και ο συνάδελφος Αντώνης Συρίγος-, όπως επίσης και η προσθήκη ερμηνευτικής παραγράφου στο άρθρο 101, που προσαρμόζει το διοικητικό μοντέλο στο περιβάλλον των νησιωτικών και ορεινών περιοχών, με την εκπόνηση επιχειρησιακών σχεδίων αλλά και κινήτρων για τους δημοσίους υπαλλήλους.

(Στο σημείο αυτό κτυπάει το κουδούνι λήξεως του χρόνου ομιλίας του κυρίου Βουλευτή)

Βεβαίως, η συνταγματική Αναθεώρηση -κύριε Πρόεδρε, μισό λεπτό, θα κλείσω- για να μπορεί να ισχύσει, θα πρέπει να ακολουθηθεί από νομοθετικές ρυθμίσεις τέτοιες που να εναρμονίζονται με τη συνταγματική Αναθεώρηση.

Κλείνοντας, θα πω μια κουβέντα μόνο για την όλη συζήτηση που έγινε το πρωί, για τη δέσμευση ή όχι της επόμενης Βουλής σε σχέση με τις κατευθύνσεις. Είναι προφανές ότι όλα τα κόμματα που κατέθεσαν προτάσεις στα πλαίσια της Επιτροπής για την Συνταγματική Αναθεώρηση, κατέθεσαν προτάσεις με συγκεκριμένο περιεχόμενο. Δεν υπάρχουν προτάσεις άοσμες και άχρωμες, οι οποίες κατατίθενται απλώς με αριθμούς, δηλαδή θέλω να αλλάξω το άρθρο 3, 5, 25 κ.λπ.. Υπάρχει ένα συγκεκριμένο περιεχόμενο. Αυτό το περιεχόμενο είτε ψηφίζεται εδώ με εκατόν πενήντα έναν είτε με εκατόν ογδόντα Βουλευτές και στην επόμενη Βουλή, βεβαίως, ψηφίζεται πάλι με εκατόν πενήντα έναν ή με εκατόν ογδόντα Βουλευτές, ανάλογα με το τι θα έχει πάρει σε αυτή τη Βουλή.

Κατά συνέπεια, με τη λαϊκή ετυμολογία που μεσολαβεί μεταξύ των δύο Βουλών, καλείται όταν θα πάει ο εκλογέας στην κάλπη να ξέρει ποια είναι η πρόταση που προτείνει το κάθε κόμμα για την Αναθεώρηση του Συντάγματος. Άρα, αυτοί που θέλουν να ψηφίσουν τα δημοψηφίσματα, τις θητείες, τους Βουλευτές και μια σειρά άλλα θέματα -να μην τα επαναλάβω- θα πουν ότι αυτές είναι προτάσεις του ΣΥΡΙΖΑ άρα, να πάω να ψηφίσω ΣΥΡΙΖΑ, αυτοί που θέλουν τη συνταγματοποίηση του φιλελευθερισμού ψηφίζουν Νέα Δημοκρατία, τους ισοσκελισμένους προϋπολογισμούς. Άρα, περί αυτού πρόκειται. Υπάρχει η σχετική δέσμευση. Κανένας δεν μπορεί να δεσμεύσει την επόμενη Βουλή απολύτως. Επομένως, αυτή η συζήτηση θα έπρεπε να απομυθοποιηθεί τελείως.

Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Δημήτριος Κρεμαστινός): Ki εγώ ευχαριστώ. Ο κ. Μπαργιώτας, Βουλευτής της Δημοκρατικής Συμπαράταξης, έχει τον λόγο.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΜΠΑΡΓΙΩΤΑΣ: Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

Με την έναρξη της κρίσης στην Ελλάδα, σχεδόν ταυτόχρονα άρχισε μια συζήτηση η οποία αφορούσε τη συνταγματική αλλαγή, καθώς από πολλούς -όχι μόνο από την Αριστερά, είναι η αλήθεια, αλλά και από άλλους χώρους- υπήρχε η πίστη ή προωθούνταν η ιδέα ότι η συνταγματική αλλαγή θα αποτελέσει ένα είδος πανάκειας, η οποία από μόνη της θα αλλάξει τα κακώς κείμενα και θα οδηγήσει τη χώρα στην έξοδο από την κρίση.

Από το άρθρο 86, που συμφωνούμε όλοι πλέον στην αλλαγή του, μέχρι τις απίθανες τροποποιήσεις που ακούσαμε και αφορούσαν το πολιτειακό -θυμίζω ότι μέχρι και τη θέσπιση «Ανω Βουλής» στη Θεσσαλονίκη έχουμε ακούσει ως προτάσεις αλλαγής του Συντάγματος τα προηγούμενα χρόνια- επικράτησε για πάρα πολλά χρόνια στη χώρα αυτό που προσφυώς ο κ. Βενιζέλος χαρακτηρίζει συνταγματικό λαϊκισμό και από τον οποίο ευτυχώς λίγα πράγματα απομένουν. Συμπυκνώνονται, όμως, κατά τη γνώμη μου, τόσο στην πρόταση του ΣΥΡΙΖΑ για την αναθεώρηση του άρθρου 32 και την εκλογή και προσφυγή στη λαϊκή ετυμολογία για την εκλογή του Προέδρου της Δημοκρατίας όσο και στη λογική των δημοψηφισμάτων με τον τρόπο που τη βάζει.

Από την εποχή που ανέλαβε τη διακυβέρνηση η Κυβέρνηση ΣΥΡΙΖΑ - ΑΝΕΛ, ακολούθησε για πολύ καιρό ο αναπόφευκτος, πολύ φοβάμαι, για τις Κυβερνήσεις ΣΥΡΙΖΑ - ΑΝΕΛ εκφυλισμός της διαδικασίας: Πάρτι στο προαύλιο της Βουλής με αντικείμενο τη συνταγματική Αναθεώρηση, road show ανά την Ελλάδα, Επιτροπές Συνταγματικής Αναθεώρησης, διάλογος που ποτέ δεν έγινε, ακόμη και αναφορά σε δημοψηφισματικού τύπου αλλαγή του Συντάγματος -μέσω δημοψηφίσματος δηλαδή-, για να καταλήξουμε εδώ που καταλήξαμε, ουσιαστικά σε μια βραχύτατη περίοδο συζήτησης στη διάρκεια της Επιτροπής για τη Συνταγματική Αναθεώρηση, που ήταν εξαιρετικά μικρή και τη συζήτηση του όλου θέματος στη Βουλή σε ένα πραγματικά κακό κλίμα, καθώς μετά από όσα είδαμε τις προηγούμενες εβδομάδες σε αυτή τη Βουλή, που αφορούσαν την παροχή ψήφου εμπιστοσύνης στην Κυβέρνηση, την αποχώρηση των ΑΝΕΛ κ.λπ., και τη νέα πλειοψηφία για τις «Πρέσπες», αυτό που μόνο με τη λέξη «νταλαβέρι» μπορεί να χαρακτηριστεί, είδαμε χθες ακόμη μια φορά, με αντικείμενο αυτή τη φορά τη συνταγματική αλλαγή, τις «ντρίπλες» εδώ όπου όταν η Αντιπολίτευση δήλωσε ότι θα ψηφίσει την πρόταση της Κυβέρνησης, η Κυβέρνηση δήλωσε ότι δεν θα ψηφίσει τη δικιά της πρόταση επειδή την ψηφίζει η Αντιπολίτευση. Αυτό είναι ένα απίστευτο μπέρδεμα το οποίο, όπως και η προσπάθεια να δεσμευτεί σώνει και καλά η επόμενη Βουλή από σήμερα για τις κατευθύνσεις της Αναθεώρησης, δεν βοηθάει ούτε στην επίτευξη συγκλίσεων που χρειάζονται για μια πραγματικά επιτυχημένη και στέρηση διαδικασίας Αναθεώρησης εκ μέρους της Βουλής και μετατρέπεται, πολύ φοβάμαι, όπως έγινε και με την περίπτωση της Συμφωνίας των Πρεσπών, ένα μεγάλο και σημαντικό θέμα, όπως είναι η Αναθεώρηση εκ μέρους της Βουλής, σε εργαλείο άσκησης εσωτερικής πολιτικής αντί της ευκαιρίας για την Αναθεώρηση.

Η θέση μας είναι καθαρή εδώ: Κανένα άρθρο δεν πρέπει να πάρει πάνω από εκατόν εβδομήντα εννέα ψήφους σε αυτήν τη Βουλή, έτσι ώστε μεσολαβούσης της λαϊκής ετυμολογίας και με δεδομένο ότι στην επόμενη Βουλή όλες οι αλλαγές πρέπει να γίνουν με αυξημένη πλειοψηφία, η συνταγματική Αναθεώρηση να προχωρήσει με τον τρόπο που πρέπει να προχωρήσει, δηλαδή με συναινετικές διαδικασίες και χωρίς να έχει το μάτι σε εσωκομματικές και μικροκομματικές σκοπιμότητες, όπως πολύ φοβάμαι κάνει και η Νέα Δημοκρατία και ο ΣΥΡΙΖΑ.

Όμως, πολύ επιγραμματικά το έβαλε ο κ. Βενιζέλος, το πρόβλημα της χώρας δεν είναι συνταγματικό, είναι πρωτίστως πολιτικό. Μπορεί να υπάρχουν πράγματα που πρέπει να αλλάξουν στο Σύνταγμα και να αναθεωρηθούν, όμως το μεγάλο πρόβλημα, ειδικά μέσα στην κρίση, είναι ότι οι κυβερνήσεις αποτυγχάνουν να αξιοποιήσουν τα συνταγματικά πλαίσια και τις δυνατότητες που παρέχει η σημερινή δημοκρατία, η δημοκρατία μας όπως λειτουργεί, για να εξασφαλίσουν πλειοψηφίες όχι μόνο στη Βουλή αλλά και στην κοινωνία για να προχωρήσουν αλλαγές και

μεταρρυθμίσεις οι οποίες θα βγάλουν τη χώρα από την κρίση και θα την οδηγήσουν στην ανάπτυξη και στον εκσυγχρονισμό. Αυτό είναι το πραγματικό πρόβλημα της χώρας και η συνταγματική Αναθεώρηση δεν μπορεί να απαντήσει σε αυτό το πρόβλημα. Πλανώνται όσοι πιστεύουν ότι αλλάζοντας ο τρόπος εκλογής του Προέδρου της Δημοκρατίας θα λυθούν ως διά μαγείας τα προβλήματα ή αλλάζοντας το άρθρο 16. Σπεύδω να δηλώσω ότι είμαι υπέρ της αλλαγής του υφιστάμενου άρθρου 16, όμως δεν θα λύσει το πρόβλημα της τριτοβάθμιας παιδείας από μόνο του. Υπάρχουν πολλά πράγματα που πρέπει να γίνουν στη χώρα για να μπορέσουμε να τα ξεπεράσουμε και δεν είναι η πανάκεια το Σύνταγμα.

Ωστόσο, χρειάζεται και προσαρμογή και αναθεώρηση τόσο λόγω των διδαγμάτων που έχουν αντληθεί τα τελευταία χρόνια από την εφαρμογή των υφιστάμενων διατάξεων, όσο και προσαρμογή σε νέες πραγματικότητες σε μια χώρα, υπενθυμίζω, η οποία μετέχει στην Ευρωπαϊκή Ένωση και πρέπει και το Σύνταγμα της να ακολουθεί την ευρωπαϊκή πραγματικότητα, γιατί αλλιώς δημιουργούνται προβλήματα.

Φαίνεται, λοιπόν, ότι αν είναι κάτι στο οποίο συμφωνούμε σήμερα είναι η σταθεροποίηση του κυβερνητικού κύκλου. Ακόμη και ο ΣΥΡΙΖΑ, ο οποίος χρησιμοποίησε -στην πραγματικότητα ήταν ο μόνος- τη συνταγματική πρόβλεψη για διάλυση της Βουλής σε περίπτωση μη δυνατότητας εκλογής του Προέδρου της Δημοκρατίας, όπως έγινε το 2014, φαίνεται ότι σήμερα συμφωνεί πως είναι απαραίτητο να περάσουμε σε έναν τρόπο εκλογής του Προέδρου που να μην συνεπάγεται αυτόματα τη διάλυση της Βουλής.

Όμως, τα παιχνίδια που είδαμε χθες, δηλαδή ουσιαστικά η ψήφιση, η θεσμοθέτηση, η προσπάθεια Αναθεώρησης του Συντάγματος με το μυαλό και το μάτι και των δύο μεγάλων κομμάτων στις προεδρικές εκλογές του 2020 και τις μικροκομματικές επιδιώξεις τους, είναι απαράδεκτος τρόπος για να παρέμβει κανείς σε ένα τόσο σημαντικό ζήτημα. Η αναθεώρηση του άρθρου 32 πρέπει να γίνει με γνώμονα κυρίως την αλλαγή του τρόπου με τον οποίο λειτουργεί η ελληνική Βουλή και σε συνδυασμό με την πρόταση που έχουμε κάνει, έτσι ώστε η διάλυση της Βουλής και η προσφυγή σε κάλπες για εθνικό θέμα να γίνεται μόνο με αυξημένη πλειοψηφία και να δημιουργηθεί ένας κυβερνητικός κύκλος ο οποίος θα σώσει τη χώρα από τη διαρκή εκλογολογία και από την αστάθεια που παράγεται από όλο αυτό όχι μόνο στο πολιτικό αλλά και στο οικονομικό επίπεδο.

Επίσης πρέπει να δούμε τις αναθεωρήσεις που χρειάζονται με ρεαλισμό και με βάση τις νέες πραγματικότητες. Δεν χρειάζονται ιδεοληψίες και δεν χρειάζονται εμμονές.

(Στο σημείο αυτό κτυπάει το κουδούνι λήξεως του χρόνου ομιλίας του κυρίου Βουλευτή)

Ένα λεπτό, κύριε Πρόεδρε.

Η περίπτωση του άρθρου 16 είναι αυτή. Στη χώρα λειτουργούν ιδιωτικά πανεπιστήμια. Λειτουργούν πανεπιστήμια της Ευρωπαϊκής Ένωσης μέσα σε μία πραγματικά γκρίζα ζώνη, η οποία δεν ελέγχεται ακριβώς γιατί το άρθρο 16 έρχεται σε αντίφαση με το ευρωπαϊκό δίκαιο. Στη χώρα υπάρχουν δεκάδες χιλιάδες φοιτητές κάθε χρόνο, που βγαίνουν στο εξωτερικό και φέρνουν στη χώρα πτυχία ιδιωτικών πανεπιστημίων. Η Κύπρος, πολύ κοντά σε μας την τελευταία πενταετία, έχει μία τρομακτική, μία εκρηκτική ανάπτυξη της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης, με βάση τη δημιουργία δημόσιων και ιδιωτικών πανεπιστημίων και απορροφώντας ένα πολύ μεγάλο ποσοστό Ελλήνων φοιτητών και ελληνικού συναλλαγματός. Όλα αυτά είναι πραγματικότητες, τις οποίες δεν μπορούμε να αγνοούμε και πρέπει να τις δούμε.

Έτσι λοιπόν, είναι απαραίτητο να επιτρέψουμε τα μη κερδοσκοπικά ιδρύματα, τα ιδιωτικά πανεπιστήμια όχι μόνο ως αναγνώριση της πραγματικότητας, αλλά και για να αναστρέψουμε το κύμα μετανάστευσης -αν πραγματικά θέλουμε να μιλάμε για αναστροφή του brain drain, δεν είναι μόνο οι φοιτητές, αλλά είναι και οι διδάσκοντες που βγαίνουν- και για την ανάδειξη της χώρας σε εκπαιδευτικό πόλο στην περιοχή. Κυρίως όμως πρέπει να αλλάξουμε το άρθρο 16 για τη ρύθμιση του хаοτικού τοπίου που υπάρχει σήμερα και το οποίο δεν επιτρέπει καν τον ποιοτικό έλεγχο της υφιστάμενης κατάστασης.

Είναι υποκρισία η άρνηση της διατήρησης εν ονόματι οποιασδήποτε ιδεολογικής επίκλησης, καθώς η πραγματικότητα που έχει διαμορφωθεί είναι διαφορετική. Και επιτέλους, το δημόσιο πανεπιστήμιο δεν κινδυνεύει από την ίδρυση μη κερδοσκοπικών ιδρυμάτων. Κινδυνεύει από θύλακες εντός του, οι οποίοι δεν ξέρουν τι θα πει citation και δεν ξέρω τι θα πει πρωτότυπη έρευνα. Αυτό θα βελτιωθεί με τη δημιουργία μη κερδοσκοπικών ιδρυμάτων.

Σας ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε, για τον χρόνο.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Δημήτριος Κρεμαστινός): Η Βουλευτής κ. Όλγα Κεφαλογιάννη ζητεί άδεια ολιγοήμερης απουσίας στο εξωτερικό από τις 14 Φεβρουαρίου έως 15 Φεβρουαρίου. Η Βουλή εγκρίνει;

ΟΛΟΙ ΟΙ ΒΟΥΛΕΥΤΕΣ: Μάλιστα, μάλιστα.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Δημήτριος Κρεμαστινός): Συνεπώς, η Βουλή ενέκρινε τη ζητηθείσα άδεια.

Τον λόγο έχει ο κ. Χατζησάββας από τη Χρυσή Αυγή.

ΧΡΗΣΤΟΣ ΧΑΤΖΗΣΑΒΒΑΣ: Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

Μετά από μία σχετικά γρήγορη, θα έλεγε κανείς, διαδικασία επεξεργασίας, ερχόμαστε αυτές τις μέρες να συζητήσουμε, σε πρώτη φάση τουλάχιστον, την Αναθεώρηση του Συντάγματος.

Υπό ποιες πολιτικές συνθήκες όμως γίνεται αυτή η συζήτηση; Ο ΣΥΡΙΖΑ μέσω Υπουργού του αλλά και Βουλευτών γνωστοποίησε τη σκέψη υπονόμησης της ψήφισης με εκατόν ογδόντα Βουλευτές, σε περίπτωση που ψηφίσει η Νέα Δημοκρατία κάποια άρθρα, για να πρέπει η επόμενη ψηφοφορία με Κυβέρνηση Νέας Δημοκρατίας να έχει εκατόν ογδόντα και αυτός να αποτελέσει ρυθμιστή των πραγμάτων.

Η Νέα Δημοκρατία από την άλλη θέλει να περάσει τώρα με εκατόν ογδόντα, για να μην είναι απαιτητό να το κάνει ως Κυβέρνηση και να παρακαλεί τον ΣΥΡΙΖΑ.

Ακόμα έχουμε καταγγελίες από τη Νέα Δημοκρατία και την υπόλοιπη Αντιπολίτευση, κυρίως όμως από την Αξιωματική Αντιπολίτευση, για συνταγματική κοινοβουλευτική εκτροπή της Κυβέρνησης, σε σχέση με τη δήλωση κάποιων ανεξάρτητων Βουλευτών, με μία επιστολή εφάπαξ, ότι θα στηρίξουν την Πλειοψηφία σε όλα τα νομοσχέδια. Από εκείνη τη μέρα όμως που κατήγγειλε αυτή την εκτροπή η Αξιωματική Αντιπολίτευση δεν έχει αφήσει ούτε ένα νομοσχέδιο που να μην το έχει υπερψηφίσει, κάτι που είναι ενδεικτικό φυσικά της αντιμετώπισης και διαχείρισης μιας τέτοιας καταγγελίας, που είναι μόνο για τα τηλεοπτικά πάνελ και για τα μάτια του κόσμου.

Οι για πέντε-έξι μήνες το 2015 επαναστάτες του ΣΥΡΙΖΑ, δυστυχώς γι' αυτούς, έχουν χάσει προ πολλού το ηθικό δήτην πλεονέκτημα που διέθεταν ως Αριστερά και πλέον οι γεμάτες βαρύγδουπες λέξεις-εκφράσεις, δήτην για κόντρα, ρήξη, ριζοσπαστισμό και άλλες τέτοιες λέξεις από τις κασέτες ομιλιών των κομμουνιστών δεν πείθουν κανέναν. Πώς θα μπορούσε άλλωστε η Κυβέρνηση μειοψηφίας του ΣΥΡΙΖΑ να δικαιολογήσει συνταγματικά το ότι αποφασίζει ο λαός με δημοψήφισμα «όχι» σε νέα μνημόνια, αλλά εσείς φέρνεται και επιβάλλεται νέα μνημόνια, συνεργαζόμενοι με τη Νέα Δημοκρατία, που μέχρι εκείνη τη στιγμή την κατηγορούσατε ως μνημονιακή δύναμη;

Πώς θα μπορούσατε να δικαιολογήσετε συνταγματικά το να καταγράφεται σε δημοσκοπήσεις η εναντίωση του ελληνικού λαού στη Συμφωνία των Πρεσπών σε συντριπτική πλειοψηφία, άνω του 75%, να βγαίνει κατά εκατομμύρια ο λαός στους δρόμους και σε πλατείες να διαμαρτυρηθεί στα συλλαλητήρια, να κινητοποιείται η μαθητική νεολαία εναντίον της Συμφωνίας των Πρεσπών και η Κυβέρνηση να τους βρίζει, να τους στοχοποιεί και τελικά να την περνάει ενάντια στη θέληση του ελληνικού λαού; Πώς μπορούν όλα αυτά να δικαιολογηθούν συνταγματικά άραγε;

Για να παίξετε όμως και λίγο με την εκλογική σας, την παραδοσιακή πελατεία, φοράτε πάλι μία αόρατη στολή του επαναστάτη και θέτετε διάφορα θέματα, αλλά φαίνεται η γύμνια σας. Θέτετε διαχωρισμό Εκκλησίας και Κράτους. Και δεν ξέρω βέβαια αν το ακούει αυτό ο πρώην Υπουργός Παιδείας, Νίκος Φίλης, ο οποίος κατ' εντολήν της Εκκλησίας καρατομήθηκε. Τι θα λέει; Ο σύστροφος δηλαδή, κατ' εντολήν της Εκκλησίας. Κατά τα άλλα προσπαθείτε να κάνετε διαχωρισμό Εκκλησίας και Κράτους. Στην

ουσία όμως, στην πραγματικότητα αυτό που πιστεύετε, που πρεσβεύετε και θέλετε είναι διαχωρισμό κράτους και ορθόδοξης χριστιανικής πίστης. Χτυπάτε Ορθοδοξία, οικογένεια, την πολύτεκνη οικογένεια κυρίως, απαξιώσατε το μάθημα των θρησκευτικών καταντώντας το σε μια γελοία μορφή θρησκευσιολογίας, που οι Έλληνες χριστιανοί γονείς αρνούνται να στείλουν τα παιδιά τους να το παρακολουθήσουν στα σχολεία.

Ό,τι και να κάνετε όμως και οι μπολσεβίκοι του ΣΥΡΙΖΑ και οι φιλελεύθεροι της Νέας Δημοκρατίας, με τα κοινά σχέδια για τζαμιά, ιθαγένειες και προσπάθεια θρησκευτικής και εθνικής αλλοίωσης του πληθυσμού της Ελλάδας, ρήξη ελληνικού έθνους και ορθόδοξης χριστιανικής πίστης δεν μπορείτε να καταφέρετε. Όποιος χτυπάει τον Ελληνισμό πλέον χτυπάει και την Ορθοδοξία. Όποιος χτυπάει την Ορθοδοξία, χτυπάει και τον Ελληνισμό. Απόδειξη ότι δεν μπορείτε να κάνετε διαφορετικά και δεν μπορείτε να επιβάλετε αυτόν τον διαχωρισμό είναι η επίσκεψη του Πρωθυπουργού στην Αγία Σοφία και στη Θεολογική Σχολή της Χάλκης και όλα αυτά τα ωραία που είδαμε στην τηλεόραση.

Η Νέα Δημοκρατία από την άλλη, πόσο μεγάλη υποκρισία, πόσο μεγαλύτερη γελοιότητα, πόσο μεγάλη κατάντια και θράσος μπορεί να έχει! Βλέπουμε να γυρνάει Βουλευτές, στελέχη και δημοσιογραφίςκοι, που ανήκουν στο κόμμα, με κλαυθμούς και οδυρμούς σε όλα τα κανάλια και ενώ καταγγέλλουν παρέμβαση της Κυβέρνησης του ΣΥΡΙΖΑ στη δικαστική εξουσία εναντίον της Νέας Δημοκρατίας με πολιτικά κριτήρια, ταυτόχρονα να παραδέχονται ότι η Νέα Δημοκρατία έκλεισε φυλακή τη Χρυσή Αυγή το 2013, λόγω του ότι έκλεβε ψήφους από τη Νέα Δημοκρατία και έπιανε υψηλά ποσοστά, όπως παραδέχτηκε ο τότε γραμματέας της Κυβέρνησης. Η επιτομή δηλαδή της παρέμβασης της Κυβέρνησης στη δικαστική εξουσία, με μικροπολιτικά κίνητρα!

Και η Κυβέρνηση και η Αξιωματική Αντιπολίτευση έχουν περιχαρκαωθεί στα χλιδάτα γραφεία τους, δεν ακούν τα καθημερινά προβλήματα του λαού. Έγινε αντιπαράθεση για το αν θα έχουμε ιδιωτικά ή όχι πανεπιστήμια, όταν οι Έλληνες γονείς δυσκολεύονται να καλύψουν οικονομικά τις απαιτήσεις σε σχολικά είδη, σε ρουχισμό, ακόμα από το δημοτικό, και σε φροντιστήρια φυσικά, για τα παιδιά τους, για το γυμνάσιο και για το λύκειο. Εσείς πήγατε απευθείας να διευθετήσετε το θέμα των πανεπιστημίων στον εκτός πραγματικότητας κόσμο που ζείτε. Φαντασιώνεστε ένα κέντρο σπουδών, δεν ξέρω, πανευρωπαϊκής εμβέλειας, παγκόσμιας εμβέλειας; Η Θεσσαλονίκη όχι μετρό δεν έχει, αλλά σε λίγο καιρό δεν θα έχει αστική συγκοινωνία και εσείς θέλετε να έρθει κόσμος για να σπουδάσει στα πανεπιστήμιά μας;

Έχετε επίσης αντιπαράθεση κυρίως για το πώς θα βγαίνετε στην εξουσία ως Κυβέρνηση, πώς δηλαδή θα αρπάξετε την Κυβέρνηση, την εξουσία και πώς σας βολεύει να κυβερνάτε. Αμέσως μετά σας απασχολεί το πώς δεν θα μπορεί να σας πάρει κάποιος την εξουσία, το πώς δεν θα μπορεί να πέσει αυτή η Κυβέρνηση κι αν τελικά καταφέρει κάποιος να πάρει την εξουσία από εσάς, να έχετε φροντίσει να γλιτώνουν οι Υπουργοί από ποινικές ευθύνες και να μην μπαίνουν φυλακή.

Δηλαδή με το άρθρο 86 δεν θα μπορούσαν να υπάρχουν διώξεις; Σας φταίει το Σύνταγμα που δεν γίνονται διώξεις σε Υπουργούς, οι οποίοι παραβαίνουν το καθήκον τους ή σε προηγούμενους Υπουργούς από τη νέα Κυβέρνηση που έρχεται υποτίθεται για να καθαρίσει το τοπίο, αλλά τελικά κάνει τα ίδια;

(Στο σημείο αυτό κτυπάει το κουδούνι λήξεως του χρόνου ομιλίας του κυρίου Βουλευτή)

Θα ήθελα μισό λεπτό, κύριε Πρόεδρε.

Η Χρυσή Αυγή, λοιπόν, ζητά την κατάργηση του επαίσχυντου άρθρου 86 περί μη ευθύνης Υπουργών. Ζητά την κατάργηση της βουλευτικής ασυλίας που εμείς την εφαρμόζουμε στην πράξη, καθώς όποτε έρχεται κάποια κατηγορία, από μόνιμοι μας ζητάμε να γίνει άρση της βουλευτικής ασυλίας. Ζητούμε να ισχύει για όλους τους Βουλευτές.

Επίσης, ζητούμε την κατάργηση της χρηματοδότησης των κομμάτων. Δεν χρειάζεται ο Έλληνας πολίτης να πληρώνει τα κόμματα για να λειτουργούν. Η Χρυσή Αυγή λειτουργεί πάρα πολύ καλά εδώ και τόσα χρόνια χωρίς κρατική χρηματοδότηση ούτε ενός ευρώ.

Φυσικά, ζητούμε και την κατάργηση του δικαιώματος για δα-

νειοδότηση των κομμάτων, με τα τόσα εκατομμύρια που έχετε φεσώσει τα δύο κόμματα των περασμένων δεκαετιών και θα κάνουν και τα υπόλοιπα που ακολουθούν τον ίδιο δρόμο.

Ο λαός, όμως, ζητά κάτι πολύ πιο απλό. Αν ήσασταν έξω και ακούγατε τι λέει, θα καταλαβαίνατε. Ζητά έναν νόμο ο οποίος πολύ απλά θα σας υποχρεώνει σαν Βουλευτές, Υπουργούς και Κυβέρνηση να τηρείτε τους νόμους και φυσικά ένα άρθρο στο Σύνταγμα που θα σας υποχρεώνει σαν κυβέρνηση να τηρείτε το Σύνταγμα.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα της Χρυσής Αυγής)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Δημήτριος Κρεμαστινός): Προχωρούμε με την επόμενη ομιλήτρια, την κ. Μανωλάκου, Βουλευτή του Κομμουνιστικού Κόμματος Ελλάδας.

ΔΙΑΜΑΝΤΩ ΜΑΝΩΛΑΚΟΥ: Ευχαριστώ.

Καλλιεργείται από όλα τα κόμματα ότι το Σύνταγμα είναι υπεράνω όλων, γι' αυτό είναι καλό, διότι είναι ισότιμο για όλους. Δεν είναι όμως έτσι και δεν είναι αλήθεια. Η ανισότητα είναι σύμφυτη με το εκμεταλλευτικό σύστημα που κατοχυρώνει τη συγκέντρωση του πλούτου στους λίγους από την εκμετάλλευση των πολλών, δηλαδή ανθρώπου από άνθρωπο.

Κάθε Σύνταγμα, λοιπόν, κατοχυρώνει τα συμφέροντα, τα πρόνοια, την εξουσία της κυρίαρχης τάξης, εν προκειμένω της αστικής τάξης. Υπάρχουν αρκετά άρθρα που το πιστοποιούν προκλητικά. Και, βέβαια, σε κάθε αναθεώρηση του Συντάγματος αυτά παραμένουν ανέγγιχτα και διακινδυνεύουν την ισχύ τους αυτούσια, σχεδόν έτσι όπως γράφτηκαν απ' την αρχή. Ποια αναθεωρούνται; Αναθεωρούνται αυτά που πρέπει να εκσυγχρονιστούν και να προσαρμοστούν στις νέες συνθήκες.

Γι' αυτό, ο πρώτος στόχος που υπηρετούν τόσο οι προτάσεις της Κυβέρνησης, όσο και της Νέας Δημοκρατίας και άλλων κομμάτων, είναι να διασφαλιστεί η κυβερνητική πολιτική σταθερότητα και συνέχεια, δηλαδή να μη διαταράσσεται η άσκηση της κυρίαρχης αντιλαϊκής πολιτικής από μια σειρά παράγοντες, ανάμεσα στους οποίους μπορεί να είναι και ο λαός, το κίνημά του, ο λαϊκός παράγοντας και η πίεση που μπορεί να ασκεί –και πρέπει να ασκεί– προς την κυβέρνηση, προς τις κυβερνήσεις συνολικά. Αυτό επιδιώκεται με την πρόταση για αποσύνδεση της εκλογής του Προέδρου της Δημοκρατίας από τη διάλυση της Βουλής και για μια πιθανή εκλογή του από τον λαό.

Συνεπώς, προωθεί και ικανοποιεί η κάθε αναθεώρηση τις νέες ανάγκες του συστήματος, όπως αυτές διαμορφώνονται στην πορεία των εξελίξεων. Την παρουσιάζετε, μάλιστα, ως εξυγίανση και ηθικοποιείτε ένα σάπιο και ξεπερασμένο σύστημα, χρησιμοποιώντας βαρύγδουπες εκφράσεις, όπως «λαϊκή κυριαρχία», «άμεση δημοκρατία», «κορυφαία θεσμική στιγμή» και άλλα. Είναι το ίδιο παραμύθι που λέτε ότι καταργήθηκαν τα μνημόνια ενώ μένουν ακλόνητοι οι οκτακόσιοι περίπου μνημονιακοί νόμοι, για να βασανίζουν τον λαό.

Η παρούσα, λοιπόν, Αναθεώρηση δεν θίγει τις προηγούμενες αντιδραστικές χαρακτηρισμένες αλλαγές, αλλά προχωρά περαιτέρω στη θωράκιση του αστικού πολιτικού συστήματος και την ευθυγράμμιση του με τις σημερινές ανάγκες της άρχουσας τάξης. Τα παραδείγματα είναι πολλά και επίκαιρα. Ένα παράδειγμα έχει να κάνει με την τοπική αυτοδιοίκηση, το μακρύ χέρι της κάθε κυβέρνησης και υλοποιητή των μνημονίων, με εξαιρέσεις βέβαια τους κομμουνιστές δημάρχους.

Η πρόταση που γίνεται από τον ΣΥΡΙΖΑ για θεσμούς, όπως αναφέρονται, άμεσης δημοκρατίας κ.λπ., κρύβει το αντιδραστικό πλαίσιο που έχει διαμορφωθεί όλα αυτά τα χρόνια στους δήμους και τις περιφέρειες και με τη συμβολή της σημερινής Κυβέρνησης, αφού δήμοι και περιφέρειες εξελίχθηκαν σε έναν φορομηχανικό αντιλαϊκό μηχανισμό, σε έναν μηχανισμό ανταποδοτικότητας για κοινωνικές υπηρεσίες κρίσιμες για τα λαϊκά δικαιώματα, που υποβαθμίζονται όμως για να εξυπηρετήσουν επιχειρηματικά συμφέροντα, αλλά και σε έναν μηχανισμό αποσάθρωσης των εργασιακών σχέσεων.

Αναφορικά με τα ανταποδοτικά τέλη, αυτά είναι φωτιά και συνοδεύονται από χαράτσια και υποβαθμισμένες περαιτέρω υπηρεσίες. Στην Πειραιά, αυτές τις τελευταίες δέκα μέρες, έχει πέσει τμήμα από το ταβάνι σε δύο σχολεία, στην Ιωνίδειο που είναι πρότυπο σχολείο και στο 26ο Νηπιαγωγείο της Πειραιϊκής. Από

τύχη δεν χτύπησαν παιδιά. Όμως και το προσωπικό στον δήμο είναι λειψό και γι' αυτό ευκαιριακά έχουν συμβασιούχους οκταμηνίτες, που φεύγουν όμως τον Ιούνιο, δηλαδή μετεκλογικά.

Οι εργασιακές σχέσεις έχουν γίνει λάστιχο, για να είναι εξαρτώμενοι οι εργαζόμενοι. Βέβαια, αυτά υλοποιήθηκαν από τα προηγούμενα χρόνια, από όλες τις κυβερνήσεις –και Νέα Δημοκρατία και ΠΑΣΟΚ και ΣΥΡΙΖΑ- με τους γνωστούς νόμους «ΚΑΠΟΔΙΣΤΡΙΑ», «ΚΑΛΛΙΚΡΑΤΗ», αλλά και με τον «ΚΛΕΙΣΘΕΝΗ». Υλοποιήθηκαν τα χρόνια των μνημονίων με τα γνωστά «οικονομικά παρατηρητήρια», διάφορους «κόφτες», ποινές, κ.ο.κ.. Σε μεγάλο βαθμό, οι αλλαγές που έγιναν τα προηγούμενα χρόνια στην τοπική αυτοδιοίκηση έχουν συνταγματοποιηθεί με προηγούμενες αναθεωρήσεις.

Η πρόταση του ΣΥΡΙΖΑ δεν θίγει αυτό το πλαίσιο. Η δε πρόταση της Νέας Δημοκρατίας στο επίπεδο των προβλέψεων του Συντάγματος, το κάνει ακόμα χειρότερο από το σημερινό.

Εμείς προτείνουμε τη συνταγματική κατοχύρωση της υποχρέωσης του Κράτους να εξασφαλίζει τους αναγκαίους οικονομικούς πόρους στους ΟΤΑ, με χρηματοδότηση μέσα από τον κρατικό προϋπολογισμό, την απαγόρευση επιβολής πειθαρχικών ποινών σε βάρος των αιρετών εκπροσώπων της τοπικής αυτοδιοίκησης και την απαγόρευση στον έλεγχο σκοπιμότητας των αποφάσεων από κρατικά όργανα. Η επίλυση των όποιων διαφορών πρέπει να γίνεται από τη δικαιοσύνη. Και μιλάμε συγκεκριμένα για το άρθρο 102 του Συντάγματος.

Τις προτάσεις μας αυτές τις καταθέσαμε στην ειδική γραμματεία, όπως καταθέσαμε πρόταση για να καταργηθεί η αντιδραστική και άθλια διάταξη του άρθρου 107 που κατοχυρώνει τα ειδικά προνόμια φοροαπαλλαγής στο εφοπλιστικό και στο ξένο κεφάλαιο. Ούτε δημοτικά τέλη δεν πληρώνουν! Έτσι έχετε κατοχυρώσει να είναι νόμιμη η φοροαπαλλαγή και η φοροδιαφυγή που απολαμβάνουν. Αυτό είναι σκάνδαλο. Είναι σκάνδαλο των σκανδάλων να πληρώνουν περισσότερους φόρους οι ναυτεργάτες από ό,τι οι εφοπλιστές ή να έχουν αφορολόγητο πετρέλαιο οι εφοπλιστές, οι αεροπορικές εταιρείες, οι μεγαλοεξοδόχοι κι άλλοι και να μη δίνετε αφορολόγητο πετρέλαιο στην αγροτιά! Αυτό το σκάνδαλο δεν το ακουμπάτε, δεν το αγγίζετε, γιατί το στηρίζετε.

Ο στόχος σας, λοιπόν, είναι να κάνετε ένα μακιγιάζ, για να ανασηλώσετε το κύρος του αστικού πολιτικού συστήματος, που κλονίστηκε ιδιαίτερα τα χρόνια της κρίσης λόγω των μνημονίων, λόγω των αντιλαϊκών πολιτικών, λόγω της ασυνέπειας λόγων και έργων.

(Στο σημείο αυτό κτυπά το κουδούνι λήξης του χρόνου ομιλίας της κυρίας Βουλευτή)

Όμως, ό,τι μακιγιάζ και να κάνετε, η ασχήμια του δεν κρύβεται ούτε η αναγκαιότητα της ανατροπής του.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Δημήτριος Κρεμασπινός): Ευχαριστώ, κυρία Μανωλάκου.

Προχωρούμε με τον επόμενο ομιλητή, που είναι η κ. Βαγιωάκη, Βουλευτής του ΣΥΡΙΖΑ.

Ορίστε, κυρία συνάδελφε, έχετε τον λόγο.

ΕΥΑΓΓΕΛΙΑ ΒΑΓΙΩΝΑΚΗ: Η αναθεώρηση του Συντάγματος, πέραν του γεγονότος ότι γίνεται σε μια ιστορική συγκυρία όπου έχει συναντηθεί η Αριστερά και η δημοκρατία, χρονικά συμπίπτει με την επιστροφή της χώρας στην κανονικότητα και στην πλήρη ανάκτηση της κυριαρχίας της, μετά από μια κρίσιμη περίοδο που πέρασε, η οποία περιόρισε τις θεσμικές της δυνατότητες.

Πέρα απ' όλα αυτά, όμως, η συζήτηση διεξάγεται σε μια ιδιαίτερη κρίσιμη περίοδο για την Ευρώπη, όπου συγκρούονται δύο απόψεις: οι εθνικιστικές λαϊκίστικες και η δική μας άποψη για μια Ευρώπη της κοινωνικής συνοχής, των ελευθεριών, των ατομικών και κοινωνικών δικαιωμάτων. Μέσα σ' αυτές τις συνθήκες η Αναθεώρηση του Συντάγματος αποτελεί δημοκρατικό και προοδευτικό στοιχείο, ιστορική ευκαιρία, προκειμένου να κτίσουμε τους θεσμούς εκείνους που δίνουν φωνή και δύναμη απόφασης στους πολλούς. Η πρόταση του ΣΥΡΙΖΑ έχει δύο αιχμές: πρώτον, την ουσιαστική ευρυθμία του δημοκρατικού πολιτεύματος και δεύτερον, την ενίσχυση και την εμπάθυνση των ατομικών και κοινωνικών δικαιωμάτων.

Στο πρώτο αυτό κομμάτι επιχειρούμε να ολοκληρώσουμε μια

προσπάθεια θεσμικών παρεμβάσεων που εκκινήσαμε ήδη από το 2015. Παραδείγματα υπάρχουν πολλά: η ψήφιση της απλής αναλογικής ως εκλογικού συστήματος στις βουλευτικές αλλά και στις αυτοδιοικητικές εκλογές, η κατάργηση της πολιτικής επιστράτευσης των απεργών, η αποκατάσταση των συλλογικών διαπραγματεύσεων, αλλά και νομοθετήματα διεύρυνσης των ελευθεριών και η κατοχύρωση νέων κοινωνικών και πολιτικών δικαιωμάτων, κάνοντας βήματα προς την κατεύθυνση της πραγματικής ισότητας των πολλών, ανεξαρτήτως φύλου, φυλής, χρώματος ή σεξουαλικού προσανατολισμού.

Η Αναθεώρηση του Συντάγματος, όμως, δύναται να προωθήσει περαιτέρω ώριμες και αναγκαίες προοδευτικές τομές για την αποκατάσταση της εμπιστοσύνης των πολιτών στο πολιτικό μας σύστημα ως απάντηση στις προκλήσεις που αντιμετωπίζει σήμερα η δημοκρατία και το κοινοβουλευτικό σύστημα. Αυτό μπορεί να γίνει μέσω θεσμών άμεσης δημοκρατίας, συμπληρωματικούς και όχι ανταγωνιστικούς προς την αντιπροσωπευτική δημοκρατία, που να δίνουν στον λαό τη δυνατότητα να έχει λόγο, όχι μόνο στις εκλογές, αλλά κάθε φορά που χρειάζεται η ενεργητική παρέμβασή του. Δεύτερον, να αποτελεί ο λαός αποτελεσματικότερο αντίβαρο σε προσπάθειες που πιθανόν να γίνουν, προκειμένου να ανατραπεί η δημοκρατική ισορροπία του πολιτεύματος.

Στο πλαίσιο αυτό προτείνουμε την καθιέρωση παγίως αναλογικού εκλογικού συστήματος, αλλά και την ταυτόχρονη καθιέρωση της εποικοδομητικής ψήφου δυσπιστίας, που αποτελεί θεσμό σύμφωνα με τον οποίο πρόταση δυσπιστίας δεν μπορεί να γίνει δεκτή από το Κοινοβούλιο, παρά μόνο υπό την προϋπόθεση ότι υπερψηφίζεται ταυτόχρονα και νέος Πρωθυπουργός. Και τούτο φυσικά δεν δημιουργεί μόνο συνθήκες πολιτικής σταθερότητας, αλλά δημιουργεί και τους όρους εκείνους για τετραετείς πολιτικούς κύκλους, πέρα και έξω από τακτικισμούς και σχεδιασμούς εξωθεσμικών πολιτικών κέντρων.

(Στο σημείο αυτό την Προεδρική Έδρα καταλαμβάνει ο ΣΤ' Αντιπρόεδρος της Βουλής κ. **ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΛΑΜΠΡΟΥΛΗΣ**)

Στο ίδιο πλαίσιο εντάσσεται και η πρόταση που αποτρέπει τη διάλυση του Κοινοβουλίου με αφορμή την αδυναμία εκλογής Προέδρου της Δημοκρατίας με αυξημένη πλειοψηφία από το Κοινοβούλιο, καθώς και η πρόταση για την υποχρέωση ο Πρωθυπουργός να είναι απαραίτητως αιρετός από τον ελληνικό λαό, δηλαδή να είναι εκλεγμένος Βουλευτής. Είναι μια πρόταση που λαμβάνει υπ' όψιν της την πολιτική εμπειρία που αντλήσαμε στα χρόνια της κρίσης.

Άλλο ένα μέτρο που αφορά στην αρχιτεκτονική των θεσμών είναι και η υποχρέωση οι νέες ανεξάρτητες αρχές, εφόσον υπάρχουν, να ιδρύονται μόνο με αυξημένη πλειοψηφία των τριών πέμπτων του όλου αριθμού των Βουλευτών. Εάν η ενίσχυση, όμως, του Κοινοβουλίου και της εκλεγμένης κυβέρνησης αποτελεί τον ένα πόλο της πρότασής μας, η ενίσχυση της λαϊκής παρέμβασης αποτελεί τον άλλον. Γιατί ο λαός αποτελεί για εμάς τη βασική εγγύηση τήρησης της δημοκρατικής αρχής. Γι' αυτό προτείνουμε την κατοχύρωση του δικαίωματος για διενέργεια δημοψηφίσματος με λαϊκή πρωτοβουλία, είτε για κρίσιμα εθνικά θέματα είτε για ψηφισμένα νομοσχέδια που επιθυμεί ο λαός να ανατρέψει, αλλά και τη θεσμοθέτηση λαϊκής νομοθετικής πρωτοβουλίας.

Επίσης, προτείνεται για διεθνείς συνθήκες ή συμφωνίες που προβλέπουν μεταβίβαση κυριαρχικών αρμοδιοτήτων του κράτους, αυτές υποχρεωτικά να ακυρώνονται με δημοψήφισμα. Είναι, δηλαδή, μέτρα που φέρνουν στο προσκήνιο τον λαό αλλά και την πολιτική, τον διάλογο, τη διαφωνία, την αντιπαράθεση πολιτικών σχεδίων. Όμως, το Σύνταγμα δεν πρέπει να υπηρετεί μόνο το κράτος δικαίου, αλλά πρέπει να υπηρετεί και το κοινωνικό κράτος δικαίου και να συμπληρώνει τη δημοκρατική αρχή αρμονικά με τις δύο αυτές θεμελιώδεις αρχές του πολιτεύματος. Πρέπει να αντιμετωπιστεί η επίθεση στα κοινωνικά δικαιώματα, η οποία, ιδιαίτερα τα χρόνια των μνημονίων –αλλά και πριν από αυτά– ήταν ταυτισμένη με τον νεοφιλελευθερισμό. Πρέπει να αναστραφεί η απαξίωση του δικαιώματος στην εργασία, η απορρύθμιση της αγοράς εργασίας, η αποδυνάμωση της προστασίας των κοινών αγαθών, η συνταγματική αφωνία για κρίσιμα πεδία του κοινωνικού κράτους.

Από την πλευρά μας είχαμε διακηρύξει τη βούλησή μας για

ένα Σύνταγμα που θα προστατεύει τα δημόσια αγαθά, όπως το νερό και η ηλεκτρική ενέργεια, από την επέλαση της ιδιωτικής πρωτοβουλίας, που θα κατοχυρώνει εμφατικά την προστασία της εργασίας και των εργαζομένων, που θα αναγνωρίζει την αποκλειστική αρμοδιότητα των κοινωνικών εταίρων για να ορίζουν τον κατώτατο μισθό και θα ενισχύει τις κρατικές εγγυήσεις για καθολική πρόσβαση σε υπηρεσίες υγείας για όλους τους πολίτες, που θα κατοχυρώνει συνταγματικά την κρατική εγγύηση ενός αξιοπρεπούς επιπέδου διαβίωσης για όλους.

Βεβαίως, αγαπητοί συνάδελφοι, όλες αυτές οι προτάσεις αντανακλούν τις δικές μας ιδεολογικές επιλογές, αλλά εκτιμούμε πως είναι και θέσεις που ανταποκρίνονται στις πραγματικές ανάγκες και τις αγωνίες της ελληνικής κοινωνίας και ως εκ τούτου μπορούν να βρουν ευήκοα ώτα σε μια τόσο εμβληματική διαδικασία, όπως είναι η διαδικασία Αναθεώρησης του Συντάγματος.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Γεώργιος Λαμπρούλης): Τον λόγο έχει ο Κοινοβουλευτικός Εκπρόσωπος του Κομμουνιστικού Κόμματος Ελλάδας κ. Θανάσης Παφίλης. Μετά θα ακολουθήσει ένας ομιλητής, ο κ. Βεσυρόπουλος εν προκειμένω και στη συνέχεια η κ. Βάκη, Κοινοβουλευτική Εκπρόσωπος του ΣΥΡΙΖΑ.

Ορίστε, κύριε Παφίλη.

ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ ΠΑΦΙΛΗΣ: Παρά το γεγονός ότι η αναθεώρηση του Συντάγματος αναγγέλθηκε με τυμπανοκρουσίες από πλευράς του ΣΥΡΙΖΑ και μεγάλη υποδοχή από τα αστικά κόμματα, παρά το γεγονός ότι επιχειρήθηκε και επιχειρείται να στηθεί ένα πλαστό δίλημμα, ως συνήθως, το δίλημμα πρόσδοσης-συντήρησης που δεν έχει ουσιαστική βάση, σε όλη τη συζήτηση και στην επιτροπή και στην Ολομέλεια, πέρα από επιμέρους αψιμαχίες και κορώνες, από άποψη ουσίας κυριαρχούν χαμηλοί τόνοι και συναινετικό κλίμα.

Είναι φυσιολογικό κατά τη γνώμη μας. Γιατί; Γιατί το Σύνταγμα κατοχυρώνει την εξουσία της αστικής τάξης, διασφαλίζει τα δικά της συμφέροντα, τις δικές τις συμμαχίες, προωθεί τους στόχους και τις επιδιώξεις της. Και ως αφήσουν αυτά τα γελοία ορισμένοι ομιλητές του ΣΥΡΙΖΑ ότι το Σύνταγμα αποτυπώνει μόνο τον συσχετισμό των δυνάμεων. Όχι! Είναι Σύνταγμα της κυρίαρχης τάξης. Αλλά δεν τολμάνε να το πουν.

Σ' αυτόν τον χαρακτήρα συμφωνούν τα άλλα κόμματα; Συμφωνούν όλα, μηδενός εξαιρουμένου, εκτός από το ΚΚΕ. Και εδώ είναι η βάση της συναίνεσης. Αυτή είναι η κοινή βάση, τα άγια των αγίων, η κοινή αφετηρία, που άλλωστε εκφράζεται όχι μόνο στο Σύνταγμα, αλλά στον οικονομικό τομέα, στην εξωτερική πολιτική και σε όλα τα υπόλοιπα. Οι διαφορές είναι επουσιώδεις και όσο προχωράει, τόσο μοιάζουν σαν δυο σταγόνες νερό. Έχουμε άδικο;

Δεν θα ξεκινήσουμε από το τι αναθεωρείται, αλλά από το τι δεν αναθεωρείται. Βασικά άρθρα, τα αγκωνάρια του συστήματος, παραμένουν οι δέκα εντολές του Μωυσή, όχι χαραγμένες στις πλάκες, αλλά στο αστικό Σύνταγμα που «μη, καίει». Δεν το ακουμπάει κανένας πλην ΚΚΕ. Δεν το συζητάει κανένας.

Άλλωστε οι μέχρι τώρα αναθεωρήσεις, όχι μόνο δεν ακούμπησαν αυτά τα άρθρα, αλλά έγιναν για να διασφαλιστεί η σταθερότητα της αστικής εξουσίας και να αποτυπωθούν σε νομική συνταγματική μορφή οι νέες ανάγκες του συστήματος με βάση τις νέες εξελίξεις. Οι προηγούμενες αναθεωρήσεις προχώρησαν σε μια σειρά αλλαγές που αφορούσαν στο πεδίο της οικονομίας, στην ελευθερία δράσης του κεφαλαίου που έθετε η ενσωμάτωση της χώρας στο ευρωενωσιακό πλαίσιο. Ναι ή όχι; Ναι.

Ενισχύθηκε ακόμα περισσότερο η ισχύς του δικαίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης και του ΝΑΤΟ -αυτό είναι μια άλλη ιστορία και θα το πούμε- να επεμβαίνει ακόμα και στα εσωτερικά των χωρών, που συμφωνεί και ο ΣΥΡΙΖΑ. Όταν κινδυνεύει η αστική εξουσία, ισχυροποιείται και ενισχύεται η ισχύς αυτών των νόμων, ακόμα και του ίδιου του Συντάγματος.

Στην πραγματικότητα αυτό που σας φάνηκε σαν έκπληξη για την κατάρτα του θεού, τα μνημόνια, είχε θεσμοθετηθεί από πριν, είχε δημιουργηθεί το θεσμικό πλαίσιο ώστε να έρθουν τα μνημόνια στην Ελλάδα. Και τα είχατε χειροκροτήσει όλοι και ο ΣΥΡΙΖΑ. Και την ΟΝΕ και όλα τα υπόλοιπα. Μάλιστα, ζητούσατε και μεγαλύτερη εμβάθυνση. Να, η εμβάθυνση που ήρθε με τα μνημόνια και με την οικονομική κρίση, που ήταν ανάγκες του κεφαλαίου.

Επίσης, η ασφυκτική επιτροπεία όλα αυτά τα χρόνια δεν θεσμοθετήθηκε και συνταγματικά; Και βέβαια ένα σύνολο μέτρων υπέρ του κεφαλαίου.

Ερώτημα, λοιπόν: η συνταγματική αναθεώρηση αμφισβητεί την εκχώρηση κυριαρχικών δικαιωμάτων και άλλων αρμοδιοτήτων στην Ευρωπαϊκή Ένωση; Καλά, οι υπόλοιποι είναι με χίλια. Εσείς; Όχι. Γιατί; Άρθρο 27, άρθρο 28. «Άκρα του τάφου σιωπή στον κάμπο βασιλεύει». Κουβέντα. Τι λένε τα άρθρα 27, 28 και το 80 γενικά; Για εκχώρηση αρμοδιοτήτων, λένε, διέλευση ξένων στρατευμάτων. Κουβέντα γι' αυτά, τσιμουδιά.

Και έρχεται τώρα η κυρία -θα το πω τώρα, είναι κυβερνητικό, δεν θέλω να πω πρόσωπο- και λέει ότι εμείς παίρνουμε ένα μεγάλο μέτρο. Φοβερό. Λέμε ότι για διεθνή συνθήκη που προβλέπει μεταβίβαση κυριαρχικών αρμοδιοτήτων του κράτους, αυτή κυρώνεται υποχρεωτικά με δημοψήφισμα.

Πρώτο ερώτημα: Αλήθεια, για πείτε μου, υπάρχει τίποτα που δεν δώσατε; Μπορείτε να βρείτε ένα, να το κουνάτε έτσι, που δεν έδωσε πριν και τώρα; Γιατί το πριν είναι όλα αυτά που είπα, το τώρα είναι η σφραγίδα του ΣΥΡΙΖΑ και το τώρα είναι νέες βάσεις, μέχρι την ξεφτίλα να μη δέχαστε την πρόταση του ΣΥΡΙΖΑ να απαγορευτεί η εγκατάσταση πυρηνικών όπλων στην Ελλάδα. Όλοι σας δεν ντρέπεστε; Τι θα πείτε αύριο; Κάναμε πρόταση, ας δεχόσασταν αυτή, να την έχετε και να την κουνάτε, να απαγορευτεί η εγκατάσταση πυρηνικών όπλων στην Ελλάδα. Και είπατε «όχι». Γιατί; Τόσο πολύ υπηρέτες του συστήματος είστε;

Δεύτερο θέμα, κοροϊδία το δημοψήφισμα. Γιατί είναι κοροϊδία; Βεβαίως, λέει, αν γίνει είναι υποχρεωτικό. Ποιος αποφασίζει αν θα γίνει το δημοψήφισμα; Η κυβέρνηση. Να κάνουμε ένα υποθετικό σενάριο, ας πούμε ότι έρχεται θέμα για τις βάσεις και για άλλα για να γίνει δημοψήφισμα. Τι μπορεί να απαντήσει η κυβέρνηση με αυτό το κόλπο; Να πει ότι αυτά είναι διεθνείς συνθήκες, είναι κατοχυρωμένες στο Σύνταγμα, είναι οι υποχρεώσεις της χώρας. Για όλους σας τα λέω. Επομένως, δεν είναι εθνικό θέμα, έχει λήξει. Άρα, δεν γίνεται δημοψήφισμα. Κοροϊδεύετε τον κόσμο.

Προκαλούμε, λοιπόν, και ξαναλέμε: Γιατί; Ποια Αναθεώρηση; Εδώ δεν τολμάτε να κάνετε απλά πράγματα. Όλα τα χρόνια όταν το εργατικό φιλερηνικό κίνημα συγκροτούνταν, τέλος πάντων συγκλίναμε στα πυρηνικά -το είχατε μάλιστα και σημαία για να υποβαθμίζετε άλλα, παρ' όλα αυτά συγκλίναμε σε αυτό- και τώρα Κυβέρνηση της νατοϊκής πυρηνικής Αριστεράς αρνείστε ένα βασικό πράγμα, το ότι δεν θέλουμε πυρηνικά στη χώρα μας, γιατί μπορεί να καταστραφεί.

Ειπώθηκε ότι προσπαθούμε να κλείσουμε τις πληγές των μνημονίων. Μα, τι υποκρισία; Πώς προσπαθείτε; Ενσωματώνοντας όλα τα μνημόνια. Έχουν ενσωματωθεί όλα στη νομοθεσία. Δεν καταργείται νόμος και δεύτερον και προκλητικότερο, ενσωματώνετε και τα καινούργια που ήρθαν, εκτός των προηγούμενων. Έχω δύο παραδείγματα, ποια είναι η λέξη-κλειδί στο ασφαλιστικό που η Ευρωπαϊκή Ένωση λυσσάλα προσπαθούσε να περάσει στη χώρα μας και δεν το κατάφερε λόγω αντίστασης του εργατικού κινήματος; Η ανταποδοτικότητα.

Τώρα, μπαίνει και στο Σύνταγμα και η κοροϊδία -είναι στην πρόταση που κάνατε- είναι ότι το παρουσιάζετε και σαν φιλεργατικό μέτρο. Ουσιαστικά καταργείτε τον κοινωνικό χαρακτήρα της ασφάλισης και έχετε φροντίσει και με νόμο να βάλετε την ιδιωτική, όχι από το παράθυρο, αλλά από την πόρτα.

Δεύτερη μεγάλη υποκρισία, απίστευτη. Είσαστε πρωταθλητές. Λέτε: «Εμείς κρατάμε τον δημόσιο έλεγχο στα δίκτυα νερού, ηλεκτρικού και ενέργειας». Μάλιστα, φοβερό, αυτό απαιτούν και η ευρωενωσιακή νομοθεσία και οι επιχειρηματικοί όμιλοι. Θέλουν ένα κράτος που θα παραδώσει το νερό, που θα παραδώσει την ενέργεια και άλλα κοινωνικά αγαθά στους ιδιώτες και το κράτος να μοιράζει ανάμεσα στα μονοπώλια και τις πολυεθνικές. Και τα μονοπώλια και οι πολυεθνικές απαιτούν τέτοιο κράτος, γιατί στον ανταγωνισμό το μεγάλο ψάρι τρώει το μικρότερο. Αυτό ενοποιείτε.

Άρθρο 18. Σιωπή της ενοχής. Τι λέει το άρθρο 18; Λέει: «Ειδικό νόμοι ρυθμίζουν σχετικά με την ιδιοκτησία και τη διάθεση μεταλλείων, ορυχείων, σπηλαίων, αρχαιολογικών χώρων, θησαυρών, ιαματικών ρεόντων και υπόγειων υδάτων και γενικά του υπόγειου

πλούτου. Με νόμο ρυθμίζονται σχετικά με την ιδιοκτησία, την εκμετάλλευση και τη διαχείριση λιμνοθαλασσών, μεγάλων λιμνών, κ.λπ.». Γιατί δεν το ακουμπάτε; Αφού τα έχετε δώσει όλα. Τα έχετε βάλει στο ΤΑΙΠΕΔ και δεν ξέρω αν καμιά μέρα πάμε σπίτι μας και έχει πουληθεί. Εκεί έχουμε φτάσει. Τι να τολμήσετε, λοιπόν, με όλες τις μεγαλόστομες διακηρύξεις περί κοινωνικών αγαθών. Έλεος! Ένα λίτρο νερό πιο ακριβό από ένα λίτρο γάλα. Αυτή την πολιτική εφαρμόζετε και όταν τα έλεγε του ΚΚΕ εδώ και πάρα πολλά χρόνια, δεκαετίες θα έλεγα, μας κοροϊδεύατε για γραφικούς, ότι κάνουμε κινδυνολογία. Γι' αυτό δεν βάζετε. Πού είναι η άποψή σας ότι το νερό είναι κοινωνικό αγαθό; Αφού τα πουλάτε όλα. Όλα τα έχετε βγάλει στο σφυρί, ό,τι δίνει η φύση στον άνθρωπο.

ΦΩΤΕΙΝΗ ΒΑΚΗ: Αφού το κατοχυρώνει.

ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ ΠΑΦΙΛΗΣ: Να διαβάσετε καλά τι αποφασίζετε και όχι να μας κάνετε τώρα λογοκοπίες, για να μην απαντήσω και πολύ περισσότερα. Τα δίνετε όλα, τα έχετε όλα στο σφυρί. Μην μας λέτε τώρα. Το νερό στην Αθήνα είναι κοινωνικό αγαθό; Πόσα είναι τα ξένα κεφάλαια μέσα; Και αλλού; Για να μην συνεχίσω.

Άρθρα-κλειδιά που δεν θίγονται, επίσης, γιατί θα πούμε τι δεν θίγεται, μετά θα πούμε το τι θίγεται. Δεν σας είπαμε να βάλετε άρθρο ότι καταργείται η ατομική ιδιοκτησία στα μέσα παραγωγής. Αυτό θα το κάνει ο λαός είτε το θέλετε είτε τον εμποδίζετε. Δεν θα πάει η ιστορία πίσω. Αυτά γίνονται με κοινωνικές επαναστάσεις, όπως έγιναν και στο παρελθόν για το μέλλον.

Τα προνόμια του κεφαλαίου, άρθρο 107. Πενήντα επτά φοροαπαλλαγές στους εφοπλιστές. Καλά, εσείς είστε με τον λαό; Οι άλλοι είναι καθαροί, λένε: «Είμαστε με το κεφάλαιο». Εσείς δεν τολμάτε ούτε μία να κόψετε από τις πενήντα επτά. Εσείς είστε με τον λαό; Που τον νόμο του 1952 – αν δεν κάνω λάθος – δεν τον θίγετε, που προστατεύει τις ξένες επενδύσεις; Διαβάστε τι λέγατε. «Είναι αποικιοκρατικός αυτός ο νόμος», λέγατε. Εμείς λέγαμε ότι είναι προστασία του κεφαλαίου και των συμφερόντων του κεφαλαίου. Έστω ότι είναι αποικιοκρατικός. Αυτόν τον νόμο τον διατηρείτε.

Άρθρο 48. Όλα έχουν μία ενότητα, δεν είναι τυχαία. Κατάσταση πολιορκίας. Διαβάστε τι λέγατε παλιά, σε παλιές εποχές. Αλλά δεν είναι αυτό. Τι λέει το άρθρο 48; Σε περίπτωση που θα έχουμε πρόβλημα και εμπλοκές, τι θα γίνει; Αναστέλλονται όλα τα δικαιώματα του λαού. Η ελευθερία έκφρασης, γνώμης, η απεργία, η κινητοποίηση, η διαδήλωση, οι δημόσιες συναθροίσεις, πάνω από τρεις. Για θυμηθείτε! Απαγορεύονται όλα αυτά. Απαγορεύεται δηλαδή ο λαός να εκφράζει τη γνώμη του σε μία κρίση και εννοώ πολεμική και άλλη. Τι φοβάστε; Φοβάστε τον λαό; Τι θα κάνει δηλαδή ο λαός;

Ενώ από την άλλη μεριά, είσατε «κότες» όλοι, γιατί δεν τολμάτε να βάλετε ότι σ' αυτήν την κρίση επιτάσσονται τα αεροδρόμια. Δεκαεπτά αεροδρόμια στη «FRAPORT». Η συμφωνία λέει ότι δεν έχετε δικαίωμα ούτε κατά τη διάρκεια του πολέμου να τα επιτάξετε. Αποθήκες τροφίμων, φάρμακα, για να μην πεινάσει ο λαός. Αλλά να ξέρετε ο λαός δεν θα τα δεχτεί αυτά και σε τέτοια περίοδο, θα το κάνει μόνος του κόντρα σε αυτά που του βάζετε. Απαγορεύετε, λοιπόν, τη δράση στον λαό και δεν ακουμπάτε τίποτα άλλο.

Πάμε παρακάτω. Εκσυγχρονισμοί που κάνετε -προσέξτε αυτό θα το πω δύο και τρεις φορές- όπως λέγαμε παλιά για να διευκολύνουμε την ταξική πάλη. Γιατί μπας και τελειώσε; Εσείς και ο Λάσκαρης. Αλλά εσείς την έχετε τελειώσει εδώ και πολλά χρόνια.

Κοινωνικοί εταίροι. Αλήθεια, συνέταιροι είναι οι εργάτες με το κεφάλαιο; Συνέταιρος είναι αυτός που δουλεύει στο τρίτο υπόγειο με τον εφοπλιστή; Συνέταιρος είναι αυτός που δουλεύει μέσα στη βρώμα, μέσα σε άθλιες συνθήκες και με άθλια μεροκάματα με τον ιδιοκτήτη που ζει όπου θέλει; Κοινωνικοί εταίροι, το έχετε ενσωματώσει. Τελείωσε η ταξική πάλη, αλλά είναι ασυμφιλίωτες οι ταξικές αντιθέσεις.

Και γιατί δεν δέχεστε αφού θέλετε, όπως λέτε, να διευκολύνετε αυτό που κάποτε λέγατε και που τώρα αρνείστε την ταξική πάλη, τις προτάσεις του ΚΚΕ; Γιατί δεν καταργείτε τους περιορισμούς στην απεργία; Γιατί δεν καταργείτε το lock out και πάρα πολλά άλλα;

(Στο σημείο αυτό κτυπάει το κουδούνι λήξεως του χρόνου ομιλίας του κυρίου Βουλευτή)

Κοινωνικά δικαιώματα, ο τομέας. Απάτη. Είναι διακηρύξεις. Στα θέματα που αφορούν στο κεφάλαιο, την εξάρτηση και τα λοιπά είστε συγκεκριμένοι. Στα θέματα που αφορούν στα κοινωνικά δικαιώματα είστε διακηρυκτικοί, όπως άλλωστε όλα τα αστικά συντάγματα που λένε ότι όλοι οι Έλληνες έχουν δικαίωμα στην εργασία, στην παιδεία, στην κατοικία. Έφτασαν οι άνεργοι 30%. Στην υγεία έχουμε τα ράντζα και στην κατοικία έρχεται τώρα και το κόκκινο δάνειο και πληρώνει και ενόικιο σ' αυτό που το πλήρως τρεις φορές πάνω από την τράπεζα.

Και μάλιστα θεωρείται σαν μεγάλο κοινωνικό επίτευγμα, όπως λέτε, την κρατική εγγύηση ενός αξιοπρεπούς επιπέδου διαβίωσης. Τι σημαίνει «αξιοπρεπούς»; Για πέντε μας. Σημαίνει 500 ευρώ, 300 ευρώ που παίρνουν οι νέοι, 200 ευρώ, 100 ευρώ σαν χαρτζιλίκι;

Τι σημαίνει κοινωνικό δικαίωμα στην υγεία; Άλλος στο ράντζο και άλλος στην Ελβετία και στην Αμερική και στις ιδιωτικές κλινικές. Και μας λέτε τώρα για ίσα δικαιώματα και κοροϊδεύετε κυριολεκτικά τον κόσμο. Αν είναι κοινωνικά αγαθά, όλα δημόσια και δωρεάν, καμιά επιχειρηματική δράση.

Δεν είναι μόνο αυτό. Εμφανίζετε και αλλαγές δημοκρατίας για την εμβάθυνση της δημοκρατίας. Μάλιστα, είναι αντιδραστικές, βαθιά αντιδραστικές.

Τι κάνετε τώρα με την εκλογή Προέδρου Δημοκρατίας που την απειμπέκατε από τη Βουλή και με την εποικοδομητική ψήφο δυσπιστίας; Αλήθεια, ήθελα να ρωτήσω διευκρινίστηκε αν ξέρει κάποιος; Ποιος σοφός το βρήκε αυτό; Πού διάολο το βρήκε αυτό το πράγμα; Δεν έχουμε ξανακούσει ποτέ «εποικοδομητική ψήφος δυσπιστίας». Τι θέλετε να κάνετε με αυτό;

Ακόμα και αν δεν έχει κοινοβουλευτική πλειοψηφία η κυβέρνηση, ακόμα και αν είναι αντίθετη με το λαϊκό αίσθημα μέσα στον καπιταλισμό μιλάμε, θα παραμένει στην κυβέρνηση. Γιατί; Για να εξασφαλιστεί η σταθερότητα. Ποιον διευκολύνει η σταθερότητα; Τους εργαζόμενους, τον λαό ή το αστικό κράτος;

Αυτή είναι η συνεισφορά σας. Προσπαθείτε προληπτικά -και άλλοι πανηγυρίζουν, είναι στα κάγκελα, στα κεραμίδια, ζητωκραυγάζουν- να κλείσετε όποιες ρωγμές μπορεί να εκμεταλλευτεί το λαϊκό κίνημα για να πάρει κατακτήσεις και τα υπόλοιπα.

Τέλος, θέλετε να αποκαταστήσετε και την αξιοπιστία του πολιτικού συστήματος. Μπράβο, σας συγχαίρουμε! Θέλετε να αποκαταστήσετε αυτό το σάπιο αστικό πολιτικό σύστημα, αυτό της βαρβαρότητας που έφερε ό,τι έφερε. Δεν λύνετε ούτε ώριμα αιτήματα.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Γεώργιος Λαμπρούλης): Ολοκληρώστε, κύριε Παφίλη, σας παρακαλώ.

ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ ΠΑΦΙΛΗΣ: Τελειώνω σε μισό λεπτό, κύριε Πρόεδρε.

Αλήθεια, πού πήγε η πρόταση νόμου, κυρίες και κύριοι του ΣΥΡΙΖΑ, που είχαμε καταθέσει κάποτε και που ήταν παραπλήσια περί πλήρους διαχωρισμού Κράτους και Εκκλησίας στην προηγούμενη Συνταγματική Αναθεώρηση; Πήγε στα αζήτητα. Ποιο ήταν σωστό; Το τότε ή το σήμερα; Αυτά που έχουν γίνει πριν από διακόσια χρόνια σε καπιταλιστικά κράτη θέλετε να τα κάνετε και σήμερα.

Το συμπέρασμα, λοιπόν, είναι το εξής: Αυτό που κάνετε ουσιαστικά σήμερα όλοι μαζί -χοροστατούντος σήμερα του ΣΥΡΙΖΑ, επειδή είναι Κυβέρνηση και όχι επειδή δεν θα τα έκαναν οι άλλοι- είναι να χτίσετε τείχη ακόμα παραπέρα, συνταγματοποιημένα τείχη για να βάζουν εμπόδια στον λαό να μη διεκδικεί. Όσο μπορείτε να τον στριμώξετε. Να προστατέψετε όσο μπορείτε την καπιταλιστική βαρβαρότητα αντικειμενικά και πέρα από προθέσεις.

Ο λαός, όμως, θα βγει στο προσκήνιο, θα γκρεμίσει τα τείχη και τις φυλακές που κτίζετε. Και επειδή λέτε: «Πότε, πότε»; Να ξέρετε ότι όσα φέρνει η ώρα, δεν τα φέρνει ο χρόνος. Τότε θα πάρει την εξουσία, τότε θα υπάρχει η λαϊκή κυριαρχία, όταν πάρει τον πλούτο στα χέρια του. Τότε θα υπάρχει το Σύνταγμα του λαού, του μέλλοντος, της πραγματικής κοινωνικής δικαιοσύνης, της ελευθερίας, της απελευθέρωσης του ανθρώπου και το πρώτο άρθρο του θα γραφεί: «Καταργείται η εκμετάλλευση ανθρώπου από άνθρωπο», με το ΚΚΕ στην πρώτη γραμμή, όπως πάντα, σ' αυτόν τον αγώνα.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Γεώργιος Λαμπρούλης): Τον λόγο έχει ο κ. Απόστολος Βεσυρόπουλος από τη Νέα Δημοκρατία.

ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΒΕΣΥΡΟΠΟΥΛΟΣ: Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε. Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, η συζήτηση για την Αναθεώρηση του Συντάγματος είναι ιδιαίτερα αποκαλυπτική για τις πραγματικές προθέσεις της Κυβέρνησης.

Κατά πρώτο λόγο η Κυβέρνηση του κ. Τσίπρα δεν θέλει και ποτέ δεν ήθελε να δρομολογηθεί στη βάση ενός εθνικού διαλόγου και μιας εθνικής συνεννόησης μια ουσιαστική αναθεώρηση άρθρων του Συντάγματος.

Κατά δεύτερο λόγο, αυτό που ενδιέφερε και ενδιαφέρει την Κυβέρνηση του κ. Τσίπρα είναι να ναρκοθετήσει τη θητεία της επόμενης κυβέρνησης όχι μόνο στο ζήτημα της συνταγματικής αναθεώρησης, αλλά και σε άλλους τομείς, όπως είναι η οικονομία, αλλά και τα εθνικά θέματα.

Έφτασε στο σημείο να λένε κάποιοι κυβερνητικοί Βουλευτές, αλλά και Υπουργοί από το Βήμα της Βουλής, ότι αυτά τα οποία προτείνουν για κάθε αναθεωρητέο άρθρο δεσμεύουν και την επόμενη Βουλή που δεν μπορεί να αλλάξει το περιεχόμενό τους. Η καινοφανής αυτή θεωρία αποκαλύπτει τις διαθέσεις, αλλά και την ιδιοσυγκρασία αυτής της Κυβέρνησης.

Όσοι υποστηρίζουν αυτήν την άποψη μπορούν να μας εξηγήσουν για ποιον λόγο τότε ο συνταγματικός νομοθέτης παραπέμπει τη ψήφιση των αναθεωρητέων άρθρων στην επόμενη Βουλή; Για ποιον λόγο έχει προβλέψει να μεσολαβούν εκλογές;

Γιατί σε διαφορετική περίπτωση κάθε κυβέρνηση θα ολοκλήρωνε την αναθεώρηση στη δική της κυβερνητική θητεία και δεν θα χρειαζόταν να γίνει από την επόμενη Βουλή.

Η πρόβλεψη αυτή υπάρχει, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, γιατί με τη μεσολάβηση των εκλογών και μέσω των εκλογών επιτυγχάνεται και η συμμετοχή του πολίτη στη διαδικασία Αναθεώρησης του Συντάγματος, γιατί όταν ο πολίτης ψηφίζει ένα κόμμα σημαίνει ότι συναινεί και εγκρίνει τις προτάσεις αυτού του κόμματος για το περιεχόμενο των άρθρων που θα αναθεωρηθούν.

Ψιλά γράμματα αυτά για την Κυβέρνηση που το μόνο που την ενδιαφέρει είναι να φαλκιδεύσει το περιεχόμενο της συνταγματικής Αναθεώρησης. Άλλωστε, τις απόψεις που διατυπώνονται από την κυβερνητική παράταξη τις απέρριψαν επτά διαπρεπείς συνταγματολόγοι που απεφάνθησαν ότι η επόμενη Βουλή, που θα είναι αναθεωρητική, δεν δεσμεύεται ως προς το περιεχόμενο των αναθεωρητέων διατάξεων των άρθρων που θα ψηφιστούν από αυτήν τη Βουλή.

Παρ' όλα αυτά, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, η Νέα Δημοκρατία επέδειξε για άλλη μία φορά στάση ευθύνης συναινώντας στην αναθεώρηση άρθρων, όπως το άρθρο 32 για την αποσύνδεση της εκλογής Προέδρου της Δημοκρατίας από τις βουλευτικές εκλογές, όπως το άρθρο 86 και την κατάργηση του χρόνου παραγραφής για ζητήματα που συνιστούν ποινική ευθύνη Υπουργών και πολιτικών προσώπων, αλλά και για το άρθρο 62 που προβλέπει τον περιορισμό της βουλευτικής ασυλίας μόνο για τα αδικήματα που τελέστηκαν κατά την άσκηση των βουλευτικών καθηκόντων, όπως επίσης και το άρθρο 101Α για τη συγκρότηση των ανεξάρτητων αρχών.

Δεν παύει, όμως, η συγκεκριμένη πρόταση συνταγματικής Αναθεώρησης να είναι άτολμη και ανεπαρκής πρόταση. Η Κυβέρνηση αρνήθηκε να συμπεριλάβει στις αναθεωρητέες διατάξεις το άρθρο 16 για την ίδρυση και λειτουργία μη κρατικών πανεπιστημίων. Συνεχίζουν, μάλιστα, κάποιοι Βουλευτές της κυβερνητικής πλειοψηφίας να υποστηρίζουν ότι τα μη κρατικά πανεπιστήμια είναι αμφιβόλου ποιότητας και αξίας. Προφανώς όλοι αυτοί δεν έχουν αντιληφθεί τι συμβαίνει σε διεθνές επίπεδο.

Στην Κύπρο υπάρχει, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, ένα μη κρατικό πανεπιστήμιο, το Πανεπιστήμιο Λευκωσίας που προσφέρει το Μεταπτυχιακό Πρόγραμμα Ιατρικής του Πανεπιστημίου του «Saint George» του Λονδίνου μαζί με το δικό του κύκλο σπουδών και με τα δύο προγράμματα να καταλαμβάνουν υψηλές θέσεις αριστείας.

Στην Κύπρο, επίσης, υπάρχουν αγγλόφωνα και διεθνή προγράμματα. Ενισχύθηκε η φοίτηση και η εκπαίδευση εξ αποστάσεως. Τα πανεπιστήμια εκεί, δημόσια και ιδιωτικά, έφτασαν να έχουν σαράντα πέντε χιλιάδες φοιτητές και να αντιπροσωπεύουν

το 4,8% του ΑΕΠ της Κυπριακής Δημοκρατίας.

Όλα αυτά, ενώ το πρώτο δημόσιο πανεπιστήμιο στην Κύπρο ιδρύθηκε στις αρχές της δεκαετίας του 1990 και η άδεια για τη λειτουργία των τριών πρώτων μη κρατικών πανεπιστημίων δόθηκε το 2007. Από αυτά τα δύο στοιχεία και μόνο αντιλαμβάνεται κανείς πόσο γρήγορα προχώρησε η Κύπρος και αντίστοιχα πόσα βήματα πίσω έχει κάνει η Ελλάδα.

Η συνταγματική Αναθεώρηση της Κυβέρνησης υπηρετεί κομματικές σκοπιμότητες από τη στιγμή που δεν τόλμησε να εντάξει στον καταστατικό χάρτη της χώρας τολμηρές αλλαγές όπως είναι: Η παραχώρηση αρμοδιοτήτων και αυτοτελών πόρων για την άσκησή τους στην αυτοδιοίκηση με συνταγματική πρόβλεψη. Η αναγνώριση ελάχιστου εγγυημένου εισοδήματος για κάθε πολίτη αυτής της χώρας. Η θεσμοθέτηση ασφαλούς φορολογικού περιβάλλοντος με απαγόρευση της αναδρομικής επιβολής οποιουδήποτε βάρους. Η αναβάθμιση του πλαισίου που διασφαλίζει την απόλυτη ανεξαρτησία της δικαιοσύνης και των δικαστικών λειτουργιών, αλλά και την επιτάχυνση της απονομής της δικαιοσύνης.

Όλα αυτά η Κυβέρνηση δεν θέλησε να τα συζητήσει, όπως δεν θέλησε να συζητήσει ή να αφήσει τους πολίτες να αποφασίσουν για την αναθεώρηση του άρθρου 16. Όπως δεν θέλησε να αφήσει τους πολίτες να τοποθετηθούν για το αν συμφωνούν ή όχι με τη Συμφωνία των Πρεσπών. Ευνόητοι ήταν οι λόγοι. Γνώριζε και στη μία και στην άλλη περίπτωση ότι η συντριπτική πλειοψηφία των πολιτών είναι απέναντί της.

Την ετυμηγορία, όμως, των πολιτών ό,τι και να κάνει, δεν θα μπορούσε να την αποφύγει. Οι Έλληνες πολίτες στις εκλογές θα δώσουν την απάντησή τους σ' αυτήν την Κυβέρνηση. Αν κάνετε πρώτα τις ευρωεκλογές, θα χάσετε και μετά θα υποστείτε την απόλυτη συντριβή στις βουλευτικές εκλογές. Αν κάνετε ταυτόχρονα εκλογές και στήσετε τέσσερις κάλπες, θα χάσετε και στις τέσσερις.

Μέχρι εδώ ήταν η διαδρομή αυτής της Κυβέρνησης που συνέδεσε τη θητεία της με ένα επώδυνο και αχρείαστο μνημόνιο, με την παραχώρηση της δημόσιας περιουσίας στους δανειστές για ενενήντα εννέα χρόνια και με απαράδεκτες εθνικές υποχωρήσεις.

Όλα αυτά δεν τα ξεχνούν οι Έλληνες πολίτες και περιμένουν να σας δώσουν τη δική τους απάντηση.

Σας ευχαριστώ.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα της Νέας Δημοκρατίας)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Γεώργιος Λαμπρούλης): Ευχαριστούμε τον κ. Βεσυρόπουλο.

Το λόγο έχει η κ. Βάκη, Κοινοβουλευτική Εκπρόσωπος του ΣΥΡΙΖΑ.

ΦΩΤΕΙΝΗ ΒΑΚΗ: Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

Κυρίες και κύριοι Βουλευτές, η Αναθεώρηση του Συντάγματος, ως κορυφαία πολιτική πράξη της Δημοκρατίας, ουδέποτε συνετέλεσθε σε ιστορικό κενό. Τα σημαντικότερα Συντάγματα στην ιστορία γέννησαν επαναστάσεις και αγώνες εναντίον δικτατορικών καθεστώτων και ολοκληρωτισμών. Οι συνταγματικές αναθεωρήσεις, συνακόλουθα, μολονότι διεξάγονται με πνεύμα συναίνεσης και δεν προκύπτουν ως δωρεά ή σοφία του νομοθέτη, αλλά εγγράφουν και συμπυκνώνουν συμφέροντα, κοινωνικούς αγώνες, αξιακά προτάγματα.

Σε τι, επομένως, αποσκοπεί η πρόταση Αναθεώρησης του Συντάγματος στην παρούσα συγκυρία; Αν το Σύνταγμα του 1975 γέννησε η διττή ανάγκη εδραίωσης της δημοκρατίας μετά από μία επτάχρονη δικτατορία και συμπερίληψης μιας καθημαγμένης χώρας στην ευρωπαϊκή οικογένεια, την παρούσα πρόταση Αναθεώρησης του Συντάγματος γεννά η ανάγκη δημιουργίας δημοκρατικών αναχωμάτων στην επέλαση του νεοφιλελευθερισμού που στη χώρα μας, υπό τη μορφή των μνημονίων, καταστρατήγησε ελευθερίες και δικαιώματα, υπονόμησε το κοινωνικό κράτος και εξασθένησε δημοκρατικούς θεσμούς.

Ας ανακαλέσουμε τις παράπλευρες, πλην οδυνηρές, απώλειες που επέφεραν τα πρώτα χρόνια των μνημονίων: Εξαύλωση του ρόλου του Κοινοβουλίου, κρίση των θεσμών, απαξίωση του πολιτικού συστήματος και μία επικίνδυνη άνοδος του φασισμού. Η χρεοκοπία στην οικονομία που επέβαλε τα δημοσιονομικά προ-

γράμματα προσαρμογής, ήτοι μια δυσβάσταχτη λιτότητα, φαίνεται να συνεπάγεται πάντοτε τη λιτότητα στη δημοκρατία. Διότι προγράμματα που συρρικνώνουν εισοδήματα και δημόσιες δαπάνες, αυξάνουν αλματωδώς την ανεργία, στερούν τα ιερά και απαράγραπτα δικαιώματα του πολίτη, όπως την εργασία, τη στέγη, την ασφάλιση, τούτέστιν την αξιοπρέπεια που εγγυάται ένα υλικό μίνιμουμ διαβίωσης, δεν δύνανται να διασφαλίζουν τη συναίνεση ή να εδράζονται σε κάποιο κοινωνικό συμβόλαιο.

Επιβάλλονται, συνεπώς, με κόστος θεσμικές εκτροπές, μικρά κοινοβουλευτικά πραξικοπήματα, καταδικάζοντας τη νομοθετική εξουσία του πολιτεύματος σε ρόλο παρατηρητή, διορίζοντας ακόμη τεχνοκράτες πρωθυπουργούς.

Η μομφή της «συρριζοποίησης» που επιρρίπτει η Αξιωματική Αντιπολίτευση στην πρότασή μας της Αναθεώρησης του Συντάγματος δεν είναι τίποτε άλλο παρά η θωράκιση της δημοκρατίας διά μέσου μιας νέας αρχιτεκτονικής του πολιτεύματος, της εισαγωγής θεσμών άμεσης δημοκρατίας, που θα λειτουργούν όχι βεβαίως ως υποκατάστατο, αλλά ως ενίσχυση της αντιπροσωπευτικής δημοκρατίας, ενδυναμώνοντας τη φωνή του πολίτη και της συνταγματικής θεμελίωσης κοινωνικών δικαιωμάτων και των κοινών.

Βεβαίως, δεν μας εκπλήσσει η εναντίωσή σας στη συνταγματική θεμελίωση κοινωνικών δικαιωμάτων. Και δεν μας εκπλήσσει, διότι διά στόματος του Αρχηγού σας θεωρείτε την κοινωνική ανισότητα ως μία φυσική κατάσταση και δεν τρέφετε αυταπάτες για μια κοινωνία χωρίς ανισότητες. Δεν μας εκπλήσσει, διότι πρώτιστη έγνοια για την αναθεωρητέα ύλη ήταν η συνταγματοποίηση των ισοσκελισμένων προϋπολογισμών, ήτοι η νεοφιλελευθεροποίηση του Συντάγματος. Δεν μας εκπλήσσει, διότι η προτεραιότητα της οικονομίας έναντι της πολιτικής, η εκχώρηση της πολιτικής σε τεχνοκράτες, είναι καταστατικός όρος της ιδεολογίας σας και η δημοκρατία, το κράτος του δήμου, η φωνή του πολίτη, για εσάς φαίνεται να είναι ένας αφόρητος λαϊκισμός.

Κυρίες και κύριοι Βουλευτές, είναι γνωστή η θυμηδία του Μαρξ για τα δικαιώματα των πρώτων νεωτερικών Συνταγμάτων, για τις χρήσεις και καταχρήσεις της ελευθερίας και της ισότητας. Για τον Μαρξ η ελευθερία και η ισότητα γίνονταν φενάκη που επικάλυπτε σχέσεις ανισότητας και εκμετάλλευσης και η ερμηνεία τους εξαντλείτο στην ελευθερία του εμπορεύεσθαι και στην ισότητα αποκλειστικά ως ισονομία. Είναι, επίσης, γνωστή και η κριτική του Ρουσσώ των ισονομιών, σύμφωνα με την οποία ακόμα και η ισονομία, για να μην είναι κενό περιεχομένου γράμμα, προϋποθέτει την υλική ισότητα.

Η ισονομία σε μία κοινωνία βαθέων ανισοτήτων είναι οξύμωρο. Άρα, αδήριτη προϋπόθεση και όρος της δημοκρατίας και του κοινωνικού κράτους, που κινείται στον πυρήνα των δικών μας οραμάτων, είναι στα συνταγματικά θεμελιωμένα δικαιώματα του τυπικού φιλελεύθερου κράτους δικαίου να προστίθεται πάντα ένα υλικό μίνιμουμ διαβίωσης, αναγκαίου και ικανού όμως να κατοχυρώνει την αξιοπρέπεια του ανθρώπινου προσώπου. Τα κοινωνικά δικαιώματα, λοιπόν, που εμπεριέχονται στη δική μας πρόταση Αναθεώρησης του Συντάγματος είναι προαπαιτούμενο, είναι πυξίδα που προσανατολίζει στο μακρύ ταξίδι προς τον δημοκρατικό σοσιαλισμό.

Κυρίες και κύριοι Βουλευτές, τη συνταγματική θεμελίωση των κοινωνικών δικαιωμάτων επιτάσσει η βούληση άμβλυνσης και εξάλειψης των κοινωνικών ανισοτήτων, η θεραπεία των οποίων επ' ουδενί δεν πρέπει να επαφίεται στη φιλανθρωπία ή σε μία γενοκλόγια διατυπωμένη υποχρέωση του κράτους.

Τη συνταγματική θεμελίωση της καθολικής πρόσβασης στην ιατροφαρμακευτική περίθαλψη, στην παιδεία, στα κοινά, το νερό και την ενέργεια, που αποδομήθηκαν από την ιδεολογική εμμονή στις ιδιωτικοποιήσεις και βεβαίως, δεν συνιστούν όρο ευζωίας, αλλά στοιχειώδη όρο επιβίωσης, επιβάλλει η απόπειρα να ανοικοδομηθεί το κοινωνικό κράτος και η κοινωνική δικαιοσύνη, θεμέλιος λίθος των οποίων είναι η ισότητα στην πρόσβαση των δημόσιων αγαθών όλων ανεξαιρέτως, ανεξαρτήτως της αξίας τους και των επιμέρους κατηγορημάτων τους.

Εδώ επιτρέψτε μου μία σύντομη αναφορά, έχει γίνει πολύς λόγος, για το άρθρο 16. Το πανεπιστήμιο, όπως το όρισε η ιδρυτική του συνθήκη τι είναι; Είναι ο δημόσιος χώρος ελεύθερης διδασκαλίας και έρευνας που κατοχυρώνει θεσμικά η διοικητική

του αυτονομία και η δημοκρατική διαβούλευση των μελών της κοινότητας. Ποια ήταν η γενεσιουργός αιτία των πρώτων πανεπιστημίων οκτώ αιώνες πριν; Ήταν η κατοχύρωση και θέσπιση ενός δημόσιου χώρου διεξαγωγής απρόσκοπτης έρευνας και εκφοράς ελεύθερης σκέψης, χειραφετημένης από τον ζυγό οποιασδήποτε εξουσίας, οικονομικής, εκκλησιαστικής, κρατικής.

Συνεπώς, τα πανεπιστήμια δεν είναι τεχνικές σχολές κατάρτισης και ειδικευσης και οι σπουδαστές, βεβαίως, δεν είναι πελάτες που αγοράζουν γνώση από πωλητές διδασκόντες.

Δεν ρυθμίζει το αόρατο χέρι της αγοράς γνωστικά αντικείμενα και ερευνητικά πεδία που θεραπεύει το πανεπιστήμιο. Διότι η επιστημονική έρευνα ή θα είναι ελεύθερη και ακηδεμόνευτη ή δεν θα υπάρχει. Έρευνα χειραγωγούμενη, έρευνα έρμαιο της οικονομικής χρησιμοθηρίας είναι σχήμα οξύμωρο.

Και μάλιστα τα αντικείμενα έρευνας όχι μόνο δεν υπόκεινται στους νόμους της αγοράς, αλλά πρέπει να είναι και τέτοια, μπορεί να είναι τέτοια που να την αμφισβητούν ευθέως. Μπορούμε να φανταστούμε ένα πανεπιστήμιο από το οποίο απουσιάζουν οι κοινωνικές και οι ανθρωπιστικές επιστήμες, που αρθρώνουν λόγο ρηξικέλευθο και λόγος υπαρέξής τους είναι και η κριτική της υπάρχουσας τάξης πραγμάτων; Είναι τυχαία η εχθρότητα και η συστηματική υποβάθμιση αυτών των επιστημών από την εποχή του θατοερισμού;

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι της Αξιωματικής Αντιπολίτευσης, έρχομαι στα κοινωνικά δικαιώματα. Το μόνο δικαίωμα που προτίθεστε να αναγνωρίσετε είναι αυτό της ανταπεργίας.

Η δική μας πρόταση για το άρθρο 22 προστατεύει την εργασία κατοχυρώνοντας το δικαίωμα ίσης αμοιβής για ίσης αξίας εργασία, που αμαύρωσε ο επαίσχυντος υποκατάστατος μισθός, τις συλλογικές διαπραγματεύσεις, το δικαίωμα μονομερούς προσφυγής των κοινωνικών εταίρων στη διαίτησή και την αρχή της ευνοϊκότερης ρύθμισης.

Και αν για τους φίλους των «Σικάγο μπόις» που ενέπνευσαν τον Πινόσέτ η ασφάλεια εκτός από την ιδιωτική ασφάλιση εξισώνεται με την καταστολή, με τα τείχη και το ανηλέες κυνήγι του ξένου που παρεισέφρησε στα πατρικά εδάφη μολύνοντάς τα, για μας η ασφάλεια παραπέμπει στο δικαίωμα καθολικής ασφάλισης, καθολικής κάλυψης στο πλαίσιο ενός δημόσιου αναδιανεμητικού συστήματος επί τη βάση της αρχής της αλληλεγγύης.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, το έλλειμμα δημοκρατικής νομιμοποίησης που περιγράφουν οι όροι «μεταπολιτική», «μεταδημοκρατία», αντιπολιτική και αντιδημοκρατία κατ' ουσία, έγκειται στην άνευ όρων εκχώρηση της άσκησης της εξουσίας, της άσκησης πολιτικής είτε σε μηχανισμούς της εξουσίας και τεχνοκράτες-ειδικούς είτε σε ανέλεγκτα οικονομικά και πολιτικά κέντρα που ασκούν εξουσία ερήμην των πολιτών.

Η καθιέρωση του θεσμού του δημοψηφίσματος διά της τροποποίησης της παραγράφου 2 του άρθρου 44 δεν εμφορείται από μια νοσταλγία για την αρχαία αθηναϊκή δημοκρατία ή για τις νεωτερικές της αναβιώσεις, ούτε αποπειράται –προσπαύει– να υποκαταστήσει την αντιπροσωπευτική εντολή, που κατοχυρώνουν όλα τα σύγχρονα συντάγματα, αλλά να την ενισχύσει. Διότι στην παρούσα αντιπολιτική συνθήκη, που η πολιτική εκφυλίζεται σε υποχείριο της οικονομίας και κέντρων που λειτουργούν πέρα και έξω από τη βούληση του πολίτη, η δημόσια σφαίρα συνακόλουθα έχει εκφυλιστεί σε χαλκείο προπαγάνδας, παραπολιτικής, fake news και τιτιβισμάτων εν είδει κραυγών και αφορισμών.

Το vox populi, vox dei, η γενική βούληση, που μολονότι κατά Ρουσσώ είναι ορθή αλλά ενίοτε πλανάται, ενδεχομένως να αποφασίζει εν θυμώ και όχι με τη δύναμη του καλύτερου επιχειρήματος. Τα δημοψηφίσματα δίνοντας φωνή και ρόλο σε έναν απελπισμένο και παροπλισμένο πολίτη μπορούν να επιτελέσουν έναν παιδευτικό ρόλο, να εκπαιδεύσουν στη συμμετοχική δημοκρατία και στη δημόσια διαβούλευση, στην ορθή χρήση του λόγου και συνεπώς να ισχυροποιήσουν τη δημοκρατία.

Έρχομαι τώρα στο περίφημο άρθρο 86 στην αναθεώρηση του οποίου όλες και όλοι, νομίζω, οφείλουμε να συμφωνήσουμε.

(Στο σημείο αυτό κτυπάει το κουδούνι λήξεως του χρόνου ομιλίας της κυρίας Βουλευτού)

Τελειώνω σε ένα λεπτό, κύριε Πρόεδρε.

Κοιτάξτε, η επιδημία σκανδάλων που ενέσκηψε στη χώρα μας

και αποτέλεσε μία από τις εγγύριες αιτίες της ελληνικής τραγωδίας, μιας τραγωδίας που εξαέρωσε το ένα τέταρτο του εθνικού μας πλούτου, καταδίκασε σε φτώχεια την ελληνική κοινωνία και υποθήκευσε το μέλλον των νεότερων γενεών, συνιστά μια αν όχι αντεστραμμένη, μια διεστραμμένη ανάγνωση του αόρατου χεριού.

Διότι αν το αόρατο χέρι της οικονομίας μεταμορφώνει, μας έλεγε ο Σμιθ, το ιδιωτικό συμφέρον σε δημόσιο αγαθό, το ορατό χέρι ενός συστήματος παρεισέφρησε στον δημόσιο βίο μετατρέποντας κρατικές λειτουργίες και δημόσια αξιώματα σε θύλακες διαφθοράς και μέσα εξυπηρέτησης ιδιωτικών συμφερόντων.

Θα πρέπει λοιπόν να σταματήσει αυτό και να δημιουργηθούν ασφαλιστικές θεσμικές δικλίδες ασφαλείας για να μην επανεμφανίζονται τέτοια φαινόμενα.

Κλείνω με τη ρύθμιση του άρθρου 3 που και για αυτό ακούστηκαν πάρα πολλά. Ουδέποτε η χώρα μας είχε αντικληρικαλιστική παράδοση, ουδέποτε βαπτίστηκε στα νάματα του Διαφωτισμού και στα προτάγματα της νεωτερικότητας που εισάγονταν. Στη χώρα μας που εσχάτως αναβιώνει μια εθνικοφροσύνη και το έθνος δεν ορίζεται ως κοινότητα που μετέχει σε κοινές αξίες ή το έθνος των πολιτών που μας κληροδότησε ο μακρύς 18^{ος} αιώνας και οι μεγάλες νεωτερικές επαναστάσεις που γέννησαν και τα πρώτα συντάγματα, αλλά ως το όμαιμων, το ομόθησκον, το ομόγλωσσον εις το όνομα του οποίου, ξέρετε, διαπράχθηκαν εγκλήματα και αποκλεισμοί, διχάστηκαν κοινωνίες και επώαστηκε το αυγό του φιδιού.

Ας ολοκληρώσει, λοιπόν, η διαδικασία της αναθεώρησης ό,τι άφησε ημιτελές ο διαφωτισμός που μας προσπέρασε. Ας καθιερωθεί η διακριτότητα Εκκλησίας-Πολιτείας και ας θεσπίσουμε έστω τώρα μια πολιτεία ουδετερότητας που θα ισχύει τα του Καίσαρος τω Καίσαρι, τα του Θεού τω Θεώ και δεν θα παρατηρείται το φαινόμενο ενός θρησκευόμενου κράτους ή ενός κλήρου που πολιτικολογεί και παρεμβαίνει είτε στο περιεχόμενο μαθημάτων είτε στην εξωτερική πολιτική.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, σε κλίμα συναίνεσης, αμοιβαίου σεβασμού και εμπιστοσύνης, όπως επιτάσσουν οι κανόνες της δημοκρατίας, ας τολμήσουμε να κάνουμε κάποια βήματα διαφωτισμού με φόντο όχι τη μικρή, αλλά τη μεγάλη εικόνα που δεν είναι ευοίωνη.

Η Ευρώπη, δυστυχώς, γερνάει ανεπιτυχώς. Έχει ήδη απωλέσει ένα μέλος της και απειλείται και με άλλους ακρωτηριασμούς και φαίνεται τελευταία να αποφάσισε να κατεβάσει τον διακόπτη των φώτων και να βυθιστεί στο σκοτάδι.

Και ξέρουμε, δυστυχώς, ποιοι προσπαθούν να αποσπάσουν την πολιτική υπεραξία της κρίσης, της κατεδάφισης του κοινωνικού κράτους του ελλείμματος της δημοκρατίας. Το έλλειμμα της δημοκρατίας που γεννάει η προτεραιότητα της οικονομίας έναντι της πολιτικής, η θέαση των αγορών ως μιας μετανεωτερικής ειμαρμένης που επικρέμαται πάνω από τα κεφάλια μας ορίζοντας τις ζωές μας, αλλά και η λήψη αποφάσεων σε κάποια παραθεσμικά κονκλάβια ερήμην των πολιτών δεν θεραπεύεται με άρση της δημοκρατίας ούτε θα ιανθεί από εθνικιστικές κραυγές-περιχαράκσεις που ορθώνουν τείχη, αλλά μόνο με περισσότερη δημοκρατία. Αυτό χρειαζόμαστε.

Σας ευχαριστώ πολύ.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα του ΣΥΡΙΖΑ)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Γεώργιος Λαμπρούλης): Τον λόγο έχει ο κ. Κρεμαστινός από τη Δημοκρατική Συμπράταξη.

ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΚΡΕΜΑΣΤΙΝΟΣ (Ε' Αντιπρόεδρος της Βουλής): Κύριε Πρόεδρε, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, έχω υποβάλει μία τροπολογία για το άρθρο 38 παράγραφος 2 του Συντάγματος, η οποία αναφέρεται σε αντικατάσταση του Πρωθυπουργού όταν υπάρχουν σοβαροί λόγοι υγείας και δεν μπορεί να επιτελέσει τα καθήκοντά του.

Η αλήθεια είναι ότι πολλοί συνάδελφοι μου είπαν «Μα γιατί; Αφού το Σύνταγμα λέει ότι όταν ο Πρωθυπουργός δεν μπορεί να ασκήσει τα καθήκοντά του, τότε η κοινοβουλευτική ομάδα ορίζει άλλον Πρωθυπουργό». Και μάλιστα και μια σοβαρή εφημερίδα και ένας σοβαρός αρθρογράφος μου αφιέρωσε ένα κομμάτι λέγοντας περίπου αυτό το πράγμα.

Βέβαια, εκ πρώτης όψεως ακούγεται λογικό. Όμως, στην

πραγματικότητα αυτό δεν μπορεί να γίνει ποτέ. Και ανέφερα εγώ ως παράδειγμα τη δική μου εμπειρία, τη κακή μου εμπειρία, με την υπόθεση τότε του Ωνασίου και του Ανδρέα Παπανδρέου, όπου ουσιαστικά ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας εκλιπαρούσε τους γιατρούς να δώσουν ένα πιστοποιητικό ότι αδυνατεί ο Πρωθυπουργός να εκτελέσει τα καθήκοντά του. Ο Αρχηγός τότε της αντιπολίτευσης, ο κ. Έμπερτ, απήντησε και αυτός, αν θέλετε, το ίδιο αίτημα και μάλιστα με προσωπική επιστολή που έστειλε σε εμένα και η οποία θα υπάρχει στα γραφεία της Νέας Δημοκρατίας.

Και φυσικά οι γιατροί αρνήθηκαν να δώσουν πιστοποιητικό ότι αδυνατεί ο Πρωθυπουργός να εκτελέσει τα καθήκοντά του, γιατί απλούστατα οι γιατροί δεν ήθελαν να αναλάβουν αυτήν την ευθύνη. Γιατί έλεγαν και ότι και μία στο εκατομμύριο πιθανότητες να έχει να επανέλθει ο Πρωθυπουργός, εμείς θα τον αντικαταστήσουμε;

Ε, λοιπόν, τι έγινε; Ο Πρωθυπουργός μετά από ενάμιση μήνα στην εντατική μονάδα συνήλθε, έφυγε από την εντατική μονάδα και υπέβαλε την παραίτηση του μετά από δεκαπέντε ημέρες. Εάν οι γιατροί είχαν δώσει αυτή τη γνωμάτευση -που δεν την έδωσαν και καλώς δεν την έδωσαν και προεξοφλώ ότι ουδέποτε θα τη δώσουν οι γιατροί- τι θα συνέβαινε; Θα είχε αντικατασταθεί ο Πρωθυπουργός προ των Χριστουγέννων, θα ξυπνούσε τον Ιανουάριο, θα του έλεγαν ότι δεν είσαι Πρωθυπουργός και θα ήταν αρχηγός του ΠΑΣΟΚ, γιατί δεν είχε παραιτηθεί.

Αυτά τα πράγματα δεν είναι τόσο απλά. Ας μην τα απλουστεύουμε, λοιπόν, και ας μη λέμε, «ξέρετε, οι γιατροί θα δώσουν γνωμάτευση». Οι γιατροί δεν αναλαμβάνουν τέτοια ευθύνη.

Σας έφερα ένα κλασικό παράδειγμα για να το αντιληφθείτε.

Κατά συνέπεια, πρέπει να βρεθεί μια διάταξη που περίπου να λειτουργήσει όπως λειτουργεί το αμερικανικό σύνταγμα, που είναι προεδρικό. Εμείς δεν έχουμε προεδρικό, έχουμε πρωθυπουργικό. Εν πάση περιπτώσει, όμως, δεν μπορεί να επαφίεται η δημοκρατία, αν θέλετε, στα χέρια των γιατρών, οι οποίοι πολύ δικαίως δεν μπορούν να αναλάβουν τέτοια ευθύνη.

Πρέπει να πω και κάτι άλλο: Αν τυχόν η κατάσταση του Ανδρέα Παπανδρέου παρετεινέτο και δεν γινόταν ό,τι έγινε και έφευγε και ο Ιανουάριος, τι θα είχε συμβεί; Θα ερχόντουσαν τα Ίμια -που ήρθαν κάπου στα μέσα Ιανουαρίου- και δεν θα υπήρχε Πρωθυπουργός. Ο Πρωθυπουργός θα ήταν στη μονάδα. Τότε και ο αείμνηστος Μιλτιάδης Έμπερτ και ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας και όλοι είχαν στηρίξει τις ελπίδες τους στους γιατρούς. Οι γιατροί δεν έδιναν κανένα πιστοποιητικό και είχε παραλύσει η χώρα. Άρα, δεν είναι ένα ζήτημα που πρέπει να μας προβληματίσει όλους;

Με βάση, λοιπόν, τα γεγονότα -και μόνο τα γεγονότα- έκανα αυτήν την πρόταση, την οποία και θα σας παρακαλέσω να τη δείτε σοβαρά και όχι κομματικά, γιατί μου έκανε εντύπωση που δεν υπέγραψε κανένας Βουλευτής της Νέας Δημοκρατίας. Δεν μπορούν να καταλάβω το γιατί. Ο ίδιος ο Μιλτιάδης Έμπερτ ζητούσε αυτό το πράγμα. Και γνωρίζω καλά ότι το γνωρίζουν και οι στενοί συνεργάτες του, πολλοί από τους οποίους είναι σήμερα σε ανώτατες θέσεις στο δημοκρατικό μας πολίτευμα. Δεν μπορώ να καταλάβω το γιατί. Ούτε κομματικό είναι, ούτε έχει καμμία άλλη σκοπιμότητα. Θα ήθελα, λοιπόν, να παρακαλέσω να το δούμε όλοι αντικειμενικά αυτό το θέμα και να βρούμε τον σωστό δρόμο για να ξεμπλοκαριστεί μια τέτοια, αν θέλετε, περίπτωση, η οποία την εποχή εκείνη, τουλάχιστον, ήταν ένα αρνητικό σημείο για την πολιτική ζωή της χώρας.

Ευχαριστώ.

(Χειροκροτήματα από τις πτέρυγες της Δημοκρατικής Συμπράταξης και του ΣΥΡΙΖΑ)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Γεώργιος Λαμπρούλης): Ευχαριστούμε τον κ. Κρεμαστινό.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, έχω την τιμή να ανακοινώσω στο Σώμα ότι τη συνεδρίασή μας παρακολουθούν από τα άνω δυτικά θεωρεία, αφού προηγουμένως ξεναγήθηκαν στην έκθεση της αίθουσας «ΕΛΕΥΘΕΡΙΟΣ ΒΕΝΙΖΕΛΟΣ» και ενημερώθηκαν για την ιστορία του κτηρίου και τον τρόπο οργάνωσης και λειτουργίας της Βουλής τριάντα έξι μαθητές και μαθήτριες και δυο εκπαιδευτικοί συνοδοί τους από το 4^ο Γυμνάσιο Αργινίου.

Η Βουλή τούς καλωσορίζει.

(Χειροκροτήματα απ' όλες τις πτέρυγες της Βουλής)
Τον λόγο έχει ο κ. Κέλλας από τη Νέα Δημοκρατία.

ΧΡΗΣΤΟΣ ΚΕΛΛΑΣ: Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, σαράντα πέντε χρόνια μετά από τη Μεταπολίτευση θα έπρεπε να έχουμε καταλήξει σε συγκεκριμένες κατευθύνσεις για μια συνταγματική Αναθεώρηση που θα έχει ως σκοπό την αναθεώρηση του κράτους και τη στήριξη της ελληνικής κοινωνίας, θέτοντας ως στόχους τις αναγκαίες μεταρρυθμίσεις στην παιδεία, στην οικονομία, στη δημόσια διοίκηση και στη δικαιοσύνη.

Αντ' αυτού, η Κυβέρνηση ΣΥΡΙΖΑ-προθύμων έφερε τη συνταγματική Αναθεώρηση με μια σειρά από προτάσεις, οι οποίες όχι μόνο δεν ανταποκρίνονται κατ' ελάχιστο στην εκπλήρωση των ανωτέρω στόχων, αλλά προδήλως εξυπηρετούν προεκλογικές σκοπιμότητες. Όπως και με την κατάρρευση Συμφωνία των Πρεσπών, εναντιώνεστε στα θρησκευτικά πιστεύω της συντριπτικής πλειοψηφίας του ελληνικού λαού.

Με το άρθρο 3 επιδιώκετε το διαχωρισμό Εκκλησίας-Κράτους και την ουδετεροθρησκεία. Ποια ουδετεροθρησκεία; Η θρησκευτική ελευθερία είναι απόλυτα κατοχυρωμένη στο άρθρο 13 του Συντάγματος και διασφαλίζει την ισότητα των θρησκειών. Βέβαια, όλα αυτά συνοδεύονται από το μόνιμο σύνθημά σας: όποιος έχει θρησκευτική και εθνική συνείδηση είναι ακροδεξιός ή φασίστας.

Εδώ, λοιπόν, σας λέμε το πρώτο μεγάλο «όχι». Καμμία αλλαγή του άρθρου 3, καμμία μεταβολή του καθεστώτος των κληρικών. Η Ορθόδοξη Εκκλησία θα παραμείνει πυλώνας του έθνους.

Έρχομαι στον έτερο πυλώνα του έθνους, την ελληνική οικογένεια. Προτείνετε την αναθεώρηση του άρθρου 21 παράγραφος 1, αφαιρώντας τη διάταξη που ορίζει την οικογένεια ως θεμέλιο της συντήρησης και της παραγωγής του έθνους. Γιατί; Τόσο πολύ σας ενοχλεί η συνείδηση της εθνικότητας; Γιατί δεν στηρίζετε την ελληνική οικογένεια; Γιατί τα βάζετε με τους πολύτεκνους και τους τρίτεκνους; Αρνείστε το δημογραφικό πρόβλημα της Ελλάδας;

Ο στόχος σας είναι προφανής. Αποδυνάμωση της εθνικής και θρησκευτικής συνείδησης. Άλλωστε, για αυτό προβλέψατε και την παραχάραξη της ιστορίας και την αναθεώρηση των σχολικών βιβλίων και των χαρτών. Σήμερα με τους Σκοπιανούς, αύριο ποιος ξέρει;

Οι βορειοηπειρώτες αδελφοί μας υφίστανται διώξεις κάθε είδους από την κυβέρνηση Ράμα, ώστε να αναγκαστούν να εγκαταλείψουν τα σπίτια τους. Βέβαια, κάποιοι από εσάς δεν βλέπουν Βόρειο Ήπειρο, αλλά νότιο Αλβανία. Η αδυναμία σας σε ό,τι έχει σχέση με τη λέξη «Βόρειο», όχι απλώς γνωστή. «Βόρεια Κύπρος», «Βόρεια Ήπειρος», «Βόρεια Μακεδονία».

ΧΡΗΣΤΟΣ ΜΠΙΓΓΙΑΛΑΣ: Έλεος!

(Θόρυβος από την πτέρυγα του ΣΥΡΙΖΑ)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Γεώργιος Λαμπρούλης): Σας παρακαλώ, κύριοι συνάδελφοι, μη διακόπτετε.

ΧΡΗΣΤΟΣ ΚΕΛΛΑΣ: Κατά τα λοιπά, προβλέπετε στο ίδιο άρθρο το δημόσιο έλεγχο της ηλεκτρικής ενέργειας και των δικτύων κοινωνικής διανομής και των κοινωνικών αγαθών. Σας ρωτώ: Ποιον κοροϊδεύετε; Εσείς δεν εκχωρήσατε τη δημόσια περιουσία, κύριε Δουζίνα, που σας βλέπω ότι διαμαρτύρεστε, για εκατό ολόκληρα χρόνια στο υπό ξένη διοίκηση Υπερταμείο;

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Γεώργιος Λαμπρούλης): Κύριε Κέλλα, θερμή παράκληση, μην αναφέρεστε προσωπικά.

ΧΡΗΣΤΟΣ ΚΕΛΛΑΣ: Μάλιστα, κύριε Πρόεδρε.

Εσείς δεν προωθείτε τώρα την ιδιωτικοποίηση της ΔΕΗ; Δεν το κάνετε;

Έρχομαι και σε άλλα δυο σημεία, όπου όχι μόνο κοροϊδεύετε, αλλά εμπαιζετε τον κόσμο. Προβλέπετε τη διεξαγωγή δημοψηφίσματος με πεντακάσιες χιλιάδες ή ένα εκατομμύριο αιτήσεις πολιτών. Εδώ, βέβαια, όχι απλώς γελάμε. Εσείς είστε που ξεφτίλισατε παγκοσμίως την έννοια του δημοψηφίσματος. Εσείς δεν κάνατε το «όχι», «ναι»; Και η υποκρισία έχει τα όριά της, αγαπητοί συνάδελφοι!

Στον αντίποδα βρίσκεται η δική μας πρόταση, μια συνταγματική Αναθεώρηση για ένα κράτος που θα είναι σύγχρονο, ανταγωνιστικό και αποτελεσματικό.

Έρχομαι στο άρθρο 16. Όπως έχει πει ο Πρόεδρός μας, ο Κυριάκος Μητσοτάκης, όλα είναι θέμα παιδείας. Προτείνουμε την αυτοτέλεια και τη στήριξη, ενίσχυση των δημόσιων πανεπιστημίων και τασσόμεθα υπέρ της ίδρυσης ιδιωτικών και μη κερδοσκοπικών πανεπιστημίων.

Επιτέλους, συμπληρώνουμε τη δεύτερη δεκαετία του 21ου αιώνα και η χώρα οφείλει να ευθυγραμμιστεί με το διεθνές και το ευρωπαϊκό περιβάλλον. Πρέπει να αντιληφθείτε τα οφέλη που θα έχουν για την οικονομία και την ανάπτυξη η λειτουργία ιδιωτικών και μη κερδοσκοπικών πανεπιστημίων υπό την εποπτεία μιας ανεξάρτητης αρχής.

Τα παιδιά μας θα έχουν περισσότερες επιλογές και θα μένουν στην Ελλάδα χωρίς να υπάρχει «αιμορραγία» προς το εξωτερικό. Η χώρα μας μπορεί να μετατραπεί σε ένα διαπεριφερειακό κέντρο εκπαίδευσης, προσελκύοντας επιστήμονες από κάθε γωνιά της Μεσογείου, της Ευρώπης και της Ευρασίας. Είναι καιρός να κάνουμε ένα μεγάλο άλμα προς τα μπροστά, αντιμετωπίζοντας μεταξύ άλλων και το «brain drain» και όλες τις επακόλουθες επιπτώσεις του.

Συγχρόνως, η πρότασή μας περιλαμβάνει ισχυρά εχέγγυα για την ενίσχυση της αγροτικής ανάπτυξης και την απελευθέρωση της οικονομικής δραστηριότητας, σε συνδυασμό με τη στήριξη των κοινωνικά ασθενέστερων.

Προτείνουμε την αναθεώρηση του άρθρου 24, προκειμένου να αντιμετωπίσουμε την κλιματική αλλαγή και να διασφαλίσουμε τους υδάτινους πόρους. Πρόκειται για δυο μέτωπα, με τα οποία οι αγρότες μας βρίσκονται διαρκώς αντιμέτωποι, ιδιαίτερα στη Θεσσαλία και στη Λάρισα.

Παράλληλα, προωθούμε την αξιοποίηση των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας που αποτελούν ένα σημαντικό μέσο για την ανάπτυξη της χώρας.

Στο άρθρο 106 προτείνουμε την κατοχύρωση της οικονομικής ελευθερίας και του ανόθευτου ανταγωνισμού, προκειμένου να υποστηριχθεί η επιχειρηματικότητα και να καταστήσουμε τη χώρα μας έναν ασφαλή επενδυτικό προσορισμό.

Συγχρόνως, διασφαλίζουμε τον κρατικό παρεμβατισμό με γνώμονα την κοινωνική δικαιοσύνη και την ισόρροπη ανάπτυξη, ενώ προτείνουμε τη συνταγματική πρόβλεψη για το ελάχιστο εγγυημένο εισόδημα και τη διασφάλιση συνθηκών αξιοπρεπούς διαβίωσης όλων των πολιτών. Τολμάμε και προχωρούμε μπροστά.

Όσον αφορά στη διοίκηση και το πολιτικό σύστημα; Ξεκινώντας από την κορυφή, προτείνουμε τη σταθερότητα του εκλογικού κύκλου και των κυβερνήσεων, καθώς επίσης, και το δικαίωμα ψήφου στους απόδημους.

Επίσης, προβλέπουμε την κατοχύρωση αρχών καλής νομοθέτησης και κωδικοποίησης της νομοθεσίας. Προτείνουμε τη συνταγματική κατοχύρωση του «ΔΙΑΥΓΕΙΑ», ενώ δίνουμε ιδιαίτερη βαρύτητα στην ηλεκτρονική διακυβέρνηση. Ακόμα, προβλέπουμε τη σύσταση συμβουλίου εθνικής ασφάλειας, όπως υπάρχει σε όλες τις προηγμένες χώρες του κόσμου.

Τέλος, μεταξύ άλλων προτείνουμε τις μεταρρυθμίσεις στη δικαιοσύνη. Ξεκινάμε από τη μόνιμη λειτουργία του Ανώτατου Ειδικού Δικαστηρίου και τις ρυθμίσεις για την επιτάχυνση της δικαιοσύνης μέσω της κατά προτεραιότητα εκδίκασης υποθέσεων και την εγκατάσταση ηλεκτρονικών τεχνολογιών.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, η Νέα Δημοκρατία φέρνει σήμερα ένα σχέδιο συνταγματικής αναθεώρησης που κατοχυρώνει τις βάσεις για μια εθνική προοδευτική ανασυγκρότηση, που θα επιτρέψει στο ελληνικό κράτος να καταστεί πιο ισχυρό και πιο ανταγωνιστικό, σύμφωνα με τα διεθνή πρότυπα. Οφείλουμε δικαίωση χρόνια μετά εθνική παλιγγενεσία, να αφήσουμε κατά μέρος τις κομματικές σκοπιμότητες και τα μικροπολιτικά συμφέροντα και να ανταποκριθούμε στο όραμα των νέων γενεών. Αποτελεί ύψιστο καθήκον να παραδώσουμε στα παιδιά μας μία Ελλάδα με έναν καταστατικό χάρτη που θα εγγυάται το μέλλον τους.

Σας ευχαριστώ.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα της Νέας Δημοκρατίας)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Γεώργιος Λαμπρούλης): Επόμενος ομιλητής ο κ. Καματερός από το ΣΥΡΙΖΑ.

ΗΛΙΑΣ ΚΑΜΑΤΕΡΟΣ: Κύριοι Υπουργοί, κυρίες και κύριοι συ-

νάδελφοι, θα σταθώ μόνο σε ένα άρθρο και λόγω χρόνου, στο άρθρο 101, επειδή έχουν γίνει κάποιες προτάσεις. Ο τίτλος της πρότασης είναι «Αναβάθμιση της νησιωτικής πολιτικής», κάτι στο οποίο θα δούμε αν η πρόταση συντελεί στην αναβάθμιση ή στην υποβάθμιση.

Το άρθρο 101 για το συγκεκριμένο θέμα λέει επί λέξει: «Ο κοινός νομοθέτης και η Διοίκηση όταν δρουν κανονιστικά, έχουν υποχρέωση να λαμβάνουν υπόψη τις ιδιαίτερες συνθήκες των ορεινών και νησιωτικών περιοχών, μεριμνώντας για την ανάπτυξη τους».

Εδώ, λοιπόν, έχουμε προτάσεις που λένε ότι πρέπει να προσδιορίσουμε την ανάπτυξη και να την πούμε «διοικητική», «κοινωνική» και «οικονομική». Αυτό, κατά την άποψή μου, είναι λάθος και διαφωνώ απόλυτα. Ο νομοθέτης πολύ σωστά έχει λιτά τη λέξη «ανάπτυξη», γιατί η ανάπτυξη πρέπει να είναι ολιστική, πρέπει να είναι η ολόπλευρη, πρέπει να είναι ανθρωποκεντρική. Όταν αρχίζουμε και της δίνουμε επίθετα και την προσδιορίζουμε και λέμε «διοικητική», «κοινωνική», «οικονομική», τότε θα μπορούσαμε να πούμε και «πολιτιστική» και «μορφωτική». Και επειδή ακριβώς θέλουμε να δώσουμε στις διάφορες πολιτικές που ασκούμε έναν χαρακτηρισμό, λόγω των στρεβλώσεων που έχει υποστεί η ανάπτυξη, έχουμε αρχίσει και λέμε αειφόρος ανάπτυξη, βιώσιμη ανάπτυξη, πράσινη, γαλάζια. Έχει βγει και η ασημένια τελευταία. Αν είχα χρόνο, θα σας εξηγούσα τι είναι. Ο νομοθέτης, λοιπόν, πολύ σωστά βάζει τη λέξη «ανάπτυξη» χωρίς να προσδιορίζει, γιατί υποβαθμίζει και δεν αναβαθμίζει την έννοια της ανάπτυξης.

Ξέρετε, το πρόβλημα δεν είναι τι προβλέπει το Σύνταγμα, γιατί έχουμε και ένα νομοθετικό πλαίσιο πάρα πολύ σοβαρό και πλούσιο. Το πρόβλημα είναι πώς εφαρμόζουμε αυτό το πλαίσιο για τη νησιωτική πολιτική. Έτσι, θα αναβαθμιστεί και όχι με τη συγκεκριμένη τροποποίηση του άρθρου.

Πολύ σύντομα θα ήθελα να αναφερθώ σε αυτό το θεσμικό πλαίσιο, το νομοθετικό που έχουμε.

Πρώτα-πρώτα είναι το εθνικό. Πέρα από αυτό το άρθρο 101, που σας διάβασα, υπάρχει και το άρθρο 106 παράγραφος 1, που λέει: «Η Διοίκηση...» -κ.λπ.- «...λαμβάνει τα επιβαλλόμενα μέτρα για την αξιοποίηση των πηγών του εθνικού πλούτου από την ατμόσφαιρα και τα υπόγεια υποθαλάσσια κοιτάσματα, για την προώθηση της περιφερειακής ανάπτυξης και την προαγωγή ιδίως της οικονομίας των ορεινών, νησιωτικών και παραμεθώριων περιοχών».

Επίσης, υπάρχει ο ν.4150, ο νόμος «περί καλής νομοθέτησης», που λέει -και το αναφέρω, γιατί κάποιοι αμφισβητούν ότι υπάρχει αυτή η νομοθεσία ή την αγνοούν- τα εξής: «Κάθε σχέδιο νόμου, προσχέδιο ή τροπολογία, καθώς και κανονιστική απόφαση μείζονος οικονομικής ή κοινωνικής σημασίας, συνοδεύεται από ανάλυση συνεπειών, ρυθμίσεων, στην οποία περιλαμβάνονται και η τεκμηρίωση της τήρησης των αρχών που αναφέρονται στα παραπάνω άρθρα και οι ενδεχόμενες συνέπειες στην οικονομική, κοινωνική και περιβαλλοντική ανάπτυξη των νησιών. Για την τελευταία ως άνω περίπτωση, απαιτείται ειδική τεκμηρίωση και αξιολόγηση και προς τον σκοπό αυτό αναζητείται υποχρεωτικά η προηγούμενη γνώμη της Γενικής Γραμματείας Αιγαίου και Νησιωτικής Πολιτικής». Αυτό, όμως, είναι κάτι το οποίο δεν κάνουμε. Δεν ξέρω αν καταλάβατε τι λέει. Λέει ότι κάθε νομοσχέδιο που έρχεται, πρέπει να περνάει και να έχει ένα υπόμνημα από τη Γενική Γραμματεία Αιγαίου και Νησιωτικής Πολιτικής. Τώρα έχουμε και Υφυπουργείο. Η ανάλυση των συνεπειών και των ρυθμίσεων υποβάλλεται, μαζί με το σχέδιο των διατάξεων, στο γραφείο καλής νομοθέτησης, που προβλέπεται στο άρθρο 14.

Επίσης, στον ίδιο νόμο προβλέπεται η δημιουργία συμβουλίου νησιωτικής πολιτικής.

Πάλι σε ένα άλλο άρθρο του ίδιου νόμου προβλέπεται η ίδρυση ερευνητικού ινστιτούτου νησιωτικής πολιτικής.

Όλα αυτά και πολλά ακόμα υπάρχουν στο εθνικό πλαίσιο. Όμως, επιτρέψτε μου να κάνω μια αναφορά και στο ευρωπαϊκό θεσμικό πλαίσιο που υπάρχει.

Κατ' αρχάς, δεν ξέρω πόσοι γνωρίζουν πως όταν μπήκαμε στην τότε ΕΟΚ, το 1981, η είσοδος αυτή δεν συνοδεύτηκε από καμμία πρόνοια για την ανάδειξη των ειδικών προβλημάτων των

νησιών. Η Ελλάδα τότε δεν πέτυχε να εισαχθεί κάποια ειδική θεσμική μέριμνα, ενώ το αντίθετο έγινε με τη Δανία, την Ιρλανδία, τη Μεγάλη Βρετανία και μετέπειτα την Ισπανία και την Πορτογαλία, οι οποίες κατοχύρωσαν προνόμια και πέτυχαν ειδικούς όρους προσαρμογής για τα νησιά τους, τα οποία σε πολλές περιπτώσεις αποτελούν υπερπόντια εδάφη. Ούτε στη Συνθήκη του Μάαστριχτ καταφέραμε να κατοχυρώσουμε τα νησιά μας, παρ' ότι αναφέρεται στις νησιωτικές περιοχές της Γαλλίας, της Ισπανίας και της Πορτογαλίας. Αναφέρεται η Συνθήκη του Μάαστριχτ σε αυτό.

Υπάρχει, όμως, το άρθρο 158 της Συνθήκης του Άμστερνταμ, που μιλάει για τη μέριμνα που πρέπει να λαμβάνεται για τα νησιά, το άρθρο 174 της Συνθήκης της Λισαβόνας που μιλάει για την ενίσχυση της οικονομικής, κοινωνικής και εδαφικής συνοχής των διαφόρων περιοχών και αναφέρεται ρητά στις νησιωτικές, διασυννοριακές και ορεινές περιοχές. Επίσης, υπάρχει το ευρωσύνταγμα, όπου στο άρθρο 220 μιλάει για την οικονομική συνοχή και κάνει ιδιαίτερη αναφορά στα νησιά.

(Στο σημείο αυτό κτυπάει το κουδούνι λήξεως του χρόνου ομιλίας του κυρίου Βουλευτή)

Τελειώνω, κύριε Πρόεδρε.

Υπάρχει μεγάλο, πλούσιο θεσμικό πλαίσιο, αλλά θα σταματήσω γιατί τελειώνει ο χρόνος.

Υπάρχουν, λοιπόν, και διάφορα άρθρα του ευρωσυντάγματος, τα οποία κάνουν ειδική αναφορά στις νησιωτικές περιοχές.

Να τελειώσω με το ψήφισμα του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου στις 4 Φεβρουαρίου του 2016, σχετικά με την ειδική κατάσταση των νησιών. Εδώ, αν θα δείτε, υπάρχει απόφαση του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου προς την επιτροπή, που λέει τι θα πρέπει να λάβει υπ' όψιν της και τι πρέπει να κάνει για τα νησιά. Παρέχει κίνητρα στην επιτροπή, ώστε με αναφορά στο άρθρο της Λισαβόνας να δώσει έναν σαφή ορισμό της μορφής των γεωγραφικών, δημογραφικών κ.λπ. διαφορών. Καλεί την επιτροπή να αναφέρει κ.λπ.. Αναγνωρίζει τη σπουδαιότητα της παροχής στήριξης για να αντιμετωπιστεί η σημαντική τάση συρρίκνωσης του πληθυσμού στις νησιωτικές περιοχές κ.λπ..

(Στο σημείο αυτό κτυπάει ξανά το κουδούνι λήξεως του χρόνου ομιλίας του κυρίου Βουλευτή)

Ζητάει από την επιτροπή να εκπονήσει -και τελειώνω, κύριε Πρόεδρε- μια εις βάθος μελέτη-ανάλυση σχετικά με τα επιπλέον έξοδα που συνεπάγεται η ζωή σε νησιωτικές περιοχές σε ό,τι αφορά στο σύστημα μεταφορών για πρόσωπα και εμπορεύματα. Και εδώ ήρθαμε και κάναμε το μεταφορικό ισοδύναμο. Για να ολοκληρωθεί, όμως -το επαναλαμβάνω- πρέπει να αξιοποιησουμε αυτή εδώ την απόφαση του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, να απαιτήσουμε να χαρακτηριστούν οι μεταφορές αυτές «γενικού οικονομικού συμφέροντος», για να μπορέσουν να επιδοτούνται -γιατί αυτή τη στιγμή δεν μπορούν να επιδοτούνται-, και να λύσουμε και το ακτοπλοϊκό.

Σεβόμενος το χρόνο και των συναδέλφων, κύριε Πρόεδρε, σταματώ. Υπάρχει, όμως, ένα φοβερό θεσμικό πλαίσιο που μας δίνει τη δυνατότητα να αναπτύξουμε τη νησιωτική μας πολιτική. Και το πρόβλημα δεν είναι το άρθρο του Συντάγματος, το οποίο είναι λιτό μεν, αλλά καθαρό και σαφές. Νομίζω ότι η πρόταση αυτή πιο πολύ έγινε σαν κύμβαλον αλαλάζον, για να δημιουργηθεί ένας θόρυβος και από την άποψη αυτή, καλό ήταν, γιατί μας έδωσε την ευκαιρία να αναφέρουμε αυτά τα λίγα.

Ευχαριστώ.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα του ΣΥΡΙΖΑ)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Γεώργιος Λαμπρούλης): Τον λόγο έχει ο κ. Αυγενάκης από τη Νέα Δημοκρατία.

ΑΝΔΡΕΑΣ ΛΟΒΕΡΔΟΣ: Κύριε Πρόεδρε, η ώρα είναι 16.00' και δεν έχουμε πάρει το ψηφοδέλτιο. Το μαγειρεύουν, κύριε Πρόεδρε; Τι το κάνουν;

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Γεώργιος Λαμπρούλης): Θα ρωτήσω και θα σας πω, κύριε Λοβέρδο. Δεν μπορώ να ξέρω. Με αυτό που κάνετε συνεχώς, μου θυμίζετε στο ποδόσφαιρο το VAR, που ζητάει ο διαιτητής το VAR. Συνεχώς αυτήν την κίνηση κάνετε.

Ορίστε, κύριε Αυγενάκη, έχετε τον λόγο.

ΕΛΕΥΘΕΡΙΟΣ ΑΥΓΕΝΑΚΗΣ: Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, αισθάνομαι ιδιαίτερη τιμή, αλλά και μεγάλη ευθύνη να συμμετέχω

σήμερα στη συζήτηση για τη συνταγματική Αναθεώρηση, στη συζήτηση για την αλλαγή του Καταστατικού Χάρτη της χώρας μας.

(Στο σημείο αυτό την Προεδρική Έδρα καταλαμβάνει ο Πρόεδρος της Βουλής κ. **ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΒΟΥΤΣΗΣ**)

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, η Αναθεώρηση του Συντάγματος απαιτεί ευρύτερες συναινέσεις, αλλά και συνθέσεις. Δυστυχώς, όμως, η Κυβέρνηση και αυτήν την κορυφαία θεσμική διαδικασία την αντιμετωπίζει εργαλειακά, με επικοινωνιακά τρικ και κυρίως με μικροπολιτικές σκοπιμότητες. Αντί να καλλιεργήσει από την αρχή κλίμα συναίνεσης συστηματικά και μεθοδικά, διχάζει την κοινωνία και φυσικά, προσπαθεί και το Κοινοβούλιο.

Η Κυβέρνηση επέλεξε να γίνει αυτή η συζήτηση, τη στιγμή που έχει ήδη ξεκινήσει η προεκλογική περίοδος, μόλις εκατό περίπου ημέρες πριν τις εκλογές.

Να θυμίσουμε εδώ ότι από τις 25 Ιουλίου 2016, πριν από δύο-μια χρόνια και πλέον, εξαγγείλατε -φωτίζοντας, μάλιστα, κόκκινη τη Βουλή- μία λαϊκή - όπως λέγατε τότε- διαβούλευση για συνταγματική αναθεώρηση. Για δύομιση χρόνια αυτή η διαβούλευση ξεχάστηκε και την ξαναθυμηθήκατε τον περασμένο Νοέμβριο, λίγους μήνες πριν τις εκλογές. Και μέσα σε δύο μήνες, βεβαιωμένα, θέλετε να ολοκληρωθεί η διαδικασία.

Κυρίες και κύριοι της Κυβέρνησης, δυστυχώς δεν σας ενδιαφέρει η ουσιαστική Αναθεώρηση του Συντάγματος. Άλλοι είναι οι στόχοι σας. Χρησιμοποιείτε τη συνταγματική αναθεώρηση ως ένα προσχηματικό ακόμα εργαλείο, για να ξεφύγετε από τη σκληρή πραγματικότητα, την οποία οι πολιτικές σας έχουν επιφέρει στους Έλληνες πολίτες: επιβάρυνση όλων των Ελλήνων με δυσβάσταχτους φόρους και εισφορές, δύο αχρείαστα μνημόνια και βαριές δεσμεύσεις για πολλά χρόνια, προσπάθεια χειραγώγησης της δικαιοσύνης, θεσμική εκτροπή, εθνικές ήττες σε μείζονα θέματα εξωτερικής πολιτικής, όπως η Συμφωνία των Πρεσπών, τουρκική προκλητικότητα και, βέβαια, μετάθεση της συζήτησης από τα σκάνδαλα της Κυβέρνησης, τα οποία αποκαλύπτονται το ένα πίσω από το άλλο.

Όμως, ό,τι και να κάνετε, οι πολίτες βιώνουν τα αποτελέσματα της καταστροφικής σας πολιτικής. Οι πολίτες θα δώσουν την απάντησή τους και θα αποφασίσουν με την ψήφο τους στις επόμενες εθνικές εκλογές ή έστω και στις ευρωεκλογές. Θα αποφασίσουν ποια θα είναι η επόμενη αναθεωρητική Βουλή και το τι πρέπει να αλλάξει στο Σύνταγμα και προς ποια κατεύθυνση.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, η πρόταση της Νέας Δημοκρατίας για τη συνταγματική Αναθεώρηση είναι τολμηρή, προοδευτική, αλλά και ευρεία. Περιλαμβάνει την εισήγηση αναθεώρησης σε πενήντα εννέα άρθρα και είναι συνεπής με τις αξίες και με τις αρχές της παράταξής μας και της Κοινοβουλευτικής Δημοκρατίας. Είναι μία πρόταση, η οποία ενθαρρύνει την ανάπτυξη, προωθεί την αξιολόγηση, αναδεικνύει την αξιοκρατία, τονώνει την αλληλεγγύη και, κυρίως, ενισχύει την αξιοπιστία. Εφόσον η πρόταση αυτή υιοθετηθεί, η πατρίδα μας θα αποκτήσει πραγματικά ένα νέο Σύνταγμα, για μία νέα Ελλάδα.

Το Σύνταγμα του 1975 έθεσε τις βάσεις για μία μακρά περίοδο πολιτικής ομαλότητας και σταθερότητας και σταθερής δημοκρατίας όμως. Ωστόσο, σαράντα τέσσερα χρόνια μετά, έχει έρθει η ώρα πλέον για μία τολμηρή επαναξιολόγηση του. Στόχος μας είναι το Σύνταγμα να συμβαδίζει με τις σύγχρονες ανάγκες της χώρας μας στην οικονομία, στη διοίκηση, στη δικαιοσύνη, στην παιδεία, στο περιβάλλον, στην ανάπτυξη, παντού. Προβάλλουμε τη δική μας ολοκληρωμένη πρόταση, η οποία στηρίζεται σε τρεις βασικούς άξονες.

Άξονας πρώτος: Πολιτική σταθερότητα και αποτελεσματική λειτουργία των θεσμών, το οποίο περιλαμβάνει τη συνέχεια και την αποτελεσματικότητα του κράτους, το διαχωρισμό των εξουσιών -κάτι που σας ενοχλεί- την ενίσχυση του Κοινοβουλίου, τη θωράκιση της δικαιοσύνης, τον περιορισμό στους λόγους πρόωρης διάλυσης της Βουλής, ώστε να υπάρχει σταθερός εκλογικός κύκλος.

Επίσης, με την αναθεώρηση του άρθρου 32 η εκλογή του Προέδρου της Δημοκρατίας αποσυνδέεται πλήρως από την πρόωρη διάλυση της Βουλής και φυσικά τη διεξαγωγή εθνικών εκλογών.

Χθες, κυρίες και κύριοι της Κυβέρνησης ρίξατε τις μάσκες και σ' αυτό το θέμα. Δηλώσατε ότι θα καταψηφίσετε τη δική σας

πρόταση για το άρθρο 32. Ένα φιάσκο ακόμα της Κυβέρνησης, που είναι ομολογία ότι χρησιμοποιείτε την αναθεώρηση για μικροκομματικά παιχνίδια. Είναι ομολογία ότι θα χάσετε τις επόμενες εκλογές. Και είναι ομολογία ότι επόμενη κυβέρνηση θα είναι η κυβέρνηση της Νέας Δημοκρατίας με Πρωθυπουργό τον Κυριάκο Μητσοτάκη.

Και θέλετε να βάλετε κι άλλες τρικλοποδιές. Βρίσκεστε σε πανικό και, δυστυχώς, αυτογελοιοποιείστε.

Ο δεύτερος άξονας της πρότασής μας αφορά στην οικονομική σταθερότητα και αναπτυξιακή προοπτική. Καθιερώνονται στο Σύνταγμα μηχανισμοί που αποτρέπουν το δημοσιονομικό εκτροχιασμό της χώρας. Οι προϋπολογισμοί του κράτους οφείλουν να είναι ισοσκελισμένοι ή να συμμορφώνονται με το μέγιστο επιτρεπτό, υπό όρους, δημοσιονομικό έλλειμμα. Τονώνεται, έτσι, ο υγιής ανταγωνισμός, στηρίζεται η επιχειρηματικότητα, ενώ φόροι και άλλα βάρη επιβάλλονται μόνο για το μέλλον και δεν έχουν αναδρομική ισχύ. Παράλληλα, το περιβάλλον προστατεύεται με σύγχρονα εργαλεία, με ορθολογικό, χωροταξικό και περιβαλλοντικό σχεδιασμό και η προστασία από την κλιματική αλλαγή είναι πολύ πιο ξεκάθαρη και έντονη.

Επίσης, η τοπική αυτοδιοίκηση αποκτά αυτοτελείς πόρους, αλλά και μηχανισμούς λογοδοσίας. Οι προϋπολογισμοί της οφείλουν να διασφαλίζουν τη δημοσιονομική ισορροπία με διαφάνεια.

Τέλος, αναβαθμίζεται η παιδεία, αφού παράλληλα με την πλήρη αυτονομία των δημόσιων ΑΕΙ, προτείνουμε να αλλάξει το άρθρο 16 και να λειτουργήσουν, επιτέλους, και στη χώρα μας τα ιδιωτικά, μη κρατικά πανεπιστήμια υπό την εποπτεία μιας ανεξάρτητης αρχής υψηλού κύρους.

Κυρίες και κύριοι, η πολιτεία οφείλει να εγγυάται την ποιοτική δημόσια ανώτατη εκπαίδευση, δίνοντας ευκαιρίες σε όλους. Παράλληλα, πρέπει να επιτρέπει αυτό που ισχύει σε όλο τον κόσμο, τη λειτουργία των ιδιωτικών, μη κερδοσκοπικών ιδρυμάτων. Είναι καιρός να πάψει η φυγή των παιδιών μας για σπουδές στο εξωτερικό, να τους δώσουμε περισσότερες δυνατότητες για σπουδές στην Ελλάδα και οι οικογένειές τους να μην επιβαρύνονται με δυσβάσταχτα έξοδα.

Η Ελλάδα μπορεί να μετατραπεί σε εκπαιδευτικό κέντρο όλης της Μεσογείου, να αξιοποιήσει το σημαντικό επιστημονικό δυναμικό εντός και εκτός της Ελλάδας, να εξασφαλίσει σημαντικά έσοδα από χιλιάδες ξένους φοιτητές, που θα σπουδάσουν στη χώρα μας. Η κοινή γνώμη είναι εναντίον σας ειδικά γι' αυτό το θέμα. Τα τελευταία είκοσι χρόνια έχει ωριμάσει πλέον στην κοινωνία η αναγκαιότητα ίδρυσης μη κρατικών πανεπιστημίων. Ο κόσμος πηγαίνει μπροστά και εμείς, δυστυχώς, ως χώρα ακολουθούμε ασημαίνοντας.

(Στο σημείο αυτό κτυπάει το κουδούνι λήξεως του χρόνου ομιλίας του κυρίου Βουλευτή)

Όλες οι χώρες παγκοσμίως επιτρέπουν τη λειτουργία μη κρατικών πανεπιστημίων. Οι τελευταίες χώρες που το απαγόρευαν -παρακαλώ πολύ σημειώστε- είναι η Βόρεια Κορέα, η Κούβα, το Μπουτάν και η Ελλάδα. Ωστόσο, την τελευταία δεκαετία και η Βόρεια Κορέα και το Μπουτάν και η Κούβα επέτρεψαν τη λειτουργία ιδιωτικών πανεπιστημίων.

Την αλλαγή του άρθρου 16 την έχει ανάγκη η κοινωνία, η Παιδεία, η οικονομία, την υπαγορεύει το μέλλον των παιδιών μας και το αύριο του τόπου μας. Στέλνουμε τα παιδιά μας στο εξωτερικό για σπουδές. Οι επιχειρήσεις και το δημόσιο προσλαμβάνουν πτυχιούχους ιδιωτικών πανεπιστημίων από το εξωτερικό, από την Αμερική, από την Αγγλία, τη Γαλλία, ακόμα και τη Βουλγαρία. Και εμείς εδώ τι λέμε; Τους λέμε να μη λειτουργούν στην Ελλάδα τα ιδιωτικά πανεπιστήμια, αλλά να δεχόμαστε τα πτυχία τους.

Σας καλούμε να αφήσετε τον στρουθοκαμηλισμό και να δείτε την πραγματικότητα. Σας καλούμε να αφήσετε το σκοταδισμό και να ακολουθήσετε την πρόοδο και το φως.

Τελικά, το ποιος είναι προοδευτικός και το ποιος είναι προσηλυμένος σε απαρχαιωμένες αντιλήψεις, νομίζω ότι το καταλαβαίνουν όλοι. Σας καλούμε να αφήσετε πίσω τις ιδεολογικές σας εμμονές σε ένα τόσο σημαντικό ζήτημα και να αφουγκραστείτε την κοινωνία, τα νέα παιδιά και τις οικογένειές τους, τους νέους επιστήμονες και τους ακαδημαϊκούς μας, που διατρέπουν στο εξωτερικό. Η Κύπρος το κατάφερε αυτό. Αποτελεί παρά-

δειγμα προς μίμηση.

Θα κάνω μία αναφορά στον τρίτο άξονα, και ολοκληρώνω κύριε Πρόεδρε. Ο τρίτος άξονας της πρότασής μας αφορά στην κοινωνική αλληλεγγύη και την ισότητα των ευκαιριών, όπου ενισχύει την κοινωνία των πολιτών και δημιουργεί συνθήκες κοινωνικής κινητικότητας και ευημερίας για όλους. Καθιερώνει το ελάχιστο εγγυημένο εισόδημα, εγγυάται το δικαίωμα των πολιτών στην ασφάλεια και διασφαλίζει πρόσβαση για όλους στην υγεία, στην Παιδεία, αλλά και στον πολιτισμό.

Κλείνοντας, κύριε Πρόεδρε, θέλω να σταθώ στο ζήτημα των σχέσεων Εκκλησίας - Κράτους. Είμαστε σαφείς και ξεκάθαροι. Το άρθρο 3 δεν χρειάζεται αναθεώρηση. Η θρησκευτική ουδετερότητα κατοχυρώνεται με απόλυτο και σαφή τρόπο στο άρθρο 13 του Συντάγματος, όπου ρυθμίζεται η ελευθερία της θρησκευτικής συνείδησης και η ίση αντιμετώπιση όλων των θρησκειών από το κράτος. Υπερασπιζόμαστε την προστασία της θρησκευτικής ελευθερίας και παράλληλα σεβόμαστε την ιστορία μας και τον πολιτισμό μας.

Σας ευχαριστώ πολύ.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα της Νέας Δημοκρατίας)

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Νικόλαος Βούτσης): Ευχαριστώ.

Τον λόγο έχει ο κ. Παπαθεοδώρου για έξι λεπτά.

ΘΕΟΔΩΡΟΣ ΠΑΠΑΘΕΩΔΩΡΟΥ: Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε. Προκαταβολικά θα ζητήσω την ανοχή σας για πάρα πολύ λίγο.

Η διαδικασία αναθεώρησης Συντάγματος, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, υπήρξε για την παράταξή μας πάντα μία ουσιαστική προσπάθεια διαμόρφωσης συναινετικών διαδικασιών και πολιτικών κοινών τόπων, ουσιαστικής ενίσχυσης των δημοκρατικών θεσμών και εγγύησης των δικαιωμάτων των πολιτών. Γι' αυτό και οι μεγάλες αναθεωρήσεις που ξεκίνησαν και ολοκληρώσαν οι κυβερνήσεις του ΠΑΣΟΚ, ήταν διαβουλευτικές, συναινετικές και αντίστοιχες των αναγκών του εκσυγχρονισμού του Συντάγματος.

Σε κάθε περίπτωση, όμως, δεν ήταν αναθεωρήσεις που στόχευαν στον ελάχιστο κοινό παρονομαστή, στην όξυνση της πολιτικής αντιπαράθεσης, στη μετάλλαξη των θεσμών και του αυστηρού χαρακτήρα του Συντάγματος ή στη μικροκομματική συσπείρωση εκλογικών ακροατηρίων, με την όξυνση των διαχωριστικών γραμμών και τον διχασμό των πολιτών.

Η παρούσα αναθεωρητική διαδικασία είχε -θα μου επιτρέψετε- διαφορετικό χαρακτήρα. Ξεκίνησε από την τότε πλειοψηφία ΣΥΡΙΖΑ - ΑΝΕΛ ως πολιτική ανταπόκριση της Κυβέρνησης σ' αυτό που ονόμασε στην πρότασή της «μεταδημοκρατική συνθήκη» και που στην ουσία έθετε σε αμφισβήτηση την ενοποιητική λειτουργία του Συντάγματος, όπως έλεγε ο Αριστόβουλος Μάνεσης, η οποία δεν αίρει, αλλά διευθετεί και αμβλύνει τις αντιθέσεις μέσα σε μια δημοκρατία, αποτελώντας σύμβολο κοινού πεπρωμένου των πολιτών.

Η έννοια και μόνο της «μεταδημοκρατικής συνθήκης» που αναφέρεται στην πρόταση της Κυβέρνησης επιχειρούσε να συνδέσει το Σύνταγμα με την κρίση, να τη χρησιμοποιήσει ως εργαλείο αλλαγής της πολιτικής ατζέντας και να εμφανίσει μέσω της αναθεωρητικής διαδικασίας νέες -υποτίθεται- παραστάσεις ρήξης με το παρελθόν.

Καμμία μεταδημοκρατική συνθήκη δεν υφίσταται σήμερα και, προφανώς, το Σύνταγμα δεν ευθύνεται για την κρίση, στην οποία οδήγησαν οι χρόνιες παθολογίες και η έλλειψη επίγνωσης των πραγματικών αναγκών της οικονομίας και της χώρας πριν, αλλά και κατά τη διάρκεια της κρίσης.

Σήμερα, η ανάγκη εκσυγχρονισμού του Συντάγματος περιορίζεται σε μικρού εύρους συνείδηση, η οποία ίσως τελικά να εξαντλείται στην ευθύνη του πολιτικού προσωπικού και στην εκλογή του Προέδρου της Δημοκρατίας. Δεν εκτείνεται αυτή η συναίνεση -σας τα είπε ο κ. Λοβέρδος- σε θέματα που αφορούν στην πραγματική ζωή των πολιτών, όπως είναι η ανάγκη για μεγαλύτερη ενίσχυση της δημοσιονομικής προστασίας και της ανάπτυξης, η προστασία ενός σταθερού δημοσιονομικού και επενδυτικού περιβάλλοντος, η απελευθέρωση της δυναμικής εκπαίδευσης στις νέες αρμοδιότητες για την τοπική και περιφερειακή αυτοδιοίκηση.

Σε πολλές από τις παραπάνω ανάγκες αυτή η αναθεώρηση δεν φαίνεται να ανταποκρίνεται. Αντίθετα, η Κυβέρνηση διά στόμα-

τος του γενικού εισηγητή συνέδεσε τη συνταγματική αναθεώρηση με την επιστροφή στην κανονικότητα και την αναβάθμιση της διεθνούς εικόνας της χώρας, όρισε δε την επιστροφή στην κανονικότητα ως την τομή με το παρελθόν και τις παθολογίες που προκάλεσαν την κρίση.

Ας δούμε, επομένως, ποια είναι η πραγματικότητα αυτής της κανονικότητας και πως επηρέασε την αναθεώρηση. Η αναθεώρηση άρχισε από την Κυβέρνηση ως αντικείμενο περιφοράς σε συνάξεις και άτυπες επιτροπές, χωρίς ουσιαστικό τελικά αντικείμενο, βυθίζοντάς την στην πολιτική απαξίωση και κυρίως στην αδιαφορία μεγάλου μέρους των πολιτών.

Η διαδικασία αυτής της Αναθεώρησης περιέπεσε στη συνέχεια σε αδράνεια και σιωπή, ενώ την ίδια στιγμή εξελισσόταν στη Βουλή η κατασκευή της δώδεξης πολιτικών αντιπάλων μέσω της υπόθεσης «NOVARTIS». Όμως, εξελισσόταν με τη συγκάλυψη της πραγματικής διαφθοράς στον χώρο των φαρμακευτικών εταιρειών, με αργόσυρτες δικαστικές έρευνες που δύο χρόνια τώρα δεν έχουν αποδώσει κανένα αποτέλεσμα.

Κατά την ίδια περίοδο, όπου η Κυβέρνηση εκόπτετο για την τιμή του πολιτικού κόσμου και την αναθεώρηση του άρθρου 86, κορυφαίοι Υπουργοί της Κυβέρνησης κρύβονταν πίσω από το επαίσχυντο κατά τα άλλα άρθρο 86 της πολιτικής συγκάλυψης. Το επικαλούντο, για να διαφύγουν από τη δικαστική έρευνα και να απολαύσουν την υπουργική ασυλία. Μέχρι και εχθές ψηφίσατε για τον κ. Καμμένο.

Επίσης, κατά την ίδια περίοδο της κυοφορίας αυτής της Αναθεώρησης, ο κύριος Πρωθυπουργός αποκαλούσε τους δικαστικούς θεσμούς «δικαστικά εμπόδια», «θεσμικά εμπόδια» και «βαρίδια», όπου η Κυβέρνησή του έπρεπε να υπερβεί. Υπουργοί απειλούσαν και χειραγωγούσαν δικαστικούς λειτουργούς, ενώ οι τελευταίοι προσπαθούσαν να προστατευτούν, καταγγέλλοντας δημόσια και σε ευρωπαϊκά όργανα εκβιασμούς και πιέσεις από ισχυρούς πολιτικούς παράγοντες.

(Στο σημείο αυτό κτυπάει προειδοποιητικά το κουδούνι λήξεως του χρόνου ομιλίας του κυρίου Βουλευτή)

Τέλος, η αναθεωρητική διαδικασία φτάνει στην Ολομέλεια εν μέσω ευτελισμού των κοινοβουλευτικών διαδικασιών, εν μέσω διασυρμού της Βουλής και του πολιτικού συστήματος από ορισμένους Βουλευτές και Υπουργούς βραχύχρονης πολιτικής χρήσης, με εικόνες και εκφράσεις μεγάλης ευτέλειας και έκπτωσης στη λειτουργία των θεσμών της δημοκρατίας.

Ωστόσο, τα παραπάνω η Κυβέρνηση δεν τα συνδέει με τις βασικές παθολογίες του πολιτικού συστήματος, αλλά τα αντιλαμβάνεται ως πλαίσιο δράσης που προσδιορίζει μία δήθεν προοδευτική αναθεώρηση, μάλιστα μία αναθεώρηση κατά την οποία η παρούσα, όπως στηρίζατε σήμερα, προτείνουσα Βουλή θα δεσμεύσει, όπως πιστεύετε εσείς, την κατεύθυνση που θα ακολουθήσει η αναθεωρητική Βουλή.

Το αναθεωρητικό σύστημα που θεσπίζει το ισχύον Σύνταγμα με το άρθρο 110, στηρίζεται σε μία σαφή κατανόηση αναθεωρητικών αρμοδιοτήτων μεταξύ των δύο διαδοχικών Βουλών που συμπράττουν στην Αναθεώρηση του Συντάγματος.

(Στο σημείο αυτό κτυπάει το κουδούνι λήξεως του χρόνου ομιλίας του κυρίου Βουλευτή)

Ένα ή ενάμιση λεπτό, κύριε Πρόεδρε, θα χρειαστώ. Δεν θα ζητήσω παραπάνω.

Το σύστημα αυτό στηρίζεται στη διάκριση μεταξύ της διαπίστωσης της ανάγκης αναθεώρησης ορισμένων συνταγματικών διατάξεων, αρμοδιότητα που ανήκει στην πρώτη Βουλή, και της απόφασης για τον προσδιορισμό των περιεχομένων των αναθεωρητικών διατάξεων, αρμοδιότητα που ανήκει στη δεύτερη Βουλή, η οποία γι' αυτόν τον λόγο ονομάζεται αναθεωρητική. Σήμερα, αποφασίζουμε αν πρέπει να γίνει αναθεώρηση και ποιες συνταγματικές διατάξεις πρέπει να αναθεωρηθούν. Μετά τη διεξαγωγή των βουλευτικών εκλογών, η επόμενη Βουλή θα αποφασίσει κυριαρχικά για το νέο περιεχόμενο των αναθεωρητικών διατάξεων.

Η επερχόμενη εκλογική ήττα του ΣΥΡΙΖΑ, την οποία φαίνεται να προεξοφλεί το κυβερνών κόμμα, δεν σημαίνει ότι θα πρέπει να επινοηθεί ένα άλλο άρθρο 110 του Συντάγματος, έτσι ώστε η ετερόκλητη και επισφαλής σημερινή κυβερνητική Πλειοψηφία

που βρίσκεται πλέον σε προφανή δυσαρμονία προς το λαϊκό αίτημα, να δεσμεύει τις αποφάσεις της αναθεωρητικής Βουλής.

Επαναλαμβάνουμε, λοιπόν, για μία ακόμα φορά ότι η μόνη δέσμευση της αναθεωρητικής Βουλής, της επόμενης που θα προκύψει από τις εκλογές, είναι ως προς το αντικείμενο, αλλά όχι ως προς το περιεχόμενο των διατάξεων που θα αναθεωρηθούν. Οτιδήποτε μπαίνει πλέον στην αναθεωρητική απόφαση της πρώτης Βουλής σχετικά μ' αυτήν την κατεύθυνση ή και το περιεχόμενο των αναθεωρητικών διατάξεων δεν είναι δυνατόν να δεσμεύσει την αναθεωρητική Βουλή.

Γι' αυτό κι εμείς προτείνουμε ότι σε καμία περίπτωση τα άρθρα τα οποία θα ψηφιστούν δεν πρέπει να ξεπερνούν τον αριθμό των εκατόν εβδομήντα εννέα για την ακρίβεια Βουλευτών, για να μην μπορεί η επόμενη Βουλή, η επόμενη πλειοψηφία, όποια κι αν είναι, να διαμορφώσει κατά τρόπο μονομερή το περιεχόμενο των συνταγματικών διατάξεων. Αυτό λέει το Σύνταγμα, αυτό σημαίνει «συναίνεση», αυτό σημαίνει «διαβούλευση», αυτό σημαίνει «δημοκρατία».

Ευχαριστώ πολύ.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα της Δημοκρατικής Συμπαράταξης)

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Νικόλαος Βούτσης): Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, έχω την τιμή να ανακοινώσω στο Σώμα ότι τη συνεδρίασή μας παρακολουθούν από τα άνω δυτικά θεωρεία, αφού προηγουμένως ξεναγήθηκαν στην έκθεση της αίθουσας «ΕΛΕΥΘΕΡΙΟΣ ΒΕΝΙΖΕΛΟΣ» και ενημερώθηκαν για την ιστορία του κτηρίου και τον τρόπο οργάνωσης και λειτουργίας της Βουλής, σαράντα ένας μαθητές και μαθήτριες και τρεις εκπαιδευτικοί συνοδοί τους από τη Δανία και από τον Άγιο Δομνίκο.

Η Βουλή τους καλωσορίζει.

(Χειροκροτήματα απ' όλες τις πτέρυγες της Βουλής)

Το λόγο έχει ο κ. Σεβαστάκης, αυστηρά για επτά λεπτά.

ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΣΕΒΑΣΤΑΚΗΣ: Μόνο για επτά λεπτά, κύριε Πρόεδρε;

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Νικόλαος Βούτσης): Τι να κάνουμε; Καθηγητές είστε. Μπορείτε και σε λιγότερο χρόνο...

ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΣΕΒΑΣΤΑΚΗΣ: Ευχαριστώ πολύ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Νικόλαος Βούτσης): Αλίμονο!

ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΣΕΒΑΣΤΑΚΗΣ: Ήσασταν πιο γενναιόδωρος με τον κ. Παπαθεοδώρου που του βάλατε επιπλέον...

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Νικόλαος Βούτσης): Τι να κάνω; Ο κ. Παπαθεοδώρου και ο κ. Αυγενάκης είναι πιο αρεστοί στο Προεδρείο.

Ορίστε, έχετε τον λόγο. Ας ξεκινήσουμε.

ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΣΕΒΑΣΤΑΚΗΣ: Ευχαριστώ πολύ.

Παρ' όλο που σήμερα και χτες φαίνεται ότι είναι μία συζήτηση έξω από την άμεση επικαιρότητα, εν τούτοις έχει πάρα πολύ μεγάλο ενδιαφέρον, όχι ακαδημαϊκό ή θεωρητικό. Νομίζω ότι έχει ενδιαφέρον, γιατί συμπυκνώνει και εκφράζει με πολύ μεγάλη ευκρίνεια τις ιδεολογικές διήκουσες που διατρέχουν την ελληνική πολιτική σκηνή και που υποτίθεται ότι απηχούν και τις ορμές, τις διαθέσεις της κοινωνίας, αν υποθέσουμε ότι η πολιτική σκηνή είναι ο εκφραστής, ο ευθύβολος εκφραστής αυτών των κοινωνικών ροπών.

Επομένως, η συζήτηση παρ' όλο που έχει στοιχεία διαφωνιών, εν τούτοις νομίζω ότι εισφέρει και στον πολιτικό στοχασμό και στην κατανόηση ενός μεγέθους, το οποίο συνήθως η πολιτική το έχει πετάξει έξω από τη γραμματική και το συντακτικό της και το οποίο είναι το μέγεθος του χρόνου, το στοιχείο της μακροσκοπείας.

Θα μείνω σε ένα κομμάτι της πρότασης των Βουλευτών του ΣΥΡΙΖΑ που είναι το αναλογικό σύστημα, που είναι η πρόνοια ο Πρωθυπουργός να είναι Βουλευτής, δηλαδή ενισχύει τη βουλευτική ταυτότητα του πρώτου πολίτη. Αποδεδειγμένα τον Πρόεδρο της Δημοκρατίας από την ανατροπή της κοινοβουλευτικής τάξης της μη τελεσφόρου εκλογής του, που οδηγεί τα κόμματα σε εκλογές. Υποδεικνύει μία αυτοδιοικητική μεταρρύθμιση με αναλογικά χαρακτηριστικά και στο τέλος θα έβαζα και την περίφημη ανάσχεση του άρθρου 86, που εξομοιώνει την ευθύνη του πολιτικού στελέχους, του Υπουργού, με τον πολίτη.

Όλα αυτά τα στοιχεία εισηγούνται με μία εσωτερική συνέπεια, κατά τη δική μου άποψη, μία διάρκεια χρονική τέτοια που κάνει

πολύ λογικό το επιχείρημα τού ότι η προτείνουσα Βουλή πρέπει να επικοινωνεί με την αναθεωρητική Βουλή, ότι οι δύο στιγμές, η εκλογική διαδικασία με την οποία προκύπτει η προτείνουσα Βουλή και η εκλογική διαδικασία με την οποία προκύπτει η αναθεωρητική Βουλή, αυτό το μακρύ κομμάτι χρόνου μέσα στο οποίο συμπυκνώνεται η πολιτική προβληματισμός πρέπει να έχει σχέση, πρέπει να συνδέεται, πρέπει να ορίζει, να μεριμνά και να υπερκαθορίζει τις κανονιστικές ρυθμίσεις. Αυτή η ειδική ποιότητα ανάγνωσης του πολιτικού χρόνου εμένα με ενδιαφέρει πάρα πολύ, πέρα από τη συμπτωματολογία, πέρα από τους θνησιγενείς συσχετισμούς δυνάμεων και πέρα από την τεχνική συνέλευση. Δεν είναι οι κοινοβουλευτικές περιόδους συνελεύσεις για να έχουμε μία συμπτωματική ισχύ και με την οποία παίρνουμε μακροχρόνιες ρυθμίσεις.

Αντίθετα με αυτήν την άποψη, που νομίζω ότι έχει ένα υποσυνείδητο βαθύς χρόνου, υπάρχει μία άλλη άποψη, της Νέας Δημοκρατίας, η οποία αντιφάσκει απολύτως με την προσέγγιση των προβλημάτων. Η Νέα Δημοκρατία προτείνει πάρα πολλές αλλαγές σε πάρα πολλά άρθρα και με ανοιχτή την κατεύθυνση των αλλαγών. Επομένως, προτείνει ουσιαστικά τη δυνατότητα να ξαναγραφτεί το Σύνταγμα σε μία επόμενη φάση όπου θα έχει έναν άλλον πολιτικό συσχετισμό.

Είναι λίγο θνησιγενής και κοντόφθαλμη -νομίζω- μία τέτοια προσέγγιση, η οποία αντιφάσκει με αυτό το οποίο θεωρώ ότι είναι το πολιτικό υποσυνείδητο της Νέας Δημοκρατίας. Προτείνει την αλλαγή του άρθρου 53, προσπαθώντας να ορίσει σταθερές περιόδους εκλογικών αναμετρήσεων. Οι σταθερές περιόδους εκλογικών αναμετρήσεων χτίζονται όχι τεχνικά, αλλά μέσα από τη διαβούλευση, δηλαδή μέσα από το αναλογικό σύστημα το οποίο φτιάχνει συσχετισμούς εύκολα, όχι ηγεμονικούς. Γιατί αυτό είναι η κυρίαρχη πολιτιστική θεώρηση του ελληνικού λαού. Ο ελληνικός λαός έχει μία αντίληψη σχετικοκρατική: μικρές δυνάμεις, μικρή πρωμοδότηση, όχι κόμματα δομικής, τυφλής ηγεμονίας. Αυτό το στοιχείο πρέπει να το παραλάβει η συνταγματική Αναθεώρηση.

Μιλώντας προηγουμένως και με συνταγματολόγους συναδέλφους ουσιαστικά αποδέχονται ότι έχουν ιδεολογικές κατευθύνσεις. Κάθε συνταγματική Αναθεώρηση έχει τις ιδεολογικές της κατευθύνσεις. Έχει από κάτω τον αχό της ιδεολογίας και ο αχός της ιδεολογίας είναι οι αντιλήψεις του κοινωνικού σώματος.

Με αυτές τις σκέψεις νομίζω ότι η μέριμνα τού να κάνουμε μία κοινοβουλευτική συνθήκη πιο αναλογική, του να προβλέψουμε έναν πρωθυπουργό ο οποίος οπωσδήποτε θα έχει μπει στην εκλογική δοκιμασία, να αποδεδειγμένα τον Πρόεδρο της Δημοκρατίας ως σύστημα παραγωγής πολιτικής που θα ανεξαρτητοποιείται από τους κοινοβουλευτικούς συσχετισμούς και τελικά να οδηγήσουμε τον κοινοβουλευτικό τελεστή στην επιβεβαίωση της ευθύνης με την άρση του άρθρου 86, νομίζω ότι είναι μία κατεύθυνση πολύ δημιουργική.

Θέλω να πω κάτι που δεν ξέρω αν τεχνικά ήταν το σωστό. Θα ήθελα περισσότερο χρόνο διαβούλευσης. Έτσι κι αλλιώς τα Πρακτικά αυτών των συζητήσεων του δημέρου, θα έχουν πολύ σημαντικό διδακτικό χαρακτήρα, θα μπορούμε να ανατρέξουμε και θα μπορούμε να δούμε ορισμένες εξαιρετικές τοποθετήσεις που έχουν γίνει διάσπαρτα και που υποτίθεται ότι αποτελούν την επιτομή του πολιτισμού μας και της πολιτιστικής μας συνθήκης,

Ευχαριστώ πολύ.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα του ΣΥΡΙΖΑ)

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Νικόλαος Βούτσης): Τον λόγο έχει ο συνάδελφος κ. Τζαβάρας, αυστηρά για δώδεκα λεπτά.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΤΖΑΒΑΡΑΣ: Ευχαριστώ πολύ, κύριε Πρόεδρε, με όλη την αυστηρότητα βέβαια που απευθύνετε σε εμένα.

Θα ήθελα να πω ότι κατά τη διάρκεια των εργασιών της επιτροπής που επεξεργάστηκε τις προτάσεις που είχαν κατατεθεί υπήρξε ένας γόνιμος διάλογος, ένας διάλογος ποιοτικός, θα έλεγα υψηλού επιπέδου, που κατά γενική ομολογία άγγιξε στιγμές κοινοβουλευτισμού μιας παλιάς εποχής όπου ο καθένας προσήρχετο στην κοινοβουλευτική διαδικασία έχοντας στο μυαλό του την υποχρέωση, το καθήκον να συμβάλει σε συνθέσεις και να αποκρούσει επιχειρήματα με επιχειρήματα.

Ιδιαίτερως θα ήθελα να σημειώσω την πολύ θετική παρουσία

του κ. Δουζίνη, της κ. Σίας Αναγνωστοπούλου, του κ. Μπαλτά, από την πλευρά μας, των Βουλευτών της Νέας Δημοκρατίας, όπως επίσης και από την πλευρά του ΚΙΝΑΛ με την πληθωρική παρουσία του καθηγητή, του κ. Βενιζέλου, όπου μας δόθηκε η δυνατότητα να επεξεργαστούμε και να καταλήξουμε σε πολύ καλές συνθέσεις, διατηρώντας βέβαια ο καθένας για λογαριασμό του το δικαίωμα της ιδεολογικής ιδιοπροσωπίας του. Όλα αυτά κάτω από τη δίκαιη διεύθυνση του Προεδρείου, το οποίο πράγματι πρέπει να το τιμήσουμε και στο πρόσωπο του Προέδρου κ. Παρασκευόπουλου και στο πρόσωπο του Αντιπροέδρου κ. Τραγάκη, όπως και στο πρόσωπο του Γραμματέα κ. Παπαθεοδώρου.

Αυτό όμως το κλίμα θα μου επιτρέψετε να πω, κύριε Πρόεδρε, ότι δυστυχώς διεσπάρθη σήμερα το πρωί, όταν ένα από τα ζητήματα που η επιτροπή είχε αντιμετωπίσει με τον καλύτερο τρόπο -και αναφέρομαι στο θέμα της δεσμευτικότητας των κατευθύνσεων της προτεινόμενης Βουλής από την αναθεωρητική Βουλή- έτυχε μιας ειδικής μεταχείρισης που σκοπό είχε να αντιπαραθέσει την επιστημονική γνώση με την πολιτική βούληση. Την επιστημονική γνώση που κατατέθηκε από όλους όσους συμμετείχαν στη συγκεκριμένη συζήτηση σήμερα το πρωί, αλλά και με τρόπο πάρα πολύ πληθωρικό είχε εκτεθεί κατά την διάρκεια των εργασιών της κοινοβουλευτικής επιτροπής, αυτήν ακριβώς την επιστημονική γνώση που την παρακολουθήσαμε από το 1993 σε διάφορες διακυμάνσεις. Ήρθε η δημιουργία ενός δήθεν παρεμπιπτόντος -που κατέληξε να ονομαστεί «παρεμπιπτόντα συζήτηση» και στο τέλος έγινε μία ελεύθερη ανταλλαγή γνώμων- να αντιμετωπίσει την πολιτική βούληση της πλειοψηφίας. Δηλαδή, ένα θέμα επιστημονικής εγκυρότητας, ένα θέμα αξιολόγησης στασιαζόμενων γνώμων στο επίπεδο της επιστημονικής κοινότητας, εμείς πήραμε την απόφαση να το επιλύσουμε χρησιμοποιώντας τη δύναμη της πλειοψηφίας.

Και εδώ θα μου επιτρέψετε πράγματι να εκφράσω κάποιες απόψεις που αφορούν αυτήν ακριβώς την ιδιαιτερότητα του κοινοβουλευτικού φαινομένου, που είναι καταδικασμένο να βλέπει διαλόγους να αναπτύσσονται, αλλά διαλόγους που πρέπει όλοι μας να φροντίσουμε να είναι δημιουργικοί. Γιατί εάν στην κοινοβουλευτική διαδικασία επικρατήσει αυτό που για πρώτη φορά ο Αλέξης ντε Τοκβίλ σε αυτό το μνημειώδες έργο του για τη δημοκρατία στην Αμερική, εκδοθέν γύρω στο 1850, το είχε χαρακτηρίσει ως «τυραννία της πλειοψηφίας», αντιλαμβάνεστε ότι τέτοιες έντιμες ανταλλαγές απόψεων σαν κι αυτές που επικράτησαν στην επιτροπή είναι καταδικασμένες να μένουν χωρίς αντίκρισμα και να μην συγκεντρώνουν τον έπαινο του δήμου και των σοφιστών, αλλά πάντα να τροφοδοτούν μικρόψυχα αρνητικά σχόλια εναντίον του κοινοβουλευτικού συστήματος, αυτού του είδους τα σχόλια που κατά τη δεκαετία του 1920 είχε τροφοδοτήσει ένας άλλος πολιτειολόγος, ο Καρλ Σμιτ, δύσπιστος απέναντι στο κοινοβουλευτικό φαινόμενο εξαιτίας τέτοιων φαινομένων δηλαδή που δεν τηρούσαν την κανονικότητα, που δεν σέβονταν τη νομιμότητα, αλλά ανοίγονταν στα πεδία της άτυπης διαδικασίας, της αρρύθμιστης διαδικασίας, της διαδικασίας που την επιβάλλει η πολιτική βούληση και η ισχύς της πλειοψηφίας. Σε αυτήν ακριβώς τη διάσταση υπήρχε απέναντι ένας άλλος σοφός, ο Χανς Κέλσεν, που αγωνιζόταν ως συνήγορος της δημοκρατίας.

Αυτήν ακριβώς τη στάση πρέπει να τηρήσουμε, και πρέπει να την τηρήσουμε γιατί βαθύ θεμέλιο νομιμοποίησης κάθε κοινοβουλευτικής διαδικασίας είναι η δημοκρατική νομιμοποίηση, αλλά είναι ταυτόχρονα και η συνταγματική νομιμότητα. Γι' αυτό ακριβώς μία από τις κορυφαίες προτάσεις που έκανε η Νέα Δημοκρατία είναι να θεραπεύσει, με συγκεκριμένη αναθεωρητική πρόταση, αυτό το φαινόμενο που παρατηρείται συνεχώς κατά τη διάρκεια των εργασιών της Βουλής στο νομοθετικό επίπεδο.

Κατά τη νομοθετική τη λειτουργία, λοιπόν, όλοι ξέρουμε ότι εκδίδονται σωρηδόν αντισυνταγματικοί νόμοι. Μάλιστα, διάταξεις οι οποίες έρχονται την υσάτη στιγμή με τη μορφή της τροπολογίας διαφεύγουν ή εκφεύγουν τον έλεγχο της Επιστημονικής Επιτροπής και στη συνέχεια τα διοικητικά δικαστήρια, όπως είναι το Συμβούλιο της Επικρατείας, δημιουργεί την αβεβαιότητα και στο δημοσιονομικό επίπεδο και στο νομικό επίπεδο. Πράγματι, ανασφάλεια δικαίου, θα την έλεγα.

Δεν μπορεί, λοιπόν, να ζητάμε να βρισκόμαστε σε καθεστώς προβλέψιμης δημοκρατίας, προβλέψιμης νομιμότητας, προβλέψιμης δικαιοσύνης, εάν προηγουμένως δεν εξασφαλίσουμε με συγκεκριμένη πρόταση το ζήτημα του προληπτικού και του καταστατικού ελέγχου της συνταγματικής νομιμότητας των παραγόμενων νόμων.

Δυστυχώς, η αδυναμία, μέχρι σήμερα, της Βουλής να καταφύγει στην Αναθεώρηση του Συντάγματος, ιδρύοντας συνταγματικό δικαστήριο, μάς οδήγησε στο να προτείνουμε τη μονιμοποίηση του Ανωτάτου Ειδικού Δικαστηρίου που να έχει ακριβώς την αρμοδιότητα τόσο του προκριματικού ελέγχου με γνωμοδοτήσεις όσο και του εν γένει ελέγχου της συνταγματικότητας των ψηφισόμενων από τη Βουλή νόμων.

Δυστυχώς, όμως, κύριοι συνάδελφοι, εσείς κατά τη διάρκεια των συζητήσεων πιο πολύ είχατε γοητευθεί από την ευκαιρία και τη δυνατότητα που σας δίνεται να ενσωματώσετε στο ισχύον συνταγματικό κείμενο κάποιες διακηρυκτικού χαρακτήρα αφηγήσεις που έχουν να κάνουν πιο πολύ με την ιδεολογία υπέρ της οποίας μάχεστε, που έχουν να κάνουν πιο πολύ με τον εχθρό τον οποίο κατανομάζετε στο πρόσωπο της Νέας Δημοκρατίας ως θεματοφύλακα του οποιουδήποτε ιδιώματος λέγεται νεοφιλελευθερισμός ή ακροδεξιός λαϊκισμός. Αυτό, δυστυχώς, είναι κάτι που δεν σας κάνει τόσο πολύ αξιότιμο για επαίρους. Φτάσατε στο σημείο να δημιουργείτε την εντύπωση ότι απέναντί σας έχετε την Εξωματική Αντιπολίτευση, όχι σαν μία δύναμη δημοκρατίας, ελέγχου και κριτικής, αλλά σαν ένα κόμμα που εμποδίζει την πρόοδό σας προς τη διατήρηση στον τομέα της εξουσίας και στον τομέα της δημοκρατίας, υπό τη μορφή της διακυβέρνησης της χώρας.

Θεωρώ, λοιπόν, ότι -έστω και αυτήν τη στιγμή- θα πρέπει να πάψουμε να σκεφτόμαστε με μία κοινοβουλευτική πονηρία που δεν ταιριάζει στην ιστορία αυτού του Σώματος και να φροντίσουμε όλοι οποιεσδήποτε ρυθμίσεις και προτάσεις κρίνουμε ότι απαντούν στις προκλήσεις των καιρών και δίνουν λύσεις στα οξυμένα προβλήματα που μετά την οικονομική κρίση και την κρίση των θεσμών, που ζήσαμε, είναι επάναγκες να αντιμετωπίσουν την πιο κατάλληλη θεραπεία. Σε αυτό ακριβώς το επίπεδο δηλαδή θα πρέπει όλοι, εφόσον κρίνουμε ότι κάποιες προτάσεις του πολιτικού αντιπάλου αξίζουν, να τις υποστηρίξουμε, χωρίς σχολιασμούς, χωρίς κατευθύνσεις, χωρίς οποιαδήποτε άλλα σχόλια που σκοπό δεν έχουν να εκφράσουν τη βούληση αυτού του Σώματος για την άσκηση της αρμοδιότητας που του έχει αναθέσει το άρθρο 110 του Συντάγματος, που δεν είναι άλλη από τη διαπίστωση της ανάγκης αναθεώρησης των συγκεκριμένων διατάξεων. Είναι διατάξεις όπως το άρθρο 32, όπως το άρθρο 86, όπως το άρθρο 62, που έχουμε κοινές αναφορές, έχουμε κοινούς τρόπους και μπορεί να διαφέρουν οι απόψεις μας ως προς το περιεχόμενο της διάταξης.

Ας το αφήσουμε αυτό για την επόμενη Βουλή, για αυτήν τη Βουλή που δικαιούται να ασχοληθεί και να αποφασίσει οτιδήποτε σχετικό αφορά την αναθεώρηση -γιατί αυτή είναι η αναθεωρητική Βουλή και γιατί σε αυτήν ο ελληνικός λαός θα αναθέσει με την ψήφο του, με την ετυμηγορία του, το έργο της διεκπεραίωσης αυτού του σημαντικού έργου-, χωρίς να προσφεύγουμε σε κατασκευές όπως δήθεν εκείνη που δέχεται η περιώνυμη απόφαση του Ανωτάτου Ειδικού Δικαστηρίου, που ανέπτυξε το πρωί, ότι δήθεν η επόμενη Βουλή είναι εντολοδόχος αυτής της σημερινής Βουλής. Δεν υπάρχει καμμία, μα καμμία περίπτωση να στοιχειοθετείται σχέση εντολής μεταξύ δύο Βουλών που έχουν βγει από δύο διαφορετικές ετυμηγορίες, που είναι ισάξιες, που είναι ισοδύναμες, που είναι ισότιμες και που η κάθε μία από αυτές έχει διακριτή αρμοδιότητα.

Ευχαριστώ πολύ, κύριε Πρόεδρε.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα της Νέας Δημοκρατίας)

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Νικόλαος Βούτσος): Είσατε εξαιρετικός, κύριε Τζαβάρα. Επειδή μιλάτε από στήθος μπορείτε και κάνετε την οικονομία της συζήτησης.

Σας ευχαριστούμε πάρα πολύ.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, έχω την τιμή να ανακοινώσω στο Σώμα ότι τη συνεδρίασή μας παρακολουθούν από τα άνω δυτικά θεωρεία, αφού προηγουμένως ξαναγήθηκαν στην έκθεση

της αίθουσας «ΕΛΕΥΘΕΡΙΟΣ ΒΕΝΙΖΕΛΟΣ» και ενημερώθηκαν για την ιστορία του κτηρίου και τον τρόπο οργάνωσης και λειτουργίας της Βουλής, τριάντα τέσσερις μαθητές και μαθήτριες και τρεις συνοδοί καθηγητές από το 4^ο Γυμνάσιο Αγρινίου (δεύτερο τμήμα).

Η Βουλή τούς καλωσορίζει.

(Χειροκροτήματα απ' όλες τις πτέρυγες της Βουλής)

Επειδή θα καλέσω σε λίγο στο Βήμα τον Πρόεδρο της Κοινοβουλευτικής Ομάδας του ΣΥΡΙΖΑ και Πρωθυπουργό κ. Τσίπρα, θέλω να πω για τη διαδικασία τα εξής. Αμέσως ύστερα έχουν ζητήσει τον λόγο ο Γενικός Γραμματέας του ΚΚΕ κ. Κουτσούμπας και ο Πρόεδρος της Αξιωματικής Αντιπολίτευσης κ. Μητσοτάκης.

Παρακαλώ, κύριε Πρωθυπουργέ, έχετε τον λόγο.

ΑΛΕΞΗΣ ΤΣΙΠΡΑΣ (Πρόεδρος της Κυβέρνησης και Υπουργός Εξωτερικών): Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

Το Σύνταγμα αποτελεί το κεντρικό κείμενο, το πυρηνικό νομοθέτημα που κατοχυρώνει τη λαϊκή κυριαρχία και τον κοινοβουλευτισμό και από το οποίο αντλείται η δεσμευτικότητα αρχών και αξιών που συγκροτούν την ίδια τη δημοκρατική οργάνωση της πολιτείας, το κράτος δικαίου και την κοινωνική προστασία και αλληλεγγύη. Η Αναθεώρησή του επομένως αποτελεί μία κορυφαία θεσμική διαδικασία της κοινοβουλευτικής δημοκρατίας.

Και νομίζω ότι από την πρώτη στιγμή εμείς την αντιμετωπίσαμε ως τέτοια, καθώς η πρόθεσή μας για την Αναθεώρηση του Συντάγματος δεν είναι μία πρόθεση τελευταίας στιγμής, αλλά ήταν ευθαρσώς διατυπωμένη προεκλογικά και αμέσως μετά τις εκλογές στις προγραμματικές δηλώσεις της Κυβέρνησης. Ήταν μία διαδικασία την οποία ξεκινήσαμε με ένα πλατύ διάλογο, τον επιδιώξαμε, δεν την περιορίσαμε στη σχετική συζήτηση στο Κοινοβούλιο.

Αντίθετα, όμως, επιχειρήσαμε να την ανοίξουμε στην ίδια την κοινωνία, στους συλλογικούς φορείς, στις κοινωνικές οργανώσεις, στις παραγωγικές δυνάμεις, τα πολύμορφα κινήματα. Επιχειρήσαμε, δηλαδή, να μην την αφήσουμε στην αποκλειστική αρμοδιότητα των ειδικών και των συνταγματολόγων, που ουδόλως βεβαίως τους υποτιμούμε, γιατί οφείλουν και αυτοί να παίξουν τον ειδικό τους ρόλο με βάση την τεχνική γνώση που κατέχουν.

Πάνω από όλα, όμως, επιχειρήσαμε να μην περιορίσουμε τη συζήτηση αυτή σε μία διαδικασία που θα αφορά αποκλειστικά το πολιτικό προσωπικό και γι' αυτό η πρόταση, την οποία καταθέσαμε και την οποία συζητάμε σήμερα, δεν αποτυπώνει απλώς μία διάθεση διευθέτησης τεχνικών ζητημάτων. Αντίθετα, θα έλεγα ότι αντανάκλα τη βούληση για αλλαγές και για μεταρρυθμίσεις που εκφράζουν και δικαιώνουν αιτήματα, κινήματα, κατά την εκτίμησή μας πλειοψηφικά λαϊκά αιτήματα.

Και την ίδια στιγμή λαμβάνει υπόψιν και τη συνθήκη της κρίσης, τα διδάγματα δηλαδή των τελευταίων ετών, το διαρκώς μεταβαλλόμενο διεθνές περιβάλλον, αλλά και τις σύγχρονες προκλήσεις που αντιμετωπίζει ο κοινοβουλευτισμός από τις διαρκώς ενισχυόμενες εξωθεσμικές, εξωσυνταγματικές εξουσίες, διότι οι τεχνολογίες πειθάρχησης των σύγχρονων κοινωνιών και οι τεχνολογίες παράκαμψης των κανόνων της δημοκρατίας και της λαϊκής βούλησης διαρκώς εξελίσσονται σε μια σύνθετη και πολύπλοκη εποχή, την εποχή της οικονομικής παγκοσμιοποίησης.

Και είναι ακριβώς γι' αυτόν τον λόγο που η πρότασή μας εκκινεί από την ανάγκη ενίσχυσης του Κοινοβουλίου ως θεσμού και κοιτίδα και πυρήνα της δημοκρατίας, αλλά ενίσχυσης και της δημοκρατικά εκλεγμένης κυβέρνησης, αυτής που λαμβάνει την ψήφο εμπιστοσύνης των αιρετών, των αντιπροσώπων του ελληνικού λαού απέναντι ακριβώς σε αυτές τις εξουσίες που είναι πολλές στις μέρες μας, που δεν ανάγονται ευθέως σε αυτό που ονομάζουμε λαϊκή κυριαρχία: ανεξάρτητες αρχές, υπερεθνικοί οργανισμοί, διεθνείς οίκοι αξιολόγησης και θα μπορούσα εδώ να απαριθμήσω πολλές άλλες.

Η ενίσχυση του Κοινοβουλίου και της εκλεγμένης κυβέρνησης, που αποτελεί άλλωστε και τον πρώτο άξονα της πρότασής μας, επιτυγχάνεται με έναν συνδυασμό αλλαγών που δημιουργούν όρους εμπέδωσης της πολιτικής σταθερότητας, αλλά και προϋποθέσεις για τετραετείς εκλογικούς κύκλους.

Σύντομα, λοιπόν, θα ήθελα να επαναλάβω τις προτάσεις αυτές

που αφορούν αυτόν τον πρώτο άξονα της μεταρρύθμισης, την οποία εισηγήμασθε.

Πρώτον, την κατοχύρωση της λεγόμενης εποικοδομητικής ψήφου δυσπιστίας, τον θεσμό δηλαδή που επιβάλλει την ταυτόχρονη υπερψήφιση ενός νέου Πρωθυπουργού ως προϋπόθεση για να γίνεται δεκτή η πρόταση δυσπιστίας κατά της κυβέρνησης. Με αυτόν τον τρόπο επιδιώκουμε να ομαλοποιήσουμε τον εκλογικό κύκλο, να έχουμε σταθερές κυβερνήσεις και ας τις ονομάζετε εσείς αυτές τις κυβερνήσεις που παίρνουν την ψήφο εμπιστοσύνης του Κοινοβουλίου, των αιρετών εκπροσώπων του λαού, ως κυβερνήσεις «κουρελού».

Νομίζω, όμως, ότι αυτή είναι μία από τις απαραίτητες προϋποθέσεις πολιτικής εμπιστοσύνης μεταξύ μας για τους κανόνες του πολιτικού παιχνιδιού, αν ομνύουμε κατά τα άλλα στην πολιτική σταθερότητα και στους εκλογικούς κύκλους, οι οποίοι πρέπει να ολοκληρώνονται.

Η δεύτερη πρόταση αφορά την αποσύνδεση της εκλογής του Προέδρου της Δημοκρατίας από τη διάλυση της Βουλής στην ίδια ακριβώς κατεύθυνση, ώστε να μην επηρεάζεται ο κοινοβουλευτικός κύκλος από την αδυναμία επίτευξης συναίνεσεων μεταξύ των πολιτικών δυνάμεων.

Η τρίτη πρόταση στον πρώτο άξονα αφορά την άμεση εκλογή του Προέδρου της Δημοκρατίας από τον λαό, μόνο εφόσον η εξαντλητική διαδικασία δημιουργίας συναίνεσης μέσα στο Κοινοβούλιο αποτύχει, αν αποτύχει δηλαδή η διαδικασία αυτή για εξασφάλιση εκατόν ογδόντα ψήφων ευρύτερης συναίνεσης σε επτά διαδοχικές ψηφοφορίες. Και εκτιμώ ότι η πρόταση αυτή είναι σοφή, καθώς στην πραγματικότητα αποτελεί και ένα ισχυρό κίνητρο, μία ισχυρή πίεση ηθική και πολιτική στις εκάστοτε κυβερνήσεις και αντιπολιτεύσεις, στα κόμματα που συγκροτούν το Κοινοβούλιο, προκειμένου να επιτυγχάνεται συναίνεση στο πρόσωπο του Προέδρου Δημοκρατίας, διότι το πρόσωπο του Προέδρου της Δημοκρατίας πρέπει να εκφράζει το σύνολο του έθνους και του ελληνικού λαού.

Και βεβαίως αυτή η πρόταση έρχεται σε αντίθεση με την πρόταση, σεβαστή κατά τα άλλα, που κατατέθηκε κατά τη διάρκεια της συζήτησης για την αναθεώρηση, από την πλευρά της Νέας Δημοκρατίας, που μιλάει για εκλογή με εκατόν πενήντα έναν Βουλευτές του Προέδρου της Δημοκρατίας σε περίπτωση που αποβεί άκαρπη η διαδικασία συναίνεσης στις πρώτες δύο ψηφοφορίες, διότι με αυτόν τον τρόπο η προεδρική εκλογή μετατρέπεται σε διορισμό από την εκάστοτε κοινοβουλευτική Πλειοψηφία των εκατόν πενήντα έναν Βουλευτών, την εκάστοτε κυβέρνηση.

Το τέταρτο σημείο πάλι του πρώτου άξονα αφορά την υποχρέωση ο Πρωθυπουργός της χώρας να είναι εκλεγμένος Βουλευτής, ώστε να μην παραδίδονται τα κλειδιά της χώρας ερήμην του λαού σε κανέναν τεχνοκράτη Πρωθυπουργό, όσο σημαντικός και άριστος τεχνοκράτης και αν είναι, διότι τώρα που έχουμε και την εμπειρία της κρίσης, γνωρίζουμε ότι οι Πρωθυπουργοί της χώρας οφείλουν να λογοδοτούν στον ελληνικό λαό και μόνο στον ελληνικό λαό και όχι σε άλλα κέντρα εξουσίας.

Και το πέμπτο σημείο του πρώτου άξονα αφορά την καθιέρωση ενός αναλογικού εκλογικού συστήματος, που θα λειτουργεί εξισορροπητικά στην ενίσχυση της εκτελεστικής εξουσίας και την ίδια στιγμή θα ενεργοποιεί και θα ισχυροποιεί το νομοθετικό και ελεγκτικό ρόλο του Κοινοβουλίου, που από κομπάρσος θα μετατραπεί σε ένα πραγματικό πρωταγωνιστή της πολιτικής ζωής. Αυτός είναι ο πρώτος άξονας.

Ο δεύτερος άξονας της πρότασής μας αφορά αυτό που εμείς ονομάζουμε «αποκατάσταση της αξιοπιστίας της πολιτικής ζωής», αυτό που ίσως είναι το πιο σημαντικό σε ό,τι αφορά την κρίση θεσμών και εκπροσώπησης, την κρίση αξιών, την κρίση του πολιτικού συστήματος τα τελευταία χρόνια.

Πρόκειται για προτάσεις που έρχονται να απαντήσουν στη δυσπιστία των πολιτών απέναντι στο ίδιο το πολιτικό σύστημα και να καταπολεμήσουν στον πυρήνα την κρίση αντιπροσώπευσης, η οποία σχετίζεται με τη βαθιά διαδεδομένη, δυστυχώς, πεποίθηση στην κοινή γνώμη ότι το πολιτικό προσωπικό αποτελεί στην πραγματικότητα μία κάστα ξεχωριστή, η οποία ενδιαφέρεται κυρίως για την αναπαράγωγή προνομίων και όχι για την εξυπηρέτηση του δημοσίου συμφέροντος.

Στο πλαίσιο αυτό, προτείνουμε, πρώτο και ίσως κορυφαίο και πιο συμβολικό απ' όλα, την τροποποίηση του κατάπτυστου άρθρου 86 του Συντάγματος, ενός άρθρου που συμβολίζει ακριβώς την μετατροπή του πολιτικού προσωπικού σε κάστα, που θεωρούσε ότι θα πρέπει να έχει μία άλλη μεταχείριση από τον νόμο, καθώς η εξουσία αποτελεί κληρονομικό δικαίωμα ή αποτελεί μία ιδιότητα που δεν χάνεται -είναι η αντίληψη περί της νόμιμης ιδιοκτησίας της εξουσίας- μία κάστα που θεωρούσε πολλές φορές και θεωρεί ότι δικαιούται ειδικά προνόμια και ειδική ποινική μεταχείριση σε σχέση με όλους τους υπόλοιπους πολίτες.

Γιατί η σύντομη παραγραφή για τα αδικήματα των Υπουργών που προβλέπει σήμερα το άρθρο 86 δεν είναι τίποτα άλλο παρά ένας μηχανισμός νόμιμης συγκάλυψης και συστημικού κουκουλώματος της εκτεταμένης πολιτικής διαφθοράς που ευδοκίμωσε στη χώρα, ιδιαίτερα την περίοδο των παχέων αγελάδων και βεβαίως, την περίοδο της απόλυτης κυριαρχίας του «παλιού πολιτικού συστήματος», όπως εμείς το ονομάζουμε.

Βεβαίως, εκτίμησή μας είναι ότι αν δεν έμπαινε ένα τέλος σε αυτό το συνεχές, δεν θα βρισκόμασταν σήμερα εδώ μπροστά σε αυτή την Αναθεώρηση, παρά τα αντιθέτως λεγόμενα από όλες τις πλευρές. Διότι όλοι βιάλουν εναντίον αυτής της διάταξης, αλλά βεβαίως δεν έχουν κανέναν αντίλογο στο να δέχονται τις ευεργετικές συνέπειες αυτής της διάταξης τα στελέχη τους. Και βεβαίως θα μπορούσε να έχει αναθεωρηθεί, αν τα πιστεύουν αυτά που λένε, στην προηγούμενη αναθεώρηση, αλλά δεν συνέβη αυτό. Τόσο η Νέα Δημοκρατία όσο και το ΚΙΝΑΛ το ψήφισαν από κοινού στην αναθεώρηση του 2001.

Δεύτερη πρόταση στον άξονα που αφορά την αξιοπιστία του πολιτικού συστήματος, είναι αυτή που αφορά τον περιορισμό της βουλευτικής ασυλίας μόνο σε αδικήματα που αφορούν την άσκηση των καθηκόντων του Βουλευτή. Να πάμε, δηλαδή, σε μία τελείως διαφορετική θεώρηση των πραγμάτων, να μην ζητάται κάθε φορά η άρση της ασυλίας, θεωρώντας ότι η ασυλία είναι κάτι δεδομένο που θα πρέπει να ψηφίσουν οι Βουλευτές για να αίρεται. Αντιθέτως, θα πρέπει να ζητείται η ασυλία, όταν και εφόσον κρίνει η Ολομέλεια ότι πρόκειται για αδικήματα που αφορούν την άσκηση καθηκόντων του Βουλευτή και όχι γενικότερα αδικήματα.

Η τρίτη πρόταση αφορά την κατοχύρωση περιορισμένων κοινοβουλευτικών θητειών για κάθε Βουλευτή, ώστε να αποφεύγεται η δημιουργία πελατειακών δικτύων και συστημάτων που μετατρέπουν πολλές φορές τον Βουλευτή σε έμπορο εξυπηρέτησεων και τους εκλογείς σε πελάτες. Πρόκειται για μία πρόταση, για μία ρύθμιση, που πέραν της ουσιαστικής αξίας που έχει, έχει και μία ιδιαίτερη συμβολική αξία, να σταματήσει αυτή η σπένδα στην κοινή γνώμη, η εδραιωμένη πεποίθηση στην κοινή γνώμη ότι η εισαγωγή με την πολιτική είναι επάγγελμα και όχι λειτουργήματα προς το δημόσιο συμφέρον.

Ο τρίτος άξονας της πρότασής μας αφορά την ενίσχυση της Δημοκρατίας και της εμπλοκής του λαϊκού παράγοντα, των πολιτών, στη λήψη των αποφάσεων. Αυτή η πρόταση έρχεται σε μεγάλο βαθμό και ως δικαίωση ενός μαζικού λαϊκού αιτήματος, ιδιαίτερα την περίοδο των κινητοποιήσεων ενάντια στην λιτότητα 2011 - 2012, του λαϊκού αιτήματος για περισσότερη και βαθύτερη δημοκρατία και για τη συμμετοχή των πολιτών στη λήψη κρίσιμων αποφάσεων.

Προτείνουμε, λοιπόν, την καθιέρωση λαϊκού δημοψηφίσματος, αλλά και τη λεγόμενη λαϊκή νομοθετική πρωτοβουλία, ενώ ταυτόχρονα θεσπίζουμε την υποχρέωση να κυρώνεται με δημοψήφισμα κάθε διεθνής συνθήκη, η οποία παραχωρεί κυριαρχικές αρμοδιότητες της χώρας σε διεθνείς οργανισμούς.

Είναι ακριβώς σε αυτό το σημείο που η άρνηση της Αντιπολίτευσης αναδεικνύει, θα έλεγα, μία βαθιά διαφωνία και ιδεολογική, αλλά και μία διαφορετική θεώρηση της ίδιας της αντίληψης που έχουμε για την πολιτική, σύμφωνα με την οποία η δουλειά του λαού είναι απλώς και μόνο να δίνει τη συγκατάθεσή του κάθε τέσσερα χρόνια σε κάποιους που γνωρίζουν, διότι οι πολλοί, ως αδαείς -ακούστηκε κι αυτό, η «αδαής πλειοψηφία»- είναι αυτοί οι οποίοι δεν γνωρίζουν, ενώ οι μεγαλοφυείς, που προέρχονται πολλές φορές και από πολιτικά τζάκια, είναι αυτοί που ξέρουν να χειρίζονται τα προβλήματα, άλλο αν αυτοί είναι που μας έριξαν στη χρεοκοπία τα προηγούμενα χρόνια.

Ο τέταρτος άξονας αφορά στον εξορθολογισμό των σχέσεων Εκκλησίας και Κράτους, με τη ρητή κατοχύρωση στο άρθρο 3 της αρχής της θρησκευτικής ουδετερότητας του κράτους, αλλά και του υποχρεωτικού πολιτικού όρκου στις πολιτειακές και διοικητικές υποθέσεις. Κι εδώ νομίζω ότι γίνεται ένα σημαντικό βήμα, με απόλυτο σεβασμό, βεβαίως, στις θρησκευτικές πεποιθήσεις των πολιτών, ένα βήμα στην κατεύθυνση της κατοχύρωσης του κοσμικού κράτους, που αποτελεί το θεμέλιο λίθο ενός οποιουδήποτε φιλελεύθερου Συντάγματος.

Και πάλι εδώ υπάρχει μία διαφορά -βαθιά, σεβαστή, αλλά υπάρχει μία διαφορά- και ιδεολογική, αν και μου κάνει εντύπωση που ο κ. Μητσοτάκης ειδικά έχει προσχωρήσει στην άποψη εκείνη που δεν αποτελούσε παλιότερα προσφιλή άποψη και γνώμη και τοποθέτηση όλων όσων ήθελαν ή θέλουν να αυτοαποκαλούνται φιλελεύθεροι. Φαίνεται, όμως, ότι η συνολικότερη μετατόπιση και του ίδιου και της Νέας Δημοκρατίας τον έχουν οδηγήσει σε αυτές τις θέσεις. Έχουμε μείνει να έχουμε να έχουμε τον φιλελευθερισμό μόνο σε ό,τι έχει να κάνει με τα ζητήματα της οικονομίας -τον νεοφιλελευθερισμό μάλιστα- της ασυδοσίας της αγοράς, της διάλυσης του κοινωνικού κράτους, της υποστήριξης των ελίτ, αλλά όχι σε ζητήματα που αφορούν κοινωνικά και πολιτικά δικαιώματα, στοιχειώδη ζητήματα, θα έλεγα εγώ, για τη συγκρότηση μιας σύγχρονης φιλελεύθερης κοινωνίας, όπως η αρχή της θρησκευτικής ελευθερίας και της ανεξίτητης.

Με το σχόλιο αυτό περνάω στον πέμπτο και τελευταίο άξονα της πρότασής μας, που αφορά την ενίσχυση της προστασίας των κοινωνικών δικαιωμάτων και των κοινών αγαθών, που υπό τις σημερινές συνθήκες κυριαρχίας του οικονομικού νεοφιλελευθερισμού, απειλούνται διαρκώς. Εμείς πιστεύουμε ότι πρέπει να προστατευθούν, συνταγματικά, νομικά και πραγματικά από τις επιθέσεις μιας αγοραίας αντίληψης, η οποία δυστυχώς στις μέρες μας είναι κυρίαρχη και σε ευρωπαϊκό πλαίσιο, κατά τη δική μας εκτίμηση.

Επιτρέψτε μου, κυρίες και κύριοι Βουλευτές, τώρα που σας παρουσίασα τις βασικές μας θέσεις και προτάσεις, να κάνω ορισμένα σχόλια πριν κατέλθω από το βήμα. Από την πρώτη στιγμή σε αυτήν τη συζήτηση για τη συνταγματική Αναθεώρηση, σεβαστήκαμε απόλυτα το κύρος και την κεντρική σημασία αυτής της κορυφαίας θεσμικής διαδικασίας.

Θέλω να πω με λύπη ότι δεν μπορώ να πω το ίδιο για τη στάση της Αξιωματικής Αντιπολίτευσης. Δεν θέλησε να ακολουθήσει αυτόν τον δρόμο. Στην αρχή θέλησε να σαμποτάρει τελείως τον διάλογο, δεν συμμετείχε καθόλου στη διαδικασία του διαλόγου. Ακολουθώντας διάλεξε όχι τον δρόμο της σοβαρότητας και της υπευθυνότητας, αλλά επέλεξε να παίξει παιχνίδια που αναδεικνύουν πολλές φορές μία αντιθεσμική συμπεριφορά, παιχνίδια συναλλαγής, να μετατρέψει τη συνταγματική Αναθεώρηση σε μία παρτίδα πόκερ, να μην σεβαστεί καν τη συνταγματική επιταγή, που επιβάλλει την επιδίωξη ευρέων συναινέσεων για τη συνταγματική Αναθεώρηση.

Και όταν λέω ότι έπαιξε παιχνίδια θα αναφερθώ συγκεκριμένα. Διότι στην αρχή μάς έλεγε: «Αν δεχτείτε το σύνολο των προτάσεων μας, θα μπορούμε στη διαδικασία. Αν δεν δεχτείτε το σύνολο των προτάσεων μας, θα αποχωρήσουμε και δεν θα συμμετάσχουμε στη διαδικασία της συνταγματικής Αναθεώρησης», πρωτοφανές στα πολιτικά χρονικά.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΚΟΥΜΟΥΤΣΑΚΟΣ: Πότε ειπώθηκε αυτό, κύριε Πρωθυπουργέ;

ΑΛΕΞΗΣ ΤΣΙΠΡΑΣ (Πρόεδρος της Κυβέρνησης και Υπουργός Εξωτερικών): Ξέρετε, είναι πρόσφατες οι συνεδριάσεις και πρόσφατες οι στιχομυθίες εδώ μέσα.

Κάτω από την κατακραυγή, βεβαίως, υποχώρησε από αυτήν τη στάση, γιατί όλοι κατάλαβαν, κύριε Κουμουτσάκο, ότι εάν επιμένετε στη θέση της μη συμμετοχής στη διαδικασία της συνταγματικής Αναθεώρησης, τότε το επιχείρημα, που είναι ισχυρό επιχείρημα και αληθές, ότι αυτό θα το κάνετε μόνο και μόνο για να εμποδίσετε μία διαδικασία η οποία θα αναθεωρούσε και το άρθρο 86, όταν καταλάβατε, λοιπόν, ότι αυτό θα δημιουργούσε σοβαρό πολιτικό πρόβλημα, καθώς η μεγάλη πλειοψηφία της κοινής γνώμης και των δικών σας ψηφοφόρων θεωρεί ότι είναι ένα

εξόχως προβληματικό, ντροπιαστικό για τη δημοκρατία μας άρθρο που πρέπει να αναθεωρηθεί, τότε αλλάξατε θέση.

Αλλάξατε θέση, συμμετείχατε στη διαδικασία εντός της Βουλής, όμως, συνεχίζατε να παίζετε ένα παιχνίδι, κατά την άποψή μου θεσμικά αποκρουστικό σε σχέση με το ζήτημα της εκλογής του Προέδρου της Δημοκρατίας.

Θα θυμάστε όλοι σας αυτήν τη χαριτωμένη στιχομυθία που είχα με τον Αρχηγό της Αξιωματικής Αντιπολίτευσης, όταν και ο ίδιος με χιούμορ μου απάντησε στην προηγούμενη συζήτηση. Όταν του είπα ότι μου θυμίζει έναν συμπαθή ποδοσφαιρικό παράγοντα, μου επισήμανε ότι δεν είναι Πρόεδρος, αλλά ήταν Αντιπρόεδρος.

Αλλά γιατί το είπα αυτό; Διότι, η στάση της Νέας Δημοκρατίας και του κ. Μητσοτάκη στο θέμα της εκλογής Προέδρου της Δημοκρατίας ήταν μία στάση αλλοπρόσαλλη και παραμένει μία στάση αλλοπρόσαλλη. Μια έλεγε ότι συμφωνεί, μετά ότι διαφωνεί. Μετά άλλαζε γνώμη και συμφωνούσε λίγο. Και ακολούθως πάλι διαφωνούσε πολύ. Και, όταν τελικά ρώτησα ποια είναι η πρότασή σας στο θέμα αυτό, απαντήσατε ότι θα το σκεφτείτε.

Και σήμερα, μετά από πολλή σκέψη μάλλον, συνεχίζετε και στο θέμα αυτό θεσμικά παιχνίδια. Λέτε ότι τελικά παρ' ότι διαφωνείτε με την πρόταση που καταθέτει ο ΣΥΡΙΖΑ, θα ψηφίσετε την πρόταση με την οποία διαφωνείτε. Αλλά μετά προσθέτετε ότι η πρόταση αυτή με την οποία διαφωνείτε και την οποία θα ψηφίσετε, δεν θα σας δεσμεύει. Και άμα, τρομάρα σας, γίνετε και Πρωθυπουργός, θα κάνετε ό,τι θέλετε εσείς, γράφοντας στα παλαιότερα των υποδημάτων σας συναινέσεις, συνταγματικά έθιμα και αποφάσεις δικαστηρίων.

(Θόρυβος από την πτέρυγα της Νέας Δημοκρατίας)

ANNA KARAMANLIH: Ντροπή!

ΑΛΕΞΗΣ ΤΣΙΠΡΑΣ (Πρόεδρος της Κυβέρνησης και Υπουργός Εξωτερικών): Ποια είναι η ντροπή; Οι θέσεις σας είναι ντροπή ή αυτά που λέω εγώ είναι ντροπή;

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Νικόλαος Βούτσας): Ησυχία, κύριοι συνάδελφοι.

Συνεχίστε, κύριε Πρωθυπουργέ.

ΑΛΕΞΗΣ ΤΣΙΠΡΑΣ (Πρόεδρος της Κυβέρνησης και Υπουργός Εξωτερικών): Σας ενοχλεί όταν ο πολιτικός λόγος γίνεται διεισδυτικός και καταλαβαίνει ο ελληνικός λαός τι ακριβώς κάνετε. Διότι εσείς μας κατηγορείτε για κυβέρνηση-κουρελού, αλλά εσείς έχετε μετατραπεί σε μία Αντιπολίτευση η οποία δεν έχει έρμα.

Θα συνεχίσω, λοιπόν, παρά το γεγονός ότι κατανοώ ότι σας εκνευρίζει. Εκνευρίζετε, αλλά η στάση σας είναι εξαιρετικά θεσμικά επικίνδυνη, θα έλεγα, και θα σας εξηγήσω γιατί.

Διότι, αν το θέμα σας είναι ότι είστε τόσο σίγουροι ότι θα κερδίσετε τις επόμενες εκλογές και θα έχετε την κοινοβουλευτική Πλειοψηφία των εκατόν πενήντα έναν στη Βουλή, γιατί τότε δεν ψηφίζετε όλα τα άρθρα τα οποία εμείς προτείνουμε και με τα οποία εσείς διαφωνείτε, ώστε να έχετε τα χέρια σας λυμένα;

(Θόρυβος από την πτέρυγα της Νέας Δημοκρατίας)

Θα απαντήσετε όταν θα έρθετε στο Βήμα.

Αν η θεσμική σας προσέγγιση και όχι κάποια άλλη σκοπιμότητα είναι αυτή που καθοδηγεί τη θέση και την άποψή σας, τη θέση και άποψη ότι η αναθεωρητική Βουλή δεν δεσμεύει τίποτα και η δεύτερη τα καθορίζει όλα και αν ταυτόχρονα έχετε την απόλυτη σιγουριά της εκλογικής νίκης, δηλαδή ότι θα έχετε πλειοψηφία στην επόμενη Βουλή, γιατί αποφασίζετε να εστιάσετε στο άρθρο αυτό, σε ένα κρίσιμο άρθρο και κρίσιμο όχι μόνο θεσμικά, αλλά κρίσιμο και πολιτικά, που αφορά την εκλογή του Προέδρου της Δημοκρατίας, με το οποίο μάλιστα εκ των προτέρων δηλώνετε τη διαφωνία σας ως προς την κατεύθυνση; Γιατί, λοιπόν, δεν τα ψηφίζετε όλα, ώστε να είστε σίγουρος, αφού λέτε ότι θα εκλεγείτε, να αλλάξετε και τα υπόλοιπα άρθρα, όπως επιθυμείτε;

Άρα, δεν είναι η σιγουριά η οποία σας καθοδηγεί, ούτε η θεσμική σας προσήλωση σε μία θέση, την οποία οψίμως ανακαλύψατε. Διότι, θυμίζω στο Σώμα ότι αναθεωρήσεις συνταγματικές έχουν γίνει πολλές και ουδέποτε αυτή η θέση και άποψη διατυπώθηκε επισήμως από τη δική σας παράταξη ως θέση και άποψη. Δεν υποτιμώ και δεν θα μπω στην ουσία της νομικής αντιπαράθεσης.

Θα σας πω, όμως, μονάχα τούτο: Το 1985, όταν έγινε η συνταγματική μεταρρύθμιση που αφορούσε ακριβώς αυτό το ζήτημα, το άρθρο 32 και τις αρμοδιότητες του Προέδρου της Δημοκρατίας, υπήρξε η βούληση της τότε Κυβέρνησης του Ανδρέα Παπανδρέου, που σε συνεργασία με την Αριστερά στη Βουλή είχε τότε την πλειοψηφία των εκατόν ογδόντα, για να μειώσει τις αρμοδιότητες του Προέδρου της Δημοκρατίας. Εψηφίσθη, λοιπόν, αυτό ως κατεύθυνση στην πρώτη Βουλή.

Διαφώνησε τότε η παράταξη και το κόμμα της Νέας Δημοκρατίας με Αρχηγό τότε τον αείμνηστο πατέρα σας, τον Κωνσταντίνο Μητσοτάκη. Ουδέποτε, όμως, βγήκε να πει στις εκλογές ζητώντας την ψήφο του ελληνικού λαού ότι «ψηφίστε με, διότι αν εκλεγώ και έχω εκατόν πενήντα έναν, εγώ που διαφωνώ με τη μείωση των αρμοδιοτήτων, θα αυξήσω τις αρμοδιότητες». Δηλαδή, αυτό που ψηφίστηκε ως κατεύθυνση στην πρώτη Βουλή, θα αλλάξω τη ροπή του στη δεύτερη Βουλή. Ουδέποτε το είπατε.

Τι κρύβεται, όμως, πίσω από όλο αυτό;

ΚΥΡΙΑΚΟΣ ΜΗΤΣΟΤΑΚΗΣ (Πρόεδρος της Νέας Δημοκρατίας): Αδυνατούμε να σας παρακολουθήσουμε.

ΑΛΕΞΗΣ ΤΣΙΠΡΑΣ (Πρόεδρος της Κυβέρνησης και Υπουργός Εξωτερικών): Εντάξει, τώρα θα σταματήσετε να αδυνατείτε να απαντήσετε και να κατανοήσετε, διότι τώρα θα μπω και στην ουσία.

Αυτό που κρύβεται είναι μία πολιτική σκοπιμότητα. Και θα σας πω αμέσως ποια είναι αυτή πολιτική σκοπιμότητα και τι κρύβεται από πίσω. Θέλετε να μας πείσετε ότι αυτό που κρύβεται είναι δήθεν ο φόβος σας μήπως εμείς παίζουμε πολιτικά παιχνίδια. Είναι ένα απολύτως αίολο επιχείρημα, από τη στιγμή που εμείς έχουμε ξεκαθαρίσει ότι θέλουμε και εμείς είμαστε αυτοί που φέρνουμε στη Βουλή την πρόταση για την αποσύνδεση της προεδρικής εκλογής από τη διάλυση της Βουλής.

Εφόσον εμείς το φέρνουμε, τι είναι αυτό που σας απασχολεί; Λέτε τάχα ότι αυτό που σας απασχολεί είναι μην τυχόν αν εσείς έχετε κερδίσει στις εκλογές, σας δημιουργήσουμε πρόβλημα. Δηλαδή, αν εμείς θελήσουμε να εμποδίσουμε την εκλογή Προέδρου της Δημοκρατίας ηγαίνοντας στην άμεση εκλογή, δηλαδή να εκλέξουμε Πρόεδρο από τον λαό μετά από επτά συνεχείς ψηφοφορίες που απαιτούν τους εκατόν ογδόντα Βουλευτές, ενώ εσείς σε αυτήν την εκδοχή θα θελήσετε, εάν έχετε την πλειοψηφία, να εκλέξετε Πρόεδρο της Δημοκρατίας από τη Βουλή με εκατόν πενήντα μία ψήφους.

Μας λέτε δήθεν ότι αυτό που σας απασχολεί είναι το δήθεν θεσμικό ζήτημα –γιατί είναι και θεσμικό– μιας υποκρύπτουσας δικής μας πολιτικής σκοπιμότητας. Όμως, εγώ ευθαρσώς πριν από λίγες ημέρες σε τηλεοπτική μου συνέντευξη –προφανώς, για λογαριασμό του ΣΥΡΙΖΑ και όχι για δικό μου λογαριασμό– έχω μιλήσει και έχω δεσμευθεί πολιτικά –κάτι που εσείς δεν έχετε κάνει, κύριε Μητσοτάκη– ότι ο ΣΥΡΙΖΑ θεωρεί πως ο σημερινός Πρόεδρος της Δημοκρατίας επιτελεί τα καθήκοντά του εξαιρετικά και θα τον προτείνουμε να είναι και ο επόμενος Πρόεδρος της Δημοκρατίας.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΤΑΣΟΥΛΑΣ: Θα το βάλετε στην πρότασή σας;

ΑΛΕΞΗΣ ΤΣΙΠΡΑΣ (Πρόεδρος της Κυβέρνησης και Υπουργός Εξωτερικών): Αφήστε τώρα τις υπεκφυγές, γιατί είναι πολιτικό το ζήτημα και μην ψάχνετε υπεκφυγές.

Εσείς, λοιπόν, τι ακριβώς λέτε γι' αυτό το ζήτημα;

(Θόρυβος στην Αίθουσα)

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Νικόλαος Βούτσας): Σας παρακαλώ, κύριοι συνάδελφοι!

ΑΛΕΞΗΣ ΤΣΙΠΡΑΣ (Πρόεδρος της Κυβέρνησης και Υπουργός Εξωτερικών): Όταν εμείς ευθαρσώς έχουμε δηλώσει την πρότασή μας και για την αλλαγή του Συντάγματος, αλλά και τι προτείνουμε σε ό,τι αφορά το πολιτικό ζήτημα, εσείς, κύριε Μητσοτάκη, επιμελώς αποφεύγετε να τοποθετηθείτε για κάτι τέτοιο.

Αυτό, λοιπόν, με απλά λόγια σημαίνει ότι η Νέα Δημοκρατία και ο κ. Μητσοτάκης δεν θα προτείνει εκ νέου τον Προκόπη Παυλόπουλο για Πρόεδρο της Δημοκρατίας, διότι δεν επιθυμεί ο σημερινός Πρόεδρος να ανανεώσει τη θητεία του. Ίσως γιατί δεν θεωρεί ότι είναι καλός Πρόεδρος είτε γιατί έχει τάξει κάπου αλλού τη στήριξή του.

Τι κάνει για αυτό; Επιχειρεί να μετατρέψει τη διαδικασία της συνταγματικής Αναθεώρησης σε παρωδία, μαζεύει διάφορους αξιολογούς, κατά τα άλλα, συνταγματολόγους να του ενισχύσουν την άποψη ότι δεν παίζει ρόλο τι ακριβώς ψηφίζει στην πρώτη Βουλή, ψηφίζει μόνο το άρθρο αυτό, ενώ λέει ρητά ότι διαφωνεί στην κατεύθυνση και στο περιεχόμενο, ώστε να έχει το άρθρο αυτό εκατόν ογδόντα, ευελπιστώντας ότι στην επόμενη Βουλή θα έχει μαζί με το ΚΙΝΑΛ, προφανώς, εκατόν πενήντα έναν Βουλευτές και να το αλλάξει για να καταφέρει να εκλέξει Πρόεδρο της Δημοκρατίας, όχι τον σημερινό Πρόεδρο που εμείς προτείνουμε, αλλά κάποιον άλλον, ενδεχομένως κάποιο στέλεχος, νυν ή σε αποστρατεία, του ΚΙΝΑΛ.

Αυτή είναι όλη η σκοπιμότητα. Αυτό είναι όλο το πολιτικό παιχνίδι που κρύβεται πίσω από αυτήν την ιστορία που ξεκίνησε από χθες. Εμείς, λοιπόν, θα το πούμε καθαρά.

(Θόρυβος στην Αίθουσα)

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Νικόλαος Βούτσης): Σας παρακαλώ, ησυχία.

ΑΛΕΞΗΣ ΤΣΙΠΡΑΣ (Πρόεδρος της Κυβέρνησης και Υπουργός Εξωτερικών): Υπάρχει μεγάλη ανησυχία, αλλά εάν θέλει, μπορεί να το διαψεύσει ο κ. Μητσοτάκης. Θα πάρει τον λόγο και θα πει «όχι, εμείς θα προτείνουμε τον Παυλόπουλο», οπότε όλη αυτή η ιστορία θα τελειώσει. Τον προκαλώ να το κάνει.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα του ΣΥΡΙΖΑ)

Όμως, εμείς θέλουμε καθαρά και ξάστερα να μιλήσουμε και τώρα, όπως και πάντα. Πρώτον, σε ό,τι μας αφορά, με τους θεσμούς δεν θα παίζουμε. Ο ελληνικός λαός πρέπει να γνωρίζει ότι αυτοί που σχεδίαζαν παρενθέσεις ήταν αυτοί που έκαναν πολιτική καριέρα με τα εθνικά μας θέματα, που οδήγησαν τον ελληνικό λαό στην κοινωνική λεηλασία της βαθιάς λιτότητας, που τα έδωσαν όλα, δεν διαπραγματεύτηκαν τίποτα και όταν είδαν ότι χάνουν τις επερχόμενες εκλογές, έφτιαξαν στο μυαλό τους σχέδια παρενθέσεων και περίμεναν να πέσει ξανά η εξουσία σαν ώριμο φρούτο.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα του ΣΥΡΙΖΑ)

Εμείς τέτοια παιχνίδια δεν θα παίζουμε. Εμείς πιστεύουμε ότι οι κυβερνήσεις που παίρνουν την ψήφο εμπιστοσύνης της Βουλής δεν είναι κυβερνήσεις κουρελού, είναι κυβερνήσεις που παίρνουν την εμπιστοσύνη των εκλεγμένων, των αιρετών αντιπροσώπων του ελληνικού λαού και πρέπει να έχουν ορίζοντα τετραετίας.

Βέβαια, θα μου πείτε «μα, εσείς δεν κάνατε χρήση αυτής της δυνατότητας;». Ναι, γιατί το Σύνταγμα μας έδινε αυτή τη δυνατότητα. Και όποιος κι αν ήταν στη θέση μας, στη θέση της Αντιπολίτευσης σε μία στιγμή σκληρής πόλωσης, όταν το ίδιο το Σύνταγμα του δίνει αυτή τη δυνατότητα, δεν έχει άλλη επιλογή.

(Γέλωτες από την πτέρυγα της Νέας Δημοκρατίας)

(Θόρυβος στην Αίθουσα)

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Νικόλαος Βούτσης): Κύριοι συνάδελφοι, σας παρακαλώ ησυχάστε.

ΑΛΕΞΗΣ ΤΣΙΠΡΑΣ (Πρόεδρος της Κυβέρνησης και Υπουργός Εξωτερικών): Όμως, γι' αυτόν ακριβώς τον λόγο, επειδή έχουμε θεσμική ευθύνη και ενόραση για το μέλλον και δεν κάνουμε μεταρρύθμιση με το μυαλό μας στην τρέχουσα πολιτική συγκυρία, αλλά με ευθύνη για τις επόμενες γενιές, ερχόμαστε να απαντήσουμε και φέρνουμε την πρόταση αυτή για την Αναθεώρηση και αλλάζουμε το Σύνταγμα.

Εμείς, λοιπόν, παιχνίδια στο ζήτημα αυτό δεν θα παίζουμε. Βλέπουμε τη συνταγματική Αναθεώρηση με θεσμική ευθύνη και όχι με βάση την τρέχουσα πολιτική συγκυρία. Λέμε στον ελληνικό λαό να γνωρίζει ότι στις επόμενες εκλογές, το φθινόπωρο, στο τέλος της συνταγματικής μας θητείας θα συγκρουστούμε πολιτικά και ιδεολογικά με τον κ. Μητσοτάκη και τη Νέα Δημοκρατία για το ποια Ελλάδα θέλουμε, ποια οικονομία θέλουμε, ποια κοινωνία θέλουμε και η επιλογή του ελληνικού λαού θα είναι μία επιλογή βαθιάς και βαριάς ευθύνης.

Αυτή η επιλογή είτε θα δώσει σε εμάς τη δυνατότητα που βγάλαμε τη χώρα από τα μνημόνια, που βγήκαμε από την κρίση, που μειώσαμε την ανεργία από το 28% στο 18%, που αυξήσαμε τον κατώτατο μισθό, είτε θα δώσει σε εμάς τη δυνατότητα να συνεχίσουμε αυτήν την πορεία προς τα εμπρός ή θα δώσει την επιλογή στον κ. Μητσοτάκη, και στο βεβαίως ΚΙΝΑΛ, δηλαδή στα

στελέχη, στους ανθρώπους που οδήγησαν τη χώρα στην χρεοκοπία να παλινρθώσουν το σύστημα αυτό της εξουσίας που μας οδήγησε ως εδώ. Ο ελληνικός λαός θα είναι αυτός που θα αποφασίσει καθαρά και ξάστερα. Εμείς παιχνίδια υπονόμευσης και παρενθέσεων δεν παίζουμε.

Τέλος σε ότι αφορά στον κ. Μητσοτάκη και στο ΚΙΝΑΛ, θα ήθελα -γιατί τους ακολουθείτε πιστά, στενά σε όλες τις θέσεις και τις απόψεις- να σας πω πώς όσα σχέδια κι αν απεργάζεστε σήμερα, όσα κι αν έχετε συμφωνήσει μεταξύ σας, όσες θέσεις κι αν έχετε ήδη μοιράσει μεταξύ σας προκαταβολικά, ακόμα και αυτή του Προέδρου της Δημοκρατίας, να ξέρετε το εξής: Κρατήστε τις ορέξεις σας, δεν χρειάζεται να αγχώνεστε, με ενενήντα Βουλευτές που θα αθροίζετε μαζί στην επόμενη Βουλή, Πρόεδρο της Δημοκρατίας δεν πρόκειται να βγάλετε.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα του ΣΥΡΙΖΑ)

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Νικόλαος Βούτσης): Ευχαριστώ.

Τον λόγο έχει ο κ. Κουτσούμπας, Γενικός Γραμματέας του ΚΚΕ και Πρόεδρος της Κοινοβουλευτικής Ομάδας.

ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΚΟΥΤΣΟΥΜΠΑΣ (Γενικός Γραμματέας της Κεντρικής Επιτροπής του Κομμουνιστικού Κόμματος Ελλάδας): Κυρίες και κύριοι Βουλευτές, η συνταγματική Αναθεώρηση είναι μια ακόμη εκκρεμότητα που θέλει να κλείσει η Κυβέρνηση του ΣΥΡΙΖΑ, όπως άλλωστε μας είπε και ο κύριος Πρωθυπουργός, ζητώντας ψήφο εμπιστοσύνης από τη Βουλή πριν λίγες μέρες.

Βέβαια, όσο κι αν επαναλαμβάνουν οι κύριοι του ΣΥΡΙΖΑ τα διάφορα περί εμβάθυνσης της δημοκρατίας, τα διάφορα άλλα παραπλανητικά για να παρουσιάσουν ως δήθεν προοδευτική την πρότασή τους για τη συγκεκριμένη συνταγματική Αναθεώρηση, αν τη δεν κανείς προσεκτικά, θα διαπιστώσει ότι δεν έχουν σχέση όλα αυτά με την πραγματικότητα.

Σήμερα που η συζήτηση αυτή φτάνει στην Ολομέλεια και ενώ ήδη έχει προηγηθεί η συζήτηση στην αρμόδια επιτροπή, από τη μεριά μας μπορούμε να επαναβεβαιώσουμε αυτό που από την πρώτη στιγμή είπαμε, ότι η συγκεκριμένη συνταγματική Αναθεώρηση υπηρετεί δύο αλληλένδετους στόχους: Από τη μία μεριά, προωθεί ορισμένες σημερινές ανάγκες του αστικού πολιτικού συστήματος, προκειμένου αυτό να εξασφαλίσει απρόσκοπτα την κυριαρχία του.

(Θόρυβος στην Αίθουσα)

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Νικόλαος Βούτσης): Παρακαλώ, κάντε ησυχία. Σας παρακαλώ.

ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΚΟΥΤΣΟΥΜΠΑΣ (Γενικός Γραμματέας της Κεντρικής Επιτροπής του Κομμουνιστικού Κόμματος Ελλάδας): Από την άλλη, υπηρετεί την προεκλογική αντιπαράθεση ανάμεσα στον ΣΥΡΙΖΑ και στη Νέα Δημοκρατία με νέα ψεύτικα διλήμματα, με διαχωριστικές γραμμές που κρύβουν ή προσπαθούν να κρύψουν τη στρατηγική του σύγκλιση σε έναν στόχο: Να εγκλωβίσουν τη λαϊκή δυσαρέσκεια.

Υπηρετεί, όμως, και την ανάγκη σας, κύριοι της Κυβέρνησης, να πείτε ότι κάτι δήθεν προχωράτε από τις προεκλογικές υποσχέσεις σας, που τις περισσότερες, όπως γνωρίζετε πολύ καλά πλέον ελληνικός λαός, τις έφαγε η μαρμάγκα. Κανένα δήθεν προοδευτικό περιτύλιγμα δεν μπορεί να κρύψει το πραγματικό περιεχόμενο και της δικής σας συνταγματικής Αναθεώρησης. Γιατί το Σύνταγμα κατοχυρώνει την εξουσία της κυρίαρχης τάξης, διασφαλίζει τα δικά της συμφέροντα, της δικής της συμμαχίας, προωθεί τους στόχους και τις επιδιώξεις της, που είναι σε ευθεία αντίθεση με τα αντικειμενικά, τα πραγματικά συμφέροντα της πλειοψηφίας του ελληνικού λαού.

Όλες οι αναθεωρήσεις του Συντάγματος που έχουν γίνει και γίνονται στόχο έχουν την αποτύπωση σε νομική, σε συνταγματική μορφή των αναγκών του αστικού συστήματος, όπως αυτές διαμορφώνονται κάτω από τις νέες εξελίξεις. Αυτόν τον στόχο υπηρετήσαν οι συνταγματικές αναθεωρήσεις και των κυβερνήσεων της Νέας Δημοκρατίας και των κυβερνήσεων του ΠΑΣΟΚ. Αυτόν τον στόχο υπηρετεί και η αναθεώρηση που συζητάμε και αποτυπώνεται στις προτάσεις που κατέθεσε και η Κυβέρνηση ΣΥΡΙΖΑ, αλλά και η Νέα Δημοκρατία. Και οι δύο υπηρετείτε τον ίδιο στόχο και ό,τι κι αν κάνετε, όσους καυγάδες για δευτερεύοντα ζητήματα εδώ μέσα κι αν στήσετε, δεν μπορείτε να κρυφτείτε.

Θέλετε να σας θυμίσουμε τις αλλαγές που έγιναν στο ελληνικό

Σύνταγμα με τις προηγούμενες αναθεωρήσεις; Ήταν μία σειρά αλλαγές που αφορούσαν το πεδίο της οικονομίας, την ελευθερία δράσης του κεφαλαίου που έθετε η ενσωμάτωση τότε της χώρας μας στην τότε ΕΟΚ -μετέπειτα Ευρωπαϊκή Ένωση-, που τώρα πια ο λαός πολύ καλά καταλαβαίνει γιατί εμείς την ονομάζαμε «λάκκο των λεόντων», «λυκοσυμμαχία» και πολλοί πλέον έρχονται στα λόγια μας. Έγιναν τέτοιες αλλαγές που ενίσχυσαν ακόμη περισσότερο την ισχύ του δικαίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης, όχι μόνο έναντι των κοινών νόμων, αλλά και έναντι του ίδιου του Συντάγματος.

Με βάση όλα αυτά δεν φορτώσετε στο λαό μας τρία μνημόνια; Με βάση όλα αυτά η χώρα μας δεν βρίσκεται υπό καθεστώς διαρκούς αυστηρής επιτροπείας; Με βάση όλα αυτά δεν υλοποιήθηκε το σύνολο των μέτρων υπέρ του μεγάλου κεφαλαίου; Μιλάμε για όλα όσα εκπορεύονται από την Ευρωπαϊκή Ένωση και ισχύουν για όλα τα κράτη-μέλη της. Για αυτό, άλλωστε, πολλά από τα μέτρα των μνημονίων που έρχονταν έστω σε μια τυπική αντίθεση με το Σύνταγμα, νομιμοποιούνταν τελικά, μέσω της επίκλησης του ευρωενωσιακού δικαίου, που έχει αυξημένη ισχύ.

Ξεχάσατε, κύριοι του ΣΥΡΙΖΑ, την κριτική που παλιότερα εσείς ασκούσατε γι' αυτές τις αλλαγές; Και παρά το γεγονός ότι και σήμερα μιλάτε, προφανώς υποκριτικά, για τα λεγόμενα «υπερεθνικά κέντρα», με την πρότασή σας δεν θίγεται ούτε στο ελάχιστο καμμία από τις αντιδραστικές αλλαγές που κατοχυρώνουν την ισχύ αυτών των λεγόμενων «υπερεθνικών κέντρων». Αυτό έγινε και τη συμμετοχή της χώρας μας στην Ευρωπαϊκή Ένωση και σε συνέχεια την Οικονομική Νομισματική Ένωση, την ΟΝΕ. Κι εσείς, κύριοι του ΣΥΡΙΖΑ, έχετε γίνει πλέον ο καλύτερος προπαγανδιστής της εμβάθυνσης αυτής της Ευρωπαϊκής Ένωσης, η οποία αλλάζει βεβαίως, γίνεται όμως όλο και χειρότερη, όλο και πιο αντιδραστική.

Κυρίες και κύριοι Βουλευτές, ο πρώτος βασικός στόχος της συνταγματικής Αναθεώρησης στον οποίο συμπίπτει ο ΣΥΡΙΖΑ, η Νέα Δημοκρατία και οι υπόλοιποι, είναι η εξασφάλιση της περβόλητης κυβερνητικής πολιτικής σταθερότητας. Είναι αυτό που όλοι σας επιδιώκετε, προκειμένου, όπως λέτε, να υπάρχει πολιτική συνέχεια, δηλαδή να μη διαταράσσεται η συνέχεια στην εφαρμογή της αντιλαϊκής πολιτικής από την εκάστοτε συγκυρία. Διότι, για παράδειγμα, εκτιμάτε ότι ακόμα και η εκλογή του Προέδρου της Δημοκρατίας ή ακόμα και η πίεση που μπορεί να ασκήσει ο λαϊκός παράγοντας σε μια δεδομένη στιγμή, είναι παράγοντες που μπορούν να ανακόψουν αυτό το αντιλαϊκό έργο.

Μάλιστα, με την πρότασή σας, κύριοι της Κυβέρνησης, για την εκλογή του Προέδρου της Δημοκρατίας, λέτε καθαρά πως κινείται στην κατεύθυνση να μην διαταράσσεται η δική σας κυβερνητική σταθερότητα. Δηλαδή, τι μας λέτε; Ότι ο λαός σας ψηφίζει κάθε φορά, τέλος πάντων -όπως πριν, τώρα εσάς, αύριο άλλους, τα αστικά κόμματα- για να έχει σταθερότητα στην ανεργία, στην εργασιακή ζούγκλα, στους μισθούς, στις συντάξεις πείνας, στην άγρια φοροληστεία, για να έχετε εσείς τη σταθερότητα να υπηρετείτε τους σχεδιασμούς των Αμερικανονατοϊκών, όπως κάνατε και με την πρόσφατη Συμφωνία των Πρεσπών. Αυτό ακριβώς επιδιώκετε με την πρότασή σας για την εκλογή Προέδρου της Δημοκρατίας και τη λεγόμενη εποικοδομητική ψήφο δυσπιστίας.

Τι σημαίνει αυτό πρακτικά; Ότι κυβερνήσεις που μπορεί να έχουν χάσει την πλειοψηφία της Βουλής, να παραμένουν στη θέση τους, παρά και ενάντια, αν θέλετε, και τη θέληση του ελληνικού λαού. Βέβαια, αυτό είναι και το πρακτικό αποτέλεσμα από άλλον δρόμο και της πρότασης της Νέας Δημοκρατίας για σταθερούς και αδιάκοπους τετραετείς κοινοβουλευτικούς κυβερνητικούς κύκλους.

Είδατε, κύριοι του ΣΥΡΙΖΑ και της Νέας Δημοκρατίας, πώς σε ένα κρίσιμη σημασίας ζήτημα και παρά τις επιμέρους διαφοροποιήσεις, ταυτίζεστε τελικά; Γιατί και οι δύο υπηρετείτε τον στόχο για μονιμότερες, σταθερές, αντιλαϊκές, αστικές κυβερνήσεις, συνεργασίας ή όχι, ακόμα και μειοψηφίας, όχι μόνο για να μοιράζεται σε περισσότερα από ένα πολιτικά αστικά κόμματα η ευθύνη της αντιλαϊκής πολιτικής που εφαρμόζετε, αλλά και για να μπορεί αυτή να υλοποιείται και απρόσκοπτα, χωρίς εμπόδια, χωρίς κενά, χωρίς παρεμβολές.

Άρα, το κρίσιμο ζήτημα για τον λαό είναι όχι μόνο να μην συ-

νανέψει, αλλά και να αντιπαλέψει αυτόν τον στόχο της περιβόητης κυβερνητικής πολιτικής σταθερότητας. Γιατί όσο το μεγάλο κεφάλαιο χρειάζεται σταθερότητα στην εφαρμογή της αντιλαϊκής πολιτικής για να διασφαλίζει τα δικά του κέρδη, ο λαός πρέπει με τον αγώνα του να επιδιώκει ακριβώς το αντίθετο, για να μπορεί ακριβώς να καθυστερεί αντιλαϊκά μέτρα, να μπορεί να βάζει εμπόδια, να ανοίγει τον δρόμο για ριζικές αλλαγές προς όφελός του.

Ο δεύτερος στόχος της συνταγματικής Αναθεώρησης είναι η αναπαλίσωση αυτού του σάπιου, διεφθαρμένου πολιτικού συστήματος απέναντι στο οποίο υπάρχει και έντονη λαϊκή δυσαρέσκεια. Και είναι λογικό, όταν άλλα λέτε κι άλλα κάνετε χρόνια τώρα με πρώτους και καλύτερους εσάς, κύριοι του ΣΥΡΙΖΑ, που πήρατε την ελπίδα του λαού και την κάνατε πραγματική λεπίδα για τα δικαιώματά του. Ο ελληνικός λαός βλέπει αυτή τη σαπίλα, ακόμα περισσότερο το τελευταίο διάστημα με όλο αυτό το αλισβερίσι, το παζάρι, τις μεταγραφές στις οποίες συμμετέχετε όλοι μαζί.

(Θόρυβος στην Αίθουσα)

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Νικόλαος Βούτσος): Παρακαλώ, κάντε ησυχία.

Κύριε Τασούλα και κύριε Κατρούγκαλε, σας παρακαλώ.

ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΚΟΥΤΣΟΥΜΠΑΣ (Γενικός Γραμματέας της Κεντρικής Επιτροπής του Κομμουνιστικού Κόμματος Ελλάδας): Αυτούς τους αντιδραστικούς στόχους δεν μπορείτε να τους κρύψετε, όσο κι αν προσπαθείτε να τους ντύσετε με πομπώδη συνθήματα, με μεγαλόστομες διακηρύξεις για τομή στη δημοκρατία, για εμβάθυνση της δημοκρατίας, για προστασία των κοινωνικών δικαιωμάτων και αλλά, όσο και αν προσπαθήσετε να τους πλασάρετε ως πρόοδο και ρήξη με το παλιό, συντηρητικό, φθαρμένο πολιτικό σύστημα.

Ακόμη και αυτές οι προτάσεις σας οι οποίες αποτελούν τη δήθεν αντινεοφιλελεύθερη ατζέντα δεν είναι και τόσο αντινεοφιλελεύθερες όσο τις λέτε. Άλλωστε και σήμερα στο ισχύον Σύνταγμα υπάρχουν διακηρύξεις για αναγνώριση δικαιωμάτων, όπως για το δικαίωμα στην εργασία, για το δικαίωμα στη στέγη, για το δικαίωμα στην απεργία, για το δικαίωμα του συναθροίζεσθαι. Για το δικαίωμα στην εργασία όμως, μπορούν καλύτερα από εσάς να μιλήσουν τα εκατομμύρια των ανέργων, των υποαπασχολούμενων, των νέων παιδιών που δεν ξέρουν σήμερα τι σημαίνει «δικαίωμα». Μόνο για δήθεν ευκαιρίες και όλο ευκαιρίες τους μιλάτε όλοι σας.

Για να υπερασπιστεί το δικαίωμα στη στέγη, η Νέα Δημοκρατία έβαλε τον ΕΝΦΙΑ και ο ΣΥΡΙΖΑ τον διατήρησε, απογειώνοντας τους πλειστηριασμούς.

Όσο για το δικαίωμα στην απεργία, το Σύνταγμα δεν σας επέδωσε να ψηφίσετε τον γνωστό απεργοκτόνο τελευταίο νόμο σας.

Και όσο για το δικαίωμα του συναθροίζεσθαι, πείτε το στους αγρότες, που πριν προλάβουν να στήσουν τα αγροτικά μπλόκα, να ξεκινήσουν τις κινητοποιήσεις τους, τους στείλατε τις δικαστικές διώξεις, τους σύρατε στα δικαστήρια.

Όσο για την ισότητα των πολιτών που αναφέρεται σε όλα τα Συντάγματα διεθνώς και στο ελληνικό φυσικά, αυτή είναι κάλπη, γιατί εξισώνει τον κάτοχο του κεφαλαίου με τον κάτοχο της εργατικής δύναμης, εξισώνει τον εκμεταλλευτή με τον εκμεταλλευόμενο, τον καταπιεστή με τον καταπιεζόμενο. Από πού κι ως πού είναι ίσος ο εργαζόμενος με τον εργοδότη, ιδιοκτήτη μιας μεγάλης επιχείρησης, ενός μονοπωλιακού ομίλου, που μπορεί όποτε θέλει να προσλαμβάνει, όποτε θέλει να απολύει;

Η πρότασή σας για την κοινωνική ασφάλιση είναι καρμπινάτη νεοφιλελεύθερη πολιτική, αφού σε αυτήν εισάγεται ο όρος της ανταποδοτικότητας, ο οποίος σας θυμίζω αποτέλεσε τον πολιορκητικό κριό για όλους τους αντιασφαλιστικούς νόμους της Νέας Δημοκρατίας και του ΠΑΣΟΚ, για τη διάλυση του όποιου κοινωνικού χαρακτήρα είχε απομείνει στην κοινωνική ασφάλιση. Να, λοιπόν, πώς και πού ταυτίζεστε νεοφιλελεύθεροι και σοσιαλδημοκράτες.

Διαβάσαμε στην πρότασή σας, κυρίες και κύριοι του ΣΥΡΙΖΑ, αλλά και σε εσάς της Νέας Δημοκρατίας την πρόθεσή σας να κατοχυρωθεί συνταγματικά ένα ελάχιστο επίπεδο διαβίωσης που πρέπει να διασφαλίζει το κράτος. Αν αυτό δεν είναι η συνταγμα-

τική κατοχύρωση μάλιστα της ακραίας φτώχειας, η ομολογία και των δυο σας ότι δεν μπορείτε τίποτα καλύτερο να εξασφαλίσετε από τη διαχείριση αυτής της ακραίας φτώχειας, τότε τι είναι;

Όσο για την πρόταση τα δίκτυα διανομής του νερού, ηλεκτρικής ενέργειας να είναι υπό δημόσιο έλεγχο, δεν είναι γιατί θέλετε να ανακόψετε την πορεία της ιδιωτικοποίησης και απελευθέρωσης, αλλά γιατί θέλετε τον δημόσιο τομέα σε ρόλο μόνο τροχονόμου. Τι άλλο από συνταγματοποίηση των μνημονίων είναι αυτές οι προτάσεις; Χώρια που ακόμη και μια σειρά δικαιώματα που υπάρχουν σήμερα στο Σύνταγμα εσείς και οι προηγούμενοι τα τσακίσατε, τα τσακίζετε, αξιοποιώντας τις ρήτρες και τα παραθυράκια που έχει κάθε αστικό Σύνταγμα. Μάλιστα, με αφορμή την Αναθεώρηση, είπατε να ξαναπιάσετε και τον καυγά που αφήσατε στη μέση για την αναθεώρηση ή μη του άρθρου 16 του Συντάγματος, παίζοντας και οι δύο ξεδιάντροπα με τη τηροσύνη δεκάδων χιλιάδων φοιτητών και των οικογενειών τους.

Για πείτε μας, έχει καμμία αντίρρηση ο ΣΥΡΙΖΑ με τον στόχο της Νέας Δημοκρατίας για στενότερη σύνδεση των πανεπιστημίων με την καπιταλιστική αγορά και τις μεγάλες επιχειρήσεις; Αυτόν τον στόχο δεν υπηρέτησε με συνέπεια τέσσερα χρόνια τώρα; Μήπως έβαλε κανένα φρένο στα επί πληρωμή μεταπτυχιακά προγράμματα; Το αντίθετο. Επί ΣΥΡΙΖΑ είχαμε κατακόρυφη αύξηση στον αριθμό αυτών των προγραμμάτων. Έχει καμμία αντίρρηση ο ΣΥΡΙΖΑ με την ισοτίμηση των πτυχίων που προωθήσατε, με βάση τις κατευθύνσεις της Ευρωπαϊκής Ένωσης;

Μάλιστα, κύριοι του ΣΥΡΙΖΑ, για να δείτε και πόσο δημοκράτες, πόσο προοδευτικοί είστε, αρνηθήκατε να υιοθετήσετε, ακόμη και ορισμένα υπερώριμα αιτήματα αστικού εκσυγχρονισμού, όπως είναι η πλήρης κατάργηση του άρθρου 86 για την ποινική ευθύνη Υπουργών, για να υπάρχει πραγματική ισότιμη μεταχείριση των Υπουργών με τους απλούς πολίτες αυτής της χώρας, σε ό,τι αφορά την ποινική τους αντιμετώπιση.

Απορρίψατε, επίσης, τον πλήρη διαχωρισμό κράτους-εκκλησίας, παρά τις προεκλογικές διακηρύξεις σας, διαχωρισμό που έχει ξεκινήσει εδώ και δύο αιώνες σε άλλες χώρες και έχει συντελεστεί εδώ και δεκαετίες τουλάχιστον σε κάποιες άλλες χώρες. Απορρίψατε να κατοχυρωθεί συνταγματικά η απλή και ανόθευτη αναλογική αντί της καρικατούρας αναλογικής που φέρατε, με δυνατότητα για μπόνους στο 10% των εδρών. Απορρίψατε ακόμα και τη ρύθμιση να μην διορίζεται η ηγεσία των δικαστηρίων από την εκάστοτε Κυβέρνηση, που ήταν και δική σας πρόταση παλιότερα, όπως και πρόταση των ίδιων φυσικά των δικαστικών.

ΧΑΡΑΛΑΜΠΟΣ ΑΘΑΝΑΣΙΟΥ: Έχει κρίσεις τώρα, κύριε Πρόεδρε, γι' αυτό δεν το κάνουν.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Νικόλαος Βούτσας): Παρακαλώ πολύ.

ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΚΟΥΤΣΟΥΜΠΑΣ (Γενικός Γραμματέας της Κεντρικής Επιτροπής του Κομμουνιστικού Κόμματος Ελλάδας): Καλά, είδαμε τι κάνατε κι εσείς, κύριε Αθανασίου. Μην παρεμβαίνετε και θέλετε να τα ακούσετε πάλι και από το Βήμα. Τα ακούτε από εδώ τουλάχιστον, με όμορφο τρόπο.

ΧΑΡΑΛΑΜΠΟΣ ΑΘΑΝΑΣΙΟΥ: Συνηγόρησα σε αυτό που είπατε.

ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΚΟΥΤΣΟΥΜΠΑΣ (Γενικός Γραμματέας της Κεντρικής Επιτροπής του Κομμουνιστικού Κόμματος Ελλάδας): Δεν χρειάζεται τέτοιους συνηγόρους το ΚΚΕ. Το ξέρετε πολύ καλά. Μπορεί να λείψουν οι απόψεις του καθαρά και ξάστερα στον ελληνικό λαό. Ούτε από σας ούτε από τον ΣΥΡΙΖΑ χρειαζόμαστε συνηγόρους.

Κυρίες και κύριοι Βουλευτές, εμείς και σε αυτή τη συζήτηση για τη συνταγματική Αναθεώρηση συγκεντρώσαμε την προσοχή μας είτε στην κατάργηση είτε στην θετική τροποποίηση άρθρων που αφορούσαν, παραδείγματος χάριν, τις συνδικαλιστικές ελευθερίες, την κατάργηση αντιδημοκρατικών άρθρων και άλλα. Καταθέσαμε προτάσεις για την προστασία και τη διεύρυνση των λαϊκών δημοκρατικών δικαιωμάτων, των συνδικαλιστικών ελευθεριών, των κυριαρχικών δικαιωμάτων της χώρας μας, χωρίς βέβαια να έχουμε αυταπάτες ότι μπορεί να υπάρξει πραγματικά προοδευτικό δημοκρατικό γνήσιο Σύνταγμα, στο πλαίσιο της σημερινής αδηφάγης εξουσίας του μεγάλου κεφαλαίου.

Ένας από τους βασικούς άξονες των προτάσεών μας αναφέρεται σε ένα από τα πιο κεντρικά ζητήματα που θα μπορούσαν

να αποτυπωθούν και με τον τίτλο «άσκηση κυριαρχικών δικαιωμάτων της Ελλάδας», για τα οποία ούτε εσείς, κύριοι της Κυβέρνησης, ούτε εσείς κύριοι της Αντιπολίτευσης μιλάτε, δεν τολμάτε καν να τα θέξετε. Μιλάμε για τα άρθρα 27 και 28 του Συντάγματος, που επιτρέπουν περιορισμούς στην άσκηση κυριαρχικών δικαιωμάτων, την εκχώρησή τους σε ξένα κέντρα, αλλά και τη δυνατότητα διέλευσης και παραμονής ξένων στρατευμάτων και ύπαρξη βάσεων στην Ελλάδα. Είναι αυτές οι διατάξεις που επιτρέπουν την εμπλοκή της χώρας σε επικίνδυνους ιμπεριαλιστικούς ανταγωνισμούς, σε ένα πλαίσιο όπου το διεθνές δίκαιο γίνεται πιο αντιδραστικό, με συνέπεια την αύξηση των πολέμων, των επεμβάσεων και με πιθανότητα για γενικότερους πολέμους στην ευρύτερη περιοχή.

Αυτές οι διατάξεις οι οποίες διευκολύνουν την υλοποίηση των σχεδιασμών του ΝΑΤΟ, της Ευρωπαϊκής Ένωσης και με τη συμμετοχή της χώρας μας σε αυτούς τους σχεδιασμούς, πρέπει να αλλάξουν. Βέβαια, στο παρελθόν η συμμετοχή της χώρας μας σε αυτούς τους σχεδιασμούς υλοποιήθηκε και κατά παράβαση και του ίδιου του Συντάγματος, όπως την περίοδο του πολέμου στη Γιουγκοσλαβία, με τη διέλευση των νατοϊκών στρατευμάτων από τη χώρα, για να μακελεύουν τον γειτονικό και φίλο λαό.

Ζητάμε συγκεκριμένα να καταργηθεί η παράγραφος 1 του άρθρου 27 που επιτρέπει τη μεταβολή στα όρια του ελληνικού κράτους, καθώς και η παράγραφος 2, που επιτρέπει τη διέλευση ξένων στρατευμάτων από αυτά. Ζητάμε, επίσης, στο άρθρο 27 να προστεθεί παράγραφος που να μην επιτρέπει την απόκτηση και την παραμονή πυρηνικών, χημικών όπλων στη χώρα μας. Είναι δυνατόν να θέξετε αυτές τις διατάξεις, όταν η Κυβέρνησή σας έχει αναλάβει ρόλο σημαιοφόρου του ΝΑΤΟ στην περιοχή, όταν έχει μετατρέψει τη χώρα σε ένα απέραντο αμερικανονατοϊκό στρατόπεδο;

Στην πρότασή μας ζητάμε κατάργηση συνολικά του άρθρου 28, που επιτρέπει την εκχώρηση κυριαρχικών δικαιωμάτων σε ξένα κέντρα, περιορισμού στην άσκηση της εθνικής μας κυριαρχίας.

Ζητάμε κατάργηση και της ερμηνευτικής δήλωσης που κατοχυρώνει τη συμμετοχή της χώρας στην Ευρωπαϊκή Ένωση, όπως επίσης και της ερμηνευτικής δήλωσης του άρθρου 80 που ρυθμίζει -και, μάλιστα, συνταγματικά- τη συμμετοχή της Ελλάδας στη ζώνη του ευρώ. Είναι αυτές οι δύο διατάξεις που κατοχυρώνουν την απαράδεκτη, από κάθε άποψη, υπεροχή του δικαίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης έναντι του ελληνικού δικαίου.

Ένας άλλος βασικός άξονας της πρότασής μας αφορά τη διεύρυνση κοινωνικών, πολιτικών, συνδικαλιστικών δικαιωμάτων. Προτείνουμε να φύγουν εντελώς οι όποιοι περιορισμοί υπάρχουν στο δικαίωμα της απεργίας και να υπάρξει παραπέρα διεύρυνση αυτού του δικαιώματος, με την κατοχύρωση και της απεργίας, της αλληλεγγύης, κ.λπ.. Προτείνουμε, ακόμα, την απαγόρευση της ανταπεργίας, του γνωστού lock out. Επίσης, είπαμε να υπάρξει απαγόρευση της επιστράτευσης των απεργών, να κατοχυρωθεί η επέκταση του δικαιώματος της απεργίας στα Σώματα Ασφαλείας, σε δικαστικούς και να παύσει η με οποιονδήποτε τρόπο απαγόρευση της συνδικαλιστικής δράσης των υπαλλήλων του στενότερου και ευρύτερου δημόσιου τομέα.

Ιδιαίτερα θα θέλαμε να σταθούμε στα λεγόμενα «κοινωνικά δικαιώματα» και να υπογραμμίσουμε τα εξής: Ξέρουμε καλά πως απαραίτητη προϋπόθεση για την υλοποίησή τους είναι το κράτος να έχει στα χέρια του και τα απαραίτητα εργαλεία, να κατέχει -για να το πούμε απλά- τα πραγματικά κλειδιά της οικονομίας το ίδιο. Άρα, στόχος πρέπει να είναι και μία εξουσία, μία διακυβέρνηση που θα κάνει κοινωνική ιδιοκτησία όλα τα συγκεντρωμένα μέσα παραγωγής, ώστε να έχει τη δυνατότητα να ικανοποιήσει τις σύγχρονες λαϊκές ανάγκες.

Όμως και σε κάθε περίπτωση -σε οποιεσδήποτε συνθήκες, εμείς λέμε- δεν μπορεί να ανεχόμαστε άλλο η παιδεία, η υγεία, η πρόνοια, η κοινωνική ασφάλιση να είναι εμπορεύματα. Προβάλλουμε την ανάγκη κατάργησης σ' αυτούς τους τομείς της δραστηριότητας των διαφόρων επιχειρηματικών ομίλων που ενδιαφέρονται μόνο για τα δικά τους κέρδη, αδιαφορώντας για τη ζωή του λαού, βάζοντας σε κίνδυνο ακόμα και την ίδια τη ζωή του λαού μας. Οι υπηρεσίες αυτές πρέπει να παρέχονται δωρεάν

από το κράτος. Η κοινωνική ασφάλιση πρέπει να είναι αποκλειστικά υποχρέωση του κράτους.

Μιλάμε, λοιπόν, για πλήρη κατοχύρωση, χωρίς περιορισμούς, των ελεύθερων συλλογικών συμβάσεων στο δημόσιο και ιδιωτικό τομέα.

Όλα αυτά τα χρόνια δεν είχαμε καμμία αυταπάτη ότι θα υιοθετούσατε τελικά αυτές τις καθαρές υπέρ του λαού προτάσεις μας. Εδώ ενεργοποιήσατε τον νόμο της Νέας Δημοκρατίας, τον νόμο Βρούτση, που καθορίζει τον κατώτερο μισθό με υπουργική απόφαση, αποκλείοντας τις συλλογικές συμβάσεις. Γι' αυτό και απορρίψατε την πρόταση νόμου των πεντακοσίων τριάντα σωματείων που κατέθεσε η Κοινοβουλευτική μας Ομάδα.

Διεκδικούμε την πλήρη κατοχύρωση του δικαιώματος διεκδίκησης, με ταυτόχρονη κατάργηση των περιορισμών στις δημόσιες συναθροίσεις, όπως κάνουν οι ισχύοντες περιορισμοί στο Σύνταγμα.

Επίσης, προτείνουμε μια σειρά από αλλαγές που αφορούν λαϊκές δημοκρατικές ελευθερίες, όπως, για παράδειγμα, την κατοχύρωση του δικαιώματος της νομικής συμπαράστασης σε όλες τις διαδικασίες ενώπιον όλων των δικαστικών και άλλων αρχών, όπως είναι η διεύρυνση της προστασίας των προσωπικών δεδομένων που είναι στο έλεος της δράσης διαφόρων κατασταλτικών και άλλων μηχανισμών, υπηρεσιών, ομίλων και που διαμορφώνουν, με τη στήριξη των Ηνωμένων Πολιτειών, της Ευρωπαϊκής Ένωσης, των κυβερνήσεών τους, νέους και πιο εξελιγμένους μηχανισμούς φακελώματος και παρακολούθησης.

Συναφής με αυτά τα θέματα είναι και ο άξονας της πρότασής μας που αφορά την προστασία του δημόσιου πλούτου και την κατάργηση των προνομίων που απολαμβάνει εδώ και δεκαετίες το ξένο και το εφοπλιστικό κεφάλαιο. Αναφερόμαστε στο άρθρο 107 του Συντάγματος. Ούτε αυτό δεν τολμήσατε να δεχτείτε.

Θέσαμε, επίσης, ζήτημα τροποποίησης του άρθρου 18 του Συντάγματος, ώστε ο ορυκτός πλούτος της χώρας -οι υδρογονάνθρακες, τα κοινωνικά αγαθά το νερό, η ηλεκτρική ενέργεια, το φυσικό αέριο κ.α.- να είναι ιδιοκτησία του κράτους και να μην παραχωρούνται για εκμετάλλευση σε διάφορους τρίτους κερδοσκόπους.

Το ίδιο πρέπει να προστατεύονται και να μην παραχωρούνται σε τρίτους οι δημόσιες εκτάσεις σε ορεινούς όγκους, οι αιγιαλοί, τα σπήλαια, οι λίμνες, οι λιμνοθάλασσες, οι αρχαιολογικοί χώροι.

Ιδιαίτερα όσον αφορά τους αρχαιολογικούς χώρους και συνολικά την πολιτιστική κληρονομιά της πατρίδας μας, το ζήτημα αυτό αποκτά εξαιρετική επικαιρότητα αν αναλογιστεί κανείς τη μεταβίβαση αρκετών τέτοιων χώρων στο λεγόμενο υπερταμείο για αξιοποίηση. Και όταν βέβαια ακούμε για αξιοποίηση, ξέρουμε ότι αυτό αφορά την παραχώρησή του στο κεφάλαιο για εκμετάλλευση. Οι διορθωτικές κινήσεις που κάνατε τελευταία μετά από ισχυρή λαϊκή πίεση δεν εξασφαλίζουν ούτε όλους ούτε επαρκώς τους αρχαιολογικούς χώρους της πατρίδας μας.

Κυρίες και κύριοι, ξεχωριστό κεφάλαιο στην πρότασή μας είναι τα ζητήματα λειτουργίας της Βουλής και των πολιτειακών οργάνων. Ξεχωρίζει το άρθρο 48 του Συντάγματος που αναφέρεται στην κατάσταση πολιορκίας που, επίσης, είναι από τα κεντρικά ζητήματα. Όπως είναι γνωστό, με το άρθρο αυτό δίνεται η δυνατότητα αναστολής άρθρων του Συντάγματος που ορίζουν ατομικά και συλλογικά δικαιώματα, πολιτικές ελευθερίες, ενώ προβλέπεται και η συγκρότηση ακόμα και ειδικών δικαστηρίων στο όνομα της αντιμετώπισης εξωτερικών κινδύνων ή απειλής της εθνικής ασφάλειας.

Προτείνουμε την ουσιαστική κατάργηση του άρθρου 48, γιατί δεν υπάρχει κανένας λόγος να αναστέλλονται οι πολιτικές ελευθερίες, τα ατομικά και κοινωνικά δικαιώματα για οποιονδήποτε λόγο. Να εξετάζεται μόνο η δυνατότητα επίταξης αναγκαίων υποδομών, όπως είναι λιμάνια, αεροδρόμια, βιομηχανίες τροφίμων, φαρμάκου και πιθανόν άλλα, τα οποία ανήκουν σε εγχώρια ή ξένα ιδιωτικά οικονομικά συμφέροντα σήμερα σε περίπτωση επίθεσης μιας ξένης χώρας ή συνασπισμού χωρών κατά των κυριαρχικών δικαιωμάτων και της εδαφικής ακεραιότητας της Ελλάδας.

Κυρίες και κύριοι, δεν χρειάζεται να αναφερθώ αναλυτικά σε ζητήματα λειτουργίας της Βουλής, για τα ζητήματα νομοθετικής

πρωτοβουλίας από τον λαό κ.λπ.. Και εδώ καταθέσαμε σε αυτά τα ζητήματα αναλυτικές προτάσεις.

Και με την ευκαιρία, επειδή η υποκρισία σας περισσεύει, μπορείτε να μας πείτε τι απέγιναν όλες αυτές οι προβλέψεις και του ισχύοντος Συντάγματος που απαγόρευαν τις άσχετες, τις εκπρόθεσμες τροπολογίες, τους περιορισμούς στις πράξεις νομοθετικού περιεχομένου και τα κατεπείγοντα νομοσχέδια; Γιατί όλα τα παραβιάσατε ωμά και συνεχίζετε να τα παραβιάζετε με διάφορα κάθε φορά προσχήματα και όλοι σας, παρά τις απαγορεύσεις και του σημερινού Συντάγματος, έτσι κυβερνήσατε, με fast track διαδικασίες και με το κακό να έχει παραγίνει την τελευταία τετραετία.

Το ίδιο ισχύει και για τη νομοθετική πρωτοβουλία από τον λαό. Πεντακόσια τριάντα μαζικά σωματεία -θα το λέμε, θα το ξαναλέμε, θα το φωνάζουμε- σύλλογοι, εργατικά κέντρα, συνμοσπονδίες, ομοσπονδίες που καλύπτουν χιλιάδες, δεκάδες χιλιάδες εργαζόμενους κατέθεσαν πρόταση νόμου για κατώτατο μισθό. Τη ρίξατε στον κάλαθο των αχρήστων. Τέτοιοι είστε. Είστε αναξιόπιστοι σε όλα σας.

Σας είπαμε και νωρίτερα για την πρότασή μας για τον πλήρη διαχωρισμό Κράτους-Εκκλησίας ότι είναι ένα υπερώριμο αίτημα. Γι' αυτό προτείνουμε να καταργηθούν ή να τροποποιηθούν όλα τα αντίστοιχα άρθρα του Συντάγματος.

(Θόρυβος στην Αίθουσα)

Μην κάνετε θόρυβο τόσο πολύ, κύριοι της Νέας Δημοκρατίας. Αυτό ειδικά αφορά τους συναδέλφους εκεί του ΣΥΡΙΖΑ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Νικόλαος Βούτσης): Ήσυχα, παρακαλώ.

ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΚΟΥΤΣΟΥΜΠΑΣ (Γενικός Γραμματέας της Κεντρικής Επιτροπής του Κομμουνιστικού Κόμματος Ελλάδας): Ακόμη μία φορά υπογραμμίζουμε, λοιπόν, ότι αυτός ο διαχωρισμός Κράτους-Εκκλησίας σε τίποτα δεν εμποδίζει τους ανθρώπους που πιστεύουν να ασκήσουν τα θρησκευτικά τους καθήκοντα.

Στο πλαίσιο αυτό προβλέπουμε την κατάργηση του θρησκευτικού τύπου του όρκου, την υποχρεωτικότητα του πολιτικού γάμου, της ονοματοδοσίας όσον αφορά την αναγνώρισή τους από την πολιτεία, κάτι που, επίσης, δεν εμποδίζει κανέναν και καμμία να κάνει και θρησκευτική τελετή.

Σε αυτό που διαφωνούμε είναι ο πολιτικός και οικονομικός επιχειρηματικός εναγκαλισμός Κράτους - Εκκλησίας, ο οποίος είναι ξεπερασμένος και άνευ αντικειμένου σήμερα. Και εδώ δεν μπορούμε να μην αναφερθούμε σε τοποθετήσεις Βουλευτών του ΣΥΡΙΖΑ στην Επιτροπή Συνταγματικής Αναθεώρησης, που προκειμένου να κρύψουν τις δικές τους υποχωρήσεις στο ζήτημα αυτό, τις διάφορες συναλλαγές τους, έφτασαν στο σημείο αυτό το υπερώριμο αίτημα, που και οι ίδιοι πρότειναν παλαιότερα, να το χαρακτηρίζουν δήθεν μαξιμαλιστικό.

Επίσης, θέλουμε και στη σημερινή συζήτηση να επαναλάβουμε ότι το ΚΚΕ υποστηρίζει την ενιαία σχέση εργασίας στο δημόσιο και την κατάργηση της συνταγματικής απαγόρευσης για τη μονιμοποίηση των συμβασιούχων.

Και αν, κύριοι της Κυβέρνησης, θέλατε να λύσετε το πρόβλημα της ομηρίας των συμβασιούχων, θα μπορούσατε να προτείνετε την αναθεώρηση αυτού του συγκεκριμένου άρθρου. Όμως, δεν θέλετε να το λύσετε.

Κυρίες και κύριοι Βουλευτές, καταθέσαμε, επίσης, προτάσεις για τα ζητήματα της δικαιοσύνης και στον τρόπο επιλογής της ηγεσίας των ανωτάτων δικαστηρίων, χωρίς, βέβαια, να καλλιεργούμε και ψευδαισθήσεις ότι μπορεί να υπάρξει πραγματικά ανεξάρτητη δικαιοσύνη από τα ισχυρά πολιτικά οικονομικά συμφέροντα μέσα σε αυτό το σαθρό και διεφθαρμένο σύστημα.

Η πρότασή μας περιλαμβάνει κάποια υπερώριμα πιστεύουμε αιτήματα. Τέτοιο είναι η εκλογή της ηγεσίας της δικαιοσύνης από ένα ευρύτερο εκλεκτορικό σώμα αντί του μέχρι τώρα διορισμού της από την Κυβέρνηση.

Για την ανάγκη αλλαγής του άρθρου που αναφέρεται στην ποινική ευθύνη Υπουργών, έχετε μιλήσει όλοι. Όμως, το ΚΚΕ υποστηρίζει την ανάγκη ριζικής αλλαγής του άρθρου 86, ώστε να αρθούν όλα, μα όλα, τα εμπόδια και να δίδονται οι Υπουργοί όπως όλοι οι πολίτες και να ισχύσει η κοινή παραγραφή. Όμως, αυτό μόνο δεν φτάνει. Θα πρέπει η δίωξή τους να μην εξαρτάται

από τη θέλησή της εκάστοτε κυβερνητικής κοινοβουλευτικής Πλειοψηφίας.

Ξέρετε πολύ καλά πως, έτσι όπως έχουν σήμερα τα πράγματα, η κυβερνητική πλειοψηφία αποφασίζει εάν θα κινηθεί ή όχι η έναρξη της διαδικασίας. Αν δεν το θέλει η Κυβέρνηση, δίωξη δεν ασκείται και αυτό το εμπόδιο, οι προτάσεις σας το αφήνουν άθικτο. Εμείς λέμε να καταργηθεί εντελώς αυτό το άρθρο 86 και σε κάθε περίπτωση η δίωξη να μην εξαρτάται από τη θέληση της εκάστοτε κυβερνητικής πλειοψηφίας, αλλά να κινείται και αν ακόμα το ζητάει ένας περιορισμένος αριθμός Βουλευτών -για παράδειγμα εκατό Βουλευτές- και εκεί να σταματάει η εμπλοκή της Βουλής.

Άρρησ τελευταίο το ζήτημα της τοπικής διοίκησης. Δυο λόγια θα πω, χωρίς, βέβαια, να σημαίνει ότι είναι και το τελευταίο σε σημασία. Σε μια εποχή όπου όλο και περισσότερο ενισχύεται ο ρόλος της τοπικής αυτοδιοίκησης ως μηχανισμός του κράτους για το πέρασμα των αντιλαϊκών πολιτικών, σταθερή μας θέση είναι η συνταγματική κατοχύρωση, η υποχρέωση του κράτους να εξασφαλίζει τους αναγκαίους πόρους στους οργανισμούς τοπικής αυτοδιοίκησης με χρηματοδότηση από τον κρατικό προϋπολογισμό αντί της κατάστασης που υπάρχει σήμερα και αποδέχονται όλες οι άλλες δυνάμεις και οι εκπρόσωποί τους στην τοπική διοίκηση, σύμφωνα με τα οποία η μεταφορά αρμοδιοτήτων συνοδεύεται από οικονομικό στραγγαλισμό, μετατρέποντας τους δήμους, τις περιφέρειες σ' ένα ακόμα φορομνηστικό μηχανισμό, σ' έναν μοχλό για την ενίσχυση της ανταποδοτικότητας, της εμπορευματοποίησης των κοινωνικών υπηρεσιών, κάτι το οποίο το ζούμε καθημερινά και θα πρέπει για τον ελληνικό λαό και την νεολαία να αποτελεί και ένα επιπλέον κριτήριο εν όψει και των τοπικών εκλογών του Μαΐου.

Κυρίες και κύριοι Βουλευτές, εμείς ως κόμμα, όπως κάναμε και σε προηγούμενες αναθεωρήσεις, πέρα από τα συγκεκριμένα άρθρα, θεωρούμε ότι δεν πρέπει σε αυτήν τη φάση να συγκεντρωθεί ο αριθμός εκατόν ογδόντα σε κρίσιμες συνταγματικές διατάξεις, κάτι το οποίο θα λύσει τα χέρια στην όποια επόμενη Κυβέρνηση, στην όποια κυβερνητική πλειοψηφία να αποφασίσει τις τελικές συνταγματικές αλλαγές κατά το δοκούν. Το λέμε καθαρά. Δεν σας έχουμε καμμία εμπιστοσύνη, γιατί όλοι σας, παρά τις διαφορές σας, υπηρετείτε συμφέροντα του μεγάλου κεφαλαίου, των ομίλων, της Ευρωπαϊκής Ένωσης, του ΝΑΤΟ. Δεν θα κουραζόμαστε να το λέμε.

Γι' αυτό και δεν σας έχουμε καμμία εμπιστοσύνη για το τι τελικά θα αποφασίσετε να υλοποιήσετε στην επόμενη Βουλή και σε σχέση με το Σύνταγμα.

Εμείς αυτές τις προτάσεις μας τις καταθέτουμε πρώτα και κύρια στην εργατική τάξη, στον λαό με στόχο να γίνουν αντικείμενο διεκδίκησης του κινήματος. Μέσα από αυτή την πάλη οι εργαζόμενοι, οι αγρότες, οι αυτοαπασχολούμενοι της πόλης, οι νέοι και οι γυναίκες των εργατικών και λαϊκών στρωμάτων πιστεύουμε ότι μπορούν να συνειδητοποιούν ότι η υπεράσπιση και διεύρυνση αυτών των δικαιωμάτων, η απόλαυσή τους στην πραγματική ζωή απαιτούν βαθύτερες, ριζικές αλλαγές στην οικονομία και την κοινωνία, στο ποιος έχει την εξουσία, οι εργαζόμενοι, ο λαός δηλαδή, ή οι εκμεταλλευτές του πλούτου.

Σας ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Νικόλαος Βούτσης): Ευχαριστούμε.

Θέλετε να καταθέσετε κάτι, κύριε Λοβέρδο; Με ειδοποιήσατε, πριν να δώσω τον λόγο στον αρχηγό...

ΑΝΔΡΕΑΣ ΛΟΒΕΡΔΟΣ: Σας ευχαριστώ πάρα πολύ, κύριε Πρόεδρε.

Απλώς καταθέτω μία δήλωση.

Ευχαριστώ πολύ.

(Στο σημείο αυτό ο Βουλευτής κ. Ανδρέας Λοβέρδος καταθέτει για τα Πρακτικά το προαναφερθέν έγγραφο, το οποίο βρίσκεται στο αρχείο του Τμήματος Γραμματείας της Διεύθυνσης Στενογραφίας και Πρακτικών της Βουλής)

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Νικόλαος Βούτσης): Ευχαριστώ πολύ.

Είναι μία δήλωση σχετικά με αναφορές που έκανε ο Πρωθυπουργός στο κόμμα σας, όπως με ενημέρωσαν.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, έχω την τιμή να ανακοινώσω στο Σώμα ότι τη συνεδρίασή μας παρακολουθούν από τα άνω

δουτικά θεωρεία, αφού προηγουμένως ξεναγήθηκαν στην έκθεση της αίθουσας «ΕΛΕΥΘΕΡΙΟΣ ΒΕΝΙΖΕΛΟΣ» και ενημερώθηκαν για την ιστορία του κτηρίου και τον τρόπο οργάνωσης και λειτουργίας της Βουλής, τριάντα πέντε μαθήτριες και μαθητές και δύο συνοδοί εκπαιδευτικοί από το 4^ο Γυμνάσιο Αγρινίου (τρίτο τμήμα).

Η Βουλή σας καλωσορίζει.

(Χειροκροτήματα απ' όλες τις πτέρυγες της Βουλής)

Τον λόγο έχει ο Αρχηγός της Αξιωματικής Αντιπολίτευσης, Πρόεδρος της Νέας Δημοκρατίας, κ. Μητσοτάκης.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα της Νέας Δημοκρατίας)

ΚΥΡΙΑΚΟΣ ΜΗΤΣΟΤΑΚΗΣ (Πρόεδρος της Νέας Δημοκρατίας): Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

Κυρίες και κύριοι Βουλευτές, άκουσα με προσοχή την ομιλία του Γενικού Γραμματέα του Κομμουνιστικού Κόμματος και τις θέσεις και απόψεις του για τη συνταγματική Αναθεώρηση. Πρέπει να πω ότι είναι συνεκτικές και σίγουρα συνεπείς με τον ιδεολογικό πυρήνα των θέσεων του Κομμουνιστικού Κόμματος. Και σέβομαι απόλυτα και τη θέση του κόμματος που εκπροσωπεί, ότι κατά την άποψή του οι εκατόν ογδόντα Βουλευτές θα πρέπει να είναι το ζητούμενο στην αναθεωρητική Βουλή και όχι στην προτεινόμενη Βουλή.

Οφείλω να επισημάνω, όμως, κύριε Γενικό Γραμματέα, ότι το Σύνταγμα δεν ορίζει αυτό. Εάν το Σύνταγμα επέβαλε αυξημένη πλειοψηφία στην αναθεωρητική Βουλή, τότε θα το καθόριζε ρητώς.

Δεν μπορώ να πω, όμως, το ίδιο για την ομιλία του Πρωθυπουργού. Και ακούγοντάς τον να διαβάζει την ομιλία του για το Σύνταγμα, σκεφτόμουν ότι ευτυχώς που νομίζετε, κύριε Τσίπρα, ότι το ατού σας είναι η οικονομία και όχι τα συνταγματικά, γιατί τότε θα ανησυχούσα ιδιαίτερα. Διότι για άλλη μία φορά επιδείξατε -θα πω- μία άγνοια βασικών ζητημάτων που αφορούν το Σύνταγμα ή μία συνειδητή προσπάθεια διαστρέβλωσης των δικών μας θέσεων, καθώς και τώρα η μνήμη σας ήταν μάλλον επιλεκτική.

Δεν αναφέρατε, κύριε Τσίπρα, στην ομιλία σας ότι στην πρώτη μας συνάντηση, την οποία είχαμε λίγες εβδομάδες αφ' ότου εξελέγη ο Πρόεδρος της Νέας Δημοκρατίας τον Ιανουάριο του 2016, σας είχα θέσει ο ίδιος το ζήτημα της συνταγματικής Αναθεώρησης, καταθέτοντάς σας τότε μια πρόταση τολμηρή, αλλά και κατά την άποψή μας βαθιά δημοκρατική και σίγουρα απολύτως συνεπή με το πνεύμα του Συντάγματος.

Ποια ήταν η πρόταση αυτή; «Ελάτε να ψηφίσουμε η Νέα Δημοκρατία τα άρθρα τα οποία ζητά ο ΣΥΡΙΖΑ να κριθούν αναθεωρητέα, ο ΣΥΡΙΖΑ τα άρθρα που η Νέα Δημοκρατία ζητά να κριθούν αναθεωρητέα, ώστε να προκύψει από την πρώτη, την προτεινόμενη Βουλή, αυξημένη πλειοψηφία άνω των εκατό ογδόντα Βουλευτών, ώστε η επόμενη Βουλή να μπορέσει με απλή πλειοψηφία να καθορίσει το περιεχόμενο του Συντάγματος».

Ο λόγος για τον οποίο σας είχα καταθέσει αυτή την πρόταση είναι απλός και έχει να κάνει με το γεγονός ότι η ίδια η αναθεωρητική φιλοσοφία συμπεριλαμβάνει μεταξύ της πρώτης και της δεύτερης Βουλής -της προτεινόμενης και της αναθεωρητικής Βουλής δηλαδή- τη λαϊκή εντολή, τις εκλογές. Για αυτό μεσολαβούν εκλογές μεταξύ της πρώτης και της δεύτερης κάλπης.

Κατά συνέπεια, όταν ο λαός θα κληθεί να προσέλθει στις εκλογές -όποτε επιλέξετε τελικά να τις διεξαγάγετε- δεν θα ψηφίσει μόνο για κυβέρνηση, αλλά θα ψηφίσει και για το περιεχόμενο των συνταγματικών διατάξεων.

Εξ ου και δεν νοείται η προτεινόμενη Βουλή, κύριε Κατρούγκαλε, να καθορίζει ούτε την κατεύθυνση ούτε σίγουρα το περιεχόμενο των αναθεωρητέων διατάξεων. Τότε δεν θα είχε κανέναν λόγο η αναθεωρητική Βουλή να έχει άποψη επί του συγκεκριμένου θέματος και σίγουρα δεν θα προνοούσε ο συνταγματικός νομοθέτης να έχουν μεσολαβήσει εθνικές εκλογές μεταξύ των δύο σταδίων της διαδικασίας.

Επειδή, λοιπόν, κύριε Τσίπρα, με ρωτήσατε και μου απευθύνατε την πρόκληση «γιατί δεν ψηφίζετε και τα υπόλοιπα άρθρα πλην του 32;», δεν είναι μόνο το 32 το οποίο ψηφίζουμε, δεν σας ενημέρωσαν καλά οι συνεργάτες σας. Είναι και άλλα άρθρα στα

οποία συμπίπτουμε. Γιατί δεν ψηφίζουμε, λοιπόν και άλλα άρθρα; Σας επαναλαμβάνω την πρότασή μου: Ψηφίστε όλα τα άρθρα που προτείνουμε εμείς αναθεωρητέα, να ψηφίσουμε και εμείς τα άρθρα που ζητάτε εσείς να αναθεωρηθούν!

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα της Νέας Δημοκρατίας)
Αλλά όχι μισές δουλειές, κύριε Τσίπρα! Όχι μισές δουλειές!

(Θόρυβος από την πτέρυγα της Νέας Δημοκρατίας)

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Νικόλαος Βούτσας): Ησυχία, παρακαλώ!

ΚΥΡΙΑΚΟΣ ΜΗΤΣΟΤΑΚΗΣ (Πρόεδρος της Νέας Δημοκρατίας): Εάν πιστεύετε τόσο πολύ στη δύναμη της λαϊκής εντολής, τότε δεν έχετε κανέναν λόγο να φοβηθείτε την πρότασή μας, διότι πράγματι οι επόμενες εκλογές δεν θα έχουν ως μόνο αντικείμενο το ποιος θα κυβερνήσει τη χώρα για τα επόμενα τέσσερα χρόνια, αλλά και το περιεχόμενο του Συνταγματικού Χάρτη. Και οι πολίτες, βέβαια, θα γνωρίζουν και τις δικές σας προτάσεις και τις δικές μας προτάσεις.

Και εν πάση περιπτώσει, όλη αυτή η ανασφάλεια την οποία προβάλατε στη μισή σας ομιλία με σενάρια για το τι θα γίνει αν προκύψει αυξημένη πλειοψηφία ή όχι, μα, κύριε Τσίπρα, αν ήσασταν τόσο σίγουρος ότι θα κερδίσετε τις εκλογές, δεν θα κάνατε καμμία τέτοια συζήτηση, θα περίσσευε το θέμα.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα της Νέας Δημοκρατίας)

Γιατί τέτοιο άγχος, λοιπόν; Γιατί τέτοια ανασφάλεια; Γιατί αναγκάζετε τον Υπουργό σας και εισηγητή της αναθεωρητέας διαδικασίας να πηγαίνει στους κοινοβουλευτικούς συντάκτες και να αφήνει υπονοούμενα ότι ενδεχομένως να μην προκύψουν οι εκατόν ογδόντα Βουλευτές, διότι με αυτόν τον τρόπο θα δώσετε τη δυνατότητα στη Νέα Δημοκρατία με εκατόν πενήντα έναν Βουλευτές να μπορεί να διαμορφώσει το σχετικό άρθρο; Δεν καταλαβαίνω.

Αυτό το οποίο νομίζω ότι όλοι αντιλαμβάνονται είναι ότι μέσα από αυτή τη συζήτηση για τη συνταγματική αναθεώρηση προσπαθείτε να κάνετε μία πολιτική διαχείριση της διαφαινόμενης ήττας σας.

Όμως, τα πράγματα είναι πιο σημαντικά διότι το Σύνταγμα -επειδή ρυθμίζεται σήμερα και πράγματι έχει δίκιο ο εισηγητής μας κ. Τασούλας, δεν έχουν όλες οι Βουλές το προνόμιο να συμμετέχουν σε μια αναθεωρητική διαδικασία, είμαστε τυχεροί που έχουμε αυτό το προνόμιο- ρυθμίζει τα ζητήματα που άπτονται του πολιτικού και πολιτειακού χάρτη της οικονομίας και της οικονομίας σε βάθος χρόνου, θα πρέπει να τα βλέπουμε πέρα από τον στενό εκλογικό μας ορίζοντα. Διότι πράγματι το Σύνταγμα είναι η πυξίδα της δημοκρατίας μας και ως υπέρτατος νόμος ορίζει όλες τις πτυχές της ζωής στη χώρα.

Κατά συνέπεια, δεν πρέπει απλά να συμβαδίζει με τις ανάγκες του σήμερα, αλλά πρέπει να ανταποκρίνεται και στα ζητούμενα του αύριο. Η συνταγματική Αναθεώρηση αποτελεί κορυφαία στιγμή για το Κοινοβούλιο. Αποτελεί, όμως και ώρα ευθύνης για την καθεμία και τον καθένα από εμάς ξεχωριστά. Και δεν πρέπει να αποτελέσει μία χαμένη ευκαιρία λόγω της αδυναμίας των πολιτικών δυνάμεων να συγκλίνουν εκεί που χρειάζεται. Διότι η ίδια η αναθεωρητική διαδικασία προϋποθέτει εξ ορισμού και συναινέσεις από τη μία και την ατομική ευθύνη των Βουλευτών από την άλλη.

Για να δανειστώ τους στίχους του Ανδρέα Κάλβου, «θέλει αρετή και τόλμη η ελευθερία» και σίγουρα θέλει αρετή και τόλμη η συνταγματική Αναθεώρηση.

Και από την άποψη αυτή, η διαδικασία στην οποία όλοι συμμετέχουμε αποτελεί ένα μάθημα δημοκρατίας. Αποτελεί, όμως και μία ενεργή αξιολόγηση της ποιότητας της πολιτικής ζωής της χώρας.

Η αναθεώρηση, λοιπόν, γίνεται ο καθρέφτης του πολιτικού συστήματος στην τρέχουσα κατάστασή του.

Κυρίες και κύριοι, το πολιτικό, οικονομικό, κοινωνικό περιβάλλον στο οποίο κορυφώνονται οι διαδικασίες της συνταγματικής Αναθεώρησης είναι πρωτοφανές. Εδώ και μια δεκαετία η πατρίδα μας μαστιάζεται από μια βαθιά κρίση. Η οικονομία αποδιαρθρώθηκε και συρρικνώθηκε. Η συνοχή της κοινωνίας απειλείται. Ο λαϊκισμός έγινε εργαλείο πρώτα για την κατάκτηση της εξουσίας και μετά για την άσκηση της εξουσίας. Οι θεσμοί υπονομεύτηκαν. Οι σαφείς -τουλάχιστον έτσι θα έπρεπε να είναι σε μια ευνομούμενη

δημοκρατία- διαχωριστικές γραμμές μεταξύ νομοθετικής εξουσίας, εκτελεστικής εξουσίας και Κυβέρνησης παραβιάστηκαν βάναυσα. Είναι το ίδιο το πολίτευμα που αμφισβητήθηκε στον πυρήνα του.

Έτσι, αυτή η διαδικασία της συνταγματικής Αναθεώρησης έχει και χαρακτήρα αποκατάστασης της δημοκρατικής λειτουργίας. Η Ελλάδα έχει σήμερα περισσότερο παρά ποτέ ανάγκη για μια αναγέννηση. Η οικονομία χρειάζεται επανεκκίνηση, η κοινωνία χρειάζεται ενότητα και ένα χειροπιαστό όραμα. Οι θεσμοί χρειάζονται ανασυγκρότηση και κύρος. Μια νέα Ελλάδα σαφώς και χρειάζεται ένα νέο Σύνταγμα.

Ασφαλώς και το Σύνταγμα δεν είναι πανάκεια, γιατί σήμερα το πρόβλημα της χώρας είναι περισσότερο πολιτικό και λιγότερο συνταγματικό. Ένα νέο Σύνταγμα, όμως, μπορεί να θεραπεύσει πολλές από τις χρόνιες παθολογίες της πατρίδας μας. Γι' αυτό και μία γενναία, μια τολμηρή αναθεώρηση είναι προϋπόθεση για να προχωρήσουμε μπροστά, για να αφήσουμε οριστικά πίσω μας την κρίση.

Η Νέα Δημοκρατία αντιμετωπίζει αυτήν τη διαδικασία ως οδηγό για τις τολμηρές αλλαγές που χρειάζεται η πατρίδα μας. Έχουμε καταθέσει 59 προτάσεις, προτάσεις για αναθεώρηση σε 59 άρθρα. Περιμένουμε έστω και την τελευταία στιγμή η κυβερνητική Πλειοψηφία να τις αντιμετωπίσει -θα έλθω στη συνέχεια στις προτάσεις που θεωρώ ότι είναι οι πιο καθοριστικές- να αντιμετωπίσει έστω κάποιες απ' αυτές με ανοικτό πνεύμα, να βάλει το καλό της χώρας πάνω από το πρόσκαιρο συμφέρον του κόμματος.

Εξάλλου, δεν πρέπει να ξεχνάμε ότι στη διαδικασία της αναθεώρησης ο κάθε Βουλευτής έχει πλήρη αυτονομία να υπακούσει στη συνείδησή του. Δεν υπάρχει -τουλάχιστον για τη Νέα Δημοκρατία- κομματική πειθαρχία στη συζήτηση για τη συνταγματική Αναθεώρηση. Αυτή είναι μια πολιτική παράδοση, την οποία πρέπει να συνεχίσουμε.

Με ενδιαφέρον διαπίστωσα ότι κάποιοι λίγοι Βουλευτές του ΣΥΡΙΖΑ μίλησαν χθες με θάρρος και με διάθεση να ρίξουν γέφυρες και όχι να υψώσουν τείχη. Η χώρα σήμερα έχει ανάγκη από συναινέσεις και όχι από ακραίες αντιπαραθέσεις. Σύντομα, αύριο και σ' έναν μήνα από τώρα, όταν οριστικοποιηθεί και η δεύτερη ψηφοφορία, θα γνωρίζουμε αν αυτές, τουλάχιστον στο επίπεδο του Συντάγματος, μπορούν να επιτευχθούν.

Κυρίες και κύριοι Βουλευτές, στις δύο προτάσεις που συγκέντρωσαν τις απαιτούμενες πενήντα υπογραφές και κατατέθηκαν -ο ΣΥΡΙΖΑ και η Νέα Δημοκρατία ήταν τα δύο κόμματα που κατέθεσαν προτάσεις, συγκεντρώνοντας τις απαραίτητες υπογραφές- αναδεικνύονται πράγματι κάποιες -λίγες δυστυχώς- καλοδεχούμενες συγκλίσεις. Αποκαλύπτονται, όμως, σ' αυτές τις δύο προτάσεις και οι μεγάλες μας διαφορές, διαφορές που πράγματι αποτυπώνουν δύο αντίθετους κόσμους, άλλες αξίες, άλλες ιδέες, άλλη αντίληψη για τους θεσμούς.

Άλλωστε, στον καθρέφτη της αναθεωρητικής διαδικασίας φαίνονται καθαρά οι διαθέσεις κάθε πολιτικού κόμματος. Φαίνεται τελικά πώς βλέπει ο καθένας το μέλλον της χώρας, ποιος θέλει να πάει η πατρίδα του μπροστά και ποιος τη θέλει καθηλωμένη, ποιος ανταποκρίνεται στις απαιτήσεις του παρόντος και στις προκλήσεις, στις ανάγκες του μέλλοντος και ποιος αδιαφορεί.

Τελικά, ο τρόπος με τον οποίον αντιμετωπίζουμε το Σύνταγμα δείχνει την πραγματική μας ταυτότητα, δείχνει ποιος είναι πραγματικά προοδευτικός και ποιος είναι τελικά ο εκπρόσωπος της συντήρησης και της καθυστέρησης, όπως αποκαλύπτεται και η πιθανή -για να μην προεξοφλήσω το τελικό αποτέλεσμα- πολιτική ιδιοτέλεια με την οποία μπορεί να θυσιαστεί το εθνικό συμφέρον για να εξυπηρετηθούν πρόσκαιρες κομματικές επιδιώξεις και να χαθεί τελικά μια μεγάλη ευκαιρία.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, πριν από τρεις μήνες ακριβώς από το ίδιο Βήμα είχα προειδοποιήσει γι' αυτό το οποίο δυστυχώς συμβαίνει σήμερα. Είχα πει ότι ο ΣΥΡΙΖΑ δεν θα διστάσει να χρησιμοποιήσει μέχρι και το Σύνταγμα ως εργαλείο για το δικό του συμφέρον, ως μοχλό παρέμβασης στους θεσμούς και ως μια χειρολαβή για να κρατηθεί λίγο ακόμα στην εξουσία και δυστυχώς επιβεβαιώνομαι και όχι μόνο σ' αυτό. Στο μεταξύ η Βουλή έχει υποστεί μια βίαιη διολίσθηση. Μεταβλήθηκε σε μια ρευστή πολιτική μάζα.

Επειδή καταλαβαίνω ότι ο Πρωθυπουργός ενοχλείται όταν χρησιμοποιούμε τον όρο «Πλειοψηφία - κουρελού»,ας μας απαντήσει, λοιπόν, πώς αλλιώς πρέπει να ορίσει κανείς μια πραγματικότητα όπου Βουλευτές ανταλλάσσουν τις συνειδήσεις τους με υπουργικά αξιώματα, όπου Βουλευτές ανήκουν συγχρόνως σε δύο Κοινοβουλευτικές Ομάδες, είτε μισθώνονται ή καλύτερα επιστρατεύονται, μισθώνονται πολιτικά –για να μην παρεξηγηθώ από την Κυβέρνηση για ορισμένο χρόνο ή για ειδικό σκοπό. Ή πώς θα έπρεπε να χαρακτηρίσει κανείς μια πραγματικότητα όπου υπάρχουν, κύριε Τσίπρα, Βουλευτές οι οποίοι στα χαρτιά δηλώνουν ανεξάρτητοι, αλλά έχουν εκχωρήσει προκαταβολικά και εν λευκώ την ψήφο τους, δηλαδή την ίδια τη συνείδησή τους, στον κ. Τσίπρα και στην κυβερνητική Πλειοψηφία;

Έχουμε το παγκόσμιο παράδοξο στην Ελλάδα να υπάρχουν δύο διαφορετικές πλειοψηφίες. Η μία είναι η τυπική πλειοψηφία των εκατόν σαράντα πέντε Βουλευτών που συμμετέχουν στην Κοινοβουλευτική Ομάδα του ΣΥΡΙΖΑ. Είναι μειοψηφία οι εκατόν σαράντα πέντε. Υπάρχει και μία άτυπη ομάδα εκατόν πενήντα ενός Βουλευτών ειδικού σκοπού. Αυτοί επιστρατεύονται κάθε τόσο, εναλλάσσονται κιόλας. Είμαι περιέργος να δω πώς θα διαμορφωθούν αυτές οι πλειοψηφίες στις ψηφοφορίες που θα γίνουν για τα άρθρα του Συντάγματος. Για να δούμε, παραδείγματος χάριν, ποια θα είναι η πλειοψηφία και αν θα βρεθεί πλειοψηφία για την αναθεώρηση του άρθρου 3 του Συντάγματος. Όμως, αυτοί οι Βουλευτές επιστρατεύονται κάθε τόσο για να μετατρέψουν μια καθαρή μειοψηφία σε πλειοψηφία ευκαιρίας, σε μια Πλειοψηφία ΣΥΡΙΖΑ με έξι Βουλευτές «Τριγύριζα».

(Γέλωτες – Χειροκροτήματα από την πτέρυγα της Νέας Δημοκρατίας)

(Θόρυβος στην Αίθουσα)

Αυτό, όμως, αλλοιώνει την αντιπροσωπευτικότητα της Βουλής, αλλά επιβαρύνει και με πρόσθετο πολιτικό και ηθικό φορτίο τη στάση που θα κρατήσουν οι συγκεκριμένοι έξι Βουλευτές στη διαδικασία της συνταγματικής Αναθεώρησης, γιατί υπενθυμίζω για άλλη μια φορά ότι η αναθεώρηση δεν είναι υπόθεση ούτε της εκτελεστικής εξουσίας ούτε των κομμάτων. Είναι αρμοδιότητα των Βουλευτών και μόνο και θέλει καθαρές θέσεις και θέλει και διαφανείς λειτουργίες. Τέτοια χαρακτηριστικά δυστυχώς η ατμόσφαιρα των τελευταίων μηνών δεν έχει.

Άρα, η συζήτηση αυτή προϋποθέτει απ' όλους μας τη διάθεση να κάνουμε μια υπέρβαση. Δεν είμαι βέβαιος ότι υπάρχουν τα προσωπικά πολιτικά αποθέματα ώστε αυτήν την υπέρβαση να την κάνουν οι Βουλευτές της Συμπολίτευσης. Θέλω να επιζήω, όμως, ότι δεν θα επιβεβαιωθώ και σ' αυτήν μου την πρόβλεψη.

Κυρίες και κύριοι Βουλευτές, επειδή ο κ. Τσίπρας έκανε μια σύντομη αναδρομή της αναθεωρητικής διαδικασίας έτσι όπως δρομολογήθηκε, επιτρέψτε μου να την παρουσιάσω και εγώ με τη σειρά μου με έναν ελαφρώς –πιστεύω– πιο αντικειμενικό τρόπο.

Προ τριετίας περίπου είχατε εξαγγείλει τη διαδικασία της αναθεώρησης έχοντας, αν θυμάμαι καλά, φωτίσει κατακόκκινη τη Βουλή και στη συνέχεια αναθέσατε αυτή τη διαδικασία σε μια «Επιτροπή Διαλόγου». Σε αυτήν την «Επιτροπή Διαλόγου» μπορεί να συμμετείχαν πρόσωπα τα οποία διακρίνονται στους χώρους τους, αλλά σίγουρα δεν είχαν καμμία σχέση με το Σύνταγμα, ούτε βέβαια διέθεταν εξειδικευμένες νομικές γνώσεις, ώστε να αντιλαμβάνονται τα όρια και την τεχνική της αναθεώρησης. Έτσι αυτή η σημαντική διαδικασία ευτελίστηκε εν τη γενέσει της.

Ακόμα βέβαια και το πόρισμα της επιτροπής αγνοήθηκε. Επρόκειτο για ένα ακόμα επικοινωνιακό τέχνασμα. Και αυτό έγινε φανερό, όταν ο ίδιος ο εισηγητής της κυβερνητικής Πλειοψηφίας, ο κ. Κατρούγκαλος, προσέφυγε σε θεσμικό λαϊκισμό. Διότι θέλω να θυμίσω ότι ο κ. Κατρούγκαλος δήλωνε οπαδός της Συντακτικής Συνέλευσης. Έτσι δεν είναι, κύριε Υπουργέ;

Έχω εδώ πέρα τα σχετικά άρθρα. Σας δείχνουν με λίγο πιο πλούσια κόμη τότε. Καθεύω στα Πρακτικά τα σχετικά άρθρα του κ. Κατρούγκαλου.

(Στο σημείο αυτό ο Πρόεδρος της Νέας Δημοκρατίας κ. Κυριάκος Μητσοτάκης καταθέτει για τα Πρακτικά τα προαναφερθέντα άρθρα, τα οποία βρίσκονται στο αρχείο του Τμήματος Γραμματείας της Διεύθυνσης Στενογραφίας και Πρακτικών της Βουλής)

Ήταν η αντιμνημονιακή εποχή, όταν λέγατε ξεκάθαρα ότι απαιτείται Συντακτική Συνέλευση παραβιάζοντας με αυτό τον τρόπο τους ίδιους τους περιορισμούς που το Σύνταγμα επιτάσσει, ώστε να προστατεύει την ίδια την αναθεώρηση από κάθε διάθεση αυθαιρεσίας. Για πρώτη φορά ακούστηκε από επίσημα χείλη η πρόταση να εκτραπεί η αναθεωρητική Βουλή ουσιαστικά σε Συντακτική Βουλή.

Και πώς το είπατε αυτό, κύριε Κατρούγκαλε;

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΚΑΤΡΟΥΓΚΑΛΟΣ (Αναπληρωτής Υπουργός Εξωτερικών): Καθηγητής ήμουν.

ΚΥΡΙΑΚΟΣ ΜΗΤΣΟΤΑΚΗΣ (Πρόεδρος της Νέας Δημοκρατίας): Α, δεν ήταν επίσημα χείλη!

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΚΑΤΡΟΥΓΚΑΛΟΣ (Αναπληρωτής Υπουργός Εξωτερικών): Όχι.

ΚΥΡΙΑΚΟΣ ΜΗΤΣΟΤΑΚΗΣ (Πρόεδρος της Νέας Δημοκρατίας): Μάλιστα. Δηλαδή έχετε αναθεωρήσει αυτές τις απόψεις σας. Άλλα λέτε ως καθηγητής, άλλα ως Υπουργός, άλλα ως Βουλευτής. Συγχαρητήρια για τη συνέπειά σας και ευχαριστώ που το διευκρινίζετε!

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα της Νέας Δημοκρατίας)

Όμως, είναι ακόμα καλύτερο. Τα έλεγε ο κ. Τσίπρας αυτά, βέβαια. Η Συντακτική Συνέλευση, έλεγε ο κ. Κατρούγκαλος, πώς θα προκύψει; Θα προκύψει κινηματικά με καταλύτη την Αριστερά. Αυτά λέγατε και αυτά γράφατε. Λόγια του αέρα, όπως αποδείχθηκαν, τα οποία όμως παραβίαζαν ευθέως τη συνταγματική τάξη.

Αναρωτιέμαι: Αυτά διδάσκατε στα παιδιά; Διδάσκατε στα παιδιά, ως καθηγητής Συνταγματικού, ότι μπορεί η αναθεώρηση του Συντάγματος να προκύψει κινηματικά με καταλύτη την Αριστερά;

Σε καιρούς πολιτικής ομαλότητας η αναθεωρητική διαδικασία είναι μια διαδικασία που παίρνει χρόνο, ώστε οι προτενόμενες αλλαγές του Συντάγματος να συζητηθούν σε βάθος και να προκύψουν, όπου αυτό είναι δυνατόν, οι απαραίτητες συναινέσεις.

Αντ' αυτού, η Κυβέρνηση άφησε την αναθεώρηση ουσιαστικά στο ράφι. Την επαναφέρατε μόνο όταν σας εξυπηρετούσε πολιτικά. Θυμηθήκατε, κύριε Τσίπρα, την αναθεώρηση ακριβώς τριάντα ένα μήνες αφού είχατε ξεκινήσει τη σχετική συζήτηση, με προφανές ότι η επιλογή του χρόνου δεν ήταν τυχαία. Επιχειρείτε να αλλάξετε την πολιτική ατζέντα από τα βάρη τα οποία επιβάλατε στην κοινωνία: οικονομικά, κοινωνικά, ηθικά, εσχάτως και εθνικά.

Στην πραγματικότητα ο κ. Τσίπρας επιβεβαίωσε ότι ουσιαστικά δεν ενδιαφέρεται ούτε για το Σύνταγμα ούτε για την αλλαγή του, γι' αυτό και έφερε την αναθεώρηση στη Βουλή σε συνθήκες που μάλλον θα την καταστήσουν πολιτικά αναλίστημη και θεσμικά ατελέσφορη και πιθανώς θα εξελιχθεί σε μια ακόμη χαμένη ευκαιρία.

Οι συνεδριάσεις της κοινοβουλευτικής επιτροπής ήταν εξαιρετικά λίγες για ουσιαστικό διάλογο επί σχεδόν όλων των άρθρων του Συντάγματος. Η σχετική διαδικασία στην αναθεώρηση του 2001, αλλά και στην αναθεώρηση του 2006, ασχέτως του τελικού αποτελέσματος, είχε κρατήσει παραπάνω από πέντε μήνες. Εδώ σε μόλις δέκα οκτώ συνεδριάσεις εξετάσθηκαν περισσότερα από ογδόντα άρθρα και η αναθεώρηση έρχεται τώρα προς ψήφιση στην Ολομέλεια σε δύο συνεδριάσεις. Με άλλα λόγια, οι Βουλευτές σε λίγες ώρες μόνο καλούνται να συζητήσουν για την αναθεώρηση του Συντάγματος, για μια αναθεώρηση που θα έπρεπε να συνιστά ευκαιρία για τη θεσμική επανεκκίνηση της χώρας.

Τα γεγονότα, λοιπόν, μιλούν από μόνα τους. Αυτός ο βιασμός της διαδικασίας φανερώνει το σχέδιο του ΣΥΡΙΖΑ να βάλει και τη συνταγματική Αναθεώρηση στον μύλο μιας άγονης πολιτικής αντιπαράθεσης. Δεν θα πω ότι είναι ντροπή. Θα πω απλώς ότι είναι κρίμα, όπως είναι και μια σημαντική πολιτική οπισθοχώρηση, γιατί το πολιτικό σύστημα τις τελευταίες δεκαετίες είχε διαμορφώσει μια παράδοση, να εκφεύγει η συνταγματική Αναθεώρηση των πολιτικών αντιπαράθεσεων και της κομματικής πόλωσης.

Εγώ συμμετείχα –βλέπω τον κ. Λοβέρδο, που συμμετείχε και αυτός– στην επιτροπή αναθεώρησης –ήμουν νέος εκλεγμένος Βουλευτής τότε, πρώτη τετραετία της κυβέρνησης Καραμανλή– κατά τα έτη 2005 - 2006. Έχω εξαιρετικά ευχάριστες αναμνήσεις από αυτή την εμπειρία μου, διότι πράγματι θυμάμαι ότι μπορούσαμε να αφήσουμε στην άκρη τις στερείς κομματικές αντιπαρά-

θέσεις -και τότε υπήρχε πολύ μεγάλη ένταση- και να συζητήσουμε και να ακούμε τουλάχιστον αυτά τα οποία έλεγαν οι συνομλητές μας και να επιχειρήσουμε με καλή διάθεση να διαμορφώσουμε έναν κοινό τόπο, όπως το ίδιο το Σύνταγμα επιβάλλει.

Αυτό, λοιπόν, το κεκτημένο –γιατί αυτό είναι πραγματικά το κεκτημένο όλων των αναθεωρητικών διαδικασιών, ασχέτως αν στη συνέχεια κάποιοι υποχώρησαν, αν ο κ. Γιώργος Παπανδρέου εγκατέλειψε την επιμονή του στην αλλαγή του άρθρου 16- όμως το κεκτημένο της διαδικασίας ήταν πάντα συναινετικό. Αυτό, λοιπόν, το κεκτημένο το πετάτε στη φωτιά του πολιτικού αμοραλισμού, ενός αμοραλισμού που δυστυχώς βλέπει παντού αντιπάλους τους οποίους επιχειρεί να καταστρέψει με κάθε τρόπο.

Ούτως ή αλλιώς δεν είχατε καμμία διάθεση να σεβαστείτε, όχι μόνο τις πολιτικές παραδόσεις, αλλά και τις θεσμικές λειτουργίες. Αρχικά προτείνετε να τεθούν οι προτάσεις σας σε δημοψήφισμα, δημοψήφισμα συμβουλευτικό μας λέγατε τότε, ενώ ξέρετε πολύ καλά ότι το άρθρο 110 προδιαγράφει με απόλυτη σαφήνεια και αυστηρότητα τη συνταγματική διαδικασία. Και έκτοτε επιμένετε ότι πρέπει η σημερινή Βουλή, όχι μόνο να προτείνει τα προς αναθεώρηση άρθρα ούτε καν να ορίσει τη γενική τους κατεύθυνση, αλλά αντιθέτως να καθορίσει εκ των προτέρων και το περιεχόμενο το οποίο θα ψηφίσει η επόμενη Βουλή, που από το Σύνταγμα όμως είναι και η μόνη αναθεωρητική Βουλή.

Επιχειρείτε δηλαδή με αυτά τα οποία λέει ο εισηγητής σας και με αυτά τα οποία περίπου είπατε και εσείς, κύριε Τσίπρα, να παραβιάσετε και το πνεύμα και το γράμμα του Συντάγματος, σύμφωνα με το οποίο η σύνθεση της πρώτης, της προτείνουσας Βουλής, προτείνει τα άρθρα προς τροποποίηση, ενώ η επόμενη καθορίζει το ακριβές περιεχόμενό τους.

Κάνετε μια απαξιώτικη αναφορά στον λόγο σας σε μια συνάντηση που είχαμε με κορυφαίους συνταγματολόγους. Ήταν απαξιώτικη η αναφορά σας, κύριε Τσίπρα, διότι όλοι οι συνταγματολόγοι ή μάλλον σχεδόν όλοι οι συνταγματολόγοι ενστερνίζονται αυτήν την άποψη, ότι δηλαδή η προτείνουσα Βουλή δεν μπορεί να δεσμεύσει την αναθεωρητική Βουλή ούτε καν ως προς την κατεύθυνση, αλλά σίγουρα όχι ως προς το περιεχόμενο των αναθεωρητέων διατάξεων. Και δεν νομίζω ότι χρειάζεται να σας ξαναδιαβάσω εδώ τις τοποθετήσεις των κορυφαίων συνταγματολόγων, τοποθετήσεις τις οποίες συμμερίζονταν και κορυφαίοι συνταγματολόγοι, όπως ο καθηγητής Μάνεσης, ο καθηγητής Τσάτσος, που δεν είναι πια εν ζωή. Διότι το Σύνταγμα είναι πάρα πολύ ξεκάθαρο.

Όπως σας είπα και στην εισαγωγή της ομιλίας μου, είναι ξεκάθαρο, για να έχει ο λαός το δικαίωμα να εκφραστεί μεταξύ των επιλογών στις εκλογές που μεσολαβούν, να γνωρίζει δηλαδή, να γνωρίζουν οι πολίτες πώς θέλει το νέο Σύνταγμα το κάθε κόμμα και με την ψήφο τους να ορίζουν οι ίδιοι τις αλλαγές που επιθυμούν. Αυτό προβλέπει η συνταγματική τάξη, αυτό προβλέπει όμως και η δημοκρατική συνείδηση.

Γιατί, λοιπόν, κύριε Τσίπρα, αρνείστε αυτό που ρητά προβλέπει το Σύνταγμα και στο οποίο συμφωνούν πρακτικά όλοι οι συνταγματολόγοι που το ερμηνεύουν; Και αυτό που τελικά επιτάσσει είναι αυτό που τελικά επιτάσσει ο σεβασμός στη λαϊκή βούληση; Και γιατί αρνείστε να αποφασίζουν επιτέλους οι Έλληνες για όσα τους αφορούν; Τελικά φαίνεται ότι φοβάστε πολύ τη λαϊκή ψήφο στις επόμενες εκλογές. Αλλά ό,τι και να κουβεντιαστεί σε αυτήν τη Βουλή, όσες ψηφοφορίες επί παρεμπιπτόντων διαδικαστικών θεμάτων και αν οργανωθούν, η επόμενη Βουλή είναι αυτή τελικά η οποία θα κρίνει το ζήτημα αυτό. *Interna corporis*. Τα εσωτερικά ζητήματα της Βουλής τα αποφασίζει μόνο η ίδια η Βουλή.

Όλα αυτά, όμως, ως κινήσεις τακτικής επιβεβαιώνουν για άλλη μια φορά ότι έχετε έλλειψη σεβασμού για τη λαϊκή ετυμηγορία, μια λαϊκή ετυμηγορία την οποία επιχειρείτε με κάθε τρόπο να χειραγωγήσετε, όπως επιχειρείτε να παραβιάσετε τη συνταγματική τάξη, δίνοντάς της δεσμεύοντας την επόμενη αναθεωρητική Βουλή.

Όπως σας είπα, λοιπόν, κύριε Τσίπρα, υπάρχει κι άλλος δρόμος. Επαναλαμβάνω την πρότασή μου: Ελάτε να ψηφίσουμε από κοινού όλα τα άρθρα τα οποία εσείς κρίνετε ως αναθεωρητέα και θα ψηφίσουμε και εμείς τα δικά σας.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα της Νέας Δημοκρατίας)

Και αν αυτό σας πέφτει λίγο βαρύ και δύσπεπτο, διότι ίσως προεξοφλείτε το εκλογικό αποτέλεσμα, μπορώ να επανέλθω και με μια ελαφρά συρρικνωμένη εκδοχή της πρότασής μου. Για εμάς δύο άρθρα, το άρθρο 16 και το άρθρο 24, είναι άρθρα κορυφαίας πολιτικής σημασίας.

Διαλέξτε λοιπόν, κύριε Τσίπρα, δύο άρθρα από αυτά τα οποία εμείς δεν θέλουμε να αναθεωρηθούν, αυτά τα οποία θεωρείτε εσείς ότι είναι τα πιο σημαντικά και εγώ δεσμεύομαι ότι θα τα ψηφίσουμε και θα τα κρίνουμε αναθεωρητέα, αν και εσείς συμφωνήσετε εδώ και τώρα στην αναθεώρηση του άρθρου 16 και του άρθρου 24. Όποια θέλετε.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα της Νέας Δημοκρατίας)

Εκκλησία, δημοψήφισμα, όποια άρθρα θέλετε. Αν έχετε τέτοια πίστη στη διαφανόμενη εκλογική σας επικράτηση κατά τη δική σας ερμηνεία, φαντάζομαι ότι δεν έχετε τίποτα να φοβηθείτε από την πρότασή μας.

ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΕΜΜΑΝΟΥΗΛΙΔΗΣ: Παίζετε το Σύνταγμα στα ζάρια.

ΚΥΡΙΑΚΟΣ ΜΗΤΣΟΤΑΚΗΣ (Πρόεδρος της Νέας Δημοκρατίας): Δεν είναι στα ζάρια, κύριε συνάδελφε. Δεν είναι στα ζάρια, γιατί ξέρετε η λαϊκή εντολή δεν είναι ζάρια, όταν παρεμβαίνει ο λαός, δεν παίζουμε ζάρια, εκλογές κάνουμε. Αν έχετε μπλέξει τις εκλογές με χαρτοπαιξία, αυτό είναι δικό σας πρόβλημα, δεν είναι δικό μας.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα της Νέας Δημοκρατίας)

Κυρίες και κύριοι Βουλευτές, πάμε να δούμε λίγο την ουσία των προτάσεων του ΣΥΡΙΖΑ, έστω και αν αυτές αφορούν μια περιορισμένη αναθεώρηση.

Τι προτείνετε, κύριε Τσίπρα, στους πέντε άξονες τους οποίους μας παρουσιάσατε; Πρώτον, για να δούμε και πού συμφωνούμε, κάποιες αυτονόητες και ώριμες αλλαγές, όπως αυτή περί ευθύνης Βουλευτών και Υπουργών. Δεν χρειάζεται να σας θυμίσω ότι το 2006 ως Βουλευτής -με κάποιους τολμηρούς, η αλήθεια είναι, συναδέλφους- είχα προτείνει τότε την αναθεώρηση του άρθρου 86. Βέβαια τότε και από τον Συνασπισμό δεν βρήκα καμμία στήριξη, αλλά αυτό το προσπερνάω. Πάντως είναι βέβαιο ότι το ζήτημα αυτό είχε τεθεί από το παρελθόν. Είναι, επίσης, βέβαιο ότι οι συνθήκες έχουν ωριμάσει και ότι πρέπει να αναθεωρηθεί και το άρθρο 86, όσον αφορά την αποσβεστική προθεσμία και το ειδικό καθεστώς προστασίας που απολαμβάνουν οι Υπουργοί, αλλά και το άρθρο περί ασυλίας βουλευτών, πίσω από το οποίο κρύβονται τώρα παλιοί σας συναγωνιστές και συνέταιροι στην εξουσία. Ο κ. Καμμένος κρύβεται πίσω από το άρθρο της ασυλίας τώρα για να μην πάει στο δικαστήριο να δικαστεί όπως οι κοινοί θνητοί. Για να αναδεικνύουμε λίγο και την υποκρισία στη στάση σας.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα της Νέας Δημοκρατίας)

Σε αυτά τουλάχιστον όμως συμφωνούμε. Είναι τουλάχιστον το ελάχιστο στο οποίο μπορούμε φαίνεται να συμφωνήσουμε. Προτείνετε επίσης κάποιες διατάξεις – ευχολόγια χωρίς καμμία ουσιαστική αξία, που κατατίθενται προφανώς μόνο για λόγους εντυπώσεων. Δεν τολμήσατε καν να τις αναφέρετε σήμερα στην ομιλία σας. Να σας θυμίσω, όμως, ότι εσείς μιλάτε για μη ιδιωτικοποίηση της ενέργειας, όταν εσείς είστε οι ίδιοι που έχετε απαξιώσει τη ΔΕΗ και πουλάτε τις μονάδες της. Πόση υποκρισία, κύριε Τσίπρα! Πόση υποκρισία πια!

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα της Νέας Δημοκρατίας)

Άλλες διατάξεις κρίνουμε ότι είναι αχρείαστες, όπως τα ζητήματα σχέσεων Κράτους – Εκκλησίας.

Θα σας θυμίσω, κύριε Τσίπρα, ότι αυτό το οποίο εσείς αποκαλείτε «θρησκευτική ουδετερότητα» ουσιαστικά κατοχυρώνεται ήδη στο άρθρο 13, το οποίο με απόλυτη σαφήνεια κατοχυρώνει χωρίς καμμία αμφισβήτηση τη θρησκευτική ελευθερία όλων των Ελλήνων πολιτών, όσων διαμένουν στην Ελλάδα. Τέτοιο ζήτημα, λοιπόν, δεν υφίσταται. Τα ζητήματα που αφορούν τις σχέσεις Κράτους και Εκκλησίας μπορούν να ρυθμιστούν με κοινό νόμο και προφανώς όχι με πρωτοβουλίες όπως αυτές που αναλαμβάνετε, ώστε στην ουσία να βγάλετε από την επίσημη μισθοδοσία του κράτους δέκα χιλιάδες κληρικούς για να κάνετε δέκα χιλιάδες διορισμούς, γιατί αυτός είναι ο πραγματικός σκοπός της ρύθμισης την οποία φέρνετε.

Προτείνετε, όμως, και κάποιες διατάξεις, οι οποίες είναι ευθέως διαλυτικές, όπως η συνταγματική κατοχύρωση της απλής αναλογικής, και οι οποίες θα οδηγήσουν τη χώρα σε ακυβερνησία και σε χάος.

Άλλες διατάξεις, που φαινομενικά ακούγονται ωραίες, υπονομεύουν όμως τους θεσμούς της αντιπροσωπευτικής μας δημοκρατίας, όπως η πρότασή σας για τη διεύρυνση του θεσμού των δημοψηφισμάτων. Αλήθεια; Και ποιοι το προτείνουν αυτό; Εσείς που ευτελίσατε, εξευτελίσατε τον θεσμό των δημοψηφισμάτων, όταν κάνατε την περιβόητη «κωλοτούμπα» του 2015. Αλλά ζητήσατε από τους Έλληνες να ψηφίσουν, «όχι» ψήφισαν, «ναι» τους δώσατε μία εβδομάδα μετά.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα της Νέας Δημοκρατίας)

Ανέντιμη όμως είναι και η πρότασή σας για την αναθεώρηση του τρόπου εκλογής του Προέδρου της Δημοκρατίας.

Τι μας είπατε, κύριε Τσίπρα; Δεν ξέρω αν το είπατε εν τη ρύμη του λόγου σας ή αν αντιληφθήκατε τον βαθύ κυνισμό των όσων είπατε αναφερόμενος σε αυτά τα οποία κάνατε το 2015. Τι μας είπατε; «Μα, το Σύνταγμα μάς έδινε τη δυνατότητα να ριζώσουμε την κυβέρνηση, αλλά τώρα ως υπεύθυνος πολιτικός ηγέτης έρχομαι να αλλάξω το Σύνταγμα για να μη δώσω στο μέλλον τη δυνατότητα σε κάποιον άλλον να κάνει το ίδιο που εγώ έκανα πριν από κάποια χρόνια».

Κύριε Τσίπρα, είσαι αθεράπευτα κυνικός.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα της Νέας Δημοκρατίας)

Και είστε ο τελευταίος που μπορεί να μιλά για την αλλαγή του τρόπου εκλογής του Προέδρου της Δημοκρατίας και για την αποσύνδεσή του από τη διαδικασία των πρόωγων εκλογών, όταν εσείς χρησιμοποιήσατε ακριβώς αυτή την πρόβλεψη του Συντάγματος για να ρίξει την προηγούμενη κυβέρνηση.

Αυτό το οποίο θέλετε να κάνετε είναι τελικά να καταλήξετε σε ένα πρόχειρο Σύνταγμα στα μέτρα σας, εμποδίζοντας κάθε μεταρρυθμιστική αλλαγή για πολλά χρόνια. Ο κ. Κατρούγκαλος εξάλλου σε μια δημόσια τοποθέτησή του το είχε ομολογήσει. Ο βασικός στόχος είχατε πει, κύριε Κατρούγκαλε, είναι...

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΚΑΤΡΟΥΓΚΑΛΟΣ (Αναπληρωτής Υπουργός Εξωτερικών): Ποτέ.

ΚΥΡΙΑΚΟΣ ΜΗΤΣΟΤΑΚΗΣ (Πρόεδρος της Νέας Δημοκρατίας): Βεβαίως και το είχατε πει.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΚΑΤΡΟΥΓΚΑΛΟΣ (Αναπληρωτής Υπουργός Εξωτερικών): Ποτέ.

ΚΥΡΙΑΚΟΣ ΜΗΤΣΟΤΑΚΗΣ (Πρόεδρος της Νέας Δημοκρατίας): Όπως και αυτά που δεν είχατε πει στους δημοσιογράφους! Εντάξει. Τα έχουμε στα Πρακτικά.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα της Νέας Δημοκρατίας)

Αυτό που είχατε πει είναι ότι ο βασικός σας σκοπός είναι να αποτρέψετε, να «κάψετε» δηλαδή τη δυνατότητα η Νέα Δημοκρατία να αλλάξει το άρθρο 16 για την ανώτατη παιδεία. Αυτός είναι ο πραγματικός σας σκοπός. Θέλετε να πάτε σε μια μικρή αναθεώρηση, ώστε να παραπλύνετε στο απώτατο μέλλον σημαντικές συνταγματικές αλλαγές που αφορούν καίρια ζητήματα, όπως την αλλαγή του άρθρου 16.

Μου κάνει πολλή εντύπωση, όμως, εσείς που είστε φιλελεύθεροι μεταρρυθμιστές, προοδευτικοί, γιατί στην πρότασή σας για την αναθεώρηση αρνείστε οποιαδήποτε αλλαγή σε κεφάλαια που αφορούν τη δημόσια διοίκηση, την παιδεία, την ανάπτυξη, τη δικαιοσύνη, τη δημοσιονομική σταθερότητα, το περιβάλλον. Όλοι αυτοί είναι τομείς στους οποίους χρειάζομαστε τολμηρές μεταρρυθμίσεις. Μένουν, όμως, απ' έξω από τον στενό πυρήνα των προτάσεων του ΣΥΡΙΖΑ.

Εμείς εισηγούμαστε μια σειρά από τολμηρές συνταγματικές αλλαγές που απαντούν στις απαιτήσεις των καιρών. Και βέβαια, δεν είναι τυχαίο ότι προς το παρόν -ίσως αν ο κ. Τσίπρας αποδεχθεί την πρότασή μου, να έχουμε κάποιες ευχάριστες εκπλήξεις- έχετε αποδεχθεί δύο άρθρα μόνο από αυτά τα οποία εμείς έχουμε προτείνει προς αναθεώρηση, ένα εκ των οποίων, μάλιστα, αφορά τα δικαιώματα των κοινοβουλευτικών μειοψηφιών. Προφανώς, φροντίζετε από σήμερα για αυτά τα οποία σας περιμένουν αύριο.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα της Νέας Δημοκρατίας)

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΔΟΥΖΙΝΑΣ: Εσείς το προτείνετε.

ΚΥΡΙΑΚΟΣ ΜΗΤΣΟΤΑΚΗΣ (Πρόεδρος της Νέας Δημοκρατίας): Εμείς το προτείναμε, ε;

Τα πράγματα, λοιπόν, είναι σαφή. Εμείς καταθέτουμε μια τολμηρή δέσμη μεταρρυθμίσεων, που κινείται σε τρεις άξονες. Ο πρώτος σκοπός είναι η διασφάλιση της πολιτικής ομαλότητας και της ισορροπίας των θεσμών, που εξασφαλίζουν την εύρυθμη λειτουργία του κράτους και της δημοκρατίας.

Αν κάτι χρειάζεται, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, σήμερα η χώρα μας, είναι μια λειτουργική δημοκρατία, που θα εγγυάται την πολιτική σταθερότητα, αλλά θα εξασφαλίζει και τη διάκριση των εξουσιών και κυρίως τον έλεγχο της εκτελεστικής εξουσίας, με ένα κράτος αμερόληπτο και αποτελεσματικό.

Δεύτερον, η πρότασή μας προωθεί την οικονομική σταθερότητα και την αναπτυξιακή προοπτική της χώρας. Δεν είναι δυνατόν τα κεφάλαια αυτά να μείνουν έξω από τη συζήτηση, όταν βγαίνουμε από μια πολυετή κρίση, η οποία είναι πρωτίστως οικονομική. Θέλουμε, λοιπόν, συνταγματικές διατάξεις που θα διευκολύνουν στο να δημιουργήσουμε ένα ορθολογικό οικονομικό περιβάλλον για τους πολίτες και τις επιχειρήσεις.

Τρίτον, προωθούμε προτάσεις που προωθούν την αλληλεγγύη στη βάση της κοινωνίας και την αξιοκρατία -επαναλαμβάνω, την αξιοκρατία- σε όλες τις βαθμίδες του κράτους, ώστε όλοι οι Έλληνες να έχουν ίσες ευκαιρίες προόδου και να απελευθερωθεί το σπουδαίο ανθρώπινο δυναμικό της χώρας.

Για να γίνω πιο συγκεκριμένος, προτείνουμε διατάξεις που εξασφαλίζουν τη συνέχεια και την αποτελεσματικότητα του κράτους. Εμείς πάμε ένα βήμα παραπέρα από εσάς. Θέλουμε να καθιερώσουμε σταθερό εκλογικό κύκλο και να περιορίσουμε ακόμα περισσότερο από τις δικές σας προτάσεις τους λόγους πρόωρης διάλυσης της Βουλής. Και ναι, αποσυνδέουμε την εκλογή του Προέδρου της Δημοκρατίας από την πρόωρη διάλυση της Βουλής, κάτι που έχει ιδιαίτερα μεγάλη σημασία τώρα, διότι πρέπει να διασφαλιστεί επιτέλους η πολιτική σταθερότητα στη χώρα.

Επειδή σας άκουσα να σχολιάζετε την πρότασή μας και τη στάση μας απέναντι σε αυτό το συγκεκριμένο ζήτημα, επιτρέψτε μου να γίνω λίγο πιο αναλυτικός.

Κύριε Τσίπρα, συμφωνούμε και εσείς και εγώ στην κατεύθυνση του άρθρου 32. Τι εννοώ ότι συμφωνούμε στην κατεύθυνση; Συμφωνούμε ότι πρέπει να βρούμε έναν τρόπο η Βουλή να μη διαλύεται σε περίπτωση που δεν καταφέρει να εκλέξει Πρόεδρο της Δημοκρατίας. Αυτή είναι η κατεύθυνση και σε αυτό συμφωνούμε. Αυτό είναι το μείζον ζήτημα.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα της Νέας Δημοκρατίας)

Διαφωνούμε στον τρόπο εκλογής του Προέδρου της Δημοκρατίας. Πράγματι, μετά από έντονη εσωτερική διαβούλευση την οποία είχαμε, στην οποία ακούστηκαν πολλές διαφορετικές προτάσεις, καταλήξαμε τελικά στην πρόταση ότι, σε περίπτωση που η Βουλή δεν καταφέρει να εκλέξει Πρόεδρο της Δημοκρατίας με αυξημένη πλειοψηφία, ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας πρέπει να εκλέγεται με απλή πλειοψηφία εκατόν πενήντα ενός Βουλευτών, κάτι το οποίο σας θυμίζω ότι έχει ξαναγίνει στην πρόσφατη κοινοβουλευτική ιστορία. Δεν είναι κάτι καινούργιο.

Ο λόγος για τον οποίο καταλήγουμε σε αυτή την πρόταση έχει να κάνει πρωτίστως με το γεγονός ότι δεν γίνεται να έχουμε δύο διαφορετικούς τρόπους εκλογής του Προέδρου της Δημοκρατίας. Δεν γίνεται, από τη μια, να επιζητούμε τη συναίνεση και να εκλέγουμε Πρόεδρο της Δημοκρατίας με διακόσιους Βουλευτές και από τη άλλη, όταν αυτή δεν επιτυγχάνεται, να προσφεύγουμε στον λαό και ένας Πρόεδρος ο οποίος δεν μπόρεσε να εξασφαλίσει τη συναίνεση στη Βουλή, να εκλέγεται με αυξημένη λαϊκή νομιμοποίηση, αναβαπτισμένος από τη λαϊκή κάλπη. Θα έχουμε δύο διαφορετικά είδη Προέδρων και αυτό είναι πρόβλημα για ένα πολίτευμα το οποίο είναι Προεδρευόμενη Δημοκρατία και στο οποίο ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας έχει συγκεκριμένες και καθορισμένες αρμοδιότητες.

Άρα, όπως βλέπετε, κύριε Τσίπρα, εμείς δεν μπαίνουμε στη συζήτηση για το ποιος πρέπει ή δεν πρέπει να είναι ο επόμενος Πρόεδρος της Δημοκρατίας. Πρέπει να είστε πολύ απελπισμένος για να πιάνετε στο στόμα σας τον σημερινό Πρόεδρο της Δημοκρατίας και να τον εμπλέκετε στα δικά σας κομματικά παιχνίδια. Διότι αυτό κάνετε αυτή τη στιγμή.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα της Νέας Δημοκρατίας)

Προτείνουμε την αναβάθμιση της Βουλής με κανόνες καλής νομοθέτησης και με ενίσχυση του ρόλου της μειοψηφίας, ενώ αποκτά και συνταγματική κατοχύρωση με την πρότασή μας η καταπολέμηση της κακονομίας και της πολυνομίας.

Προτείνουμε -και μου κάνει εντύπωση που δεν βρήκατε μια κουβέντα να πείτε γι' αυτό, κύριε Τσίπρα, ίσως το αναφέρετε στη δευτερολογία ή μιλήσει γι' αυτό ο Υπουργός Δικαιοσύνης- τη θωράκιση της δικαιοσύνης και η επιλογή των ανώτατων δικαστών να περιέρχεται από την κυβέρνηση στη Βουλή. Δεν θεωρείτε ότι αυτό είναι μια τολμηρή μεταρρυθμιστική πρωτοβουλία; Τοποθετηθείτε, λοιπόν, επ' αυτού εσείς που κόπτεσθε για την ανεξαρτησία της δικαιοσύνης.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα της Νέας Δημοκρατίας)

Προτείνουμε μια σύγχρονη δημόσια διοίκηση, με αξιοκρατία και αξιολόγηση, ανταποδοτικότητα, αποτελεσματικότητα και με το ΑΣΕΠ σε κεντρικό ρόλο για όλα τα επίπεδα. Προτείνουμε την αληθινή ενδυνάμωση των οργανισμών τοπικής αυτοδιοίκησης: Περισσότερες αρμοδιότητες, αυξημένοι πόροι, αυξημένη λογοδοσία των αιρετών.

Προτείνουμε, επίσης, την ενίσχυση του κράτους πρόνοιας με συνταγματική κατοχύρωση του ελάχιστου εγγυημένου εισοδήματος, που επαναλαμβάνω ότι είναι πολιτική που ξεκίνησε η Νέα Δημοκρατία επί υπουργίας Γιάννη Βρούτση, την οποία πολεμήσατε και στη συνέχεια υιοθετήσατε.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα της Νέας Δημοκρατίας)

Προτείνουμε ένα σταθερό αναπτυξιακό και οικονομικό περιβάλλον και εισάγουμε κανόνες που αποτρέπουν τον δημοσιονομικό εκτροχιασμό, όπως μας συνιστά να κάνουμε η Ευρωπαϊκή Επιτροπή. Σε μια εποχή που η χώρα έχει ακόμα τεράστια δυσκολία να δανειστεί από τις αγορές, έχει έλλειμμα αξιοπιστίας, όλοι μπορεί να μας περιμένουν στη γωνία και να επιφυλάσσονται, εάν η χώρα μπορεί να γυρίσει στις παλιές κακές συνήθειες, δεν θεωρείτε ότι μια τέτοια συνταγματική κατοχύρωση θα διευκολύνει την προσπάθεια της χώρας να μπορεί να δανειζεται από τις αγορές και επίσης θα βάλει και ένα σαφές συνταγματικό πλαίσιο στη δικαιοσύνη, ώστε η δικαιοσύνη, όταν παίρνει αποφάσεις που αφορούν δημοσιονομικά ζητήματα, να μην το κάνει αυθαίρετα, αλλά μέσα σε ένα συγκεκριμένο πλαίσιο; Δεν θεωρείτε ότι κάτι τέτοιο θα ήταν πραγματικά χρήσιμο; Δεν σας άκουσα να λέτε τίποτα γι' αυτό.

Οι προτάσεις μας τονώνουν τον υγιή ανταγωνισμό, ενισχύουν τις στρατηγικές επενδύσεις και με την πρότασή μας φόροι και άλλα βάρη επιβάλλονται μόνο για το μέλλον και όχι αναδρομικά.

Προτείνουμε, τέλος -και μου κάνει εντύπωση πώς και γι' αυτό δεν είχατε μια κουβέντα να πείτε- την ουσιαστική προστασία του φυσικού περιβάλλοντος. Πρέπει να κατοχυρώσουμε συνταγματικά την αντιμετώπιση της κλιματικής αλλαγής. Είναι η μεγαλύτερη μακροπρόθεσμη απειλή για τη χώρα μας. Εσείς που είστε κόμμα της οικολογίας, των οικολογικών κινήσεων, μια λέξη για το άρθρο 24 δεν βρήκατε να πείτε;

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα της Νέας Δημοκρατίας)

Και, ναι, λύνουμε και την εκκρεμότητα με τον ορισμό του δάσους. Είναι μια εκκρεμότητα που ταλαιπωρεί εκατοντάδες χιλιάδες συμπολίτες μας. Πρέπει να τη λύσουμε και πρέπει να τη λύσουμε συνταγματικά, ορίζοντας το 1975 ως σημείο αφετηρίας για τον ορισμό του δάσους και να χρησιμοποιήσουμε αυτές τις αεροφωτογραφίες, για να μπορέσουμε επιτέλους να λύσουμε αυτήν την εκκρεμότητα.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα της Νέας Δημοκρατίας)

(Θόρυβος στην Αίθουσα)

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Νικόλαος Βούτσης): Ησυχία παρακαλώ!

ΚΥΡΙΑΚΟΣ ΜΗΤΣΟΤΑΚΗΣ (Πρόεδρος της Νέας Δημοκρατίας): Και, ναι, προτείνουμε παρεμβάσεις που έχουν να κάνουν με τη δημόσια παιδεία, πλήρη αυτονομία των ανώτατων εκπαιδευτικών ιδρυμάτων με κρατική ενίσχυση, αλλά και δυνατότητα ίδρυσης ιδιωτικών πανεπιστημίων, υπό την αυστηρή εποπτεία μιας ανεξάρτητης αρχής.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα της Νέας Δημοκρατίας)

Έχουμε μιλήσει τόσο γι' αυτό το θέμα, κύριε Τσίπρα, αλλά δεν βρήκατε μία κουβέντα να πείτε για το άρθρο 16. Δεν βρήκατε μία

κουβέντα να αιτιολογήσετε την αδράνεια σας. Δεν βρήκατε μία κουβέντα να εξηγήσετε γιατί είναι προοδευτική η Ελλάδα να είναι ουσιαστικά η μόνη χώρα στον κόσμο -δεν συμπεριλαμβάνεται καν η Βόρειος Κορέα σε αυτόν τον κατάλογο, η Βόρειος Κορέα έχει ιδιωτικό πανεπιστήμιο- γιατί η Ελλάδα είναι η μόνη χώρα στον κόσμο που δεν επιτρέπει την ίδρυση ιδιωτικών πανεπιστημίων.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα της Νέας Δημοκρατίας)

Δεν βρήκατε μία κουβέντα να πείτε στους δεκάδες χιλιάδες φοιτητές μας, οι οποίοι επιλέγουν να σπουδάσουν σε ιδιωτικά πανεπιστήμια στο εξωτερικό, όταν θα μπορούσαν να το κάνουν στην Ελλάδα. Δεν βρήκατε μία κουβέντα να πείτε στους χιλιάδες ερευνητές καθηγητές, οι οποίοι εργάζονται σε ιδιωτικά πανεπιστήμια του εξωτερικού και θα μπορούσαν να έρχονται να εργάζονται στην Ελλάδα. Δεν βρήκατε μία κουβέντα να πείτε για το γεγονός ότι αυτό το πέτυχε η Κύπρος, χωρίς -τονίζω- να υποβαθμίσει την ποιότητα της δημόσιας παιδείας, διότι για εμάς η δημόσια παιδεία είναι αδιαπραγμάτευτη προτεραιότητα.

Επίσης, όμως, αδιαπραγμάτευτη προτεραιότητα είναι και η δυνατότητα για να μετατρέψουμε την Ελλάδα σε ένα εκπαιδευτικό κέντρο για όλη τη νοτιοανατολική Μεσόγειο. Και επίσης αδιαπραγμάτευτη προτεραιότητα μας είναι το δικαίωμα της ελεύθερης επιλογής, είναι βαθιά ταυτισμένο με την ιδεολογία αυτής της παράταξης. Αν έχουμε, κύριε Τσίπρα, ελεύθερη επιλογή στο νηπιαγωγείο και στο σχολείο, γιατί να μην έχουμε ελεύθερη επιλογή και στο πανεπιστήμιο;

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα της Νέας Δημοκρατίας)

Επανερχομαι, λοιπόν, σε αυτό που σας είπα πριν. Νομίζω ότι στο όνομα οποιασδήποτε πολιτικής διαφωνίας κανείς δεν μπορεί να κλείσει στους νέους ανθρώπους δύο παράθυρα για το αύριο: την παιδεία με την οποία θα χτίσουν μία καλύτερη ζωή και το περιβάλλον μέσα στο οποίο θα πρέπει να ζήσουν με υγεία.

Γι' αυτό και σας ζητώ και σήμερα -και αν όχι από σας, το ζητώ από τους Βουλευτές σας- ελάτε να ψηφίσουμε, τουλάχιστον, την ανανεώρηση του άρθρου 16 και του άρθρου 24. Και αν δεν θέλετε να το κάνουμε με αυξημένη πλειοψηφία, ας το κάνουμε τουλάχιστον με εκατόν πενήντα ένα Βουλευτές. Μην στερήσετε από την επόμενη Βουλή τη δυνατότητα να αποφασίσει για την ανανεώρηση αυτών των άρθρων και να πάμε δέκα χρόνια πίσω!

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα της Νέας Δημοκρατίας)

Έχετε βαριά ευθύνη εάν το κάνετε. Έστω με εκατόν πενήντα ένα Βουλευτές! Και ας έρθει η επόμενη Βουλή με αυξημένη πλειοψηφία να διεκδικήσει τη διατύπωση των άρθρων.

Θα περιμένω με πολύ μεγάλο ενδιαφέρον στις τοποθετήσεις σας, είτε σήμερα είτε στη δεύτερη συζήτηση, που θα γίνει σε ένα μήνα από τώρα. Έχετε και έναν μήνα να το σκεφθείτε.

(Θόρυβος)

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Νικόλαος Βούτσης): Κάντε ησυχία παρακαλώ! **ΚΥΡΙΑΚΟΣ ΜΗΤΣΟΤΑΚΗΣ (Πρόεδρος της Νέας Δημοκρατίας):** Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, κλείνω με την εξής παρατήρηση: Η αυριανή ψήφος δεν είναι μόνο κρίσιμη γιατί αφορά τον κορυφαίο νόμο της χώρας, αποκτά πρόσθετη σημασία διότι κατατίθεται εκατό μέρες περίπου πριν ακουστεί η φωνή του ελληνικού λαού, γιατί στις 26 Μαΐου θα έχουμε εκλογές σίγουρα και οι πολίτες θα κρίνουν και τη στάση του καθενός μας σήμερα. Θα δουν ποιος είναι με μια προοδευτική συνταγματική αντίληψη του κράτους δικαίου και ποιος τελικά συμβαδίζει με τη στασιμότητα, που νομοτελειακά οδηγεί τη χώρα σε συνθήκες θεσμικής παράλυσης. Στη ζυγαριά, βέβαια, οι πολίτες θα βάλουν και όλα όσα έζησαν την τελευταία τετραετία: τα μνημόνια, τους φόρους, τις περικοπές στις συντάξεις, τις κατασχέσεις και μία νέα εθνική πληγή, που αναγνωρίζει μακεδονική ταυτότητα, γλώσσα και εθνότητα στους γείτονές μας.

Μπορεί η Κυβέρνηση να κλείνει τα μάτια στα σημεία των καιρών, να αγνοεί όσους συστήνουν μετριοπάθεια και προστασία των θεσμών, έστω και στο τέλος της θητείας τους. Μπορεί να πολλαπλασιάζονται οι ενδείξεις ότι σε αυτή την προεκλογική περίοδο θα χρησιμοποιήσετε κάθε αθέμιτο μέσο. Εξάλλου, οι εφημερίδες που πρόσκεινται στην παράταξή σας, ήδη προεξοφλούν αυτά, τα οποία σχεδιάζετε.

Ωστόσο, στις δημοκρατίες δεν υπάρχουν αδιέξοδα. Οι εκλο-

γές δεν φέρνουν μόνο λύση και κάθαρση, αποκαθιστούν και τη θεσμική τάξη. Ομαλή πολιτική ζωή δεν μπορεί να υπάρξει χωρίς ένα σύγχρονο και δημοκρατικό Καταστατικό Χάρτη και ευημερία δεν εξασφαλίζεται τελικά χωρίς συνταγματικούς κανόνες που την ενθαρρύνουν.

Διότι, ναι, η ποιότητα των θεσμών μιας χώρας είναι τελικά άρρηκτα συνδεδεμένη με το επίπεδο του πλούτου της και της οικονομικής της ευημερίας. Ποιος επενδυτής θα εμπιστευθεί μια γραφειοκρατική διοίκηση, ένα κράτος χωρίς σταθερό φορολογικό πλαίσιο, χωρίς ανεξάρτητη και γρήγορη δικαιοσύνη; Ποιος πολίτης θα προσδεύσει εάν η πολιτεία δεν του παρέχει ευκαιρίες, ασφάλεια και προστασία των δικαιωμάτων του; Και ποια δημοκρατία θα αναπτυχθεί τελικά, χωρίς απόλυτη διάκριση των εξουσιών, προστασία κάθε μειοψηφίας, αντικειμενική ενημέρωση και δικαίωμα σε ποιοτική δημόσια παιδεία για όλους;

Η αλήθεια είναι ότι καλή δημοκρατία είναι η λειτουργική δημοκρατία, η οποία προϋποθέτει και ένα λειτουργικό Σύνταγμα. Γι' αυτό θα ψηφίσουμε εμείς αύριο, αλλά γι' αυτό θα ψηφίσουν σύντομα και οι Έλληνες πολίτες, στην πρώτη ευκαιρία που θα έχουν να ακουστεί η δικιά τους φωνή. Και όλοι γνωρίζουν ότι σε κάθε κάληψη της 26^{ης} Μαΐου θα αναμετρηθούν τελικά η αλήθεια με το ψέμα, η ανάπτυξη με την καθυστέρηση, η εθνική υπερηφάνεια με την εθνική ανευθυνότητα, αλλά και η θεσμική συνέπεια με τη μικροκομματική ευτέλεια.

Και το ξαναλέω: Από κάθε κάληψη εκείνης της Κυριακής, από άκρη σε άκρη της χώρας, θα ακουστεί το μήνυμα της μεγάλης πλειοψηφίας των Ελλήνων, που θέλουν επιτέλους η πατρίδα τους να προχωρήσει μπροστά. Γιατί οι Έλληνες μπορούμε και αξίζουμε καλύτερα! Θα το πετύχουμε, για μία καλύτερη ζωή, με ένα καλύτερο Σύνταγμα, για όλες τις Ελληνίδες και για όλους τους Έλληνες.

Σας ευχαριστώ.

(Ορθοί οι Βουλευτές της Νέας Δημοκρατίας χειροκροτούν ζωηρά και παρατεταμένα)

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Νικόλαος Βούτσης): Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, έχω την τιμή να ανακοινώσω στο Σώμα ότι τη συνεδρίασή μας παρακολουθούν από τα άνω δυτικά θεωρεία, αφού προηγουμένως ξεναγήθηκαν στην έκθεση της αίθουσας «ΕΛΕΥΘΕΡΙΟΣ ΒΕΝΙΖΕΛΟΣ» και ενημερώθηκαν για την ιστορία του κτηρίου και τον τρόπο οργάνωσης και λειτουργίας της Βουλής των Ελλήνων, τριάντα τρεις μαθήτριες και μαθητές και δύο συνοδοί εκπαιδευτικοί τους από το 3^ο Γενικό Λύκειο Ιωαννίνων.

Η Βουλή σας καλωσορίζει.

(Χειροκροτήματα απ' όλες τις πτέρυγες της Βουλής)

ΑΛΕΞΗΣ ΤΣΙΠΡΑΣ (Πρόεδρος της Κυβέρνησης και Υπουργός Εξωτερικών): Κύριε Πρόεδρε, παρακαλώ θα ήθελα τον λόγο.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Νικόλαος Βούτσης): Πριν δώσω τον λόγο στον κύριο Πρωθυπουργό, να σας ενημερώσω -αν δεν κάνω μεγάλο λάθος- ότι στη δεύτερη συνεδρίαση που θα κάνουμε μετά από έναν μήνα δεν τίθενται οι προτάσεις, οι οποίες δεν θα εγκριθούν αύριο. Να το γνωρίζουμε αυτό. Δεν είναι ίδιας τάξης οι δύο συνεδριάσεις, κατά τον Κανονισμό. Εάν κάνω λάθος, θα παρακαλούσα μέχρι τέλους να το δούμε, για να ξέρουμε όλοι ακριβώς τι θα γίνει.

Κύριε Πρωθυπουργέ, παρακαλώ θέλετε μία παρέμβαση.

Ορίστε, έχετε τον λόγο.

ΑΛΕΞΗΣ ΤΣΙΠΡΑΣ (Πρόεδρος της Κυβέρνησης και Υπουργός Εξωτερικών): Κύριε Πρόεδρε, δεν θα μακρηγορήσω, όπως δεν μακρηγόρησα και κατά την πρωτομιλία μου ομιλία μου, δεν χρειάστηκε 56' εγώ. Διότι, όπως είπε ο κ. Μητσοτάκης, δεν είναι το ατού μου τα συνταγματικά πράγματα. Είναι θέματα, τα οποία τα χειρίζεται καλά αυτός που ξέρει τη διαφορά ανάμεσα στην διάκριση των εξουσιών και το κοινωνικό συμβόλαιο, ανάμεσα στον Μοντεσκιέ και τον Ρουσσώ. Εγώ ως μιλήσω πιο πολιτικά και όχι με βάση τις συνταγματικές γνώσεις, που άλλοι διαθέτουν.

Κύριε Μητσοτάκη, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, η αναθεωρητική διαδικασία είναι μια κορυφαία πολιτική διαδικασία. Έχουν γίνει αναθεωρήσεις αρκετές φορές. Το 1986, το 2001, το 2008, αν δεν κάνω λάθος. Ποτέ δεν ακούστηκε αυτή η καινοφανής και πρωτοφανής πρόταση που καταθέσατε. Δηλαδή, ποια; Καμμία

διάταξη δεν είναι ουδέτερη. Υπάρχει ιδεολογικό πρόσημο πάνω στις απόψεις μας. Πάνω στις υπαρκτές διαφωνίες των πολιτικών δυνάμεων για διατάξεις του Συντάγματος ο ένας να ψηφίσει τις απόψεις του άλλου, δηλαδή αυτά στα οποία διαφωνεί, προκειμένου να μετατραπεί η επόμενη εκλογική διαδικασία σε συνταγματικό δημοψήφισμα. Γιατί αυτό προτείνετε, την ίδια στιγμή μάλιστα που δεν τολμάτε να μιλήσετε καθαρά για δημοψήφισμα. Θα μπορούσατε να πείτε «ελάτε να κάνουμε δημοψήφισμα». Μια πρωτοφανής και καινοφανής πρόταση που έρχεται σε ευθεία σύγκρουση με το γράμμα και τη λογική του ίδιου του νομοθέτη, ο οποίος προτείνει τη συγκεκριμένη διαδικασία.

Μάλιστα, απευθύνετε μομφή στον Γιώργο Κατρούγκαλο, ο οποίος πριν μπει στην πολιτική, από τη θέση του καθηγητή, είχε διατυπώσει μια άποψη για την ανάγκη μιας συντακτικής διαδικασίας. Δηλαδή, ουσιαστικά, αυτό που μέμφεστε, αυτό προτείνετε. Μια συντακτική διαδικασία προτείνετε. Και το προτείνετε αυτό τη στιγμή που γνωρίζετε πάρα πολύ καλά ότι οι διαφορές των κομμάτων ανάμεσα σε κρίσιμα ζητήματα δεν είναι τωρινές διαφορές.

Αναφερθήκατε με εξαιρετικά θετικά σχόλια στην προηγούμενη αναθεωρητική διαδικασία, στην οποία από κοινού Βουλευτές της Νέας Δημοκρατίας και του ΠΑΣΟΚ τότε ξεκινούσατε τη διαδικασία της αναθεώρησης. Γιατί δεν τα καταφέρατε λοιπόν, τότε, αφού πάντοτε κι εσείς ως νέος Βουλευτής, όπως μας είπατε, ήσασταν υπέρ της αναθεώρησης του άρθρου 86; Γιατί δεν συμφωνήσατε τότε ή δεν προτείνετε τότε αυτό το οποίο προτείνετε σήμερα; Να ανοίξουν, δηλαδή, όλα και η επόμενη εκλογική αναμέτρηση να είναι ρουλέτα. Γιατί δεν το προτείνετε τότε;

Ως προς το περιβόητο άρθρο 16 εσείς πάντα είχατε αυτή την άποψη. Εγώ δεν σας εγκალώ ως προς αυτό. Αλλά γνωρίζετε πάρα πολύ καλά ότι αυτό που ονομάζετε διαχρονικά προοδευτική παράταξη στον τόπο έχει μια άλλη άποψη. Και το ΠΑΣΟΚ τότε είχε μια άλλη άποψη γι' αυτό το θέμα. Όχι ο Γιώργος Παπανδρέου, αλλά η βάση του κινήματος τότε. Γιατί, λοιπόν, δεν το καταφέρατε εσείς τότε αυτό;

Εν τοιαύτη περιπτώσει, εγώ θα επιμείνω στο πνεύμα και το γράμμα του νομοθέτη. Το Σύνταγμα μας μοιράζει την αναθεωρητική εξουσία και στις δυο Βουλές. Απαιτεί, δηλαδή, όχι απλώς διακομματική, αλλά και διαχρονική συναίνεση για την αναθεώρησή του.

Είναι, λοιπόν, παράδοξο η πρώτη Βουλή να λέει άλφα και η δεύτερη να λέει βήτα. Και είναι εντελώς παράδοξο σε ένα πνεύμα και ένα γράμμα νομοθέτη που ζητά διαχρονική συναίνεση εσείς αντί για συναίνεση να προτείνετε τζόγο «βάλ' τα όλα μέσα και όποια νικήσει, πάρ' τα όλα». Αυτή δεν είναι σοβαρή πρόταση αναθεωρητικής διαδικασίας. Είναι καινοφανής, είναι πρωτάκουστη.

Δεν θα απαντήσω σε όλα, βεβαίως. Επιτρέψτε μου να σας πω ότι είναι πολύ ελιτίστικη η άποψη που διατυπώσατε, προκειμένου να αποδομήσετε μια ουσιαστική διαδικασία διαλόγου που κάναμε για το Σύνταγμα και μια επιτροπή, στην οποία συμμετείχαν εξαιρετικά διακεκριμένοι επιστήμονες. Απαξιώσατε λέγοντας ότι αυτοί δεν ήταν ειδικοί του Συντάγματος.

Εγώ αυτό που γνωρίζω είναι ότι το Σύνταγμα γεννήθηκε από τον λαό και όχι από τους ειδικούς. Το 1844 στην πλατεία Συντάγματος -και γι' αυτό τη λέμε έτσι- ο λαός φώναζε «Σύνταγμα, Σύνταγμα» και θεωρώ ότι οι εξουσίες πηγάζουν από τον λαό και άρα η διαδικασία της αναθεώρησης δεν είναι αποκλειστικό προνόμιο και δικαίωμα των ειδικών. Η Ελλάδα απέκτησε Σύνταγμα κινηματικά το 1843 απέναντι στην οθωμανική κυριαρχία, στη μοναρχική απολυταρχία. Ας μην υποτιμούμε, λοιπόν, ούτε να ευτελίζουμε τη συντακτική εξουσία που άσκησε τότε ο ελληνικός λαός.

Σήμερα, όμως, δεν είμαστε σε μια τέτοια περίοδο. Σήμερα έχουμε ένα Σύνταγμα που προβλέπει τη διαδικασία και αυτή τη διαδικασία έτσι όπως προβλέπεται από τον νομοθέτη έρχεστε με προτάσεις ρουλέτα, τζόγου να τη διασύρετε. Δεν το περίμενα αυτό από τη συντηρητική παράταξη. Ενδεχομένως, θα μπορούσε κάποιος άλλο να το προτείνει.

Μας είπατε ότι η διαδικασία αυτή ήταν μια διαδικασία υποτιμημένη εξ αρχής. Θα σας θυμίσω ότι το 1985 διήρκεσε δυο εβδομάδες η διαδικασία στην επιτροπή. Αλλά, εν τοιαύτη περιπτώσει,

δεν θα αναφερθώ σε αυτό. Θεωρώ ότι ο χρόνος ήταν επαρκής αλλά η Νέα Δημοκρατία μέσα στην επιτροπή δεν συμμετείχε με ουσιαστικές προτάσεις. Επί δυο μήνες δεν μας λέγατε συγκεκριμένα ποιος παραγράφους ζητάτε να αναθεωρηθούν, παρά μονάχα άρθρα. Περιμένατε ίσως ο νομικός σας σύμβουλος να γυρίσει από την εκπαιδευτική του άδεια για να μας προτείνετε ποιος συγκεκριμένος παράγραφος θέλετε να αναθεωρηθούν. Δεν συμμετείχατε ουσιαστικά. Καθ' όλη την προηγούμενη διάρκεια του διαλόγου τόσο σε επίπεδο κοινωνικό και πολιτικό τόσο και εντός της Βουλής αλλάζατε σε κρίσιμα θέματα θέσεις διαρκώς.

Σήμερα, με την τοποθέτησή σας, για άλλη μια φορά βεβαίως ανεδείχθησαν σημαντικές ιδεολογικές διαφορές.

Η συζήτηση για το άρθρο 16 πιστεύω ότι έχει εξαντληθεί καθώς και η συζήτηση για το άρθρο 24. Ζητάτε, δηλαδή, σε μια παράταξη η οποία έχει δώσει αγώνες για την προστασία του φυσικού περιβάλλοντος να υπερψηφίσει την αναθεώρηση του άρθρου 24, όταν δίνουμε μάχες και αγώνες επί δεκαετίες για να προστατεύσουμε το φυσικό περιβάλλον.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα του ΣΥΡΙΖΑ)

Όμως, εγώ θα αναφερθώ ιδιαίτερα σε όσα είπατε για τον πέμπτο άξονα των αλλαγών που παρουσίασα, αυτές που αφορούν στην προστασία των κοινωνικών αγαθών. Μάλιστα, κάνατε και ένα φτηνό πολιτικό σχόλιο. Όταν εμείς μιλάμε για την κατοχύρωση συνταγματικά των κοινωνικών αγαθών του δημόσιου χώρου και του κοινωνικού δικαιώματος στο νερό και την ενέργεια, προφανώς και μιλάμε για τη δυνατότητα να υπάρχει ο δημόσιος έλεγχος στην πολιτεία. Αυτό δεν σημαίνει ότι δεν μπορεί να υπάρχει μια μετοχοποίηση. Αυτό σημαίνει ότι το 51%, η πλειοψηφία, εν πάση περιπτώσει, το μανάτζμεντ, ο έλεγχος θα βρίσκεται και θα είναι και συνταγματικά κατοχυρωμένα στη δημόσια σφαίρα.

Μιλήσατε, ωστόσο, για ευχολόγια και διατάξεις οι οποίες είναι ευχολόγια. Ποια είναι τα ευχολόγια; Είναι ευχολόγια αυτά τα οποία προτείνουμε για την ενίσχυση των κοινωνικών δικαιωμάτων; Είναι ευχολόγιο η κατοχύρωση του εγγυημένου εισοδήματος; Είναι ευχολόγιο η καθολική πρόσβαση στην υγεία ως υποχρέωση του κράτους να παρέχει ισότιμα σε όλους τους πολίτες; Είναι ευχολόγιο η κατοχύρωση των συλλογικών διαπραγματεύσεων συνταγματικά; Βέβαια. Εσείς τις παραδώσατε εν μια νυκτί τις συλλογικές διαπραγματεύσεις.

Είναι προφανές ότι μέσα από τις διαφορές μας και για το Σύνταγμα αναδεικνύεται μια δομική, ιδεολογική και πολιτική αντιπαράθεση. Και μπορεί ο ελληνικός λαός να κατανοήσει τι είναι αυτό που προστατεύουμε εμείς και θέλουμε να προστατεύσουμε και συνταγματικά μέσα σε ένα διεθνές και ευρωπαϊκό περιβάλλον σύνθετο και δύσκολο και ποιος είναι ο δικός σας ιδεολογικός πυρήνας.

Στην πραγματικότητα αυτά τα οποία εσείς λέτε ευχολόγια τα λέτε έτσι γιατί οι θέσεις σας είναι να καταργηθούν, διότι αυτό θέλετε, δηλαδή να καταργηθούν αυτά που εμείς ονομάζουμε κοινωνικά δικαιώματα και αγαθά.

Έρχομαι σε ένα τελευταίο σχόλιο. Υπήρξε ουσιαστικά μια ομολογία σήμερα από πλευράς του κ. Μητσοτάκη, ομολογία για το πραγματικό πολιτικό σχέδιο μέσα στο οποίο πολιτικό σχέδιο ενέπλεξε και τη θεσμική διαδικασία της αναθεώρησης του Συντάγματος.

Μας είπε πριν από λίγο πως σε ό,τι αφορά το ζήτημα της εκλογής του Προέδρου της Δημοκρατίας συμφωνούμε ως προς την κατεύθυνση, αλλά διαφωνούμε ως προς το περιεχόμενο.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΤΖΑΒΑΡΑΣ: Ως προς τον τρόπο.

ΑΛΕΞΗΣ ΤΣΙΠΡΑΣ (Πρόεδρος της Κυβέρνησης και Υπουργός Εξωτερικών): Ακούστε. Η πραγματικότητα είναι ότι εσείς θέση γι' αυτό το ζήτημα διαμορφώσατε και παρουσιάζετε σήμερα στον ελληνικό λαό με βάση την πολιτική σας ιδιότητα και όχι βλέποντας το Σύνταγμα διαχρονικά, αλλά βλέποντας τις επόμενες πολιτικές εξελίξεις.

Την τελευταία φορά που συζητήσαμε σ' αυτήν εδώ την Αίθουσα γι' αυτό το ζήτημα, η άποψη, την οποία δημόσια είχατε διατυπώσει και την οποία αλλάξατε, ήταν περί άμεσης εκλογής, εάν δεν προκύπτει ευρεία συναίνεση για την εκλογή του Προέδρου της Δημοκρατίας. Σήμερα, μιλάτε για θεσμική δυσαρμονία

εσείς που είχατε τοποθετηθεί θετικά στην άμεση εκλογή. Και μιλάτε για θεσμική δυσαρμονία, διότι ένας Πρόεδρος, λέτε, που δεν θα βρίσκει τη συναίνεση στη Βουλή, πώς θα μπορεί να έχει αυξημένη συναίνεση από τον λαό;

Οι μεταλλάξεις και οι μεταποτίσεις σας σ' αυτό το θέμα, δυστυχώς, για εσάς αποδεικνύουν την πολιτική σκοπιμότητα και την πολιτική ιδιότητα. Διότι σήμερα εγώ έκανα ένα βήμα τολμηρό. Αποκάλυψα το πολιτικό παιχνίδι που παίζετε. Σας προκάλεσα να πάρετε θέση συγκεκριμένη, λέγοντας ξεκάθαρα ότι ο ΣΥΡΙΖΑ δεν πρόκειται να παίξει κανένα παιχνίδι με τον Πρόεδρο της Δημοκρατίας, ότι ο ΣΥΡΙΖΑ θα προτείνει και στη νέα Βουλή τη συνταγματικά προβλεπόμενη ανανέωση της θητείας του σημερινού Προέδρου, του Προκόπη Παυλόπουλου, διότι θεωρώ ότι είναι ένας εξαιρετικός Πρόεδρος της Δημοκρατίας, διότι θεωρούμε ότι η επιλογή του Προέδρου της Δημοκρατίας πρέπει να έχει την ευρύτερη συναίνεση, διότι στο πρόσωπο του Προέδρου της Δημοκρατίας πρέπει να συμπυκνώνεται η συναίνεση και να αντικατοπτρίζεται η κοινή βούληση των περισσοτέρων εκ των πολιτικών δυνάμεων, διότι είναι εκφραστής και του πολιτεύματος και εκπροσωπεί το έθνος και τον λαό.

Καί εσείς, κύριε Μητσοτάκη, ενώ κατά το κοινώς λεγόμενο σας πέταξα αυτό το γάντι, όχι μόνο δεν το σηκώσατε αυτό το γάντι, αλλά μιλήσατε πενήντα έξι λεπτά και αποφύγατε να αναφέρατε και το ονοματεπώνυμο του σημερινού Προέδρου της Δημοκρατίας. Ομιλήσατε για τον Πρόεδρο ως θεσμό, τον οποίον δεν πρέπει να εμπλέκουμε στα πολιτικά μας παιχνίδια, τη στιγμή που ακριβώς αυτό κάνετε εσείς.

Κύριε Μητσοτάκη, ξέρετε, μέχρι σήμερα είχα την αίσθηση ότι ο κ. Σαμαράς και ο κ. Γεωργιάδης δεν σας επιτρέπουν να ονομάζετε τη γείτονα χώρα Βόρεια Μακεδονία με τη νέα συνταγματική της ονομασία. Σήμερα διαπιστώνω ότι δεν σας επιτρέπουν καν να αναφέρετε το όνομα του Προέδρου της Δημοκρατίας.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα του ΣΥΡΙΖΑ)

Διότι έχουν άποψη και θέλει η ακραία πτέρυγα του κόμματός σας να παίξετε πολιτικά παιχνίδια. Ενδεχομένως, να είναι και μια αποκάλυψη αυτή. Έχετε κάνει τα σχέδιά σας, έχετε κάνει τις συμφωνίες σας, τις έχετε διαμορφώσει. Ξέρετε, στο τέλος ξυρίζουν τον γαμπρό, λείει μια παροιμία. Μην μοιράζετε θέσεις, γιατί και μετά τις επόμενες εκλογές θα βρεθείτε ξανά στα έδρανα της αντιπολίτευσης. Δεν θα σας φτάνουν οι Βουλευτές, για να προτείνετε και να εκλέξετε Πρόεδρο της Δημοκρατίας.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα του ΣΥΡΙΖΑ)

Ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας θα εκλεγεί με την πρόταση της νέας πλειοψηφίας, που θα είναι και πάλι με κορμό τον ΣΥΡΙΖΑ και θα είναι ο νυν Πρόεδρος της Δημοκρατίας, όσο κι αν εσείς δεν το θέλετε, γιατί πράγματι είναι ένας εξαιρετικός Πρόεδρος της Ελληνικής Δημοκρατίας.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα του ΣΥΡΙΖΑ)

ΚΥΡΙΑΚΟΣ ΜΗΤΣΟΤΑΚΗΣ (Πρόεδρος της Νέας Δημοκρατίας): Κύριε Πρόεδρε, παρακαλώ τον λόγο.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Νικόλαος Βούτσας): Επ' ολίγον, κύριε Πρόεδρε. Ο Πρόεδρος της Νέας Δημοκρατίας, ο κ. Μητσοτάκης, έχει τον λόγο.

ΚΥΡΙΑΚΟΣ ΜΗΤΣΟΤΑΚΗΣ (Πρόεδρος της Νέας Δημοκρατίας): Θα είμαι σύντομος.

Για κάποιον λόγο, κύριε Τσίπρα, όταν μιλάτε για τις επόμενες εκλογές, δεν αποπνέετε κάποια ιδιαίτερη σιγουριά ούτε εσείς ούτε η Κοινοβουλευτική σας Ομάδα. Και, όπως σας είπα, στον βαθμό που εσείς ο ίδιος προεξοφλείτε το εκλογικό αποτέλεσμα, γιατί μιπνέετε σ' αυτή τη συζήτηση; Ποιο είναι αυτό το άγχος, το οποίο σας κυριαρχεί, για να σκεφθείτε από τώρα τι θα κάνει η Νέα Δημοκρατία στη βεβαιότητα ότι θα κερδίσει τις επόμενες εκλογές; Γιατί αυτό σας απασχολεί. Αυτό το άγχος εκπέμπετε συνολικά σ' αυτή τη συζήτηση, μια διαχείριση ήττας προσπαθείτε να κάνετε και πάλι να αναφερθείτε σε πρόσωπα και όχι στην υποχρέωσή μας να καταλήξουμε στις σωστές θεσμικές παρεμβάσεις. Πάλι καλά που δεν μου ζητήσατε να πω και το ΑΦΜ του κ. Παυλόπουλου! Αυτό είναι το επόμενο, το οποίο θα έπρεπε να μου πείτε!

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα της Νέας Δημοκρατίας)

Γνωρίζετε ότι με τον κ. Παυλόπουλο έχω μια άριστη σχέση.

Τον σέβομαι και τον εκτιμώ ιδιαίτερα και θεωρώ ότι επιτελεί πάρα πολύ καλά τα καθήκοντά του. Αυτό, λοιπόν, προς αποφυγή οποιασδήποτε παρεξήγησης και προσπάθειας διαστρέβλωσης των δικών σας λεγομένων.

(Θόρυβος από τα υπουργικά έδρανα)

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Νικόλαος Βούτσης): Ήσυχα, παρακαλώ.

ΚΥΡΙΑΚΟΣ ΜΗΤΣΟΤΑΚΗΣ (Πρόεδρος της Νέας Δημοκρατίας): Έρχομαι τώρα στο ζήτημα της διαδικασίας αναθεώρησης και του τρόπου με τον οποίον η προτεινόμενη Βουλή δεσμεύει ή δεν δεσμεύει ή κατευθύνει την αναθεωρητική Βουλή.

Κοιτάξετε -και αυτό απευθύνεται και σε εσάς, κύριε Πρόεδρε- τα Πρακτικά της Βουλής από την αναθεώρηση του 2001. Τα Πρακτικά αναφέρονται μόνο στα άρθρα και στις παραγράφους και στο εάν το άρθρο ή η παράγραφος απέσπασε ή όχι θετική ή αρνητική ψήφο. Αυτό έγινε το 2001. Αυτό έγινε, κύριε Κατρούγκαλε, το 1986. Αυτό έγινε και το 2008. Μάλιστα, εκεί που υπήρχε κοινή πρόταση, αναφέρεται ότι ψηφίζεται η κοινή πρόταση. Υπήρχε, όμως, και μια σειρά από άρθρα, τα οποία συγκέντρωσαν την αυξημένη πλειοψηφία, χωρίς να συμπίπτουν τελικά οι προτάσεις των δυο Κοινοβουλευτικών Ομάδων που τα πρότειναν.

Έτσι έγινε η ψηφοφορία, κύριε Πρόεδρε, σε όλες τις προηγούμενες αναθεωρήσεις. Και έγινε έτσι για τον απλούστατο λόγο ότι η μεγάλη πλειοψηφία των συνταγματολόγων συμφωνεί σ' αυτό το οποίο σας είπα πριν, ότι η Βουλή δεν δύναται να κατευθύνει την επόμενη Βουλή ως προς το περιεχόμενο των αναθεωρητέων διατάξεων, γιατί πολύ απλά τότε δεν θα υπήρχε κανένας λόγος να μεσολαβούν εθνικές εκλογές.

Οι εθνικές εκλογές, λοιπόν, κύριε Τσίπρα, πάρτε το χαμπάρι καλά, θα καθορίσουν και τον τρόπο με τον οποίον θα διατυπώσουμε εκείνες τις διατάξεις που θα κρίνουμε αναθεωρητές. Και ναι, από τη στιγμή που η διάταξη, που αφορά την εκλογή του Προέδρου της Δημοκρατίας, συγκεντρώνει άνω των εκατόν ογδόντα Βουλευτών, τότε ναι, οι πολίτες θα γνωρίζουν ότι εάν εμείς κερδίσουμε τις εκλογές, ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας θα εκλέγεται και με απλή πλειοψηφία σε περίπτωση που δεν υπάρξει αυξημένη πλειοψηφία και σε περίπτωση που κερδίσετε εσείς τις εκλογές, θα καταφεύγουμε πάλι σε εκλογή από τον λαό, εκτός εάν σχεδιάζετε κάποια άλλα κολπάκια. Εκτός εάν σχεδιάζετε να αποσύρετε καμμία σαρανταριά Βουλευτές σας από την ψηφοφορία, μην τυχόν και δεν πάρει εκατόν ογδόντα το σχετικό άρθρο, για να αποδεσμεύσετε την επόμενη Βουλή.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα της Νέας Δημοκρατίας)

Τουλάχιστον, εδώ το ΚΙΝΑΛ και το Κομμουνιστικό Κόμμα είναι ξεκάθαρα.

(Θόρυβος από την πτέρυγα του ΣΥΡΙΖΑ)

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Νικόλαος Βούτσης): Ήσυχία, παρακαλώ!

ΚΥΡΙΑΚΟΣ ΜΗΤΣΟΤΑΚΗΣ (Πρόεδρος της Νέας Δημοκρατίας): Έχετε μια θέση, κύριε Λοβέρδο, η οποία λέει ότι εμείς θέλουμε εκατόν ογδόντα Βουλευτές στη δεύτερη Βουλή, γιατί θεωρούμε ότι το περιεχόμενο της αναθεώρησης είναι πιο σημαντικό από το ποια άρθρα θα κριθούν αναθεωρητέα, άρα η αυξημένη πλειοψηφία για τη διατύπωση των άρθρων πρέπει να πάει στη δεύτερη Βουλή.

ΑΝΔΡΕΑΣ ΛΟΒΕΡΔΟΣ: Το είπαμε από την αρχή.

ΚΥΡΙΑΚΟΣ ΜΗΤΣΟΤΑΚΗΣ (Πρόεδρος της Νέας Δημοκρατίας): Είναι σεβαστή αυτή η θέση σας. Εγώ δεν είμαι συνταγματολόγος, αλλά θεωρώ ότι είναι μια πολιτική θέση. Δεν το λέει το Σύνταγμα, ας είμαστε σαφείς, είναι όμως μια πολιτική ερμηνεία.

Εάν λέτε το ίδιο, κύριε Τσίπρα, πείτε το από τώρα. Όμως, εδώ είμαστε και θα δούμε τα αποτελέσματα της ψηφοφορίας.

Πάντως, κύριε Πρόεδρε -και απευθύνομαι σε εσάς τώρα-, κανονικά η ψηφοφορία και τα ψηφοδέλτια και η καταγραφή των αποτελεσμάτων θα πρέπει να γίνει ακριβώς με τον ίδιο τρόπο που έγινε σε όλες τις προηγούμενες αναθεωρήσεις.

Έρχομαι τώρα στη θεωρία σας περί προστασίας κοινωνικών δικαιωμάτων, πλειοψηφιών και όλα αυτά τα ωραία τα οποία μας είπατε.

Για εξηγήστε μου τι ακριβώς προστατεύετε με το να μην αλλάξετε το άρθρο 16; Ποιον προστατεύετε σήμερα; Προστατεύετε τη δημόσια παιδεία; Και από τι την προστατεύετε; Από τον ιδιωτικό ανταγωνισμό, από την ώσμωση με την αγορά; Προστα-

τεύετε τα δεκάδες χιλιάδες παιδιά τα οποία σπουδάζουν στο εξωτερικό και πληρώνουν διδάκτρα σε πανεπιστήμιο του εξωτερικού; Προστατεύετε τα παιδιά που σπουδάζουν στην Ελλάδα σε κολέγια, διότι το Ενωσιακό Δίκαιο εδώ πέρα υπερισχύει και μέσα από πλάγιες διαδικασίες παίρνουν ένα δίπλωμα, το οποίο τους δίνει τη δυνατότητα αναγνώρισης επαγγελματικών δικαιωμάτων, αλλά τυπικά το κράτος δεν τα αναγνωρίζει; Προστατεύετε αυτούς; Προστατεύετε τους ερευνητές και καθηγητές μας, οι οποίοι αναζητούν δουλειά στο εξωτερικό;

Το μόνο που προστατεύετε είναι τους ανταγωνιστές μας, τις άλλες χώρες δηλαδή, οι οποίες έχουν αναπτύξει μια δυναμική αγορά ιδιωτικής παιδείας και εσείς δεν επιτρέπετε...

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα της Νέας Δημοκρατίας)

(Θόρυβος - διαμαρτυρίες από την πτέρυγα του ΣΥΡΙΖΑ)

Ναι, την Κύπρο την προστατεύετε. Τη Βουλγαρία την προστατεύετε. Τη Ρουμανία την προστατεύετε, αλλά δεν προστατεύετε σίγουρα τα συμφέροντα της χώρας.

Διότι να επαναλάβω ότι η ίδρυση μη κερδοσκοπικών και ιδιωτικών πανεπιστημίων είναι μια διαδικασία η οποία εκ των πραγμάτων θα πάρει καιρό. Πείτε μου το εξής, κύριε Τσίπρα. Σας έχω ξαναρωτήσει και δεν έχω πάρει απάντηση. Και δεν νομίζω ότι θα πάρω απάντηση, γιατί δεν υπάρχει καμμία ουσιαστική απάντηση σε αυτό το οποίο σας θέτω.

Έχουμε δόξα τω θεώ ιδρύματα πολύ σημαντικά με πολύ σημαντικό αποτύπωμα. Ξέρετε, αυτά τα οποία πολεμούσατε κάποτε, αλλά τώρα σωστά χειροκροτείτε και μάλιστα φωτογραφίζετε μαζί με όσα σας κάνουν δωρεές. Ευτυχώς τουλάχιστον αυτό το καταλάβατε. Αν αύριο έρθει ένα σημαντικό, μεγάλο ίδρυμα, όπως έχει γίνει στην Τουρκία και πει «εγώ θέλω να δώσω 500 εκατομμύρια για να φτιάξω ένα μη κρατικό, μη κερδοσκοπικό πανεπιστήμιο στην Ελλάδα...

ΜΑΡΙΟΣ ΚΑΤΣΗΣ: Θα έχει διδάκτρα;

ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ ΜΠΟΥΡΑΣ: Ναι, θα έχει.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Νικόλαος Βούτσης): Κάντε ησυχία, σας παρακαλώ.

ΝΟΤΗΣ ΜΗΤΑΡΑΚΗΣ: Και τα δημόσια πανεπιστήμια έχουν.

ΜΑΡΙΟΣ ΚΑΤΣΗΣ: Θα είναι για όλους;

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Νικόλαος Βούτσης): Κάντε ησυχία, κύριε Κάτση, σας παρακαλώ.

ΚΥΡΙΑΚΟΣ ΜΗΤΣΟΤΑΚΗΣ (Πρόεδρος της Νέας Δημοκρατίας): Λοιπόν, μιας και μιλάτε και επειδή δείχνετε με αυτά τα οποία λέτε και μια σχετική...

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Νικόλαος Βούτσης): Κάντε ησυχία και να συνηγορούμε λίγο τη διαδικασία.

ΚΥΡΙΑΚΟΣ ΜΗΤΣΟΤΑΚΗΣ (Πρόεδρος της Νέας Δημοκρατίας): Όχι, μισό λεπτό, δεν θα συντομεύσουμε τη διαδικασία.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Νικόλαος Βούτσης): Λίγο.

ΚΥΡΙΑΚΟΣ ΜΗΤΣΟΤΑΚΗΣ (Πρόεδρος της Νέας Δημοκρατίας): Θα πάρουμε όσο χρόνο χρειαζόμαστε, κύριε Πρόεδρε. Σύνταγμα είναι στο κάτω - κάτω της γραφής.

Να σας διευκολύνω λίγο με το σκεπτικό σας, γιατί, βλέπετε, δεν τα γνωρίζετε καλά τα πράγματα. Τα μεγάλα πανεπιστήμια της Αμερικής τα οποία είναι μη κρατικά, μη κερδοσκοπικά έχουν διδάκτρα. Ως μη κερδοσκοπικά ορίζονται αυτά που δεν μοιράζουν μέρισμα, άρα επανεπενδύουν τα κέρδη τους. Ξέρετε τι άλλο έχουν όμως; Έχουν την οικονομική δυνατότητα να προσφέρουν σε όποιον φοιτητή δεν έχει την οικονομική δυνατότητα υποτροφίες για να σπουδάσει. Είναι αντιδημοκρατικό αυτό; Είναι δεξιό; Είναι καπιταλιστικό; Τι είναι επιτέλους; Αυτό που κάνετε εσείς είναι μια βαθιά ιδεοληψία. Δεν βλέπετε ότι ο κόσμος έχει αλλάξει;

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα της Νέας Δημοκρατίας)

Ξυπνήστε και δείτε τον κόσμο γύρω σας επιτέλους! Ανοίξτε τα μάτια σας να δείτε τι γίνεται.

(Θόρυβος από την πτέρυγα του ΣΥΡΙΖΑ)

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα της Νέας Δημοκρατίας)

Ο καπιταλιστής Bloomberg, Δήμαρχος της Νέας Υόρκης, πήγε στο πανεπιστήμιό του και προσέφερε 1,6 δισεκατομμύρια ευρώ, ώστε το Πανεπιστήμιο Johns Hopkins μονίμως και για πάντα να μπορεί να δίνει υποτροφία σε όποιον μαθητή αξίζει να μπει στο πανεπιστήμιο και δεν έχει την οικονομική δυνατότητα. Είναι δεξιό αυτό; Είναι καπιταλιστικό;

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα της Νέας Δημοκρατίας)
Και γιατί απαγορεύεται αυτό να γίνει στην Ελλάδα; Δείχνετε, λοιπόν, μια βαθιά...

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΜΑΝΙΟΣ: Ο Μαρινάκης έδωσε λεφτά και ο Κόκκαλης.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Νικόλαος Βούτσης): Παρακαλώ, κύριε Μανιέ, δεν θα τελειώσουμε ποτέ, εάν συνεχίσετε έτσι.

ΚΥΡΙΑΚΟΣ ΜΗΤΣΟΤΑΚΗΣ (Πρόεδρος της Νέας Δημοκρατίας): Μας είπατε για το άρθρο 24 και για το ενδιαφέρον σας για το περιβάλλον. Δεν αμφισβητώ τις προθέσεις σας, αλλά το προστατεύουμε με τη σημερινή διάταξη, η οποία δημιουργεί συχνά σε περιοχές της χώρας μας, οι οποίες ήταν δάση αλλά έχουν οικοδομηθεί σήμερα, άλυτες νομικές καταστάσεις, τις οποίες εσείς πάτε να περάσετε με διατάξεις περί οικιστικής πυκνότητας και άλλα τερτίπια, τα οποία σκοντάφτουν στο ίδιο το Σύνταγμα; Γιατί ξέρετε ότι πρέπει να το λύσετε το θέμα. Προστατεύουμε κανένα δάσος το οποίο δεν είναι πια δάσος με το να μείνουμε προσκολλημένοι σ' αυτή τη λογική;

Και εν πάση περιπτώσει, εμείς τι είπαμε για το άρθρο 24; Να βάλουμε μια πρόβλεψη μέσα για την κλιματική αλλαγή. Δεν σας απασχολεί η κλιματική αλλαγή; Δεν βλέπετε τι γίνεται γύρω μας; Δεν βλέπετε ότι είναι η μεγαλύτερη απειλή για τη χώρα; Δεν θεωρείτε, δηλαδή, ότι αυτό πρέπει να έχει μια συνταγματική κατοχύρωση και κρύβεστε πίσω από αυτά τα τσιτάτα ότι δεν πρέπει να αλλάξουμε το άρθρο 24 γιατί μόνο εμείς είμαστε οι αγωνιστές του περιβάλλοντος;

Ποιον προστατεύετε; Ποιον προστατεύετε πραγματικά με το να μην αλλάξετε το άρθρο 24 στην κατεύθυνση την οποία εμείς προτείνουμε ή σε μια άλλη κατεύθυνση την οποία εσείς θα εισηγηθείτε;

Πράγματι, το άρθρο 24, όταν γράφτηκε, το 1975, ήταν εξαιρετικά καινοτόμο και πράγματι η νομολογία του Συμβουλίου της Επικρατείας μπορεί να ήταν αυστηρή σε πολλά πλαίσια, αλλά προστάτευσε τη χώρα μας από ακρότητες και υποχρέωσε τη διοίκηση τελικά να προβεί σε πολεοδομικό και χωροταξικό σχεδιασμό και να συμμορφωθεί με τις διατάξεις του Συντάγματος. Όμως, αυτά έγιναν πριν από σαράντα τέσσερα χρόνια. Δεν μπορεί να έρχεστε σήμερα, λοιπόν, και να λέτε ότι...

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΞΥΔΑΚΗΣ: Αναθεωρήθηκε, κύριε Πρόεδρε. Έγιναν προσθήκες.

ΚΥΡΙΑΚΟΣ ΜΗΤΣΟΤΑΚΗΣ (Πρόεδρος της Νέας Δημοκρατίας): Έγιναν κάποιες προσθήκες, πράγματι, για τον ορισμό του δάσους.

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΞΥΔΑΚΗΣ: Έγιναν σοβαρές και ουσιαστικές προσθήκες.

ΚΥΡΙΑΚΟΣ ΜΗΤΣΟΤΑΚΗΣ (Πρόεδρος της Νέας Δημοκρατίας): Έγιναν κάποιες προσθήκες. Δεν λύθηκαν όμως άλλα ζητήματα. Και αυτές έγιναν το 2001. Έγιναν πριν από δεκαεπτά χρόνια. Ας δούμε πια την αλήθεια κατάματα.

Λυπάμαι, κύριε Τσίπρα, αλλά χάνεται μια ευκαιρία. Και η ευκαιρία που χάνεται είναι δυστυχώς να προκύψει μέσα από τη διαφαινόμενη ψηφοφορία, εκτός αν έχουμε συνταρακτικές εκπλήξεις, μια δέσμευση της επόμενης Βουλής κάποια σημαντικά άρθρα να μην κριθούν αναθεωρητέα και να μην έρθουν ποτέ στην αναθεωρητική Βουλή προς αναθεώρηση.

Έχετε προσωπική την ευθύνη για αυτό. Είναι προσωπική δική σας η ευθύνη, του Αλέξη Τσίπρα, για το γεγονός ότι μια σειρά από άρθρα...

Ναι, χαίρεστε κιόλας, γελάτε κιόλας. Μπράβο σας, να γελάτε! Έχετε αυτή την ειρωνεία. Δεν την καταλαβαίνω, πραγματικά. Αφήστε τα αυτά για τα πάνελ στα οποία πηγαίνετε.

Έχετε λοιπόν προσωπική ευθύνη, κύριε Τσίπρα, για το γεγονός ότι σήμερα για μια σειρά από σημαντικά άρθρα, όχι μόνο το άρθρο 16 και το άρθρο 24, δεν είπατε τίποτα, όπως για τη δικαιοσύνη. Σας αρέσουν αυτά που γίνονται στη δικαιοσύνη προφανώς. Σας βολεύουν όλα αυτά για να προσλαμβάνετε. Γιατί εμείς έχουμε διάταξη που προβλέπουμε ασυμβίβαστο για δικαστές, για να μην έρχεται η κ. Θάνου μια μέρα μετά να κάνει τον σύμβουλο σε εσάς και να την στέλνουνε μετά σε ανεξάρτητη αρχή. Γιατί αυτά κάνουνε. Κουβέντα δεν είπατε για αυτά.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα της Νέας Δημοκρατίας)

Έχετε λοιπόν όλοι σας μια μεγάλη ευθύνη. Η επόμενη αναθεώρηση καθώς φαίνεται θα είναι μια αναθεώρηση μικρότερη από αυτό το οποίο χρειάζεται η χώρα. Κρίμα για αυτό, αλλά η ευθύνη είναι δική σας.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα της Νέας Δημοκρατίας)

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Νικόλαος Βούτσης): Ευχαριστούμε.

ΑΛΕΞΗΣ ΤΣΙΠΡΑΣ (Πρόεδρος της Κυβέρνησης και Υπουργός Εξωτερικών): Κύριε Πρόεδρε, μπορώ να έχω τον λόγο;

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Νικόλαος Βούτσης): Ορίστε, έχετε τον λόγο.

ΑΛΕΞΗΣ ΤΣΙΠΡΑΣ (Πρόεδρος της Κυβέρνησης και Υπουργός Εξωτερικών): Κύριε Μητσοτάκη, θα σας πρότεινα να κάνουμε μια ειδικότερη...

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΣΚΑΝΔΑΛΙΔΗΣ: Κύριε Πρόεδρε, είναι εκτός διαδικασίας αυτό!

ΑΛΕΞΗΣ ΤΣΙΠΡΑΣ (Πρόεδρος της Κυβέρνησης και Υπουργός Εξωτερικών): Δυο λεπτά μόνο. Έχετε δίκιο.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Νικόλαος Βούτσης): Σας παρακαλώ, κύριε Σκανδαλίδη. Σε τελευταία ανάλυση οι προτάσεις από τα δύο κόμματα είναι προς ψήφιση, παρακαλώ.

ΑΛΕΞΗΣ ΤΣΙΠΡΑΣ (Πρόεδρος της Κυβέρνησης και Υπουργός Εξωτερικών): Εντάξει, πολύ σύντομα εγώ θα πω ότι προτείνω στον κ. Μητσοτάκη να κάνουμε μια ειδικότερη συζήτηση για τα θέματα της εκπαίδευσης και για το θέμα του περιβάλλοντος, αν θέλετε.

Κοιτάξετε, όμως, μην χύνετε κροκοδείλια δάκρυα και κυρίως να λέτε ότι είναι κρίμα τα παιδιά που πηγαίνουν και σπουδάζουν στο εξωτερικό, όταν εσείς έχετε διαφωνήσει σε όλες τις προτάσεις που έχει καταθέσει και υλοποιεί η Κυβέρνηση για την αναθεώρηση του χάρτη της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης, που αυξάνει τις θέσεις των εισακτέων, που δημιουργεί νέα δημόσια πανεπιστημιακά ιδρύματα.

(Θόρυβος από την πτέρυγα της Νέας Δημοκρατίας)

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Νικόλαος Βούτσης): Παρακαλώ, μην αντιδράτε. Σας παρακαλώ, κάντε ησυχία.

ΑΛΕΞΗΣ ΤΣΙΠΡΑΣ (Πρόεδρος της Κυβέρνησης και Υπουργός Εξωτερικών): Έχετε πρόγραμμα με το οποίο προβλέπεται μείωση των εισακτέων, διαφωνείτε με την ίδρυση Νομικής Σχολής στην Πάτρα και έρχεστε και χύνετε δάκρυα, διότι τα παιδιά μας πηγαίνουν και σπουδάζουν στο εξωτερικό.

Μάλλον αυτό το οποίο σας κόφτει πολύ περισσότερο από το θεσμικό πρόβλημα, όπως το αναφέρατε, είναι να υπάρχουν περισσότεροι πελάτες σε αυτούς οι οποίοι θα έρθουν να κερδοσκοπήσουν και στον χώρο της εκπαίδευσης. Όμως εγώ σας προτείνω να τα πούμε μια άλλη φορά αυτά.

Επίσης, θα σας πρότεινα να μην μιλάτε εσείς για τη δικαιοσύνη τόσο πολύ. Πού είναι ο κ. Αθανασίου; Δεν είναι εδώ; Έφυγε ο κ. Αθανασίου; Έφυγε από την ανώτατη θέση του δικαστή για να γίνει Υπουργός Δικαιοσύνης. Αυτό θα μας πείτε; Τόσα χρόνια δηλαδή πού ήσασταν εσείς;

Εγώ θέλω να κλείσω με το κρίσιμο θέμα της σημερινής διαδικασίας. Προκάλεσα πολλές φορές τον κ. Μητσοτάκη να απαντήσει. Δεσμεύεται ότι θα στηρίξει τον σημερινό Πρόεδρο της Δημοκρατίας για την επανεκλογή του ή δεν δεσμεύεται;

(Διαμαρτυρίες από την πτέρυγα της Νέας Δημοκρατίας)

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Νικόλαος Βούτσης): Παρακαλώ!

ΑΛΕΞΗΣ ΤΣΙΠΡΑΣ (Πρόεδρος της Κυβέρνησης και Υπουργός Εξωτερικών): Ο κ. Μητσοτάκης δεν δεσμεύτηκε.

(Θόρυβος στην Αίθουσα)

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Νικόλαος Βούτσης): Παρακαλώ, ο καθένας έχει το πρόβλημά του. Δεν θα του το πείτε εσείς. Σας παρακαλώ!

ΑΛΕΞΗΣ ΤΣΙΠΡΑΣ (Πρόεδρος της Κυβέρνησης και Υπουργός Εξωτερικών): Μπορεί την επόμενη φορά να μας...

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Νικόλαος Βούτσης): Μην θέτετε έτσι τα ζητήματα. Μην αντιδράτε έτσι. Σας παρακαλώ.

ΑΛΕΞΗΣ ΤΣΙΠΡΑΣ (Πρόεδρος της Κυβέρνησης και Υπουργός Εξωτερικών): Μπορείτε να μας πείτε πράγματι ακόμη και τον αριθμό του φορολογικού του μητρώου, αλλά δεν θα δεσμευτείτε ότι θα τον στηρίξετε, διότι έχετε κάνει άλλες συμφωνίες και γιατί έχετε μια πτέρυγα που δεν σας αφήνει.

Καλά εσωκομματικά ξεμπερδέματα, κύριε Μητσοτάκη. Σας πιάσαμε με τη γίδα στην πλάτη, που λέει και ο λαός!

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα του ΣΥΡΙΖΑ)

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Νικόλαος Βούτσης): Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, πριν συνεχίσουμε με τον κ. Λεβέντη, θα ήθελα να διευκρινίσω το εξής.

Έθεσε ο κ. Μητσοτάκης ένα ζήτημα σε σχέση με τα ψηφοδέλτια. Κάνανε και χθες και σήμερα αυτή τη συζήτηση στη Βουλή. Έχουμε καταλήξει ως προς αυτό ομοφώνως, διότι η διένεξη ήταν σε σχέση και με το ζήτημα που αναλύθηκε, κατά πόσον και τι σημαίνει δέσμευση κ.λπ.. Εκείνο είναι ένα άλλο ζήτημα.

Καταλήξαμε ότι το ψηφοδέλτιο, όπου θα αναφέρονται οι προς αναθέωση διατάξεις κάθε κόμματος και με δικαίωμα όλων των Βουλευτών να ψηφίζουν από όλα τα ψηφοδέλτια, θα είναι κατά τον τρόπο που το ίδιο το κόμμα επιλέγει. Ήδη, έχω ένα πρωτότυπο σε σχέση με το ψηφοδέλτιο. Αλλού θα είναι μόνο ο τίτλος, σε τι θα αφορά.

Αν, όμως, ένα κόμμα -εν προκειμένω ο ΣΥΡΙΖΑ- θέλει να αναφέρεται με έναν τίτλο ως προς την κατεύθυνση που έχει μέσα, αυτό δεν μπορεί κανείς να το υποχρεώσει να είναι διαφορετικά. Ως εκ τούτου, έχουμε ήδη διαμορφώσει τα ψηφοδέλτια, μετά από συνεννόηση και με τους υπεύθυνους εισηγητές.

Από σήμερα, στις 22.00', παρ' ότι θα συνεχιστεί η διαδικασία μέχρι και αύριο το πρωί, θα δοθούν τα ψηφοδέλτια και στις κοινοβουλευτικές ομάδες, έτσι ώστε να μπορούν να κάνουν τη δουλειά τους και οι Βουλευτές εγκαίρως. Αύριο στις 10.00' θα ξεκινήσει η διαδικασία και στις 11.00' θα γίνει ψηφοφορία. Έχουμε συνεννοηθεί επ' αυτού -επαναλαμβάνω- ανεξαρτήτως της διαφωνίας που υπήρξε και με τον τρόπο, εν πάση περιπτώσει, που συζητήσαμε το πρωί ως προς τη δεσμευτικότητα ή όχι κ.τ.λ.. Έχουμε καταλήξει ως προς αυτό από κοινού όλοι.

Ευχαριστώ πολύ.

ΛΙΑΝΑ ΚΑΝΕΛΛΗ: Κύριε Πρόεδρε, θα ήθελα να κάνω μία ερώτηση επί της διαδικασίας.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Νικόλαος Βούτσης): Ορίστε, κυρία Κανέλλη.

ΛΙΑΝΑ ΚΑΝΕΛΛΗ: Θέλω να κάνω μία ερώτηση μόνο.

Είπατε ότι η διαδικασία θα συνεχιστεί και αύριο το πρωί...

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Νικόλαος Βούτσης): Μέχρι σήμερα το βράδυ...

ΛΙΑΝΑ ΚΑΝΕΛΛΗ: Επιτρέψτε μου, να κάνω την ερώτησή μου.

Έχουν απομείνει είκοσι επτά Βουλευτές. Πρέπει να μας πείτε, τώρα, αυτή τη στιγμή, ποιοι από τους πολιτικούς αρχηγούς και με ποια σειρά θα μιλήσουν...

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Νικόλαος Βούτσης): Το είχαμε πει προηγουμένως...

ΛΙΑΝΑ ΚΑΝΕΛΛΗ: Μισό λεπτό.

...αν μεσολαβούν και Υπουργοί και αν μεταξύ πολιτικών αρχηγών θα μεσολαβούν Βουλευτές. Αλλιώς, θα πρέπει να περιμένουμε να τελειώσει...

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Νικόλαος Βούτσης): Κυρία Κανέλλη, έχετε δίκιο. Θα σας ενημερώσω.

Είναι να μιλήσει ο κ. Λεβέντης και ο κ. Μιχαολιάκος από πολιτικούς αρχηγούς. Είναι να μιλήσει ο κ. Θεοδωράκης με το στάτους που είχε. Δεν έχει δηλώσει κάτι ο κ. Καμμένος. Είναι να μιλήσουν οι είκοσι επτά που είπατε. Από Υπουργούς είναι να μιλήσει μόνο ο Υπουργός Δικαιοσύνης, ο κ. Καλογήρου και οι συγγενείς Βουλευτές. Αυτό πιστεύουμε μέχρι αργά το βράδυ να έχει κλείσει, έτσι ώστε αύριο το πρωί να δώσουμε τη δυνατότητα από τρία λεπτά στους εισηγητές να κάνουν ένα κλείσιμο της συνεδρίασης και να μπορέσουμε να πάμε στην ψηφοφορία στις 11.00'.

ΛΙΑΝΑ ΚΑΝΕΛΛΗ: Θέλετε να πείτε ότι θα τελειώσουν οι είκοσι επτά Βουλευτές, ο κατάλογος, μετά το πέρας των τεσσάρων...

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Νικόλαος Βούτσης): Δεν είναι τέσσερις.

ΛΙΑΝΑ ΚΑΝΕΛΛΗ: Είναι τέσσερις. Είναι τρεις οι πολιτικοί αρχηγοί και ένας ο κύριος Υπουργός. Είναι, λοιπόν, τέσσερις ομιλητές. Μετά από αυτούς αρχίζει ο κατάλογος των είκοσι επτά ομιλητών.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Νικόλαος Βούτσης): Μέχρι τις δώδεκα θα πάμε.

ΛΙΑΝΑ ΚΑΝΕΛΛΗ: Με χρόνο ομιλίας σε κάθε συνάδελφο επτά λεπτά, το πιθανότερο είναι μέχρι τις δώδεκα να μην τελειώσει ο κατάλογος.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Νικόλαος Βούτσης): Μπορεί πέντε ή έξι ομιλητές να μείνουν για αύριο το πρωί.

ΛΙΑΝΑ ΚΑΝΕΛΛΗ: Έτσι θα πάει η διαδικασία δηλαδή; Δεν θα μεσολαβούν ανάμεσα; Θα μιλήσουν οι Αρχηγοί ο ένας μετά τον άλλον;

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Νικόλαος Βούτσης): Ναι. Το είχαν ζητήσει, είχανβάλει συγκεκριμένες ώρες. Δεν έγινε δυνατό να τηρηθούν οι ώρες, διότι αντιληφθήκατε ότι φύγαμε εκτός...

ΛΙΑΝΑ ΚΑΝΕΛΛΗ: Μα, δεν τηρήθηκε τίποτα, κύριε Πρόεδρε. Ξεκινήσαμε με δύο κύκλους. Οι κύκλοι έγιναν έξι.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Νικόλαος Βούτσης): Όλοι θα μιλήσουν και θα τελειώσουμε και πιο νωρίς από αυτό που είχαμε πει. Είχαμε πει για Πέμπτη στη 13.00'. Αύριο στις 11.00' με 11.30' θα ξεκινήσει η ψηφοφορία. Και θα ξεκινήσει με την έννοια ότι όλοι θα έχουν κάνει τα ψηφοδέλτιά τους -θα τα πάρετε εγκαίρως- και απλώς θα καταθέτει καθένας το ψηφοδέλτιο. Από σήμερα στις 22.00' θα έχουν τα ψηφοδέλτια οι Κοινοβουλευτικές Ομάδες.

ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΒΕΣΥΡΟΠΟΥΛΟΣ: Κύριε Πρόεδρε, μέχρι ποιο όνομα θα πάμε σήμερα;

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Νικόλαος Βούτσης): Θα το υπολογίσουν οι υπηρεσίες σε μισή με μία ώρα και θα το πούμε.

Κύριε Λεβέντη, έχετε τον λόγο.

ΒΑΣΙΛΗΣ ΛΕΒΕΝΤΗΣ (Πρόεδρος της Ένωσης Κεντρώων): Κυρίες Πρόεδρε, κυρίες και κύριοι Υπουργοί, κυρίες και κύριοι Βουλευτές, εγώ προσωπικά δεν αντιλαμβάνομαι το νόημα της συζήτησης αυτής για την Αναθεώρηση του Συντάγματος. Διότι Αναθεώρηση του Συντάγματος κάνουμε όταν υπάρχει ένα μίνιμουμ συναίνεσης, όταν υπάρχει μία σύγκλιση αντιλήψεων. Εδώ ο διχασμός προσωπικοτήτων και αντιλήψεων είναι δεδομένος. Και ο καθένας πάει να τη φέρει στον άλλον. Αυτό πάει να γίνει. Τουλάχιστον, μεταξύ ΣΥΡΙΖΑ και Νέας Δημοκρατίας αυτό συμβαίνει. Ο ένας πάει να τη φέρει στον άλλον.

(Στο σημείο αυτό την Προεδρική Έδρα καταλαμβάνει η Γ' Αντιπρόεδρος της Βουλής κ. **ΑΝΑΣΤΑΣΙΑ ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΟΠΟΥΛΟΥ**)

Λένε ότι ο ΣΥΡΙΖΑ αντιπροσωπεύει την πρόοδο και ο Μητσοτάκης τη συντήρηση. Αυτό λένε στον ΣΥΡΙΖΑ. Διαιρούν δηλαδή έτσι το πολιτικό πεδίο: πρόοδος ο ΣΥΡΙΖΑ, συντήρηση ο Μητσοτάκης. Εγώ νομίζω ότι είναι και οι δύο συντήρηση. Θα μου επιτρέψετε να πω ότι ο τρόπος με τον οποίον σκέφτονται και ενεργούν προδίδει συντήρηση για αμφοτέρους. Πού είναι η πρόοδος;

Ας πάρουμε το θέμα της εκλογής του Προέδρου της Δημοκρατίας. Λένε ότι είναι κακό να γίνονται εκλογές. Γιατί είναι κακό να γίνονται εκλογές; Γιατί φοβόμαστε τις εκλογές; Αν ο Πρόεδρος εκλεγεί από τον λαό, μετά μπορεί να έχουμε σύγκρουση των δύο πόλων και να έχουμε εκτροπή. Δεν θυμάστε πως ξεκίνησε η εκτροπή το '65; Ο βασιλιάς είχε δικαίωμα να παύει την κυβέρνηση. Έτσι, ξεκίνησε με τη σύγκρουση των δύο πόλων η ανωμαλία, οι αποστασίες και στη συνέχεια η χούντα των συνταγματαρχών και η προδοσία της Κύπρου. Έτσι ξεκίνησαν.

Θέλετε να εκλέγουμε τον Πρόεδρο της Δημοκρατίας από τον λαό για να έχει εξουσία; Και τι να την κάνει την εξουσία; Για να συγκρουστεί με τον Πρωθυπουργό; Αυτό είναι το πιο επικίνδυνο. Όπου έχουν Πρόεδρο Δημοκρατίας είναι ο Πρόεδρος Δημοκρατίας ο ισχυρός και ο Πρωθυπουργός είναι ο διακοσμητικός. Δεν υπάρχουν δύο ισχυροί πόλοι σε κανένα Σύνταγμα. Αυτό γίνεται ακριβώς για να αποσοβείται η σύγκρουση.

Είναι βλακώδης η πρόταση της εκλογής του Προέδρου της Δημοκρατίας από τον λαό. Δεν το καταλαβαίνω αυτό. Γιατί θέλουμε να αποφεύγουμε τις εκλογές; Τι είναι οι εκλογές; Είναι ο διάολος με το λιβάνι, που πρέπει ο διάολος να αποφεύγει το λιβάνι; Όταν καταφεύγει στον λαό μία Κυβέρνηση, είτε για να επανεκλεγεί είτε για να έρθει άλλο κόμμα στην εξουσία ή άλλα κόμματα, αν είναι συνασπισμοί κομμάτων, καταφεύγει στο ιερότερο πράγμα που υπάρχει σε μία δημοκρατία, στον λαό. Και εδώ συζητάμε όλοι πώς θα αποφύγουμε τον λαό.

Λέει ο Μητσοτάκης «με εκατόν πενήντα έναν να εκλεγεί». Μα, τότε δεν είναι αντιπροσωπευτικός ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας. Ο Τσίπρας λέει «να πηγαίνουμε στον λαό με εκλέγουμε Πρόεδρο της Δημοκρατίας». Τότε θα κινδυνεύουμε να έχουμε συγκρούσεις των δύο πόλων και εκτροπή. Και οι δύο αυτοί άνθρωποι -και Μητσοτάκης και ο Τσίπρας- είναι επικίνδυνοι με τις προτάσεις

που κάνουν. Στην πράξη, σε όλα τα Συντάγματα του κόσμου έχει αποδειχθεί ότι τέτοιες προτάσεις δεν είναι μόνο άκαρπες, αλλά είναι και επικίνδυνες.

Πριν από λίγες μέρες, πριν από έναν μήνα, τέθηκε θέμα ότι δεν είχε τους εκατόν πενήντα έναν ο Πρωθυπουργός. Και είπαν ότι υπάρχει η δυνατότητα να μένει, λέει, μία Κυβέρνηση και ας μην έχει τους εκατόν πενήντα έναν.

Και βγαίνει, ο καθηγητής της Νομικής, κ. Γιώργος Κασσιμάτης, και λέει ότι το πνεύμα του Συντάγματος του 1975 -γιατί εκείνο το Σύνταγμα υπάρχει ακόμη, σε όσες αναθεωρήσεις έγιναν, αναθεωρήθηκαν επουσιώδη άρθρα, τα ουσιώδη παρέμειναν τα ίδια- είναι ότι ο Πρωθυπουργός δεν μπορεί να υπάρχει με λιγότερους από εκατόν πενήντα έναν. Γι' αυτό και σωστά ο Τσίπρας ζήτησε ξανά ψήφο εμπιστοσύνης, γιατί δεν μπορούσε να παραμείνει Κυβέρνηση χωρίς τους εκατόν πενήντα έναν.

Κι αυτό το λέω για τον κ. Καμμένο να το ακούσει, που λέει ότι τότε που έκανε πρόταση δυσπιστίας ο Μητσοτάκης και να προσετίθετο η δύναμη του Καμμένου με τους Βουλευτές του, δεν θα πετύχαινε η πρόταση δυσπιστίας. Η πρόταση δυσπιστίας δεν θα πετύχαινε, αλλά αν ανήρχετο στον Πρόεδρο της Δημοκρατίας ο Καμμένος και έλεγε ότι: «Αφού προτίθεται ο Τσίπρας να υπογράψει τη Συμφωνία των Πρεσβίων, εγώ αίρω την εμπιστοσύνη από την Κυβέρνηση», η Κυβέρνηση θα έπεφτε.

Γιατί ο Καμμένος συνεχώς αυτό το επιχείρημα λέει, ότι και να προσετίθεντο οι Βουλευτές του στους Βουλευτές της Νέας Δημοκρατίας, δεν θα λάμβανε τους εκατόν πενήντα έναν. Μα, δεν χρειαζόταν η δυσπιστία για να πάρει εκατόν πενήντα έναν. Αν ήρχετο ένας εκ των δύο εταίρων του κυβερνητικού συνασπισμού στον Πρόεδρο της Δημοκρατίας, μία μέρα πριν από τη Συμφωνία των Πρεσβίων και έκανε άρση της εμπιστοσύνης του στην Κυβέρνηση, η Κυβέρνηση θα έπεφτε, γιατί θα έχανε τους εκατόν πενήντα έναν.

Θέλει ο κ. Τσίπρας ουδετερόθηρσκο κράτος. Τι θα πει ουδετερόθηρσκο κράτος; Δεν αναγνωρίζουμε ότι η ορθόδοξη θρησκεία είναι η επίσημη θρησκεία του ελληνικού κράτους; Δεν το αναγνωρίζουμε; Δηλαδή όταν μας ελευθέρωναν οι Παπαφλέσσες και οι Αθανάσιοι Διάκοι, ήταν ωραίοι που έχυναν το αίμα τους; Τώρα γινήκαμε μοντέρνοι αριστεροί και ξεχάσαμε ποιος μας ελευθέρωσε και θα πάμε να βάλουμε τους μορμόνους και τους ιεχωβάδες στην ίδια μοίρα με την Ορθοδοξία;

Αυτό θα κάνουμε; Αυτό είναι το ευχαριστώ προς μια θρησκεία που κάνει τα λάθη της; Γιατί όπου υπάρχουν κοσμικά αξιώματα θα υπάρχουν και λάθη. Είναι κοσμικό αξίωμα και ο δεσπότης και ο κληρικός. Όμως την πίστη τη σεβόμεθα ως πίστη. Δεν την εξαρτούμε από το να μην κάνουν λάθη οι λειτουργοί της. Οι λειτουργοί της πίστης μπορεί να κάνουν πολλά λάθη. Η πίστη του ελληνικού λαού πρέπει να μένει ακλόνητη, αν είναι μέσα μας ριζωμένη. Αυτό αισθάνομαι εγώ. Δεν είναι τίμιο πράγμα άλλοι να κάνουν αγώνες και άλλοι, στο όνομα ενός δήθεν εκσυγχρονισμού, να θέλουν να τα ισοπεδώσουν.

Κι ούτε είναι και τίμιο ο Πρωθυπουργός να διεξάγει μυστικές συνομιλίες με τον Αρχιεπίσκοπο. Δεν είναι αυτό τίμιο. Η Εκκλησία της Ελλάδος διοικείται συνοδικά και στην Εκκλησία της Ελλάδος ανήκουν και οι δέκα χιλιάδες κληρικοί τους οποίους αγνόησε ο Αρχιεπίσκοπος. Ο μөн Τσίπρας διεξήγαγε μυστικές συνομιλίες επί ενάμισι έτος, χωρίς να ενημερώσει τη Βουλή, χωρίς να ενημερώσει κανέναν, ο δε Αρχιεπίσκοπος έκανε συνομιλίες χωρίς να το ξέρει ο Πατριάρχης, χωρίς να το γνωρίζει η Ιερά Σύνοδος και πάνω από όλα χωρίς να το γνωρίζουν οι δέκα χιλιάδες κληρικοί, των οποίων η μοίρα παιζόταν στις διαπραγματεύσεις που έγιναν κι αυτό δεν είναι ηθικό.

Μία από τις μάλιστα που έχει αυτή η χώρα είναι το ρουσφέτι. Κάναμε κάτι για την ποινικοποίηση του ρουσφετιού; Κάναμε κάτι για την εξολόθρευση αυτού του καρκινώματος; Όχι. Αρκεστήκαμε να πούμε ότι όλα θα γίνονται μέσω ΑΣΕΠ. Μέσω ΑΣΕΠ, όμως, έχω την εξής καταγγελία ότι συμβαίνει: Βάζουν πολύ δύσκολα θέματα, ώστε όλοι να παραδίδουν λευκή κόλλα, ώστε μετά να περνάει και το μέσον.

Το ξέρετε, κύριοι Βουλευτές, αυτό; Δεν το ξέρετε. Το μαθαίνετε τώρα, ε; Ανακαλύπτετε την Αμερική τώρα. Το μέσον εξακολουθεί και περνάει, κύριοι. Γιατί έρχονται στα γραφεία μας οι

πολίτες και ζητούν να μεσολαβήσουμε, αφού υπάρχει ΑΣΕΠ; Αφού υπάρχει μαρτυρία ότι δεν περνάει το μέσον, γιατί έχουμε συνεχείς αφίξεις στα πολιτικά γραφεία, που ζητούν βοήθεια; Όλοι αυτοί οι πολίτες είναι σε πλάνη; Δεν είναι σε πλάνη, ξέρουν καλά ότι σε αυτό τον τόπο περνάει το μέσον.

Και όταν λέει ο Πρωθυπουργός ότι θα βάλει τριάντα χιλιάδες ανθρώπους στο δημόσιο, εννοεί πολίτες ουσιοδήποτε; Έτσι το εννοεί; Δεν το εννοεί έτσι, όσο κι αν βαυκαλιζέστε να το ισχυρίζεστε. Δεν το πιστεύετε βέβαια, εσείς ξέρετε καλά τι γίνεται.

Έπρεπε το ρουσφέτι να απαγορευόταν από το Σύνταγμα. Με το που υπάρχει μαρτυρία ή έγγραφο ότι μεσολαβεί κόμμα ή Βουλευτής ή παράγων για διορισμό, έπρεπε να χάνει ο Βουλευτής την ιδιότητά του. Δεν μπορεί να συνεχιστεί αυτό το δηλητήριο με το μέσον, να μην εμπιστεύεται ο Έλληνας πολίτης το κράτος. Δεν το εμπιστεύονται σήμερα. Έχουν γίνει τα τελευταία σαράντα χρόνια τόσα αίσχη.

Και το ΠΑΣΟΚ τι έκανε; Πρώτα διόρισε ένα εκατομμύριο κόσμο και μετά έκανε τον νόμο Πεπονή. Αφού βολεύτηκε όλη η Ελλάδα στο δημόσιο, μετά ο νόμος Πενονή: «Σταματάμε», αφού πρώτα γέμισε το δημόσιο και δεν χώραγε άλλους. Τέλος πάντων.

Ένα από τα άλλα σοβαρά ζητήματα είναι να μη γίνονται μετεγγραφές Βουλευτών, γιατί αυτό δημιουργεί την εντύπωση παρακμής στον δημόσιο βίο. Οι αλλαγές κομμάτων από Βουλευτές και η μετεγγραφή τους σε άλλα κόμματα, ιδιαίτερα όταν έχουν εκλεγεί με λίστα από τα κόμματα, είναι το πιο ανέντιμο πράγμα. Κι ακόμη πιο ανέντιμο είναι αυτοί που τους δέχονται και τους εγγράφουν στις Κοινοβουλευτικές Ομάδες. Είναι κλεπταποδόχοι, είναι ακόμη πιο ανέντιμοι αυτοί. Είναι ανέντιμο ο αποστάτης να φεύγει από ένα κόμμα και να μην παραδίδει την έδρα, αλλά πιο ανέντιμος είναι αυτός που τον δέχεται και τον συγκαταλέγει στη δύναμη της Κοινοβουλευτικής του Ομάδας.

Και ξέρετε, σήμερα στους εκατόν πενήντα έναν υπάρχει Βουλευτής της Ένωσης Κεντρώων που είναι το εκατόν πενήντα ένα της ψήφου εμπιστοσύνης. Ξέρετε καλά τι εννοώ.

Προτείνουμε σαν Ένωση Κεντρώων να καθιερωθεί συνταγματικά η συμμετοχή των εργαζομένων στα κέρδη των μεγάλων επιχειρήσεων. Ο εργαζόμενος παίρνει ένα μισθό, ο οποίος κατά τεκμήριο είναι πάρα πολύ χαμηλός. Με εξαίρεση ορισμένες επιχειρήσεις στις οποίες αμείβονται καλά οι εργαζόμενοι, στην τεράστια πλειονότητα των υπολοίπων επιχειρήσεων, οι αμοιβές είναι πολύ μικρές. Φτάνουν σε αντικειμενικά χαμηλά επίπεδα.

Καλό είναι, λοιπόν, να θεσπίσουμε ποσοστό από τα ετήσια κέρδη της κάθε επιχείρησης να διανέμεται στους εργαζόμενους που απασχολούνται όλον τον χρόνο στην επιχείρηση. Είναι πολύ σημαντικό αυτό. Θα δώσει στους εργαζόμενους την όρεξη να προσφέρουν στην παραγωγή και στην παραγωγικότητα και να αυξηθεί η δυναμική της οικονομίας.

Αυτό έκανε ο Αριστόβουλος Πετζετάκις και από μία επιχείρηση με δεκατρείς εργαζόμενους, τελικά είχε επιχείρηση με τέσσερις χιλιάδες εργαζόμενους αυτός ο άνθρωπος. Πάνω σε αυτό το ασήμαντο, αλλά πολύ σημαντικό τελικά, και ευεργετικό για την αμοιβή των εργαζομένων μυστικό, βασίστηκε η άνοδος του Αριστόβουλου Πετζετάκι.

Υπάρχει, επίσης, στο εξωτερικό η παράγραφος ότι όταν μία χώρα υπερβεί 3% το ετήσιο έλλειμμα, να παραπέμπεται ο Πρωθυπουργός. Στη Γερμανία, εάν το ετήσιο έλλειμμα είναι πάνω από 3%, παραπέμπεται στη δικαιοσύνη, στον εισαγγελέα ο εκάστοτε Καγκελάριος. Εδώ 15% το είχε πάει ο Καραμανλής και αγρόν αγοράζε.

Δεν υπάρχει κανένας έλεγχος πόσο πάει το έλλειμμα. Έπρεπε στο Σύνταγμα να το βάλουμε αυτό, όπως, επίσης, και όταν εκδίδονται ομόλογα, να εγκρίνει η Βουλή την έκδοση των ομολόγων, να παίρνει ευθύνη το Κοινοβούλιο για τα ομόλογα και όχι εν κρυπτώ ο Υπουργός Οικονομικών να εκδίδει ομόλογα και να το βρίσκει μετὰ πέντε έτη το ομόλογο και να λέμε ότι ήταν κρυμμένο κάπου, το ανασύραμε και πρέπει να το πληρώσουμε. Η έκδοση ομολόγων πρέπει να εγκρίνεται από τη Βουλή και για το ετήσιο έλλειμμα, όταν υπερβεί το 3%, πρέπει ο Πρωθυπουργός να παραπέμπεται στη δικαιοσύνη.

Όσον αφορά την απλή αναλογική, την προτείνει ο Τσίπρας χωρίς να την πιστεύει. Εγώ την ψήφισα την απλή αναλογική. Η

Ένωση Κεντρώων, όταν την έφερε, πήγαμε και την ψηφίσαμε. Ήμασταν το μόνο κόμμα. Ούτε το ΠΑΣΟΚ την ψήφισε. Δεν ψήφισε κανένας την απλή αναλογική. Ούτε η Χρυσή Αυγή την ψήφισε.

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΜΙΧΑΛΟΛΙΑΚΟΣ (Γενικός Γραμματέας του Λαϊκού Συνδέσμου - Χρυσή Αυγή): Όχι, βεβαίως.

ΒΑΣΙΛΗΣ ΛΕΒΕΝΤΗΣ (Πρόεδρος της Ένωσης Κεντρώων): Όχι. Εμείς μόνο σαν Ένωση Κεντρώων γιατί ήταν στις αρχές μας.

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΜΙΧΑΛΟΛΙΑΚΟΣ (Γενικός Γραμματέας του Λαϊκού Συνδέσμου - Χρυσή Αυγή): Μας μειώνετε.

ΒΑΣΙΛΗΣ ΛΕΒΕΝΤΗΣ (Πρόεδρος της Ένωσης Κεντρώων): Θα μιλήσετε, κύριε Μιχαλολιάκε. Θα τα πείτε. Μη βιάζεστε.

Είχα συστήσει στον κ. Τσίπρα ότι δεν φτάνει να φέρεις προς ψήφιση την απλή αναλογική. Επειδή η απλή αναλογική δημιουργεί κλίμα συναίνεσης, το πιο σημαντικό είναι να μην περνάς νομοσχέδια με εκατόν πενήντα δύο, να προσπαθείς να τα περάσεις με διακόσιους είκοσι. Καλύτερα να μην τα περνάς καθόλου, άμα είναι με οριακή πλειοψηφία, γιατί η πράξη θα τα αποβάλει και δεν θα τα αποδεχθεί η κοινωνία. Και για να πείσεις ότι, όντως, θέλεις την απλή αναλογική, πρέπει να θυσιάσεις ένα μερίδιο εξουσίας χάριν της σύγκλισης και της συναίνεσης και να περνάς τα νομοσχέδια με διακόσιους είκοσι. Έτσι θα πείσεις. Διαφορετικά, αν κυβερνήσεις σαν τον Μητσοτάκη ή σαν τον Σαμαρά τον προηγούμενο και οριακά με εκατόν πενήντα έναν περνάς τα νομοσχέδια, πώς θα πείσεις ότι πιστεύεις στην απλή αναλογική; Η απλή αναλογική είναι ένα μεγάλο βήμα που θα κάνει ο τόπος για την οριστική αλλαγή σελίδας. Πώς θα πείσεις ότι θα το κάνεις αυτό το βήμα, όταν συνεχίζεις και ασκείς εξουσία καθ' ομοίτυπο τρόπο με τους προηγούμενους της ενισχυμένης αναλογικής πρωθυπουργούς;

Στα μέσα μαζικής ενημέρωσης εξακολουθεί να υπάρχει χάος. Όποιον θέλουν, καλούν. Παρακολουθώ όλη μέρα. Πηγαίνει ένας του ΚΙΝΑΛ, ένας του ΣΥΡΙΖΑ, ένας είναι της Νέας Δημοκρατίας. Δεν υπάρχει! Παίρνουμε στο ΕΣΡ και λένε να κάνουμε καταγγελίες. Δεν έπρεπε στο Σύνταγμα να βάλουμε ότι είτε η κρατική τηλεόραση είτε τα ιδιωτικά αδειοδοτηθέντα μέσα να τηρούν κάποια αναλογία και σε Βουλευτές και σε κόμματα; Δεν έπρεπε να το βάλουμε; Τι θέλουμε την Αναθεώρηση του Συντάγματος από την ώρα που εθελουφλούμε μπροστά σε τόσο μεγάλα προβλήματα; Θα έρθουν εκλογές. Πώς θα γίνουν εκλογές; Όπως θέλει ο καθένας; Θα καλεί όποιον θέλει ο καθένας; Αυτές είναι εκλογές; Αυτό το αποτέλεσμα θα είναι ωραίο; Δηλαδή, οι έξι διαπλεκόμενοι, τους οποίους καταγγείλαμε, θα συνεχίσουν να διαφεντεύουν τη ζωή της χώρας;

Στις δημοσκοπήσεις ζητήσαμε και είχε συμφωνήσει ο Τσίπρας ανεξάρτητη αρχή ελέγχου των ευρημάτων. Πρέπει, λέει, να γίνει. Όμως, αυτοί τι έκαναν; Βολέυτηκαν. Κάνει ο ΣΥΡΙΖΑ δημοσκοπήσεις ότι είναι έτοιμος, πλησιάζει τη Νέα Δημοκρατία. Κάνει η Νέα Δημοκρατία και βγάζει δύο δεκά με δεκαπέντε μονάδες διαφορά από τον ΣΥΡΙΖΑ. Με αυτό το χάος εξυπηρετούνται και οι δύο. Γιατί να κάνουν ανεξάρτητη αρχή, αφού το μόνο που τους ενδιαφέρει είναι ο φανατισμός και η πόλωση της κοινωνίας, να τυφλώσουν τον κόσμο και να τον πάνε ξανά φανατισμένο στην κάλπη; Μόνο αυτό τους ενδιαφέρει και τίποτα άλλο.

Θέλει ο κ. Μητσοτάκης ιδιωτικά πανεπιστήμια και τα θέλει διακαώς. Αν ήμασταν μια χώρα φυσιολογική, το απλούστερο που θα μπορούσαμε είναι να δώσουμε έγκριση και να γίνει. Και η Ζιμπάμπουε έχει ιδιωτικά πανεπιστήμια. Γιατί να μην έχει η Ελλάδα, ένα κράτος της Ευρωπαϊκής Ένωσης ιδιωτικά πανεπιστήμια;

Εδώ, όμως, το θέμα είναι ότι αν εκδώσουμε άδειες ίδρυσης ιδιωτικών πανεπιστημίων, θα συμβεί ό,τι συνέβη και με την ΕΡΤ. Η ΕΡΤ ήταν πρώτα ο μοναδικός τηλεοπτικός σταθμός της χώρας. Ο κρατικός τηλεοπτικός σταθμός ήταν η ΕΡΤ. Και ιδρύθηκαν τα ιδιωτικά κανάλια. Έδωσαν τριπλάσιους μισθούς από αυτούς που έδινε η ΕΡΤ. Ο Τόρενς Κουίκ ήταν στην ΕΡΤ. Η Στάη ήταν στην ΕΡΤ. Όλα τα ονόματα ήταν στην ΕΡΤ. Έδωσαν τριπλάσιους μισθούς και τους πήραν τα ιδιωτικά κανάλια τους δημοσιογράφους. Έτσι απαξιώθηκε η ΕΡΤ. Τώρα για να δεις ΕΡΤ -και λυπάμαι που το λέω αυτό, γιατί είναι ένα κανάλι που θα μπορούσε να είναι ο οδικός χάρτης του πλουραλισμού- πρέπει να έχει Eurovision ή ποδόσφαιρο. Μόνο τότε έχει ακροαματικότητα,

γιατί οι εκπομπές, δυστυχώς, υπακούουν στο να υπηρετούν την Κυβέρνηση και αυτό είναι λάθος γιατί εξοντώνεται η θεαματικότητα. Εξοντώνεται με αυτόν τον τρόπο η θεαματικότητα.

Η ίδρυση, λοιπόν, ιδιωτικών σταθμών απαξίωσε την ΕΡΤ. Το ίδιο κινδυνεύει να γίνει και με τα ιδιωτικά πανεπιστήμια. Θα δοθούν στους πιο επώνυμους καθηγητές των πανεπιστημίων πενταπλάσιοι μισθοί από τα ιδιωτικά πανεπιστήμια και θα απαξιωθούν τα κρατικά. Μόνο που ξεχνάει ο κ. Μητσοτάκης ότι χρειάζονται 12.000 με 15.000 χιλιάδες τον χρόνο διδάκτρα να δίδει κάθε γονέας για το παιδί του στα ιδιωτικά πανεπιστήμια. Είπε ότι ένα ποσοστό των θέσεων θα είναι υποτροφίες. Στις υποτροφίες θα βασιστούμε; Όταν απαξιωθούν τα κρατικά πανεπιστήμια και όταν οι πιο γνωστοί καθηγητές οδεύουν λόγω μεγαλύτερων μισθών στα ιδιωτικά, θα βασιστούμε στις υποτροφίες και στη μεγαλοψυχία που θα δίνουν τα ιδιωτικά; Είναι σοβαρός ο κ. Μητσοτάκης;

Πρέπει πρώτα να εξυγιάνουμε τα κρατικά πανεπιστήμια, να φύγει ο κομματισμός, να φύγουν από εκεί μέσα αυτοί που λειτουργούν σαν κομματόσκυλα μέσα στα πανεπιστήμια είτε είναι καθηγητάδες είτε είναι φοιτητές. Αυτό το κλίμα υπάρχει μέσα στα πανεπιστήμια. Μέχρι και ναρκωτικά διακινούνται στους χώρους των πανεπιστημίων. Πρέπει να σταματήσει αυτό, να εξυγιανθούν τα κρατικά πανεπιστήμια, να είναι σε θέση να ανταγωνιστούν τα ιδιωτικά και τότε να εκδώσουμε άδειες για ίδρυση ιδιωτικών πανεπιστημίων. Διαφορετικά, αν τώρα, έτσι όπως είναι η κατάσταση, δώσουμε άδειες για ιδιωτικά πανεπιστήμια, θα σταματήσουν να σπουδάζουν τα παιδιά των φτωχών και η δωρεάν παιδεία του Γεωργίου Παπανδρέου θα πάει περίπατο και θα σπουδάζουν μόνο τα παιδιά των πλουσίων.

Αυτό θα συμβεί, κύριοι. Η Ένωση Κεντρώων είναι υπέρ της ίδρυσης ιδιωτικών πανεπιστημίων, αφού, όμως, εξυγιανθούν πρώτα τα κρατικά πανεπιστήμια.

Είπε ο κύριος Πρωθυπουργός να μην είναι τεχνοκράτης ο Πρωθυπουργός. Πρέπει να είναι από τη Βουλή. Θέτω ένα ερώτημα: Εάν το φέρει έτσι η μοίρα η Βουλή να μην έχει ένα πρόσωπο να σηκώνει το βάρος της διακυβέρνησης της χώρας και να πρέπει να απευθυνθούμε σε ένα άτομο Έλληνα τεχνοκράτη, αυτό θα απαγορεύεται; Ξέρετε ποιον είχε προτείνει το ΠΑΣΟΚ την εποχή τότε του Παπαδήμου; Τον Πετσάλνικο. Μπορεί να ήταν αξιολογότερος ο κ. Πετσάλνικος, αλλά είχε αντοχή να σηκώνει εκείνη την εποχή, που παιζόταν η παραμονή μας στο ευρώ, την τύχη της χώρας;

Δεν αντιλαμβάνομαι, δηλαδή, γιατί πρέπει να μην είναι τεχνοκράτης και να είναι στην Αίθουσα αυτή. Μόνο σε αυτή την Αίθουσα είναι οι σοφοί; Γιατί αυτός ο αποκλεισμός; Δεν το καταλαβαίνω. Μόνο αυτή η Αίθουσα έχει δυνατότητα να βγάζει Πρωθυπουργούς;

Και αν ορφανέψει η Αίθουσα, θα μείνει η χώρα ακυβέρνητη; Τι λογικές τρελές είναι αυτές;

Είπατε, επίσης, για τη δωδεκαετία για τους Βουλευτές. Σε αυτό δεν έχω αντίρρηση, αλλά αν ζούσε ο Ελευθέριος Βενιζέλος, αν ζούσε ο Ανδρέας Παπανδρέου, θα του λέγαμε του Ανδρέα Παπανδρέου: «Συμπλήρωσε δώδεκα χρόνια, πήγαμε σπίτι σου τώρα! Τώρα πρέπει να αναλάβει ο κ. Σκανδαλίδης». Έτσι θα του λέγαμε;

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΣΚΑΝΔΑΛΙΔΗΣ: Γιατί αναφέρετε εμένα;

ΒΑΣΙΛΗΣ ΛΕΒΕΝΤΗΣ (Πρόεδρος της Ένωσης Κεντρώων): Δεν λέω για εσάς, ως παράδειγμα σας ανέφερα, επειδή είστε ενώπιόν μου. Σας εκτιμώ, το ξέρετε.

Υπάρχουν κάποιες στιγμές που η μοίρα μιας χώρας συνδέεται με κάποια άτομα. Αυτές οι γενικεύσεις, οι αποκλεισμοί είναι ακραίοι. Μπορεί η Αίθουσα να γέμισε οικογενειοκρατία, μπορεί σε αυτή την Αίθουσα να κούρασε το να φεύγουν οι Βουλευτές και να βάζουν το παιδί τους, τον ανιψιό τους, τον εγγονό τους, αλλά μην φθάνουμε και σε ακραία σημεία. Είναι ακραίο σημείο οι αποκλεισμοί. Δεν ξέρεις πώς θα το φέρει η μοίρα, πώς θα χρειαστεί η χώρα να βάλει στο τιμόνι της κάποιον άνθρωπο προκειμένου να λυγίσει.

Θέλω δε να δηλώσω πριν να αποχωρήσω από το Βήμα ότι προφανώς δεν θα ψηφίσω κανένα από τα άρθρα της Αναθεώρησης του Συντάγματος -λυπούμαι που το λέω αυτό- διότι θεωρώ γε-

λοίο το ότι έχει άλλα προς αναθεώρηση άρθρα ο ΣΥΡΙΖΑ, άλλα η Νέα Δημοκρατία. Και προϋπόθεση της ύπαρξης αναθεώρησης είναι να υπάρχει ένα μίνιμουμ συναίνεσης. Αφού δεν υπάρχει αυτό το μίνιμουμ συναίνεσης, πολεμούν να κοροϊδέσουν και βάζουν να ψηφίζει ο ένας τις προτάσεις του άλλου, ώστε να τις εφαρμόσουν με εκατόν πενήντα έναν στην επόμενη Βουλή. Οπότε, η Αναθεώρηση και όλα αυτά που λένε, «ο Τσίπρας στο προαύλιο, που μάζευε και έκανε ανακοινώσεις», θα γραφτούν στην ιστορία σαν τον γάμο του Καραγκιόζη.

Θέλω μόνο για τη Μακεδονία να πω, γιατί με ρώτησε ένας δημοσιογράφος: «Θα τη λέτε Βόρεια Μακεδονία;». Με ρώτησε σήμερα. Ακούστε, κύριοι: Αφού η απόφαση ελήφθη χωρίς δημοψήφισμα, χωρίς συμβούλιο Αρχηγών, χωρίς να ερωτηθεί ο ελληνικός λαός και με δεδομένο ότι ο ελληνικός λαός ήταν κατά τεράστια πλειοψηφία αντίθετος, εγώ προσωπικά λυπούμαι, αλλά από όποια θεσμική θέση και αν έχω εις το μέλλον, δεν θα την πω «Βόρεια Μακεδονία».

Εγώ έχω δηλώσει ότι μετά τις εκλογές η Ένωση Κεντρώων ζητάει αυξημένη εμπιστοσύνη από τον ελληνικό λαό και θα θέσω όρο για να στηρίξω κυβέρνηση –όχι να πάρω Υπουργεία, όχι να πάρω λάφυρα και ανταλλάγματα, γραμματείες, δεν θέλω τίποτα μαζί με τα έντεκα σημεία που έχει η Ένωση Κεντρώων –τα οποία συμφέρουν τη χώρα, δεν αφορούν εμένα ή κανέναν των Βουλευτών της Ένωσης Κεντρώων– να δεχθεί όποιος Πρωθυπουργός είναι, να κάνουν δημοψήφισμα εκ των υστέρων, για να δούμε αν ο ελληνικός λαός συμφωνεί με αυτό το έγκλημα που έγινε, που παρεχρήθη το όνομα της Μακεδονίας. Το έχω ορκιστεί, δεν θα υποχωρήσω. Το λέω δημοσίως.

Και ζητώ και από αυτό το Βήμα τη στήριξη του ελληνικού λαού για τη διενέργεια δημοψηφίσματος μετά τις εκλογές, προκειμένου να νομιμοποιηθεί η να θέσει σε παρανομία τις Πρέσβεις –είμαι βέβαιος ότι θα θέσει σε παρανομία ο ελληνικός λαός τις Πρέσβεις– και να ακυρωθεί η συμφωνία με διακήρυξη που θα κάνουμε στα Ηνωμένα Έθνη και στις μεγάλες δυνάμεις.

Είναι ένα έγκλημα που έγινε από ένα συγκεκριμένο κόμμα και έναν Πρωθυπουργό, το οποίο δεν μπορούμε να το καταπιούμε εμείς οι Έλληνες. Φτωχοί να είμαστε μπορούμε, να μας κόψουν τις συντάξεις και τους μισθούς μπορούμε, να προδοθεί η Μακεδονία δεν το μπορούμε!

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα της Ένωσης Κεντρώων)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΑ (Αναστασία Χριστοδουλοπούλου): Ο κ. Μιχαολιάκος, ο Πρόεδρος της Κοινοβουλευτικής Ομάδας της Χρυσής Αυγής, έχει τον λόγο.

Σας κάνω έκκληση, κύριε Μιχαολιάκο, για τον χρόνο, όχι ότι διαλέγω εσάς, αλλά βλέπω ότι έχουμε πολλούς ομιλητές ακόμα.

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΜΙΧΑΟΛΙΑΚΟΣ (Γενικός Γραμματέας του Λαϊκού Συνδέσμου - Χρυσή Αυγή): Κυρία Πρόεδρε, κυρίες και κύριοι Βουλευτές –όσοι έχετε απομείνει, τέλος πάντων, σε αυτή την Αίθουσα– εις ό,τι αφορά τον χρόνο, να είστε σίγουρη, κυρία Πρόεδρε, ότι δεν θα τον παραβιάσω. Δεν νομίζω ότι αξίζει τον κόπο να τον παραβιάσω.

Θα ασχοληθώ, όμως, πρώτα με τον διάλογο μεταξύ του Πρωθυπουργού και του Αρχηγού της Αξιωματικής Αντιπολιτεύσεως, ο οποίος κράτησε χρονικό διάστημα μεγαλύτερο των δύο ωρών. Και θα επισημάνω ότι είχα δηλώσει να μιλήσω στις πεντέμισι το απόγευμα και μιλάω τώρα.

Όμως, θα δώσω και μια εξήγηση γιατί βγήκε ο κ. Τσίπρας και ο κ. Μητσοτάκης αυτή την ώρα: Διότι είναι τόσο δημοφιλείς, τόσο ενδιαφέρον έχουν οι ομιλίες τους που δεν μπορούσαν να σταθούν απέναντι στο ντέρμπι Ολυμπιακού - Παναθηναϊκού στο μπάσκετ, που άρχιζε στις οκτώ το βράδυ. Αυτή είναι η πολιτική ζωή της χώρας!

Εις ό,τι αφορά τώρα τον χρόνο στον οποίο μίλησα, καίτοι το κόμμα μας ήρθε τρίτο στις τελευταίες εκλογές, διαλέξατε να μιλήσω τελευταίος. Εάν υπήρχαν και άλλα κόμματα, θα μας βάζατε ακόμα πιο πίσω, αλλά δυστυχώς σας τέλειωσαν. Διαλύσατε δύο κόμματα για τους γνωστούς λόγους.

Πριν να αναφερθώ, όμως, στα της Αναθεώρησης του Συντάγματος, απορώ για το θράσος σας να μιλάτε για το Σύνταγμα και έχω μπροστά μου μία απάντηση από τις πολλές που δίνουν οι Υπουργοί του ΣΥΡΙΖΑ προς τους Βουλευτές της Χρυσής

Αυγής, όταν καταθέτουν ερωτήσεις. Η απάντηση αυτή λέει: «Σας γνωστοποιούμε ότι εν όψει εκκρεμούς δίκης για σύσταση εγκληματικής οργάνωσης, στην οποία ερευνάται η συμμετοχή και η ένταξη της πλειοψηφίας των Βουλευτών της Χρυσής Αυγής, θα απέχουμε από απαντήσεις που μας τίθενται από τον ως άνω ή άλλον Βουλευτή της Χρυσής Αυγής για λόγους συνταγματικής και κοινοβουλευτικής τάξης».

Και έψαξα το Σύνταγμα και το Σύνταγμα λέει ακριβώς το αντίθετο, ότι είστε υποχρεωμένος, κύριε Φάμελλε –που είστε μέσα στην Αίθουσα– να απαντάτε. Και μην νομίζετε ότι θα σώσετε την μολοσεβίκικη τιμή σας ως «μετανοούσα Μαγδαληνή», την ίδια στιγμή που έχετε γίνει τσιράκι του ΝΑΤΟ, μη απαντώντας στη Χρυσή Αυγή.

Επί της ουσίας, το τεκμήριο της αθωότητας του κατηγορουμένου, το οποίο δεν σέβεστε, έχει καθιερωθεί για πρώτη φορά μετά τη Γαλλική Επανάσταση –την οποία πιστεύετε, εμείς δεν την πιστεύουμε– στη Διακήρυξη των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου και του Πολίτη στο άρθρο 9. Σήμερα κατοχυρώνεται στο άρθρο 6 της παραγράφου 2 της Ευρωπαϊκής Συνθήκης για τα δικαιώματα του ανθρώπου. Αυτό το τεκμήριο σημαίνει ότι κάθε άνθρωπος θεωρείται αθώος μέχρι αποδείξεως του εναντίου και η πολιτεία μέσω των οργάνων της οφείλει να αποδείξει την ενοχή του κατηγορουμένου και όχι ο κατηγορούμενος την αθωότητά του.

Και εσείς, πριν να αποφανθεί η δικαιοσύνη, μας καταδικάζετε. Παριστάνετε τους σοσιαλδημοκράτες, αλλά πίσω από το λακάρισμα αυτής της σοσιαλδημοκρατίας –την οποία μολιάσατε με μπόλικα στελέχη του ΠΑΣΟΚ και πολλές δηλώσεις καλής συνεργασίας με το ΝΑΤΟ– πίσω από αυτή τη λάκα της σοσιαλδημοκρατίας παραμένει ο μολοσεβίκος που δεν πιστεύει σε καμμία ελευθερία και σε καμμία δημοκρατία.

Παραδείγματα. Προ ημερών είχατε οργιστεί γιατί κάποιοι πολίτες όχι μόνο στη Μακεδονία, αλλά και σε ολόκληρη την Ελλάδα αντιδρούσαν για τη Συμφωνία των Πρεσπών. Και τους καταγγείλατε λίγο πολύ ως τρομοκράτες.

Και όμως, τρομοκρατική επίθεση έγινε κατά των γραφείων της Χρυσής Αυγής τα ξημερώματα της Δευτέρας 11 Φεβρουαρίου πριν από δύο ημέρες από τους γνωστούς αγνώστους του «κόκκινου» παρακράτους που δεν συλλαμβάνετε ποτέ. Στις τρεις τα ξημερώματα έγινε η επίθεση, έβαλαν σκάλα, ανέβηκαν στον πρώτο όροφο, ανενόχλητοι, σε κεντρικό σημείο δίπλα από τη νέα εθνική οδό. Καήκαν πολιτικά γραφεία. Και συμπτωματικά αυτή η επίθεση έγινε την ίδια στιγμή που ένα ολόκληρο σύστημα δηλώνει έντρομο από την άνοδο της Χρυσής Αυγής.

Επίσης, στο ίδιο γραφείο είχε γίνει επίθεση τον Ιούνιο του 2017. Είχαμε επιστήσει την προσοχή στις αρμόδιες αρχές, αλλά δεν έδωσαν καμμία σημασία.

Επαναλαμβάνω προς τον ελληνικό λαό όπως έχει τη δυνατότητα να δει αυτή την εικόνα μέσα από έναν μόνο τηλεοπτικό σταθμό που είναι υποχρεωτικός και δεν μπορείτε να τον κόψετε, το Κανάλι της Βουλής, το οποίο –σημειωτέον– είμαστε από το 2012 Βουλευτές της ελληνικής Βουλής και δεν έχει αφιερώσει ούτε ένα λεπτό σε Βουλευτή της Χρυσής Αυγής. Αυτό είναι δημοκρατία; Ντροπή σας!

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα της Χρυσής Αυγής)

Όσο για την περίφημη πολιτική σκευωρία εις βάρος της Χρυσής Αυγής, την ομολογούν οι ίδιοι οι αρχιτέκτονές της –κυριολεκτικά και μεταφορικά–, όπως ο κ. Κυριάκος Μητσοτάκης, που την Παρασκευή στις 8 Φεβρουαρίου δήλωσε: «Ήταν η Νέα Δημοκρατία, όμως, που οδήγησε τη Χρυσή Αυγή στο εδώλιο. Αυτά, όμως, επιμένετε να τα ξεχνάτε. Δεν σας βολεύουν. Ας μην πιάνετε, λοιπόν, τη Νέα Δημοκρατία στο στόμα σας και να κάνετε ανιστόρητες αναφορές στην ακροδεξιά και σταματήστε, επιτέλους, να συκοφαντείτε την αυθόρμητη πατριωτική αντίδραση στη Συμφωνία των Πρεσπών».

Α, ώστε έτσι, λοιπόν! Η Νέα Δημοκρατία οδήγησε τη Χρυσή Αυγή στο εδώλιο και καμμία δικαιοσύνη! Σε ό,τι αφορά την «αυθόρμητη πατριωτική αντίδραση στη Συμφωνία των Πρεσπών» εγώ ξέρω ότι η Νέα Δημοκρατία σήμερα δεν δεσμεύεται ότι θα ακυρώσει τη συμφωνία. Λέει ότι θα τη σεβαστεί. Επιφανή δε στελέχη της λένε ότι θα αποκαλούν το κράτος των Σκοπίων «Βόρειο Μακεδονία».

Εμείς ως Χρυσή Αυγή το δηλώνουμε: Δεν υπάρχει για εμάς κράτος Βόρειος Μακεδονία!

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα της Χρυσής Αυγής)

Έχουμε, όμως, εδώ μία διαμάχη. Από τη μια, η Νέα Δημοκρατία απευθύνεται στον ΣΥΡΙΖΑ και λέει ότι συνεργάζεται με τη Χρυσή Αυγή και είναι χορηγός της Χρυσής Αυγής. Από τον ΣΥΡΙΖΑ πάλι εκτοξεύονται βέλη προς τη Νέα Δημοκρατία ότι ενισχύει τη Χρυσή Αυγή. Μην τσακώνεστε. Δεν την ενισχύει ούτε η Νέα Δημοκρατία ούτε ο ΣΥΡΙΖΑ. Ο ελληνικός λαός την ενισχύει.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα της Χρυσής Αυγής)

Και μάλιστα, έχουμε στοιχεία ποιοτικά στις πολιτικές έρευνες, που θα έπρεπε να σας προβληματίσουν, όπως το γεγονός ότι δεύτερο κόμμα στους νέους στις ηλικίες από δεκαεπτά έως τριάντα τεσσάρων ετών είναι η Χρυσή Αυγή, όπως και ότι πρώτο κόμμα στους αγρότες, με ποσοστό μεγαλύτερο του 20%, είναι η Χρυσή Αυγή. Αυτό δεν το έκανε ούτε η Νέα Δημοκρατία ούτε ο ΣΥΡΙΖΑ. Το έκαναν οι αγωνιστές της Χρυσής Αυγής και ένας ολόκληρος λαός που βλέπει κάτω από τα λάβαρά μας τη μοναδική ελπίδα για ελευθερία, για αποκατάσταση της εθνικής τιμής και της αξιοπρέπειας.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα της Χρυσής Αυγής)

Μίλησε ο κ. Τσίπρας για πολλά και του απάντησε επίσης με πολλά ο κ. Μητσοτάκης.

Θα σταθώ στην ομιλία μου της 14^{ης} Νοεμβρίου του 2018 όταν έγινε η πρώτη συζήτηση για την Αναθεώρηση του Συντάγματος. Αναφέρθηκα στο άρθρο 4 που ορίζει ότι οι Έλληνες είναι ίσοι ενώπιον του νόμου και στην παράγραφο 6 του άρθρου 4 όπου αναφέρεται ότι «κάθε Έλληνας που μπορεί να φέρει όπλα είναι υποχρεωμένος να συντελεί στην άμυνα της πατρίδας, σύμφωνα με τους ορισμούς των νόμων». Και βεβαίως, υπήρξε η Αναθεώρηση του 2001, του Σημίτη, που ορίζει ότι η διάταξη της παραγράφου 6 δεν αποκλείει να προβλέπεται με νόμο η λεγόμενη «εναλλακτική θητεία». Προτεínουμε η εναλλακτική θητεία να καταργηθεί. Όλοι οι Έλληνες στον στρατό. Και μάλιστα, σύμφωνα με την πρόταση της Χρυσής Αυγής πρέπει να είναι υποχρεωτική η στράτευση και ανδρών και γυναικών στα δεκαοκτώ έτη, γιατί μόνο έτσι θα αντιμετωπιστούν τα προβλήματα προσωπικού στις Ένοπλες Δυνάμεις μας. Φυσικά, δεν πήραμε απάντηση στο θέμα αυτό και ούτε έχουμε τη δυνατότητα, λόγω του περιορισμένου αριθμού των Βουλευτών μας ακόμη, να προτείνουμε συγκεκριμένα πράγματα για την Αναθεώρηση του Συντάγματος.

Πέρασαμε στο άρθρο 3, για το οποίο όταν ο κ. Μητσοτάκης έθεσε κάποιους όρους, προκειμένου τα αναθεωρητέα άρθρα του ΣΥΡΙΖΑ να γίνουν αποδεκτά και να δεχθεί και ο ΣΥΡΙΖΑ τις προτάσεις της Νέας Δημοκρατίας, δεν ανέφερε το άρθρο 3. Ανέφερε το άρθρο 16 για τα ιδιωτικά πανεπιστήμια και το άρθρο 24. Πέρασε στα ψιλά το άρθρο 3, το οποίο αφήνει χιλιάδες ελληνικές οικογένειες, τις οικογένειες του προσωπικού του ιερού κλήρου της Ελλάδος σε μία αβεβαιότητα, δεν κατοχυρώνεται η θέση του στον δημόσιο τομέα. Προπαντός, όμως, η πρόταση του ΣΥΡΙΖΑ για την αναθεώρηση του άρθρου 3 λέει: «Προτείνουμε την αναδιτύπωση και τον εκσυγχρονισμό του άρθρου 3, προκειμένου να κατοχυρωθεί ρητά η θρησκευτική ουδετερότητα του κράτους, με διατήρηση πάντως για ιστορικούς λόγους της αναγνώρισης της ορθόδοξης θρησκείας ως επικρατούσας θρησκείας». Επίσης, όμως, λέει συγκεκριμένα: «Συμπτίσσεται με πρότασή μας το άρθρο 3 σε μία παράγραφο και προτάσσεται η διακήρυξη ότι η ελληνική πολιτεία είναι θρησκευτικά ουδέτερη και ότι δεν υπάρχει επικρατούσα θρησκεία. Δεν αποτελεί ο όρος "επικρατούσα θρησκεία" αναγνώριση επίσημης κρατικής θρησκείας».

Θεωρούμε την αναθεώρηση του άρθρου αυτού πραγματική βόμβα στα θεμέλια του ελληνικού κράτους, όπως ιδρύθηκε από την Α' Εθνοσυνέλευση των Ελλήνων. Σας διαβάζω από τη διακήρυξη της Επιδαύρου της 1^{ης} Ιανουαρίου του 1822 «Το προσωρινό πολίτευμα της Ελλάδος»: «Εν ονόματι της Αγίας και Αδιαφρότου Τριάδος, το Ελληνικόν Έθνος, το υπό την φρικώδη οθωμανικήν δυναστείαν, μη δυνάμενον να φέρει τον βαρύτατον και απараδειγμάτιστον ζυγόν της τυραννίας και αποσείσαν αυτον μεγάλας θυσίας, κηρύττει σήμερον διά των νομίμων παραστάσεων του, εις Εθνικόν συνηγμένον Συνέλευσιν, ενώπιον Θεού και ανθρώπων, την πολιτικήν αυτού ύπαρξιν και ανεξαρτησίαν». Στο όνομα της

Αγίας Τριάδος ιδρύθηκε το ελληνικό κράτος. Δεν ιδρύθηκε στο όνομα κανενός φιλελευθερισμού, καμμίας Γαλλικής Επανάστασης, στο όνομα του Χριστού και της Ελλάδας ιδρύθηκε το κράτος μας.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα της Χρυσής Αυγής)

Δεν μπορείτε να το διαλύσετε και να ξέρετε ότι είναι πολύ κωμικό να παίζετε το ρόλο του Δαντόν, του Ροβεσπιέρου, του Σαιν Ζυστ, όντας πραγματικά μια ιστορική παρένθεση στον τόπο.

Σε όλους εσάς, όμως, απαντά ο στρατηγός Μακρυγιάννης, που τον καπηλεύτηκε κατά κόρον η Αριστερά, ο οποίος εκείνα τα δύσκολα χρόνια της βαυαροκρατίας είχε γράψει τα εξής: «Και βγήκαν τώρα κάποιοι δικοί μας κυβερνήτες Έλληνες, σπορά της εβραϊουργίας, που είπαν να μας σβήσουν την αγία πίστη, την Ορθοδοξία, διότι η Φραγκία δεν μας θέλει με τέτοιο ντύμα ορθόδοξο». Αυτά έλεγε ο στρατηγός Μακρυγιάννης, τον οποίον καπηλεύεσθε, και θα πρέπει να αναλογιστείτε ότι αυτά που κάνετε είναι πύργος στην άμμο.

Επίσης, στην εισήγησή μου για την Αναθεώρηση του Συντάγματος τον Νοέμβριο του 2018 είχα αναφερθεί στο άρθρο 27, που επιτρέπει την αλλαγή των ορίων της επικρατείας με την απόλυτη πλειοψηφία του όλου αριθμού των Βουλευτών.

Και έρχομαι στο άρθρο 28 που μας απασχόλησε και το οποίο εσείς αναθεωρείτε μιλώντας για δημοψηφίσματα. Αλήθεια, πιο σοβαρό ζήτημα είναι ο εκλογικός νόμος ή η πρόταση Γιούνκερ που την φέρατε σε δημοψήφισμα, ώστε να απαιτείται η πλειοψηφία των εκατόν ογδόντα ψήφων, από το ζήτημα της Μακεδονίας μας, που είναι πρόσφατο, και για το οποίο δεν κάνατε δημοψήφισμα;

Και επειδή αναφέρθηκε το θέμα και από προηγούμενο ομιλητή, εμείς οι δεκαέξι Βουλευτές της Χρυσής Αυγής, καταθέσαμε πρόταση για δημοψήφισμα σε όλους τους Βουλευτές του ελληνικού Κοινοβουλίου και απάντηση δεν πήραμε. Σταθερή και πάγια η θέση μας ότι θα πρέπει να γίνει δημοψήφισμα για το θέμα της Μακεδονίας μας.

Είς ό,τι αφορά το άρθρο 62 -βουλευτική ασυλία- και το άρθρο 86 -ασυλία Υπουργών, νόμος περί ευθύνης Υπουργών αν θέλετε- έχετε ένα μεγάλο ψέμα μέσα σε αυτήν εδώ τη Βουλή, ότι τα αλλάζετε. Δεν αλλάζετε τίποτε. Παραμένουν οι ίδιες ακριβώς διαδικασίες.

Και αφήνετε, λέγοντας αν δεν είναι πολιτικά αδικήματα και είναι άλλης κατηγορίας. Γενίκευση, η οποία χωρεί κάθε είδους απάτη. Τι άλλη κατηγορία;

Εδώ, μέσα στη Βουλή, από το 1974 έχετε δώσει βουλευτική ασυλία για ακάλυπτες επιταγές, για ξυλοδαρμούς, για συκοφαντίες. Πρόσφατα, με τον νόμο «περί ευθύνης Υπουργών» απαλλάξατε τον κάποτε συνέταιρό σας -και για μένα, ακόμα συνέταιρό σας- Πάνο Καμμένο για συκοφαντική δυσφήμιση. Μέσα στο πλαίσιο των πολιτικών καθηκόντων είναι η συκοφαντική δυσφήμιση;

Δεν θα ψηφίσουμε την Αναθεώρησή σας και ελπίζουμε κάποτε να έχουμε την πλειοψηφία, να ψηφιστεί εδώ ένα Σύνταγμα στο οποίο θα καταργηθεί η εναλλακτική θητεία, θα καταργηθεί το άρθρο 28 για εκχώρηση εθνικής κυριαρχίας. Πιστεύουμε σε μία Ελλάδα ελεύθερη και όχι σε ένα προτεκτοράτο. Και προτεκτοράτο είναι ένα κράτος που με νόμο μπορεί να εκχωρεί την εθνική του κυριαρχία.

Σας ευχαριστώ.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα της Χρυσής Αυγής)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΑ (Αναστασία Χριστοδουλοπούλου): Καλώ στο Θήμα τον κ. Σταύρο Θεοδωράκη.

ΣΤΑΥΡΟΣ ΘΕΟΔΩΡΑΚΗΣ: Κυρίες και κύριοι, θα μου επιτρέψετε να ξεκινήσω από μια εικόνα της εφηβείας μου.

Τέλη της δεκαετίας του 1970, Αρσάκειο Μέγαρο, εκεί που κάποτε ήταν τα δικαστήρια. Τα περιπολικά σταματούν στη Σανταρόζα και καταβάζουν τη «σοδειά» της νύχτας. Ανάμεσά τους και μοιχούς, γυναικες και άνδρες δηλαδή γυμνούς, τυλιγμένους με σεντόνια, δεμένους ανά ζευγάρι με χειροπέδες, να τους δει ο εισαγγελέας, να πιστοποιήσει τη μοιχεία. Αυτό ήταν τότε το κανονικό, το νόμιμο, το ηθικό, μέχρι να έρθει ο Ανδρέας Παπανδρέου το 1981 και να αποποινικοποιήσει τη μοιχεία μέσα σε έντονες διαμαρτυρίες της Εκκλησίας, αλλά -προσέξτε- και της Νέας Δημοκρατίας.

Οι νόμοι, λοιπόν, οι κανόνες, το θεσμικό πλαίσιο και τελικά το Σύνταγμα δεν είναι γραμμένα σε πλάκες από γρανίτη. Πρέπει να αλλάζουν, πρέπει να συγκλίνουν με την εξέλιξη της κοινωνίας, της επιστήμης και του πολιτισμού και τελικά να πηγαίνουν κοντά και να απαντούν στις ανάγκες των πολιτών.

Η πρόταση που κάνει το Ποτάμι είναι να αλλάξουμε -και θα επιμελούμε- πρώτα απ' όλα, το άρθρο 110 του Συντάγματος. Η Αναθεώρηση του Συντάγματος δεν μπορεί να συνεχίζει να είναι μια μααραθώνια διαδικασία, να σκεφτόμαστε κάτι σήμερα και να το υλοποιούμε μετά από επτά, οκτώ, δέκα χρόνια. Πρέπει να πάψει να είναι αυτή η Ελλάδα.

Προτείνουμε η Βουλή να μπορεί να προχωρήσει σε αναθεώρηση άρθρων του Συντάγματος με πλειοψηφία των 2/3. Το νέο Σύνταγμα πρέπει να κατοχυρώνει την αλληλεγγύη μεταξύ των γενεών, τη διασφάλιση όλων των δικαιωμάτων σε όλους τους πολίτες, την προστασία της βιοποικιλότητας και την αντιμετώπιση της κλιματικής αλλαγής. Η διαγενεακή δικαιοσύνη, τα σύγχρονα ατομικά δικαιώματα, η βιοποικιλότητα δεν μπορεί να είναι τροπολογίες σε ένα νομοσχέδιο. Πρέπει να είναι πλέον συνταγματικοί κανόνες.

Πάμε επιγραμματικά στα σημαντικά θέματα που θα πρέπει να μας απασχολήσουν. Τα είπε, άλλωστε, ξεκάθαρα και μελετημένα ο Αντιπρόεδρος του Ποταμιού, ο κ. Γιώργος Μαυρωτάς.

Μη κρατικά πανεπιστήμια: Θέλω να ξεκινήσω με αυτό. Ο παραλογισμός, νόμιζα ότι είχατε αποφασίσει και εσείς, κύριοι του ΣΥΡΙΖΑ, ότι πρέπει να τελειώσει. Θα έπρεπε η χώρα εδώ, σε αυτό το θέμα να πάψει να είναι Νότια Βαλκάνια. Ήδη έχουμε χάσει πολύ χρόνο και πολύ χρήμα. Η Τουρκία -τα ξέρετε, τα έχουμε ξαναπει- έχει περισσότερους από πενήντα χιλιάδες ξένους φοιτητές στα ιδιωτικά της πανεπιστήμια. Ο κ. Τσίπρας, άλλωστε, αν θυμάμαι καλά, είναι και ο ίδιος επίτιμος διδάκτορας ενός ιδιωτικού πανεπιστημίου της Σμύρνης, τρόπαιο από μια προηγούμενη επίσκεψή του στην Τουρκία.

Δεν μπορεί, λοιπόν, κύριοι του ΣΥΡΙΖΑ, να επιβιώνει ακόμα η λογική της χούντας, που έλεγε τότε ότι τα ιδιωτικά πανεπιστήμια θα καταστρέψουν την παιδεία, γιατί θα σταματήσει ο έλεγχος του κράτους. Ο κ. Τσίπρας είχε πει στη Βουλή: «Δεν κάνω μη κρατικά πανεπιστήμια, γιατί τότε ο προϋπολογισμός της παιδείας πρέπει να μοιράζεται στα δημόσια και τα μη κρατικά πανεπιστήμια». Είναι ψέμα. Ή τον έχουν παραπληροφορήσει ή παραπληροφορεί ο ίδιος τη Βουλή και τον λαό.

Εμείς προτείνουμε συγκεκριμένα, για να απαντήσουμε σε αυτό το πρόβλημα που θέτει η πλευρά της Κυβέρνησης, να ακολουθήσουμε το παράδειγμα της Ισπανίας αλλά και της Γερμανίας και να απαγορεύσουμε ρητά την οικονομική ενίσχυση των μη κρατικών πανεπιστημίων από τον προϋπολογισμό του κράτους.

Πάμε στο μείζον θέμα: Πρόεδρος της Δημοκρατίας. Έχουμε μία πρόταση που πιστέψαμε ότι θα μπορούσε να γίνει αποδεκτή. Τι λέμε, δηλαδή; Αυτό είναι το ερώτημα όλων: Έχουμε τις τρεις πρώτες ψηφοφορίες. Αν, λοιπόν, μετά την τρίτη ψηφοφορία αποδεικνύεται ότι δεν έχουμε Πρόεδρο, τι κάνουμε;

Εμείς λέμε, λοιπόν, ότι η εκλογή μπορεί να γίνει με απλή αναλογική από ένα διευρυμένο εκλεκτορικό σώμα. Έχουμε τους Βουλευτές που ψηφίζουν στις τρεις ψηφοφορίες. Προσθέτουμε εμείς τους Ευρωβουλευτές. Γιατί ένας Ευρωβουλευτής στο θέμα της εκλογής του Προέδρου της Δημοκρατίας να μην έχει άποψη;

Προτείνουμε, λοιπόν, ένα διευρυμένο εκλογικό σώμα με τους Ευρωβουλευτές, με τους περιφερειάρχες και με τους δημάρχους των είκοσι ενός μεγαλύτερων πληθυσμιακά δήμων. Είναι μία πρόταση που έχουμε πάρει από τον συνταγματολόγο κ. Αλιβιζάτο και είναι μια πρόταση που απαντά στο αδιέξοδο και στην πρόταση, που θεωρώ ότι έχει στοιχεία λαϊκισμού, να καταφεύγουμε στον λαό για να καλύψουμε το αδιέξοδό μας.

Είναι διχαστική η πρόταση του ΣΥΡΙΖΑ, να καταφεύγουμε δηλαδή στον λαό, επειδή η Βουλή δεν μπορεί να ψηφίσει Πρόεδρο της Δημοκρατίας. Χαιρόμαστε που η Νέα Δημοκρατία άλλαξε θέση, γιατί στην αρχή του χειμώνα υποστήριζε και αυτή την εκλογή του Προέδρου της δημοκρατίας από τον λαό.

Σχέσεις Κράτους - Εκκλησίας. Πρέπει να τολμήσουμε και πρέπει να δείξει θάρρος και η Εκκλησία. Όπως έγραφε και ο Σταύρος Τσακουράκης, ο χωρισμός Κράτους και Εκκλησίας απαιτεί

σοβαρότητα, συμμαχία με τους πιστούς, που αντιλαμβάνονται ότι ο χωρισμός θα είναι ευεργετικός όχι μόνο για το κράτος, αλλά και για την ίδια τους τη θρησκεία, με απόλυτο σεβασμό, βέβαια, στην πίστη του καθενός και στο δικαίωμα της λατρείας του.

Δεν νοείται πρόοδος -και εδώ απευθυνόμαστε κυρίως προς τη μεριά της Νέας Δημοκρατίας- με όρους του 19^{ου} αιώνα. Και είναι υποκριτικό -τώρα αναφέρομαι στους συναδέλφους του ΣΥΡΙΖΑ- να μιλάτε για θρησκευτική ουδετερότητα. Μας καλείτε να αλλάξουμε μαζί το άρθρο 3 και δεν αγγίζετε το άρθρο 16 παράγραφος 2, το άρθρο δηλαδή που λέει ότι το κράτος -προσέξτε, το κράτος- όχι η Εκκλησία, έχει σαν αποστολή την ανάπτυξη της θρησκευτικής συνείδησης, όχι της δημοκρατικής συνείδησης. Πρέπει, λοιπόν, να αλλάξει και το άρθρο 16 παράγραφος 2, αν θέλουμε να αλλάξουμε το κεφάλαιο των σχέσεων της Εκκλησίας με το Κράτος.

Δικαιοσύνη. Προτείνουμε η επιλογή της ηγεσίας της δικαιοσύνης να μην είναι αρμοδιότητα της εκτελεστικής εξουσίας. Να επιλέγονται οι πρόεδροι των ανωτάτων δικαστηρίων από την Επιτροπή Θεσμών και Διαφάνειας της Βουλής με πλειοψηφία 3/5 των μελών της μεταξύ πέντε λειτουργών του κάθε ανώτατου δικαστηρίου, που θα έχουν υποδειχθεί κατόπιν μυστικής ψηφοφορίας της ολομέλειάς του.

Αν δεν συγκεντρώνει καμμία πρόταση την πλειοψηφία των 3/5, την επιλογή να κάνει ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας.

Δικαιώματα: Εμείς θα επιμελούμε να λέμε ότι όλα τα δικαιώματα στους ομοφυλόφιλους δεν απειλούν την ελληνική οικογένεια και βέβαια δεν απειλούν την πατρίδα, όπως κάποιοι λένε ακόμη και σήμερα. Κανείς δεν κινδυνεύει από τον σεβασμό της πραγματικότητας. Από το αντίθετο κινδυνεύουμε, από την υποκρισία και την καταπίεση. Η διαφορετικότητα στον σεξουαλικό προσανατολισμό πρέπει να είναι ένα δικαίωμα γραμμένο στο Σύνταγμα μας και δεν καθιστά κανέναν πολίτη δεύτερης κατηγορίας. Είναι και αυτοί φορολογούμενοι, είναι ψηφοφόροι, είναι αγρότες, είναι επιστήμονες, είναι επιχειρηματίες, είναι πολιτικοί, είναι άνεργοι, είναι κάποιοι από εμάς και δεν είναι κάποιοι παρακατιανό.

Πάμε στο τελευταίο μεγάλο κεφάλαιο: Πολιτική ασυλία Υπουργών και βουλευτική ασυλία. Είναι οι πολιτικοί κάτι διαφορετικό; Είναι μια άλλη κάστα; Ανήκουν σε μια κάστα διαφορετική από τους υπόλοιπους πολίτες; Αυτό είναι το ερώτημα και εκεί πρέπει να δοθεί απάντηση. Προφανώς όλοι θα πούμε ότι η απάντηση είναι «όχι» και όλοι θα ομολογήσουμε ότι είναι αδιανόητο να παραγράφονται τα αδικήματα των Υπουργών πολύ γρηγορότερα απ' αυτά των πολιτών.

Όμως, αναρωτιέμαι: Γιατί αρνείται η Βουλή, γιατί αρνούνται τα δύο μεγάλα κόμματα να εκσυγχρονίσουμε το καθεστώς της ασυλίας των Βουλευτών; Γιατί θέλετε να είναι τα δύο μεγάλα κόμματα αυτά που θα αποφασίζουν ποιος θα έχει ασυλία και ποιος όχι; Γιατί θέλετε συναλλαγή και μικροκομματικό παζάρι;

Εμείς προτείνουμε συγκεκριμένα η ασυλία ή μη των Βουλευτών να μην είναι πλέον αρμοδιότητα της Βουλής, να μη σπίνονται πλειοψηφίες, αλλά να αποφασίζει γι' αυτήν ένα δικαστικό συμβούλιο με πλειοψηφία δικαστών και εισαγγελέων του εφετείου.

Κυρίες και κύριοι, θα επιμείνω: Για να δούμε την Ελλάδα αλλιώς -αυτό θέλει το Ποτάμι- τη Βουλή αλλιώς, το Σύνταγμα αλλιώς, θα πρέπει να προσπαθήσουμε πολύ. Δεν είμαστε αισιόδοξοι. Ο συντηρητισμός και ο λαϊκισμός είναι στη φύση των κομμάτων και των συστημάτων εξουσίας. Το αποδεικνύει αυτό και η παρούσα και η εξέλιξη και η πορεία της Κυβέρνησής σας. Γι' αυτό οι πολίτες πρέπει να ενισχύσουν μια ξεχωριστή φωνή που δεν δημαγωγεί, δεν λαϊκίζει και δεν σιωπά μπροστά στον φόβο του πολιτικού κόστους. Αυτή η φωνή σήμερα στην Ελλάδα είναι δυστυχώς μόνο η φωνή του Ποταμιού, η φιλελεύθερη φωνή που τολμάει στην υπόθεση του Συντάγματος να λέει συγχρόνως «να» στα μη κρατικά πανεπιστήμια, «να» στη θρησκευτική ουδετερότητα. Κανένα άλλο κόμμα δεν τολμά να πει αυτά τα αυτονόητα σε μια χώρα που θέλουμε να είναι σύγχρονη και ευρωπαϊκή.

Σας ευχαριστώ.

(Χειροκροτήματα)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΑ (Αναστασία Χριστοδουλοπούλου): Ευχαριστούμε κι εμείς.

Τώρα θα συνεχίσουμε με τον κατάλογο των ομιλητών. Ο πρώτος ομιλητής, μετά απ' ό,τι μεσολάβησε, είναι ο κ. Κουτσούκος από τη Δημοκρατική Συμπαράταξη. Μετά είναι η κ. Τριανταφύλλου και μετά θα δώσω τον λόγο στον κ. Ηλιόπουλο.

Κύριε Κουτσούκο, έχετε τον λόγο για επτά λεπτά.

ΓΙΑΝΝΗΣ ΚΟΥΤΣΟΥΚΟΣ: Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, ζήτησα μια αντιπαράθεση του κ. Τσίπρα με τον κ. Μητσοτάκη, μακριά από το πνεύμα της συζήτησης που πρέπει να διέπει μια κορυφαία διαδικασία, όπως είναι η συνταγματική Αναθεώρηση και μακριά και από εκείνα που συμφωνήσαμε χθες με τον Πρόεδρο της Βουλής ότι η συνταγματική Αναθεώρηση είναι αποκλειστικό δικαίωμα και δυνατότητα και εντολή του λαού προς τους Βουλευτές και όχι προς τους Αρχηγούς και τους Υπουργούς.

Εν πάση περιπτώσει, το μόνο που δεν προέκυψε απ' αυτή την αντιπαράθεση του κ. Τσίπρα με τον κ. Μητσοτάκη είναι ότι το Σύνταγμα πρέπει να λείει και το όνομα του Προέδρου της Δημοκρατίας, δηλαδή να «συνταγματικοποιήσουμε» την εκλογή του κ. Προκοπίου Παυλόπουλου μέσα απ' αυτή την πρόταση του κ. Τσίπρα, γιατί κατά τα άλλα η αντιπαράθεση ήταν κενή περιεχομένου -για να μη χρησιμοποιήσω πιο βαριά έκφραση- του τύπου «ψηφίστε εσείς τις δικές μας προτάσεις, να ψηφίσουμε κι εμείς τις δικές σας». Προφανώς αυτή η αντιπαράθεση είναι, όπως είπα, κενή περιεχομένου και ευτελίζει τη διαδικασία.

Θέλω να ξεκινήσω την τοποθέτησή μου με δύο ζητήματα που προκύπτουν από την κατά σύστημα στρεψοδικία του κ. Τσίπρα. Ο κ. Λοβέρδος κατέθεσε μία δήλωση στα Πρακτικά -δεν ήθελε να διακόψει τη συζήτηση- η οποία λέει ότι ο κ. Τσίπρας μπροστά στο αδιέξοδο του και στην ομολογία της ήττας του, παρουσιάζει σενάρια συμμετοχής του Κινήματος Αλλαγής με τη Νέα Δημοκρατία στην εκλογή ενός Προέδρου της Δημοκρατίας με εκατόν πενήντα μία ψήφους.

Αυτό, κυρίες και κύριοι, εμάς δεν μας αφορά. Προφανώς εκδηλώνει τον φόβο του κ. Τσίπρα για την παρουσία μας στην επόμενη Βουλή, που πιστεύουμε ότι θα είναι ισχυρή. Όπως εξήγησαν η κ. Γεννηματά και οι εισηγητές μας, εμείς διεκδικούμε -και πιστεύω ότι θα τα καταφέρουμε, ανατρέποντας τους πολιτικούς συσχετισμούς- να είμαστε μέρος εκείνης της πλειοψηφίας των εκατόν ογδόντα Βουλευτών που θα καθορίσει την ουσία των αναθεωρητέων διατάξεων του Συντάγματος, γιατί αυτό είναι το πραγματικό διακύβευμα της συνταγματικής Αναθεώρησης και της επόμενης εκλογικής αναμέτρησης.

Η άλλη στρεψοδικία του κ. Τσίπρα -που κατά σύστημα στρεψοδικεί- ήταν ότι το 2008 στην Αναθεώρηση εμείς δεν καταφέραμε να αναθεωρήσουμε το άρθρο περί ευθύνης Υπουργών. Θέλω να θυμίσω στον νεαρό κ. Τσίπρα, που έχει μνήμη λωτοφάγου, εγώ που είμαι λίγο μεγαλύτερος, αλλά όχι τόσο μεγάλος για να ξεχνάω, ότι η μόνη διάταξη που αναθεωρήθηκε μετά τη δική μας αποχώρηση από τη Βουλή λόγω των μεθοδεύσεων που έκανε ο κ. Τραγάκης τότε στο άρθρο 24, ήταν η ψήφιση για την κατάργηση του ασυμβίβαστου. Ένα και μοναδικό άρθρο αναθεωρήθηκε το 2008. Γι' αυτό καταστράφηκε εκείνη η Αναθεώρηση, την οποία συμφώνησε η Νέα Δημοκρατία με την ηγεσία του ΣΥΡΙΖΑ. Αυτά για να μαθαίνει ο κ. Τσίπρας.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, έρχομαι σε ορισμένα από τα ζητήματα που ήθελα να λύξω με την τοποθέτησή μου.

Ξεκινώ πάλι από τον κ. Τσίπρα, ο οποίος μίλησε για έναν διάλογο που ήταν πλατύς με τα κοινωνικά κινήματα, για τις εμπειρίες από τη μνημονιακή περίοδο, τις προτάσεις του για την ενίσχυση του Κοινοβουλίου κ.ο.κ..

Έχω την εντύπωση ότι ο κ. Τσίπρας μίλαγε σε άλλο Κοινοβούλιο και για άλλο θέμα, διότι πλανάται ένα βασικό ερώτημα που δεν έχει απαντηθεί: Γιατί αυτή η Αναθεώρηση, που διατυμπανίστηκε και μάλιστα με όρους θεατρικούς εδώ και περίπου δύο χρόνια, κατέληξε να είναι μια ευτελισμένη διαδικασία και μάλιστα με μια προσπάθεια του Προέδρου της Βουλής να μη μιλήσουν οι Βουλευτές, στην οποία αντέδρασαν χθες σύσσωμες οι Κοινοβουλευτικές Ομάδες και αυτό άλλαξε;

Η προσωπική μου άποψη είναι ότι αυτή η διαδικασία υποβαθμίστηκε ακριβώς διότι προκύπτει αβίαστα από το περιεχόμενο των προς αναθεώρηση διατάξεων -δηλαδή το μικρό τους εύρος, αλλά και το περιεχόμενο- ότι είναι μια πολύ αμυντική και «συντη-

ρητική» -θα έλεγα- Αναθεώρηση, που υπολείπεται πάρα πολύ των αναγκών αλλαγών για να προσαρμόσουμε τη δημοκρατία μας στις νέες εξελίξεις και στις ταχύτατα μεταβαλλόμενες συνθήκες άσκησης των δημοσίων πολιτικών, πολύ δε περισσότερο που διεξήχθη σ' ένα κλίμα κομματικών μεθοδεύσεων και θεσμικών παρεμβάσεων, για να μην πω εκτροπών. Θα χρησιμοποιήσω ορισμένα παραδείγματα προς επίρρωση των ισχυρισμών μου.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι της Πλειοψηφίας, δεν ήρθε η ώρα μετά από τόσα χρόνια Μεταπολίτευσης να αλλάξουμε το μοντέλο άσκησης της εξουσίας και να δώσουμε στις τοπικές κοινωνίες τη δυνατότητα, μέσα από την ενίσχυση του ρόλου, των οικονομικών πόρων, της αυτοδιοίκησης, να ασκήσουν πολιτικές με την εγγύτητα και την επικουρικότητα, παρά να τις έχουμε στο κεντρικό κράτος; Δεν είναι μια τολμηρή και προοδευτική πολιτική αυτή; Κάνετε τίποτε γι' αυτό; Όχι. Η μόνη σας έννοια είναι να θεσμοθετήσετε την απλή αναλογική και δήθεν δημοψηφίσματα σε επίπεδο τοπικών κοινωνιών.

Δεν είναι, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, μείζον ζήτημα για μια προοδευτική πολιτική το να δούμε τις επιπτώσεις που έχουν οι ταχύτατα μεταβαλλόμενες εξελίξεις στον χώρο των τεχνολογιών, πώς αυτές επηρεάζουν την παραγωγή και διανομή των αγαθών και περιορίζουν την άσκηση των δημοσίων πολιτικών και, κατά συνέπεια, να θεσπίσουμε και να κατοχυρώσουμε εκείνα τα ατομικά δικαιώματα των πολιτών αλλά και μια πολιτική δίκαιης διανομής του πλούτου, αντιμετωπίζοντας τις συνθήκες που δημιουργεί η λεγόμενη τέταρτη βιομηχανική επανάσταση; Προφανώς και είναι μια προοδευτική πολιτική την οποία δεν την ασκείτε.

Δεν είναι ζήτημα απονομής της δικαιοσύνης, της ταχύτητας και της αποτελεσματικότητας, να ρυθμίσουμε τα συνταγματικά ζητήματα που άπτονται του τρόπου οργάνωσης της δικαιοσύνης;

Δεν είναι προοδευτική πολιτική μια αποτελεσματική πολιτική για τις υποχρεώσεις της διοίκησης απέναντι στους πολίτες από τις λαθροχειρίες της ερμηνείας της ελαστικότητας και της αυθαιρεσίας, με βάση και την πρόταση που έχουμε διατυπώσει; Καμμία τέτοια πρόνοια.

Δεν είναι, εν πάση περιπτώσει, ένα συμπέρασμα που πρέπει να εξαγάγουμε από τη μακρόχρονη μνημονιακή κρίση που περνάει η χώρα μας το πώς αντιμετωπίζονται οι βαριές δεσμεύσεις που κάθε φορά επιβάλλονται στη χώρα μας, με ποιες συναενώσεις και ποιες πλειοψηφίες; Κλασικό παράδειγμα το υπερταμείο. Δεν βγάλαμε κανένα συμπέρασμα;

Και τελικά, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, δεν είναι πολύ φοβική η αντίληψη που λέει ότι αναβαθμίζουμε τα δημόσια πανεπιστήμια μέσα από έναν υγιή ανταγωνισμό με κανόνες και προϋποθέσεις με τα μη κρατικά πανεπιστήμια; Αυτές είναι προοδευτικές πολιτικές. Δεν τις κάνετε και γι' αυτό η μεταρρύθμισή σας είναι φοβική.

(Στο σημείο αυτό κτυπάει το κουδούνι λήξεως του χρόνου ομιλίας του κυρίου Βουλευτή)

Θα τελειώσω σε ένα λεπτό, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι.

Κατά συνέπεια, για να αντιμετωπίσουμε αυτά τα ζητήματα, εμείς έχουμε καταθέσει μια σειρά προτάσεις. Τις έχουν παρουσιάσει οι εισηγητές μας. Είναι επικυρωμένες από το συνέδριο του Κινήματος Αλλαγής. Τις έστειλε η κ. Γεννηματά στους πολιτικούς Αρχηγούς, στον κ. Μητσοτάκη, στον κ. Τσίπρα. Ποίησαν τη νήσσα, περί άλλα τυρβάζουν τόσο καιρό και σήμερα ήρθαν εδώ να ανεβάσουν τους τόνους μιας αντιπαράθεσης, για να πουν ότι γίνεται ουσιαστικός διάλογος για το Σύνταγμα.

Ε, όχι! Δεν έγινε κανένας ουσιαστικός διάλογος για το Σύνταγμα. Η μεθόδευση που έχει στο μυαλό της η Πλειοψηφία είναι πώς θα ελέγξει τις εξελίξεις μετά τις εκλογές. Κάτι τέτοιο σκέφτεται -λογικό είναι- και ο κ. Μητσοτάκης.

Εμείς, για να τελειώνω και να μην καταχρώμαι τον χρόνο, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, έχουμε πει με κάθε δυνατό τρόπο ότι διεκδικούμε αυτό που είπα στην αρχή μέσα από τις επόμενες εκλογές, να είμαστε μια δύναμη που θα καθορίσει τις εξελίξεις και δεν θα αφήσει να παιχτεί ένα μονόπρακτο με μοναδικούς ρόλους στον κ. Τσίπρα και στον κ. Μητσοτάκη. Θέλω να μη μας παρερμηνεύει κανένας σε αυτό, γιατί είμαστε σε μια προεκλογική περίοδο και καταλαβαίνουμε τις σκοπιμότητες και αυτών που

προβοκάρουν και αυτών που υπονομεύουν τη γραμμή μας.

Ευχαριστώ πάρα πολύ.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα της Δημοκρατικής Συμπαράταξης)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΑ (Αναστασία Χριστοδουλοπούλου): Πριν δώσω τον λόγο στην κ. Μαρία Τριανταφύλλου από τον ΣΥΡΙΖΑ, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, έχω την τιμή να ανακοινώσω στο Σώμα ότι τη συνεδρίασή μας παρακολουθούν από τα άνω δυτικά θεωρεία, αφού προηγουμένως ξεναγήθηκαν στην έκθεση της αίθουσας «ΕΛΕΥΘΕΡΙΟΣ ΒΕΝΙΖΕΛΟΣ» και ενημερώθηκαν για την ιστορία του κτηρίου και τον τρόπο οργάνωσης και λειτουργίας της Βουλής, δεκαεννιά μαθήτριες και μαθητές και τρεις εκπαιδευτικοί συνοδοί τους από το Γυμνάσιο και λυκειακές τάξεις Καρυάς Λευκάδας.

Η Βουλή τους καλωσορίζει.

(Χειροκροτήματα απ' όλες τις πτέρυγες της Βουλής)

Ορίστε, κυρία Τριανταφύλλου, έχετε τον λόγο.

ΜΑΡΙΑ ΤΡΙΑΝΤΑΦΥΛΛΟΥ: Σας ευχαριστώ, κυρία Πρόεδρε.

Νομίζω ότι έτσι όπως ξεδιπλώνεται η συζήτηση και από τον προηγούμενο ομιλητή αυτό που ακούστηκε είναι ότι όλοι έχουν το βλέμμα τους στο μετά τις εκλογές και άρα νομίζω πως, όταν συζητάμε για ζητήματα του Συντάγματος, όπως και σήμερα, όπως και χθες, πρέπει να αναρωτηθούμε ποιος παίζει εν τέλει με το Σύνταγμα και μάλιστα, όταν βλέπουμε μπροστά στα μάτια μας ακόμα και αυτονόητες αλλαγές –αυτονόητες με την έννοια των συναίνεσεων, των συμφωνιών– να μην μπορούν τελικά να προκριθούν, να μην προάγονται τελικά, ακριβώς γιατί, έτσι όπως έχει εκφραστεί και από επιφανή στελέχη του ΚΙΝΑΛ, η συνταγματική Αναθεώρηση θα έπρεπε να έρχεται σε καλύτερες συνθήκες και αυτές οι καλύτερες συνθήκες έχουν να κάνουν, βέβαια, με τη στρατηγική ήττα του ΣΥΡΙΖΑ, με τη συντριπτική ήττα του ΣΥΡΙΖΑ.

Θέλω να πω το εξής: Υπάρχουν και σήμερα επιχειρήματα τα οποία ακούστηκαν από την Αντιπολίτευση και τα οποία συμπυκνώνονται, πέρα από αυτό που είπα πριν, στο ότι ουσιαστικά εκμεταλλεύονται –και κυρίως η Χρυσή Αυγή– τη λαϊκή και κοινωνική θρησκευτικότητα, τον λαϊκό πατριωτισμό και νομίζω ότι σε αυτή τη διαδικασία μπαίνει, δυστυχώς, και η Νέα Δημοκρατία.

Η συνταγματική Αναθεώρηση αποτελεί κορυφαία διεργασία, το είπαν όλοι, μιας και μιλάμε για τον Καταστατικό Χάρτη της χώρας. Η υλοποίησή του παρουσιάζει κενά και ελλείμματα που χρήζουν αλλαγών και θεραπειών. Και γιατί τώρα; Είναι ένα ακόμα επικοινωνιακό τέχνασμα της Κυβέρνησης εν όψει εκλογών;

Κατά την άποψή μου, είναι ένα επιχείρημα ανόητο, με την έννοια ότι εκλογικά συνήθως δεν κερδίζει κάποιος κάτι από τις συνταγματικές Αναθεωρήσεις. Ωστόσο, πρέπει να πούμε κάποια λόγια για τη συγκυρία. Έχει τελειώσει το τρίτο πρόγραμμα, το τρίτο μνημόνιο μετά από δέκα χρόνια οικονομικής κρίσης που αποδόμησαν και την κοινωνική και την πολιτική ζωή της χώρας, που αποσάθρωσαν κοινωνικές δομές, που απαξίωσαν τα εργασιακά δικαιώματα, που απορρυθμίσαν την αγορά εργασίας. Και επιπλέον πληγώθηκε η δημοκρατία.

Πανευρωπαϊκά αλλά και παγκόσμια υπάρχει μια τάση παράκαμψης ή και κατάργησης των αρχών νομιμότητας που εγγυώνται ανθρώπινα κοινωνικά και εργασιακά δικαιώματα. Υπάρχουν δυνάμεις που βάλουν εναντίον του Διεθνούς Δικαίου και απειλούν την εθνική κυριαρχία κρατών.

Σε αυτή τη νέα εποχή, σε αυτή την πολιτική συγκυρία, που σε λίγο το νεοελληνικό κράτος συμπληρώνει διακόσια χρόνια ιστορικής ύπαρξης, νομίζω ότι ενδείκνυται να γίνει κουβέντα για τη συνταγματική Αναθεώρηση, για να τεθούν οι στρατηγικοί στόχοι. Γιατί το Σύνταγμα αποτυπώνει τους πολιτικούς και κοινωνικούς συσχετισμούς. Επομένως αξιολογείται η κατεύθυνση των προτάσεων που διατυπώνονται.

Παραδείγματος χάριν, σε μια συζήτηση που λέει «δεν ξεκολλάτε από τις καρέκλες» το να προτείνετε ανώτατο όριο θητειών των Βουλευτών είναι μια απάντηση. Σε μια εποχή που η αξιοπιστία του πολιτικού συστήματος βρίσκεται στο ναδίρ, σε μια εποχή που ο δημόσιος και πολιτικός διάλογος βρίσκεται στο ναδίρ και που επιδεινώνεται λόγω του προεκλογικού αγώνα, που φυσικά η Αξιωματική Αντιπολίτευση τον έχει ξεκινήσει και τον δίνει εδώ και τρία σχεδόν χρόνια, που η οικονομική κρίση νομι-

μοποίησε τη δυσπιστία προς τους πολιτικούς και την πολιτική, που υπήρξε κρίση αντιπροσώπευσης στα μνημονιακά χρόνια, θα πρέπει να απαντήσουμε με το να τονώσουμε τον συμμετοχικό χαρακτήρα της δημοκρατίας.

Ο Πρωθυπουργός θα πρέπει να έχει οργανική σχέση με το Κοινοβούλιο, να είναι δηλαδή Βουλευτής. Η καθιέρωση της απλής αναλογικής εμβαθύνει τη δημοκρατία, ενισχύει τη λαϊκή κυριαρχία. Το ίδιο και οι θεσμοί άμεσης δημοκρατίας στην τοπική αυτοδιοίκηση, η ενεργοποίηση των πολιτών με τη δυνατότητα λαϊκής νομοθετικής πρωτοβουλίας για τους πολίτες που έχουν εκλογικό δικαίωμα.

Στην πρόταση του ΣΥΡΙΖΑ δίνεται έμφαση και στις αλλαγές που αφορούν στην προστασία βασικών κοινωνικών αγαθών, όπως το νερό, η ηλεκτρική ενέργεια και τα δίκτυα διανομής τους, τα οποία θα υπόκεινται σε καθεστώς δημόσιας υπηρεσίας και θα τελούν υπό δημόσιο έλεγχο, παρά την τεράστια προπαγάνδα και την υποκρισία της Νέας Δημοκρατίας σε όσα λέει.

Ένα από τα πλέον emblematic στοιχεία της πρότασης του ΣΥΡΙΖΑ είναι η τροποποίηση των διατάξεων του άρθρου 16 περί ευθύνης Υπουργών. Γιατί είναι επίδικο η διαφάνεια στη δημόσια ζωή, η απόδοση δικαιοσύνης ισότιμα προς όλους; Και βέβαια, θα πρέπει να πούμε ότι αυτό δεν αποτελεί απλώς εμπέδωση του αισθήματος δικαίου, αλλά και ουσία της δημοκρατίας, γιατί υπάρχει και το ζήτημα της οικονομικής δημοκρατίας, υπάρχει και το ζήτημα της οικονομικής δικαιοσύνης.

Τι δεν χρειαζόμαστε; Δεν χρειαζόμαστε συνταγματοποίηση της δημοσιονομικής πολιτικής και μάλιστα όταν στο πρόσφατο παρελθόν υπήρξαν αποφάσεις για εργασιακά και άλλα δικαιώματα που υπονόμευσαν τη δημοκρατία, όπως μειώσεις μισθών, κόρσμε ελληνικών ομολόγων, και επιπλέον υπάρχει –το ξέρετε πολύ καλά– ευρωπαϊκό πλαίσιο το οποίο είναι αρκετά ασφυκτικό.

Μίλησαν από την Αξιωματική Αντιπολίτευση για ισοσκελισμένους προϋπολογισμούς. Κύριοι συνάδελφοι, αλήθεια, πού ήσαν τόσα χρόνια και πώς φθάσαμε στη χρεοκοπία; Μιλάτε σήμερα για ισοσκελισμένους προϋπολογισμούς. Τι κάνατε τόσα χρόνια;

Εδώ νομίζω ότι πρέπει σοβαρά να συζητήσουμε το εξής: Είναι αναγκαία μια συζήτηση και μια πρόταση που να λέει ότι θα πρέπει να έχουμε τη βούληση να αλλάξουμε και να μεταβάλουμε εκείνες τις συνήθειες που οδήγησαν στη δημοσιονομική χρεοκοπία. Η εκτεταμένη διαφθορά και ο στρεβλός τρόπος ανάπτυξης θα πρέπει να εκλείψουν και τη θέση τους να πάρουν, επιτέλους, η παραγωγική ανασυγκρότηση και η δίκαιη ανάπτυξη.

Έγινε πολλός λόγος για την ιδιωτική εκπαίδευση στην τριτοβάθμια εκπαίδευση. Νομίζω ότι είναι σημαντικό και κάπως περνάει –θα μου επιτρέψετε να πω– στο ντούκου ότι ο ΣΥΡΙΖΑ υπερασπίζεται τη δημόσια εκπαίδευση. Η Νέα Δημοκρατία το λέει ιδεοληψία και όχι μόνο, το Κομμουνιστικό Κόμμα Ελλάδας το λέει υποκρισία.

Πρέπει να δούμε τι σημαίνει ιδιωτική εκπαίδευση, γιατί προβάλλεται και περιβάλλεται με την έννοια της ανάπτυξης κ.λπ., ενώ στην πραγματικότητα είναι μία ελπίδα για αποκατάσταση εκμεταλλεόμενοι, όσοι πιστεύουν σε αυτό, την επικράτηση του άκριτου νεοφιλελευθερισμού στις δομές της παιδείας. Δεν ξέρω αν έχετε υπ' όψιν σας πολλές φορές φοιτητές τα χρήματα που έχουν, όταν πήραν δάνεια για να σπουδάσουν, που δεν μπόρεσαν να τα αποπληρώσουν. Δεν ξέρω εάν έχετε υπ' όψιν σας τι σημαίνει πραγματικά ιδιωτική εκπαίδευση. Εγώ αμφιβάλω.

Θέλω να πω δύο πράγματα για το άρθρο 32 ως προς τη δυνατότητα εκλογής Προέδρου της Δημοκρατίας από τον λαό. Πιστεύω ότι πρέπει να βρούμε τρόπο να μη διαλύεται η Βουλή. Σε αυτό θα συμφωνήσω. Όμως, πρέπει να πω ξεκάθαρα ότι είμαι αρκετά επιφυλακτική ως προς την απευθείας εκλογή του Προέδρου της Δημοκρατίας, με όλα αυτά που μπήκαν και από τον Πρωθυπουργό, από τον λαό.

Βέβαια, όταν μιλάμε για σταθερότητα, νομίζω ότι θα πρέπει επίσης να δίνουμε ένα περιεχόμενο, κατά την άποψή μου, μία καταγγελία, ένα δασκαλιστικό ύφος. Η έλλειψη προτάσεων δεν αποτελεί πολιτική ενάσκηση πολιτικής, αλλά σχολιασμό.

Κατά την άποψή μου, σήμερα, πρέπει να έχουμε στο μυαλό μας το εξής: Υπάρχουν, επιχειρούνται μία σειρά από αλλαγές,

σε μία σειρά από χώρες, αλλαγές ηγεσιών -και δεν εννοώ σε καμία περίπτωση τη Βενεζουέλα, γιατί ίσως πάει στην Αξιωματική Αντιπολίτευση αυτό στο μυαλό- υπάρχουν, λοιπόν, προσπάθειες για αλλαγές ηγεσιών, όχι πάντοτε με τους κανόνες του κοινοβουλευτισμού. Και έχω την εντύπωση ότι σε αυτή την αμφιταλάντευση ανάμεσα σε προοδευτικές δυνάμεις, αν είναι ή δεν είναι τόσο προοδευτική, αυτό που θα καταφέρουμε τελικά -και το λέω μέσα σε εισαγωγικά- είναι «η παγκοσμιοποίηση οικονομίας των λόμπι» και αυτό θα εγκαθίσταται παντού.

Άρα, τελειώνοντας, το τρίπτυχο «ενεργοποίηση των πολιτών, αποκατάσταση αξιοπιστίας της πολιτικής, ενίσχυση του αντιπροσωπευτικού κοινοβουλευτικού πολιτεύματος», με κεντρική στόχευση τον διαρκή εκδημοκρατισμό του πολιτεύματος, συμπεκνώνει την προσπάθεια εμπέδωσης ενός κοινωνικού, ανθρωπιστικού χαρακτήρα στο Σύνταγμα.

Αυτό αντικατοπτρίζει και η προσπάθεια του ΣΥΡΙΖΑ, τόσο σε εγχώριο όσο και σε διεθνές επίπεδο. Είναι μία προσπάθεια κοινωνικής στροφής που θα αντιπαλεύει την ακροδεξιά στροφή και θα αντιπαλεύει επίσης την προσπάθεια απεμπόλησης των κοινωνικών δικαιωμάτων. Νομίζω σε αυτό θα πρέπει να δώσουμε όλες τις δυνάμεις.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα του ΣΥΡΙΖΑ)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΑ (Αναστασία Χριστοδουλοπούλου): Ευχαριστούμε.

Τον λόγο έχει τώρα ο κ. Ηλιόπουλος, Κοινοβουλευτικός Εκπρόσωπος της Χρυσής Αυγής για δώδεκα λεπτά.

ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΗΛΙΟΠΟΥΛΟΣ: Ευχαριστώ, κυρία Πρόεδρε.

Θα ήθελα ξεκινώντας σήμερα την ομιλία μου και επειδή μιλάμε για το Σύνταγμα και επειδή πολλές φορές έχω ακούσει τη φράση «το συνταγματικό τόξο και η Χρυσή Αυγή», θα ήθελα να θεωρήσω όλους εσάς εδώ τους διακόσιους ογδόντα τέσσερις αντισυνταγματικό τόξο -και θα αναλύσω στη συνέχεια της ομιλίας μου, γιατί το λέω αυτό- από τη μία πλευρά και τη Χρυσή Αυγή από την άλλη.

Κύριοι, λοιπόν, του αντισυνταγματικού τόξου, παίζετε ένα θέατρο τις τελευταίες μέρες και βέβαια έχετε επικεντρώσει στο άρθρο 32 τους διαξιφισμούς σας. Είδαμε εδώ τον Πρωθυπουργό και τον Αρχηγό της Αξιωματικής Αντιπολίτευσης να διασταυρώνουν τα ξίφη τους για το άρθρο 32, για τον Πρόεδρο της Δημοκρατίας. Αυτό ήταν -δήθεν- το επίπεδο, στο οποίο είχαν τη διαφορά τους.

Εμείς, λοιπόν, είμαστε ξεκάθαροι -πέρα από αυτούς τους τακτικισμούς, πέρα από αυτή την κοροϊδία του ελληνικού λαού- ότι ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας θα πρέπει να εκλέγεται από τον ελληνικό λαό, τελεία και παύλα. Αφού είστε τόσο δημοκράτες, μη φοβάστε επιτέλους σε αυτή τη Βουλή την κρίση του ελληνικού λαού.

Η κ. Γεννηματά το πρωί είπε ότι με όλο αυτό που βλέπει ο ελληνικός λαός μέσα στην Αίθουσα, ο κόσμος δυναμώνει τη Χρυσή Αυγή. Θέλούμε να πούμε στην κ. Γεννηματά και σε όλους εσάς ότι οι φόβοι σας, οι εφιάλτες σας για την ενδυνάμωση του Λαϊκού Εθνικιστικού Κινήματος σίγουρα θα γίνουν εφιάλτες, όποτε και αν γίνουν εκλογές.

Στο άρθρο 4 -για να πάμε και στην Αναθεώρηση του Συντάγματος- το Σύνταγμα μιλάει για ισονομία. Εμείς, λοιπόν, στη Χρυσή Αυγή που κατηγορήθηκαμε, σύσσωμη η Κοινοβουλευτική Ομάδα και οι μισοί μπήκαμε φυλακή για δεκαοκτώ μήνες, τι να πούμε για ισονομία, όταν δεν αναφέρεται το όνομά μας πουθενά στη δικογραφία; Τι να πούμε που από τον Σεπτέμβριο του 2013, με φωτογραφική διάταξη -που απαγορεύεται και αυτή- έχει σταματήσει η κρατική χρηματοδότηση;

Εμείς ήμασταν βέβαια οι πρώτοι που λέγαμε ότι τα κόμματα δεν πρέπει να λαμβάνουν κρατική χρηματοδότηση. Βέβαια, εσείς το κάνατε μόνο εναντίον της Χρυσής Αυγής.

Τι έχετε να πείτε, εσείς, οι δημοκράτες, που μας έχετε στερήσει -χωρίς να μας ενδιαφέρει βέβαια- τον Αντιπρόεδρο της Βουλής, που δικαιούμασταν; Τι έχετε να πείτε εσείς, κυρίως του ΣΥΡΙΖΑ, οι οποίοι ενισχύετε τις αντισυγκεντρώσεις απέναντι σε ένα νόμιμο εκλεγμένο κόμμα, όπως είναι η Χρυσή Αυγή και μάλιστα την τρίτη πολιτική δύναμη της χώρας;

Δεν διαβάσαμε καμμία ανακοίνωση από κανέναν, όπως είπε

και πριν ο Αρχηγός μας, για την χιλιοστή επίθεση που γίνεται απέναντι σε γραφείο της Χρυσής Αυγής. Βέβαια, καταδικάζετε -ενώ εμείς καταδικάζουμε τη βία από όπου κι αν προέρχεται- και είστε επιλεκτικοί στην καταδίκη της βίας. Όταν δέχεται επίθεση γραφείο της Χρυσής Αυγής, όταν δέχονται επιθέσεις, με κίνδυνο τη σωματική τους ακεραιότητα, μέλη και φίλοι της Χρυσής Αυγής, η βία δεν καταδικάζεται από κανένα μέλος του -το τονίζω- αντισυνταγματικού τόξου. Καμμία ανακοίνωση καταδίκης. Ακόμα την περιμένουμε.

Ή μήπως θέλετε να μας πείτε ότι έχουν ισονομία απέναντι στον νόμο οι Έλληνες πολίτες, όταν χρωστώντας, ακόμα και ένα ευρώ, δεν μπορούν να πραγματοποιήσουν καμμία συναλλαγή και εσείς τα κόμματα, που καταληστεύετε την πατρίδα μας, καταδυναστεύετε την πατρίδα μας, τα τελευταία σαράντα πέντε χρόνια, όχι απλά συνεχίζετε να παίρνετε δάνεια, αλλά χρωστώντας εκατοντάδες εκατομμύρια, συνεχίζετε να λαμβάνετε κρατική επιχορήγηση; Πρέπει να ξυπνήσει ο ελληνικός λαός, να τα δει αυτά. Και οι μόνοι που μπορούν να τα πουν και να σας χαλάσουν αυτή τη σούπα των τελευταίων σαράντα πέντε ετών είναι η Χρυσή Αυγή. Και για αυτό βέβαια, μας έχετε αποκλείσει από παντού.

Και μία που μιλάμε για το Σύνταγμα και τις ανεξάρτητες αρχές, υπάρχει το ΕΣΡ, το οποίο κάνει ότι δεν βλέπει τόσα χρόνια τον αποκλεισμό της Χρυσής Αυγής, από παντού. Τα ιδιωτικά κανάλια δεν είναι τσιφλίκια του καθενός. Τα ιδιωτικά κανάλια έχουν πάρει κρατικές συχνότητες και υποχρεούνται να παίζουν τη Χρυσή Αυγή ανάλογα, τουλάχιστον, με το εκλογικό της αποτέλεσμα. Το μόνο που κάνουν βέβαια είναι να μας συκοφαντούν. Και έχουμε αποκλειστεί ακόμα και από την ΕΡΤ, το κρατικό κανάλι, που πληρώνουμε και εμείς και οι τουλάχιστον πεντακόσιες χιλιάδες Έλληνες πολίτες που στηρίζουν τη Χρυσή Αυγή, αυτούς που εσείς λέτε φασίστες και πρέπει να διορθώσουν την ψήφο τους. Δεν θα τη διορθώσουν, μπορεί κάποιοι άλλοι που ψήφισαν εσάς να τη διορθώσουν και να ψηφίσουν Χρυσή Αυγή. Οι ίδιοι, οι Χρυσαιγίτες δεν πρόκειται να τη διορθώσουν, μη στεναχωριέστε. Και αυτοί, λοιπόν, πληρώνουν στην ΕΡΤ κάθε μήνα και περιμένουν να δουν αυτούς που ψηφίζουν τι έχουν να πουν για τα όσα πολύ σοβαρά συμβαίνουν στην πατρίδα μας. Είμαστε αποκλεισμένοι και από το κρατικό κανάλι.

Στο άρθρο 3, ουσιαστικά, καταλαβαίνουμε ότι σας ενοχλεί το δόσιμο που υπάρχει μεταξύ Κράτους και Εκκλησίας. Σας ενοχλεί εσάς τους αριστερούς -δήθεν αριστερούς, με δεξιές τσέπες, τα έχουμε πει πολλές φορές αυτά- λόγω ιδεολογίας, είστε κομμουνιστές και δεν το κρύβετε. Και ενοχλεί βέβαια και εσάς τους νεοφιλελεύθερους, γιατί ούτε στην ιδεολογία που θέλει ο Μητσοτάκης να υπηρετήσει, μέσω της Νέας Δημοκρατίας, τον νεοφιλελευθερισμό εξυπηρετεί το δόσιμο Κράτους και Εκκλησίας.

Όποιος μιλάει για την πατρίδα, για την Ελλάδα δηλαδή, όποιος μιλά για τη θρησκεία, για την Ορθοδοξία -να λέμε τα πράγματα με το όνομα τους- όποιος μιλάει για την οικογένεια, θεωρείται για εσάς, λοιδορείται σαν φασίστας. Είστε άθεοι, εσείς εδώ οι αριστεροί και θέλετε να αλλάξετε ένα άρθρο που μιλάει για την Εκκλησία. Και συμφωνεί -επαναλαμβάνω- και ο κ. Μητσοτάκης, ο οποίος είναι πιστός και οι περισσότεροι βέβαια της Νέας Δημοκρατίας είναι πιστοί, αλλά όχι στον Χριστό και στην Παναγία, στον Μωμών, στον θεό του κέρδους, εκεί πιστεύουν οι κύριοι της Νέας Δημοκρατίας. Και όλοι εσείς θέλετε να αλλάξετε, να αποσυνδέσετε την πίστη μας από το κράτος. «Για του Χριστού την πίστη την αγία και της πατρίδος την ελευθερία» πολέμησαν το 1821 για να είμαστε εμείς σήμερα ελεύθεροι. «Για του Χριστού την πίστη την αγία» το έβαζαν πρώτα από όλα και δώσανε το αίμα τους!

Βέβαια, και μη υπερδεύετε εσείς οι αριστεροί, δεν ήταν ταξική επανάσταση, μην έχετε τέτοιες αυταπάτες, ήταν εθνική επανάσταση για την απελευθέρωση της πατρίδας μας. Χωνέψτε το κάποια στιγμή.

Λέει στην πρόταση του ο ΣΥΡΙΖΑ και το διαβάζω αυτολεξεί: «Οι εθνικιστές πιστεύουν ότι η ταυτότητα ορίζεται από το αίμα, το χώμα και τους νεκρούς». Και λέμε εμείς: Πού είναι το κακό; Αυτοί οι νεκροί έδωσαν το αίμα τους για να είναι αυτά τα χώματα ελεύθερα. Τόσο απλό είναι -που το θεωρείτε καταδικαστέο στην πρότασή σας!

Παραποιείτε και τον Ισοκράτη λέγοντας αυτά τα περί παιδείας. Δεν έχετε διαβάσει τον Ισοκράτη, ο οποίος απευθυνόταν μόνο σε Έλληνες. Θεωρούσε την Αθήνα, την πόλη του, ανώτερη σε πνευματικό επίπεδο από τις άλλες. Έλεγε ότι έχουμε μεταδώσει την παιδεία των Αθηναίων και στους υπόλοιπους Έλληνες. Αυτούς που δεν ήταν Έλληνες ο Ισοκράτης, για να ξέρετε, τους θεωρούσε βαρβάρους και ήθελε να ενώσει όλους τους Έλληνες στην ιδέα του πανελληνισμού για να πολεμήσουν αυτούς τους βαρβάρους. Αυτή είναι η πραγματικότητα όσο κι αν σας πονάει.

Εσείς βέβαια έχετε βρει τη λύση. Θέλετε να αντικαταστήσετε τον ελληνικό πληθυσμό, τους Έλληνες, από λαθρομετανάστες, οι οποίοι σιγά-σιγά αποκτούν και δικαίωμα ψήφου για να αλλοιώνουν το εκλογικό αποτέλεσμα. Ένας πολυπολιτισμικός χυλός ο οποίος πρέπει στα σχέδια της παγκοσμιοποίησης να αντικαταστήσει τους Έλληνες.

Εμείς λέμε ότι εκτός από τη μητρότητα, η οποία, όντως, προστατεύεται από το Σύνταγμα, θα πρέπει να προστατευθεί πλέον με κάποιο τρόπο και ο ελληνικός πληθυσμός. Ο ελληνικός πληθυσμός αυτή τη στιγμή μειώνεται με ρυθμούς οι οποίοι σε λίγο καιρό θα είναι μη αναστρέψιμοι. Δεν θα υπάρχουν Έλληνες ούτε καν για να εξυπηρετήσουν τα συμφέροντά σας. Δεν δίνετε ψήφο στους απόδημους Έλληνες αλλά βέβαια στους λαθρομετανάστες με πολύ μεγάλη ευκολία γιατί, λέει, έτσι εξυπηρετείται η ομαλή ένταξή τους. Θα μας τρελάνετε με αυτά που γράφετε. Μάλλον τα πιστεύετε. Έχω αρχίσει και εγώ να πιστεύω ότι τα πιστεύετε αυτά που γράφετε ότι για την ομαλή ένταξη των λαθρομεταναστών πρέπει να τους δώσουμε ψήφο για αρχή στις αυτοδιοικητικές εκλογές!

Φοβάστε όμως τους Έλληνες μάλλον γιατί δεν προκαλείτε δημοψηφίσματα, όπως λέτε κάποιοι από σας, οι υπερδημοκράτες. Εμείς λέμε ότι θα πρέπει τα δημοψηφίσματα να υπάρχουν για κάθε εθνικό θέμα και να απευθυνόμαστε στον ελληνικό λαό, όπως για παράδειγμα για το θέμα της Μακεδονίας. Εσείς φοβάστε. Έκαναν τα Σκόπια δημοψήφισμα για το θέμα του ονόματος και για τη Συμφωνία των Πρεσπών, που ήταν το υποκρατίδιο, το τίποτα και το κυρίαρχο κράτος, το μεγάλο κράτος ανάμεσα σε αυτά τα δύο της συμφωνίας, δεν απευθύνθηκε στον ελληνικό λαό, γιατί ήξερε ο Τσίπρας ότι πάνω από το 80% των Ελλήνων θα καταψήφιζε τη Συμφωνία των Πρεσπών.

Ιδιωτικά πανεπιστήμια. Τι να πει κανείς και για σας και για τους αριστερούς και για τους δεξιούς; Οι μεν από εδώ θέλουν ιδιωτικά πανεπιστήμια, τα οποία χαρακτηρίζουν ιδιωτικά αλλά μη κερδοσκοπικά. Δηλαδή, πιστεύουν ότι κάποιος ιδιώτης θα κάνει πανεπιστήμιο για να μην έχει κέρδος. Οι νεοφιλελεύθεροι παίζουν με τη λογική μας. Από την άλλη, βέβαια οι άλλοι θέλουν πανεπιστήμια κρατικά. Και καλά κάνουν. Και εμείς είμαστε υπέρ της δημόσιας παιδείας, αλλά όχι αυτή που θέλει ο ΣΥΡΙΖΑ. Όχι να κάνει κουμάντο ο Ρουβίκωνας και ο κάθε ακροαριστερός. Θέλουμε καθαρά πανεπιστήμια που θα λάμπουν, που θα μεταδίδουν παιδεία στους Έλληνες. Από εκεί και πέρα, επειδή θα είναι η βιτρίνα της ελληνικής παιδείας, αν θέλει και κάποιος ξένος, θα μπορεί να φοιτά με ίσως κάποια διδάκτρα σε ελληνικά δημόσια πανεπιστήμια τα οποία για τους Έλληνες θα είναι για πάντα δωρεάν, κύριοι της Νέας Δημοκρατίας. Ξεχάστε αυτά που ξέρετε.

Το αντισυνταγματικό τόξο, λοιπόν, έχει ασχοληθεί και με τα άρθρα 62 και 86. Ό,τι χειρότερο έχει δημιουργήσει η Μεταπολίτευση μέχρι σήμερα. Βουλευτική ασυλία, προνόμια Βουλευτών και όλα αυτά τα οποία καλύπτονται. Εμείς τα λέγαμε και πριν. Αλλά ο καθένας μπορεί να λέει ότι θέλει όταν είναι εκτός Βουλής. Εμείς τα είπαμε και μέσα στη Βουλή και φέραμε και συγκεκριμένες προτάσεις νόμου για να καταργηθούν και το άρθρο 62 και το άρθρο 86. Βέβαια, εσείς όλοι αρνηθήκατε γιατί θέλετε να υπάρχει και ασυλία, θέλετε να υπάρχουν και τα προνόμια, θέλετε και οι Υπουργοί σας –κι εσείς του ΣΥΡΙΖΑ– θέλετε αυτό– να μην μπορούν να κατηγορηθούν για τίποτα. Μη λέτε μόνο για άσκηση κοινοβουλευτικού έργου γιατί το ανέλυσε πριν ο Αρχηγός μας. Μόνο άσκηση κοινοβουλευτικού έργου δεν είναι τα αδικήματα για τα οποία κατηγορείστε όλα αυτά τα σαράντα πέντε χρόνια.

Είναι κι άλλα πολλά. Για το Σύνταγμα της Ελλάδας μιλάμε, για μία τόσο σοβαρή υπόθεση, που βέβαια θα την καταψηφίσουμε στο σύνολό της γιατί δεν σας έχουμε απολύτως καμμία εμπιστο-

σύνη. Δεν συμφωνούμε με ό,τι λέτε. Έχετε αποδείξει, συνεταιράκια αριστεροί και δεξιοί, ποιοι είσατε σαράντα πέντε χρόνια, πού έχετε φτάσει εσείς οι αντιδημοκράτες όλη αυτή την περίοδο την πατρίδα μας.

Γι' αυτό καλούμε όλους τους Έλληνες σιγά σιγά να καταλάβουν ότι η μόνη δύναμη που μπορεί να νομοθετήσει υπέρ των Ελλήνων και υπέρ της πατρίδας μας είναι η Χρυσή Αυγή και για αυτό να την κάνουν γρήγορα κυβέρνηση γιατί ο χρόνος περνάει και θα είναι μη αναστρέψιμα τα πράγματα.

Ευχαριστώ.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα της Χρυσής Αυγής)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΑ (Αναστασία Χριστοδουλοπούλου): Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, έχω την τιμή, στο σημείο αυτό, να κάνω κάποιες ανακοινώσεις. Οι Κοινοβουλευτικοί Εκπρόσωποι ή εκπρόσωποι των Κοινοβουλευτικών Ομάδων μπορούν από τις δέκα το βράδυ και μετά να πάνε στο γραφείο του Ειδικού Γραμματέα της Βουλής για να πάρουν τα ψηφοδέλτια και έτσι να έχουν τη σχετική προετοιμασία.

Ο προγραμματισμός που υπάρχει αυτή τη στιγμή είναι να εξαντληθεί μέχρι κάποια λογική ώρα –και νομίζω ότι μπορούμε να το κάνουμε– ο κατάλογος με όλους τους ομιλητές, ώστε αύριο να έχουμε μόνο την ψηφοφορία.

ΧΡΗΣΤΟΣ ΠΑΠΠΑΣ: Τι ώρα θα ξεκινήσει αύριο το πρωί;

ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΑ (Αναστασία Χριστοδουλοπούλου): Το πρωί στις δέκα όπως έχουμε πει.

Υπάρχουν από τον κατάλογο ομιλητές. Θα ξεκινήσω με τη σειρά που έχει ο ένατος κύκλος. Θα παρεμβάλλονται οι Υπουργοί. Είναι δύο Υπουργοί και ο κύριος Υπουργός Δικαιοσύνης.

Τον λόγο έχει τώρα ο κ. Πάλλης. Μετά ο κ. Σκρέκας και μετά ο κ. Σκανδαλίδης. Πριν τον κ. Σκανδαλίδη θα δώσω τον λόγο στον κ. Φάμελλο.

Κύριε Πάλλη, έχετε τον λόγο.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΠΑΛΛΗΣ: Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, είμαι κι εγώ της άποψης ότι οι αναθεωρήσεις συνταγμάτων δεν αλλάζουν πεποιθήσεις, παραδόσεις και συμπεριφορές. Ωστόσο οι αλλαγές στις κοινωνικές αντιλήψεις, στα ήθη και τις πρακτικές και στις διεθνείς εξελίξεις δεν μπορούν παρά στην πορεία του χρόνου να επηρεάζουν το Σύνταγμα.

Αυτές τις αλλαγές λοιπόν, διέγινωσε ο ΣΥΡΙΖΑ και η Κυβέρνησή του μέσα από μια σημαντική προεργασία διαβούλευσης. Αυτές τις αλλαγές φαντάζομαι έχουν διαγνώσει και τα υπόλοιπα κόμματα της Αντιπολίτευσης, μείζονος και ελάσσονος, και όλοι συμφωνούμε ότι μια επικαιροποίηση του Συντάγματος είναι απαραίτητη.

Έτσι βρισκόμαστε λοιπόν στο πρώτο στάδιο του καθορισμού των άρθρων που θα αναθεωρηθεί η αναθεωρητική Βουλή που θα εκλεγεί την επόμενη περίοδο. Στο πλαίσιο αυτό θα επιχειρηματολογήσω εν συντομία μιας και οι ομιλίες των πολιτικών Αρχηγών και των Κοινοβουλευτικών Εκπροσώπων κάλυψαν τα κύρια ζητήματα.

Θα μιλήσω για δύο άρθρα του Συντάγματος που έχουμε προτείνει προς αναθεώρηση: το κρίσιμο δικαίωμα των νησιωτών σε ισότιμη διοικητική μεταχείριση και το πολιτικό δικαίωμα του εκλέγειν και εκλέγεσθαι, δύο άρθρα «αντιστάρ» σε σχέση με τη σημερινή συζήτηση, τα οποία όμως εκτιμώ ότι αξίζουν την προσοχή μας.

Ξεκινάω από το πρώτο. Κατά το άρθρο 101 παράγραφος 4, ο κοινός νομοθέτης και η διοίκηση, όταν δρουν κανονιστικά, υποχρεούνται να λαμβάνουν υπ' όψιν τις ιδιαίτερες συνθήκες των νησιωτικών και ορεινών περιοχών μεριμνώντας για την ανάπτυξή τους. Η νησιωτική πολιτική πρέπει να διαμορφώνεται τηρούμενη την αρχή της ισότητας που υπαγορεύει τη διαχείριση διαφορετικών καταστάσεων με διαφορετικό τρόπο. Αυτό ακριβώς αποτυπώνεται στο εν λόγω άρθρο, το οποίο έτυχε μεγάλης πλειοψηφίας και αποδοχής κατά την εισαγωγή του πριν δέκα χρόνια περίπου.

Έχοντας την εμπειρία εφαρμογής αυτής της υποχρέωσης του κράτους, μπορούμε πλέον να βγάλουμε χρήσιμα συμπεράσματα. Μέχρι το 2015 ενίσχυση της νησιωτικότητας σήμαινε για τις κυβερνήσεις επιπλέον μοριοδότηση σε περιπτώσεις οικονομικών ενισχύσεων και ένταξη προγραμμάτων χρηματοδότησης και μειωμένοι συντελεστές ΦΠΑ.

Η Κυβέρνηση του ΣΥΡΙΖΑ έκανε ορισμένα πιο ουσιαστικά βήματα, με τη θεσμοθέτηση του μεταφορικού ισοδύναμου, με τα ειδικά αναπτυξιακά προγράμματα των νησιών, με τη δικαιότερη κατανομή των πόρων στην τοπική αυτοδιοίκηση με βάση κριτήριο όπως η ορεινότητα και η νησιωτικότητα, με τη σημαντική ενίσχυση της Γενικής Γραμματείας Αιγαίου και Νησιωτικής Πολιτικής.

Και πάλι, όμως, η καθημερινότητα στα ελληνικά νησιά εξακολουθεί να είναι προβληματική. Οι νησιώτες υποφέρουν από διοικητικά ελλείμματα.

Δυστυχώς απουσιάζουν οι διοικητικές δομές και οι διαδικασίες που θα καλύψουν τις ανάγκες τους, όπως ακριβώς καλύπτονται και οι ανάγκες των συμπολιτών τους στην ηπειρωτική Ελλάδα.

Στόχος είναι η εφαρμογή διαφορετικών και ιδιαίτερων διοικητικών μοντέλων για την ενίσχυση της νησιωτικότητας. Ενδεικτικά μόνο θα αναφερθώ στις πρακτικές κατάργησης και συγχώνευσης υπηρεσιών για λόγους εξορθολογισμού και οικονομίας της δημόσιας διοίκησης, που δεν είναι δυνατόν να εφαρμόζονται κατά τον ίδιο τρόπο και στα νησιά. Θα αναφερθώ στις αδυναμίες της χωρικής απομόνωσης των περιφερειακών υπηρεσιών, που απαιτούν καινοτόμες λύσεις λειτουργικής διασύνδεσης αλλά και στα ζητήματα επιβίωσης για τα στελέχη της δημόσιας διοίκησης σε νησιά και ορεινές περιοχές.

Και εδώ, κύριοι συνάδελφοι της Νέας Δημοκρατίας, μας αδικεί ο Πρόεδρος σας, όταν λέει ότι δεν ασχολούμαστε με τη διοίκηση. Γιατί ασχολούμαστε επί της ουσίας με τη διοίκηση.

Η δημόσια διοίκηση στις γεωγραφικά μειονεκτούσες περιοχές πρέπει να προσαρμοστεί στις ιδιαίτερες ανάγκες αυτών των περιοχών. Δυστυχώς δεν είναι καθόλου αυτονόητο αυτό. Στην πράξη αποδείχθηκε ότι η διατύπωση της παραγράφου 4 του άρθρου 101 του Συντάγματος δεν επαρκεί. Μια σαφής ερμηνευτική παραπομπή στην υποχρέωση του κράτους για ιδιαίτερες διοικητικές πρακτικές στα νησιά και στις ορεινές περιοχές, όπως αυτή που προτείνουν οι Βουλευτές του ΣΥΡΙΖΑ, πιστεύω ότι θα λύσει αυτό το ζήτημα.

Η προσθήκη που προτείνουμε αναφέρει «και για την εύρυθμη και απρόσκοπτη λειτουργία της διοίκησής τους» και νομίζω ότι είναι μια ουσιαστική προσθήκη στη σύγχρονη εποχή.

Πάμε τώρα στο πολιτικό δικαίωμα του «εκλέγειν» και «εκλέγεσθαι». Μια ακόμη πρόταση των Βουλευτών του ΣΥΡΙΖΑ είναι η αναθεώρηση του άρθρου 102 παράγραφος 2, στην οποία συμπεριλαμβάνουμε τη δυνατότητα αναγνώρισης εκλογικού δικαιώματος στις αυτοδιοικητικές εκλογές σε αλλοδαπούς που μένουν μόνιμα στη χώρα μας.

Τις τελευταίες ημέρες και πριν από λίγο, σε σχέση με μια δήλωση του Νάσου Ηλιόπουλου, υποψήφιου Δημάρχου Αθηναίων από τον ΣΥΡΙΖΑ, η εν λόγω μεταρρύθμιση παρουσιάστηκε από τον δεξιό Τύπο σαν ένα σκοτεινό σχέδιο του ΣΥΡΙΖΑ, για να αλλάξει ο εκλογικός χάρτης. Προφανώς, η συνταγματική Αναθεώρηση θα γίνει την επόμενη περίοδο, δεν ισχύει γι' αυτές τις εκλογές και άρα, λοιπόν, καταρρίπτεται αυτό το επιχείρημα.

Εξηγήστε μου, όμως, γιατί θα έπρεπε άνθρωποι που ζουν πια στα βόρεια προάστια και κατοικούσαν πριν από τριάντα ή σαράντα χρόνια στις αστικές περιοχές του κέντρου της Αθήνας, να καταβαίνουν με τα τζιπ τους και να ψηφίζουν και αυτοί που μένουν μόνιμα και κρατούν ζωντανές τις γειτονιές να μην έχουν δικαίωμα ψήφου; Εξηγήστε μου, γιατί στα νησιά μας, που στα χωριά οι μετανάστες έχουν κρατήσει τα σχολεία ανοικτά με τα παιδιά τους, που έχει μειωθεί ο πληθυσμός και υπάρχει πρόβλημα, γιατί να μην έχουν το δικαίωμα αυτοί που συνεισφέρουν στα έσοδα των δήμων, αυτοί που στηρίζουν την παραγωγή της περιοχής;

Υπενθυμίζω εδώ -και οφείλουμε να το πούμε- ότι το 2010 με τον νόμο Ραγκούση εφαρμόστηκε το δικαίωμα ψήφου στους δήμους για τους μετανάστες και το «εκλέγειν» και «εκλέγεσθαι», το οποίο δυστυχώς το ΣτΕ το 2013 το κατήργησε, το έκρινε αντισυνταγματικό και ενώ τότε η ΚΕΔΕ, της οποίας το προεδρείο προφανώς δεν ήταν του ΣΥΡΙΖΑ και τότε, είχε πάρει δημόσια θέση ότι η ψήφος των μεταναστών στις τοπικές εκλογές είναι ένα αναγκαίο βήμα για την ενσωμάτωσή τους και πρέπει να προβλεφθεί στην προσεχή συνταγματική Αναθεώρηση.

Υπενθυμίζω, επίσης, ότι αυτή η ρύθμιση ισχύει σε πολλές χώρες της Ευρώπης, Ολλανδία, Βέλγιο, σε όλες τις σκανδιναβικές χώρες, στη Σλοβενία, στη Λιθουανία, στην Ισπανία και στην Πορτογαλία, ενώ και σε άλλες χώρες, όπως η Γερμανία και η Γαλλία, αποτελεί μέρος του προγράμματος, όχι μόνο της Αριστεράς, αλλά και της σοσιαλδημοκρατίας.

Άρα, λοιπόν, δεν έχουμε ζήτημα συνομωσίας του ΣΥΡΙΖΑ, για να αλλοιωθεί δήθεν το αποτέλεσμα της ψήφου των πολιτών. Αντίθετα, το όραμά μας, όπως προκύπτει από τις προτάσεις μας για την αυτοδιοίκηση, είναι υπέρ της αμεσότητας της ψήφου μέσω των τοπικών δημοψηφισμάτων, υπέρ της ισότητας της ψήφου μέσω της ενίσχυσης της αναλογικότητας και υπέρ της συμπερίληψης και της δημοκρατικής εκπροσώπησης όλων των κοινωνικών ομάδων, ώστε να είναι ενεργές πολιτικά σε υποθέσεις της πόλης τους.

Θεωρώ πως οι δύο συγκεκριμένες προτάσεις για την Αναθεώρηση, για τις οποίες μίλησα, είναι δύο παραδείγματα μόνο για το πώς κάποια συνταγματικά κενά που έχουν αναδειχθεί με τα χρόνια μπορούν να καλυφθούν με παρεμβάσεις που συνάδουν με το κοινωνικά φιλελεύθερο πνεύμα του ελληνικού Συντάγματος. Όπως όλες οι προτάσεις που προωθεί ο ΣΥΡΙΖΑ, δίνουν το στίγμα μιας ανοικτής πολιτείας που σέβεται τη διαφορετικότητα των μελών της και επενδύει σε λύσεις που ενώνουν.

Ένα τελευταίο σχόλιο για το άρθρο 3. Μιλάμε για αστικό εκδημοκρατισμό της σύγχρονης Ελλάδας το 2018. Ο κ. Βορίδης δεν είναι εδώ. Εγώ, ως φαρμακοποιός, δεν φοβάμαι ότι θα κατέβει ο σταυρός από την ταμπέλα του φαρμακείου μου, αλλά δυστυχώς με την πρακτική σας η ταμπέλα έχει και ένα φίδι και εσάς σας έχουν ζώσει τα φίδια που τρέφετε.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα του ΣΥΡΙΖΑ)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΑ (Αναστασία Χριστοδουλοπούλου): Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, εννοείται ότι η ανακοίνωση που έκανα πριν, για να πάνε οι εκπρόσωποι των κομμάτων στο γραφείο του Ειδικού Γραμματέα, ισχύει και για τους ανεξάρτητους. Δεν το τό- νισα και γι' αυτό επανέρχομαι, για να το συμπληρώσω.

Τώρα τον λόγο έχει ο κ. Σκρέκας για επτά λεπτά.

ΛΙΑΝΑ ΚΑΝΕΛΛΗ: Δεν αναγγέλλετε και τον επόμενο για να συνεννοηθούμε, γιατί έχει αλλάξει εβδομήντα δύο φορές ο κατάλογος; Να λέτε, μιλάει τώρα ο κ. Σκρέκας και να ετοιμάζεται ο κύριος τάδε και ο κύριος τάδε. Δεν ξέρουμε πια πόσο είμαστε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΑ (Αναστασία Χριστοδουλοπούλου): Μετά τον κ. Σκρέκα θα δούμε εάν θα μιλήσει ο κ. Φάμελλος. Μετά είναι ο κ. Σκανδαλίδης...

ΛΙΑΝΑ ΚΑΝΕΛΛΗ: Τι θα κάνουμε, να ρίξουμε τα χαρτιά για να δούμε αν θα μιλήσει;

ΑΝΔΡΕΑΣ ΛΟΒΕΡΔΟΣ: Οι Υπουργοί μιλούν ως Βουλευτές.

ΙΩΑΝΝΗΣ ΑΝΔΡΙΑΝΟΣ: Θα μιλούν συνέχεια οι Υπουργοί; Οι Βουλευτές τότε θα μιλήσουν;

ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΑ (Αναστασία Χριστοδουλοπούλου): Τι εννοείτε;

ΛΙΑΝΑ ΚΑΝΕΛΛΗ: Μόνο ο κύριος Υπουργός Δικαιοσύνης αναγγέλλθηκε ότι θα μιλήσει.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΑ (Αναστασία Χριστοδουλοπούλου): Εδώ έχω τον κατάλογο. Ο κ. Φάμελλος ήταν να μιλήσει στις έξι το απόγευμα και ο κ. Γαβρόγλου στις πέντε. Είναι εδώ ατέλειωτες ώρες, όπως όλοι σας.

ΙΩΑΝΝΗΣ ΑΝΔΡΙΑΝΟΣ: Κι εμείς είμαστε.

ΑΝΔΡΕΑΣ ΛΟΒΕΡΔΟΣ: Μιλούν όμως ως Βουλευτές, δεν μιλούν ως Υπουργοί.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΑ (Αναστασία Χριστοδουλοπούλου): Για Βουλευτές μιλώ, εννοείται. Τώρα λέω απλώς ότι οι άνθρωποι εδώ, επειδή περιμένουν τόση ώρα, να μιλήσει...

ΛΙΑΝΑ ΚΑΝΕΛΛΗ: Μιλούν ως Βουλευτές. Μα, μπορούν να μπαίνουν εμβόλιμοι ως Βουλευτές, όποτε θέλουν, κυρία Πρόεδρε;

ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΑ (Αναστασία Χριστοδουλοπούλου): Θα μιλήσει τώρα ο κ. Σκρέκας και θα το δούμε.

ΛΙΑΝΑ ΚΑΝΕΛΛΗ: Μα, ως Βουλευτές, εάν μιλήσουν, δεν μπορούν να επιλέξουν τότε θα μιλήσουν. Μπαίνουν στη σειρά. Εάν μιλούν ως Υπουργοί...

ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΑ (Αναστασία Χριστοδουλοπούλου): Σαν

Υπουργοί μιλούν. Έχουν μιλήσει πολλοί Υπουργοί, κυρία Κα-
νέλλη, από χτες. Δεν είναι οι πρώτοι.

ΛΙΑΝΑ ΚΑΝΕΛΛΗ: Το ξέρω...

ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΑ (Αναστασία Χριστοδουλοπούλου): Κύριε
Σκρέκα, έχετε τον λόγο.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΣΚΡΕΚΑΣ: Ευχαριστώ, κυρία Πρόεδρε.

Η συζήτηση για να την Αναθεώρηση του Συντάγματος, κυρίες
και κύριοι Βουλευτές, νομίζω ότι θα έπρεπε να είναι μια γιορτή της
δημοκρατίας. Θα έπρεπε να αποτελεί την επιτομή του υπεύθυνου,
ειλικρινούς, αντικειμενικού και διακομματικού διαλόγου. Θα
έπρεπε να αποτελεί μια ευκαιρία ανάλυσης των διατάξεων, που
με την πάροδο των δεκαετιών, κυρίες και κύριοι Υπουργοί, δεν αν-
ταποκρίνεται στις σύγχρονες ανάγκες της ελληνικής κοινωνίας και
πολύ περισσότερο στις ανάγκες των εποχών που έρχονται. Δια-
τάξεις που βάζουν εμπόδια στη βιώσιμη ανάπτυξη και πρόοδο,
που εξαφανίζουν τις ευκαιρίες προόδου και κοινωνικής ανέλιξης
των πιο αδύναμων συμπολιτών μας και που καταδικάζουν στη
φτώχεια και στην απαξία τους γεμάτους με όρεξη νέους μας.

Αναφέρω το πιο τρανταχτό και οφθαλμοφανές παράδειγμα,
κυρίες και κύριοι Βουλευτές, που αφορά το άρθρο 16. Σύμφωνα
με το παρόν Σύνταγμα, το οποίο προτείνεται για Αναθεώρηση,
στο άρθρο 16 παράγραφος 5 αναφέρεται συγκεκριμένα ότι η
ανώτατη εκπαίδευση παρέχεται αποκλειστικά από ιδρύματα που
αποτελούν νομικά πρόσωπα δημόσιου δικαίου και πιο κάτω, στο
άρθρο 8, αναφέρεται ρητά και κατηγορηματικά ότι η σύσταση
ανώτατων σχολών από ιδιώτες απαγορεύεται.

Το ερώτημα είναι, κυρίες και κύριοι Βουλευτές: Τι αποτέλεσμα
έχει αυτό το άρθρο και αυτές οι διατάξεις στη σημερινή ελληνική
κοινωνία; Το αποτέλεσμα είναι -και νομίζω ότι κανείς δεν μπορεί
να έχει αντίρρηση σε αυτό- ότι εκατοντάδες χιλιάδες Ελληνό-
πουλα, που δεν είχαν δυστυχώς τη δυνατότητα να περάσουν σε
ένα δημόσιο ελληνικό πανεπιστημιακό ίδρυμα, σήμερα σπουδά-
ζουν σε ιδιωτικά πανεπιστήμια του εξωτερικού για την απόκτηση
βασιικού πτυχίου, στη συνέχεια πολλές φορές πολλοί απ' αυτούς
για την απόκτηση μεταπτυχιακού τίτλου και πολλές φορές και δι-
δακτορικού τίτλου. Τα τελευταία χρόνια, εξαιτίας της κρίσης που
σήμερα μαστίζει την Ελλάδα, οι περισσότεροι απ' αυτούς συνε-
χίζουν να διαμένουν και προσπαθούν να βρουν μια εργασία στο
εξωτερικό και έτσι να θεμελιώσουν μια καλύτερη ζωή.

Από την άλλη πλευρά, κυρίες και κύριοι Βουλευτές, οι οικογέ-
νειές τους επί χρόνια αιμορραγούν οικονομικά, στηρίζοντας αυτά
τα παιδιά, τα οποία σπουδάζουν στο εξωτερικό. Ζωντανό χρήμα
διαρρέει από τη χεμάζουσα Ελλάδα, φτωχοποιημένη Ελλάδα,
στα ιδιωτικά πανεπιστήμια κατά πλειοψηφία και κατά το σύνθετες
πλουσιότερων χωρών. Έλληνες καλοσπουδαγμένοι επιστήμονες,
που θέλουν να ακολουθήσουν πανεπιστημιακή καριέρα, είτε κα-
ταδικάζονται να ακολουθήσουν δουλειές του ποδαριού είτε και
αυτοί δραπετεύουν στο εξωτερικό για να βρουν την τύχη τους.

Και να πει κανείς, κυρίες και κύριοι Βουλευτές του ΣΥΡΙΖΑ, ότι
αυτό το δόγμα που ακολουθεί σήμερα η ελληνική πολιτεία, το
ακολουθούν κι άλλες χώρες, ας πεί στην ευχή! Δυστυχώς,
όμως, κυρίες και κύριοι Βουλευτές του ΣΥΡΙΖΑ, που με πάθος
συνεχίζετε να προασπίζετε την απαγόρευση στην Ελλάδα σή-
μερα της ίδρυσης μη κρατικών ιδιωτικών πανεπιστημίων, η Ελ-
λάδα έχει το θλιβερό προνόμιο να είναι η μοναδική χώρα στον
πλανήτη που απαγορεύεται η λειτουργία και η ίδρυση μη κρατι-
κών ή ιδιωτικών πανεπιστημίων.

Αυτό δεν συμβαίνει ούτε στη γειτονική Αλβανία, όπου σήμερα
λειτουργούν αγγλόφωνα ιδιωτικά πανεπιστήμια και πηγαίνουν
στα Τίρανα Έλληνες φοιτητές να σπουδάσουν, ούτε στη γειτο-
νική Βουλγαρία ούτε στην Κωνσταντινούπολη, στη γειτονική
Τουρκία, που έχει γίνει εκπαιδευτικό κέντρο, όπου εκατοντάδες
χιλιάδες φοιτητές από άλλες χώρες πηγαίνουν στην Κωνσταντι-
νούπολη και όταν φεύγουν από εκεί είναι πρεσβευτές του πολι-
τισμού της γειτονικής Τουρκίας.

Θα μπορούσαν να έρχονται και να σπουδάζουν στην Ελλάδα,
στα ελληνικά μη κερδοσκοπικά, μη κρατικά ιδιωτικά πανεπιστή-
μια και όταν θα ολοκλήρωναν τις σπουδές τους εδώ, στην Ελ-
λάδα και θα επέστρεφαν στις χώρες τους, θα μπορούσαν να
είναι πρεσβευτές του ελληνικού πολιτισμού, των ελληνικών
αρχών, αξιών και αρετών.

Δεν σας ενδιαφέρει τίποτα από όλα αυτά. Και παρ' όλο που
έχω μιλήσει με πολλούς συναδέλφους από τον ΣΥΡΙΖΑ, που
έχουν σοβαρούς προβληματισμούς και θα ήθελαν να βρεθεί μία
κοινή λύση για την αναθεώρηση του άρθρου 16 και να μπορούν
να ιδρυθούν επιτέλους και να λειτουργήσουν στην Ελλάδα μη
κρατικά ιδιωτικά πανεπιστήμια, έρχεται δυστυχώς η σκληρή, η
δογματική, η ιδεοληπτική, η κομματική γραμμή από το Μαξίμου
που τους κόβει κάθε όρεξη.

Τόσο δημοκρατική, τόσο προοδευτική, κυρίες και κύριοι Βου-
λευτές, είναι η σημερινή ηγεσία του ΣΥΡΙΖΑ και η ηγεσία φυσικά
της Ελλάδας! Δεν ενδιαφέρεται για την πραγματική λύση των
προβλημάτων της χώρας. Ενδιαφέρεται μόνο για την πολιτική
επιδίωξη με κάθε τρόπο, χωρίς κανέναν δισταγμό.

Χρησιμοποιεί ακόμα και αυτή την ύψιστη πολιτική ευθύνη, τη
δυνατότητα Αναθεώρησης του Συντάγματος για την προώθηση
της βιώσιμης ανάπτυξης, της ευημερίας στον ελληνικό λαό σή-
μερα και σε επόμενες δεκαετίες. Ακόμα και αυτή την ύψιστη ευ-
καιρία τη χρησιμοποιεί μόνο και μόνο για να αποκομίσει πολιτικά,
μικροκομματικά οφέλη.

Για παράδειγμα, στην ίδια την εισηγητική έκθεση, στην ίδια την
ανακοίνωση που δημοσίευσε ο ΣΥΡΙΖΑ για τη συνταγματική Ανα-
θεώρηση αναφέρεται -για να δείτε πόσο προσχηματικά και υπο-
κριτικά είναι αυτά, τα οποία συμβαίνουν το τελευταίο δίμηνο στην
Ελλάδα από την Κυβέρνηση ΣΥΡΙΖΑ- ότι προωθούν την κύρωση
διεθνών συνθηκών μόνο μετά από δημοψήφισμα. Αυτό θέλει να
περάσει ο ΣΥΡΙΖΑ στο νέο Σύνταγμα, το οποίο θέλει να αναθεω-
ρήσει.

Είχε την ευκαιρία, μόλις λίγες εβδομάδες πριν, μία επιζήμια
για τη συντριπτική πλειοψηφία του ελληνικού λαού, μια υποχω-
ρητική συμφωνία, τη Συμφωνία των Πρεσπών -για την οποία σχε-
δόν η συντριπτική πλειοψηφία των Ελλήνων ήταν αντίθετη, για
την οποία το σύνολο των κομμάτων της Αντιπολίτευσης ήταν αν-
τίθετα- αυτό το θέμα, το σοβαρό, το εθνικό, το ύψιστο, αυτό το
οποίο θα επηρεάσει τις επόμενες γενιές των Ελλήνων, να το
θέσει σε δημοψήφισμα.

Φυσικά δεν χρειάστηκε. Πήγε και μονόγραψε μόνος του ο κ. Κο-
τζιάς και στη συνέχεια ο κ. Τσίπρας με εκατόν πενήντα και κάτι
Βουλευτές, συνεργαζόμενους, δανεικούς, πρόθυμους. Δεν ένιωσε
την ανάγκη ο κ. Τσίπρας να καταθέσει αυτή τη συμφωνία για δη-
μοψήφισμα. Κατά τα άλλα, τον ενδιαφέρει η μεγαλύτερη δημο-
κρατική παρέμβαση του κυρίαρχου ελληνικού λαού στις σημαντι-
κές αποφάσεις.

(Στο σημείο αυτό την Προεδρική Έδρα καταλαμβάνει ο ΣΤ' Αν-
τιπρόεδρος της Βουλής κ. **ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΛΑΜΠΡΟΥΛΗΣ**)

Έρχομαι στο τελευταίο, κυρίες και κύριοι συναδελφοί, που
αποδεικνύει πόσο υποκριτικό είναι αυτό, το οποίο σήμερα κάνει
η Κυβέρνηση. Λέει σε κάποιο σημείο ότι με την πρόταση του ΣΥ-
ΡΙΖΑ ορίζεται ότι βασικά κοινωνικά αγαθά, όπως η ηλεκτρική
ενέργεια και τα δίκτυα διανομής τους υπόκεινται σε καθεστώς
δημόσιας υπηρεσίας και τελούν σε δημόσιο έλεγχο. Ακούστε
πόσο ψεύτικο, πόσο υποκριτικό είναι αυτό.

(Στο σημείο αυτό κτυπάει το κουδούνι λήξεως του χρόνου ομι-
λίας του κυρίου Βουλευτή)

Πριν λίγες ημέρες ολοκληρώθηκε ο διεθνής διαγωνισμός για
την πώληση του 40% της λιγνιτικής παραγωγής της ΔΕΗ σε ιδιώ-
τες. Λιγνιτικά εργοστάσια της ΔΕΗ, που παράγουν ηλεκτρικό
ρεύμα από λιγνίτη, θα πωλούνταν σε ιδιώτη 100% και όχι, όπως
ψευδώς είπε ο κ. Τσίπρας εδώ, ότι μερικώς θα έχουν μετοχική
συμμετοχή οι ιδιώτες, αλλά κατά τα άλλα θα έχουν δημόσιο
έλεγχο.

Αν αυτός ο διαγωνισμός ολοκληρωνόταν και είχαμε ιδιώτη μέ-
τοχο, ιδιώτη ιδιοκτήτη αυτών των μονάδων, αν περάσει αυτή η
διάταξη στο νέο Σύνταγμα, τι θα κάνατε; Θα επανακρατικοποι-
ούσατε τις λιγνιτικές μονάδες που εσείς πουλάτε; Σήμερα, υπάρ-
χουν ιδιωτικές εταιρείες 100% που παράγουν ηλεκτρική ενέργεια
από φυσικό αέριο, που προμηθεύουν ηλεκτρική ενέργεια στον
κόσμο και μέσα από τον ανταγωνισμό έχουν πέσει και οι τιμές
της ηλεκτρικής ενέργειας. Παρέχουν ηλεκτρική ενέργεια χαμη-
λότερα από ό,τι μπορεί να βρει σήμερα από κάποιες άλλες πηγές
ο Έλληνας καταναλωτής. Τι θα κάνατε; Θα τους κρατικοποι-
ήσετε; Όλα είναι ψεύτικα, προσχηματικά, υποκριτικά. Κοροϊ-

δεύετε τον κόσμο. Γι' αυτό κι εμείς δεν στηρίζουμε αυτή την υποκρίση.

(Στο σημείο αυτό κτυπάει το κουδούνι λήξεως του χρόνου ομιλίας του κυρίου Βουλευτή)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Γεώργιος Λαμπρούλης): Ολοκληρώστε, κύριε Σκρέκα.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΣΚΡΕΚΑΣ: Ολοκληρώνω, κύριε Πρόεδρε.

Εμείς σας καλούμε να δούμε τα σημαντικά άρθρα, τα οποία χρήζουν αναθεώρησης, γιατί κρατάνε πίσω, στον δρόμο της οπισθοδρόμησης, στο δρόμο του παρελθόντος την Ελλάδα. Δεν προχωράει μπροστά η Ελλάδα. Ο κόσμος φεύγει μπροστά κι εμείς μένουμε πίσω με αυτή, δυστυχώς, τη συριζαϊκή αριστερή ιδεολογία και τον δογματισμό.

Ελάτε να δούμε τα άρθρα, τα οποία χρήζουν αναθεώρησης. Ελάτε να συμφωνήσουμε μαζί και να προχωρήσουμε μπροστά για το καλό των Ελλήνων και των επόμενων γενιών.

Σας ευχαριστώ.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα της Νέας Δημοκρατίας)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Γεώργιος Λαμπρούλης): Τον λόγο θα δώσω στον κ. Φάμελλο. Στη συνέχεια θα μιλήσει ο κ. Σκανδαλίδης, η κ. Κανέλλη, ο κ. Γάκης και θα δούμε στην πορεία.

Κύριε Υπουργέ, έχετε τον λόγο.

ΣΚΑΡΑΤΗΣ ΦΑΜΕΛΛΟΣ (Αναπληρωτής Υπουργός Περιβάλλοντος και Ενέργειας): Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

Κυρίες και κύριοι Βουλευτές, είναι μία κορυφαία στιγμή για την ελληνική Βουλή αλλά και για την ελληνική κοινωνία η συζήτηση για τη συνταγματική Αναθεώρηση. Συζητάμε σήμερα για την Αναθεώρηση του Συντάγματος μετά από μία δεκαετία που συντάραξε την Ελλάδα, που άλλαξε τα πάντα στο πολιτικό σύστημα της χώρας, που επηρέασε, όμως, ιδιαίτερα και τη σχέση του πολίτη με την πολιτική. Διότι πρέπει να το παραδεχτούμε, υπάρχει ένα σοβαρό ζήτημα πλέον αξιοπιστίας στην πολιτική και μία βαθιά κρίση που εκφράζεται και στο πολιτικό σύστημα.

Υπάρχει δυνατότητα η συνταγματική Αναθεώρηση να αποτελέσει το φάρμακο για την πολιτική κρίση που αναδείχτηκε, αλλά και μία προοδευτική δύναμη για την πατρίδα μας, για τον τόπο μας. Η μνημονιακή κρίση χρεοκοπίας δεν ήταν μόνο δημοσιονομική. Συνδέεται στενά με τη λειτουργία της δημοκρατίας μας, με τα κοινωνικά και δημοκρατικά δικαιώματα των πολιτών.

Πρέπει να το πούμε ξεκάθαρα: Υποτιμήθηκε ο πολίτης κατά τη διάρκεια της μνημονιακής περιόδου. Υποτιμήθηκε η βούληση της κοινωνίας. Για τον λόγο αυτόν, στη σημερινή συζήτηση έχουν κατατεθεί προτάσεις που πρέπει να πω ότι διαμορφώθηκαν κατά τη διάρκεια αυτής της μνημονιακής περιόδου.

Και φαίνεται ξεκάθαρα ποιο είναι τελικά το διαφορετικό DNA στην πολιτική. Η μία πλευρά προτάσσει απεικονίζει την ανάγκη εμβάθυνσης της δημοκρατίας, την κινητοποίηση της κοινωνίας και έτσι και της οικονομίας, στη βάση της ιστιμίας και με σεβασμό στην εργασία, με βαθιές μεταρρυθμιστικές τομές.

Η άλλη πλευρά, όμως, τι προτείνει; Προτείνει την εμβάθυνση του νεοφιλελευθερισμού, την αναπαραγωγή του παλιού πολιτικού συστήματος και τη συνταγματοποίηση των πλεονασμάτων. Πόσο υποκριτικό, όμως, είναι από τη μία μεριά να στήνεις υποθετικούς διαλόγους με τον κ. Βέμπερ για την κατάργηση των πλεονασμάτων και από την άλλη μεριά, να έρχεσαι εδώ και να προτείνεις τη συνταγματοποίηση των πλεονασμάτων.

Κυρίες και κύριοι Βουλευτές της Νέας Δημοκρατίας, δεν χρειάζεται καν να σας διαψεύσουμε. Διαψεύδεστε μόνοι σας και κάνετε πράγματι το έργο μας πιο εύκολο. Βάζετε, όμως και ένα ερώτημα: Τελικά, τι Πρόεδρο της Κομισιόν προτείνετε; Κάποιον που την επόμενη στιγμή τον διαψεύδει και ο κ. Γιούνκερ και η κ. Μέρκελ;

Όμως και τι πιο προκλητικό μπορεί να κάνει μία πολιτική δύναμη από να ζητήσει από τον ελληνικό λαό, που υπέφερε από τα μνημόνια, να συνταγματοποιηθούν τα μνημόνια; Αυτό είναι κάτι το οποίο πραγματικά θα σας στιγματίσει για πάντα.

Τι αποκαλύπτει, όμως, η συζήτηση στη Βουλή; Από τη μία μεριά την υποτίμηση του συνταγματικού κανόνα και του δημοκρατικού κανόνα της ελεύθερης συνειδησίας των Βουλευτών από τον κ. Μητσοτάκη, που προτείνει το σύστημα ρώσικη ρουλέτα, να τα ψηφίσουμε τώρα όλοι, τα πάντα, χωρίς κριτήρια και χωρίς

αξίες. Μήπως χωρίς κριτήρια και χωρίς αξίες ασκεί πολιτική τελικά η Νέα Δημοκρατία;

Προσέξτε υποκρισία! Στα δύο κύρια ζητήματα που πρότεινε η Νέα Δημοκρατία δεν έβαλε την ευθύνη Υπουργών. Τι σημαίνει αυτό; Σημαίνει ότι είναι ένα βασικό ζήτημα το οποίο φοβάται η Νέα Δημοκρατία και ουσιαστικά δεν θέλει να το αλλάξει.

Όμως και από το Κίνημα Αλλαγής θεωρώ ότι υπάρχει υποκρισία, όταν ζητάει να μην πάρει καμμία πρόταση εκατόν ογδόντα ψήφους. Δηλαδή, αγαπητοί συνάδελφοι, δεν θέλετε να έχει ισχυρή πολιτική νομιμοποίηση από την παρούσα Βουλή η τροποποίηση του άρθρου περί ευθύνης Υπουργών; Δεν θέλετε ούτε αυτό το πολιτικό μήνυμα να δώσει η ελληνική Βουλή; Τόσο πολύ στεναχωριέστε για το αποτέλεσμα του 2015; Δεν θέλετε να αποτυπωθεί πουθενά στο πολιτικό σύστημα της χώρας;

Και από την άλλη μεριά, μπαίνει κι ένα ερώτημα: Για ποιον λόγο ζητάτε από τους Έλληνες πολίτες να σας ψηφίσουν, όταν λέτε ότι μόνο ένας Βουλευτής του Κινήματος Αλλαγής θα τοποθετηθεί; Οι άλλοι δεκαεννιά που εκπροσωπούν το 95% των ψηφοφόρων σας είναι άχρηστοι για το πολιτικό σύστημα; Ουσιαστικά, λέτε στους ψηφοφόρους ότι δεν θέλετε τη δύναμη που σας έδωσαν. Θέλετε μόνο έναν. Προσέξτε, όμως, μήπως δεν σας δώσει κανέναν ο ελληνικός λαός στην επόμενη Βουλή;

Όμως, κυρίες και κύριοι Βουλευτές, έχοντας υπ' όψιν την ουσιαστική πολιτική σημασία της συνταγματικής Αναθεώρησης οφείλω να συνδέσω τα παγκόσμια πολιτικά επίδικα με τη σημερινή συζήτηση.

Οι στόχοι βιώσιμης ανάπτυξης, όπως διαμορφώθηκαν από τον ΟΗΕ στην Ειδική Σύνοδο τον Σεπτέμβριο του 2015, πιστεύω ότι είναι το βασικό πολιτικό κείμενο παγκόσμια, για την επόμενη δεκαετία, μέχρι το 2030. Και οι στόχοι της βιώσιμης ανάπτυξης βρίσκονται μέσα στην πρότασή μας για τη συνταγματική Αναθεώρηση και αυτό πιστεύω ότι αποτελεί μια ουσιαστική προοδευτική τομή που συμπεριλαμβάνει τα ζητήματα της κλιματικής αλλαγής και βρίσκονται και μέσα στην αναπτυξιακή στρατηγική που εγκρίναμε.

Οι δεκαεπτά στόχοι βιώσιμης ανάπτυξης της ατζέντας 2030 περιλαμβάνουν την πολιτική, την κοινωνική, την παραγωγική, αλλά και την περιβαλλοντική συνιστώσα. Οικονομία, κοινωνία και περιβάλλον βρίσκονται μέσα στην πρόταση της συνταγματικής Αναθεώρησης.

Η αρχή της βιώσιμης ανάπτυξης είναι ένας οικουμενικός στόχος και επιβάλλεται να περιλαμβάνεται στο ελληνικό Σύνταγμα, διότι αποτελεί το μέτρο, αλλά και την ασφαλιστική δικλίδα προκειμένου το περιβάλλον, σε συνδυασμό με την ισόρροπη ανάπτυξη, να εξασφαλίζει την κοινωνική συνοχή.

Πού βρίσκονται αυτά όμως μέσα στην πρότασή μας, διότι πρέπει να τα καταθέσουμε στους Έλληνες πολίτες; Το άρθρο 21 συνδέει τα εξής: στόχος 1, μηδενική φτώχεια, στόχος 2, μηδενική πείνα, στόχος 3, καλή υγεία και ευημερία, στόχος 10, λιγότερες ανισότητες, στόχος 6, καθαρό νερό και αποχέτευση, όπως και στόχος 7, φθηνή και καθαρή ενέργεια. Εξασφαλίζει εκ μέρους του κράτους ένα αξιοπρεπές επίπεδο διαβίωσης. Εξασφαλίζει την καθολική πρόσβαση σε αποτελεσματικές παροχές υγείας. Επιβάλλει την καταπολέμηση της φτώχειας και της πείνας με τη διασφάλιση μιας ζωής με υγεία και ευημερία και περιορισμό των ανισοτήτων.

Και, βέβαια, με την παράγραφο 7 του άρθρου 21 θεσπίζει τον δημόσιο έλεγχο των βασικών κοινωνικών αγαθών, έτσι ώστε να διασφαλίζεται η πρόσβαση όλων των πολιτών σε καθαρό νερό και αποχέτευση και φθηνή και καθαρή ενέργεια.

Το άρθρο 22 συνδέεται πάλι με τον στόχο 1 για τη μηδενική φτώχεια, τον στόχο 3 για την καλή υγεία και ευημερία, τον στόχο 8 για αξιοπρεπή εργασία και οικονομική ανάπτυξη και τον στόχο 10 για λιγότερες ανισότητες. Η συνταγματική κατοχύρωση της ίσης αμοιβής για ίση εργασία, των συλλογικών διαπραγματεύσεων, το δικαίωμα μονομερούς προσφυγής των κοινωνικών εταίρων, αλλά και το δικαίωμα της κοινωνικής ασφάλισης, εμπεριέχονται μέσα στη βιώσιμη ανάπτυξη που ο ΟΗΕ προσβέβει ως βασικό πολιτικό κείμενο για το 2030. Και, βέβαια, η καταπολέμηση της φτώχειας, αλλά και η εξασφάλιση στην υγεία και στην αξιοπρεπή εργασία είναι ουσιαστικά ζητήματα της βιώσιμης πολιτικής.

Στα άρθρα 44, 54, 62, 73, 86 και 102 μπορούμε επίσης να αποκαλύψουμε τα ζητήματα συμμετοχής των πολιτών, του αναλογικού εκλογικού συστήματος, τη συμμετοχή στη λήψη αποφάσεων και βέβαια τον περιορισμό της βουλευτικής ασυλίας, την ενίσχυση της δικαιοσύνης και των διαφορών θεσμών, με κύριο τον περιορισμό των βουλευτικών θητειών, με την προσθήκη νέας παραγράφου που καταπολεμά και την οικογενειοκρατία και τον επαγγελματισμό στην πολιτική, αλλά και το κλειστό λόμπι εξουσίας, που και η Νέα Δημοκρατία και το ΠΑΣΟΚ θέλουν να έχουν και στην πολιτική σκηνή και στην αυτοδιοίκηση.

Και, βέβαια, η λαϊκή νομοθετική πρωτοβουλία και η αμεσότητα της ψηφοφορίας συνδέονται με τον στόχο 16 της βιώσιμης ανάπτυξης.

(Στο σημείο αυτό κτυπάει το κουδούνι λήξεως του χρόνου ομιλίας του κυρίου Αναπληρωτή Υπουργού)

Κύριε Πρόεδρε, ένα λεπτό μόνο, για το θέμα του άρθρου 24. Η πρόταση της Νέας Δημοκρατίας για την αναθεώρηση του άρθρου 24 αποδεικνύει την πραγματική πολιτική βούληση της Αξιωματικής Αντιπολίτευσης. Προτείνει να μην περιλαμβάνεται η λέξη «αποψιλώνονται» στις προς αναδασωθή και προς αναδασωτέες εκτάσεις. Η Νέα Δημοκρατία, δηλαδή, προτείνει οι νέες αποψιλώσεις μετά την υποτιθέμενη δική της συνταγματική αλλαγή να μην αναδασώνονται. Και δεν περιλαμβάνει ούτε την πρόνοια αναπλήρωσης από κάποιο περιβαλλοντικό ισοζύγιο.

Εκ τούτου προκύπτει ότι η Νέα Δημοκρατία προτείνει για τις εκτάσεις που θα αποψιλωθούν μετά την ψήφιση του Συντάγματος να μη διατηρούν τον προορισμό τους, να μην κηρύσσονται αναδασωτέες. Άρα κλείνει το μάτι σε μελλοντικές αυθαιρέσεις.

Επίσης από την κήρυξη αναδασωτέας απουσιάζει η έννοια των δασικών εκτάσεων. Δηλαδή η Νέα Δημοκρατία προτείνει οι σημαντικές δασικές εκτάσεις για τη βιοποικιλότητα και την ανάπτυξη τους πρωτογενούς δασικού τομέα που θα καίγονται ή θα καταστρέφονται να μη γίνονται αναδασωτέες. Μόνο τα δάση εισάγει στη ρύθμισή της, όχι τις δασικές εκτάσεις.

Τέλος, ως προς τον χαρακτηρισμό των δασών -και κλείνω, κύριε Πρόεδρε- προτείνει η Νέα Δημοκρατία αυτό να γίνεται με βάση τον χαρακτήρα της έκτασης το 1975. Είναι μια δομική και ουσιαστική αλλαγή που αναστρέφει τον χαρακτηρισμό των δασικών εκτάσεων σε όλες τις περιοχές της Ελλάδας και ακυρώνει το έργο των δασικών χαρτών.

Προσπαθεί η Νέα Δημοκρατία από την πίσω πόρτα να ακυρώσει τους δασικούς χάρτες και το Κτηματολόγιο, που η ίδια και το ΠΑΣΟΚ μαζί σαράντα χρόνια προσπαθούσαν να μη γίνουν στην Ελλάδα, «χτυπώντας» στην πλάτη τους καταπατητές. Και θέτοντας την ημερομηνία του 1975 ως ορόσημο, κλείνει το μάτι και στις καταπατήσεις και τις εκχερσώσεις που έγιναν πριν το 1975 και κατά τη διάρκεια της δικτατορίας.

Η Νέα Δημοκρατία επιλέγει τη στιγμή που η χώρα για πρώτη φορά έχει ένα αναπτυξιακό και περιβαλλοντικό εργαλείο να το ακυρώσει και να αναστείλει την προσπάθεια αυτή θέτοντας άλλο χρονικό σημείο αναφοράς. Από τη μια, δηλαδή, κράτησαν τη χώρα καθυστερημένη και κατέθεσαν και πρόταση στην αντίστοιχη συζήτηση για τους δασικούς χάρτες, ώστε να μην υπάρχουν πρόστιμα για δασικές παραβάσεις την περίοδο εκπόνησης των δασικών χαρτών, το οποίο δεν δεχτήκαμε...

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Γεώργιος Λαμπρούλης): Κύριε Υπουργέ, παρακαλώ, ολοκληρώστε.

ΣΩΚΡΑΤΗΣ ΦΑΜΕΛΛΟΣ (Αναπληρωτής Υπουργός Περιβάλλοντος και Ενέργειας): ...και από την άλλη μεριά, προσπαθούν να ακυρώσουν και τους δασικούς χάρτες, αλλά και τη δυνατότητα η χώρα να έχει επενδύσεις με αξιοκρατία, διαφάνεια, περιβαλλοντικό ισοζύγιο.

Και, έτσι, προσπαθούν να ακυρώσουν -το είπε σήμερα ο Αρχηγός της Νέας Δημοκρατίας- και τη διάταξη των οικιστικών πυκνώσεων που έρχεται στη Βουλή, η οποία θα λύσει προβλήματα δεκαετιών και για τους πολίτες, γιατί φαίνεται ότι τους ενοχλεί ότι αυτή η Κυβέρνηση λύνει προβλήματα.

Όμως η επιλογή αυτή θα αποτελούσε πλήγμα για την ανάπτυξη, ιδιαίτερα για την περιφέρεια και τον πρωτογενή τομέα, μιας και τώρα δίνουμε τη δυνατότητα να εξασφαλιστούν και οι επιδοτήσεις με βάση τους δασικούς χάρτες και θα καταργήσει

πάνω από όλα ένα σημαντικό εργαλείο αναπτυξιακού σχεδιασμού.

Είναι ξεκάθαρο, λοιπόν, ότι εξ αυτών καμμία δυνατότητα ούτε καν λευκής ψήφου δεν υπάρχει για την πρόταση της Νέας Δημοκρατίας για το άρθρο 24, διότι προσπαθεί να αποδομήσει όλη τη δασική προστασία, όλο το περιβαλλοντικό ισοζύγιο και όλες τις μεγάλες μεταρρυθμίσεις περιβάλλοντος που έχουμε κάνει, κλείνοντας το μάτι σε καταπατητές, εκχερσωτές και στη μαύρη αγορά της δασικής δημόσιας έκτασης της Ελλάδας.

Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα του ΣΥΡΙΖΑ)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Γεώργιος Λαμπρούλης): Τον λόγο έχει ο κ. Σκανδαλίδης από τη Δημοκρατική Συμπαράταξη.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΣΚΑΝΔΑΛΙΔΗΣ: Κύριε Πρόεδρε, επειδή είναι της μόδας τώρα τελευταία οι νεολογισμοί και σήμερα ζήσαμε και την υπόθεση του παρεμπιπτόντως ζητήματος, θα μου επιτρέψετε να ξεκινήσω με ένα παρεμπιπτόν ζήτημα.

Θέλω να αποφασίσει ο κ. Φάμελλος που πιστεύει ότι δεν θα εκλέξουμε κανέναν Βουλευτή και ο κ. Τσίπρας που πιστεύει ότι συνεννοηθήκαμε με τη Νέα Δημοκρατία να εκλέξουμε με εκατόν ογδόντα Βουλευτές τον επόμενο Πρόεδρο της Δημοκρατίας, τι από τα δύο είναι το πραγματικό.

Εν πάση περιπτώσει, όταν μιλάτε για μια παράταξη με αυτό το εύρος, με αυτή τη ρίζα, με αυτή την αντοχή και με αυτή τη διαδρομή, να έχετε περισσότερο σεβασμό...

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα της Δημοκρατικής Συμπαράταξης)

...γιατί ισχύει πάντα το ρεμπέτικο τραγούδι «Από τα ψηλά στα χαμηλά και από τα πολλά στα λίγα». Δεν ισχύει μόνο για τους μεν, ισχύει για όλους, ιδιαίτερα τους προσωρινούς και ευκαιριακούς.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, δεν σας κρύβω ότι προβληματίστηκα πολύ αν, μετά από τριάντα σχεδόν χρόνια συνεχούς παρουσίας μου στη Βουλή, θα έπρεπε να πάρω τον λόγο. Όλα πια σε αυτή τη χώρα έχουν γίνει παίγνιο πολιτικών σκοπιμοτήτων, σε ένα κλίμα πλήρους ευτελισμού, κλίμα ρευστοποίησης του πολιτικού ήθους, των αρχών και αξιών που θα έπρεπε να διέπουν τη δημόσια ζωή.

Κι όμως συζητάμε το κορυφαίο ζήτημα των καιρών που ζούμε, το ζήτημα της σύγχρονης δημοκρατίας, το πώς αυτή οργανώνεται και λειτουργεί στη χώρα μας εν μέσω μιας πολλαπλής κρίσης, κρίσης της πολιτικής, κρίσης των θεσμών της, κρίσης των πρακτικών της διακυβέρνησης.

Θα μου επιτρέψετε να μη μιλήσω ως εκπρόσωπος ενός κόμματος ούτε ως φορέας μιας προοδευτικής πολιτικής γραμμής. Θέλω να μιλήσω με την ιδιότητα που μου απονέμει το Σύνταγμα, την ιδιότητα του εθνικού αντιπροσώπου. Οι απόψεις μου συμφωνούν με την πρόταση της παράταξής μου στο σύνολό της, αλλά έχουν και σε ορισμένα σημεία κάποιες προσωπικές διαστάσεις που δεν δεσμεύουν, βέβαια, την παράταξή μου. Έχω αυτό το δικαίωμα. Μου το επιτρέπει η πολύχρονη παρουσία μου σε αυτή την Αίθουσα.

Έχω ισχυρή πεποίθηση ότι η πολιτική κρίση στη χώρα μας προϋπήρχε της οικονομικής ότι η κρίση των θεσμών προηγήθηκε της κρίσης του χρέους και των ελλειμμάτων, ότι το πολιτικό σύστημα στο σύνολό του φάνηκε ανίκανο να υπερβεί και να μετασχηματίσει τις παθογένειες που το ίδιο δημιούργησε και ότι αυτό βρίσκεται σε ευθεία συνάρτηση με τον μακρόσυρτο χρόνο της κρίσης και το κόστος που πλήρωσαν η χώρα και ο λαός γι' αυτό.

Κι, όμως, όλοι σχεδόν σε αυτή την Αίθουσα ορκιζόμαστε ο καθένας με τον τρόπο του και τα επιχειρήματά του ότι ήλθε το τέλος της Μεταπολίτευσης, κάτι που κάποιοι από εμάς το διατυμπανίζαμε από τα μέσα της δεκαετίας του '90 ότι η δημοκρατία μας και οι θεσμοί της χρειάζονται γενναίες αλλαγές και μεταρρυθμίσεις συντακτικού τύπου για να ανοίξει πραγματικά ένας νέος ιστορικός κύκλος.

Η συνταγματική Αναθεώρηση ήταν -διότι όπως εξελίσσεται, δεν πρόκειται να γίνει- μια ιστορική ευκαιρία. Εμφανίστηκαν μέσα από τις προτάσεις της Κυβέρνησης και της Αξιωματικής Αντιπολίτευσης δεκάδες άρθρα υπό αναθεώρηση, προτάσεις εφ' όλης της ύλης του Συντάγματος, άλλες για να γίνουν αρεστές στο δη-

μόσιο αίσθημα, άλλες για να εξυπηρετήσουν πολιτική σκοπιμότητα και κάποιες για ορισμένες ώριμες συμπληρώσεις, αλλαγές και θετικές διατάξεις που θα μπορούσαν να βρουν σύμφωνο το σύνολο της Βουλής.

Η άποψή μου, όμως, η γενική είναι ότι ακολούθησαν σε αυτές τις προτάσεις την πολιτική των οριακών αλλαγών για να δείξουν γνώση, να παρουσιάσουν πρόταση τεκμηριωμένη, πρόταση επί παντός επιστητού και επιμέρους βελτιώσεις, σε καμμία περίπτωση, όμως, πρόταση ρηξικέλευθη και υπερβατική που να ισοδυναμεί με τη δυναμική που είπα στην αρχή.

Για παράδειγμα, πού εξαντλήθηκε εδώ και χρόνια η συζήτηση; Στο άρθρο 3 για την εκκλησία, στο άρθρο 16 για τα πανεπιστήμια, στο άρθρο 24 για το περιβάλλον, στο άρθρο 32 για τον Πρόεδρο της Δημοκρατίας και στο άρθρο 86 για την ευθύνη των Υπουργών. Αυτή δεν ήταν η δημόσια συζήτηση όλα αυτά τα χρόνια;

Πού κατέληξε η σημερινή συζήτηση στη Βουλή; Στο πρώτο για την εκκλησία, για τα πανεπιστήμια και για το περιβάλλον δεν υπάρχει συναίνεση καμιά. Για τα θέματα του Προέδρου της Δημοκρατίας αναφερόμαστε μονάχα στην εκλογή του. Στο δε, άρθρο 86 ανταποκρινόμαστε σε ένα λαϊκό αίσθημα που θέλει πραγματικά μια πιο διαφανή, πιο σωστή λειτουργία του πολιτικού συστήματος και των εκπροσώπων του.

Στην ουσία τι θα κάνει η επόμενη πλειοψηφία σε ό,τι αφορά τα βασικά ζητήματα πάνω στα οποία εξελίχθηκε η συζήτηση; Εγώ δεν πιστεύω ότι είναι τα μόνα βασικά ζητήματα και δεν είναι τα κυρίως βασικά ζητήματα και θα εξηγηθώ γι' αυτό.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, αφέθηκαν κεντρικά θέματα κρίσιμα, που είτε αναπαράγονται ως προβλήματα και δυσλειτουργίες του πολιτεύματος είτε είναι απότοκο των ραγδαίων εξελίξεων που φέρνει καταλυτικές αλλαγές στην κοινωνική οργάνωση τα τελευταία χρόνια σε όλο τον κόσμο. Είναι ζητήματα που επιτρέπουν στην εξεταστική εξουσία να αυθαιρετεί σε όλα τα επίπεδα. Είναι ζητήματα που προβάλλουν αξεπέραστα εμπόδια στη σχέση της πολιτείας και του κράτους με τον πολίτη. Είναι ζητήματα που ανατρέπουν τη δυνατότητα της ανάπτυξης και της δίκαιης κατανομής του πλούτου. Είναι ζητήματα που υποβαθμίζουν τη συμμετοχή των πολιτών στη ζωή της δημοκρατίας.

Θέλω επιγραμματικά, επειδή δεν μου επιτρέπει ο χρόνος, να αναφερθώ σε τρία, τέσσερα ως ταμπέλες. Κανένας πια δεν αμφισβητεί ότι το πρωθυπουργικό μοντέλο του 1986 είναι αυτό που ταιριάζει στην Προεδρευόμενη Κοινοβουλευτική Δημοκρατία και μιλάμε για την εκλογή του Προέδρου της Δημοκρατίας.

Εγώ θέλω να ρωτήσω: Δεν θα μπορούσε να υπάρχει μία συζήτηση, ούτως ώστε να υπάρξει μία καλύτερη ισορροπία σε ό,τι αφορά τη δυνατότητα εθνικής συνεννόησης στην οποία συμβολικά ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας, σε επίπεδο θεσμικό και όχι σε επίπεδο ουσίας της πολιτικής, όχι παρέμβασης στην πολιτική, να προκρίνει ο ίδιος και να εγκαλεί ή να καλεί το Συμβούλιο των Αρχηγών, για παράδειγμα, όταν συζητάμε να μεγάλο εθνικό θέμα που πρόκειται να δοθεί λύση; Λέω ένα παράδειγμα.

Δεύτερο παράδειγμα, ο έλεγχος της διαφάνειας για τους πολιτικούς. Εγώ συμφωνώ απόλυτα με όλα αυτά που λέμε, πώς προστατεύεται, πώς επεκτείνεται ο χρόνος, κ.λπ.. Όμως και εδώ θα συμφωνήσω με τον Γενικό Γραμματέα του ΚΚΕ, το να προστατεύσουμε τους πολιτικούς από την αυθαίρετη ποινικοποίηση της πολιτικής ζωής, έχουμε τον τρόπο. Το να παραπέμψουμε, όμως, τον πολιτικό στον φυσικό δικαστή, θα ήταν μία ρηξικέλευθη πρόταση. Είναι προσωπική μου άποψη, την οποία υποστηρίζω εδώ και πολλά χρόνια, από την εμπειρία που έχω από την πολιτική ζωή και το πώς χειριστήκαμε τα ζητήματα αυτά.

(Στο σημείο αυτό κτυπάει το κουδούνι λήξεως του χρόνου ομιλίας του κυρίου Βουλευτή)

Τρίτον, τα θέματα των θεμελιακών δικαιωμάτων δεν είναι ρητορικά. Είναι θέματα που αφορούν δικαιώματα τρίτης γενιάς, που απορρέουν από την εξέλιξη της επιστήμης, της κοινωνίας, της τεχνολογίας, της πολιτικής, της πληροφορίας. Είναι θέματα που αφορούν την ελεύθερη και απρόσκοπτη πρόσβαση στην πληροφορία. Είναι θέματα που αφορούν μια σειρά πανανθρώπινα, πολιτισμικά και άλλα αγαθά, τα οποία έπρεπε να οχυρωθούν. Παράλληλα θα έπρεπε η αρχή της διεύρυνσης του

κοινωνικού κράτους να εμφανίσει όλα τα θέματα που εξασφαλίζουν όχι μόνο το ελάχιστο επίπεδο διαβίωσης αλλά και το ελάχιστο επίπεδο κοινωνικής ασφάλισης.

Τέταρτο παράδειγμα, η επαναθέσιση του ρόλου και της λειτουργίας των μέσων μαζικής επικοινωνίας. Πόση συζήτηση έχουμε κάνει εδώ μέσα για τη σύνδεση των συμφερόντων, για τη σύνδεση οικονομίας και πολιτικής, για όλα αυτά τα πράγματα; Δεν μπορούμε να διασφαλίσουμε κάτι για τον ρόλο των μέσων μαζικής επικοινωνίας, μέσα σε ένα νέο Σύνταγμα προοδευτικό, που θέλετε να το λέτε, μέσα σε ένα Σύνταγμα που μπορεί να διασφαλίσει μία καλύτερη λειτουργία της δημοκρατίας; Εκεί που πονάει τον λαό, που βλέπει και καταλαβαίνει, εκεί δεν παρεμβαίνουμε. Παρεμβαίνουμε μονάχα εκεί που δεν μπορεί να μας προκαλέσει ζημιά ή πρόπει να γίνουμε αρεστοί.

Επίσης, ένα θέμα που είναι τεράστιο, είναι αυτή η αναντιστοιχία, άλλη αναπτυξιακή διαδικασία. Μιλάω για τα επίπεδα διοίκησης και οργάνωσης.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Γεώργιος Λαμπρούλης): Κύριε Σκανδαλίδη, θερμή παράκληση να ολοκληρώσετε.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΣΚΑΝΔΑΛΙΔΗΣ: Δύο λεπτά θέλω ακόμα.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Γεώργιος Λαμπρούλης): Δύο λεπτά σας έδωσα. Φτάσαμε στα εννέα λεπτά. Πόσο ακόμα;

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΣΚΑΝΔΑΛΙΔΗΣ: Αν θέλετε, σταματάω. Δεν έχω κανένα πρόβλημα. Μισό λεπτό. Αφήστε με να ολοκληρώσω τη σκέψη μου. Δεν έχω τίποτα άλλο να πω.

Είναι η αναντιστοιχία του επιπέδου ανάπτυξης, του επιπέδου διοίκησης, του επιπέδου οικονομίας, του επιπέδου κοινοβουλευτικής και του επιπέδου τοπικής εκπροσώπησης, αντιπροσωπευτικών θεσμών. Ζούμε αυτή την αντινομία τόσα χρόνια. Δεν θα μπορούσε το Σύνταγμα να προβλέψει μία αντιστοιχία; Δεν θα μπορούσε να αναβαθμίσει στα πλαίσια αυτά τον ρόλο της αυτοδιοίκησης; Έχουμε κάνει πολύ συγκεκριμένη πρόταση.

Θέλω, λοιπόν, να καταλήξω με μερικές σκέψεις. Το ερώτημά μου είναι: Τέτοιες αλλαγές μπορούσαν να γίνουν χωρίς συναίνεση; Μπορούν να γίνουν με διαδικασίες fast track; Μπορούν να γίνουν παραμονές των εκλογών; Όσες φορές υπήρξε άρνηση συναίνεσης, η αναθεώρηση κατέληξε μια ασημάντη και περιθωριακή διαδικασία. Δεν θέλω να αναφερθώ στο παρελθόν.

Γίνεται ουσιαστική συζήτηση σε λίγες εβδομάδες, αφού έχουν ξιφουλκήσει ο Πρωθυπουργός και ο Αρχηγός της Αξιωματικής Αντιπολίτευσης και έχουν καθορίσει το κλίμα της συζήτησης, ακυρώνοντας εκ των προτέρων κάθε διαδικασία συνεννόησης; Και φτάσαμε στο αποκορύφωμα. Το γαϊτανάκι της αντιπαράθεσης και η επικέντρωση του ενδιαφέροντος όλης της διαδικασίας είναι πώς η εκλογή του Προέδρου της Δημοκρατίας θα ενταχθεί στους κομματικούς συσχετισμούς. Τα κουκιά πριν, τα κουκιά μετά.

Είναι η γνωστή διελκυστίνδα και απέναντι μία κοινωνία κατακερματισμένη, αδιάφορη, αβέβαιη, ανασφαλής, να αντιμετωπίζει την πολιτική ως ένα αναγκαίο κακό και τη δημοκρατία ως ξένο με την ενεργό συμμετοχή της πολίτευμα. Είναι η θρυσάλιδα της υπονόμευσής της. Είναι το γόνιμο έδαφος να αναπτυχθούν ολοκληρωτικές αντιλήψεις και πρακτικές.

Αν πιστεύατε, κύριοι συνάδελφοι, ότι σήμερα διεξάγεται μια συζήτηση κρίσιμη για τη συνολική πορεία του τόπου και της δημοκρατίας, θα ανοίγατε το κεφάλαιο «νέα μεταπολίτευση» στην αρχή της θητείας σας και σήμερα θα είχαμε ένα συμφωνημένο Σύνταγμα, καινούργιο, με αλλαγές συντακτικού τύπου, με ελάχιστες και υπαρκτές διαφορές που θα λύσει η επόμενη Βουλή, με την ίδια σύνθεση και σοβαρότητα και όχι σε εμφυλιοπολεμικό κλίμα.

Εμείς κάναμε το καθήκον μας. Προτείναμε από την αρχή να ξεκινήσει η διαδικασία της Αναθεώρησης ως επείγουσα δημοκρατική και εθνική αναγκαιότητα. Επληρώσαμε ενδιάμεσα, μετά την άρνησή σας, για να περιοώσουμε τουλάχιστον το έλασσον. Σας προτείναμε ένα πλαίσιο μίνιμου συμφωνίας.

Επιχειρήσαμε να δώσουμε, έστω και τώρα, ένα περίγραμμα των πραγματικών αλλαγών, που το περιέγραψε με σαφήνεια το πρώι η Φώφη Γεννηματά σε μια, δυστυχώς, άδεια Αίθουσα. Δεν μας ακούσατε. Δυστυχώς, για άλλη μία φορά, είμαστε φωνή βοώντος εν τη ερήμω. Κρίμα!

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα της Δημοκρατικής Συμπαράταξης)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Γεώργιος Λαμπρούλης): Τον λόγο έχει η κ. Λιάνα Κανέλλη από το Κομμουνιστικό Κόμμα Ελλάδας.

ΛΙΑΝΑ ΚΑΝΕΛΛΗ: Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

Επειδή κάποιος μπορεί να βλέπουν το κανάλι της Βουλής τέτοια ώρα και επειδή εδώ μέσα είμαστε καμμία δεκαπενταριά, όλοι κι όλοι, αυτοί που έσπευσαν να φύγουν για να παρακολουθήσουν το ματς, να ξέρουν ότι εγκατέλειψε ο φιλοξενούμενος, το ματς διεκόπη. Άρα προφανέστατα κατέστη και άχρηστη η αποχώρηση και το πύκνωμα της διαδικασίας. Και παίρνω από τα τριάντα δεύτερα που έχω, να το πω, γιατί δεν θα έχει και νόημα να μη σαρκάσουμε εδώ αυτό το οποίο έχει καταντήσει να είναι σαρκασμός!

Πήρατε το Σύνταγμα και το κάνατε «Casa de papel» και το εννοώ. Με τον ίδιο τρόπο, εσείς οι ίδιοι που μιλάγατε για Δεκεμβριανά το 2008, έρχεστε σήμερα εδώ και κάνετε σκοτεινό αντικείμενο του αστικού πόθου τον Προκόπη Παυλόπουλο. Είναι άπιστευτο αυτό το πράγμα. Έχει γίνει το σκοτεινό αντικείμενο του πόθου!

Παραμονή του Αγίου Βαλεντίνου τσακώνεστε. Και το λέω γιατί είναι μία διεθνής γιορτή, με τεράστια εμβέλεια, την οποία δεν μπορεί παρά να ακολουθήσει η ελεύθερη αγορά ή να μπουν στις τσέπες των Ελλήνων λίγο περισσότερες καρδούλες, έναντι χρημάτων.

Μα, τώρα στα σοβαρά, αυτή είναι συζήτηση για το Σύνταγμα; Είναι τροποποίηση του Συντάγματος;

Αυτή την τροποποίηση έρχεται και τη χαρακτήρισε ο Πρωθυπουργός από εδώ αλαζονικότητα ως τολμηρή. Είπε πότε θα πάνε οι εκλογές, πόσους Βουλευτές θα συναθροίσουν κόμματα εδώ μέσα. Αυτή ήταν η συζήτηση. Και μιλάτε για αξιοποίηση της λαϊκής κυριαρχίας;

Θα σταθώ σε ένα-δυο πράγματα μόνο για να καταδείξω την υποκρισία. Ο χωρισμός Εκκλησίας - Κράτους, που θα ωφελοόσε και την Εκκλησία και το κράτος, γίνεται με όρους ΜΚΟ απολύτως. Η αξιοποίηση του Κοινοβουλίου γίνεται μέσα από το Σύνταγμα με διευκόλυνση της παραγωγής περισσότερων ανεξάρτητων αρχών. Φτιάχνουμε και άλλες ανεξάρτητες αρχές. Τα φτιάχνουμε. Θα είναι πιο εύκολο να γίνεται στη Διάσκεψη των Προέδρων.

Να φέρω την αντιστοιχία του πόσο σέβεστε το Κοινοβούλιο; Είστε τέσσερα χρόνια κοντά εξουσία και εδώ έχετε φέρει πληθώρα -χειρότερα απ' ό,τι έκαναν οι προηγούμενες σε αριθμό, απίθανα, εκατόν πενήντα, διακόσιες- τροπολογιών την τελευταία στιγμή, πράξεις νομοθετικού περιεχομένου, διαδικασίες του κατεπείγοντος, συνεδριάσεις φανταστικές.

Ποιοι είσαστε; Μα, είσαστε αυτοί, οι οποίοι μόλις εκλεγήκατε και πήρατε την πρώτη θέση και όχι την πλειοψηφία, επιβίωσατε χάρη σε δύο δεξιούς, έναν που διαλέξατε για Πρόεδρο της Δημοκρατίας και τον βγάλατε με εκατόν πενήντα μία ψήφους, παρ' ό,τι δεν ήταν απαραίτητες και τον κ. Πάνο Καμμένο με τους ΑΝΕΛ μέχρι πρότινος.

Είστε, λοιπόν, ένα κόμμα εντελώς υποκριτικό. Ουαί υμίν... ο διαχωρισμός είναι μεταξύ υποκριτών και φαρισαίων. Φτιάχνετε ένα πολύ ωραίο καινούργιο δίπολο. Νομίζετε, δηλαδή!

Θέλετε να το αποδείξουμε μέσα στην υποκρισία της τάχα μου δήθεν Αναθεώρησης; Θα πείσετε ότι ενδιαφέρεστε για το περιβάλλον και εσείς και όλοι, πολλαπλασιάζοντας τις βάσεις, γιατί ως γνωστόν όπου υπάρχουν τανκς, αεροπλάνα, κηροζίνες, στρατιωτικοί, βλήματα, όλμοι, πυρίτιδα, πυρηνικά και ό,τι άλλο υπάρχει εκεί ακριβώς, προστατεύετε το περιβάλλον.

Θα προωθήσετε την ανεξαρτησία της χώρας και τη δυνατότητα να βγει από το μνημόνιο και τάχα μου δήθεν τάξετε, για παράδειγμα, κάτι που σας είπε το ΚΚΕ. Είναι επίσημη θέση του ΚΚΕ. Δεν τολμήσατε να το βάλετε σε διαδικασία ψήφου γιατί φοβάστε. Φοβάστε, ενδεχομένως, και τη συνειδηση. Δεν είναι μόνο η συνειδηση των ξέι, οι οποίοι με μια επιστολή καθορίζεται, είναι και η συνειδηση των υπολοίπων Βουλευτών. Γι' αυτό δεν βάλατε προτάσεις κομμάτων μέσα.

Κομματικός σχηματισμός σαν το ΚΚΕ δεν μπορούσε να κάνει προτάσεις και να τεθούν στην ψηφοφορία των υπολοίπων Βουλευτών; Σοβαρολογείτε; Και θέλετε πενήντα και πενήντα μόνο;

Δηλαδή, για να παίξετε το παιχνίδι της Αναθεώρησης σε στυλ Ολυμπιακός - Παναθηναϊκός, αλλά με ξένο διαιτητή και ο ξένος διαιτητής είναι η τρόικα ή, αν θέλετε, η μεταλλαγμένη τρόικα.

Άνοιξε ο Πρωθυπουργός, γκουγκλάρισε τα περί Συντάγματος να μας πει πότε έγιναν οι Αναθεωρήσεις. Αν πατήσεις το Google, βρίσκεις πότε έγιναν οι Αναθεωρήσεις του Συντάγματος και μοι-άζεις και πολύ γκουγκλαρισμένος απέναντι σ' αυτή τη διαδικασία. Δεν υπάρχει άνθρωπος που δεν μπορεί να γκουγκλάρει πότε έγιναν αυτά.

Υπάρχει, όμως, κόσμος που θυμάται την «τρόικα του Συντάγματος» που μιλούσε για άμεση δημοκρατία. Θα μου πείτε ήταν ο κ. Κατρούγκαλος, ο κ. Καζάκης και ο κ. Βαρουφάκης στη γνωστή φωτογραφία. Μιλούσαν για άμεση δημοκρατία στο Σύνταγμα.

Δεν μου λέτε; Ήταν άμεση η δημοκρατία του Βίσεγκραντ, όταν έκλεισαν οι χώρες του Βίσεγκραντ τα σύνορα; Ήταν πολύ απελευθερωμένη πολιτική και σεβαστική και για τους μετανάστες, για τους πολίτες, για την Ευρώπη, για τα ανθρώπινα δικαιώματα να περνάνε τα τρένα με τα προϊόντα, να μην περνάνε οι άνθρωποι; Είναι πάρα πολύ ωραία η Σένγκεν; Δύο φορές άρθηκε η Σένγκεν; μία στη Γένοβα- θα έπρεπε να τη θυμάστε, δεν μπορεί να την ξεχάσατε, για να μπορέσουν να έλθουν και πύραυλοι και τούτα και τα άλλα- και μία στο Μουντιάλ που έγινε στη Γερμανία, για να μπορέσει να έλθει ο απαιτούμενος αριθμός πορνών από τις ανατολικές χώρες.

Και έρχεστε εδώ τώρα και μιλάτε ότι θα κάνετε, λέει, λαϊκά δημοψηφίσματα. Αυτά πού τα λέτε; Σε ποιους τα λέτε; Αν θέλατε να δείξετε ότι σέβεστε τη βάση στοιχειωδώς, θα παίρνατε να θέσετε σε συζήτηση, ούτε καν ψηφοφορία, πεντακόσια δεκατρία σωματεία εργαζομένων πρωτοβάθμια και δευτεροβάθμια. Φέρανε εδώ για τις συλλογικές συμβάσεις πρόταση νόμου και δεν τολμήσατε να τη βάλετε για συζήτηση.

(Στο σημείο αυτό κτυπάει το κουδούνι λήξεως του χρόνου ομιλίας του κυρίου Βουλευτή)

Κύριε Πρόεδρε, δικαιούμαι και εγώ την παρέκκλιση δύο-τριών λεπτών. Μην αρχίζω να παζαρεύω τώρα. Δεν το αντέχω.

Για σταθείτε και σκεφτείτε το. Αυτό δεν μπορέσατε να φέρετε. Εκατό τροπολογίες έχουμε καταθέσει, προτάσεις νόμου και δεν περνάνε από τη Διάσκεψη των Προέδρων ούτε για να κατεβούν για συζήτηση και θα κάνετε δημοψηφίσματα με εκατό χιλιάδες υπογραφές; Πού θα τα βρείτε;

Ο κόσμος θα τα ακούσει θα λέει: «Πάρα πολύ ωραία, θα μαζέψουμε εκατό χιλιάδες υπογραφές, εύκολο είναι τώρα και με το διαδικτυο και θα πάμε να καταθέσουμε νόμο».

Μας κοροϊδεύετε. Τους κοροϊδεύετε πλήρως, διότι υπάρχουν άλλα άρθρα μέσα στο Σύνταγμα που βάζουν περιορισμούς τέτοιους που δεν τους καταλαβαίνει ο κόσμος, ιδίους με αυτά που κάνατε. Με τον ΕΝΦΙΑ βάλατε περιορισμούς. Με τον κατώτατο μισθό που τον καθορίζει ο Υπουργός και μετά μου λέτε ότι υπερασπίζετε τις συλλογικές συμβάσεις. Τι είναι συλλογική σύμβαση; Θα πάει, δηλαδή, να διαπραγματευτεί ο εργαζόμενος την ειλημμένη απόφαση του Υπουργού και αυτό λέγεται συλλογική σύμβαση με διλημματικές προοπτικές. Μιλάτε σοβαρά;

Το άρθρο 1 του 1973 λέει για τα δημοψηφίσματα. Τα άρθρα 2 και 3 τι λένε; Τι φέρνει η Κυβέρνηση; Πότε χρειάζεται εκτελεστικός νόμος; Ποιοι είναι οι περιορισμοί; Θα καταλάβει ο κόσμος ότι του κάνετε λαϊκά δημοψηφίσματα, όταν ζητήματα, για παράδειγμα, χρημάτων που μπορεί να παρθούν από το δημόσιο, από τους ΟΤΑ, από τα νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου, προκειμένου να δοθούν σε φτωχούς ως σύνταξη παραπάνω ή ως αμοιβή για πραγματική, μια και μόνιμη σταθερή εργασία δεν μπορείτε να το κάνετε. Δεν μπορεί επειδή το κάνουν εκατό χιλιάδες πολίτες. Όχι. Θέλει να το φέρει η Κυβέρνηση και θέλει και εκτελεστικό νόμο κάθε φορά. Αυτό ισχύει, όπως και μια σειρά από άλλα αντίστοιχα πράγματα.

Ήθελε εδώ, λοιπόν, να παίξετε με το παιχνίδι του Συντάγματος ένα χαρτί υποκρισίας για να μοιάζει για καινοτομία και επανάσταση αυτό το οποίο απέχει τόσο πολύ από τη σύγχρονη μορφή. Γιατί; Ποιος ήταν ο ρόλος του ΣΥΡΙΖΑ και ποιος είναι τώρα συνειδητά ανειλημμένος από εσάς εν όψει εκλογών;

Πρέπει να μου αποδείξετε όλες τις αστικές κυβερνήσεις μέχρι σήμερα σε οποιοδήποτε επίπεδο πήραν καθοριστικές αποφά-

σεις. Το ίδιο συνέβη και με τη Βόρεια Μακεδονία, τις αναγνωρίσεις και τις χαιρετούρες στη σημαία. Το ίδιο συνέβη με τη φράση «ο δαιμονικά καλός Τραμπ». Μουμιοποιείτε το παρελθόν, το κάνετε κυριολεκτικά τοτέμ και αφού το κάνετε τοτέμ, του βάζετε και δύο κρεματζούλια από διάφορες ευρωπαϊκές τοποθετήσεις αμφιβόλου περιεχομένου στην εφαρμογή τους.

(Στο σημείο αυτό κτυπάει το κουδούνι λήξεως του χρόνου ομιλίας της κυρίας Βουλευτού)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Γεώργιος Λαμπρούλης): Ολοκληρώστε, κυρία Κανέλλη.

ΛΙΑΝΑ ΚΑΝΕΛΛΗ: Τελειώνω, κύριε Πρόεδρε.

Εδώ υπήρξε σ' αυτή τη συζήτηση μια μνημειώδης φράση. Ξέρω ότι δίνω πόνο τώρα, αλλά εσείς δεν μπορείτε να μου δώσετε χρόνο, γιατί και αυτό ελέγχθη από Βήματος Βουλής ως ανθρωπινό δικαίωμα. Το χρησιμοποιώ, λοιπόν, να μου δώσετε λίγο χρόνο να τελειώσω μια φράση.

Εδώ ελέγχθη κάτι που είναι συγκλονιστικό και πρέπει να το κρατήσετε ως ταυτότητα των συριζαίων για το μέλλον, αναθεωρημένη πολιτικά και ριζικά, ότι δεν υπάρχει πια πάλη των τάξεων, αλλά υπάρχει κοινωνικός ανταγωνισμός. Αφού υπάρχει, λοιπόν, κοινωνικός ανταγωνισμός, οι εργαζόμενοι θα βασιστούν σε μια αναθεώρηση για να πηγαίνουν μαζί με τα αφεντικά τους να ανταγωνιστούν ποιος θα έχει μεγαλύτερη εμβέλεια πειθούς προς τον κόσμο διά των μαζικών μέσων ενημέρωσης, διά των τρολ, διά των διαδικτύων.

Γι' αυτό και έχει περισσότερη σημασία να προσέξει κάποιος την ουσία των πραγμάτων χρησιμοποιώντας μόνο την πείρα του. Ήρθατε εδώ ως αριστεροί και επαναστάτες και καταλήξατε μια μούμια παρελθόντων ετών με το βλέμμα στραμμένο στην καριέρα του άθλιου μέλλοντός σας. Αυτό θα ανατραπεί με μαθηματική ακρίβεια.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Γεώργιος Λαμπρούλης): Τον λόγο έχει ο κ. Δημήτριος Γάκης από τον ΣΥΡΙΖΑ.

ΑΝΔΡΕΑΣ ΚΑΤΣΑΝΙΩΤΗΣ: Μετά, κύριε Πρόεδρε;

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Γεώργιος Λαμπρούλης): Μετά είναι ο κ. Κασανιώτης και η κ. Κεφαλίδου.

Ορίστε, κύριε Γάκη, έχετε τον λόγο.

ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΓΑΚΗΣ: Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

Δεν μπορώ να ακολουθήσω την προηγούμενη ομιλήτρια ούτε στο ύψος ούτε στη φωνή, γι' αυτό και θα ζητούσα από τους τηλεθεατές μας να ανεβάσουν λίγο την ένταση της τηλεόρασης, για να μπορέσουν να με ακούσουν.

ΙΩΑΝΝΗΣ ΔΕΛΗΣ: Είμαστε και εμείς εδώ!

ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΓΑΚΗΣ: Εσείς μας ακούτε μάλλον, απλά δεν μπορώ να έχω ούτε το ύψος της κ. Κανέλλη, γιατί πραγματικά είναι ένα ταλέντο αυτό.

ΛΙΑΝΑ ΚΑΝΕΛΛΗ: Μα, αν το είχατε, θα ήσασταν Κανέλλη, αγαπητέ μου!

ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΓΑΚΗΣ: Κυρία Κανέλλη, από εκεί που ήσασταν πέρασα.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Γεώργιος Λαμπρούλης): Παρακαλώ, μη γίνετε διακοπή!

ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΓΑΚΗΣ: Πέρασα πριν από εσάς, αλλά με ήρεμο...

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Γεώργιος Λαμπρούλης): Κύριε Γάκη, μην κάνετε προσωπικές αναφορές. Ξεκινήστε την τοποθέτησή σας, σας παρακαλώ.

ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΓΑΚΗΣ: Δεν σας πρόσβαλα!

ΛΙΑΝΑ ΚΑΝΕΛΛΗ: Θέλετε να ζητήσω τον λόγο επί προσωπικού; Τον δικαιούμαι!

ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΓΑΚΗΣ: Αν νομίζετε ότι σας πρόσβαλα, πάρτε τον!

ΛΙΑΝΑ ΚΑΝΕΛΛΗ: Τον δικαιούμαι!

ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΓΑΚΗΣ: Αν ο Πρόεδρος σας τον δίνει...

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Γεώργιος Λαμπρούλης): Κύριε Γάκη...

ΛΙΑΝΑ ΚΑΝΕΛΛΗ: Να σας πω κάτι; Δεν θα ζητήσω τον λόγο επί προσωπικού.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Γεώργιος Λαμπρούλης): Ναι, αλλά είναι στο Βήμα τώρα ομιλητής.

ΛΙΑΝΑ ΚΑΝΕΛΛΗ: Θα σας έλεγα ότι έπρεπε να «σεμνύνεστε» και να ντρέπεστε! Να «σεμνύνεστε» και να ντρέπεστε!

ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΓΑΚΗΣ: Μάλιστα.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Γεώργιος Λαμπρούλης): Καλώς.

Ξεκινήστε, κύριε Γάκη.

ΛΙΑΝΑ ΚΑΝΕΛΛΗ: Και αν θέλετε μετάφραση του «σεμνύνομαι» και του «ντρέπομαι», μπορώ να σας την πω: Αιδώς, Αργείε! Σας το λέω και φωναχτά και εκτός μικροφώνου!

ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΓΑΚΗΣ: Ωραία, κυρία Κανέλλη, μπράβο! Σας ευχαριστώ πολύ, κυρία Κανέλλη. Σας ακούσαμε.

ΛΙΑΝΑ ΚΑΝΕΛΛΗ: Και σε τελευταία ανάλυση, να σου πω κάτι;

ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΓΑΚΗΣ: Σας παρακαλώ πολύ, τώρα θέλω να μιλήσω.

ΛΙΑΝΑ ΚΑΝΕΛΛΗ: Όχι, κοιτάξου πρώτα στον καθρέφτη! Κοιτάξου στον καθρέφτη!

ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΓΑΚΗΣ: Εντάξει, κυρία Κανέλλη, αυτό το αλαλούμ, το υβρεολόγιο που προσβάλλει τους συναδέλφους σας, δεν μπορώ να το ακολουθήσω. Αυτό ακριβώς σας είπα. Αν το καταλάβατε, καλώς. Αν δεν το καταλάβατε, δεν πειράζει, πάμε παρακάτω. Δεν χρειάζεται να σας πείσω.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Γεώργιος Λαμπρούλης): Κύριε Γάκη, συνεχίστε.

ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΓΑΚΗΣ: Επίσης, θέλω να κάνω μια παρατήρηση. Άκουσα με πολύ μεγάλη...

ΛΙΑΝΑ ΚΑΝΕΛΛΗ: Για να σε καταλάβει κάποιος....

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Γεώργιος Λαμπρούλης): Κύριε Γάκη, παρακαλώ, συνεχίστε. Δεν καταγράφεται τίποτα.

ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΓΑΚΗΣ: Μπράβο, κυρία Κανέλλη! Δίνετε το ήθος!

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Γεώργιος Λαμπρούλης): Συνεχίστε, κύριε Γάκη. Ήδη φθάσαμε στα δύο λεπτά καθυστέρησης.

ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΓΑΚΗΣ: Άκουσα, επίσης, τον συντοπίτη μου, τον Κώστα Σκανδαλίδη, πολύ προσεκτικά. Ήταν μια πολύ καλή ομιλία που αξίζει τον κόπο να την προσέξει κανείς και να τη μελετήσει, να τη λάβει υπ' όψιν.

Όμως, θα σταθώ λίγο στην αρχή στην έκφραση ότι περίπου είμαστε προσωρινοί ενοικιαστές αυτής της εξουσίας. Είπατε ότι είμαστε προσωρινοί και αυτό πρέπει να το λάβουμε υπ' όψιν. Μοιάζει σαν τη μύγα μες στο γάλα σε όλη την ομιλία σας. Επιτρέψτε μου να το πω αυτό με το θάρρος της κοινής μας καταγωγής.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, όσες φορές και να πει κανείς ότι η συνταγματική Αναθεώρηση είναι μια κορυφαία κοινοβουλευτική διαδικασία, δεν μπορεί να φτάσει στην πραγματικότητα και στην αξία αυτής της διαδικασίας. Είναι μια διαδικασία, που μας τιμά και μας δημιουργεί ένα ισχυρό αίσθημα ευθύνης.

Εγώ θεωρώ πολύ μεγάλη μου τιμή που μου έτυχε σε αυτή την κοινοβουλευτική περίοδο η ευκαιρία να μετέχω στη διαδικασία της συνταγματικής Αναθεώρησης. Γιατί σήμερα πιστεύω ότι διορθώνουμε, προσαρμόζουμε ή απαντάμε σε κοινωνικές ανάγκες, κοινωνικά προβλήματα και επιλύουμε πολιτικές αδυναμίες του συστήματος.

Το κρίσιμο ερώτημα που τίθεται σήμερα σε όλη αυτή τη διάρκεια της συζήτησης για τη συνταγματική Αναθεώρηση είναι το κατά πόσο αυτή η συνταγματική Αναθεώρηση οδηγεί σε ουσιαστικό εκσυγχρονισμό των θεσμών και στη βελτίωση της λειτουργίας τους.

Σε αυτό το ερώτημα εμείς απαντήσαμε με την κατάθεση μιας πρότασης για την αναθεώρηση του άρθρου 101 παράγραφος 4 του Συντάγματος -και μένω εκεί, δεν θα μιλήσω γιατί τα υπόλοιπα, γιατί ακούστηκαν πολλά- ενισχύοντας τις τυπικές προϋποθέσεις για την κανονιστική δράση και πρόνοια στην κατεύθυνση της διαμόρφωσης ενός ολοκληρωμένου πλαισίου ολόπλευρης κοινωνικής και αναπτυξιακής μέριμνας του κράτους απέναντι στις λιγότερο ευνοημένες νησιωτικές και ορεινές περιοχές, βάζοντας την έννοια της καινοτομίας στην υπηρεσία της ουσιαστικής αντιμετώπισης των περιφερειακών ανισοτήτων, κάνοντας αποτελεσματικότερη ως προς την υποχρεωτικότητα για την εκτελεστική εξουσία την αντιμετώπιση των σύγχρονων προκλήσεων στην ελληνική περιφέρεια.

Καταθέσαμε, λοιπόν, μια διάταξη τροποποίησης του άρθρου 101, σύντομη αλλά περιεκτική, για να κάνουμε σαφέστερη συνταγματική διάταξη, να την προσδιορίσουμε περισσότερο, έτσι

ώστε να μπορέσουμε να της προσδώσουμε κανονιστικό περιεχόμενο.

Προσθέτουμε, λοιπόν, μέσα στη διάταξη του 101 παράγραφος 4 ότι ο κοινός νομοθέτης, όπως και η διοίκηση, όταν δρουν κανονιστικά, υποχρεούνται να λαμβάνουν υπ' όψιν τις ιδιαίτερες συνθήκες των νησιωτικών και ορεινών περιοχών, μεριμνώντας για την ολόπλευρη κοινωνική και οικονομική ανάπτυξή τους.

Και αυτό το περιεχόμενο της πρότασής μας είναι συμπληρωματικό και ενισχυτικό διαδικασίας της πρότασης του συναδέλφου από τις Κυκλάδες, του Αντώνη Συρίγου, για την αναθεώρηση της ίδιας παραγράφου, που προκρίθηκε από την επιτροπή και μπορεί να αποτελέσει μια συνολική για την παρέμβαση στο άρθρο 101 και ό,τι άλλο, βέβαια, συζητήσει η επόμενη αναθεωρητική Βουλή προς την κατεύθυνση πάντα της εύρυθμης και απρόσκοπτης λειτουργίας της διοίκησης, όπως είπε ο κ. Συρίγος, αλλά και της οικονομικής και κοινωνικής ανάπτυξης των νησιωτικών και ορεινών περιοχών.

Και αυτή η πρόταση ζητούμε να ψηφιστεί από την Ολομέλεια με την ευρύτερη πλειοψηφία, γιατί θεωρούμε ότι το αίτημα της παρέμβασης προς τον προσδιορισμό της νησιωτικότητας, αλλά και στην επίλυση των προβλημάτων που αυτή η συγκεκριμένη ιδιαιτερότητα δημιουργεί, είναι ευθύνη όλης της Βουλής και δεν είναι ευθύνη μόνο αυτών που καταθέτουν την πρόταση.

Νομίζω ότι ένα κλίμα συναίνεσης είναι απαραίτητο γι' αυτή την παρέμβαση και στην ουσία αλλά και στη θεσμική εμβάθυνση των εννοιών της «νησιωτικότητας» και της «ορεινότητας».

Με τη νέα ρύθμιση, λοιπόν, ενισχύεται η αποτελεσματικότητα της διάταξης του άρθρου 101 παράγραφος 4, αφού με σαφήνεια βελτιώνεται η σημερινή διατύπωση, σύμφωνα με τις σύγχρονες χωρικές, κοινωνικές και περιβαλλοντολογικές προκλήσεις που αντιμετωπίζουν οι νησιωτικές και ορεινές περιοχές της χώρας.

Κύριοι συνάδελφοι, οι σύγχρονες προκλήσεις που αντιμετωπίζουν οι περιφέρειες με ειδικά χωρικά, δημογραφικά και κοινωνικά χαρακτηριστικά, όπως είναι οι νησιωτικές και ορεινές περιοχές, απαιτούν, όπως και οι σύγχρονες καινοτόμες λύσεις, απαιτούν απαντήσεις στα κρίσιμα ζητήματα των καιρών μας, όπως είναι ο συνεχής διάλογος που γίνεται για μια ουσιαστική ευρωπαϊκή ολοκλήρωση τόσο στη διοίκηση όσο και στην οικονομική πολιτική, με στόχο να ελαχιστοποιεί τις διαφοροποιήσεις, τόσο ανάμεσα στις περιφέρειες της Ευρωπαϊκής Ένωσης όσο όμως και σε εθνικό επίπεδο.

(Στο σημείο αυτό κτυπάει το κουδούνι λήξεως του χρόνου ομιλίας του κυρίου Βουλευτή)

Δώστε μου ένα λεπτό ακόμη, κύριε Πρόεδρε.

Στόχος μας είναι η συνταγματική Αναθεώρηση να ανταποκρίνεται στις ειδικές ανάγκες της τοπικής αυτοδιοίκησης, στις λιγότερο ευνοημένες χωρικά, δημογραφικά και οικονομικά περιοχές της χώρας, να συμβάλει αυτή η παρέμβασή μας στη διαμόρφωση ενός ολοκληρωμένου περιφερειακού εθνικού σχεδίου παραγωγικής ανασυγκρότησης με τη δημιουργία ενός νέου μοντέλου ανάπτυξης και κοινωνικού κράτους, που να κινητοποιεί για την εφαρμογή του πρώτα από όλα τους ίδιους τους πολίτες, τον ίδιο τον ελληνικό λαό.

Κύριοι συνάδελφοι, η αναθεωρημένη διάταξη που είναι πραγματική και ταυτόχρονα δυναμική, με τη νέα διατύπωση γίνεται πιο ουσιαστική και πιο περιεκτική ως προς την ουσία της βούλησης του λαού για θετικές πολιτικές συνέργειες περιφερειακής συνοχής και ανάπτυξης.

Και μέσα από τις συναινέσεις που δημιουργεί η πραγματικότητα της ζωής των κατοίκων των νησιωτικών και ορεινών περιοχών σάς καλώ να την υπερψηφίσετε και ιδιαίτερα απευθύνομαι στους Βουλευτές των νησιωτικών και ορεινών περιοχών και τους καλώ να συμβάλουμε όλοι μαζί στην εξάλειψη των ιδιαιτεροτήτων ή -αν θέλετε- στη μείωση των ανισοτήτων που προέρχονται από τα ιδιαίτερα χωρικά χαρακτηριστικά των περιοχών αυτών.

Ευχαριστώ πολύ.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα του ΣΥΡΙΖΑ)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Γεώργιος Λαμπρούλης): Τον λόγο έχει ο κ. Κατσανιώτης, μετά η κ. Κεφαλίδου από τη Δημοκρατική Συμπράταξη και ύστερα θα πάρει τον λόγο ο Υπουργός Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων κ. Καλογήρου.

Ορίστε, κύριε Κατσανιώτη, έχετε τον λόγο.

ΑΝΔΡΕΑΣ ΚΑΤΣΑΝΙΩΤΗΣ: Κυρίες και κύριοι, η συζήτηση και η απόφαση για τις υπό αναθεώρηση διατάξεις του Συντάγματος αγγίζει τον πυρήνα της δημοκρατίας και αποτελεί τον κυρίαρχο παράγοντα λειτουργίας των θεσμών της χώρας. Από τις διατάξεις που αυτή η Βουλή θα κληροδοτήσει στην επόμενη προς αναθεώρηση θα κριθεί σε μεγάλο βαθμό η φυσιογνωμία της Ελλάδας για τα επόμενα χρόνια και το πώς αυτή η λειτουργία θα επηρεάσει την ελληνική κοινωνία. Πρόκειται για μια κορυφαία κοινοβουλευτική διαδικασία που οφείλει να κινείται σε τρεις άξονες.

Ο πρώτος είναι η διαφύλαξη και η περαιτέρω θεσμική θωράκιση της ιδιουσυστάσις του ελληνικού κράτους, με σεβασμό στις ιστορικές, πολιτισμικές και θρησκευτικές παραδόσεις των Ελλήνων.

Ο δεύτερος είναι η ενίσχυση της αποτελεσματικότητας του κράτους, μέσω καλύτερης νομοθέτησης, αποδοτικής διοίκησης και ταχύτερης απονομής της δικαιοσύνης.

Ο τρίτος είναι η απαλοιφή διατάξεων που κατά κοινή ομολογία είναι ξεπερασμένες, αλλά και η τροποποίηση αυτών που καθιστούν τη χώρα θλιβερό παράδειγμα προς αποφυγή σε όλο τον κόσμο.

Αναφερόμενος στον πρώτο άξονα, δηλαδή τη διαφύλαξη και ισχυροποίηση των εθνικών χαρακτηριστικών, σημειώνω ότι η Κυβέρνηση επιχειρεί μία ύποπτη αλλοίωση στο άρθρο 3 του Συντάγματος. Η ελευθερία στην επιλογή της θρησκείας που υπάρχει σήμερα, είναι πιο σημαντική από τη θρησκευτική ουδετερότητα που εσείς θέλετε να φέρετε με το άρθρο 3. Η συνεκτική και δικαιοκρατική μνεία του άρθρου 3 επιχειρείται να αλλοιωθεί, προκειμένου να μπορεί ένας Υπουργός, όπως ο κ. Γαβρόγλου, καλή ώρα, να αλλοιώνει τον χαρακτήρα του μαθήματος των Θρησκευτικών, χωρίς να κινδυνεύουν οι αποφάσεις του με ακύρωση από το Συμβούλιο της Επικρατείας ή για να μπορεί οποιαδήποτε κυβέρνηση να φαλκιδεύει το ορθόδοξο συναίσθημα στο όνομα της θρησκευτικής ουδετερότητας του κράτους. Είναι προφανές, όμως, ότι η Ελλάδα είναι μία χώρα στην οποία η ανεξιθρησκεία προστατεύεται συνταγματικά στο άρθρο 13 και καμμία διάκριση δεν μπορεί να γίνει ανεκτή.

Και έρχομαι στον δεύτερο άξονα, δηλαδή τον εκσυγχρονισμό και την προσθήκη διατάξεων, που θα βάλουν τέλος σε πολύχρονες εκκρεμότητες και θα ενισχύσουν το αίσθημα δικαίου. Μεταξύ των κορυφαίων σε αυτή την κατηγορία, θεωρώ το άρθρο 24, που αφορά στο περιβάλλον, το οποίο χρήζει ουσιαστικής αναθεώρησης.

Η αντιμετώπιση του θέματος των χαρακτηρισμένων ως δασικών εκτάσεων, που όμως εδώ και πολλές δεκαετίες έχει αλλάξει ο χαρακτήρας του και αξιοποιούνται για γεωργικούς και κτηνοτροφικούς σκοπούς, αποτελεί πολύ σημαντικό λόγο για την αναθεώρηση του συγκεκριμένου άρθρου. Χιλιάδες συμπολίτες μας -και μάλιστα άνθρωποι της υπαίθρου- διαθέτουν περιουσίες που μετά τον Β' Παγκόσμιο Πόλεμο χρησιμοποιήθηκαν ως αγροτική γη και εμείς -το κράτος δηλαδή- παριστάνουμε ακόμα πως είναι δάσος.

Ας μην κρυβόμαστε πίσω από το δάχτυλό μας, ας μην ταλαιπωρούνται άλλο χιλιάδες αγροτικές οικογένειες με την επίκληση του εξωπραγματικού «άπαξ δάσος, πάντα δάσος», με βάση τους δασικούς χάρτες του 1945. Άλλωστε η διευθέτηση αυτού του ζητήματος θα στείλει στην κοινωνία μας ένα ευρύτερο μήνυμα ότι το κράτος στέργει με ρεαλισμό και συνέπεια τα δικαιώματα του πολίτη, ο οποίος από την πλευρά του οφείλει να είναι συνεπής στις υποχρεώσεις του απέναντι στο κράτος. Το παράδοξο του δάσους του πρώην αεροδρομίου στο Ελληνικό δεν μας διδάξε; Ένα κομμάτι του παλιού αεροδρομίου, τριάντα επτά στρέμματα κρίθηκαν δασικά. Ο δασάρχης απλά εφάρμοσε το νόμο. Ας του δώσουμε τα εργαλεία. Οι δασικοί χάρτες δεν λύνουν το πρόβλημα. Απλά το αποτυπώνουν.

Ωστόσο, η αναθεώρηση του άρθρου 24 δεν αποσκοπεί μόνο στη διόρθωση αυτής της μεγάλης στρέβλωσης. Οφείλει να βάλει τη χώρα στον 21° αιώνα. Να κατοχυρώσει ως συνταγματική υποχρέωση του κράτους τη βιώσιμη ανάπτυξη και την αντιμετώπιση της κλιματικής αλλαγής. Να εισαγάγει την έννοια του περιβαλ-

λοντικού και ενεργειακού αποτυπώματος. Να προστατεύσει αποτελεσματικά πραγματικές δασικές εκτάσεις.

Και έρχομαι, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, στον τρίτο άξονα, δηλαδή στην ανάγκη αλλαγής ή και κατάργησης διατάξεων που είναι αναχρονιστικές και προκαλούν περισσότερο κακό από το καλό που έκαναν όταν θεσπίστηκαν.

Μια τέτοια περίπτωση αποτελεί κατά την άποψή μου το άρθρο 16, που εξακολουθεί να διατηρεί την Ελλάδα σε εκείνο το γκρουπ των ελάχιστων χωρών του πλανήτη στις οποίες δεν επιτρέπεται η ίδρυση μη κρατικών πανεπιστημίων.

Χρειάζεται, όμως, να σημειώσουμε και κάτι ακόμα. Το μέλλον ανήκει στην πραγματικά αυτοδιοικούμενη και αυτοτελή εκπαίδευση. Δεν αναφέρομαι τόσο στη δυνατότητα ίδρυσης ιδιωτικών πανεπιστημίων. Με απασχολεί το μέλλον της δημόσιας τριτοβάθμιας εκπαίδευσης, μιας εκπαίδευσης που μπορεί να παραμείνει δημόσια, αλλά οφείλει να ξεφύγει από τον εναγκαλισμό του κράτους και να διαμορφώσει σύγχρονους εκπαιδευτικούς οργανισμούς ανεξάρτητους από κόμματα και κυβερνήσεις.

Μέσα από τον ανταγωνισμό με τα μη κρατικά πανεπιστήμια η δημόσια εκπαίδευση θα αναβαθμιστεί. Αντί γι' αυτό η Κυβέρνηση υποβαθμίζει την ανώτατη εκπαίδευση με τις συγχωνεύσεις, κατ'επίφαση ανωτατοποιήσεις σχολών και ιδρυμάτων. Για παράδειγμα, για καθαρά μικροκομματικούς λόγους και με μία ακατανόητη εμμονή η Κυβέρνηση, αφού επιχείρησε τη συγχώνευση του πανεπιστημίου με το ανώτατο τεχνολογικό ίδρυμα στην Πάτρα και είδε ότι δεν τής βγαίνει, τώρα προσχώρησε στην πρόταση για σαλαμοποίηση του ανώτατου τεχνολογικού ιδρύματος.

(Στο σημείο αυτό κτυπάει το κουδούνι λήξεως του χρόνου ομιλίας του κυρίου Βουλευτή)

Ένα λεπτό, κύριε Πρόεδρε.

Ένα κομμάτι στο Ανοικτό Πανεπιστήμιο, το άλλο κομμάτι του ΤΕΙ στο πανεπιστήμιο, με κανένα κριτήριο. Με αυτόν τον τρόπο, όμως, υποσκάπτεται η ποιότητα εκπαίδευσης του τεχνολογικού τομέα του Πανεπιστημίου της Πάτρας, η αυτοτέλεια λειτουργίας ενός οπουδαίου ΤΕΙ και επιχειρείται μία ξεκάθαρη αλλαγή προσανατολισμού του Ανοικτού Πανεπιστημίου, του μόνου φορέα στην Ελλάδα σήμερα, που εξυπηρετεί εξ αποστάσεως εκπαίδευση. Με άλλα λόγια, η Κυβέρνηση βαπτίζει ως μεταρρύθμιση στη δημόσια δωρεάν παιδεία την ισοπέδωση.

Ο μετασχηματισμός της ελληνικής κοινωνίας σε μία κοινωνία παραγωγικών πολιτών με κρίση και σύγχρονη νοοτροπία διέρχεται μέσα από μία σειρά ριζικών αλλαγών στη δημόσια ανώτατη εκπαίδευση και νέου τύπου σχολές που θα βγάλουν πτυχιούχους και θα ανταποκρίνονται στις ανάγκες της σύγχρονης αγοράς εργασίας.

Η εμμονή σας, κυρίες και κύριοι της Κυβέρνησης, στη μη αλλαγή του άρθρου 16 αποτελεί μια σκληρή ταξική επιλογή προς όφελος αυτών που έχουν να πληρώσουν, γιατί αυτοί θα εξακολουθούν να στέλνουν τα παιδιά τους στο εξωτερικό σε ιδιωτικά πανεπιστήμια που ενσωματώνουν τις πλέον σύγχρονες εκπαιδευτικές τεχνολογίες και τα πλέον κατάλληλα προγράμματα σπουδών. Οι απλοί Έλληνες πολίτες, τα παιδιά της ελληνικής περιφέρειας, δεν θα έχουν αυτή τη δυνατότητα. Θα είναι καταδικασμένα σε μία υποβαθμισμένη τριτοβάθμια εκπαίδευση, που θα παραμείνει κομματικά και κρατικά ελεγχόμενη και φυσικά όχι δωρεάν.

Κυρίες και κύριοι της Κυβέρνησης, δεν επιθυμείτε και δεν επιδιώκετε καμμία συναίνεση, ποτέ και πουθενά. Ούτε και στη διαδικασία Αναθεώρησης του Συντάγματος. Επιθυμείτε τις συγκρούσεις για να εκφράζετε συνθήματα ψευτοπροοδευτισμού, αλλά όχι επιχειρήματα. Επιθυμείτε την εργολειοποίηση όλων των θεσμών για να ικανοποιείτε τις ιδεοληψίες σας και τα αυτιά ενός στενού κομματικού ακροατηρίου, απέναντι στο οποίο αισθάνεστε υπόλογοι, καθώς από αντάρτες των μνημονίων γίνετε οι καλύτεροι υπηρέτες των δανειστών. Δεν θα ξεφύγετε ούτε από την αλήθεια ούτε τις ευθύνες σας. Και, φυσικά, δεν θα ξεφύγετε ούτε από τις εσωτερικές σας έριδες και διαμάχες, ψάχνοντας διαρκώς φανταστικούς εχθρούς.

Ευχαριστώ πολύ.

(Χειροκροτώμενα από την πτέρυγα της Νέας Δημοκρατίας)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Γεώργιος Λαμπρούλης): Τον λόγο έχει η κ. Χαρά Κεφαλίδου από τη Δημοκρατική Συμπαράταξη.

ΧΑΡΟΥΛΑ (ΧΑΡΑ) ΚΕΦΑΛΙΔΟΥ: Ευχαριστώ κύριε Πρόεδρε.

Κύριοι υπουργοί, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, το Σύνταγμα είναι ο θεμελιώδης νόμος στον οποίο βασίζεται η διαμόρφωση ολόκληρης της νομοθεσίας της χώρας, όσον αφορά τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις των πολιτών, την οργάνωση και τους βασικούς κανόνες λειτουργίας του κράτους και των θεσμών.

Από την πρώτη στιγμή της συζήτησης για την Αναθεώρηση του Συντάγματος τα μηνύματα που εκπέμπονταν δεν προοιωνίζονταν τίποτα καλό. Η οσμή της ιδεοληψίας και της βουλευσιαρχίας, τόσο για την ίδια την αναθεωρητική διαδικασία αλλά και για την ποιότητα της δημοκρατικής αντιπαράθεσης, ήταν εξ αρχής διάχυτη.

Σε ένα Κοινοβούλιο, που ο καιροσκοπισμός, η εργολειοποίηση και η φαιδρότητα ξεχειλίζει, καλούμαστε να συζητήσουμε τις προτάσεις Αναθεώρησης Συντάγματος μιας παρακμιακής Κυβέρνησης σε αποδρομή.

Αντιφατικό; Σίγουρα. Σουρεαλιστικό; Πιθανόν. Εξ ορισμού αυτή η διαδικασία προϋποθέτει και απαιτεί σύμπληξη ευρύτερων συναινεσεων, αποτελεί κορυφαία στιγμή του κοινοβουλευτισμού που, δυστυχώς, όμως, κινείται σε ένα περιβάλλον επιεικώς ανάρμοστο.

Τις τελευταίες δύο μέρες ζούμε μια περίεργη επιμονή της Κυβέρνησης να «δεσμεύσει» με την αναθεωρητική της πρόταση τη μετά τις εκλογές αναθεωρητική Βουλή και ως προς το περιεχόμενο των αναθεωρητέων άρθρων, που, εκτός από νομικά εσφαλμένη, είναι και ενδεικτική του πολιτικού πολιτισμού των ΣΥΡΙΖΑ και λοιπών και της έλλειψης οποιουδήποτε σεβασμού προς τους πολιτικούς αντιπάλους αλλά και της βούλησης των πολιτών.

Το εντελώς συνειδητό νομικό σφάλμα μόνο σκοπό έχει να μεταφέρει τη συζήτηση για την Αναθεώρηση του Συντάγματος στο πεδίο του τακτικισμού και των εντυπώσεων, εκεί που η Κυβέρνηση σίγουρα διαπρέπει αλλά και εξαντλείται.

Τι θα μπορούσε, όμως, να περιμένει κανείς από μια Κυβέρνηση που έκανε την πόλωση, τη διαίρεση και τον διχασμό αυτοσκοπό της; Στον βωμό «των πολιτικών αγώνων, που δεν έχουν ακόμη κριθεί», ο ΣΥΡΙΖΑ θυσιάζει την ύψιστη κοινοβουλευτική διαδικασία της Αναθεώρησης. Και επειδή είναι πολύ γνωστό ότι για εσάς ο σκοπός αγιάζει τα μέσα, δεν δίστασε η Κυβέρνηση να την ξεκινήσει εμφυλιοπολεμικά, με σπύλωση προσωπικοτήτων και με λάσπη στον ανεμιστήρα.

Μετά το πέρας της επεξεργασίας στην αρμόδια επιτροπή - μέσα σε πολύ ασφυκτικούς χρόνους, είναι αλήθεια - σε αυτό το πολιτικά φορτισμένο κλίμα, συζητούμε επιδερμικά και πρόχειρα τις πολλές διατάξεις που έχουν ανοίξει και σε αυτές δήθεν η Κυβέρνηση αναζητά να βρει τις κατάλληλες συναίνεσεις.

Κυρίες και κύριοι, δυστυχώς, η εποχή δεν ενδείκνυται για μεγάλες οραματικές αλλαγές στο Σύνταγμά μας, γιατί ακριβώς δεν έχει καλλιεργηθεί το αναγκαίο περιβάλλον σύνεσης και πραότητας. Οι μεγάλες αλλαγές, δυστυχώς, θα περιμένουν μια επόμενη κυβέρνηση, που ελπίζουμε ότι θα καταφέρει να εξασφαλίσει κλίμα διαλόγου, στοιχειώδη αλληλεγγύη και ευρύτερες συναίνεσεις, έννοιες που για την παρούσα Κυβέρνηση είναι εκ πεποιθήσεως υπονομευμένες.

Θέλω να αναφερθώ σε ορισμένα άρθρα εν τάχει και ξεκινώ από το άρθρο 86: Δίωξη κατά μελών της κυβέρνησης, ειδικό δικαστήριο. Υπάρχει μια ευρεία συμφωνία για την επιμήκυνση της αποσβεστικής προθεσμίας της Βουλής να ασκεί δίωξη από δύο έως τέσσερα χρόνια, που είναι σήμερα, σε περισσότερο χρόνο, ώστε να εξομοιωθεί με τον χρόνο παραγραφής εκάστου αδικήματος.

Επομένως εδώ μπορεί να πει κανείς ότι υπάρχει μια κοινή βάση. Η επόμενη Βουλή μπορεί να αναθεωρήσει, λοιπόν, το άρθρο 86. Όμως, τίθεται το ερώτημα πόσο πειστική μπορεί να είναι μια Κυβέρνηση, όταν δημόσια ζητά την κατάργηση του άρθρου 86 του Συντάγματος «περί ευθύνης Υπουργών» και συγχρόνως σπεύδει να δώσει με την ψήφο της ασυλία στον Πρόεδρο των ΑΝΕΛ, που και αυτός κόπτεται για το άρθρο 86, αλλά καλούκακού στέλνει και μια επιστολή στην επιτροπή, θυμίζοντάς τους ότι την περίοδο για την οποία συζητείται το δικό του αδίκημα είχε την ιδιότητα του Υπουργού και έτσι προσπαθεί να κρυφτεί πίσω από αυτή τη διάταξη;

Ποιον κοροϊδεύετε; Ποιος νομίζετε ότι θα πάρει στα σοβαρά τις προτάσεις σας, όταν οι ίδιοι τις υπονομεύετε με τις πράξεις σας;

Άρθρο 62: Ακαταδίκωτο των Βουλευτών. Ο Κοινοβουλευτικός μας Εκπρόσωπος κ. Λοβέρδος νομίζω ότι το είπε με τον πιο εύστοχο τρόπο: Η τιμή του πολιτικού κόσμου. Από την πρώτη μέρα που εκλέχθηκα Βουλευτής διατηρώ μια σταθερή άποψη ότι η βουλευτική ασυλία είναι στην εποχή μας από αυτά τα θέματα που βγάζουν μάτι. Έχω αρθρογραφήσει σχετικά γι' αυτό εδώ και πάρα πολλά χρόνια.

Στη Βουλή, λοιπόν, έρχονται κάθε χρόνο αρκετές καταγγελίες εναντίον Βουλευτών, οι οποίες χρήζουν δικαστικής διερεύνησης και ομολογώ ότι ποτέ δεν κατάλαβα γιατί πρέπει να προστατεύονται από βουλευτική ασυλία για ενδεχομένως αξιόποινες πράξεις πριν εκλεγώ Βουλευτής, γιατί να μη διώκομαι, όπως κάθε πολίτης, για τις μη πολιτικές μου πράξεις, γιατί να μην το κρίνει αυτό η δικαιοσύνη;

Όμως, οι συνάδελφοί μου Βουλευτές στο Κίνημα Αλλαγής πήραμε μια γενναία απόφαση και προτείνουμε την αντιστροφή της λογικής του άρθρου 62. Ο Βουλευτής, όπως και κάθε πολίτης, υπάγεται στον ποινικό νόμο και μόνο αν αιτείται ο ίδιος, κινείται η διαδικασία του ακαταδίκωτου στη Βουλή των Ελλήνων. Η ευθύνη, λοιπόν, μεταφέρεται στον ίδιο τον Βουλευτή και η επιλογή του ασφαλώς κρίνεται από τον πολίτη, για να αναλάβει ο καθένας από μας την ευθύνη των επιλογών του.

Είναι αδιανόητο, κύριοι συνάδελφοι, να απαιτούμε ωριμότητα και ενηλικίωση των πολιτών και την ίδια ώρα εμείς οι ίδιοι να κρυβόμαστε πίσω από την ποδιά της βουλευτικής ασυλίας.

Άρθρο 32, για την ανάδειξη του Προέδρου. Ένας αιφνιδιασμός από τη Νέα Δημοκρατία ήταν αρκετός για να δείξει πόσο αυτή η Κυβέρνηση υπονομεύει με τις παλινωδίες της την ίδια την Αναθεώρηση, αρνούμενη να ψηφίσει το άρθρο που η ίδια πρότεινε και η ίδια διατύπωσε το περιεχόμενό του. Στροφή εκατόν ογδόντα μοιρών. Γιατί; Διότι υπάρχει μια πολιτική λογική πίσω από όλο αυτό.

(Στο σημείο αυτό κτυπάει το κουδούνι λήξεως του χρόνου ομιλίας της κυρίας Βουλευτού)

Θα μου επιτρέψετε μια μικρή ανοχή, κύριε Πρόεδρε.

Στον πυρήνα, λοιπόν, της πρότασης του ΣΥΡΙΖΑ, που βάζει το ενδεχόμενο της άμεσης εκλογής του Προέδρου της Δημοκρατίας, βρίσκεται κρυμμένη η αμφισβήτηση της σύγχρονης μορφής του πολιτεύματος, της Προεδρευομένης Κοινοβουλευτικής Δημοκρατίας.

(Στο σημείο αυτό την Προεδρική Έδρα καταλαμβάνει ο Α' Αντιπρόεδρος της Βουλής κ. **ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΣ ΚΟΥΡΑΚΗΣ**)

Επί της ουσίας, λοιπόν, η Κυβέρνηση προτείνει μια αντιδημοκρατική οπισθοδρόμηση, ανοίγει το κουτί της Πανδώρας, βάζοντας τα θεμέλια της κυβερνητικής αστάθειας, που είναι όροι ύπαρξης και του λαϊκισμού και της δημαγωγίας.

Άρθρο 44, περί δημοψηφισμάτων. Για την προσθήκη της δυνατότητας δημοψηφισμάτων που προτείνει ο ΣΥΡΙΖΑ δεν έχουμε να πούμε πολλά, ένα περίτριο «όχι». Όποιος δεν είναι φανατικός οπαδός του ΣΥΡΙΖΑ και ήταν στην Ελλάδα το 2015, γνωρίζει από πρώτο χέρι τι σημαίνει νοθεία επί δημοψηφισμάτων και γνωρίζει πώς ένα ακατανόητο ερώτημα, όπου καλείται ο πολίτης σε πλήρη σύγχυση να απαντήσει με «ναι» ή «όχι», αποκτά αξία και τη χρησιμότητα που θα του δώσει η εκάστοτε κυβέρνηση που το έθεσε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Αναστάσιος Κουράκης): Ολοκληρώστε τη σκέψη σας, παρακαλώ, κυρία Κεφαλίδου.

ΧΑΡΟΥΛΑ (ΧΑΡΑ) ΚΕΦΑΛΙΔΟΥ: Δεν ακούσαμε, δυστυχώς, καμιά κουβέντα για κρίσιμα θέματα που αφορούν τη δικαιοσύνη, καμιά κουβέντα για δεσμευτικότητα διοικητικών προθεσμιών, καμιά κουβέντα για όλα τα μεγάλα θέματα που απασχολούν την κοινωνία, κρατούν τη χώρα μας, στέλνουν στο εξωτερικό ό,τι καλύτερο έχουμε, τη νεολαία μας.

Η Αναθεώρηση, λοιπόν, του Συντάγματος είναι μια πολύ σοβαρή διαδικασία για να χρησιμοποιείται ως εργαλείο πολιτικής επιβίωσης. Το πρόβλημα της χώρας δεν είναι συνταγματικό. Είναι βαθιά πολιτικό, είναι βαθιά αναπτυξιακό. Στον ελάχιστο χρόνο που μας μένει μέχρι τις ευρωεκλογές θα βλέπουμε να συ-

νυπάρχουν το «χθες» και το «αύριο». Και αυτό το «αύριο», πιστέψτε με, δεν θα σας αφήσουμε να το καθορίσετε. Τέσσερα χρόνια χαμένα για τη χώρα είναι πάρα πολλά. Το αποτέλεσμα των προσεχών εκλογών μπορεί να είναι για τη χώρα -έτσι πιστεύουμε τουλάχιστον εμείς- η σημαντικότερη μεταρρύθμιση των τελευταίων χρόνων.

Ευχαριστώ πολύ.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα της Δημοκρατικής Συμπαράταξης)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Αναστάσιος Κουράκης): Ευχαριστούμε τη Βουλευτή Δράμας της Δημοκρατικής Συμπαράταξης κ. Κεφαλίδου.

Τον λόγο έχει ο Υπουργός Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων κ. Μιχάλης Καλογήρου για είκοσι λεπτά.

ΜΙΧΑΗΛ ΚΑΛΟΓΗΡΟΥ (Υπουργός Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων): Θα χρειαστώ μόνο τον χρόνο του Υπουργού, όπως μίλησαν οι Υπουργοί, που μίλησαν τον χρόνο των Βουλευτών, τα επτά λεπτά δηλαδή.

Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

Κυρίες και κύριοι Βουλευτές, άκουσα με ενδιαφέρον τις τοποθετήσεις. Μία από αυτές έκανε λόγο για ένα πρόβλημα πολιτικό της Κυβέρνησης και όχι για ένα πρόβλημα συνταγματικό.

Αναδιατυπώνοντας αυτή τη σκέψη, εγώ θα ήθελα να πω ότι το ζήτημα της συνταγματικής Αναθεώρησης είναι, πράγματι, ένα μείζον πολιτικό ζήτημα. Δεν θα μπορούσε βέβαια να είναι διαφορετικό, όταν το πολιτικό σύστημα καλείται να αναμορφώσει, να καθορίσει ξανά τους όρους του δημοκρατικού πολιτικού παιχνιδιού.

Πράγματι, αυτή η πρόταση, η οποία συζητείται και σήμερα στην Ολομέλεια μετά από τις εργασίες της αναθεωρητικής επιτροπής, είναι μια πρόταση η οποία προέρχεται από μια αριστερή Κοινοβουλευτική Ομάδα. Είναι μια πρόταση συνταγματικής Αναθεώρησης με προοδευτικό πρόσημο, που πληροί, κατά τη γνώμη μου, προϋποθέσεις συναίνεσης σίγουρα με τον προοδευτικό χώρο και ασφαλώς και με την κοινωνία.

Τέθηκε, επίσης, από πολλούς ομιλητές το ζήτημα για το αν αυτή είναι μια κατάλληλη πολιτική συγκυρία, αν έχουμε τη νηφαλιότητα ως πολιτικό σύστημα, προκειμένου να συζητήσουμε τα θέματα της συνταγματικής Αναθεώρησης. Κατά την άποψή μου, ναι, αυτή είναι μια σημαντική ιστορική συγκυρία, καθώς ο ολοκληρώθηκε το Πρόγραμμα Δημοσιονομικής Προσαρμογής τον Αύγουστο του 2018, μετά από οκτώ χρόνια οικονομικής κρίσης που διαπέρασε την κοινωνική πλειοψηφία. Μετά απ' όλα αυτά που αντιμετώπισε το πολιτικό σύστημα, αλλά κυρίως η κοινωνία, η θεσμική θωράκιση μέσω της συνταγματικής Αναθεώρησης είναι επίκαιρη περισσότερο από ποτέ.

Από την άλλη μεριά, είναι και μια σημαντική -κατά την άποψή μου- πολιτική συγκυρία. Παρά την όποια πολιτική σύγκρουση, είμαι της άποψης ότι και σ' ένα πλαίσιο πολιτικών συγκρούσεων μπορούμε να καταλήξουμε σε συναίνεσεις. Είναι αρκετά εποικοδομητική πολλές φορές η σύγκρουση. Αυτό διαφάνηκε και διαπιστώθηκε και από τις εργασίες και τις τοποθετήσεις των Βουλευτών στην επιτροπή απ' ενός και απ' ετέρου μετά και από τη νομοθέτηση συγκεκριμένων μέτρων από πλευράς Κυβέρνησης. Ασφαλώς και μετά την κύρωση της Συμφωνίας των Πρεσβών μια αναδιάταξη του πολιτικού σκηνικού και η συζήτηση στον ευρύτερο προοδευτικό χώρο νομίζω ότι θέτει και τις πολιτικές προϋποθέσεις προκειμένου να υπάρχει μια καλή συγκυρία, προκειμένου να διενεργείται η συγκεκριμένη συζήτηση για τη συνταγματική Αναθεώρηση.

Θα ήθελα να τοποθετηθώ για λίγο στο ζήτημα που απασχόλησε το Σώμα σήμερα το πρωί όσον αφορά την παρεμπόδιση συζήτησης αναφορικά με το ζήτημα της κατεύθυνσης και εν συνεχεία της δεσμευτικότητας της κατεύθυνσης. Θα προσπαθήσω να μη συνταγματολογήσω, γιατί νομίζω ότι οι συνταγματολόγοι της Αίθουσας έχουν κουραστεί από τους διάφορους συνταγματολογούντες, όχι μόνο στην Αίθουσα αλλά κυρίως έξω απ' αυτή την Αίθουσα, στα τηλεπαράθυρα. Θα προσπαθήσω, λοιπόν, να κάνω μια περισσότερο πολιτική προσέγγιση, προσπαθώντας να υποστηρίξω την άποψη της Κοινοβουλευτικής Ομάδας του ΣΥΡΙΖΑ.

Πρώτα απ' όλα, εκτιμώ ότι υπάρχει ένας σαφής διαχωρισμός ως προς την κατεύθυνση και ασφαλώς το περιεχόμενο και νομίζω ότι έχει διασαφηνιστεί αυτό αρκετά στη σημερινή συζήτηση. Η ανάγκη για την αναθεώρηση συγκεκριμένων διατάξεων δεν είναι απολύτως συνδεδεμένη με την κατεύθυνση; Ασφαλώς ναι. Αυτό είναι ένα λογικό συστηματικό επιχείρημα, δηλαδή ότι η ίδια η ανάγκη θέτει και τους όρους της κατεύθυνσης. Υπάρχει κατά την άποψή μου και ένα κοινοβουλευτικό τελεολογικό επιχείρημα ότι με δεδομένο το γεγονός ότι στον σκληρό πυρήνα της συζήτησης αυτής βρίσκεται η συναίνεση, η προτείνουσα Βουλή θα πρέπει να διατυπώνει με σαφήνεια την πρότασή της προς την αναθεωρητική Βουλή και όχι μόνο στη Βουλή, αλλά και στην κοινωνία και στο εκλογικό σώμα.

Συνεπώς ως προς αυτό θεωρώ ότι το να συμπεριλαμβάνουμε την κατεύθυνση και στο ψηφοδέλτιο δεν είναι μια κοινοβουλευτική αστοχία. Μπορεί να είναι μια καλή πρωτοτυπία, η οποία μπορεί να θέσει όρους -νομίζω- μιας ποιοτικότερης συζήτησης, μιας ποιοτικότερης πρότασης με σαφήνεια από την πλευρά της Βουλής που προτείνει προς τη Βουλή που θα προκύψει, τη Βουλή που θα αναθεωρήσει.

Φτάνουμε τώρα στο ζήτημα της δεσμευτικότητας. Νομίζω ότι είναι γνωστό σε όλους ότι έχουν διατυπωθεί διαφορετικές απόψεις στη θεωρία. Κρατούσα άποψη στη θεωρία είναι ότι δεν είναι δεσμευτική. Υπάρχει, όμως, και αντίθετη θεωρία, η οποία υποστηρίζει τη δεσμευτικότητα και η θεωρία αυτή συνδυάζεται με τις δύο δικαστικές αποφάσεις, κατά την άποψή μου, από την απόφαση ΕΔΔΑ, αλλά και την απόφαση του ανωτάτου ειδικού δικαστηρίου.

Καλώς άνοιξε η συζήτηση αυτή; Εγώ νομίζω ότι με την πάροδο των χρόνων και με την κοινοβουλευτική συζήτηση το να συζητηθούν τα θέματα και της αποσαφήνισης της κατεύθυνσης και της διατύπωσης στο ψηφοδέλτιο της κατεύθυνσης αλλά και της συζήτησης που έγινε σήμερα όσον αφορά τη δεσμευτικότητα στην κατεύθυνση, δεν είναι μια άχρηστη συζήτηση. Είναι μια καλή συζήτηση, η οποία θα βοηθήσει, θα διευρύνει τη συζήτηση αυτή. Συνεπώς δεν είναι μάταια, ούτε κατά τη γνώμη μου είναι ακραία κοινοβουλευτικά. Η άποψη ότι είναι δεσμευτική και η κατεύθυνση στηρίζεται, κατά την άποψή μου, σε δύο ουσιαστικά επιχειρήματα και σε ένα συνταγματικό επιχείρημα. Το ουσιαστικό επιχείρημα είναι ότι αν η αναθεωρητική Βουλή αναθεωρήσει σε μια απολύτως αντίθετη κατεύθυνση, προωθούνται σίγουρα ανορθολογικές, ανειλικρινείς πολιτικές συμπεριφορές αιφνιδιασμού. Έχουμε, δηλαδή, ένα συνταγματικό παίγνιο που κατά τη γνώμη μου απάδει από τη θεσμική σοβαρότητα της διαδικασίας.

Ένα δεύτερο ουσιαστικό επιχείρημα είναι ότι κάθε νομοθετική διαδικασία έχει το ελάχιστο της προβλεψιμότητας και αυτή η προβλεψιμότητα αφορά και το ίδιο το Σώμα αλλά και την ίδια την κοινωνία. Ας σκεφτούμε, δηλαδή, σε μια διαδικασία κανονικής νομοθέτησης ένα νομοσχέδιο να ξεκινάει από το άλφα και στην ψήφισή του να καταλήγει ως νομοσχέδιο ωμέγα. Αυτό θα ήταν ένα τεράστιο παράδοξο και γι' αυτόν τον λόγο θεωρώ ότι και αυτό είναι ένα ουσιαστικό σοβαρό επιχείρημα.

Η τρίτη άποψη είναι περισσότερο συνταγματική. Αφορά στη διαπίστωση της συναίνεσης, η οποία θα πρέπει να είναι σταθερή σε δύο διαδοχικές διαδικασίες, οι οποίες θα πρέπει να είναι ισόδυναμες. Δηλαδή, ο φορέας συνταγματικής εξουσίας δεν θα πρέπει να μοιράζεται τη διαδικασία αυτή με δυσανάλογο τρόπο.

Οι δύο αποφάσεις, τις οποίες επικαλέστηκα πριν, είναι οι εξής: Πρώτα είναι η 11 του 2003 του ανωτάτου ειδικού δικαστηρίου, όπου ρητά, σαφώς και ομόφωνα κρίνει ότι η προτείνουσα Βουλή μπορεί υπό προϋποθέσεις να δεσμεύσει την αναθεωρητική Βουλή ως προς το περιεχόμενο της τελικής ρύθμισης των διατάξεων που προτάθηκαν προς αναθεώρηση.

Επικαλέστηκε επίσης την απόφαση του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου, απόφαση 15 της 15^{ης} Ιουνίου του 2006. Η Ελλάδα καταδικάστηκε για παραβίαση του άρθρου 3 του Πρώτου Πρόσθετου Πρωτοκόλλου ΕΣΔΑ λόγω της θέσπισης απόλυτου επαγγελματικού ασυμβίβαστου. Είναι γνωστό η υπόθεση. Το δικαστήριο έδωσε ιδιαίτερη έμφαση στο γεγονός ότι η άμεση, χωρίς μεταβατικές διατάξεις, εφαρμογή της εν λόγω αναθεώρησης αιφνιδιασε τόσο τους ενδιαφερόμενους

Βουλευτές όσο και τους ψηφοφόρους στις εκλογές που μεσολάβησαν μεταξύ της πρώτης και της δεύτερης Βουλής.

Βέβαια, το ζήτημα εδώ είναι κατά τη γνώμη μου εξόχως πολιτικό και ασφαλώς αυτό το εξόχως πολιτικό ζήτημα θα κριθεί τελικά στην επόμενη αναθεωρητική Βουλή. Στην πράξη θα το δούμε. Νομίζω ότι εδώ ήταν αρκετά χρήσιμο το παράδειγμα, το οποίο μας έδωσε ο κ. Παρασκευόπουλος σήμερα το πρωί όσον αφορά το άρθρο 86. Είπε, δηλαδή: «Ας σκεφτούμε, αν δεν είναι διατυπωμένη με σαφήνεια η πρόταση αυτή και η κατεύθυνσή της και δεν είναι και δεσμευτική, πώς θα μπορούσαμε να οδηγηθούμε σε μια άλλου είδους παρέμβαση στο άρθρο 86;». Είναι, δηλαδή, κατά την άποψή μου και τα ίδια τα άρθρα προς αναθεώρηση αυτά που καταδεικνύουν τον βαθμό της δεσμευτικότητας μιας πρότασης, ακόμη και στη βάση της κοινής λογικής.

Τι θέλω να πω με αυτό; Άλλο παράδειγμα: Στο άρθρο 3 η πρόταση αφορά τη θρησκευτική ουδετερότητα του κράτους. Μπορούμε να σκεφτούμε κάτι ανάποδο; Θα μπορούσε ποτέ να αναθεωρήσει η επόμενη κυβέρνηση σε μια άλλη κατεύθυνση; Να κάνει τι; Να διακηρύξει τη θεοκρατία; Ασφαλώς και όχι. Μπορεί να συνεχιστεί αυτός ο κατάλογος με το άρθρο 5, όσον αφορά την αλλαγή της κατεύθυνσης στην κατοχύρωση της απόλυτης προστασίας ζωής, τιμής, ελευθερίας χωρίς διάκριση φύλου, ταυτότητας φύλου, σεξουαλικού προσανατολισμού. Μπορούμε να το σκεφτούμε διαφορετικά; Ασφαλώς και όχι. Το ίδιο και τα άρθρα 21 και 22, τα οποία νομίζω ότι θέτουν σοβαρούς όρους συνταγματικής Αναθεώρησης στον τομέα των κοινωνικών και ατομικών δικαιωμάτων. Τα αυτά αφορούν και στην αναδιοργάνωση του πολιτικού μας συστήματος όσον αφορά τη βουλευτική ιδιότητα του Πρωθυπουργού, όσον αφορά τα κωλύματα εκλογιμότητας, όσον αφορά τα δημοψηφίσματα, όσον αφορά την απλή αναλογική.

Αυτές ήταν οι σύντομες απόψεις μου σε σχέση με τη σημερινή συζήτηση.

Κυρίες και κύριοι Βουλευτές, ο Αρχηγός της Αξιωματικής Αντιπολίτευσης έκανε λόγο για μια χαμένη ευκαιρία, είπε ότι μπορεί αυτή να είναι μια χαμένη ευκαιρία. Αν διαβάσουμε τα Πρακτικά Αναθεωρητικών Βουλών, θα δούμε ότι και στο παρελθόν ξεκινούν οι ομιλίες με τη φράση «είναι μια χαμένη ευκαιρία». Είπε, λοιπόν, ότι είναι μια χαμένη ευκαιρία για ένα προοδευτικό Σύνταγμα.

Ποιο είναι, λοιπόν, το προοδευτικό Σύνταγμα, η προοδευτική αναθεωρητική πρόταση, σύμφωνα με την άποψη της Αξιωματικής Αντιπολίτευσης; Άρθρο 16. Άρθρο 24. Είναι οι δασικοί χάρτες που, πράγματι, τόσο ενοχλούν. Οι ισοσκελισμένοι προϋπολογισμοί, ο δημοσιονομικός δηλαδή ζουρλομανδύας, όπου ο ομιλητής της Νέας Δημοκρατίας είπε πως, αν περνούσε μια τέτοια διάταξη, θα υπήρχε μια αυτόματη μείωση της τάξης του 1,5% στα επιτόκια του ελληνικού ομολόγου. Ασφαλώς προοδευτικό σημαίνει να ονομάζουμε με ευχολογία θέματα που αφορούν τα ατομικά και κοινωνικά δικαιώματα. Εκτιμώ, λοιπόν, πως αυτή η προσέγγιση περί προοδευτικού Συντάγματος χάνει ιδεολογικά, αλλά χάνει και όσον αφορά τη λογική.

Επιτρέψτε μου, επίσης, να σχολιάσω τα περί του άρθρου 86 και όσα ανέφερε ο Αρχηγός της Αξιωματικής Αντιπολίτευσης για την πρόταση την οποία εκείνος έκανε, όπου όμως ήταν Βουλευτής της κυβερνητικής πλειοψηφίας. Αν ο ίδιος θέλει να αφηγηθεί αυτή την ιστορία, όσον αφορά τη δική του προσωπική στάση, νομίζω ότι εκθέτει την κοινοβουλευτική πλειοψηφία, της οποίας ήταν τότε Βουλευτής, γιατί θα πρέπει με κάποιον τρόπο να δώσει μια εξήγηση γιατί, παρά το γεγονός ότι ήταν Βουλευτής της πλειοψηφίας, δεν μπόρεσε να επικρατήσει και να συγκεντρώσει και τους υπόλοιπους Βουλευτές, προκειμένου να τεθεί τότε προς αναθεώρηση το άρθρο 86.

Επέδειξε, επίσης, ο Αρχηγός της Αξιωματικής Αντιπολίτευσης ψηφοδέλτιο του 2008, μόνο που ξέχασε να πει πως όσον αφορά το άρθρο 16 τότε, στη συνταγματική Αναθεώρηση του 2008, στο ψηφοδέλτιο υπήρξε η εισαγωγή δύο παραγράφων. Συνεπώς και εδώ υπήρχε η σαφήνεια όσον αφορά την κατεύθυνση, γιατί δεν άφησε κενές δύο παραγράφους στο συγκεκριμένο άρθρο το οποίο ψηφίστηκε τότε με εκατόν ογδόντα πέντε ψήφους, γιατί οι εκατόν πενήντα ένας, που μετά επικύρωσαν τις παραγράφους αυτές, δεν είδαν κάτι κενό, δεν είδαν δύο κενές παραγράφους.

Τέθηκαν, επίσης, από πολλούς ομιλητές και από τον Αρχηγό της Αξιωματικής Αντιπολίτευσης τα ζητήματα δικαιοσύνης. Θέλω, πρώτα απ' όλα, να πω ότι πράγματι το 2016, όταν ξεκίνησε η διαδικασία αυτή και ξεκίνησε στον δημόσιο διάλογο, οι αποστάσεις οι οποίες τηρήθηκαν, τόσο από τη Νέα Δημοκρατία όσο και από το Κίνημα Αλλαγής, ήταν ρητές. Διατυπώθηκαν με δημόσιες δηλώσεις εκείνες τις ημέρες. Η Νέα Δημοκρατία έκανε τη δήλωση ότι η Κυβέρνηση επιλέγει να δραπετεύσει από την τότε σκληρή διαπραγμάτευση με μια αένη διαβούλευση για τη συνταγματική Αναθεώρηση, ενώ το Κίνημα Αλλαγής μίλησε για σόου αποπροσανατολισμού των πολιτών από τα μεγάλα προβλήματα που βιώνει η κοινωνία.

Με αυτούς τους όρους η διαβούλευση η οποία προηγήθηκε βρήκε απόντες τις δικαστικές ενώσεις αλλά και τους δικηγορικούς συλλόγους, τους ενδιαφερόμενους φορείς σε όλο αυτό το χρονικό διάστημα το οποίο μεσολάβησε μέχρι την έναρξη της αναθεωρητικής διαδικασίας. Το τελευταίο διάστημα το σύνολο των δικαστικών ενώσεων προέβησαν σε γενικές συνελεύσεις και σε ψηφίσματα. Τέθηκαν στην κρίση τόσο των δικαστών όσο και των δικηγόρων τα θέματα της συνταγματικής Αναθεώρησης και αυτά είναι δημόσια, έχουν αναρτηθεί και έχουν δημοσιοποιηθεί τόσο από τις δικαστικές ενώσεις όσο και από την ολομέλεια των δικηγορικών συλλόγων.

Ως προς τον τρόπο επιλογής στην ηγεσία της ανώτατης δικαιοσύνης, των ανωτάτων δικαστών, όλες οι δικαστικές ενώσεις φαίνεται να συμφωνούν ότι χρειάζεται να αλλάξει ο τρόπος διαδικασίας. Κανείς, όμως, δεν συμφωνεί με κανέναν όσον αφορά τον τρόπο με τον οποίο θα πρέπει να οδηγηθούμε σε αυτή την αλλαγή. Το ίδιο έχει γίνει και με τις προτάσεις των κομμάτων, τα οποία συμφωνούν με την αναθεώρηση της συγκεκριμένης διάταξης. Άλλοι μιλούν για ένα εκλεκτορικό σώμα, άλλοι μιλούν για επιλογή από τους ίδιους τους δικαστές, άλλοι μιλούν για μια κοινοβουλευτική διαδικασία με πλειοψηφία εκατόν πενήντα Βουλευτών. Επειδή, λοιπόν, καμμία απ' αυτές τις προτάσεις δεν ήταν απολύτως πλειοψηφική, γι' αυτό και δεν μπορεί να θεωρηθεί ότι υπάρχει μια ώριμη και σαφής πρόταση η οποία να καθορίζει με έναν καινούργιο τρόπο τον τρόπο επιλογής των δικαστών.

Θέλω, όμως, να κάνω και ένα σχόλιο ως προς αυτό. Όσα ακούστηκαν σήμερα σε σχέση με το ζήτημα αυτό, εγώ εκτιμώ ότι είναι προσβλητικά τόσο για τους ανώτατους δικαστές που κοσμούν, αλλά και για όσους ανώτατους δικαστές έχουν κοσμήσει όλα αυτά τα χρόνια την ηγεσία της δικαιοσύνης, ακολουθώντας τη συγκεκριμένη διαδικασία, η οποία τηρείται εδώ και χρόνια και, μάλιστα, συμπληρώθηκε κατά την πορεία της με τη διαδικασία της ακρόασης των υποψηφίων στη διαδικασία της προεπιλογής στην αρμόδια επιτροπή της Βουλής.

Εξίσου προσβλητική, κατά τη γνώμη μου, είναι η συζήτηση αναφορικά με το θέμα της συμμετοχής των δικαστικών λειτουργιών στα πολιτικά είτε στην πολιτική ζωή του τόπου, όταν οι ίδιοι θέλουν μετά την ολοκλήρωση της σταδιοδρομίας τους να ασχοληθούν με την πολιτική, είτε ως υποψήφιοι Βουλευτές είτε ως Υπουργοί είτε ως επικεφαλής των ανεξαρτήτων αρχών.

Η πρόταση που εδώ διατυπώθηκε πλειοψηφικά ήταν μια χρονική απόσταση μεταξύ της συνταξιοδότησης και του χρόνου στον οποίο μπορούν -επιτρέπτε μου τον όρο- να ενεργηποιηθούν. Δηλαδή τι σημαίνει; Αν ο δικαστής αποχωρήσει από το Σώμα μετά από τρία χρόνια, αφού αδρανοποιηθεί κοινωνικά και επαγγελματικά, ως τι τεκμαίρεται; Ποιο είναι το τεκμήριο που δημιουργεί αυτή η χρονική απόσταση; Εκτιμώ ότι οι δικαστές, οι οποίοι βρίσκονται επικεφαλής όλα αυτά τα χρόνια στις ανεξάρτητες αρχές, αλλά και το δικαίωμά τους να έχουν την πολιτική τους ταυτότητα, την οποία μέχρι εκείνη τη στιγμή την αφήνουν στην άκρη, τη στιγμή που εκτελούν τα καθήκοντά τους, είναι ζήτημα δημοκρατίας και δεν μπορούμε, νομίζω, να αφήνουμε εντυπώσεις εις βάρος των δικαστικών λειτουργών.

Όσον αφορά το ζήτημα του συνταγματικού ελέγχου, επίσης κι εδώ υπάρχουν δύο απόψεις: Υπάρχει η άποψη που υποστηρίζει την ίδρυση ενός συνταγματικού δικαστηρίου ή τη μορφοποίηση -ας πούμε- του ανώτατου ειδικού δικαστηρίου, παρέχοντας σε εκείνο -αυτή είναι η πρόταση της Νέας Δημοκρατίας, αν δεν κάνω λάθος- τον συνταγματικό έλεγχο και δημιουργώντας έτσι

ένα μόρφωμα, ένα *sui generis* συνταγματικό δικαστήριο.

Ως προς αυτό το ζήτημα άποψη της Κοινοβουλευτικής Ομάδας του ΣΥΡΙΖΑ είναι ότι ο διάχυτος συνταγματικός έλεγχος, ο οποίος ξεκινά από τον ειρηνοδίκη και καταλήγει στον αρεοπαγίτη, παρέχει ασφάλεια δικαίου, αλλά και ασφάλεια δημοκρατίας και θωρακίζει τον συνταγματικό έλεγχο από οποιαδήποτε κρατική ή άλλη αυθαιρεσία.

Υπάρχει αναθεωρητέο άρθρο που αφορά τη στρατιωτική δικαιοσύνη και είναι πράγματι σε θετική κατεύθυνση. Τέθηκε, επίσης, σε συζήτηση το ζήτημα της αύξησης των ορίων ηλικίας στη συνταξιοδότηση των δικαστικών λειτουργών. Υπενθυμίζω πως όταν γεννήθηκε η συζήτηση αυτή, γνωμοδοτικά ο Άρειος Πάγος με πλειοψηφία αποφάσισε να μην αυξηθεί. Δεν συμφωνούν απ' ενός ως προς την αύξηση του ορίου συνταξιοδότησης, αλλά και στις γενικές τους συνελεύσεις οι οποίες προηγήθηκαν το προηγούμενο διάστημα κατέληξαν στο ίδιο συμπέρασμα.

Τα υπόλοιπα θέματα τα οποία έχουν θεθεί εύστοχα, κατά τη γνώμη μου, από τη Νέα Δημοκρατία και αφορούν στην επιτάχυνση στην απονομή της δικαιοσύνης και άλλα τέτοια ζητήματα δεν μπορούν να τεθούν στο πλαίσιο της συνταγματικής Αναθεώρησης, αλλά αφορούν στην τροποποίηση τυπικών νόμων, οπότε η συζήτηση με τις δικαστικές ενώσεις, αλλά και με τα κόμματα μπορεί να συνεχιστεί όσον αφορά μεταρρυθμίσεις που έχουν να κάνουν με τον τρόπο οργάνωσης και λειτουργίας των δικαστηρίων.

Ολοκληρώνω την τοποθέτηση, κυρίες και κύριοι Βουλευτές, με την εξής σκέψη: Στις επόμενες εκλογές θα συγκρουστούν δύο κόσμοι. Θα συγκρουστεί η πρόοδος με τη συντήρηση, θα συγκρουστεί το κοινωνικό κράτος με τον νεοφιλελευθερισμό, θα συγκρουστεί ο χώρος των δικαιωμάτων με τον ακροδεξιό λαϊκισμό. Σε αυτή τη σύγκρουση αυτών των δύο κόσμων οι απόψεις μας σε σχέση με τη συνταγματική Αναθεώρηση, αυτά που διατυπώνουμε και αυτά που προτείνουμε, έχουν ή βρίσκονται στον πυρήνα αυτής της σύγκρουσης των δύο κόσμων και γι' αυτό θεωρώ ότι αυτή η διαδικασία, αλλά και η πρόταση της Κοινοβουλευτικής Ομάδας του ΣΥΡΙΖΑ, βρίσκονται στην κατεύθυνση της επικράτησης του προοδευτισμού.

Ευχαριστώ πάρα πολύ.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα του ΣΥΡΙΖΑ)

ΑΝΔΡΕΑΣ ΛΟΒΕΡΔΟΣ: Κύριε Πρόεδρε, θα ήθελα να λάβω τον λόγο.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Αναστάσιος Κουράκης): Τι θέλετε, κύριε Λοβέρδο;

ΑΝΔΡΕΑΣ ΛΟΒΕΡΔΟΣ: Να αντιδράσω για ένα-ενάμισι λεπτό, κύριε Πρόεδρε, σε όσα είπε ο κύριος συνάδελφος.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Αναστάσιος Κουράκης): Ξέρετε, δεν έχετε τον λόγο, βέβαια.

ΑΝΔΡΕΑΣ ΛΟΒΕΡΔΟΣ: Ναι, αλλά το δικαίωμα το έχω.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Αναστάσιος Κουράκης): Ούτε το δικαίωμα έχετε, αλλά για τον πολιτισμό της συζήτησης, σας δίνω τον λόγο για ένα λεπτό.

ΑΝΔΡΕΑΣ ΛΟΒΕΡΔΟΣ: Για το άρθρο 64 παράγραφος 2, κοιτάτε, κύριε Υπουργέ, έπρεπε να είχατε διαρρυθμίσει διαφορετικά τα πράγματα, καθόσον χρόνο λειτουργούσε η επιτροπή για την Αναθεώρηση του Συντάγματος. Σε ό,τι αφορά τα θέματα της δικαιοσύνης, έπρεπε να ήσασταν εκεί, γιατί θα είχε ενδιαφέρον η συζήτηση μαζί σας στο μέτρο που εποπτεύετε αυτόν τον κρίσιμο, για τη λειτουργία του κράτους, τομέα.

Ωστόσο, επειδή αναφερθήκατε σε εμάς και στην κριτική που κάναμε για τον υποτιθέμενο κοινωνικό διάλογο που είχατε αναπτύξει επί τόσα χρόνια, αστοχήσατε και δεν παρακολουθήσατε ακριβώς την ποιότητα της δικής μας κριτικής. Γι' αυτό ζήτησα τον λόγο για μία διευκρίνιση.

Εμείς δεν είχαμε αντίρρηση -και δεν έχουμε αντίρρηση- με τον διάλογο που γίνεται με τους αρμόδιους φορείς στους δι' αρμόδιους χώρους, εν προκειμένω στη δικαιοσύνη, και παρακολουθούμε με σεβασμό τις απόψεις της Ένωσης Εισαγγελέων, της Ένωσης Δικαστών και Εισαγγελέων, των ολομελειών των Δικαστηρίων, ό,τι σχετίζεται με το θέμα αυτό των Δικηγορικών Συλλόγων.

Σας είπαμε, όμως, και δι' εμού κι άλλοι συνάδελφοι, ότι τόσα

χρόνια, με την αναθεώρηση σε διάλογο, ένας πολίτης δεν σας είπε για τις καθυστερήσεις στον χώρο της δικαιοσύνης; Όχι για την απονομή της δικαιοσύνης, αλλά για την οργάνωση της δικαιοσύνης που οδηγεί σε καθυστερήσεις.

Ένα θέμα εξ αυτών είναι ο δικαστικός έλεγχος συνταγματικότητας των νόμων. Γιατί πρέπει να αρχίζουμε από το Ειρηνοδικείο για να φτάσουμε στην ολομέλεια και να μην αξιοποιηθεί το παράδειγμα της πιλοτικής δίκης στα Διοικητικά Δικαστήρια και με το που κατατίθεται ένσταση συνταγματικότητας να επιλαμβάνεται αμέσως η ολομέλεια; Κάπου δύο χρόνια κερδίζει και η δικαιοσύνη, ο διάδικος και ο πολίτης από αυτό.

Εμείς σας είπαμε το ίδιο και για τη διοίκηση. Δεν σας παραπονήθηκε πολίτης ότι όταν ο νομοθέτης ψηφίζει διάταξη που λέει ότι εντός εξήντα ημερών πρέπει να εκδοθεί μία διοικητική πράξη, αυτή εκδίδεται σε δύο χρόνια και διοίκηση και δικαιοσύνη την εκλαμβάνουν την αποκλειστική δική μας προθεσμία ως ενδεικτική; Αυτά σας είπαμε. Και αυτά θα έπρεπε να τα είχατε φέρει εδώ με προτάσεις αναθεώρησης.

Επ' αυτού, η κριτική μας, όχι επί των άλλων που είπατε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Αναστάσιος Κουράκης): Εντάξει, σας ευχαριστούμε, κύριε Λοβέρδο.

Προχωρούμε με τον κ. Εμμανουήλ Κόνσολα, Βουλευτή Δωδεκανήσου της Νέας Δημοκρατίας, για τρία λεπτά. Με σεβασμό στον χρόνο σας παρακαλώ.

ΕΜΜΑΝΟΥΗΛ ΚΟΝΣΟΛΑΣ: Θα προσπαθήσω, κύριε Πρόεδρε.

Κύριε Πρόεδρε, κυρίες και κύριοι Υπουργοί, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, θα περίμενα με την τοποθέτηση του Υπουργού Δικαιοσύνης, ειλικρινά, να δοθεί μια διάσταση συναίνεσης.

Σήμερα, είμαστε εδώ σε μία κορυφαία συζήτηση της Κοινοβουλευτικής Δημοκρατίας. Και σε αυτό συμφωνούμε, κύριε Υπουργέ, ότι είναι μία διαδικασία μείζονος σημασίας, όπως είπατε. Είναι αλήθεια ότι στο σύνολό τους οι κοινωνικοί και πολιτικοί παράγοντες χαρακτηρίζουν τη συνταγματική Αναθεώρηση ως την κορυφαία πολιτική πρωτοβουλία του Κοινοβουλίου. Όμως, για άλλη μία φορά έχετε καταφέρει, με την τοποθέτησή σας, να μας δείξετε ότι εργαλειοποιείτε ακόμα και αυτήν τη διαδικασία. Και το έχετε καταφέρει γιατί έχετε συνηθίσει στην εργαλειοποίηση, όπως έχετε πράξει στο μεταναστευτικό, στο θέμα της ονομασίας των Σκοπίων, αλλά και με την ίδια την πολιτική της χώρας.

Δεν περίμενα να ακούσω ότι δεν συμμετείχαν στη διαβούλευση οι Δικαστικές Ενώσεις, όταν ξέρουμε ότι και αυτές συμμετείχαν και δεκάδες Δικηγορικοί Σύλλογοι από όλη τη χώρα.

Εκτός από αυτό, θέλω να σας θυμίσω ότι η Νέα Δημοκρατία, κύριε Υπουργέ, συμμετείχε στη διαδικασία αυτή από την πρώτη στιγμή. Και είναι άδικο να τοποθετείστε κατά του Αρχηγού της Νέας Δημοκρατίας, του κ. Μητσοτάκη, όταν με επιχειρήματα από την έναρξη αυτού του διαλόγου έχει θέσει στη δημόσια σφαίρα την άποψή του ότι πενήντα εννέα άρθρα του Συντάγματος πρέπει να συζητηθούν, για να προχωρήσουμε στην Αναθεώρηση. Εσείς σταθήκατε μόνο στα δύο κορυφαία παραδείγματα, που ο Πρόεδρος της Νέας Δημοκρατίας έθεσε εδώ, ενώπιον της Εθνικής Αντιπροσωπείας.

Ξέρετε, διαπιστώνω ότι αυτή η εργαλειοποίηση που επιχειρείται από την Κυβέρνηση γίνεται με όρους ευτελείας και με γνώμονα κομματικούς σχεδιασμούς. Εξάλλου, η αριστερή πλευρά του Κοινοβουλίου τι είπε σήμερα από αυτό το βήμα; Ότι το Σύνταγμα είναι ένα παιχνίδι υποκρισίας για την Κυβέρνηση.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, το Σύνταγμα του 1975, παρά τις περιπτώσεις επικαιροποίησης και αλλαγής ορισμένων άρθρων που έχουν αποτυπωθεί στον δημόσιο λόγο, έδωσε τη δυνατότητα στη χώρα να βιώσει μία μακρόχρονη περίοδο πολιτικής και θεσμικής σταθερότητας. Όπως ανέφερα και στον δημόσιο διάλογο, υπήρχαν συγκλίνουσες απόψεις για την αλλαγή συγκεκριμένων άρθρων, όπως το άρθρο 86 και στην κατάρτιση της αποσβεστικής προθεσμίας σε ό,τι αφορά την ποινική ευθύνη των Υπουργών. Η Κυβέρνηση ουδέποτε επιδίωξε, έστω και σε αυτό το σημείο της σύγκλησης, να καταθέσει προτάσεις, προκειμένου να συζητηθεί συνολικά η Εθνική Αντιπροσωπεία και να υπάρξει μία συναινετική διαδικασία στη συνολική αυτή Αναθεώρηση του Συντάγματος.

Θα με ρωτήσετε πώς θα μπορούσε να γίνει αυτό. Νομίζω ότι ο κ. Μητσοτάκης, το απόγευμα στην τοποθέτησή του κατέθεσε τα δύο αυτά επιχειρήματα. Ο πρώτος ήταν –εφόσον υπήρχε στην έναρξη του διαλόγου αυτή η πρόθεση από την Κυβέρνηση– να υπάρχει ένα πλαίσιο συμφωνίας επί των άρθρων, που θα έπρεπε να αναθεωρηθούν, αλλά και ουσιαστικός δημόσιος διάλογος.

Όταν, όμως, εκ των πραγμάτων αποδεικνύεται, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, ότι ο στόχος της Κυβέρνησης ήταν να μπλοκάρει αυτήν τη διαδικασία συζήτησης της συνταγματικής Αναθεώρησης και ουσιαστικά να κλειδώσει το περιεχόμενο των υπό αναθεώρηση άρθρων στην επόμενη Βουλή, πώς να υπάρξει διάλογος και κυρίως πώς να υπάρξει μία συναινετική διαδικασία και συνδυαστική διαδικασία που απαιτείται; Γιατί το έκανε αυτό άραγε η Κυβέρνηση; Το έκανε αυτό η Κυβέρνηση γιατί γνωρίζει ότι στην επόμενη Βουλή φυσικά θα είναι μία μειοψηφία της Αντιπροέσσης.

Ο δεύτερος τρόπος, που θα μπορούσε η Κυβέρνηση να εδραιώσει μία συναινετική διαδικασία διαλόγου, ήταν να συμπεριλάβει την πρόταση της Νέας Δημοκρατίας στα υπό αναθεώρηση άρθρα και στις εκλογές που έρχονται να αποφασίσουν οι πολίτες. Τι δηλαδή; Εάν οι πολίτες αποφασίσουν να στηρίξουν τη Νέα Δημοκρατία και να δώσουν ψήφο εμπιστοσύνης στη Νέα Δημοκρατία, τότε τα άρθρα αυτά που προτείνει η Νέα Δημοκρατία, θα ήταν αυτά, με τα οποία θα προχωρούσαμε στη συνταγματική Αναθεώρηση. Εάν ψήφισε τον ΣΥΡΙΖΑ, τότε η κοινωνία θα περίμενε να στηρίξει ο ΣΥΡΙΖΑ, εφόσον ήταν κυβέρνηση, τη δική της πρόταση. Όμως, ούτε αυτό δέχτηκε η Κυβέρνηση.

Το ίδιο άλλωστε έκανε και με τη Συμφωνία των Πρεσπών. Η Κυβέρνηση ΣΥΡΙΖΑ και διαφόρων προθύμων έχει αναπτύξει έναν ακραίο καθεστωτικό κυνισμό αυτήν την περίοδο στην Εθνική Αντιπροσωπεία και στην πολιτική της συμπεριφορά, σε ό,τι αφορά τον δημόσιο διάλογο και είναι αυτή μάλιστα που γνωρίζει καλύτερα από όλους τι καλό κάνει στη χώρα –γιατί όλοι εμείς δεν θέλουμε το καλό της χώρας– και οι πολίτες, κατά αυτούς, τους περισσότερο, για να μην αδικήσω τους πάντες, είτε δεν είναι ώριμοι είτε είναι ακροδεξιοί.

Μάλιστα, το ακούσαμε από τον Υπουργό Δικαιοσύνης αυτό σήμερα. Δεν φανταζόμουν ξανά ότι θα χαρακτηριζε τη Νέα Δημοκρατία ως λαϊκιστές και ότι αυτοί που διαφωνούν μαζί της είναι ακροδεξιοί και φασίστες, επειδή διαφωνούν με τη συνταγματική Αναθεώρηση. Επειδή, λοιπόν, διαφωνούν με τη δική τους οπτική γωνία, δεν τους πέφτει ο λόγος, κατά την Κυβέρνηση, σύμφωνα με τη λογική τη δική τους.

Ωστόσο, με τον τρόπο που προσέγγισε η Κυβέρνηση συνολικά τη τοποθέτησή της στην Εθνική Αντιπροσωπεία, στο ζήτημα της συνταγματικής Αναθεώρησης χάθηκε μία μεγάλη ευκαιρία.

Γι' αυτό στηλιτεύετε τον κ. Μητσοτάκη, κύριε Υπουργέ; Ο κ. Μητσοτάκης είπε το απόγευμα ότι χάθηκε μία ευκαιρία για το άρθρο 16, εδώ την προηγούμενη δεκαετία, όταν τότε ο Γιώργος Παπανδρέου και το ΠΑΣΟΚ αποχώρησε από την Εθνική Αντιπροσωπεία και χάθηκε μία ευκαιρία. Και ξέρετε, ο κ. Λοβέρδος, είναι ένας έγκριτος νομικός, κοινοβουλευτικός έμπειρος, δημόσια και στη Βουλή διατύπωσε την άποψη ότι ήταν λάθος εκείνη η τοποθέτηση. Ήταν λάθος η τοποθέτηση του ΠΑΣΟΚ να αποχωρήσει, γι' αυτό χάθηκε η ευκαιρία.

Και τώρα αυτό κάνετε και εσείς. Αντί, λοιπόν, να μάθετε από τα λάθη του παρελθόντος, από ένα κόμμα που έχει γράψει ιστορία στη χώρα, συνεχίζετε με εμμονή και ιδεοληψία για το άρθρο 16 και δεν δέχεστε την προτροπή και το παράδειγμα που έθεσε ο κ. Μητσοτάκης. Και, αντιθέτως, είδαμε όλοι, βιώσαμε στην Εθνική Αντιπροσωπεία την αντιπαράθεση Τσίπρα - Μητσοτάκη για το άρθρο 16.

Είναι ενδιαφέρον να καταθέσω στα Πρακτικά της Βουλής απόσπασμα δημοσιευμάτων από την τιμητική διάκριση του κ. Τσίπρα, όταν ανακηρύχθηκε επίτιμος διδάκτορας από πανεπιστήμιο μη κρατικό της Τουρκίας. Είναι άξιο αναφοράς για τον ιστορικό του μέλλοντος να δει ότι είναι ένα παράδοξο. Ο κ. Τσίπρας που επιμένει ότι είναι κατά των μη κρατικών πανεπιστημίων για συγκεκριμένους λόγους, ο ίδιος τιμάται από μη κρατικό πανεπιστήμιο της Τουρκίας.

Μάλιστα, καταθέτω και αντίγραφο του απονεμηθέντος τίτλου

για να θυμάται ο κ. Τσίπρας ότι αποδέχθηκε αυτήν την τιμητική διάκριση από το πανεπιστήμιο της Τουρκίας. Κι εγώ του λέω καλά έκανε. Ας δει όμως αυτή την πρακτική.

(Στο σημείο αυτό ο Βουλευτής κ. Εμμανουήλ Κόνσολας καταθέτει για τα Πρακτικά τα προαναφερθέντα έγγραφα, τα οποία βρίσκονται στο αρχείο του Τμήματος Γραμματείας της Διεύθυνσης Στενογραφίας και Πρακτικών της Βουλής)

Αν δεν έχει πεισθεί απ' αυτό, τον προτρέπω, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, να δει τι συμβαίνει στην Κύπρο. Στην Κύπρο λειτουργούν πέντε μη κρατικά πανεπιστήμια –και τρία δημόσια. Θέλω να θυμίσω ότι υπάρχει ενιαίος φορέας αξιολόγησης και αποτίμησης των πεπραγμένων των πανεπιστημίων στην Κύπρο. Να θυμίσω ότι τα δημόσια πανεπιστήμια στην Κύπρο έχουν ανέβει όλα στην κλίμακα της αξιολόγησης των διεθνών πανεπιστημίων.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Αναστάσιος Κουράκης): Ολοκληρώστε, παρακαλώ, κύριε συνάδελφε.

ΕΜΜΑΝΟΥΗΛ ΚΟΝΣΟΛΑΣ: Τελειώνω.

Θα μου πείτε, κύριε Πρόεδρε, γιατί συνέβη αυτό; Γιατί ακριβώς υπήρχε ο ανταγωνισμός και η ευγενής άμιλλα, προκειμένου τα πανεπιστήμια αυτά να προχωρήσουν μπροστά. Αυτό θα μπορούσαμε να κάνουμε κι εμείς.

Και ξέρετε, παραβλέπει επίσης ο κύριος Πρωθυπουργός και η Κυβέρνηση ότι το 5% από το Ακαθάριστο Εγχώριο Προϊόν της Κύπρου είναι από τα χρήματα που καταθέτουν φοιτητές απ' όλον τον κόσμο στα μη κρατικά πανεπιστήμια και έχει δημιουργήσει το 2,6% των συνολικών θέσεων εργασίας στην Κύπρο απ' αυτήν ακριβώς την προοπτική. Να θέσω δε υπ' όψιν ότι σαράντα πέντε χιλιάδες φοιτητές φοιτούν στα πανεπιστήμια της Κύπρου και 1 δεσκατομμύριο ευρώ εισρέει στα ταμεία του κράτους.

Με αυτήν την προτροπή, κύριε Πρόεδρε, θα ήθελα να παρακαλέσω έστω και τώρα την Κυβέρνηση να ξαναδεί αυτή την προοπτική της ίδρυσης μη κρατικών πανεπιστημίων στη χώρα για να μη χαθεί άλλη μια δεκαετία.

Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα της Νέας Δημοκρατίας)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Αναστάσιος Κουράκης): Ευχαριστούμε τον κ. Κόνσολα, Βουλευτή Δωδεκανήσου της Νέας Δημοκρατίας.

Έχω την τιμή να ανακοινώσω στο Σώμα ότι η Διαρκής Επιτροπή Παραγωγής και Εμπορίου καταθέτει την έκθεσή της στο σχέδιο νόμου του Υπουργείου Υποδομών και Μεταφορών: «Δοκιμασία προσόντων και συμπεριφοράς υποψηφίων οδηγών και οδηγών για τη χορήγηση αδειών οδήγησης οχημάτων, άλλες διατάξεις για τις άδειες οδήγησης και λοιπές διατάξεις».

Καλούμε στο Βήμα τον κ. Νικόλαο Τόσκα, Βουλευτή ΣΥΡΙΖΑ, για επτά λεπτά.

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΤΟΣΚΑΣ: Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

Κυρίες και κύριοι, παρακολούθησα προσεκτικά τη συζήτηση για τη συνταγματική Αναθεώρηση και προσπάθησα να βρω τα κέντρα βάρους που αποτελούν καθοριστικά σημεία στα πολιτικά δικαιώματα, τις ελευθερίες και τη λειτουργία των θεσμών, οι οποίοι δεν λειτουργούν στο κενό, δεν έχουν ουδέτερη διάθεση, αλλά και τις συνθήκες που καθόρισαν την πορεία της χώρας την τελευταία δεκαετία, καθώς και τους κινδύνους που αναφύονται στο ευρωπαϊκό και ελληνικό περιβάλλον. Και οι κίνδυνοι που ελλοχεύουν είναι δυο: ο ένας είναι ο νεοφιλελευθερισμός κι ο άλλος είναι η άνοδος της ακροδεξιάς.

Η πρόταση του ΣΥΡΙΖΑ έχει δυο στόχους: πρώτον, την ενίσχυση και την εμβάθυνση των ατομικών και κοινωνικών δικαιωμάτων και, δεύτερον, την ουσιαστική λειτουργία του δημοκρατικού πολιτεύματος.

Το πρώτο πεδίο μάχης αφορά στην προσπάθεια του νεοφιλελευθερισμού να αφαιρέσει εντελώς από το πεδίο αντιπαράθεσης των πολιτικών ιδεών την οικονομία και τη δημοκρατία. Ο νεοφιλελευθερισμός υπονομεύει τον ιστορικό συμβιβασμό του κράτους πρόνοιας με μια ολομέτωπη επίθεση κατά των κοινωνικών δικαιωμάτων και των καθολικών κοινωνικών υπηρεσιών.

Το δεύτερο πεδίο μάχης αφορά την απειλή από την ακροδεξιά, η οποία χρησιμοποιεί τη δημοκρατία για να τη μειώσει ή να την καταργήσει.

Στο επίπεδο της δημοκρατίας επιδιώκουμε να ενισχύσουμε τη

λαϊκή κυριαρχία και στις δυο διαστάσεις της: στην αντιπροσωπευτική κυρίαρχη σε ένα αντιπροσωπευτικό κοινοβουλευτικό πολίτευμα, κυρίως με την κατοχύρωση της απλής αναλογικής αλλά και άλλες παρεμβάσεις συνταγματικές όπως είναι η δημιουργική ψήφος δυσπιστίας. Όμως, προωθούμε και μορφές άμεσης δημοκρατίας ως συμπλήρωση κι όχι ως υπονόμηση της αντιπροσωπευτικής δημοκρατίας ως αποφασιστικά αντίβαλα στην εξουσία των ελίτ και στην τάση απομάκρυνσης των πολιτών από την πολιτική.

Η δεύτερη απάντησή μας στον νεοφιλελευθερισμό δίνεται με τη θωράκιση των κοινωνικών δικαιωμάτων.

Σε ό,τι αφορά στις διαδικασίες, προσπαθούν ορισμένοι να μας ρίξουν στάχτη στα μάτια ισχυριζόμενοι ότι πρέπει εμείς εδώ να αρκεστούμε στην απλή απαρίθμηση των αναθεωρητικών διατάξεων ουδέτερα, σαν γραφείς υπηρεσίας, για να έρθει η επόμενη Βουλή να πάρει μόνο αυτή τις ουσιαστικές αποφάσεις.

Παραδείγματος χάριν, όπως είναι γνωστό, ο ΣΥΡΙΖΑ υποστηρίζει στο άρθρο 32 παράγραφος 4 και 5 ότι σε περίπτωση αδυναμίας ανάδειξης Προέδρου της Δημοκρατίας με εκατόν ογδόντα ψήφους Βουλευτών, θα πρέπει να εκλέγει ο λαός απευθείας τον Πρόεδρο της Δημοκρατίας, ενώ η Νέα Δημοκρατία και το ΚΙΝΑΛ αντιτίθενται στην προσφυγή στον λαό και προτείνουν στα ίδια άρθρα να αποκλειστεί, αφού θα αρκεί η απλή πλειοψηφία εκατόν πενήντα ενός Βουλευτών για την εκλογή του.

Κατ' αυτούς, λοιπόν, όλοι εμείς μαζί θα γράψουμε στην απόφασή μας μόνο τον αριθμό της προτεινόμενης διάταξης «άρθρο 32» και θα έρθει η επόμενη Βουλή για να αποφασίσει αν ο Πρόεδρος θα εκλέγεται με τον έναν ή τον άλλο τρόπο. «Μα, έτσι είναι το σωστό» μας λένε «αφού η επόμενη Βουλή θα προκύψει από νωπές εκλογές».

Μήπως όμως στις προσεχείς εκλογές δεν θα έρθει ο ΣΥΡΙΖΑ να βάλει στο εκλογικό σώμα το θέμα της συγκεκριμένης αλλαγής του Συντάγματος μεταξύ άλλων; Και δεν θα έρθει και η Νέα Δημοκρατία να ζητήσει να μη γίνουν αυτές οι τροποποιήσεις γιατί κατά τη γνώμη της είναι επιζήμιες και επομένως, να καταψηφιστεί ο ΣΥΡΙΖΑ και να έρθει εκείνη να τις αποκρούσει και να κάνει τις υποτιθέμενες σωστές;

Άρα, το επιχείρημα η παρούσα Βουλή να δεσμεύει την επόμενη είναι αστήριχτο και προσχηματικό. Αυτό που πρέπει να κάνει η επόμενη Βουλή είναι να αρνηθεί να κάνει τις τροποποιήσεις στην κατεύθυνση που αποφάσισε η παρούσα γιατί άλλαξε γνώμη και να ξεκινήσει τη διαδικασία εξαρχής της συνταγματικής Αναθεώρησης. Και φυσικά τότε όλοι θα κριθούμε, ποιοι ιστορικά υπερασπίστηκαν τι.

Πού είδαν λοιπόν, οι αντιλέγοντες συνάδελφοι, την παραβίαση της λαϊκής ετυμηγορίας; Πουθενά, είναι η απάντηση. Απλώς προσπαθούν να πείσουν τους αφελείς.

Ακόμα, επιτρέψτε μου, πιο «κουτοπόνηρη» είναι η εφεύρεση της Νέας Δημοκρατίας. «Ελάτε να ψηφίσουμε με πάνω από εκατόν ογδόντα ψήφους κι εσείς κι εμείς και τις δυο αντιδιαμετρικές προτάσεις κι ας αποφασίσει η επόμενη Βουλή ποια από τις δυο επιλέγει». Ο λαός σ' αυτήν την περίπτωση δεν θα καταλάβει τις διαφορές; Με συγχωρείτε αλλά αυτό είναι παραπλάνηση του λαού.

Η Νέα Δημοκρατία και το ΚΙΝΑΛ αντιτίθενται, λένε, στην ύστατη λύση της απευθείας εκλογής του Προέδρου της Δημοκρατίας γιατί έτσι προκαλείται διπολισμός εξουσιών που πηγάζουν από τον λαό. Την ίδια στιγμή όμως αντιφατικά προτείνουν ενίσχυση των μονοπρόσωπων εξουσιών των οργάνων αυτού με τη σύγκληση Συμβουλίου Αρχηγών των κομμάτων και έκδοση διαγγελημάτων χωρίς να ερωτηθεί η Κυβέρνηση.

Φυσικά δεν είναι ιδεώδες να προσφεύγουμε στη λαϊκή ετυμηγορία εφόσον δεν είμαστε προεδρική δημοκρατία αμερικάνικου ή γαλλικού τύπου. Όμως, παραδέχομαι ότι δεν έχει βρεθεί για την ώρα στη συζήτηση κάποιος καλύτερος μηχανισμός αποτροπής της προσφυγής σε απευθείας εκλογή γύρω από το πρόσωπο του Προέδρου της Δημοκρατίας.

Περιορίζουμε την όρεξη της εκάστοτε αντιπολίτευσης να προκαλεί γενικές βουλευτικές εκλογές λόγω σκόπιμης αποτυχίας συνάντησης στον Πρόεδρο της Δημοκρατίας κι έτσι δημιουργούνται διλήμματα όπως «Πρόεδρος με εκατόν ογδόντα» ή «Πρόεδρος

λαοπρόβλητος»; Κι αν δεν υπάρχει δεύτερος υποψήφιος αλλά σκόπιμη άρνηση στον έναν και μοναδικό, τι γίνεται; Υπάρχουν προβληματισμοί που πρέπει να συζητηθούν.

Θεωρώ μεγάλο σημαντικό βήμα για την εδραίωση της λαϊκής κυριαρχίας την εισαγωγή των προτεινόμενων αμεσοδημοκρατικών θεσμών όχι μόνο στο κεντρικό πολιτικό επίπεδο αλλά και στο επίπεδο αυτοδιοίκησης. Το αντιπροσωπευτικό σύστημα επ' ουδενί βλάπτεται με την περικοπή του ρόλου των ενδιαμέσων και τη μείωση των πελατειακού ρόλου των Βουλευτών.

Σε ό,τι αφορά τις συζητήσεις που έχουν γίνει όλον αυτόν τον καιρό και τους προβληματισμούς στη διάρκεια των μνημονίων, ξέρουμε όλοι πώς δούλεψε το μνημονιακό «παρασύνταγμα» που άνθισε επί των ημερών και δεν ενόχλησε κάποιους απ' αυτούς που θέλουν να το παραβλέπουν.

Σε ό,τι αφορά τη στάση αυτήν τη στιγμή της Δεξιάς και τη σχέση της με τον νεοφιλελευθερισμό, που είναι βασικό στοιχείο που δημιουργεί προβλήματα στην όλη λειτουργία της δημοκρατίας μας, πιστεύουν -και το λένε πολλές φορές- ότι οι αγορές και το εμπόριο πρέπει να λειτουργούν χωρίς εμπόδια και η παραχώρηση ατομικοιδιωτικών δικαιωμάτων θεωρείται ο καλύτερος τρόπος προστασίας έναντι της «τραγωδίας» των κοινών αγαθών, μαζί βέβαια με τη βαθιά καχυποψία για τη δημοκρατία.

(Στο σημείο αυτό κτυπάει το κουδούνι λήξεως του χρόνου ομιλίας του κυρίου Βουλευτή)

Τελειώνω, κύριε Πρόεδρε.

Υπάρχουν προβληματισμοί για τις ανεξάρτητες αρχές, που ίσως πρέπει να επανέλθει η συζήτηση κατά πόσον ορισμένες απ' αυτές αφαιρούν δημοκρατικές εγγυήσεις.

Τέλος, η Αναθεώρηση του Συντάγματος πιστεύω ότι είναι μία κορυφαία κοινοβουλευτική διαδικασία. Η οικονομική κρίση άφησε τα κατάλοιπα της. Η αναγκαιότητα επούλωσης των πληγών και αποκατάστασης του πολιτικού συστήματος επιβάλλουν την ενίσχυση και θωράκιση της δημοκρατίας. Ευελπιστούμε ότι η πρόταση του ΣΥΡΙΖΑ, η οποία ανταποκρίνεται σε πραγματικές ανάγκες και προσδοκίες των πολιτών, θα πετύχει συναινέσεις που θα είναι επ' ωφελεία της δημοκρατίας.

Οι ισχυρές δημοκρατίες εμπιστεύονται και δεν φοβούνται τη λαϊκή κρίση. Για εμάς, για την Αριστερά, το κοινωνικό κράτος και τα δικαιώματα αποτελούν την καρδιά του οράματος και του προγράμματός μας. Για εμάς, αυτές οι αλλαγές έρχονται σαν πεποίθηση, αλλά και σαν αναγκαιότητα και μόνον έτσι ένα Σύνταγμα μπορεί να εφαρμοστεί από έναν λαό. Δεν αρκεί το Σύνταγμα να μπορεί να εφαρμοστεί, αλλά θα πρέπει και η σύγχρονη πραγματικότητα να εκφραστεί στο Σύνταγμα.

Με αυτές τις σκέψεις κλείνω και τάσσομαι υπέρ της πρότασης της Πλειοψηφίας για τη συνταγματική Αναθεώρηση.

Ευχαριστώ.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα του ΣΥΡΙΖΑ)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Αναστάσιος Κουράκης): Ευχαριστούμε τον κ. Νικόλαο Τόσκα, Βουλευτή ΣΥΡΙΖΑ της Β' Αθήνας.

Ο κ. Ιωάννης Ανδριανός, Βουλευτής Αργολίδος της Νέας Δημοκρατίας, έχει τον λόγο.

ΙΩΑΝΝΗΣ ΑΝΔΡΙΑΝΟΣ: Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

Η συνταγματική Αναθεώρηση είναι μία από τις κορυφαίες κοινοβουλευτικές διαδικασίες. Είναι, λοιπόν, μία ευκαιρία να ενσωματώσουμε στα θεμέλια του θεσμικού μας συστήματος τα διδάγματα που αποκομίσαμε ως κοινωνία στην πράξη. Είναι μία ευκαιρία να ενισχύσουμε το δημοκρατικό πολίτευμα, να το καταστήσουμε αποτελεσματικότερο και δικαιότερο στη λειτουργία του. Βεβαίως, όλοι θα κριθούμε και κρινόμαστε -και απαντώ στον προλαλήσαντα συνάδελφο- και γι' αυτό, λοιπόν, πρέπει να σταθούμε στο ύψος των περιστάσεων.

Βεβαίως, κύριε συνάδελφε, επειδή μιλήσατε για παραπλάνηση του λαού από τη Νέα Δημοκρατία, θα σας πω ότι δεν πρέπει να μιλάτε εσείς του ΣΥΡΙΖΑ για παραπλάνηση. Ας είμαστε λίγο πιο προσεκτικοί και πιο συνεσταλμένοι.

Τα διδάγματα, λοιπόν, που μπορούμε και οφείλουμε να αποκομίσουμε, ιδίως από την περίοδο της κρίσης, είναι πολλά και σημαντικά, αφού αφορούν την αποτελεσματικότητα του κράτους, αφορούν τη σταθερότητα του οικονομικού περιβάλλοντος, αφορούν την κοινωνική αλληλεγγύη. Οφείλουμε να αποδείξουμε

εμπράκτως ότι αυτά τα διδάγματα τα έχουμε όντως αποκομίσει τόσο για να διασφαλίσουμε αποτελεσματικά ότι η χώρα δεν θα ξαναζήσει παρόμοια περιπέτεια στο μέλλον όσο και για να ακυρώσουμε κατηγορηματικά τους ακραίους και αρνητές της δημοκρατίας, που τα τελευταία χρόνια με αφορμή τις συνέπειες της κρίσης προτείνουν επικίνδυνες, δήθεν εναλλακτικές στη φιλελεύθερη δημοκρατία.

Αυτήν ακριβώς τη στόχευση, της ουσιαστικής ενδυνάμωσης της θεσμικής φαρέτρας της φιλελεύθερης δημοκρατίας έχει η πρόταση που κατέθεσε η Νέα Δημοκρατία, μια πρόταση αναθεώρησης 59 άρθρων, που βασίζεται πάνω στις ανάγκες της σύγχρονης εποχής.

Όσον αφορά το πολιτικό, λοιπόν, σύστημα και το κράτος προτείνουμε σταθερό εκλογικό κύκλο, ουσιαστικές βελτιώσεις στη λειτουργία του κράτους, στην αντιμετώπιση της κατάχρησης των δικαστικών προνομίων του πολιτικού προσωπικού για τη διασφάλιση της οικονομικής σταθερότητας. Προτείνουμε την εισαγωγή δημοσιονομικού κανόνα για τη χαλινάγηση ελλειμμάτων και χρέους, έναν ορθολογικό χωροταξικό και περιβαλλοντικό σχεδιασμό.

Στο πεδίο της κοινωνικής αλληλεγγύης προτείνουμε, μεταξύ άλλων, τη θεσμική κατοχύρωση του ελάχιστου εγγυημένου εισοδήματος, μια από τις σημαντικότερες και αποτελεσματικότερες για την αντιμετώπιση της φτώχειας μεταρρυθμίσεις.

Βεβαίως, προτείνουμε την αναθεώρηση του άρθρου 16 για την αναβάθμιση της δημόσιας παιδείας, την ενίσχυση της αυτοτέλειας, τη θεσμική κατοχύρωση της λειτουργίας τουλάχιστον ενός πρότυπου σχολείου κάθε βαθμίδας εκπαίδευσης σε κάθε περιφέρεια της χώρας και βεβαίως, φυσικά, τη λειτουργία των μη κερδοσκοπικών μη κρατικών πανεπιστημίων, μία υπερώριμη μεταρρύθμιση με πολλαπλά οφέλη, όπως αποδεικνύει το παράδειγμα άλλων χωρών και τελευταία της Κύπρου.

Γιατί αυτή η αντίφαση και η υποκρισία; Οφείλω να το τονίσω. Ενώ πολλοί συνάδελφοι από εσάς έχετε φοιτήσει σε μη κερδοσκοπικά μη κρατικά πανεπιστήμια του εξωτερικού, γιατί δεχνεστε ότι φοβάστε μία αναγκαία μεταρρύθμιση; Γιατί να φεύγουν τα παιδιά μας να σπουδάσουν στο εξωτερικό; Γιατί να μην έρθουν καταξιωμένοι επιστήμονες, ερευνητές, στην Ελλάδα να διδάξουν;

Η χώρα επιβάλλεται, λοιπόν, να επενδύσει χωρίς φοβίες στην εξωστρέφεια και στην καινοτομία της εκπαίδευσης, γιατί αυτό σίγουρα ευνοεί την ανάπτυξη και την παραγωγική ανασυγκρότηση της χώρας.

Σχετικά με το άρθρο 24, αυτή η πρόταση της Νέας Δημοκρατίας, μεταξύ άλλων, στοχεύει στην αντιμετώπιση των συνεπειών της κλιματικής αλλαγής, στον ορισμό για το τι είναι δάσος και τη λύση των προβλημάτων που έχουν δημιουργηθεί όλα αυτά τα χρόνια από τη χρήση αεροφωτογραφιών του 1947 ή ακόμα και του 1936, με αποτέλεσμα ολόκληρες συνοικίες, όπως γνωρίζετε, να εμφανίζονται σαν δάση και σε πολλές άλλες περιπτώσεις να ταλαιπωρούνται πολλές οικογένειες αγροτών.

Εμείς προτείνουμε να χρησιμοποιούνται οι αεροφωτογραφίες από τον Ιούνιο του 1975, όταν και ίσχυσε το σημερινό Σύνταγμα.

Βεβαίως, οι προτάσεις της κυβερνητικής πλειοψηφίας κινούνται σε εντελώς διαφορετική κατεύθυνση. Είναι προτάσεις που αντανakλούν πλήρως τον εργαλειακό τρόπο, με τον οποίον βλέπει η σημερινή Κυβέρνηση τους θεσμούς, αλλά και την επιπολαιότητα με την οποία σταθερά πολυτεύεται ακόμη και σε κρίσιμα για την πατρίδα και την κοινωνία ζητήματα.

Είναι, για παράδειγμα, άστοχο να προβάλλει η κυβερνητική πλειοψηφία την ανάγκη μη διατάραξης της πολιτικής συνέχειας ως αιτιολόγηση της επιπολαιότητας πρότασης για εννιά ψηφοφορίες για την εκλογή του Προέδρου της Δημοκρατίας, όταν το 2015 χρησιμοποίησε την εκλογή του Προέδρου ως εργαλείο πρόκλησης εθνικών εκλογών.

Είναι άστοχη η πρόταση για αλληπάλληλα δημοψηφίσματα, ιδίως υπό το πρίσμα του κυνικού, μπορώ να πω, επικίνδυνου και άκρως επιβλαβούς για τη χώρα, την κοινωνία και την οικονομία, τρόπου με τον οποίο χειρίστηκε η σημερινή Κυβέρνηση το δημοψήφισμα του 2015.

Είναι άστοχη η πρόταση για την συνταγματική κατοχύρωση της

απλής αναλογικής ως εκλογικού συστήματος, την ώρα που είναι απολύτως σαφές πως η χώρα χρειάζεται ισχυρές κυβερνήσεις για την απαραίτητη σταθερότητα.

Είναι άστοχη η επικέντρωση σε επικοινωνιακού τύπου αλλαγές, δήθεν για την κατοχύρωση κοινωνικών δικαιωμάτων, που όμως μοναδικό στόχο έχουν τη δημιουργία εντυπώσεων, όταν δεν συνοδεύονται από μέτρα θωράκισης της εθνικής οικονομίας, εξασφάλισης δηλαδή των απαραίτητων υλικών όρων για την πραγματική εμπέδωση των ατομικών και κοινωνικών δικαιωμάτων.

Είναι επικίνδυνη και αντιβαίνει στη βούληση της μεγάλης πλειονότητας των Ελλήνων πολιτών η αλλαγή των συνταγματικών προβλέψεων για τη σχέση Εκκλησίας και Κράτους, την ώρα μάλιστα που οι όποιες επιμέρους βελτιωτικές αλλαγές μπορούν να γίνουν μέσω απλής νομοθεσίας.

Δύο, λοιπόν, είναι οι στόχοι της κυβερνητικής πλειοψηφίας. Ο πρώτος συνοψίζεται στο γνωστό και αγαπητό στον Πρωθυπουργό μαοϊκό ρητό «μεγάλη αναταραχή, υπέροχη κατάσταση». Η μεγάλη πλειονότητα, λοιπόν, των αλλαγών που προτείνει η Πλειοψηφία δεν βρίσκει σύμφωνους τους πολίτες και εάν εφαρμοστεί, θα χειροτερεύσει, αντί να βελτιώσει το θεσμικό περιβάλλον.

Ο δεύτερος, όπως ρητά ομολόγησαν κυβερνητικά στελέχη, είναι για να αποτραπούν για μία δεκαετία οι αλλαγές, οι μεταρρυθμίσεις, που είναι αναγκαίες, αλλά δεν αρέσουν στους κυβερνώντες.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι της Πλειοψηφίας, ούτε τον ένα στόχο θα πετύχετε ούτε τον άλλον. Με πρώτο βήμα, λοιπόν, τις προτάσεις που καταθέσαμε και με δεύτερο βήμα την επικείμενη ισχυρή εντολή των Ελλήνων η Νέα Δημοκρατία θα προχωρήσει στις βαθιές θετικές συνταγματικές μεταρρυθμίσεις που χρειάζεται η χώρα και απαιτούν οι πολίτες, στις μεταρρυθμίσεις που θα αναβαθμίσουν ουσιαστικά τη δημοκρατία μας.

Ευχαριστώ πολύ.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα της Νέας Δημοκρατίας)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Αναστάσιος Κουράκης): Ευχαριστούμε τον κ. Ιωάννη Ανδριανό, Βουλευτή Αργολίδος της Νέας Δημοκρατίας, και για τη συνέπεια στον χρόνο.

Η κ. Φωτεινή Αραμπατζή, Βουλευτής Σερρών της Νέας Δημοκρατίας, έχει τον λόγο για επτά λεπτά.

ΦΩΤΕΙΝΗ ΑΡΑΜΠΑΤΖΗ: Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, ειπώθηκε πολλές φορές ότι η συνταγματική Αναθεώρηση είναι μια ύψιστη κοινοβουλευτική διαδικασία και όποιος μετέχει σε αυτή θα πρέπει να έχει συνείδηση και της ιστορικότητας, αλλά και της ευθύνης της ψήφου που φέρει, συνείδηση της ιστορικότητας και της ευθύνης που κάθε άλλο παρά διαθέτει όπως αποδεικνύεται η Κυβέρνηση Μειοψηφίας του ΣΥΡΙΖΑ, η Κυβέρνηση που και σε αυτό το θέμα μεταβολής του κανονιστικού χάρτη της χώρας δεν έχει καμμία απολύτως αναστολή, καμμία αναστολή να εργαλειοποιήσει τα πάντα, προκειμένου να αποκομίσει βεβαίως κομματικά οφέλη.

Επιχειρείτε, λοιπόν, να εργαλειοποιήσετε και τη Βουλή, ισχυριζόμενοι το καινοφανές, το αντιεπιστημονικό, το εξωφρενικό, ότι δήθεν οι αποφάσεις αυτής της Βουλής ως προς το περιεχόμενο του κάθε αναθεωρητέου άρθρου είναι δεσμευτικές για την επόμενη, τσαλαπατώντας ουσιαστικά τη λαϊκή βούληση στην Αναθεώρηση, που εκφράζεται πώς; Μα με την ενδιάμεση προσφυγή στη λαϊκή ετυμηγορία που είναι οι εκλογές.

Πρόκειται για μια προκλητική και θεσμικά πρωτόγνωρη διαδικασία, η οποία πέραν του αντιδημοκρατικού κυνισμού σας, αποκαλύπτει βεβαίως και το άγχος προετοιμασίας σας απέναντι στην επερχόμενη ήττα σας.

Γιατί είναι αδιανόητο, κυρίες και κύριοι της Κυβέρνησης, ο εισηγητής σας, ο κ. Κατρούγκαλος να χαρακτηρίζει πονηριές την πεντακάθαρη στάση της Νέας Δημοκρατίας που προτίθεται να ψηφίσει ακόμη και την πρόταση του ΣΥΡΙΖΑ στο άρθρο 32, προκειμένου να απεμπλακεί επιτέλους η εκλογή του Προέδρου της Δημοκρατίας από τη διάλυση της Βουλής. Αντί να χαιρετίζει αυτήν τη στάση, δηλώνει ότι ο ΣΥΡΙΖΑ θα προχωρήσει σε ενέργειες που δεν θα τις έκανε υπό κανονικές συνθήκες. Ομολογεί δηλαδή ότι ψάχνει τρόπους, προκειμένου το άρθρο 32 να μην συγκεντρώσει στη δεύτερη ψηφοφορία εκατόν ογδόντα Βουλευτές.

Και αφού βεβαίως του τράβηξαν το αυτί από το Μαξίμου, προσπαθεί να τα πάρει πίσω, αλλά το σχέδιο επί της ουσίας έχει αποκαλυφθεί. Ποιο σχέδιο; Ότι ο ΣΥΡΙΖΑ, όντας σίγουρος ότι η επόμενη Κυβέρνηση θα είναι η Κυβέρνηση της Νέας Δημοκρατίας, κάνει ό,τι μπορεί προκειμένου να μπλοκάρει τη δυνατότητα της δικής μας Κυβέρνησης να αναθεωρήσουμε το άρθρο 32 με εκατόν πενήντα μία ψήφους.

Για μια ακόμη φορά κάνετε παιχνίδι με τους θεσμούς, όπως με τους θεσμούς παίξατε και στην προεδρική εκλογή του 2014, στην εκλογή του Σταύρου Δήμα, προκαλώντας εκλογές και βυθίζοντας στη χώρα τις ολέθριες πολιτικές της διακυβέρνησής σας. Όμως ο λαός, κυρίες και κύριοι της Κυβέρνησης, θα δώσει ξεκάθαρη νίκη στη Νέα Δημοκρατία, ακυρώνοντας στην πράξη τις ραδιουργίες σας.

Και φυσικά ο κοντόφθαλμος, ξεπερασμένος και εμμονικός τρόπος με τον οποίον αντιμετωπίζετε την Αναθεώρηση αποκαλύπτει περίτρανα στη στάση σας απέναντι στο άρθρο 16 για την ίδρυση μη κρατικών μη κερδοσκοπικών πανεπιστημίων υπό την εποπτεία μιας ισχυρής και αξιόπιστης ανεξάρτητης αρχής, όπως προτείνουμε εμείς, ως Νέα Δημοκρατία.

Είναι πράγματι αδιανόητο, κυρίες και κύριοι του ΣΥΡΙΖΑ, την ώρα που η χώρα μας αντιμετωπίζει το φαινόμενο του brain drain, όχι μόνο στο επίπεδο των επιστημόνων, αλλά και στο επίπεδο των φοιτητών, η Κυβέρνηση να εμμένει στις δήθεν αριστεριστικές και δήθεν λαϊκά ευαίσθητες παρωπίδες της, να θέλει οι νέοι μας να φεύγουν στο εξωτερικό, αναγκαστικά πολλές φορές για να σπουδάσουν, ορδές φοιτητών μας να πηγαίνουν στη Ρουμανία, στη Βουλγαρία, στη Σλοβακία, και εσείς εδώ, το γουδί το γουδοχείρι.

Αγνοείτε προκλητικά τα οφέλη της δημιουργίας των μη κρατικών μη κερδοσκοπικών πανεπιστημίων. Η δυνατότητα η Ελλάδα, η χώρα μας, με το αδιαμφισβήτητο πνευματικό, ιστορικό και φιλοσοφικό κύρος που κουβαλά ως περγαμηνή να προσελκύσει φοιτητές από όλο τον κόσμο στα μη κρατικά πανεπιστήμια, να αποτελέσει ένα ισχυρό περιφερειακό ακόμη και παγκόσμιο κέντρο με πολλαπλά οικονομικά και άλλα οφέλη, είναι για σας αδιάφορο. Η Κύπρος το τόλμησε, η Κύπρος το πέτυχε. Εμείς λόγω των ιδεοληψιών σας στέλνουμε εκεί τους φοιτητές μας πακέτο.

Αγνοείτε στα αλήθεια ότι η άρνησή σας να ιδρυθούν μη κρατικά πανεπιστήμια πλήττει κυρίως τις μεσαίες και φτωχές οικογένειες για τις οποίες δήθεν κόπτεστε, αυτές που κάνουν αιματηρές θυσίες προκειμένου να σπουδάσουν τα παιδιά τους στο εξωτερικό; Τα χρήματά τους, λοιπόν, στο εξωτερικό, οι θέσεις εργασίας στο εξωτερικό και στην Ελλάδα τι μένει; Διαφυγόντα κέρδη και ανεργία, πασπαλισμένα βέβαια με μπόλικη δήθεν αριστεροσύνη, δήθεν, κυρίες και κύριοι του ΣΥΡΙΖΑ, γιατί οι πλούσιοι μπορούν να πάνε όπου θέλουν και όποτε θέλουν.

Και είναι φυσικά εντελώς ψευδές και διαστρεβλωτικό το βασικό σας επιχείρημα ότι δήθεν τα μη κρατικά πανεπιστήμια θα υποβαθμίσουν ή θα υπονομεύσουν τα δημόσια. Το ακριβώς αντίθετο θα συμβεί, γιατί το ακριβώς αντίθετο συνέβη και στην Κύπρο, αφού ο υγιής ανταγωνισμός και η άμιλλα η οποία θα προκύψει, θα βελτιώσουν και θα αναβαθμίσουν την παρεχόμενη δημόσια εκπαίδευση που θα παρέχουν τα κρατικά πανεπιστήμια.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, ο Πρωθυπουργός, όταν εξήγγειλε τη διαδικασία της συνταγματικής Αναθεώρησης, είχε το θράσος να ρωτήσει τη Νέα Δημοκρατία αν θα συναινέσει στην αναθεώρηση του άρθρου 86 και στην κατάργηση του νόμου περί ευθύνης Υπουργών, κάνοντας μάλλον τον ανήξερο ο κ. Τσίπρας ότι ήταν ο Κυριάκος Μητσοτάκης εκείνος που ως νεαρός Βουλευτής είχε κάνει εκστρατεία στην προηγούμενη Αναθεώρηση να καταργηθεί το άρθρο 86, βρίσκοντας δυστυχώς τότε ελάχιστους Βουλευτές ως συμμάχους.

Ευκαιρία επίδειξης δήθεν αριστεροσύνης στους εναπομείναντες οπαδούς σας και στο άρθρο 3 για τη θρησκευτική ουδετερότητα του κράτους, όπως την ονομάζετε.

Κυρίες και κύριοι του ΣΥΡΙΖΑ, φτάνει με το σανό επιτέλους. Η επικρατούσα θρησκεία στην Ελλάδα είναι η χριστιανική ορθόδοξη. Το Σύνταγμα του 1974 όμως είναι τόσο προοδευτικό που στο άρθρο 13 αναφέρεται στην ελευθερία της θρησκευτικής συνείδησης που είναι απαραίτητη, προσθέτοντας ότι η απόλαυση

των ατομικών και πολιτικών δικαιωμάτων δεν εξαρτάται από τις θρησκευτικές πεποιθήσεις κανενός. Δεν περιμέναμε, λοιπόν, τον κ. Τσίπρα και την Κυβέρνησή σας να μας πουλήσατε προοδευτικότητα το 2019.

(Στο σημείο αυτό κτυπάει το κουδούνι λήξεως του χρόνου ομιλίας της κυρίας Βουλευτού)

Θα χρειαστώ και εγώ την ανοχή σας, κύριε Πρόεδρε, για ενάμιση λεπτό.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, οι προτάσεις αναθεώρησης που κάνει η Νέα Δημοκρατία με 59 άρθρα προβλέπουν σταθερό εκλογικό κύκλο, δραστηκή μείωση προνομίων του πολιτικού προσωπικού, προστασία επενδύσεων, θεσμική θωράκιση των φαινομένων της κλιματικής αλλαγής που πλήττουν πρωτίστως τον αγροτοκτηνοτροφικό κόσμο της χώρας και οι αρμόδιοι Υπουργοί σφουρίζουν αδιάφορα.

Ως προς το άρθρο 24 για τα δάση και την κατοχύρωση της περιουσίας, να μην αναφερθώ στο φιάσκο με τους δασικούς χάρτες. Δεν είναι παρών και ο κ. Φάμελλος.

Οι προτάσεις μας προβλέπουν επίσης ελάχιστο εγγυημένο εισόδημα, ενθάρρυνση αξιοκρατίας, αριστείας και αξιολόγησης σε όλο το φάσμα του δημοσίου, έννοιες στις οποίες βεβαίως έχετε απόλυτη αλλεργία. Δυστυχώς, η Κυβέρνηση αρνήθηκε τον συναινετικό χαρακτήρα που έτσι κι αλλιώς έχει πάντα η Αναθεώρηση και στήριξε ελάχιστες.

Θα κλείσω με ένα θέμα που έθιξα ακροθιγώς στην αρχή. Όχι μόνο δεν ενδιαφέρεστε ουσιαστικά για την Αναθεώρηση, αλλά και ποδοπατάτε τη βούληση του λαού. Το επιχείρημα ότι οι αποφάσεις της παρούσας Βουλής είναι δήθεν δεσμευτικές και για την επόμενη Βουλή αποκαλύπτει με τον πιο κυνικό τρόπο ότι δεν σας ενδιαφέρει τι θα ψηφίσει ο λαός, δεν σας ενδιαφέρει πώς θα συγκροτηθεί η επόμενη Βουλή.

Το μόνο που σας ενδιαφέρει είναι να καθορίσετε, να επιβάλετε εσείς από τώρα τη δική σας άποψη, το δικό σας περιεχόμενο, στα άρθρα που θα αναθεωρήσει η επόμενη Βουλή. Εξόχως αυταρχική και εξαιρετικά επικίνδυνη άποψη.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Αναστάσιος Κουράκης): Ολοκληρώστε τη σκέψη σας, σας παρακαλώ.

ΦΩΤΕΙΝΗ ΑΡΑΜΠΑΤΖΗ: Και δυστυχώς για εσάς, τη θέση της Νέας Δημοκρατίας που είναι και η κρατούσα ήρθε να δικαιώσει χθες το βράδυ ένας πρώην Υπουργός σας και δη ο πρώην Υπουργός Δικαιοσύνης. Τι είπε ο κ. Κοντονής από το Βήμα της Βουλής; Ότι υπάρχει ο ενδιάμεσος κρίκος μεταξύ αυτής και της επόμενης Βουλής που είναι το εκλογικό σώμα. Είναι ο λαός που κρίνει. Ο λαός θα κρίνει και θα αποφασίσει για την Αναθεώρηση του Συντάγματος.

Όμως κάνετε πως δεν ακούσατε, κυρίες και κύριοι του ΣΥΡΙΖΑ, γιατί είστε ήδη εκατόν σαράντα πέντε. Ότι και να κάνετε όμως, στις εκλογές που έρχονται ο λαός θα σας περιφρονήσει με τον τρόπο που τον περιφρονείτε τώρα και σε όλη την διακυβέρνησή σας εσείς.

Ευχαριστώ.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα της Νέας Δημοκρατίας)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Αναστάσιος Κουράκης): Ευχαριστούμε την κ. Φωτεινή Αραμπατζή, Βουλευτή Σερρών της Νέας Δημοκρατίας.

Ο Βουλευτής Β' Αθήνας της Νέας Δημοκρατίας κ. Θεοχάρης (Χάρης) Θεοχάρης ζητεί άδεια ολιγοήμερης απουσίας στο εξωτερικό, λόγω υποχρεώσεων, από 14-2-2019 έως 17-2-2019. Η Βουλή εγκρίνει;

ΟΛΟΙ ΟΙ ΒΟΥΛΕΥΤΕΣ: Μάλιστα, μάλιστα.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Αναστάσιος Κουράκης): Συνεπώς η Βουλή ενέκρινε τη ζητηθείσα άδεια.

Τον λόγο έχει η κ. Ελένη Αυλωνίτου, Βουλευτής του ΣΥΡΙΖΑ της Β' Αθήνας.

ΕΛΕΝΗ ΑΥΛΩΝΙΤΟΥ: Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, η συνταγματική Αναθεώρηση αποτελεί κορυφαία κοινοβουλευτική διαδικασία, καθώς το Σύνταγμα αποτελεί τον θεμελιώδη χάρτη οργάνωσης της κοινωνικής, οικονομικής και πολιτικής μας ζωής, πάνω στον οποίο αποτυπώνονται όλες οι διεκδικήσεις και οι ταξικές συγκρούσεις. Ως εκ τούτου, έχει πάντα πρόσημο. Για εμάς το πρόσημο αυτό θέλουμε να είναι δημοκρατικό και πολιτικά προοδευτικό.

Η περίοδος που λαμβάνει χώρα η συγκεκριμένη διαδικασία είναι ιστορική, γιατί η χώρα μας έχοντας βγει από τα μνημόνια οδεύει πλέον σε μία κανονικότητα. Να θυμηθούμε ότι στα πρώτα πέντε χρόνια της επιβολής των μνημονίων η χώρα μας είχε χάσει ήδη το 25% του παραγόμενου πλούτου της, πολύ περισσότερο από αυτό που έχανε όταν έβγαινε από πόλεμο.

Με την ανεργία στα ύψη και τις κοινωνικές δομές συρρικνωμένες, τα δημοκρατικά και κοινωνικά δικαιώματα στη διάρκεια των μνημονίων καταβαρυνθήκαν. Τίθεται, λοιπόν, το ερώτημα: Δεν άντεξε το Σύνταγμα; Πώς να αντέξει, αφού το καρατόμησαν; Δεν βόλεψε και το έβαλαν στην άκρη.

Μετρήσαμε περίπου τριάντα πράξεις νομοθετικού περιεχομένου, δηλαδή καθεστώς εκτάκτου ανάγκης, χωρίς τον λαό να έχει καμμία δυνατότητα να επιλέξει και με την τότε κυβέρνηση να κυκλοφορεί με το σλόγκαν «αν δεν υπήρχαν τα μνημόνια, θα έπρεπε να τα εφεύρουμε» και μάλιστα, παρά τα λανθασμένα μνημονιακά προγράμματα που προσδοκούσαν ανάπτυξη και έριχναν την ύφεση στα τάρταρα. «Συγγνώμη, κάναμε λάθος» ήρθε η ομολογία πολύ αργότερα, αλλά τι να το κάνεις; Μας αποζημίωσε αυτό; Κάποιοι συμπολίτες μας, όμως, δεν τα κατάφεραν και δυστυχώς ο ελληνικός λαός πλήρωσε το μάρμαρο της λιτότητας.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, θυμάμαι εκείνο το περίφημο ευρωπαϊκό Σύνταγμα το 2005, που πήγε να φορεθεί «καπέλο» στους Γάλλους με γαρνιτούρα τη συνταγματοποίηση του νεοφιλελευθερισμού και που ευτυχώς οι Γάλλοι το απέρριψαν, παρ' όλη τη επιχειρηματολογία «ψηφίστε το, γιατί θα γίνουμε το μαύρο πρόβατο, γιατί θα μας δείρουν, γιατί δεν υπάρχει plan B». Κάτι μου θυμίζει αυτό.

Τι ήταν, λοιπόν, να ακούσω αυτήν την περιφημη πρόταση της Αξιοματικής Αντιπολίτευσης για τη συνταγματική Αναθεώρηση, την πρόταση για ισοσκελισμένους προϋπολογισμούς, δηλαδή τη συνταγματοποίηση του νεοφιλελευθερισμού, δηλαδή τη συνταγματοποίηση της λιτότητας;

Εάν υιοθετείτο η πρόταση της Νέας Δημοκρατίας, θα έπρεπε να εφαρμόζουμε λιτότητα στο διηνεκές, ακόμα και στην περίοδο κρίσης, γιατί θα έχουμε τη συνταγματική επιταγή της λιτότητας γραμμένη στο κούτελό μας. Τι να σας κάνω που το τέταρτο μνημόνιο δεν σας βγήκε! Γιατί πώς αλλιώς θα εφαρμόσετε το νεοφιλελεύθερο πρόγραμμά σας αν δεν το κρύψετε πίσω από ένα μνημόνιο;

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, εάν δεχτούμε ότι η δημοκρατία είναι ένα καλό σύστημα, γιατί μπορεί να εξασφαλίζει τους όρους που καθιστούν δυνατή την ελευθερία επιλογών σε ένα οργανωμένο κοινωνικό σύνολο, τι δυνατότητες ελέγχου να έχει μία κοινωνία εάν δεν αναγνωρίζονται στους πολίτες τα ατομικά δικαιώματα προστασίας από κάθε διάκριση, όπως εκείνα του φύλου και του σεξουαλικού προσανατολισμού; Εδώ, λοιπόν, η Κυβέρνηση με πρότασή της στο άρθρο 5 ενισχύει αυτά τα δικαιώματα.

Εάν δεχτούμε ότι η δημοκρατία είναι ένα καλό σύστημα, γιατί μπορεί να περιορίζει τον έλεγχο της εξουσίας, τι δυνατότητες ελέγχου να έχει μία κοινωνία εξασφαλισμένη και πτωχοποιημένη χωρίς να συνδέεται με την αναγνώριση κοινωνικών δικαιωμάτων, όπου σου ρίχνουν και το ανάθεμα ότι «εσύ φταις για την κατάντια σου, γιατί μαζί τα φάγαμε»;

Η Κυβέρνηση με πρότασή της αποκαθιστά ένα αξιοπρεπές επίπεδο διαβίωσης για όλους τους ανθρώπους. Αυτό δεν έχει να κάνει μόνο με τη στήριξη των οικονομικά ασθενέστερων σε οικονομική βάση, αλλά επιπρόσθετα με την ενίσχυση της αξιοπρεπούς διαβίωσης, με την παροχή καθολικών κοινωνικών υπηρεσιών και την εν γένει ενίσχυση του κοινωνικού κράτους.

Αυτή είναι μεγάλη μας διαφορά με την πρόταση της Νέας Δημοκρατίας, η οποία προτείνει μεν το ελάχιστο εγγυημένο εισόδημα, με μόνη όμως στήριξη την παροχή προνοιακού επιδόματος ως μέσον απαλλαγής της πολιτείας από την υποχρέωση της για παροχή κοινωνικών υπηρεσιών, παραδείγματος χάριν, υγείας με την οποία εξασφαλίζει στους πολίτες ισότιμη πρόσβαση και ανάπτυξη.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, η Κυβέρνηση έφερε είκοσι επτά προτάσεις για τη συνταγματική Αναθεώρηση που έχουν να κάνουν με τη διεύρυνση της δημοκρατίας και της λαϊκής κυριαρ-

χίας, την ενίσχυση του κοινοβουλευτισμού, την προστασία των κοινωνικών δικαιωμάτων, αλλά και των δημόσιων αγαθών. Δύο μέρη τώρα έχουν αναλυθεί όλα λεπτομερώς. Δεν θα τα επαναλάβω.

Υπάρχουν προτάσεις ώριμες, όπως να μη διαλύεται η Βουλή με την μη εκλογή Προέδρου της Δημοκρατίας, το άρθρο 32. Εδώ η Νέα Δημοκρατία το στηρίζει μεν επί της αρχής, αλλά διαφωνεί επί του τρόπου, προτείνοντας στην τρίτη ψηφοφορία να εκλέγεται ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας με εκατόν πενήντα μία ψήφους. Προσέξτε, δηλαδή, ο ύψιστος θεσμικός παράγων της πολιτείας να μετατρέπεται σε μία κομματική επιλογή χωρίς τη μεσολάβηση των εκλογών.

Επιπλέον, με κουτοπονηριά, κύριοι της Νέας Δημοκρατίας, ψηφίζετε ταυτόχρονα και την πρόταση της Κυβέρνησης που δεν την πιστεύετε και που οδηγεί στην τελική έβδομη ψηφοφορία για εκλογή Προέδρου από τον λαό, θεωρώντας ότι αν κερδίσετε τις εκλογές, θα επιβάλετε αυτό που θέλετε, σε αντίθεση με αυτό που ψηφίσατε και σε αντίθεση με την κατεύθυνση και το πνεύμα του Συντάγματος.

Τέλος, για το επίμαχο θέμα όπου δίστανται οι απόψεις των συνταγματολόγων, εάν και κατά πόσον η προτεινόμενη Βουλή δεσμεύει την αποφασίζουσα ή αναθεωρητική Βουλή, αναφέρω λόγια του Αριστοβούλου Μάνεση: «Η Αναθεώρηση του Συντάγματος αποτελεί εκδήλωση και πραγμάτωση πολιτικής βούλησης και όχι νομικής τοποθέτησης. Είναι βασικό θέμα εξουσίας και όχι επιστήμης, άρα, είναι έργο των πολιτικών και όχι των συνταγματολόγων».

Με αυτό το δεδομένο, η πολιτική αιτιολόγηση του κάθε άρθρου που επιλέγεται από την προτεινόμενη Βουλή προς Αναθεώρηση οδηγεί στην κατεύθυνση βελτίωσής του στη δεύτερη και αναθεωρητική Βουλή.

Η διαχρονικότητα και η ανθεκτικότητα που προσδιορίζει το Σύνταγμά μας αποτυπώνεται από τη διαχρονικότητα και των δύο Βουλών να συμμετέχουν στο προς αναθεώρηση άρθρο, παρά τη μεσολάβηση της εκλογικής διαδικασίας. Εδώ, αποτυπώνεται και η υπευθυνότητα των πολιτικών κομμάτων στην τόσο σημαντική διαδικασία.

Δυστυχώς, η Αντιπολίτευση, ιδιαίτερα η Αξωματική Αντιπολίτευση, έχει περάσει πολύ κάτω από τον πήχη, αφού επιδιώκει να μην καταγράφεται στα ψηφοδέλτια της ψηφοφορίας για την αναθεώρηση η κατεύθυνση των αναθεωρητέων άρθρων, έτσι ώστε οι ψηφοφόροι να μη γνωρίζουν την κατεύθυνση που θέλει η Νέα Δημοκρατία να αλλάξει σε αυτά τα άρθρα.

Όλα δηλαδή στα μουλωχτά. Πώς να εξηγήσετε άλλωστε ότι θέλετε να συνταγματοποιήσετε τον νεοφιλελευθερισμό; Μην ανησυχείτε, όμως, διότι είναι αυτή η Κυβέρνηση που έβγαλε τη χώρα από τα μνημόνια και είναι αυτή η Κυβέρνηση που με την ψήφο του ο ελληνικός λαός θα της δώσει τη δυνατότητα να διαμορφώσει τον Καταστατικό Χάρτη της χώρας, το Σύνταγμά μας με δημοκρατικό και προοδευτικό πρόσημο.

Σας ευχαριστώ πολύ.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα του ΣΥΡΙΖΑ)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Αναστάσιος Κουράκης): Ευχαριστούμε την κ. Ελένη Αυλωνίτου, Βουλευτή του ΣΥΡΙΖΑ της Β' Αθήνας.

Τον λόγο έχει ο Βουλευτής Καβάλας του ΣΥΡΙΖΑ κ. Δημήτριος Εμμανουηλίδης για επτά λεπτά.

ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΕΜΜΑΝΟΥΗΛΙΔΗΣ: Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, το Σύνταγμα αποτελεί τον θεμέλιο λίθο του πολιτεύματος, καθώς ορίζει τους βασικούς κανόνες λειτουργίας της δημοκρατίας. Με τις διατάξεις του καθορίζεται το πολιτικό και κοινωνικό πλαίσιο μέσα στο οποίο εναρμονίζονται οι σχέσεις κράτους με τον πολίτη.

Με βάση τις παραδοχές αυτές, αναγκαία καθίσταται η σταθερότητα και η διαχρονικότητά του. Παρότι κρίνεται αναγκαία η σταθερότητα του, έχοντας ωστόσο υπ' όψιν ότι οι συνθήκες αλλάζουν μέσα στον χρόνο, κρίνεται απαραίτητη η Αναθεώρησή του, καθώς κατά το λατινικό «tempora mutantur et nos mutamur cum illis», οι καιροί αλλάζουν και εμείς αλλάζουμε μαζί τους.

Η σημερινή Βουλή ως προτεινόμενη Βουλή είναι επιφορτισμένη με την υποβολή προτάσεων επί αναθεωρητέων άρθρων. Η διαδικασία αναθεώρησης κρίνεται ιδιαίτερα επιβεβλημένη, καθώς η

χώρα, μετά την έξοδό της από τα μνημόνια τον Αύγουστο του 2018 και τη μετάβαση σε μία νέα ιστορική φάση, μας υποχρεώνει να αφοσιωθούμε στις μεγάλες θεσμικές τομές και μεταρρυθμίσεις με στόχο την ενίσχυση του κοινοβουλευτισμού, την εμβάθυνση της δημοκρατίας, την προώθηση ισότητας και ισονομίας, την προστασία των ατομικών και κοινωνικών δικαιωμάτων και τον απαραίτητο θεσμικό εκσυγχρονισμό.

Πρωταρχικός στόχος της επιχειρούμενης συνταγματικής Αναθεώρησης είναι η διεύρυνση και εμβάθυνση της δημοκρατίας. Τα στοιχεία που συνθέτουν τα δύο αυτά ζητούμενα θεραπεύονται με τη θέσπιση της απλής αναλογικής που αποτυπώνει με συνέπεια και καθαρότητα τη βούληση των πολιτών.

Καλπονοθευτικά εκλογικά συστήματα που ίσχυαν μέχρι τώρα, αντιστρατεύονταν κάθε έννοια δημοκρατικότητας. Η ρύθμιση της ψήφου των ομογενών αποτελεί αφετηριακό μέτρο στοιχισμένο στο ελάχιστο χρέος της πολιτείας προς την ομογένεια.

Η κατάργηση στην ουσία του επαίσχυντου άρθρου 86 του Συντάγματος περί μη ευθύνης Υπουργών, ο περιορισμός της βουλευτικής ασυλίας και ο περιορισμός της θητείας των Βουλευτών είναι μερικές από τις συνταγματικές ρυθμίσεις που οξυγονώνουν τη δημοκρατία.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, ο Συνταγματικός Χάρτης της χώρας πρέπει να έχει ως μέλημά του την εναρμόνιση των σχέσεων Πολιτείας και Εκκλησίας. Πολιτεία και Εκκλησία είναι δύο μεγέθη που η μεταξύ τους σχέση πρέπει να εμπεδώνει αίσθημα αμφίδρομου σεβασμού προς όφελος του λαού και της χώρας.

Το προς τροποποίηση άρθρο 3 που ορίζει την αναγνώριση της θρησκευτικής ουδετερότητας του κράτους, με την παράλληλη αναγνώριση της ανατολικής Ορθόδοξης Εκκλησίας ως επικρατούσας θρησκείας, συμπληρωμένο μάλιστα από την ερμηνευτική δήλωση, αποδεικνύει την καθαρή πρόθεση της πολιτείας να διευθετήσει τη σχέση της με την Εκκλησία.

Η προτεινόμενη αναδιατύπωση του άρθρου 3 σε συνδυασμό με το άνοιγμα ουσιαστικού διαλόγου μεταξύ Πολιτείας και Εκκλησίας, ώστε να αποδοθούν τα του Καίσαρος τω Καίσαρι και τα του Θεού τω Θεώ υποδηλώνει από την πλευρά της Κυβέρνησης την ειλικρινή και με επίγνωση της ιστορικής της ευθύνης, πρόθεσή της για τον απαιτούμενο αμοιβαίο σεβασμό, τον στηριγμένο στο εκκλησιαστικό βάθρο της καταλλαγής.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, στα χρόνια της μνημονιακής λαίλαπας ζήσαμε μία εγκληματική για την κοινωνία συνταγματική παραχάραξη. Με τα προτεινόμενα άρθρα της Αναθεώρησης αντιμετωπίζεται η επίθεση στα κοινωνικά δικαιώματα, αναστρέφεται, επί παραδείγματι, η απαξίωση του δικαιώματος στην εργασία, η απορρύθμιση της αγοράς εργασίας, η αποδυνάμωση της προστασίας των κοινών αγαθών, η συνταγματική αφωνία για την υποχώρηση κρίσιμων πεδίων του κοινωνικού κράτους, υπαγορευόμενη από τις επιταγές του άτεγκτου νεοφιλελευθερισμού.

Στο ατομικό πεδίο με τις επιχειρούμενες αναθεωρητικές προτάσεις, η Κυβέρνηση κάνει βήματα προς την κατεύθυνση της πραγματικής ισότητας των πολιτών, ανεξαρτήτως φύλου, φυλής, χρώματος ή σεξουαλικού προσανατολισμού.

Και έρχομαι τώρα στο προσφιλές για τη Νέα Δημοκρατία άγχος περί αριστείας, συνδυασμένο με το άρθρο 16. Μόνιμη επωδός σε όλες τις τοποθετήσεις των συναδέλφων της Νέας Δημοκρατίας που προηγήθηκαν είναι η εμμονική υπεράσπιση της ανάγκης ίδρυσης ιδιωτικών πανεπιστημίων.

Για την οικονομία της συζήτησης, θα ήθελα να συνταχθώ με την άποψη αυτή. Ωστόσο, θα ζητούσα από τη Νέα Δημοκρατία απαντήσεις στα ερωτήματα που αυτονόητα εγείρονται. Τα ιδιωτικά πανεπιστήμια απεμπολούν άραγε το ζητούμενο του κέρδους; Πώς μπορούν να λειτουργούν ως μη κερδοσκοπικοί οργανισμοί; Τα διδάκτρα πώς μπορείτε να τα ονομάζετε χορηγίες; Ποιοι τομείς της επιστήμης είναι πρόσφοροι για την ίδρυση πανεπιστημιακών σχολών; Οι σχολές αυτές που η ίδρυση και λειτουργία τους απαιτούν υπέρογκες επενδύσεις, λόγω χάριν ιατρικές σχολές, πολυτεχνικές σχολές ή μήπως αυτές που λειτουργούν με ελάχιστες υλικοτεχνικές υποδομές στη λογική «κέρδη πολλά και εισόδημα μεγάλο»; Μέχρι ποιου σημείου θα φτάσει επιτέλους η αντιπολιτευτική σας εμμονή, ώστε να ακυρωσετε ακόμη και αυτήν την εμβληματική περί αριστείας ρητορική σας;

Η αριστεία, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι της Νέας Δημοκρατίας, υπηρετείται και αναδεικνύεται μέσα από τα δημόσια εκπαιδευτικά ιδρύματα, μακριά από σηματοδωμένη κοινωνική τράπουλα. Μέλημα μιας κυβέρνησης που σέβεται τον κοινωνικό της ρόλο είναι το να στηρίζει την αναβάθμιση των δημόσιων ανώτατων εκπαιδευτικών ιδρυμάτων, να υποστηρίζει την πραγματική αριστεία και όχι την –σε εισαγωγικά– «αριστοκρατία» των πελατών.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, κλείνοντας θα υποστήριζα ότι ηγέτης δεν γίνεται αυτός που κατέχει την εξουσία. Ηγέτης γίνεται εκείνος που συγχρονίζει το εσωτερικό του ρολόι με το ρολόι της ιστορίας, εκείνος που αναλαμβάνει την ιστορική ευθύνη να προχωρήσει σε πολιτικές πρωτοβουλίες, όπως αυτή της προτεινόμενης Αναθεώρησης του Συντάγματος, που σκοπό έχουν να δημιουργήσουν μία καινούργια πραγματικότητα, στοιχισμένη στις αρχές της δημοκρατίας, της προάσπισης των ατομικών δικαιωμάτων και της ανόρθωσης της κοινωνίας εν τέλει.

Σας ευχαριστώ.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα του ΣΥΡΙΖΑ)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Αναστάσιος Κουράκης): Ευχαριστούμε τον κ. Δημήτρη Εμμανουηλίδη, Βουλευτή Καβάλας του ΣΥΡΙΖΑ.

Τον λόγο έχει η κ. Χαρά Καφαντάρη, Βουλευτή του ΣΥΡΙΖΑ της Β' Αθήνας, για επτά λεπτά.

ΧΑΡΟΥΛΑ (ΧΑΡΑ) ΚΑΦΑΝΤΑΡΗ: Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

Κυρίες και κύριοι Βουλευτές, η Αναθεώρηση του Συντάγματος είναι μία ύψιστη δημοκρατική διαδικασία και δεν νομίζω κανείς να αμφισβητήσει αυτό. Η αλλαγή Συντάγματος δεν είναι η αλλαγή ενός νόμου, δεν είναι να βάλουμε ένα άρθρο ή να περάσουμε μία τροπολογία σε κάποιο νόμο. Είναι ο Καταστατικός Χάρτης λειτουργίας του δημοκρατικού πολιτεύματος. Εκφράζει τις αλλαγές που πρέπει να γίνουν σε ανώτερο επίπεδο, αλλαγές που είναι ώριμες μέσα στην ίδια την κοινωνία και η ζωή έχει απομειώσει. Συγκεκριμένα, όταν διαπιστώνεται η ανεπάρκεια μιας ρύθμισης να λύσει ζητήματα, τότε προχωρούμε και σε αναθεωρητική διαδικασία στο Σύνταγμα.

Για τον λόγο αυτό και η διαδικασία η οποία ακολουθήθηκε ήταν επίπονη και για αρκετό χρονικό διάστημα. Υπήρξε μία επιτροπή η οποία επεξεργάστηκε συγκεκριμένες αλλαγές στο Σύνταγμα και ρυθμίσεις, με επιστήμονες, με νομικούς, με επιμελητήρια, με κοινωνικούς φορείς και κατέληξε σε συγκεκριμένες προτάσεις.

Κυρίες και κύριοι Βουλευτές, βρισκόμαστε σε μία νέα εποχή. Η χώρα μας πρόσφατα βγήκε από μία οκταετία μνημονιακών πολιτικών όπου συγκεκριμένες πολιτικές οδήγησαν τη χώρα μας στα μνημόνια που ζήσαμε, αλλά και πολιτικές οι οποίες εφαρμόστηκαν αυτά τα οκτώ μνημονιακά χρόνια είχαν ολέθριες κοινωνικές συνέπειες. Θα έλεγα δε ότι το ίδιο το Σύνταγμα ήταν θύμα αυτής της κρίσης και των μνημονιακών πολιτικών. Απαιτείται, λοιπόν, σήμερα μία δημοκρατική και ριζοσπαστική αναθεώρηση, να επωλωθούν όλες οι πηλγές των μνημονίων.

Η δημοκρατία και η ανάγκη περαιτέρω εμβάθυνσής της είναι μία πραγματικότητα που νομίζω όλοι συμφωνούμε. Χρειάζεται εμβάθυνση θεσμικά ακόμα περισσότερο της δημοκρατίας. Άλλωστε η δημοκρατία χτυπήθηκε ιδιαίτερα αυτά τα μνημονιακά χρόνια που πέρασαν.

Εισάγονται θεσμοί όπως είναι τα δημοψηφίσματα. Είναι πολύ σοβαρός θεσμός και άκρως δημοκρατικός. Επιπλέον δε, προβλέπεται περαιτέρω κατοχύρωση κοινωνικών δικαιωμάτων και αναφέρομαι στα άρθρα 21 και 22 που αφορούν συνολικά κοινωνικά δικαιώματα και την πρόνοια. Η υγεία αποτελεί ένα δικαίωμα του πολίτη, όχι απλά μία υποχρέωση του κράτους. Είναι δικαίωμα του πολίτη να ζει σε ένα αξιοπρεπές επίπεδο διαβίωσης.

Το ίδιο ισχύει, φυσικά, και με τα δημόσια αγαθά. Αναφέρομαι ιδιαίτερα στο νερό. Νομίζω ότι γνωρίζουμε ότι έχει χαρακτηριστεί ως θεμελιώδες ανθρώπινο δικαίωμα η πρόσβαση του ανθρώπου σε καθαρό πόσιμο νερό και αποχέτευση και αυτό είναι απόφαση-ψηφίσμα του ΟΗΕ.

Το ίδιο, βέβαια, ισχύει και για την ενέργεια, ισχύει και για τα δίκτυα, τα οποία κατά 51% πρέπει να είναι υπό δημόσιο έλεγχο.

Όσον αφορά το νερό, θα συμπληρώσω ότι υπάρχει ήδη νομολογία του Συμβουλίου της Επικρατείας 1905/2014 για τον δημόσιο χαρακτήρα του.

Επανερχομαι, όμως, σε αυτό που ξεκίνησα, στις ανάγκες που κάνουν απαραίτητη τη συνταγματική Αναθεώρηση. Δεν είναι ώριμο ο Πρωθυπουργός της χώρας μας να είναι εκλεγμένος Βουλευτής; Δεν έχουμε ζήσει κυβερνήσεις τεχνοκρατών λεγόμενων μέσα στη μνημονιακή περίοδο με συγκεκριμένα αποτελέσματα και πολιτικές για τον λαό μας; Δεν είναι ώριμο αυτό που συζητάει ο κόσμος, που αφορά το άρθρο 86 περί ευθύνης Υπουργών και νομίζω ότι υπονοούμε όσα έχουν γίνει και έχουν έρθει στο φως της δημοσιότητας και κόστισαν τόσα πολλά αυτά τα χρόνια και πολύ πιο πριν, βέβαια, και στον ελληνικό λαό και στην οικονομία; Δεν είναι ώριμο, δεν είναι ανάγκη να υπάρχουν σταθερές κυβερνήσεις και να αποδεσμευτεί η εκλογή Προέδρου της Δημοκρατίας από τις εκλογές; Δεν είναι ώριμο στη σύγχρονη εποχή, δεν έχει ωριμάσει πλέον η ανάγκη για την καθιέρωση της απλής αναλογικής;

Θα έλεγα άλλα τόσα, αλλά, δυστυχώς, κυρίες και κύριοι Βουλευτές, η Αντιπολίτευση και, μάλιστα, η Νέα Δημοκρατία, η Αξιωματική Αντιπολίτευση, βλέπουν –θα έλεγα– τη διαδικασία Αναθεώρησης του Συντάγματος με επιπολαιότητα, για να μην πω με πολιτική σκοπιμότητα. Δεν είναι η Αναθεώρηση του Συντάγματος συμψηφισμοί και παζάρια, σαν τα μικρά παιδιά που παίζουν και ανταλλάσσουν τα παιχνίδια μεταξύ τους. Και έρχομαι αυτό και το λέω γιατί κάπως έτσι κάνει και η Νέα Δημοκρατία, βάζοντας μπροστά την αναθεώρηση του άρθρου 16 για τον δημόσιο χαρακτήρα της εκπαίδευσης.

Ελέγχθησαν πάρα πολλά πάνω σε αυτό. Δεν θα επικεντρώσω. Γενικότερα, όμως, αυτή η διαδικασία συμψηφισμών, προσπάθειας ανταλλαγών κ.λπ. υποβαθμίζει την κορυφαία διαδικασία. Θα έλεγα ότι την ευτελίζει.

Κύριοι της Νέας Δημοκρατίας, εκτιμώ ότι είστε κατώτεροι των περιστάσεων. Χρησιμοποιήσατε ήδη όλο το προηγούμενο διάστημα ένα εθνικό θέμα για μικροκομματισμό και μικροπολιτική. Προσπαθήσατε να διχάσετε, δυστυχώς, τη χώρα για να μη διχάσετε το κόμμα σας. Τώρα προσπαθείτε και την κορυφαία αυτή διαδικασία δημοκρατίας, την Αναθεώρηση του Συντάγματος, να τη ρίξετε στη μικροπολιτική και στον μικροκομματισμό.

Δεν θα περάσει, όμως. Η παρούσα Βουλή και η επόμενη Βουλή, που είναι αναθεωρητική ουσιαστικά, που ο ΣΥΡΙΖΑ θα είναι πάλι κυβέρνηση, θα ολοκληρώσει τη συνταγματική Αναθεώρηση. Θα έχουμε ένα Σύνταγμα που θα ανταποκρίνεται στις εξελίξεις, θα ανταποκρίνεται στη νέα εποχή, εναρμονιζόμενο με τις ανάγκες και, βέβαια, με τη βούληση του ελληνικού λαού.

Ευχαριστώ.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα του ΣΥΡΙΖΑ)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Αναστάσιος Κουράκης): Ευχαριστούμε την κ. Χαρά Καφαντάρη, Βουλευτή του ΣΥΡΙΖΑ στη Β' Αθήνας.

Τον λόγο έχει ο κ. Γεώργιος Στύλιος, Βουλευτής Άρτας της Νέας Δημοκρατίας.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΣΤΥΛΙΟΣ: Ευχαριστώ πολύ, κύριε Πρόεδρε.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, το Σύνταγμα αποτελεί ένα πολύ σημαντικό εργαλείο της έννομης τάξης και της διαφύλαξης του θεσμικού πολιτειακού μας πλέγματος. Ο ανώτατος αυτός Καταστατικός Χάρτης προφανώς δεν μπορεί από μόνος του να επιλύσει τις παθογένειες της πολιτειακής, οικονομικής και κοινωνικής πραγματικότητας. Η διαρκώς μεταβαλλόμενη πραγματικότητα ξεπερνά σε πολλές περιπτώσεις ακόμα και το γράμμα του Συντάγματος.

Συνεπώς, θα εθελουφλούσαμε, αν δεν παραδεχόμασταν τον προβληματικό χαρακτήρα ορισμένων διατάξεων που επιβάλλεται να αναθεωρηθούν και να βελτιωθούν.

Στην κορυφαία αυτή θεσμική διαδικασία της Αναθεώρησης του Συντάγματος οφείλουμε, βεβαίως, να λάβουμε υπ' όψιν μας τα εξής:

Πρώτον το Σύνταγμα του 1975 αποδείχτηκε στις βασικές του επιλογές ένα πετυχημένο Σύνταγμα. Σε αυτό στηρίχθηκε η σταθερότερη και μακροβιότερη δημοκρατία στον τόπο μας. Είναι χαρακτηριστική η καινοτομία εκείνου του Συντάγματος, της συνταγματικής κατοχύρωσης της προστασίας του περιβάλλοντος.

Δεύτερον, η σημασία του συνταγματικού κειμένου να μην δεν μπορεί να αμφισβητηθεί, από την άλλη, όμως, βαίνει διαρκώς μειούμενη σε συνθήκες ευρωπαϊκής ολοκλήρωσης.

Σας θυμίζω χαρακτηριστικά το Ευρωπαϊκό Δικαστήριο Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων και το Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης, που αποτελούν πλέον δύο βασικούς πυλώνες προστασίας των θεμελιωδών δικαιωμάτων μέσα από την ευρωπαϊκή ολοκλήρωση.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, αναφέρθηκε και ο Πρόεδρος, ο Κυριάκος Μητσοτάκης, και ο Εισηγητής μας, ο κ. Κώστας Τασούλας, σε πολλά άρθρα σημαντικά και ουσιαστικά, όπως είναι, για παράδειγμα, η μη διάλυση της Βουλής λόγω μη εκλογής Προέδρου της Δημοκρατίας, τα άρθρα περί ευθύνης Υπουργών, τα άρθρα για την ασυλία των Βουλευτών.

Θα επικεντρωθώ, όμως, στην ομιλία μου σε τρία εξίσου σημαντικά ζητήματα και αναφέρομαι στο άρθρο 16 για την ανώτατη εκπαίδευση, το άρθρο 24 για το περιβάλλον και το δασικό και το άρθρο 3 για τις σχέσεις της Εκκλησίας και της Πολιτείας.

Σχετικά, λοιπόν, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, με την αναθεώρηση του άρθρου 16, το 2006 χάθηκε μια μεγάλη ευκαιρία να αξιοποιηθεί η συνταγματική Αναθεώρηση και να προχωρήσει η Βουλή σε μια μεγάλη μεταρρυθμιστική θεσμική τομή, που τόσο πολύ είχε ανάγκη ο τόπος μας και έχει και σήμερα. Δεν επιτρέπεται να επαναληφθεί το ίδιο λάθος. Η ανάπτυξη της κοινωνίας της γνώσης και ο διεθνής ανταγωνισμός επιβάλλουν τη λειτουργία ιδιωτικών πανεπιστημίων υπό την εποπτεία μιας ανεξάρτητης αρχής υψηλού κύρους.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, η Ελλάδα είναι η μόνη χώρα στον κόσμο που διατηρεί το κρατικό μονοπώλιο στην ανώτατη εκπαίδευση. Θα σας αναφέρω ενδεικτικά κάποιους τομείς όπου τα ιδιωτικά πανεπιστήμια θα συμβάλλουν θετικά.

Θα συμβάλουν, κατ' αρχάς, στην ποιοτική αναβάθμιση μέσω του ανταγωνισμού του δημόσιου πανεπιστημίου, στην ανακούφιση του κρατικού προϋπολογισμού, στην ανακοπή εκροής χρημάτων και νέων επιστημόνων μας στο εξωτερικό, στην προσέλκυση ξένων φοιτητών εδώ στην Ελλάδα, στην ενίσχυση της διασύνδεσης των πανεπιστημιακών ιδρυμάτων με την παραγωγή και τη δημιουργία γέφυρας μεταξύ ερευνητικών ινστιτούτων, εργαστηρίων πανεπιστημίων και εταιρειών, στη δημιουργία ανθρώπινου δυναμικού καταρτισμένου, σύμφωνα με τις νέες αυξημένες ανάγκες της έρευνας και της αγοράς εργασίας.

Θέλω να σας ενημερώσω για το εξής: Σε πρόσφατη έρευνα του 2018 αναφέρεται ότι το ποσοστό απορρόφησης επιστημόνων στην Ελλάδα που δεν πληρούν τις προϋποθέσεις φτάνει στο 61%, όταν ο παγκόσμιος μέσος όρος είναι στο 45%, δηλαδή 16 ποσοστιαίες μονάδες παραπάνω. Δεν έχουμε καταρτισμένο επιστημονικό προσωπικό να απορροφηθεί στην Ελλάδα. Είναι έκθεση του 2018.

Άρα, σε τι θα συμβάλουν τα ιδιωτικά πανεπιστήμια: Σε καλύτερα προγράμματα σπουδών, πιο στοχευμένα στην αγορά εργασίας. Θα βελτιώσουν και τα δημόσια πανεπιστήμια. Θα καταφέρουμε με προγράμματα στα αγγλικά να προσελκύσουμε ξένους φοιτητές στην Ελλάδα. Θα καταφέρουμε να απασχοληθούν εδώ στον τόπο μας πλήθος άνεργων διδακτόρων πτυχιούχων με μεταπτυχιακές σπουδές.

Στερείτε, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι του ΣΥΡΙΖΑ, πολύτιμα έσοδα από την εθνική μας οικονομία.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, σχετικά με το άρθρο 24, το δασικό, οφείλουμε, επιτέλους, να αναγνωρίσουμε τα προβλήματα και τα ασφυκτικά αδιέξοδα που έχει η εφαρμογή του στην αξιοποίηση περιουσιών, που κακώς θεωρούνται δασικές. Η συνταγματική Αναθεώρηση θα μπορούσε να στοχεύσει στην κατάργηση της ίδιας μεταχείρισης δασών και δασικών εκτάσεων. Η Νέα Δημοκρατία έχει ήδη καταθέσει προτάσεις για την προστασία των δασών και τη λήψη μέτρων στην αντιμετώπιση του φαινομένου της κλιματικής αλλαγής. Έχουμε συγκεκριμένες θέσεις για τη βιώσιμη ανάπτυξη, για τη διαχείριση των υδάτινων πόρων, την ενίσχυση των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας, την υποχρεωτική αναδάσωση σε ιδιωτικά και δημόσια δάση που καταστράφηκαν ή αποψιλωθήκαν, τη χωροταξική και πολεοδομική πολιτική, η οποία οφείλει να σέβεται και να προάγει την έννοια του περιβαλλοντικού ισοζυγίου.

Σας θυμίζω το χαρακτηριστικό παράδειγμα, που ιδρύθηκε με πρωτοβουλία της Νέας Δημοκρατίας το Πράσινο Ταμείο, του οποίου σήμερα οι πόροι σε πολύ μικρό ποσοστό αξιοποιούνται για το περιβάλλον.

Εάν δεν συμπράξει ο ΣΥΡΙΖΑ στην αναθεώρηση του συγκεκριμένου άρθρου, το αποτέλεσμα θα είναι να μπλοκάρете τεράστιες εκτάσεις. Θα έχετε υπονομεύσει την οικονομική δραστηριότητα πρωτίστως στον αγροτικό και κτηνοτροφικό τομέα.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, κλείνω με ένα θέμα ουσιαστικό. Αναφέρομαι στο άρθρο 3 του Συντάγματος που αφορά τις σχέσεις Εκκλησίας και Πολιτείας.

Θέλω να κάνω μια ιστορική αναφορά. Ακόμη και στα Συντάγματα των Ιονίων Νήσων του 1803 και του 1817 η Ορθοδοξία αναφέρεται ως επικρατούσα θρησκεία. Η διατήρηση, λοιπόν, αυτών των χαρακτηριστικών αποτελεί την πολύτιμη συλλογική μας μνήμη. Αυτό προβλέπει το σημερινό άρθρο της...

(Στο σημείο αυτό κτυπάει το κουδούνι λήξεως του χρόνου ομιλίας του κυρίου Βουλευτή)

Δώστε μου ένα λεπτό ακόμη, τελειώνω, κύριε Πρόεδρε.

Σε κάθε περίπτωση, η θρησκευτική ελευθερία κάθε πολίτη διαφυλάσσεται με τη σημερινή διατύπωση του άρθρου 13 παράγραφος 1 του Συντάγματος.

Και θέλω να σας κάνω μια αναφορά. Σαρώνονται, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, από την ιστορία τα έθνη που προοδίζουν τα ιδανικά τους και τις αξίες τους. Ένα σύγχρονο Σύνταγμα μπορεί να προσφέρει την απαραίτητη βελτίωση της ποιότητας της δημοκρατίας μας, την ενίσχυση της αποτελεσματικότητας του κράτους και την τόνωση της εμπιστοσύνης μεταξύ πολιτών και θεσμών.

Ευχαριστώ πολύ.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα της Νέας Δημοκρατίας)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Αναστάσιος Κουράκης): Ευχαριστούμε τον κ. Γεώργιο Στύλιο, Βουλευτή Άρτας της Νέας Δημοκρατίας.

Προχωρούμε με τον κ. Χρήστο Μπουκώρο, Βουλευτή Μαγνησίας της Νέας Δημοκρατίας.

Ορίστε, κύριε συνάδελφε, έχετε τον λόγο για επτά λεπτά.

ΧΡΗΣΤΟΣ ΜΠΟΥΚΩΡΟΣ: Κύριε Πρόεδρε, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, πραγματικά αναρωτιέμαι για το νόημα των τοποθετήσεων των Βουλευτών τέτοια ώρα μετά τις τοποθετήσεις των πολιτικών Αρχηγών και ενώ όλοι γνωρίζουμε ότι και τα ψηφοδέλτια με τα προς αναθεώρηση άρθρα έχουν ήδη τυπωθεί. Ποιο το νόημα των τοποθετήσεων των Βουλευτών μετά από αυτές τις διαδικασίες;

Και ξέρετε, δεν έχουν τοποθετηθεί λίγοι, περίπου τριάντα Βουλευτές, το 10% της Εθνικής Αντιπροσωπείας, πάνω από το 25% των εγγεγραμμένων, μίλησαν μετά τις τοποθετήσεις των πολιτικών Αρχηγών και ενώ δεν μπορεί να πιθανολογηθεί καμμία αλλαγή, να υιοθετηθεί καμμία πρόταση, όσο χρήσιμη και κρίσιμη και αν είναι αυτή.

Συζητάμε τυπικά. Τυπικές είναι και οι συγκλίσεις και οι συναινέσεις κόντρα και σε πλήρη αντίθεση με το πνεύμα του συνταγματικού νομοθέτη και το γράμμα του Συντάγματος.

Ας πούμε, λοιπόν, κύριε Πρόεδρε, ορισμένα πράγματα απλά και μόνο για την καταγραφή, απλά και μόνο για τα Πρακτικά.

Ήρθε ο κύριος Πρωθυπουργός σήμερα σε αυτή την κορυφαία συζήτηση, θυμίζοντας τους συγγραφείς των αστυνομικών μυθιστορημάτων, οι οποίοι υποστηρίζουν συχνά πυκνά στα κείμενά τους ότι ο δολοφόνος γυρίζει πάντα στον τόπο του εγκλήματος.

Και ήρθε ο κύριος Πρωθυπουργός σήμερα εδώ να προτείνει ως ένα κορυφαίο προς αναθεώρηση άρθρο, την αποσύνδεση της εκλογής του Προέδρου Δημοκρατίας από τον κυβερνητικό βίο. Ποιος Πρωθυπουργός, όμως; Ο ίδιος, που ως επικεφαλής της Αξιωματικής Αντιπολίτευσης, μαζί και ο μετέπειτα συνεταίρος του, ο κ. Καμμένος, κραύγαζαν το 2014 στα τέλη του χρόνου «ακόμα και εμάς τους ίδιους αν προτείνετε, δεν πρόκειται να ψηφίσουμε τους εαυτούς μας». Αυτά είναι καταγεγραμμένα.

Και πρότεινε μια άλλη κορυφαία αλλαγή ο κύριος Πρωθυπουργός, τα δημοψηφίσματα, την υιοθέτηση δημοψηφισμάτων από το νέο Σύνταγμα, ο οποίος πραγματικά ευτέλισε την έννοια του δημοψηφίσματος, αλλάζοντας τα όσα είχε ψηφίσει ο ελληνικός λαός.

Αυτά ως παρατηρήσεις για τη σημερινή μέρα και πιστεύω, κύριε Πρόεδρε, ότι είναι ουσιαστικές, ιδιαίτερα για τις τοποθετήσεις των Βουλευτών μετά τις ομιλίες των Αρχηγών και την εκτύπωση των ψηφοδελτίων με τα οποία θα ψηφίσουμε αύριο.

Όμως, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, ευθύνεται το Σύνταγμα για την πολύπλευρη κρίση που μαστίζει τη χώρα; Ούτε το Σύνταγμα ούτε οι νόμοι ευθύνονται. Η κακή νομοθέτηση, ο ευτελισμός αρχών και αξιών που αποτελούσαν σταθερές του πολιτικού μας συστήματος και -αν θέλετε- η αποδυνάμωση των θεσμών ευθύνονται για τη σημερινή κρίση και έφεραν τα σημερινά αποτελέσματα.

Τούτων δοθέντων καμμία συνταγματική Αναθεώρηση δεν μπορεί να μας βγάλει από την κρίση. Αν, όμως, δεν αδράξουμε την ευκαιρία για εκσυγχρονισμό του Συντάγματος τώρα, η έξοδος από την κρίση θα γίνει πολύ πιο χρονοβόρα και πολύ πιο επίπονη διαδικασία.

Οδεύουμε προς το πέρας της συζήτησεως για τη συνταγματική Αναθεώρηση και διαφαίνεται ξεκάθαρα ότι το πολιτικό σύστημα της χώρας, με κυρίαρχη ευθύνη της Πλειοψηφίας, θυσιάζει στον βωμό της εργαλειοποίησης και του κομματικού συμφέροντος μια σπουδαία ευκαιρία κρίσιμης σημασίας για τη βελτίωση της ζωής των Ελλήνων και την ενίσχυση της θέσης της χώρας στο σύγχρονο γίγνεσθαι.

Κορυφαία ζητήματα, όπως η αποσύνδεση της εκλογής του Προέδρου Δημοκρατίας από τον κυβερνητικό βίο, η ενίσχυση της ανεξαρτησίας της δικαιοσύνης με την εκλογή των Προέδρων των ανωτάτων δικαστηρίων της χώρας από το Κοινοβούλιο, ο περιορισμός στα δικαστικά προνόμια του πολιτικού κόσμου, το σταθερό οικονομικό περιβάλλον, η προστασία των επενδύσεων, οι δημοσιονομικοί κανόνες που θα μας προστατεύσουν από παρόμοιες κρίσεις στο μέλλον, ο ορθολογικός περιβαλλοντικός και χωροταξικός σχεδιασμός, η κοινωνική αλληλεγγύη και η ισότητα των ευκαιριών, σε συνδυασμό με την αναβάθμιση της παιδείας μας και τη δυνατότητα ίδρυσης μη κρατικών πανεπιστημίων υπό δημόσια εποπτεία είναι ζητήματα τα οποία μπορούν να προκαλέσουν διάλογο και τις απαιτούμενες συναινέσεις για μια πραγματική και όχι εικονική Αναθεώρηση του Συντάγματος.

Ιδιαίτερα για το άρθρο 16, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, γνωρίζω από ανεπίσημες συζητήσεις με συναδέλφους της Πλειοψηφίας ότι δεν είναι όλοι τους αρνητικοί, όπως η κυβερνητική γραμμή παρουσιάζεται για αυτό το θέμα.

Με ποιο δικαίωμα θα στερήσουμε για μία ακόμα δεκαετία από τη νέα γενιά των Ελλήνων, από το εκπαιδευτικό σύστημα, από την κοινωνία και από την οικονομία αυτό που ισχύει σε όλα τα κράτη του κόσμου;

Ας απαιτήσουμε όλοι οι Βουλευτές από τα κόμματά μας να υπηρετηθεί το πνεύμα του συνταγματικού νομοθέτη και το γράμμα του Συντάγματος, σύμφωνα με τα οποία η συνταγματική Αναθεώρηση απαιτεί συναινέσεις και όχι κομματικές γραμμές. Ας κάνουμε το βήμα, ας αναβαθμίσουμε το καταπιεσμένο πολιτικό σύστημα. Έχουμε ευθύνη καθένας προσωπικά, όχι ως μέλη κομμάτων ή κοινοβουλευτικών επιτροπών, αλλά ως Βουλευτές. Υπάρχει τρόπος, όλοι τον γνωρίζουμε. Ας απαιτήσουμε την εκπλήρωση του ρόλου μας.

Διαπιστώνουμε, όμως, ότι ο ΣΥΡΙΖΑ δεν θέλει να αιχμαλωτίσει απλά και μόνο την κυβέρνηση, την επόμενη κυβέρνηση, που θα είναι αυτή της Νέας Δημοκρατίας, αλλά και τις επόμενες γενιές, εγκλωβίζοντας όλες τις δημιουργικές δυνάμεις. Δεν δείχνει διάθεση ούτε για την παραμικρή εναλλακτική, ούτε για την ελάχιστη συναίνεση, ούτε για τα μετρημένα στα δάχτυλα του ενός χεριού άρθρα στα οποία θα μπορούσαμε να συμφωνήσουμε.

Ο Κυριάκος Μητσοτάκης πρότεινε το άρθρο 16 και το άρθρο 24. Και για το άρθρο 24 για το περιβάλλον ο Κυριάκος Μητσοτάκης είπε πολύ ορθά να προστατεύσουμε το πραγματικό δάσος, να πάμε σε αεροφωτογραφίες του 1975, να προστατεύουμε το δάσος χωρίς να βλάπτουμε την παραγωγή από τους αγρότες μας.

Αν, λοιπόν, αντιληφθούμε την πλήρη διάσταση του ρόλου μας ως μέλη της Εθνικής Αντιπροσωπείας ακόμα και για το περιεχόμενο αυτών των λίγων και επίμαχων άρθρων -αλλά αναγκάων για αναθεώρηση- μπορούμε να συμφωνήσουμε. Ευθυκρισία, ωριμότητα και συναίσθηση των ευθυνών μας απαιτείται. Όλα τα υπόλοιπα είναι φθηνές υπεκφυγές, όπως και οι κομματικές γραμμές. Ας αναλάβουμε, επιτέλους, τις ευθύνες μας. Κανένα Σύνταγμα και καμμία λαϊκή πλειοψηφία δεν επιβάλλουν την περιχαράκωση,

την εργαλειοποίηση, τον κομματισμό και τις άγονες αντιπαραθέσεις σε τέτοια κορυφαία ζητήματα.

Είναι λαϊκή απαίτηση ένα νέο Σύνταγμα, σύγχρονο, ανθρωποκεντρικό και αναπτυξιακό, ένα Σύνταγμα που θα ενισχύσει την Ελλάδα και τους Έλληνες, ένα Σύνταγμα εφελτήριο εθνικής αναγέννησης.

Ας απελευθερώσουμε, επιτέλους, τις δημιουργικές δυνάμεις των επόμενων γενεών. Ας σταματήσει η πολιτική αιχμαλωσία, η κομματική μεμψιμοιρία και η συνταγματική ακινησία. Οι Έλληνες ζητούν και δικαιούνται ένα νέο και σύγχρονο Σύνταγμα.

Σας ευχαριστώ.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα της Νέας Δημοκρατίας)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Αναστάσιος Κουράκης): Ευχαριστούμε τον κ. Χρήστο Μπουκώρο, Βουλευτή Μαγνησίας της Νέας Δημοκρατίας.

Τελευταίος ομιλητής είναι ο κ. Κωνσταντίνος Γκιουλέκας, Βουλευτής Νέας Δημοκρατίας της Α' Θεσσαλονίκης.

Ορίστε, κυρίες Γκιουλέκα, έχετε τον λόγο.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΓΚΙΟΥΛΕΚΑΣ: Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, πραγματικά αποτελεί τιμή και χαρά για εμένα να κλείνω αυτήν την κορυφαία διαδικασία, αυτήν την κορυφαία συζήτηση για την Αναθεώρηση του Συντάγματος. Είναι πραγματική χαρά να έχεις αυτήν την τιμή και μάλιστα απευθυνόμενος σε συναδέλφους που ακριβώς αντιπροσωπευτικά εδώ παρακολουθούν αυτή τη συζήτηση, συνάδελφοι από τη Μακεδονία, από τη Θεσσαλία, από την Ήπειρό μας, από τη νησιωτική Ελλάδα.

Από την άλλη πλευρά, όμως, είναι και λυπηρό το γεγονός ότι ακούγοντας πολλούς συναδέλφους του ΣΥΡΙΖΑ -και μάλιστα τον ίδιο τον Πρωθυπουργό κυρίως- να διαπιστώνει κάποιος ότι τελικά, ακόμη και αυτήν την κορυφαία διαδικασία, την επέλεξαν οι κυβερνώντες προκειμένου από τη μια να μπορέσουν να λειτουργήσουν τις περιέργες αυτές ισορροπίες -ειδικά το τελευταίο διάστημα μας έχουν ξεφάνισει με τις επιλογές και τις επινοήσεις τους- και από την άλλη πλευρά, για άλλη μία φορά, να δείξουν ότι, ακόμη και αυτόν τον Καταστατικό Χάρτη της χώρας, το Σύνταγμα, το χρησιμοποιούν για τις μικροκομματικές, μικροπολιτικές σκοπιμότητές τους.

Άκουγα συναδέλφους -και μάλιστα με μεγάλη έκπληξη- να λένε ότι είναι ιστορική ευθύνη αυτή που ο ΣΥΡΙΖΑ αναλαμβάνει, να φέρει ένα σύγχρονο Σύνταγμα στη χώρα. Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι της συγκυβέρνησης -το λέω γιατί, πέρα από τα διαζύγια, έχουμε μπερδευτεί εδώ ποιοι ανήκουν πού- η χώρα είχε Σύνταγμα και πριν από εσάς, η χώρα λειτουργούσε και πριν από σας. Η ιστορική σας ευθύνη θα ήταν πραγματικά ευθύνη ιστορική, εάν την αναλαμβάνετε πλήρως και λέγατε: Ελάτε σε μια συναινετική διαδικασία, σε αυτή την κορυφαία διαδικασία για τη δημοκρατία να βρούμε τον κοινό τόπο. Ελάτε να βρούμε, για τον ελληνικό λαό που όλους μας στέλνει εδώ, τι μπορούμε καλύτερο να κάνουμε και πώς μπορούμε να εκσυγχρονίσουμε το Σύνταγμά μας. Και επιτρέψτε μου να πω ότι το Σύνταγμα του '75, είναι το πιο σύγχρονο Σύνταγμα που γνώρισε η Ελλάδα. Παρά τις αναθεωρήσεις του, στις βασικές του αρχές το Σύνταγμα παραμένει πρωτοποριακό. Αυτό που ο μεγάλος Μακεδόνας πολιτικός ο Κωνσταντίνος Καραμανλής εισηγήθηκε και πέρασε από αυτήν την Εθνική Αντιπροσωπεία. Είναι ένα Σύνταγμα πολύ επίκαιρο και πολύ σύγχρονο, που βεβαίως χρειάζεται σε πολλά σημεία του Αναθεώρηση. Δεν παύει, όμως, να είναι ένα Σύνταγμα σύγχρονο γι' αυτό και κράτησε τόσα πολλά χρόνια και διατηρείται στον βασικό του κορμό.

Ακούω να μιλάτε για ιστορική ευθύνη. Επιτρέψτε μου να πω ότι εκφράζω τον φόβο μου, κυρίες κύριοι συνάδελφοι της Συμπόλιτευσης, όταν σας ακούω να μιλάτε για ιστορικές ευθύνες. Λίγες εβδομάδες πριν σε αυτήν εδώ την Αίθουσα άκουσα πάλι τον Πρωθυπουργό της χώρας, τον Αλέξη Τσίπρα, άκουσα πάλι πολλούς από εσάς να μιλάτε πάλι για ιστορικές ευθύνες, όταν φέρνατε, κόντρα στη συντριπτική πλειοψηφία του ελληνικού λαού, κόντρα στη συντριπτική πλειοψηφία του πολιτικού κόσμου, την περίφημη Συμφωνία των Ψαράδων, των Πρεσπών. Εσείς μιλούσατε για ιστορική ευθύνη. Όλος ο ελληνικός λαός δεν το αντιλαμβάνονταν. Ο πολιτικός κόσμος επίσης. Ακόμη και ο συνεταίρος σας έφτασε στο σημείο να πάρει διαζύγιο από εσάς,

γιατί πια δεν μπορούσε να κρατήσει άλλο τα προσχήματα, δεν γινόταν τίποτε άλλο. Και τότε αναλαμβάνετε την ιστορική ευθύνη. Θυμάμαι χαρακτηριστικά -και ανέτρεξα να δω στα Πρακτικά αυτής της Βουλής τι λέγατε- και άλλη μία κορυφαία διαδικασία, το 2015, τότε που προκηρύξατε εκείνο το δημοψήφισμα για το «ναι» ή «όχι» και ζητούσατε από τον ελληνικό λαό να ψηφίσει «όχι» και ο οποίος ψήφισε «όχι» και σας εμπιστεύτηκε και εσείς με την «κωλοτούμπα» σας το μετατρέψατε σε «ναι». Πάλι ιστορική ευθύνη είχατε αναλάβει τότε.

Γι' αυτό λέω, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι της Συμπολίτευσης, ότι λυπάμαι ειλικρινά, αλλά κάθε φορά που σας ακούω να αναλαμβάνετε τις ιστορικές σας ευθύνες κουμπώνομαι από φόβο. Δεν ισχυρίζομαι προφανώς ότι δεν θέλετε το καλό της χώρας. Ισχυρίζομαι ότι έχετε μία διεστραμμένη αντίληψη πνιγμένη μες στις ιδεοληψίες σας για το τι σημαίνει «το καλό αυτής της χώρας». Γιατί δεν γίνεται όλοι οι υπόλοιποι -και πάντως η συντριπτική πλειοψηφία του ελληνικού λαού- να μην αντιλαμβάνεται τι συμβαίνει.

Και αφού αναλαμβάνετε και σήμερα με την Αναθεώρηση του Συντάγματος την ιστορική σας ευθύνη, ρωτώ το εξής: Γιατί δεν έρχεστε να συναντηθούμε κάπου; Άκουγα εδώ να διαρρηγνύετε τα ιμάτιά σας ότι η Νέα Δημοκρατία θέλει να εκπαραθυρώσει τη δημόσια εκπαίδευση. Εσείς θα τη «σώσετε»! Η Νέα Δημοκρατία θέλει να την εκπαραθυρώσει και θέλει να φέρει τα ιδιωτικά πανεπιστήμια εδώ. Μα το έχουμε πει. Το είπε ο Κυριάκος ο Μητσοτάκης. Το είπαμε όλοι μας. Βεβαίως, θέλουμε αναβάθμιση της δημόσιας εκπαίδευσης. Και τουλάχιστον όλοι εμείς είμαστε περήφανοι που τελειώσαμε τα δημόσια πανεπιστήμια, τα δημόσια σχολεία. Αυτό όμως δεν σημαίνει ότι φοβόμαστε τον ανταγωνισμό. Αυτό δεν σημαίνει ότι πρέπει να αφήνουμε τα παιδιά μας να πηγαίνουν στο εξωτερικό, να αιμορραγούν οι ελληνικές οικογένειες, οι γονείς για να σπουδάσουν τα παιδιά τους στο εξωτερικό, ακόμη και σε χώρες της Βαλκανικής, ενώ, εν πάση περιπτώσει, θα έπρεπε να φιλοδοξούμε να είμαστε εμείς το κέντρο παιδείας της περιοχής. Η Ελλάδα τουλάχιστον μπορεί να επενδύσει στην παιδεία, μπορεί να επενδύσει στον πολιτισμό. Δεν συμβαίνει όμως σαράντα τέσσερα χρόνια τώρα «χάρη» στις εμμονές, εξαιτίας αυτής της ιδεοληψίας, η Ελλάδα μένει πίσω. Εδώ οι χώρες τις οποίες εσείς προστατεύετε, με την πρόνοια και την αγάπη σας, η Βενεζουέλα, η Κούβα, όλες αυτές έχουν επιτρέψει στην ιδιωτική εκπαίδευση. Εσείς δεν μπορώ να καταλάβω γιατί υπεραμύνεστε τόσο πολύ του στο να μείνουμε αγκυλωμένοι μόνο στη δημόσια εκπαίδευση. Να την ενδυναμώσουμε, να την ενισχύσουμε, να την αναβαθμίσουμε τη δημόσια παιδεία. Βεβαίως. Όλοι το θέλουμε. Ας αφήσουμε, όμως, να λειτουργήσει και ο ανταγωνισμός. Επιτέλους, γιατί αυτή η εμμονή;

Και κλείνω, περιοριζόμενος μόνο σε κάτι, για να καταδείξω το πόσο υποκριτικά συμπεριφέρεστε και ότι δεν χρησιμοποιείτε αυτήν την κορυφαία διαδικασία, όπως είπα, για να επιδιώξετε συναινέσεις, αλλά και πάλι για να επιδιώξετε μικροκομματικά οφέλη.

Συμφωνούμε και οι εμείς και εσείς, όσον αφορά το άρθρο 32 -αφήστε το 16 για τα δημόσια και ιδιωτικά πανεπιστήμια, αφήστε το περιβάλλον, αφήστε άλλα άρθρα- πάμε στο άρθρο 32 που αφορά την εκλογή Προέδρου της Δημοκρατίας. Δεν πρέπει να διαλύεται η Βουλή, αν δεν μπορούμε να εκλέξουμε Πρόεδρο Δημοκρατίας. Αυτό έγινε το 2009. Έγινε το 2015. Είπαμε να μην συνεχίζεται κάτι τέτοιο.

Επιμένετε, λοιπόν, και εσείς ότι πρέπει να βρούμε έναν τρόπο

να μην διαλύεται η Βουλή. Ερχόμαστε και σας προτείνουμε, σας πρότεινε ο Κυριάκος Μητσοτάκης, να ψηφίσουμε όλοι μαζί αυτά τα άρθρα στα οποία συμφωνούμε. Εμείς είπαμε ότι πέντε άρθρα που εσείς προτείνετε, επειδή μας βρίσκουν σύμφωνους, κινούμε όλοι προς την ίδια κατεύθυνση, θέλουμε να τα ψηφίσουμε. Δύο άρθρα δικά μας που συμφωνήσατε και εσείς ότι κινούνται προς τη σωστή κατεύθυνση θέλετε να τα ψηφίσετε. Ελάτε, λοιπόν, αυτά τα επτά άρθρα να τα ψηφίσουμε με μία ενισχυμένη πλειοψηφία με εκατόν ογδόντα Βουλευτές. Και όσον αφορά το άρθρο 32 ελάτε να το ψηφίσουμε. Και -ω του θαύματος!- όταν αντιληφθήκατε ότι αυτό θα έδινε ενδεχομένως τη δυνατότητα στη Νέα Δημοκρατία, ως την επόμενη κυβέρνηση αυτού του τύπου, να μπορέσει να αποφύγει τον σκόπελο να διαλυθεί η Βουλή και να ξαναπάμε σε εκλογές στην επόμενη εκλογή του Προέδρου της Δημοκρατίας, ανακρούσατε πρύμναν. Τότε καταλάβατε ότι αυτό που είπατε σας οδηγούσε σε μία παγίδευση και αρχίσατε να λέτε διάφορα περίεργα πράγματα. Μέχρι που -ζηλώσατε τη δόξα προφανώς του μέχρι πρότινος εταίρου σας- είπατε ότι μπορείτε να στείλετε και κάποιους Βουλευτές σας για γκαζόζα έξω από την Αίθουσα της Ολομέλειας την ώρα που θα ψηφίζεται το άρθρο, για να μην πάμε με εκατόν ογδόντα και πλέον Βουλευτές στην ψήφιση του άρθρου 32. Όστε η Νέα Δημοκρατία ως επόμενη κυβέρνηση να μην έχει τη δυνατότητα με απλή πλειοψηφία των εκατόν πενήντα ενός βουλευτών να μπορεί να αποτρέψει τη διάλυση της Βουλής στο θέμα της εκλογής Προέδρου της Δημοκρατίας, με άλλα λόγια, δηλαδή, να εκλέξει Πρόεδρο Δημοκρατίας με μία πρόταση δική του.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Αναστάσιος Κουράκης): Ολοκληρώστε, σας παρακαλώ, κύριε Γκιουλέκα.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΓΚΙΟΥΛΕΚΑΣ: Ολοκληρώνω, κύριε Πρόεδρε, και ευχαριστώ για την ανοχή σας.

Νομίζω, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, ότι όλα αυτά καταδεικνύουν ακριβώς την υποκριτική διάθεση με την οποία λειτουργείτε και καταδεικνύουν ακριβώς και το γεγονός ότι εργαλειοποιείτε και αυτόν τον Καταστατικό Χάρτη της χώρας. Πραγματικά λυπάμαι γιατί αυτή η κορυφαία διαδικασία θα έπρεπε να μας ενώνει.

Να πω και το εξής: Δεν ξέρω πόσοι θα είμαστε, πρώτα ο Θεός, γεροί και πόσοι θα είμαστε εδώ μετά τις επόμενες εκλογές. Να είστε, όμως, βέβαιοι ότι αυτές τις ευκαιρίες δεν τις έχουν όλοι οι Εθνικοί Αντιπρόσωποι. Ήταν, λοιπόν, πάρα πολύ σημαντική ευκαιρία να μπορέσουμε εμείς σε αυτήν τη Βουλή να βρούμε έναν κοινό τόπο. Δεν το θελήσατε. Το απεμπολήσατε. Λυπούμαστε.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα της Νέας Δημοκρατίας)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Αναστάσιος Κουράκης): Με την τοποθέτηση του κ. Γκιουλέκα ολοκληρώθηκε ο κατάλογος των ομιλητών σήμερα.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, δέχεσαι στο σημείο αυτό να λύσουμε τη συνεδρίαση;

ΟΛΟΙ ΟΙ ΒΟΥΛΕΥΤΕΣ: Μάλιστα, μάλιστα.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Αναστάσιος Κουράκης): Με τη συναίνεση του Σώματος και ώρα 0.31' λύεται η συνεδρίαση για σήμερα Πέμπτη 14 Φεβρουαρίου 2019 και ώρα 10.00', με αντικείμενο εργασιών του Σώματος: συνέχιση της συζήτησης και λήψη απόφασης επί των προτάσεων για αναθεώρηση διατάξεων του Συντάγματος, σύμφωνα με τα άρθρα 110 του Συντάγματος και 119 του Κανονισμού της Βουλής.

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ

ΟΙ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΣ